Bundel - Politieke Avond van 14 juni 2023

Agenda bijlagen
- Agenda PA 14 juni 2023
- Bundel Amendementen & Moties (d.d. 14-06-2023 - 16h00)
- Stemmingen PA 14 juni 2023
- Besluitenlijst PA 14 juni 2023
- Getekende besluitenlijst PA 14 juni 2023

1 18.45 uur - 23.15 uur: Besluitvormende vergadering

1.1 Opening en mededelingen

1.2 Vaststellen van de agenda en spreektijdverdeling

1.3 Vaststellen van de concept-besluitenlijst van de vergadering van 31 mei 2023
- Getekend raadsbesluit
- Raadsvoorstel "Vaststellen van de concept-besluitenlijst van de vergadering van 31 mei 2023"
- Besluitenlijst PA 31 mei 2023

1.4 Vaststellen van de lijst van ingekomen stukken en ter inzage gelegde stukken voor de gemeenteraad
- Getekend raadsbesluit
- Raadsvoorstel "Vaststellen van de lijst van ingekomen stukken voor de raadsvergadering van 14 juni 2023"
- Lijst van Ingekomen stukken (25 mei 2023 tot en met 07 juni 2023)

2 Onderwerpen direct ter besluitvorming

2.1 Vaststellen: Toekomstbestendig Wonen Lening 2023 Arnhem
- Getekend raadsbesluit
- Raadskameradvies t.b.v. de besluitvormende behandeling op 14-06-2023
- Raadsvoorstel "Toekomstbestendig Wonen Lening 2023 Arnhem"
- Bijlage 1 - Collegebesluit 'Maatregelenlijst Toekomstbestendig Wonen Lening gemeente Arnhem 2023' (23 mei 2023)
- Bijlage 2 - Geconsolideerde versie Verordening 'Toekomstbestendig wonen lening Arnhem 2020' (TWL Arnhem)
- Bijlage 3 - Toets Toekomstbestendig Wonen Lening (TWL) aan de kaders voor de besteding van het Klimaatfonds

2.2 Vaststellen: Zienswijze conceptbegroting 2024 Gelders Archief
- Getekend raadsbesluit
- Raadskameradvies t.b.v. de besluitvormende behandeling op 14-06-2023
- Raadsvoorstel "Zienswijze conceptbegroting 2024 Gelders Archief"
- Bijlage 1 - Aanbiedingsbrief Gelders Archief
- Bijlage 2 - Ontwerpbegroting 2024 incl. programmaplan Gelders Archief
- Bijlage 3 - Concept Zienswijzebrief Begroting 2024 Gelders Archief

2.3 Vaststellen: Jaarrekening 2022 en begroting 2024 Park Lingezegen
- Getekend raadsbesluit
- Raadskameradvies t.b.v. de besluitvormende behandeling op 14-06-2023
- Raadsvoorstel "Jaarrekening 2022 en begroting 2024 Park Lingezegen"
- Bijlage 1 - (concept) Zienswijzebrief
- Bijlage 2 - Jaarrekening 2022 Park Lingezegen
- Bijlage 3 - Begroting 2024 Park Lingezegen

2.4 Vaststellen: Wijziging Reglement van Orde en Protocol Geheimhouding
- Getekend raadsbesluit - Protocol Geheimhouding gemeente Arnhem 2023
- Getekend raadsbesluit - Verordening tot wijziging van het Reglement van Orde
- Raadskameradvies t.b.v. de besluitvormende behandeling op 14-06-2023
- Raadsvoorstel "Wijziging Reglement van Orde en Protocol Geheimhouding"
- Bijlage 1 - Overzicht met de voorgestelde wijzigingen en toelichting
- Bijlage 2 - Tekst protocol geheimhouding gemeente Arnhem 2023
- Bijlage 3 - was-wordt tabel 'Protocol geheimhouding gemeente Arnhem'

3 Onderwerpen welke voor debat en besluitvorming worden voorgedragen

3.1 Vaststellen: Perspectiefnota 2024-2027 & Turap 1 2023

Raadskameradvies t.b.v. de besluitvormende behandeling op 14-06-2023
Verworpen amendement "Geld voor zorg blijft voor zorg" (23A17) van de fractie
Verworpen amendement "Geen aanmoediging weghalen rookgaskanalen" (23A18) van de fractie Forum voor Democratie
Aangenomen motie "Graffiti als kunstvorm" (23M37) van de fractie Arnhem Centraal
Ingetrokken motie "WOZ klantvriendelijk" (23M38) van de fractie Arnhem Centraal
Ingetrokken motie "Arnhem 800 jaar" (23M39) van de fractie Arnhem Centraal
Ingetrokken motie "Meer bewegen voor oudere ouderen en of mensen die slecht ter been zijn" (23M40) van de fractie Arnhem Centraal
Aangenomen motie "Opvang dakloze niet-rechthebbende EU-burgers" (23M41) van de fracties Volt, GroenLinks, DENK, Partij voor de Dieren, VVD en CDA
Verworpen motie "Raadswerkgroep openbaar vervoer" (23M43) van de fractie BurgerBelang Arnhem
Aangenomen motie "Een realistische basis voor onderwijshuisvesting" (23M44g) van de fracties D66 en CDA
Aangenomen motie "Een integrale aanpak zorg, welzijn en werk en inkomen" (23M45) van de fracties D66, PvdA en DENK
Aangenomen motie "Ambitie stedelijke ontwikkeling waarmaken" (23M46) van de fracties D66 en Volt
Aangenomen motie "Huisvesting creatieven en cultuurbudget" (23M47) van de fracties GroenLinks, D66, CDA en Volt
Aangenomen motie "Kunstgras is niet groen" (23M48) van de fractie Partij voor de Dieren
Ingetrokken motie "Ambachtskwartier Geitenkamp" (23M50) van de fractie ChristenUnie
Verworpen motie "Meer balans in woning aanbod wijk Geitenkamp" (23M53) van de fractie ChristenUnie
Aangenomen motie "Ambities beweegnorm jeugd naar boven bijstellen" (23M54) van de fracties VVD, D66, CDA, PvdA, Volt, DENK en Arnhem Centraal
Aangenomen motie "Meer regie over de raadsagenda met een termijnagenda" (23M55) van de fracties CDA, Volt, VVD en D66
Verworpen motie "Scenariodenken" (23M56) van de fracties CDA en VVD
Aangenomen motie "Perspectief voor handhavers in leefbare wijken" (23M57) van de fracties Arnhem Centraal, PvdA, CDA en Forum voor Democratie
Ingetrokken motie "Feliciteren en informeren" (23M58) van de fracties Forum voor Democratie en DENK
Ingetrokken motie "Zakgeld voor oppositie" (23M59) van de fractie Forum voor Democratie
Verworpen motie "Arnhemse cyberwegenkaart 2.0" (23M60) van de fractie VVD
Aangenomen motie "Motie ter bevordering van integriteit en bestrijding van corruptie onder ambtenaren" (23M62) van de fractie VVD
Aangenomen motie "Holocaustbewustwordingsprogramma en bezoek herinneringsinstellingen" (23M67g) van de fracties DENK en ChristenUnie
Verworpen motie "Verhoging waakzaamheid Arnhem" (23M68) van de fractie Forum voor Democratie
Verworpen motie "Patrouillering voormalige parkeergebieden" (23M70) van de fractie Forum voor Democratie
Verworpen motie "Operatie Stationshal" (23M71) van de fractie Forum voor Democratie
Aangenomen motie "Geen commerciële bijlesbureaus in Arnhemse schoolgebouwen" (23M72) van de fractie SP
Aangenomen motie "Formuleer meetbare doelen om onderwijsachterstanden tegen te gaan" (23M73g) van de fractie SP
Verworpen motie "Laat dubbel-gedupeerde huurders met een fout energielabel niet in de kou staan" (23M74) van de fractie SP
Verworpen motie "Zorg dat Huurdershuis goed haar werk kan doen" (23M75) van de fractie
Verworpen motie "Prioriteit geven aan Veiligheid bij de Begroting" (23M77) van de fractie
Verworpen motie "Onderzoek de gevolgen van de bezuinigingen op de zorg" (23M78) van de fractie SP
Aangenomen motie "Steun de sociale werkvoorziening" (23M79) van de fractie SP
Verworpen motie "Regel het goed en richt een gemeentepolitie op" (23M81) van de fractie
Verworpen motie "Red ons openbaar vervoer" (23M82) van de fractie SP
Bijlage - Overzicht hoofdstukken perspectiefnota en portefeuilles
Raadsvoorstel "Perspectiefnota 2024-2027"
Bijlage 1 - Perspectiefnota 2024-2027

Bijlage 2 - Rapportage panelonderzoek PPN 2023
Getekend raadsbesluit - Perspectiefnota 2024-2027
Bijlage 3 - Alle adviezen van digipanelleden
Getekend raadsbesluit - Turap-1 2023
Raadsvoorstel "Turap-1 2023"
Bijlage 1 - Turap 1 2023
Bijlage 2 - Begrotingswijziging 23-003 OW040 bij Turap-1
Memo inzake proces behandeling 'Perspectiefnota 2024-2027', d.d. 14-04-2023
Presentatie - Jaarstukken 2022, Turap-1 2023, Perspectiefnota 2024-2027
Schriftelijke inspraakreactie van dhr. P. Kusters
Schriftelijke inspraakbijdrage dhr. Koot (n.a.v. 'in gesprek met de raad' 10 mei)
Memo van wethouder Bouwkamp inzake "Afdoening toezegging 1319 - Perspectiefnota 2024-2027 - Duurzaam Arnhem", d.d. 24-05-2023
Opbrengst 'In gesprek met de raad' 10 mei (inspraakavond Perspectiefnota)
Schriftelijke antwoorden inzake PPN - portefeuille wethouder Van de Geijn
Bundel met behandelresultaten inzake Perspectiefnota 2024-2027, informatieve & meningsvormende (1) behandeling
Overzicht amendementen & moties (m2) Perspectiefnota 2024-2027 - locatie Raadzaal
Overzicht amendementen & moties (m2) Perspectiefnota 2024-2027 - locatie
Overzicht amendementen & moties (m2) Perspectiefnota 2024-2027 - locatie Walburgis
Bundel met technische vragen & antwoorden - Perspectiefnota 2024 - 2027

GEMEENTE Arnhem

Agenda Politieke Avond
14 juni 2023

Raadzaal

1.1	Opening en mededelingen
1.2	Vaststellen van de agenda en spreektijdverdeling
1.3	Vaststellen v/d concept-besluitenlijst v/d vergadering van 31 mei 2023
1.3	Vaststellen van de lijst van ingekomen stukken en ter inzage gelegde stukken voor de gemeenteraad
2	**Onderwerpen direct ter besluitvorming**
2.1	Vaststellen: Toekomstbestendig Wonen Lening 2023 Arnhem
2.2	Vaststellen: Zienswijze conceptbegroting 2024 Gelders Archief
2.3	Vaststellen: Jaarrekening 2022 en begroting 2024 Park Lingezegen
2.4	Vaststellen: Wijziging Reglement van Orde en Protocol Geheimhouding
3	**Onderwerpen welke voor debat en besluitvorming worden voorgedragen**
3.1	Vaststellen: Perspectiefnota 2024-2027 & Turap 1 2023



Amendementen / Moties - Perspectiefnota 2024-2027
t.b.v. (b) behandeling 14 juni

	Nummer	Titel	Indienende fracties	Portefeuillehouder	Notitie
1	23A17	Geld voor zorg blijft voor zorg	CU	Marco van der Wel	
2	23A18	Geen aanmoediging weghalen rookgaskanalen	FVD	Marco van der Wel	
3	23M37	Graffiti als kunstvorm	AC	Bouwkamp	
4	23M38	WOZ klantvriendelijk	AC	Van de Geijn	
5	23M39	Arnhem 800 jaar	AC	Bob Roelofs	
6	23M40	Meer bewegen voor oudere ouderen en of mensen die slecht ter been zijn	AC	Bob Roelofs	
7	23M41	Opvang dakloze niet-rechthebbende EU-burgers	Volt, GL, DENK, PvdD, CDA	Van de Geijn	
8	23M43	Raadswerkgroep openbaar vervoer	BBA	Bob Roelofs	
9	23M44	Een realistische basis voor onderwijshuisvesting	D66, CDA	Kundic	

Versie: woensdag 16.00 uur

Amendementen / Moties - Perspectiefnota 2024-2027
t.b.v. (b) behandeling 14 juni

	Nummer	Titel	Indienende fracties	Portefeuillehouder	Notitie
10	23M45	Een integrale aanpak zorg, welzijn en werk en inkomen	D66, PvdA, DENK	Marco van der Wel, Bob Roelofs, Mark Lauriks	
11	23M46	Ambitie stedelijke ontwikkeling waarmaken	D66, Volt	Bouwkamp	
12	23M47	Huisvesting creatieven en cultuurbudget	GL, D66, CDA, Volt	Bouwkamp	
13	23M48	Kunstgras is niet groen	PvdD	Bob Roelofs	
14	23M50	Ambachtskwartier Geitenkamp	CU	Bouwkamp	
15	23M53	Meer balans in woning aanbod wijk Geitenkamp	CU	Bouwkamp	
16	23M54	Ambities beweegnorm jeugd naar boven bijstellen	VVD, CDA, PvdA	Bob Roelofs	
17	23M55	Meer regie over de raadsagenda met een termijnagenda	CDA, Volt, VVD, D66	Marcouch	

Versie: woensdag 16.00 uur

Amendementen / Moties - Perspectiefnota 2024-2027
t.b.v. (b) behandeling 14 juni

	Nummer	Titel	Indienende fracties	Portefeuillehouder	Notitie
18	23M56	Scenariodenken	CDA, VVD	Smeulders	
19	23M57	Perspectief voor handhavers in leefbare wijken	AC, PvdA, CDA, FvD	Marcouch	
20	23M58	Feliciteren en Informeren	FVD, DENK	Mark Lauriks	
21	23M59	Zakgeld voor oppositie	FvD	Smeulders	
22	23M60	Arnhemse cyberwegenkaart 2.0	VVD	Marcouch	
23	23M62	Motie ter bevordering van integriteit en bestrijding van corruptie onder ambtenaren	VVD	Van de Geijn	
24	23M67	Holocaustbewustwordings-programma	DENK	Marcouch	
25	23M68	Verhoging waakzaamheid Arnhem	FvD	Marcouch	
26	23M70	Patrouillering voormalige parkeergebieden	FvD	Marcouch	

Versie: woensdag 16.00 uur

Amendementen / Moties - Perspectiefnota 2024-2027
t.b.v. (b) behandeling 14 juni

	Nummer	Titel	Indienende fracties	Portefeuillehouder	Notitie
27	23M71	Operatie Stationshal	FvD	Marcouch	
28	23M72	Geen commerciële bijlesbureaus in Arnhemse schoolgebouwen	SP	Kundic	
29	23M73	Formuleer bindende en meetbare doelen om onderwijsachterstanden tegen te gaan	SP	Kundic	
30	23M74	Laat dubbel-gedupeerde huurders met een fout energielabel niet in de kou staan	SP	Smeulders	
31	23M75	Zorg dat Huurdershuis goed haar werk kan doen	SP	Smeulders	
32	23M77	Prioriteit geven aan Veiligheid bij de Begroting	VVD	Marcouch	
33	23M78	Onderzoek de gevolgen van de bezuinigingen op de zorg	SP	Van der Wel Roelofs	

Versie: woensdag 16.00 uur

Amendementen / Moties - Perspectiefnota 2024-2027
t.b.v. (b) behandeling 14 juni

	Nummer	Titel	Indienende fracties	Portefeuillehouder	Notitie
34	23M79	Steun de sociale werkvoorziening	SP	Lauriks	
35	23M81	Regel het goed en richt een gemeentepolitie op	SP	Marcouch	
36	23M82	Red ons openbaar vervoer	SP	Kundic	

Versie: woensdag 16.00 uur

GEMEENTERAAD ARNHEM

Amendement

Datum raadsvergadering:	14 juni 2023
Nummer amendement:	**23A17**
Zaaknummer:	160470
Status	
Onderwerp:	Perspectiefnota 2024-2027 & Turap 1 2023

Titel:

Geld voor zorg blijft voor zorg

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen de volgende wijziging voor:

Op p. 14 de zin:
De kostendaling PGB's is naar verwachting structureel en komt ten goede aan de algemene middelen.

Te wijzigen in:

De kostendaling PGB's is naar verwachting structureel en komt ten goede aan de bestemmingsreserve WMO en Jeugdzorg

Toelichting:

Het zorgdomein staat voor verschillende uitdagingen, die om financiële ruimte en investering vragen. De kostendaling PGB wordt voor een deel bepaald doordat de Sociale Wijkteams scherper beoordeeld. Maar de zorg voor de inwoners blijft voorop staan. Ook als er voor andere vormen van zorg wordt gekozen moet er voldoende financiële ruimte zijn om tegemoet te kunnen komen om aan de zorgbehoefte van de Arnhemmers en moeten medewerkers voldoende ruimte hebben om gebruik te kunnen maken van beleidsvrijheid in hun beoordelingen.

Indieners:

Nathalie Nede - ChristenUnie

GEMEENTE Arnhem

GEMEENTERAAD ARNHEM

Amendement

Datum raadsvergadering:	14 juni 2023
Nummer amendement:	**23A18**
Zaaknummer:	160470
Status	
Onderwerp:	Perspectiefnota 2024-2027 & Turap 1 2023

Titel:

Geen aanmoediging weghalen rookgaskanalen

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen de volgende wijziging voor:

Ondergetekende stelt de volgende wijziging voor in het document ´Perspectiefnota 2024-2027'

1. Op pagina 23 onder Gezonde leefomgeving de volgende regel (regelnm: 4 & 5) te schrappen: "Om hieraan te kunnen bijdragen willen we deelnemen aan heen subsidierregeling voor het verwijderen of onklaar maken van rookgaskanalen. Hiervoor is van de gemeente Arnhem cofinanciering nodig."

Toelichting:

Schone lucht is belangrijk en altijd het nastreven waard. Echter, in tijden van onzekerheid m.b.t. energiezekerheid en prijs is het subsidiëren en ergo stimuleren van het verwijderen van rookgaskanalen onwenselijk. Deze kanalen kunnen in geval van grote nood juist warmte bieden. Deze financiële prikkel totdat er een gedegen, goedkope en betrouwbare bron van energie op de markt is (wellicht kernenergie) is het afhankelijker maken van minder bronnen van warmte niet verstandig.

Indieners:

Gino Luurssen – Forum voor Democratie

Gemeente Arnhem

GEMEENTERAAD ARNHEM

Motie

Datum raadsvergadering:	14 juni 2023
Nummer motie:	**23M37**
Zaaknummer:	160470
Status	
Onderwerp:	Perspectiefnota 2024-2027 & Turap 1 2023

Titel: Graffiti als kunstvorm

Aan de gemeenteraad

Door ons voorstel aan te nemen, wordt het college gevraagd om met partners in de stad te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om gebruik te maken van graffiti als kunstvorm (Street Art) om de stad te verfraaiien en illegale graffiti tegen te gaan.

Omdat we weten dat:

- De meeste graffiti in de stad uit tags (cryptische boodschap, een symbool of initialen) bestaat, welke een minder fraai beeld geven.
- Deze illegale graffiti – bij herhaling - op veel plaatsen in de stad verwijderd moet worden.
- Er op dit moment enkel een paar legale plekken in onze stad zijn voor het aanbrengen van Street Art.

Omdat we vinden dat:

- Meer Street Art de stad en de wijken een mooier aanzien kan geven, en daarmee toegevoegde waarde heeft voor de leefbaarheid en promotie van onze stad. Bijvoorbeeld door prominente plaatsen – zoals toegangswegen - te voorzien van muurschilderingen waarbij het verhaal van de stad verteld kan worden.
- Meer voorzieningen in de stad voor Street Art, de stad kwaliteit kan bieden en het illegaal spuiten mogelijk tegen gaat of verminderd.

Daarom vraagt de gemeenteraad aan het college om:

Door ons voorstel aan te nemen, wordt het college gevraagd om:

- Met partners in de stad te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om gebruik te maken van Street Art om de stad te verfraaiien en zo illegale graffiti tegen te gaan;
- Een Quickscan uit te voeren naar geschikte locaties voor kleurrijke muurschilderingen;
- Woningcorporaties, projectontwikkelaars en bedrijven hierin mee te nemen;
- De resultaten te delen met de raad.

Indieners:

Kiki Groot – Arnhem Centraal

GEMEENTE Arnhem




HAVENOWARSSTRAAT


RD
DoKo









GEMEENTERAAD ARNHEM

Motie

Datum raadsvergadering:	14 juni 2023
Nummer motie:	**23M38**
Zaaknummer:	160470
Status	
Onderwerp:	Perspectiefnota 2024-2027 & Turap 1 2023

Titel:
WOZ klantvriendelijk

Aan de gemeenteraad
Door ons voorstel aan te nemen wordt het college gevraagd de gehele gang van zaken rondom de WOZ aanslag en bezwaren klantvriendelijker te maken.

Omdat we weten dat:
- Er veel mensen zijn voor wie officiele stukken moeilijk leesbaar zijn:
- Het soms moeilijk is om een medewerker aan de lijn te krijgen;
- Nog steeds voor velen de persoonlijke online belastingomgeving complex is;

Omdat we vinden dat:
- De drempel om officiele stukken te lezen, eigen informatie in te zien en de gemeente te benaderen lager moet zijn, mede om het minder aantrekkelijk te maken dat mensen zich wenden tot laagdrempelige servicegerichte bureaus om bezwaar te maken;
- Deze procedures verdienmodellen zijn voor deze bureaus en voor de gemeente kostbaar zijn;
- Er gemeenten zijn die gebruik maken van infografics, terugbelmogelijkheden of de inhuur van een bureau om laagdrempelige service te verlenen.

Daarom vraagt de gemeenteraad aan het college om:
- Het gehele communicatieproces van WOZ aanslag tot en met afhandeling bezwaar onder de loep te nemen en daarbij te kijken naar succesvolle voorbeelden van andere gemeenten;
- De telefonische bereikbaarheid te optimaliseren, bijvoorbeeld door terug te laten bellen na het inspreken van voicemail of aanvragen via een mail.

Indieners:
Lea Manders – Arnhem Centraal

GEMEENTE Arnhem

GEMEENTERAAD ARNHEM

Motie

Datum raadsvergadering:	14 juni 2023
Nummer motie:	23M39
Zaaknummer:	160470
Status	
Onderwerp:	Perspectiefnota 2024-2027 & Turap 1 2023

Titel:

Arnhem 800 jaar

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- Arnhem op woensdag 13 juli 2033 800 jaar geleden stadsrechten kreeg. De stad had toen 3000 inwoners.
- Arnhem 800 jaar verder in de geschiedenis op 13 juli 2033 waarschijnlijk 180.000 inwoners zal tellen.
- Er reeds organisaties bezig zijn om zich op een viering voor te bereiden.
- De viering in 1983 vanwege 750 jaar stadsrechten nogal laat voorbereid werd.

Omdat we vinden dat:

- Deze mijlpaal stadsbreed gevierd mag worden en dat we op tijd met de voorbereidingen dienen te beginnen
- Alle burgers, wijken, sportclubs, scholen, enzovoorts betrokken moeten kunnen worden om deze festiviteiten vorm te geven en mee te doen.

Verzoekt het college:

- Te komen met een plan van aanpak;
- In beeld te brengen welke plannen en nu reeds in de stad zijn en welke groepen en organisaties hier nu reeds mee bezig zijn.
- Hier de raad vóór het eind van het jaar over te informeren.

INDIENERS

René Kraaijenbrink – Arnhem Centraal

Arnhem GEMEENTE

GEMEENTERAAD ARNHEM

Motie

Datum raadsvergadering:	14 juni 2023
Nummer motie:	**23M40**
Zaaknummer:	160470
Status	
Onderwerp:	Perspectiefnota 2024-2027 & Turap 1 2023

Titel:

Meer bewegen voor oudere ouderen en/of mensen die slecht ter been zijn

Aan de gemeenteraad

Door ons voorstel aan te nemen wordt het college gevraagd in beeld te brengen of thuis zittende oudere ouderen, dementerenden en/of mensen die slecht ter been zijn voldoende in staat gesteld worden tot gezonde beweging te komen door de juiste voorzieningen en stimulans.

Omdat we weten dat:

- Sinds 2015 de ouderenzorg binnen het belangrijke takenpakket van alle gemeenten in Nederland valt. Aan deze taak wordt invulling gegeven via de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Met als doel: zorgen dat ouderen zo lang mogelijk fysiek goed functioneren, zelfstandig blijven wonen en actief deelnemen aan de maatschappij.
- Veel zelfstandig wonende ouderen die minder goed ter been zijn – zeker de 80 plussers en dementerenden - geen laagdrempelige voorzieningen kunnen vinden in hun buurt om te bewegen of er niet kunnen komen;
- Bewegen in groepsverband tevens zeer bevorderlijk is voor de geestelijke gezondheid;
- Soms een persoonlijke benadering of programma noodzakelijk is om de oudere op gang te helpen en in contact te brengen met een passende groep;
- Op de WMO site van Arnhem verwezen wordt naar de wijkteams, maar niets over bewegen wordt geschreven. Ook bij de SWOA lijkt het aanbod voor deze groep niet breed te zijn.

Omdat we vinden dat:

- Er veel aanbod is voor 55 plussers, maar te weinig voor deze oudere groep;
- De gezondheidswinst zeer groot kan zijn door ouderen te helpen bewegen;
- Bewegen de zorgbehoefte enorm kan verminderen;
- De drempel vaak hoog is waardoor men in de vicieuze cirkel komt van steeds minder gaan bewegen en vast komen te zitten in het huis;
- Soms een persoonlijke benadering/begeleiding noodzakelijk is, zoals middels een beweegcoach die reeds in meerdere gemeenten beschikbaar is (Altena, Mook en Middelaar, Maasgouw, Pijnacker, Vaals, etc)

Daarom vraagt de gemeenteraad aan het college om:

- Te inventariseren hoe veel oudere, dementerende of niet mobiele senioren onze gemeente kent;
- Te inventariseren welke beweegvoorzieningen in welke intensiteit er zijn voor deze groep;

GEMEENTE Arnhem

- Indien daar aanleiding voor is in het kader van het nieuwe ouderenbeleid, beleid te ontwikkelen om deze groep in beweging te krijgen en houden.
- Te bezien of het aanstellen van beweegcoaches hier een goede invulling aan kan geven.

Indieners:

Lea Manders – Arnhem Centraal

https://www.kennisbanksportenbewegen.nl/?file=11086&m=1671465909&action=file.download
Senioren - Sportkracht12

GEMEENTERAAD ARNHEM

Motie

Datum raadsvergadering:	7 juni 2023
Nummer motie:	In te vullen door de griffie
Zaaknummer:	**23M41**
Status	
Onderwerp:	Perspectiefnota 2024-2027 & Turap 1 2023

Titel:

Opvang dakloze niet-rechthebbende EU-burgers

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- Arbeidsmigranten een structureel onderdeel van de Nederlandse economie en maatschappij vormen. Vitale sectoren zoals de land- en tuinbouw, de voedingsindustrie, de logistieke- en distributiesector en de bouwnijverheid kunnen niet meer zonder hen[1];
- Het overgrote deel arbeidsmigranten zich goed redt, maar een kwetsbaar deel van deze groep letterlijk strandt in Nederland, waardoor ze werkeloos en dakloos worden en in een neerwaartse spiraal belanden;
- Het hen op dit moment ontbreekt aan een degelijk vangnet omdat zij niet-rechthebbend zijn;
- Dit uitzichtloze bestaan vaak samengaat met bovenmatig alcohol en/of drugsgebruik[2];
- Ook in Arnhem steeds meer kwetsbare arbeidsmigranten dakloos op straat leven en deze dakloosheid regelmatig tot overlast voor Arnhemmers leidt[3];
- Met gerichte begeleiding op een humane manier de leefsituatie van deze groep kan verbeteren en de ervaren overlast door deze groep beperkt kan worden;
- Het aannemelijk is dat er binnen twee jaar beleid op landelijk en Europees niveau wordt ontwikkeld om tot een structurele oplossing te komen[4];
- Het realiseren van tien opvangplekken met passende begeleiding voor dakloze niet-rechthebbende EU-burgers ongeveer 500.000 euro per jaar kost.

Omdat we vinden dat:

- Het recht op vrij verkeer en verblijf van personen in de Europese Unie een hoeksteen is van het EU-burgerschap;

---

[1] Commissie Roemer (2020): "Geen tweederangsburgers. Aanbevelingen om misstanden bij arbeidsmigranten in Nederland tegen te gaan".
[2] NRC (2023): "Deze stichting helpt arbeidsmigranten die werk- en dakloos werden. 'Ik ga drinken, want ik verveel me'"
[3] Gelderlander (2023): "Ontlasting, troep en slapende daklozen: klachten over overlast daklozen in parkeergarages neemt toe".
[4] Rijksoverheid (2022): "Plan van Aanpak kwetsbare dakloze EU-burgers".

Arnhem GEMEENTE

- Arbeidsmigranten moeten worden behandeld als gelijkwaardige en volwaardige deelnemers van onze samenleving, en dat we onze regelgeving en voorzieningen daar ook op moeten inrichten;
- De urgentie dermate groot is dat Arnhem niet kan wachten op landelijke en/of Europese maatregelen.

Daarom draagt de gemeenteraad het college op om:

- Vooruitlopend op het landelijk en/of Europees beleid, met een voorstel te komen om voor minimaal twee jaar (of korter indien landelijk en/of Europees beleid ontwikkeld is) tien opvangplaatsen te realiseren voor dakloze niet-rechthebbende EU-burgers,
- Na goedkeuring door de Raad, deze opvang zo spoedig als mogelijk (al in 2023) te realiseren, en
- Dit integraal onderdeel te laten zijn van de keten van daklozenopvang, waarbij wordt aangesloten bij het Nationaal Actieplan Dakloosheid, en bij het in wording zijnde integraal veiligheidsplan en actieplan verwarde personen.

Indieners:

Niels Scholten – Volt
Walter de Boef – GroenLinks
Mustafa Bal – DENK
Hans Eliëns – Partij voor de Dieren
Alwin van Engelenburg - VVD
Klaartje Koorn - CDA

Arnhem GEMEENTE

GEMEENTERAAD ARNHEM

Motie

Datum raadsvergadering:	14 juni 2023
Nummer motie:	**23M43**
Zaaknummer:	160470
Status	
Onderwerp:	Perspectiefnota 2024-2027 & Turap 1 2023

Titel:

Raadswerkgroep openbaar vervoer

Aan de gemeenteraad

Onderstaand raadslid stelt de raad voor om over te gaan tot het instellen een Raadswerkgroep Openbaar Vervoer.

Omdat we weten dat:

- de gemeente Arnhem geen eigen vervoersbedrijf meer heeft, maar de concessieverlening openbaar vervoer in handen ligt van de provincie;
- binnenkort een nieuwe concessie zal moeten worden verleend door de provincie;
- nieuwe bezuinigingen in het openbaar vervoer aanstaande zijn;
- plaatselijke kennis – kennis van de haarvaten – veronderstelt te worden bij de gebiedsautoriteit, die het dichtst bij de burger optreedt: de gemeente, dit in tegenstelling tot de provincie, die vooral en alleen interlokaal openbaar vervoer zou moeten afwegen;

Omdat we vinden dat:

- nieuwe bezuinigingen in het Arnhems openbaarvervoer niet wenselijk zijn;

de raad een grote betrokkenheid heeft bij afstemmen van de beschikbare vervoerscapaciteit, waarbij niet slechts het aantal reizigers van doorslaggevende betekenis dient te zijn, maar ook andere elementen, zoals de sociaaleconomische situatie;

Spreekt uit:

- dat de raad een (tijdelijke) Raadswerkgroep Openbaar vervoer instelt, die zich richt op de noodzakelijke vervoerscapaciteit in relatie tot de nieuwe concessie.

Indieners:

Nico Wiggers – BurgerBelang Arnhem

GEMEENTE Arnhem

Toelichting:
Voor de belangrijke thema's als stadsontwikkeling en burgerparticipatie heeft de raad een raadswerkgroep ingesteld, die samenwerkt met de gemeentelijke organisatie om op die manier maximale input te geven vanuit de raad ten behoeve van de beleidsvoorbereiding.
Openbaar vervoer is een actueel onderwerp, waarbij het primaat ligt bij de provincie Gelderland. Nieuwe bezuinigingen of heroriëntatie routering, binnen de grenzen van de gemeente, is een zaak die uitsluitend in handen dient te liggen van het gemeentebestuur. De raadswerkgroep kan hierbij een belangrijke rol vervullen.

GEMEENTERAAD ARNHEM

Motie

Datum raadsvergadering:	14 juni 2023
Nummer motie:	**23M44**
Zaaknummer:	160470
Status	
Onderwerp:	Perspectiefnota 2024-2027 & Turap 1 2023

Titel:

Een realistische basis voor onderwijshuisvesting

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- Het lopende onderwijshuisvestingsplan PO langzamer wordt uitgevoerd dan gepland, mede omdat projecten duurder zijn geworden;
- De raad bij de begroting 2023 budget heeft gereserveerd, gebaseerd op eerste doorrekeningen voor een IHP VO, dat nu ook voor andere noodzakelijke uitgaven voor onderwijshuisvesting wordt ingezet;
- De raad heeft besloten uitgaven voor bouwprojecten te indexeren conform de werkelijke kostenstijgingen, maar door het college vooralsnog alleen de investeringsbedragen worden geïndexeerd en niet de structurele bijdrages uit de begroting die deze investeringen moeten bekostigen niet dezelfde indexering krijgen;
- Het nieuwe onderwijshuisvestingsplan voor alle Arnhemse scholen eind 2023 verwacht wordt.

Omdat we vinden dat:

- De financiering van onderwijshuisvesting dusdanig moet zijn dat de gemeente ook op lange termijn volledig en op tijd uitvoering kan geven aan de eerder vastgestelde kaders voor onderwijshuisvesting van het PO en VO, aan het voor te stellen IHP en daarmee aan de wettelijke verplichtingen.

Daarom vraagt de gemeenteraad aan het college om:

- Bij de begroting een dusdanig budget voor onderwijshuisvesting (in de vorm van dotaties aan de BR Onderwijs) op te nemen dat:
    - Geen verdere vertraging hoeft op te treden bij de uitvoering van de door de raad vastgestelde kaders van het bestaande IHP PO (2017) en de plannen uit het pakket toekomstige huisvesting (Voortgezet) Speciaal Onderwijs (voor zover nog van toepassing);
    - Er uitvoering kan worden gegeven aan de door de raad vastgestelde kaders voor het IHP VO;
    - Prijsstijgingen door stijging van bouwkosten of aanscherping van bouwregels (lokaal of landelijk) kunnen worden opgevangen;

Arnhem GEMEENTE

- Bij het raadsvoorstel voor het nieuwe IHP, eind 2023, te zorgen voor een bijpassende financiële systematiek en dekking gedurende de looptijd van dat IHP.

Indieners:

Wimer Heemskerk - D66
Mattijs Loor - D66
Klaartje Koorn - CDA

GEMEENTE Arnhem

GEMEENTERAAD ARNHEM

Motie

Datum raadsvergadering:	14 juni 2023
Nummer motie:	**23M45**
Zaaknummer:	160470
Status	
Onderwerp:	Perspectiefnota 2024-2027 & Turap 1 2023

Titel:
Een integrale aanpak zorg, welzijn en werk en inkomen

Aan de gemeenteraad

Omdat we weten dat:
- Steeds meer inwoners te maken krijgen met complexe problematiek op het gebied van zorg, werk en inkomen en welzijn;
- Een integrale benadering van zorg en welzijn kan leiden tot betere en efficiëntere hulpverlening voor de inwoners van Arnhem;
- Inwoners soms van het kastje naar de muur worden gestuurd met vragen over zorg, werk en inkomen en welzijn;

Omdat we vinden dat:
- Er één laagdrempelige en overzichtelijke plek moet zijn waar inwoners terecht kunnen met al hun vragen op het gebied van zorg, werk en komen en welzijn;
- Er in de huidige situatie te vaak sprake is van versnippering en onduidelijkheid voor inwoners;

Daarom vraagt de gemeenteraad aan het college om:
- Te verkennen welke voor- en nadelen het heeft om welzijnswerk, (jeugd)zorg en werk en inkomen onder te brengen bij één integrale netwerksamenwerking;
- Te verkennen hoe we ervoor kunnen zorgen dat inwoners op één plek terecht kunnen met vragen over (jeugd)zorg, welzijn en werk en inkomen en dit zo in te richten dat inwoners efficiënt en effectief geholpen worden;
- De gemeenteraad uiterlijk bij de begrotingsbehandeling 2023 te informeren over de uitkomsten van de verkenning.

Indieners:
Carolien Zwijnepoel - D66
Marjan van Munster - PvdA
Mustafa Bal - DENK

Gemeente Arnhem

GEMEENTERAAD ARNHEM

Motie

Datum raadsvergadering:	14 juni 2023
Nummer motie:	**23M46**
Zaaknummer:	160470
Status	
Onderwerp:	Perspectiefnota 2024-2027 & Turap 1 2023

Titel:

Ambitie stedelijke ontwikkeling waarmaken

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- Arnhem grote ambities heeft op het gebied stadsontwikkeling: groeien door verdichten, verduurzamen, vergroenen en leefbaar en bereikbaar houden;
- Arnhem tot 2040 16.000 woningen wil toevoegen, waarvan een groot deel voor 2030 (minimaal 1.000 woningen per jaar de komende jaren).
- Het daarvoor noodzakelijk is voor ongeveer 21.000 woningen aan plannen te hebben;
- In de perspectiefnota 2023 wordt aangegeven dat voor een aantal van de noodzakelijke investeringen nog onvoldoende budget beschikbaar is.

Omdat we vinden dat:

- Er bij de begroting perspectief moet zijn op het tot uitvoering brengen van onze stadsontwikkelingsopgave;
- Veranderingen in mobiliteit en verdere vergroening randvoorwaardelijk zijn om de verdichting van de stad te laten slagen

Daarom vraagt de gemeenteraad aan het college om:

- Bij het opstellen van de begroting (mede) prioriteit te geven aan de stadsontwikkelingsopgave;
- Bij de uitwerking hiervan recente en nog te nemen raadsbesluiten leidend te laten zijn, zoals de Omgevingsvisie, de Woonvisie en de Visie op werklocaties;
- Bij de verdeling van budgetten ook rekening te houden met zaken die randvoorwaardelijk zijn om de stadsontwikkeling conform deze besluiten uit te voeren, zoals voldoende groen in de woonomgeving bij verdichting en de leefbaarheid en bereikbaarheid van nieuwe of te herontwikkelen woongebieden en de stad als geheel;

Indieners:

Joris Brandts – D66
Mattijs Loor – D66
Marlies Neutkens - Volt

GEMEENTE Arnhem

GEMEENTERAAD ARNHEM

Motie

Datum raadsvergadering:	14 juni 2023
Nummer motie:	**23M47**
Zaaknummer:	160470
Status	
Onderwerp:	Perspectiefnota 2024-2027 & Turap 1 2023

Titel:

Huisvesting creatieven en cultuurbudget

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- Er in de komende twee jaar een substantieel tekort aan huisvesting voor de creatieve sector dreigt van 15.500 m2.
- Uit een eerdere raadsbrief over SLAK ateliers blijkt dat opdrachten, evenementen, tentoonstellingen en voorstelling door gebrek aan ruimte worden uit- of afgesteld;
- Naar aanleiding van een motie van GroenLinks en Arnhem Centraal (20M39) er in 2021 een plan van aanpak huisvesting creatieve en culturele sector opgesteld is waarin staat dat er per jaar 3000 m2 gerealiseerd zou moeten worden, deze aanpak nog geen nieuwe ruimte heeft opgeleverd;
- Bij het niet actief verwerven van ruimte, mogelijk beschikbare ruimte voor de creatieve sector verloren kan gaan;
- In de begroting 2023 vier keer € 500.000 incidenteel is vrijgemaakt voor culturele programmering, en het college in de raadsbrief van 11 april 2023 (‘Inzet extra programmabudgetten cultuur’) aangegeven heeft hoe ze het budget inzet.

Omdat we vinden dat:

- De gemeente op basis van een passende businesscase ruimte beschikbaar moet stellen ten behoeve van de Arnhemse culturele en creatieve sector;
- Naast ruimtes ook budget voor programmering belangrijk is om de ambities van Arnhem als stad van makers waar te blijven maken.

Daarom vraagt de gemeenteraad aan het college om:

- Bij het opstellen van de begroting 2024 prioriteit te geven aan het realiseren van (een fonds voor aankoop van) culturele en creatieve huisvesting zodat de gemeente deze ruimtes ter beschikking kan stellen ten behoeve van Arnhemse kunstenaars en creatieve ondernemers;
- Waarbij ingezet wordt op goed en duurzaam beheer, met ruimte voor mogelijkheden van zelfbeheer per pand (afhankelijk van de wensen van huurders), en met een voorkeur voor definitieve locaties;

GEMEENTE Arnhem

- Met corporaties te onderzoeken welke rol zij hier in kunnen spelen, met name in wijken waar de komst van creatieve werkruimten (eventueel in combinatie met wonen) een positieve bijdrage kan leveren aan de leefbaarheid;
- En te kijken of € 500.000 extra middelen voor culturele programmering structureel gemaakt kan worden. Hierbij voor de begroting een update te geven op de raadsbrief van 11 april 2023 wat het structureel maken van het budget zou betekenen, en na eventueel besluit hierover bij de begroting binnen een halfjaar te komen met een raadsvoorstel over de toekomstige inzet van dit budget.

Indieners:

Marin Noomen – GroenLinks
Mark Coenders – GroenLinks
Mattijs Loor – D66
Klaartje Koorn – CDA
Marlies Neutkens - Volt

GEMEENTE Arnhem

GEMEENTERAAD ARNHEM

Motie

Datum raadsvergadering:	14 juni 2023
Nummer motie:	**23M48**
Zaaknummer:	160470
Status	
Onderwerp:	Perspectiefnota 2024-2027 & Turap 1 2023

Titel:

Kunstgras is niet groen

Aan de gemeenteraad

In de perspectiefnota staan plannen beschreven voor het vervangen van sportvelden waarbij voor de Schuytgraaf het vervangen van natuurgras voor kunstgras de meest logische optie wordt genoemd. In het coalitieakkoord werd de intentie uitgesproken bij vervanging van sportvelden juist het tegenovergestelde te doen, namelijk onderzoeken of in plaats van kunstgrasvelden geen natuurgras terug kan komen. Daar zit een motivatie achter die past bij de intentie vergroening en duurzaamheid na te streven en hittestress tegen te gaan. Wij vragen met deze motie om een visie op de Arnhemse sportvelden waarin met name duurzaamheid en een zo natuurlijk mogelijke inrichting een belangrijke rol spelen.

Omdat we weten dat:

- De productie van kunstgras en het verwerken van oud kunstgras niet echt duurzaam is.
- Bij slijtage van kunstgras microplastics vrijkomen welke volgens de WHO en een TNO potentieel risico's voor de volksgezondheid opleveren.
- Volgens onderzoek van de WUR de temperatuur boven kunstgras op een hete zomerdag op kan lopen tot wel 75 graden Celsius, waardoor spelen onaangenaam of zelfs gevaarlijk wordt.
- Kunstgras een bijdrage levert aan de hittestress in de stad.
- Kunstgras geen CO2 opneemt en zuurstof afstaat, zoals natuurgras.
- Een natuurlijke omgeving bijdraagt aan de gezondheid van mensen.

Omdat we vinden dat:

- Vergroening niet gebaat is is met het vervangen van een groen natuurgrasveld voor een kunststof variant.
- Indien kunstgras vervangen wordt voor kunstgras, gekozen moet worden voor de meest duurzame optie.

Arnhem GEMEENTE

We roepen het college daarom op:

- Om in Q4 2023 te komen met een visie op sportvelden waarbij de inzet is zo veel mogelijk behoud van natuurgrasvelden en zo mogelijk afgeschreven kunstgras te vervangen voor (gedeeltelijk) hybride of natuurgras.
- De toekomst van de skate- en schaatsbaan in de Schuytgraaf te onderzoeken, waarbij onder andere wordt gekeken naar een meer natuurlijke inrichting van het gebied.
- De omgeving van sportvelden waar mogelijk meer natuurlijk in te richten.
- Bij vervanging van kunstgras maximaal duurzaam aan te besteden.

Indieners:

Leo de Groot – Partij voor de Dieren

GEMEENTE Arnhem

GEMEENTERAAD ARNHEM

Motie

Datum raadsvergadering:	14 juni 2023
Nummer motie:	**23M50**
Zaaknummer:	160470
Status	
Onderwerp:	Perspectiefnota 2024-2027 & Turap 1 2023

Titel:

Ambachtskwartier Geitenkamp

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- De Arnhemse wijk Geitenkamp veel talent kent op het gebied van praktisch werk
- In de wijk Klarendal het Modekwartier op verschillende terreinen een positieve impuls heeft gegeven aan de wijk
- Geitenkamp onderdeel is van de Arnhem-Oost aanpak

Omdat we vinden dat:

- Dat de wijk Geitenkamp gebaat is bij een soortgelijke impuls als Klarendal heeft gehad door het Modekwartier.
- De ambities voor de Arnhem-Oost aanpak concrete plannen voor de wijk Geitenkamp moeten bevatten.
- Het stimuleren van praktisch en sociaal ondernemen zeer goed bij de wijk Geitenkamp past en het clusteren van soortgelijke initiatieven in een Ambachtskwartier een mogelijkheid bied dat deze initiatieven elkaar versterken.

Daarom draagt de gemeenteraad het college op om:

- Praktisch (activerend) werk in de wijk Geitenkamp te stimuleren
- Hierbij zoveel mogelijk gebruik te maken van bestaande initiatieven in de wijk
- Gerelateerde bedrijven te clusteren en daardoor elkaar te versterken

Indieners:

Nathalie Nede - ChristenUnie

GEMEENTE Arnhem

GEMEENTERAAD ARNHEM

Motie

Datum raadsvergadering:	14 juni 2023
Nummer motie:	**23M53**
Zaaknummer:	160470
Status	
Onderwerp:	Perspectiefnota 2024-2027 & Turap 1 2023

Titel:

Meer balans in woning aanbod wijk Geitenkamp, door stimuleren bouwen betaalbare – sociale – koop- en midden huur woningen.

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:
Het woning aanbod in Geitenkamp meer in balans te brengen. Nu staan er voornamelijk sociale (corporatie) huur -woningen in deze wijk. Dit beperkt de doorstroom en kansen voor de huidige bewoners om in de eigen wijk goed te kunnen doorstromen naar betaalbare – sociale – koop- en midden huur woningen;

Omdat we weten dat:

- Dat de doorstroom in de wijk nu wordt belemmerd hierdoor;
- Steeds meer bewoners daardoor wegtrekken uit de wijk;
- Meer koop- en midden huur woningen de samenstelling van de wijk zal veranderen en daardoor tevens de sociale cohesie in de wijk zal verbeteren en er zal een breder draagvlak ontstaan voor meer/andere voorzieningen in de wijk;
-

Omdat we vinden dat:

- De wijk Geitenkamp gebaat is bij een meer diverse woning aanbod en er daardoor meer kansen zullen ontstaan voor de huidige bewoners om te kunnen doorstromen;
- Hierdoor er een meer divers samengestelde wijk zal gaan ontstaan;
- Het programma Arnhem – Oost een prima instrument is om hier duidelijk richting aan te geven.
-

Daarom draagt de gemeenteraad het college op om:

Om in het programma Arnhem- Oost een duidelijke plek en ambitie op te nemen om specifiek in de wijk Geitenkamp zich te richten op het ontwikkelen van meer betaalbare – sociale – koop- en midden huur woningen.

Indieners:

Nathalie Nede - ChristenUnie

GEMEENTE Arnhem

GEMEENTERAAD ARNHEM

Motie

Datum raadsvergadering:	14 juni 2023
Nummer motie:	**23M54**
Zaaknummer:	160470
Status	
Onderwerp:	Perspectiefnota 2024-2027 & Turap 1 2023

Titel:

Ambities beweegnorm jeugd naar boven bijstellen

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- 71% van de jeugd in Arnhem niet aan de landelijke beweegnorm voldoet, hiermee ontstaat een grote groep met potentieel overgewicht, gezondheidsproblemen en andere gevolgen van te weinig bewegen.
- Kinderen die voldoende bewegen zijn gelukkiger, hebben meer zelfvertrouwen en zijn beter toegerust op de toekomst.
- Arnhem onlangs het ‘Visiedocument Bewegen Gezondheid en Sport op basisscholen 2023-2026’ heeft vastgesteld waarin wordt teruggeblikt en ook ambities worden uitgesproken.

Omdat we vinden dat:

- Het van essentieel fysiek én sociaal belang is om alle Arnhemse kinderen de mogelijkheid te geven én te stimuleren om voldoende te bewegen.
- Het percentage jeugd die niet aan de beweegnorm voldoet niet past bij de gezonde stad die Arnhem graag wil zijn.
- Arnhem dé stad is waarin alle jeugd de kans moet krijgen om aan sport te doen.
- Arnhem heel veel mooie sportverenigingen heeft.
- De mooie samenwerking tussen Gemeente Arnhem en Sportbedrijf Arnhem hoge ambities verdient.

Daarom draagt de gemeenteraad het college op om:

- In 2023 in de huidige en verdere planvorming mee te nemen dat de beweegambities voor de jeugd in Arnhem naar boven worden bijgesteld. Dit plan bevat onder andere de volgende punten:
    - Uitwerking hoe alle Arnhemse basisscholen tenminste aan de 2+1+2 methode invulling kunnen geven
    - Realistische en ambitieuze doelstellingen om het percentage van 71% naar 50% terug te brengen
    - Uit te werken of 7uur sport (in plaats van 2+1+2) per week niet passender zou zijn in relatie tot de huidige beweegnormen voor jeugd

Gemeente Arnhem

- Te verkennen welke rol sportverenigingen kunnen spelen in het faciliteren en organiseren van sportactiviteiten voor jeugd
- Een financieel overzicht welke middelen de gemeente nodig heeft om dit te kunnen realiseren

Indieners:

Alwin van Engelenburg – VVD
Carolien Zwijnepoel – D66
Scott van den Broek – CDA
Marjan van Munster – PvdA
Marlies Neutkens – Volt
Mustafa Bal – DENK
Guus van der Laak – Arnhem Centraal

GEMEENTE Arnhem

GEMEENTERAAD ARNHEM

Motie

Datum raadsvergadering:	14 juni 2023
Nummer motie:	**23M55**
Zaaknummer:	160470
Status	
Onderwerp:	Perspectiefnota 2024-2027 & Turap 1 2023

Titel:

Meer regie over de raadsagenda met een termijnagenda

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- In de Perspectiefnota de ambities voor Arnhem voor de komende jaren zijn opgenomen;
- Bij een groot aantal van deze plannen en ambities het niet duidelijk is wanneer en hoe deze naar de gemeenteraad komen;
- In het rapport '*Bevindingen en aanbevelingen onderzoek wensen raadsondersteuning'* (aangeboden door Jasper Loots) blijkt dat de raad de behoefte heeft om gefaciliteerd te worden om in 'positie' te komen bij het agenderen, het controleren en krijgen van grip op besluitvormingsprocessen;
- Dit onder andere bereikt kan worden door te investeren in een goede termijnplanning en termijnagenda;
- De gemeenteraad van Arnhem momenteel niet over zo'n termijnagenda beschikt;

Omdat we vinden dat:

- Het hebben van een lange (en korte) termijn agenda voor de raad een belangrijk instrument is voor het uitvoeren van haar kaderstellende en controlerende taak;
- Met een termijnagenda de gemeenteraad beter kan sturen op spreiding, prioritering, aankaarten informatiebehoefte of het tijdig organiseren van bijeenkomsten om informatie op te halen uit de samenleving;
- Een termijn agenda de agendacommissie (en griffie) helpt bij het plannen van raadsagenda en daarmee beheersing van de vergader last;

Daarom vraagt de gemeenteraad aan het college om:

- Voor de behandeling van de Begroting dit najaar de gemeenteraad een bestuurlijke termijnagenda aan te bieden;
- In deze termijnagenda de raad inzicht te geven op zowel voorstellen die komen op de lange termijn, als meer duidelijkheid te geven over de planning op korte termijn;
- Het eigenaarschap van deze termijnagenda neer te leggen bij de Agendacommissie, waar deze ook periodiek besproken kan worden en door het DB kan worden gebruikt voor het opstellen van de raad agenda's;

GEMEENTE Arnhem

- De ambtelijke organisatie te vragen met de griffie afspraken te maken over de invulling en het beheer van deze termijnagenda;

Indieners:

Klaartje Koorn – CDA
Niels Scholten – Volt
Steffenie Pape – VVD
Mattijs Loor – D66

Gemeente Arnhem

GEMEENTERAAD ARNHEM

Motie

Datum raadsvergadering:	14 juni 2023
Nummer motie:	**23M56**
Zaaknummer:	160470
Status	
Onderwerp:	Perspectiefnota 2024-2027 & Turap 1 2023

Titel:

Scenariodenken

Aan de gemeenteraad

Gehoord de beraadslaging,

Constaterende dat:

- Uit deze Perspectiefnota blijkt dat de structurele financiële ruimte die er is (vrijwel) volledig wordt opgeslokt door de (doorwerking van) indexaties die veel hoger zijn dan eerdere jaren;
- De Rijksoverheid de gemeenten hier onvoldoende voor lijkt te compenseren;
- Arnhem in 2027 opnieuw geconfronteerd wordt met het ‘ravijn’ in het gemeentefonds

Overwegende dat:

- het college zich verantwoordelijk toont voor vandaag, maar ook zorgen uit over de financiële toekomst en de effecten van het zogeheten ravijn in het gemeentefonds;
- het college aangeeft dat zij terughoudend wil zijn met structurele investeringen, omdat zij niet kan aangeven hoe de Arnhemse effecten van het “ravijn” zullen zijn.

Verzoekt het college:

- om zo snel als mogelijk, doch uiterlijk in september 2023 met een aantal (maar minimaal drie) scenario’s te komen naar de raad over hoe het mogelijke “ravijn” op te kunnen vangen;
- in deze scenario’s telkens **a)** bezuinigingsrichtingen, **b)** effecten op weerstandsfactor en **c)** effecten op het solvabiliteitsrisico inzichtelijk te maken;
- deze scenario’s onderdeel te laten uitmaken van de stukken voor de MJPB, zodat de raad deze scenario's kan wegen in relatie tot voorgesteld beleid en uitgaven.

Indieners:

Klaartje Koorn – CDA
Hasan Kumas - VVD

GEMEENTE Arnhem

GEMEENTERAAD ARNHEM

Motie

Datum raadsvergadering:	14 juni 2023
Nummer motie:	**23M57**
Zaaknummer:	160470
Status	
Onderwerp:	Perspectiefnota 2024-2027 & Turap 1 2023

Titel:

Perspectief voor handhavers in leefbare wijken

Aan de gemeenteraad

Door ons voorstel aan te nemen, wordt het college gevraagd om – wanneer er bij de meicirculaire 2023 extra structureel geld ter beschikking komt – in de Begroting voor 2024 aan de Raad een voorstel te doen om de huidige incidentele inzet op handhaving vanaf 2024 structureel te maken.

Omdat we weten dat:

- Arnhem als credo heeft: “Schoon, heel en veilig”.
- Arnhem een stad is van evenementen, voetbalwedstrijden, demonstraties, een lokaal vuurwerkverbod, bibob etc., waarbij veiligheid een belangrijke waarde is.
- De leefbaarheid in de wijken onder druk staat en de veiligheidsopgave in Arnhem onverminderd groot is.
- De politie regelmatig druk is met taken die de handhavers kunnen verrichten en dit ten koste gaat van andere prioriteiten in de stad.
- De raad voor de jaren 2023 en 2024 € 500.000 per jaar voor handhaving ter beschikking heeft gesteld.
- De incidentele middelen – als investering in het veiligheidsdomein - eind 2024 ophouden te bestaan.
- Als deel van een duurzame aanpak van de leefbaarheid in de Arnhemse wijken, structurele inzet van voldoende handhavers noodzakelijk is.

Omdat we vinden dat:

- Arnhem alles in het werk moet stellen om een veilige en leefbare stad te zijn en te blijven.
- Arnhem een gastvrije stad moet zijn, waar evenementen, voetbalwedstrijden, demonstraties etc doorgang moeten kunnen vinden.
- De politie zo veel mogelijk haar handen vrij moet hebben om haar primaire taken te vervullen.

Daarom vraagt de gemeenteraad aan het college om:

Wanneer er bij de meicirculaire 2023 extra structureel geld ter beschikking komt, in de Begroting voor 2024 aan de Raad een voorstel te doen om de huidige incidentele inzet op handhaving vanaf 2024 structureel te maken. Hierbij primair in te zetten op die vormen van handhaving die direct raken aan de leefbaarheid van Arnhemse wijken.

Arnhem GEMEENTE

Indieners:
Kiki Groot – Arnhem Centraal
Marjan van Munster – PvdA
Klaartje Koorn – CDA
Gino Luurssen – Forum voor Democratie

GEMEENTE Arnhem

GEMEENTERAAD ARNHEM

Motie

Datum raadsvergadering:	14 juni 2023
Nummer motie:	**23M58**
Zaaknummer:	160470
Status	
Onderwerp:	Perspectiefnota 2024-2027 & Turap 1 2023

Titel:

Feliciteren en informeren

Constaterende dat:

- Verschillende gemeenten een verjaardagskaart sturen naar burgers die de leeftijd van 18 jaar bereiken met informatie[1] over hun rechten en plichten
- Veel jongeren niet goed op de hoogste zijn wat er van volwassenen verlangd wordt en waar zij terecht kunnen met vragen & zorgen over bijvoorbeeld geldzaken
- Er een verschil is tussen de informatie en hulpverlenging van Rijksoverheid, DUO en Gemeente, terwijl er heel veel informatiepunten zijn en ook lokaal allerlei informatie en hulp beschikbaar is voor jongeren

Overwegende dat:

- Beter toegankelijke en laagdrempelige (proactieve) informatie voor jongvolwassenen kan helpen om stress en geldzorgen en schulden te voorkomen;
- Deze proactieve benadering kan bijdragen aan wegwijs worden in de hoeveelheid digitale hulp- en informatiebronnen die er voor (jong)volwassenen zijn;

Verzoekt de gemeenteraad het college om:

Jongeren die de leeftijd van 18 jaar bereiken een aanvullende informatiebrochure (met allerlei informatie over relevant thema's voor deze groep Arnhemmers, waaronder geldzaken, maar ook breder) te zenden in de vorm van een verjaardagskaart die hen informeert over de mogelijkheden, plichten en informatiepunten zoals bijvoorbeeld kwikstart. En deze kosten te dekken uit regulier budget dat bedoeld is om schulden te voorkomen.

Indieners:

Gino Luurssen – Forum voor Democratie
Mustafa Bal - DENK

[1] https://www.gemeente.nu/bedrijfsvoering/communicatie/feliciteren-en-informeren-als-inwoners-18-jaar-worden/
https://www.papendrecht.net/nieuws/85991/gemeente-papendrecht-stuurt-kaart-naar-18-jarigen-2021-12-07

Arnhem GEMEENTE

GEMEENTERAAD ARNHEM

Motie

Datum raadsvergadering:	14 juni 2023
Nummer motie:	**23M59**
Zaaknummer:	160470
Status	
Onderwerp:	Perspectiefnota 2024-2027 & Turap 1 2023

Titel:
Zakgeld voor oppositie

Constaterende dat:

- De gemeente Leiden met succes geld ter beschikking stelt voor haar oppositie[1];

Overwegende dat:

- De Arnhemse oppositie vaak goede aanvullingen heeft op een perspectiefnota & begroting die soms niet binnen de ambities vallen van een coalitie;
- Een breed raadsbeleid ten gunste kan zijn van de draagkracht van het B&W en haar raad;
- Er een hogere mate van eendracht kan ontstaan voor de behartiging van de belangen van álle Arnhemmers;

Verzoekt de gemeenteraad het college om:
Bij de eerstvolgende begrotingsbehandeling een bedrag van 3 miljoen euro te reserveren als vrij-besteedbare ruimte voor, maar niet uitsluitend, oppositiepartijen en dit te ontrekken uit [is nog in overleg]

Indieners:
Gino Luurssen – Forum voor Democratie

[1] https://sleutelstad.nl/2022/11/10/leidse-raad-verdeelt-24-miljoen-euro/

GEMEENTERAAD ARNHEM

Motie

Datum raadsvergadering:	14 juni 2023
Nummer motie:	**23M60**
Zaaknummer:	160470
Status	
Onderwerp:	Perspectiefnota 2024-2027 & Turap 1 2023

Titel:

Arnhemse cyberwegenkaart 2.0

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor: Om te voorkomen dat bewoners en ondernemers in de gemeente slachtoffer worden van cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit, kunnen gemeenten preventiemaatregelen nemen en de lokale weerbaarheid van kwetsbare groepen versterken. Zo kunnen gemeenten hun bewoners en ondernemers bewust maken van de gevaren door voorlichtingsbijeenkomsten te organiseren en campagnes te houden.

Omdat we weten dat:

- Cybercriminaliteit een steeds grotere dreiging vormt voor onze samenleving;
- Een groot deel van de traditionele ondermijnende criminaliteit, zoals drugs, mensenhandel en fraude, nu online gebeurt;
- Gemeenten een belangrijke rol hebben in het voorkomen van slachtoffers van cybercriminaliteit;
- Het CCV (Centrum voor criminaliteitspreventie en veiligheid) onderscheidt vier wegen waarop gemeenten actie moeten ondernemen om een cyberweerbare gemeente te worden.
- Hiervoor een kartrekker in de vorm van een 0,5 fte nodig is plus een bedrag van 10.000 euro voor campagnes.

Omdat we vinden dat:

- Gemeenten een belangrijke rol hebben om de samenleving weerbaarder te maken tegen cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit;
- De gemeente om dit te realiseren specifieke doelgroepen kan benaderen zoals ondernemers, jongeren, ouderen en laaggeletterden.
- De gemeente verantwoordelijkheid dient te nemen voor het goed functioneren van de eigen digitale systemen;
- We als gemeente oog moeten hebben voor de wederzijdse beïnvloeding van de digitale en fysieke wereld in veiligheidssituaties;
- Voor een goede afstemming de gemeente de aanpak van cybercriminaliteit in moet brengen bij de lokale driehoek.

Arnhem GEMEENTE

Verzoekt het college:

- In samenwerking met partners binnen en buiten de gemeente een integrale aanpak te ontwikkelen om cybercriminaliteit te voorkomen en te bestrijden;
- Hierbij de kaders van het CCV als uitgangspunt te nemen;
- Hierbij specifieke aandacht te besteden aan de preventie van cybercriminaliteit onder kwetsbare groepen, zoals ouderen en laaggeletterden.
- De gemeenteraad minstens één keer per jaar op de hoogte te stellen van ontwikkelingen en voortgang op dit gebied;
- Hiervoor 60.000 euro vrij te maken en dit te dekken uit de 500.000 euro die extra vrijgemaakt is voor aanpak leefbare wijken.

Indiener:

Rebin Maref – VVD

Gemeente Arnhem

GEMEENTERAAD ARNHEM

Motie

Datum raadsvergadering:	14 juni 2023
Nummer motie:	**23M62**
Zaaknummer:	160470
Status	
Onderwerp:	Perspectiefnota 2024-2027 & Turap 1 2023

Titel:

Motie ter bevordering van integriteit en bestrijding van corruptie onder ambtenaren

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor: het bevorderen van integriteit en het bestrijden van corruptie onder ambtenaren is van cruciaal belang om de betrouwbaarheid en geloofwaardigheid van overheidsinstanties te waarborgen. Het omkopen van ambtenaren is uitgegroeid tot een lucratief verdienmodel binnen het criminele milieu, wat ernstige gevolgen heeft voor de veiligheid en het vertrouwen in onze samenleving. Door concrete stappen te ondernemen, zoals het stimuleren van een meldingscultuur, samenwerking met andere instanties, regelmatige evaluatie en monitoring, beperking van toegang tot gevoelige informatie, versterking van het integriteitsbeleid en het verhogen van bewustwording en trainingen, kunnen we de integriteit van ambtenaren versterken en de impact van corruptie verminderen.

Omdat we weten dat:

- Ambtenaren een cruciale rol spelen bij het waarborgen van integriteit en het leveren van hoogwaardige diensten aan de samenleving;
- De meerderheid van de ambtenaren integer handelt en zich inzet voor het algemeen belang;
- Het corrumperen van ambtenaren is uitgegroeid tot een verdienmodel in het criminele milieu, zoals naar voren komt in het artikel "Rijksrecherche ziet dat omkopen van ambtenaren verdienmodel is geworden" in de NRC van dinsdag 09 mei 2023;
- Criminelen actief op zoek gaan naar kwetsbare ambtenaren om hen te corrumperen en zo gevoelige informatie te verkrijgen;
- Overheidsinstanties zich vaak niet bewust zijn van de waarde van hun gegevens voor criminelen en meer maatregelen kunnen treffen om corruptie te voorkomen;
- Het van essentieel belang is om de integriteit van ambtenaren te waarborgen en hen te beschermen tegen corruptiepraktijken;

Omdat we vinden dat:

- Het een gezamenlijke verantwoordelijkheid is om integriteit hoog in het vaandel te houden en een cultuur van integriteit te bevorderen.
- De integriteit van ambtenaren van essentieel belang is voor een goed functionerende overheid en het vertrouwen van burgers in het openbaar bestuur.

Gemeente Arnhem

- Corruptie en omkoping ernstige schade kunnen toebrengen aan de samenleving, de rechtsstaat en het publieke belang.
- Het bevorderen van open gesprekken over mogelijke kwetsbaarheden bijdraagt aan het beschermen van ambtenaren tegen corruptiepraktijken.

Roept het college op:

1. Actief de meldingscultuur binnen de gemeente Arnhem te stimuleren, zodat ambtenaren zich veilig voelen om misstanden en mogelijke corruptie te melden;
2. Intensieve samenwerking aan te gaan met relevante instanties (Rijksrecherche, het OM) en politiediensten om informatie-uitwisseling en gecoördineerde acties tegen corruptie te bevorderen;
3. Reguliere evaluaties en monitoring in te voeren om de integriteit van ambtenaren en de effectiviteit van anticorruptiemaatregelen te beoordelen en bij te sturen waar nodig;
4. Toegang tot gevoelige informatie strikt te beperken en beter te registreren wie welke informatie opzoekt, zodat eventuele daders makkelijker kunnen worden geïdentificeerd;
5. Het integriteitsbeleid te versterken en periodieke trainingen en bewustwordingsprogramma's te organiseren voor ambtenaren en leidinggevenden;
6. Een proactieve rol te vervullen bij het identificeren en ondersteunen van kwetsbare ambtenaren en het bevorderen van open gesprekken tussen leidinggevenden en medewerkers over mogelijke kwetsbaarheden.
7. Voor het einde van dit jaar de raad te informeren over de aanpak en eventuele kosten hiervan.

Indiener:

Rebin Maref – VVD Arnhem

GEMEENTERAAD ARNHEM

Motie

Datum raadsvergadering:	14 juni 2023
Nummer motie:	**23M67**
Zaaknummer:	160470
Status	
Onderwerp:	Perspectiefnota 2024-2027 & Turap 1 2023

Titel:

Holocaustbewustwordingsprogramma

Overwegende dat:

- Het van groot belang is om de geschiedenis van Arnhem te erkennen en te herdenken, inclusief de donkere periode van de Holocaust.
- De Holocaust een onuitwisbaar onderdeel is van onze geschiedenis en nooit vergeten mag worden, om herhaling te voorkomen.
- Arnhem ooit een bloeiend Joods gemeenschapsleven kende.
- Het van cruciaal belang is om ook aandacht te besteden aan de "vergeten Holocaust", zoals de vervolging van Roma en Sinti (Porajmos).
- Het essentieel is dat zowel jongeren als ouderen lessen trekken uit het verleden, zodat dergelijke gruweldaden zich niet herhalen in het heden.
- Na de Tweede Wereldoorlog heeft er op Europese bodem nog een volkerenmoord plaatsgevonden, namelijk in Srebrenica. Dit is ook onderdeel geworden van de Nederlandse geschiedenis door de aanwezigheid van Dutchbat-militairen in het gebied en het Joegoslavië-tribunaal in Den Haag.
- In Nederland de Joodse gemeenschap, evenals de Roma- en Sinti-gemeenschappen, en de Bosnische gemeenschap aanwezig zijn en blijvend aandacht vragen voor respectievelijk de Holocaust, de Porajmos en de volkerenmoord op Bosniërs in Srebrenica.

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders om:

- Een bewustwordingsprogramma op te stellen voor jongeren (eventueel in samenwerking met scholen) om de bewustwording rondom de vervolging van minderheden tijdens de Tweede Wereldoorlog, resulterend in de massavernietiging van Europese Joden (Holocaust), Roma en Sinti (Porajmos), en de volkerenmoord in Srebrenica in voormalig Joegoslavië te vergroten.
- Binnen dit programma ook bijzondere aandacht te besteden aan de Joodse geschiedenis van onze stad.
- Eenmaal per raadsperiode onder leiding van de burgemeester een delegatie van scholieren de mogelijkheid te bieden om afwisselend een bezoek te brengen aan Kamp Westerbork, Auschwitz en Srebrenica, in het kader van dit programma.
- Hierover vóór de bespreking van de begroting met een voorstel naar de raad te komen.

Arnhem GEMEENTE

Indieners:
Yildirim Usta – DENK

GEMEENTE Arnhem

GEMEENTERAAD ARNHEM

Motie

Datum raadsvergadering:	14 juni 2023
Nummer motie:	**23M68**
Zaaknummer:	160470
Status	
Onderwerp:	Perspectiefnota 2024-2027 & Turap 1 2023

Titel:

Verhoging waakzaamheid Arnhem

Constaterende dat:

- Arnhemse overlast, overtreding en misdrijf cijfers hoog zijn vergelen met andere gemeenten;
- Meerde actoren in de veiligheidsbranche voorkeur hebben uitgesproken op meer inzetbaarheid waaronder onze eigen burgemeester
- Veiligheid niet alleen waarborgbaar is met preventie zoals pedagogische wijken
- Arnhem op dit moment slechts 20 hardwerkende buitengewoon opsporingsambtenaren in dienst heeft;
- Arnhem overwegend last heeft van veel diefstal, overlast, onrust, brandstichtingen, steekpartijen vergeleken met andere gemeenten;

Overwegende dat:

- 20 bevoegde BOA's relatief weinig is voor een gemeente als Arnhem met een uitdagend veiligheidsdossier;
- De overige 9 beoogde BOA's en stagiairs niet volledig zelfstandig inzetbaar zijn gezien zij coaching, coördinatie nodig kunnen hebben en niet volledig alle bevoegdheden hebben in tegenstelling tot benoemde BOA's;
- Arnhem in de komende jaren gaat groeien en dat een wezenlijke opschaling van veiligheidspersoneel niet meer dan realistisch is;

Verzoekt de gemeenteraad het college om:

Vanaf 2024 het bevoegd (BOA-dragend dus niet in opleiding) personeelsbestand van handhaving met 60% (20 → 32) te verhogen tot en met 2027 om zo meer flexibiliteit, inzetbaarheid en mogelijkheden te realiseren voor het veiligheidsdossier in Arnhem en deze structurele verhoging van 100,000 per FTE (1,2 miljoen) mee te nemen in de structurele gelden in de relevant begrotingspost voor de komende begrotingsbehandeling; deze begrotingspost zodoende voor te leggen aan de raad bij de volgende begrotingsbehandeling.

Indieners:

Gino Luurssen – Forum voor Democratie

[1] https://www.gelderlander.nl/arnhem/ahmed-marcouch-smeekt-zijn-raad-om-extra-miljoenen-arnhemmers-lijden-onder-onveiligheid~a98f1fd3/

Arnhem GEMEENTE

GEMEENTERAAD ARNHEM

Motie

Datum raadsvergadering:	14 juni 2023
Nummer motie:	**23M70**
Zaaknummer:	160470
Status	
Onderwerp:	Perspectiefnota 2024-2027 & Turap 1 2023

Titel:

Patrouillering voormalige parkeergebieden

Constaterende dat:

- Arnhemse overlast, overtreding en misdrijf cijfers hoog zijn vergelen met andere gemeenten;
- Meerde actoren in de veiligheidsbranche voorkeur hebben uitgesproken op meer inzetbaarheid waaronder onze eigen burgemeester
- Veiligheid niet alleen waarborgbaar is met preventie zoals pedagogische wijken
- Arnhem op dit moment slechts 20 hardwerkende buitengewoon opsporingsambtenaren in dienst heeft;
- Arnhem overwegend last heeft van veel diefstal, overlast, onrust, brandstichtingen, steekpartijen vergeleken met andere gemeenten;
- Sinds de invoering van de scan-auto patrouilles alleen nog over hoofdwegen etc. plaatsvind maar niet in zijstraten (doorkruising versus volledig uitpluizen)

Overwegende dat:

- dit een onvolledige dekking geeft in belangrijke gebieden zoals het Spijkerkwartier en Het Broek
- Men misbruik kan maken van gebrek aan toezicht, immers een scan-auto kan niet ingrijpen bij overlast, vernieling of diefstal.

Verzoekt de gemeenteraad het college om:

Vanaf 2024 en tot 2026 de lopende patrouille (P1) die is vervangen door de ParkeerScanAuto te laten opvangen door handhaving maar deze te fiets of te voet te laten uitvoeren om zo de zichtbaarheid te vergroten.

Indieners:

Gino Luurssen – Forum voor Democratie

Arnhem GEMEENTE

GEMEENTERAAD ARNHEM

Motie

Datum raadsvergadering:	14 juni 2023
Nummer motie:	**23M71**
Zaaknummer:	160470
Status	
Onderwerp:	Perspectiefnota 2024-2027 & Turap 1 2023

Titel:

Operatie Stationshal

Constaterende dat:

- Arnhemse overlast, overtreding en misdrijf cijfers hoog zijn vergelen met andere gemeenten;
- Meerde actoren in de veiligheidsbranche voorkeur hebben uitgesproken op meer inzetbaarheid waaronder onze eigen burgemeester
- Veiligheid niet alleen waarborgbaar is met preventie zoals pedagogische wijken
- Arnhem op dit moment slechts 20 hardwerkende buitengewoon opsporingsambtenaren in dienst heeft;
- Arnhem overwegend last heeft van veel diefstal, overlast, onrust, brandstichtingen, steekpartijen vergeleken met andere gemeenten;

Overwegend dat:

- Fractie Arnhem Centraal recentelijk zorgen uitte over de StaVaZa van veiligheid op- en rondom het station;
- De handhaving van het Openbaar Vervoer de werkdruk en veiligheidscasussen uit de hand lijkt te laten glippen[1]
- De trend met veiligheidsincidenten niet stabiel is maar stijgende is met piek momenten zoals een steekpartij tussen Arnhem en Ede[2]
- Arnhem de verantwoordelijkheid voor haar veiligheid in eigen hand dient te nemen als andere partners zoals vervoerders hun veiligheidstaak niet volledig kunnen dragen zij het mismanagement dan wel onmacht.

Verzoekt de gemeenteraad het college om:

Vanaf 2024 tot 2026 een intensifiëring te bewerkstellingen rondom het Stationsgebied en dan met nadruk tussen grondgebied ProRail en Openbare Ruimte (tussen Korenmarkt en ingang Transferhal, McDonalds etc.) in de vorm van aanwezigheid, bereikbaarheid en sociale veiligheid en andere instrumenten die de portefeuillehouder wenselijk acht. Deze

[1] https://www.fnv.nl/nieuwsbericht/sectornieuws/vervoer/2022/07/fnv-spoor-v-s-ns-luidt-de-noodklok

[2] https://nos.nl/artikel/2476766-politie-pakt-acht-mannen-op-na-steekpartij-in-trein-ede

Arnhem GEMEENTE

verhoogde inzet deels te dekken uit de verhoogde FTE. Deze aanpak te evalueren in 2026 en zo nodig continueren.

Indieners:
Gino Luurssen – Forum voor Democratie

GEMEENTERAAD ARNHEM

Motie

Datum raadsvergadering:	14 juni 2023
Nummer motie:	**23M72**
Zaaknummer:	160470
Status	
Onderwerp:	Perspectiefnota 2024-2027 & Turap 1 2023

Titel:

Geen commerciële bijlesbureaus in Arnhemse schoolgebouwen.

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- Er steeds meer publiek geld dat bedoeld is voor onderwijs terechtkomt bij commerciële bijlesbureaus;
- Deze commerciële bijlesbureaus gebruik maken van met publiek geld bekostigde Arnhemse schoolgebouwen;
- De Onderwijsraad waarschuwt dat de toename van commerciële bijlesbureaus de kansenongelijkheid binnen het onderwijs vergroot[1];
- De Onderwijsraad waarschuwt dat de toename van commerciële bijlesbureaus leidt tot verschraling van het onderwijs;
- De Onderwijsraad waarschuwt dat de toename van commerciële bijlesbureaus leidt tot minder zeggenschap van leraren en schoolleiders over het onderwijs op hun school;
- De minister in een Kamerbrief heeft aangegeven dat hij wil inzetten op het terugdringen van commerciële bijlesbureaus op scholen in het funderend onderwijs[2].
- Vanuit het ministerie van OCW richtlijnen zijn geformuleerd waarin staat dat een school aanvullend onderwijs alleen aanbiedt dat ‘op én van school’ is.[3]

Omdat we vinden dat:

- Kwalitatief goed onderwijs voor alle Arnhemse kinderen toegankelijk moet zijn, onafhankelijk van de portemonnee van de ouders;
- Private partijen zoals commerciële bijlesbureaus niet zouden mogen profiteren van publieke voorzieningen, zoals publiek bekostigde schoolgebouwen, en tegelijkertijd het publieke karakter van goed onderwijs in gevaar brengen;
- Het een zorgelijke ontwikkeling is wanneer op Arnhemse scholen feitelijk een situatie van ‘schaduwonderwijs’ wordt gedoogd, terwijl we weten dat dit de ongelijkheid tussen leerlingen op Arnhemse scholen vergroot;

[1] https://www.onderwijsraad.nl/publicaties/adviezen/2021/12/07/publiek-karakter-voorop
[2] https://open.overheid.nl/documenten/ronl-84dd2e5a931e5199d817eb7ec40211a688148a09/pdf
[3] https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/kamerstukken/2023/06/01/voortgang-moties-aanvullend-onderwijs/voortgang-moties-aanvullend-onderwijs.pdf

GEMEENTE Arnhem

Daarom draagt de gemeenteraad het college op om:

- In gesprek met de Arnhemse schoolbesturen per schooljaar 2023/2024 concrete invulling te geven aan de door de minister opgestelde richtlijn, waarbij aanvullend onderwijs ‘op en van school is’, reclame voor commerciële bijlesbureaus wordt uitgebannen en scholen alleen samenwerken met partijen zonder winstoogmerk.

- In plaats daarvan in gesprek met de Arnhemse schoolbesturen te werken aan verdere uitvoering van de handreikingen zoals eerder geformuleerd door de Algemene Onderwijsbond, waarin het belang van eigen expertise binnen én van de school wordt benadrukt.[4]

Indieners:

Gerrie Elfrink – SP
Sarah Dobbe - SP

[4] Zie bijvoorbeeld de volgende handreikingen: https://www.aob.nl/npo/

GEMEENTERAAD ARNHEM

Motie

Datum raadsvergadering:	14 juni 2023
Nummer motie:	**23M73**
Zaaknummer:	160470
Status	
Onderwerp:	Perspectiefnota 2024-2027 & Turap 1 2023

Titel:

Formuleer bindende en meetbare doelen om onderwijsachterstanden tegen te gaan

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- Er in de samenwerking tussen gemeente en schoolbesturen sprake is van de Maatschappelijk Educatieve Agenda Arnhem (MEAA);
- Onderwijsachterstanden en segregatie weliswaar worden besproken, maar dat meetbare doelen hierbij ontbreken;
- De Onderwijsinspectie kansen ziet voor gemeenten om een leidende rol te nemen in het tegengaan van onderwijsachterstanden;
- De Onderwijsinspectie in de *Staat van het Onderwijs* (2023) adviseert om als gemeente meetbare doelen te formuleren wat betreft het tegengaan van onderwijsachterstanden[1].

Omdat we vinden dat:

- Ieder kind recht heeft op kwalitatief goed onderwijs;
- Onderwijsachterstanden onwenselijk zijn en daarom op iedere mogelijke manier tegengegaan moeten worden;
- De wijk waarin een kind woont niet bepalend zou mogen zijn voor de kwaliteit van onderwijs die dat kind krijgt;
- De gemeente Arnhem een rol kan én moet nemen om deze segregatie tegen te gaan.

Daarom draagt de gemeenteraad het college op om:

Meetbare en bindende doelen te formuleren die onderwijsachterstanden en onderwijssegregatie tegengaan en de gemeenteraad hierover jaarlijks te rapporteren.

Indieners:

Gerrie Elfrink – SP
Sarah Dobbe - SP

[1] https://www.onderwijsinspectie.nl/documenten/rapporten/2023/05/10/rapport-de-staat-van-het-onderwijs-2023

Arnhem GEMEENTE

GEMEENTERAAD ARNHEM

Motie

Datum raadsvergadering:	14 juni 2023
Nummer motie:	**23M74**
Zaaknummer:	160470
Status	
Onderwerp:	Perspectiefnota 2024-2027 & Turap 1 2023

Titel:

Laat dubbel-gedupeerde huurders met een fout energielabel niet in de kou staan

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Constaterende dat:

- Uit landelijk onderzoek blijkt dat 7% van de huurhuizen een fout energielabel heeft en het college aangeeft dat er geen reden is om aan te nemen dat dit in Arnhem anders is;
- Huurders in een slecht geïsoleerd huis een hogere energierekening hebben dan huurders in een beter geïsoleerd huis;
- Het college erkent dat een te positief energielabel kan leiden tot een hogere huur dan wanneer het energielabel correct zou zijn, en de huurder daarmee dubbel gedupeerd is;

Overwegende dat:

- Het college aangeeft het van belang te vinden dat energielabels correct worden geregistreerd;
- 7 procent van de huizen met een verkeerd energielabel een grote groep Arnhemse huurders kan betekenen, wat betekent dat een grote groep Arnhemmers gedupeerd wordt;
- Dat het ook de taak van de gemeente is om te voorkomen dat Arnhemse huurders worden gedupeerd, zeker met de wetenschap dat dit een grote groep betreft, en de verantwoordelijkheid voor het corrigeren van foute energielabels niet volledig op het bordje van huurders mag worden geschoven, zeker omdat de fout niet bij hen ligt;
- Het ingewikkeld is voor huurders zelf om te achterhalen of hun energielabel fout is of klopt;
- Het Huurdershuis (waar het college naar refereert als oplossing) lang niet genoeg capaciteit heeft om zelfs maar de helft van 7 procent van de Arnhemse huurders hierin bij te staan, en dit een collectieve in plaats van een individuele aanpak vergt;
- Er op dit moment geen inspanningen worden gedaan vanuit de gemeente om huurders te informeren of te ondersteunen m.b.t. foute energielabels;
- Als informatie over energielabels van Arnhemse huizen niet klopt, dit ook gevolgen heeft voor het kunnen maken van effectief beleid door de gemeente;

Verzoekt het college:

Een voorstel te doen aan de gemeenteraad met daarin opgenomen;

Arnhem GEMEENTE

- Het informeren van Arnhemse huurders over energielabels en manieren om te checken of hun energielabel correct is;
- Het openen van een meldpunt waar huurders foute energielabels kunnen melden, en ervoor te zorgen dat dit meldpunt bekend is;
- Te zorgen dat meldingen worden opgevolgd en er actie wordt ondernomen om foute energielabels te corrigeren;
- Steeksproefsgewijs onderzoek te doen, bijvoorbeeld op basis van meldingen, om een beter beeld te hebben waar en hoeveel huizen met foute energielabels er zijn;

En gaat over tot de orde van de dag.

Indieners:

Sarah Dobbe – SP
Gerrie Elfrink – SP

GEMEENTERAAD ARNHEM

Motie

Datum raadsvergadering:	14 juni 2023
Nummer motie:	**23M75**
Zaaknummer:	160470
Status	
Onderwerp:	Perspectiefnota 2024-2027 & Turap 1 2023

Titel:

Zorg dat Huurdershuis goed haar werk kan doen

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Constaterende dat:

- Het Huurdershuis een belangrijke ondersteuning is voor Arnhemse huurders die individuele problemen hebben met hun verhuurder;

Overwegende dat:

- Het Huurdershuis haar werk moet doen met zeer beperkte capaciteit, ook ondanks recent toegenomen budget;
- Het Huurdershuis nog beperkt bekend is onder huurders en als bekendheid groeit de aanvragen voor ondersteuning ook zullen groeien;

Verzoekt het college:

- Het beschikbare budget voor het Huurdershuis te verdubbelen, zodat zij hun werk goed kunnen uitvoeren;

En gaat over tot de orde van de dag.

Indieners:

Sarah Dobbe – SP
Gerrie Elfrink – SP

Arnhem GEMEENTE

GEMEENTERAAD ARNHEM

Motie

Datum raadsvergadering:	14 juni 2023
Nummer motie:	**23M77**
Zaaknummer:	160470
Status	
Onderwerp:	Perspectiefnota 2024-2027 & Turap 1 2023

Titel:

Prioriteit geven aan Veiligheid bij de Begroting

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor: met deze motie verzoeken wij het college om bij het opstellen van de begroting prioriteit te geven aan het onderwerp veiligheid. We zijn van mening dat er bij de begroting meer perspectief moet zijn op investeringen in het verbeteren van de veiligheid van Arnhem en haar inwoners.

Omdat we weten dat:

- Veiligheid een essentieel aspect is voor het welzijn van de inwoners van Arnhem;
- In de Perspectiefnota staat dat veel Arnhemmers dagelijks geconfronteerd worden met overlast en criminaliteit in hun directe woonomgeving en buurt;
- De aanpak van georganiseerde (drugs)criminaliteit en het voorkomen van een volgende generatie dealers en verslaafden van groot belang zijn;
- Het schoon, heel en veilig houden van wijken en het tegengaan van verloedering en hufterigheid cruciaal zijn voor een prettige leefomgeving;
- In de Atlas voor Gemeenten 2023 in het overzicht met geweldsmisdrijven Arnhem op de 48^{e} plek staat als het gaat over vernielingen en overlast. Alleen Den Haag en Rotterdam doen het nog slechter dan Arnhem.

Omdat we vinden dat:

- Bij de begroting van de Gemeente Arnhem prioriteit moet worden gegeven aan het onderwerp Veiligheid;
- Er meer perspectief moet zijn op investeringen in het verbeteren van de veiligheid van Arnhem en haar inwoners;
- Het belangrijk is dat Arnhem volgens de Atlas voor Gemeenten 2023 de aantrekkelijkste stad van Nederland is op het gebied van groen en water, maar tegelijkertijd veiligheid dramatisch laag scoort en dus veel meer prioriteit moet hebben.

Roept het college op:

1. Bij het opstellen van de begroting prioriteit te geven aan het onderwerp Veiligheid;

Gemeente Arnhem

2. Voldoende middelen en maatregelen vrij te maken om de veiligheidssituatie in Arnhem te verbeteren;

Indiener:

Rebin Maref – VVD

GEMEENTE Arnhem

GEMEENTERAAD ARNHEM

Motie

Datum raadsvergadering:	14 juni 2023
Nummer motie:	**23M78**
Zaaknummer:	160470
Status	
Onderwerp:	Perspectiefnota 2024-2027 & Turap 1 2023

Titel:
Onderzoek de gevolgen van de bezuinigingen op de zorg

Aan de gemeenteraad
Ondergetekenden stellen voor:

Constaterende dat:
-Drie jaar geleden al 5 miljoen euro is bezuinigd op de jeugdzorg, dus op de meest kwetsbare Arnhemse kinderen, en toenmalig wethouder de Vroome toegaf dat deze bezuiniging pijn zou gaan doen1),
-Dit jaar en de komende jaren een ‘voordeel in de zorgbegroting’ is ingeboekt van miljoenen euro’s, terwijl tegelijkertijd de behoefte aan zorg alleen maar toeneemt door oa de vergrijzing en dit geld daarvoor dus hard nodig is,
-Er in toenemende mate signalen zijn dat er bezuinigd wordt op de WMO zorg die mensen ontvangen, dus dat zij minder uren krijgen dan nodig is of zij voorheen hadden,

Overwegende dat:
-Als mensen minder zorg krijgen dan nodig is dit grote gevolgen kan hebben voor de levens en kwaliteit van leven van deze mensen, en dat dit uiteindelijk duurder uit kan pakken,

Roept het college op:
Te onderzoeken wat de gevolgen zijn van de bezuinigen op de zorg en dit terug te rapporteren aan de gemeenteraad,

En gaat over tot de orde van de dag.

Indieners:
Sarah Dobbe – SP
Gerrie Elfrink – SP

1) https://belofte.gld.nl/nieuws/2438277-arnhemse-wethouder-over-jeugdzorgbezuinigingen-dat-gaat-pijn-doen

GEMEENTE Arnhem

GEMEENTE Arnhem

GEMEENTERAAD ARNHEM

Motie

Datum raadsvergadering:	14 juni 2023
Nummer motie:	**23M79**
Zaaknummer:	160470
Status	
Onderwerp:	Perspectiefnota 2024-2027 & Turap 1 2023

Titel:
Steun de sociale werkvoorziening

Aan de gemeenteraad
Ondergetekenden stellen voor:

Constaterende dat:
-Werknemers die onder de cao Sociale Werkvoorziening en de cao Aan de Slag vallen in actie zijn
-Gemeenteambtenaren wel een loonsverhoging hebben ontvangen, maar dat die niet geldt voor werknemers van de sociale werkvoorziening, zelfs als die hetzelfde werk doen.

Overwegende dat:
-Mensen die hetzelfde werk doen, hetzelfde betaald zouden moeten krijgen
-De vakbond aangeeft dat mensen vanwege de gestegen kosten nauwelijks meer rond kunnen komen
-De gemeente Arnhem verantwoordelijk is voor de sociale werkvoorziening en Aan de slag in Arnhem,

Roept het college op:
Zich uit te spreken en de eisen van de vakbonden te steunen, namelijk dat alle lonen in de cao SW net zoveel omhoog gaan als het wettelijk minimumloon per 1 januari, en dat de reiskostenvergoeding omhoog gaat van 10 naar 21 cent per kilometer,

En gaat over tot de orde van de dag.

Indieners:
Sarah Dobbe – SP
Gerrie Elfrink – SP

GEMEENTE Arnhem

GEMEENTERAAD ARNHEM

Motie

Datum raadsvergadering:	14 juni 2023
Nummer motie:	**23M81**
Zaaknummer:	160470
Status	
Onderwerp:	Perspectiefnota 2024-2027 & Turap 1 2023

Titel:
Regel het goed en richt een gemeentepolitie op

Aan de gemeenteraad
Ondergetekenden stellen voor:

Constaterende dat:
-Er een groot tekort is aan politiecapaciteit in Arnhem,
-Arnhem in de top 5 staat van gemeenten met georganiseerde criminaliteit,

Overwegende dat:
-Arnhem veiliger wordt als er meer handhaving is, betere opleidingen zijn en meer coördinatie is,
-De slagkracht van handhavers en politie kan worden verbeterd,

Draagt het college op:
De gemeenteraad een voorstel te doen toekomen voor het oprichten van een organisatie die met reden gemeentepolitie genoemd kan worden, en die bestaat uit een substantiële uitbreiding van het huidige aantal handhavers, verregaande verbetering van de uitrusting en (vervolg)opleiding van deze handhavers, en die opereert in goede samenspraak met de nationale politie,

Indieners:
Gerrie Elfrink – SP
Sarah Dobbe – SP

GEMEENTE Arnhem

GEMEENTERAAD ARNHEM

Motie

Datum raadsvergadering:	14 juni 2023
Nummer motie:	**23M82**
Zaaknummer:	160470
Status	
Onderwerp:	Perspectiefnota 2024-2027 & Turap 1 2023

Titel:

Red ons openbaar vervoer

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Overwegende dat:

-Goed en betaalbaar openbaar vervoer een basisvoorziening is,
-Als buslijnen minder vaak rijden, mensen vaker met de auto zullen gaan,
-Mensen die afhankelijk zijn van openbaar vervoer met het verschralen van buslijnen worden gedupeerd,
-Met het verdwijnen van buslijnen Arnhem minder goed bereikbaar wordt, wat slecht is voor de lokale economie,

Constaterende dat:

-De provincie Gelderland aangeeft voor het komend jaar hetzelfde aanbod van bussen te laten rijden, maar voor de jaren daarna de kosten daarvan niet wil betalen,
-De plannen voor het bezuinigen van 10% van de buslijnen nog steeds worden gemaakt en daar geen reden voor is behalve dat deze mogelijk in de toekomst ingezet zullen worden,

Draagt het college op:

-Zich tegen bezuinigingen op het openbaar vervoer in Arnhem door de provincie na het komende jaar te verzetten en de gemeenteraad hierover te informeren,
-Een plan te maken waarin ons openbaar vervoer in Arnhem niet verder verslechterd, daarin verschillende scenario's uit te werken om te anticiperen op mogelijke bezuinigingsplannen van de provincie, en deze te sturen naar de gemeenteraad,

Indieners:

Sarah Dobbe – SP
Gerrie Elfrink – SP

GEMEENTE Arnhem

GEMEENTE Arnhem

Vaststellen: Toekomstbestendig Wonen Lening 2023 Arnhem

GROENLINKS ARNHEM

- Coenders
- Simonis
- Prinsen
- De Boef
- Dayioğlu
- Quint
- Noomen

Burger Belang Arnhem

- Wiggers

Volt

- Scholten
- Neutkens

D66 Arnhem

- Loor
- Kemperman
- Brandts
- Heemskerk
- Zwijnepoel

PvdA

- Visser
- Aït Chrif
- Van Munster

DENK

- Usta
- Bal

VVD Arnhem

- Pape
- Maref
- Eppich
- Kumas
- Van Engelenburg

Arnhem Centraal

- Van der Laak
- Manders
- Groot
- Kraaijenbrink

Christen Unie Arnhem

- Nede

Partij voor de Dieren Arnhem

- De Groot
- Eliëns
- Hogenhout

SP

- Elfrink
- Dobbe

CDA Arnhem

- Koorn
- Van den Broek

Partij voor de Vrijheid | Arnhem

- Verheij

- Luurssen

Voor: 37 Tegen: 2 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

Vaststellen: Zienswijze conceptbegroting 2024 Gelders Archief

GROENLINKS ARNHEM	D66 Arnhem	VVD Arnhem	Partij voor de Dieren Arnhem
Coenders	Loor	Pape	De Groot
Simonis	Kemperman	Maref	Eliëns
Prinsen	Brandts	Eppich	Hogenhout
De Boef	Heemskerk	Kumas	SP
Dayioğlu	Zwijnepoel	Van Engelenburg	Elfrink
Quint	PvdA	Arnhem Centraal	Dobbe
Noomen	Visser	Van der Laak	CDA Arnhem
Burger Belang Arnhem	Aït Chrif	Manders	Koorn
Wiggers	Van Munster	Groot	Van den Broek
Volt	DENK	Kraaijenbrink	Partij voor de Vrijheid Arnhem
Scholten	Usta	Christen Unie Arnhem	Verheij
Neutkens	Bal	Nede	Luurssen

Voor: 30 Tegen: 9 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

Amendement "Geld voor zorg blijft voor zorg" (23A17)

GROENLINKS ARNHEM

- Coenders
- Simonis
- Prinsen
- De Boef
- Dayioğlu
- Quint
- Noomen

Burger Belang Arnhem

- Wiggers

Volt

- Scholten
- Neutkens

D66 Arnhem

- Loor
- Kemperman
- Brandts
- Heemskerk
- Zwijnepoel

PvdA

- Visser
- Aït Chrif
- Van Munster

DENK

- Usta
- Bal

VVD Arnhem

- Pape
- Maref
- Eppich
- Kumas
- Van Engelenburg

Arnhem Centraal

- Van der Laak
- Manders
- Groot
- Kraaijenbrink

Christen Unie Arnhem

- Nede

Partij voor de Dieren Arnhem

- De Groot
- Eliëns
- Hogenhout

SP

- Elfrink
- Dobbe

CDA Arnhem

- Koorn
- Van den Broek

Partij voor de Vrijheid | Arnhem

- Verheij

- Luurssen

Voor: 8 Tegen: 31 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

Amendement "Geen aanmoediging weghalen rookgaskanalen" (23A18)

GROENLINKS ARNHEM	D66 Arnhem	VVD Arnhem	Partij voor de Dieren Arnhem
Coenders	Loor	Pape	De Groot
Simonis	Kemperman	Maref	Eliëns
Prinsen	Brandts	Eppich	Hogenhout
De Boef	Heemskerk	Kumas	SP
Dayioğlu	Zwijnepoel	Van Engelenburg	Elfrink
Quint	PvdA	Arnhem Centraal	Dobbe
Noomen	Visser	Van der Laak	CDA Arnhem
Burger Belang Arnhem	Aït Chrif	Manders	Koorn
Wiggers	Van Munster	Groot	Van den Broek
Volt	DENK	Kraaijenbrink	Partij voor de Vrijheid Arnhem
Scholten	Usta	Christen Unie Arnhem	Verheij
Neutkens	Bal	Nede	Luurssen

Voor: 10 Tegen: 29 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

Motie "Graffiti als kunstvorm" (23M37)

GROENLINKS ARNHEM	D66 Arnhem	VVD Arnhem	Partij voor de Dieren Arnhem
Coenders	Loor	Pape	De Groot
Simonis	Kemperman	Maref	Eliëns
Prinsen	Brandts	Eppich	Hogenhout
De Boef	Heemskerk	Kumas	SP
Dayioğlu	Zwijnepoel	Van Engelenburg	Elfrink
Quint	PvdA	Arnhem Centraal	Dobbe
Noomen	Visser	Van der Laak	CDA Arnhem
Burger Belang Arnhem	Aït Chrif	Manders	Koorn
Wiggers	Van Munster	Groot	Van den Broek
Volt	DENK	Kraaijenbrink	Partij voor de Vrijheid | Arnhem
Scholten	Usta	Christen Unie Arnhem	Verheij
Neutkens	Bal	Nede	Luurssen

Voor: 22 Tegen: 17 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

Motie "Opvang dakloze niet-rechthebbende EU-burgers (23M41)

GROENLINKS ARNHEM

- Coenders
- Simonis
- Prinsen
- De Boef
- Dayioğlu
- Quint
- Noomen

Burger Belang Arnhem

- Wiggers

Volt

- Scholten
- Neutkens

D66 Arnhem

- Loor
- Kemperman
- Brandts
- Heemskerk
- Zwijnepoel

PvdA

- Visser
- Aït Chrif
- Van Munster

DENK

- Usta
- Bal

VVD Arnhem

- Pape
- Maref
- Eppich
- Kumas
- Van Engelenburg

Arnhem Centraal

- Van der Laak
- Manders
- Groot
- Kraaijenbrink

Christen Unie Arnhem

- Nede

Partij voor de Dieren Arnhem

- De Groot
- Eliëns
- Hogenhout

SP

- Elfrink
- Dobbe

CDA Arnhem

- Koorn
- Van den Broek

Partij voor de Vrijheid | Arnhem

- Verheij

- Luurssen

Voor: 35 Tegen: 4 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

Motie "Raadswerkgroep openbaar vervoer" (23M43)

GROENLINKS ARNHEM	D66 Arnhem	VVD Arnhem	Partij voor de Dieren Arnhem
Coenders	Loor	Pape	De Groot
Simonis	Kemperman	Maref	Eliëns
Prinsen	Brandts	Eppich	Hogenhout
De Boef	Heemskerk	Kumas	SP
Dayioğlu	Zwijnepoel	Van Engelenburg	Elfrink
Quint	PvdA	Arnhem Centraal	Dobbe
Noomen	Visser	Van der Laak	CDA Arnhem
Burger Belang Arnhem	Aït Chrif	Manders	Koorn
Wiggers	Van Munster	Groot	Van den Broek
Volt	DENK	Kraaijenbrink	Partij voor de Vrijheid Arnhem
Scholten	Usta	Christen Unie Arnhem	Verheij
Neutkens	Bal	Nede	Luurssen

Voor: 15 Tegen: 24 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

Motie "Een realistische basis voor onderwijshuisvesting" (23M44g)

GROENLINKS ARNHEM

- Coenders
- Simonis
- Prinsen
- De Boef
- Dayioğlu
- Quint
- Noomen

Burger Belang Arnhem

- Wiggers

Volt

- Scholten
- Neutkens

D66 Arnhem

- Loor
- Kemperman
- Brandts
- Heemskerk
- Zwijnepoel

PvdA

- Visser
- Aït Chrif
- Van Munster

DENK

- Usta
- Bal

VVD Arnhem

- Pape
- Maref
- Eppich
- Kumas
- Van Engelenburg

Arnhem Centraal

- Van der Laak
- Manders
- Groot
- Kraaijenbrink

Christen Unie Arnhem

- Nede

Partij voor de Dieren Arnhem

- De Groot
- Eliëns
- Hogenhout

SP

- Elfrink
- Dobbe

CDA Arnhem

- Koorn
- Van den Broek

Partij voor de Vrijheid | Arnhem

- Verheij

- Luurssen

Voor: 31 Tegen: 8 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

Motie "Een integrale aanpak zorg, welzijn en werk en inkomen" (23M45)

GROENLINKS ARNHEM

- Coenders
- Simonis
- Prinsen
- De Boef
- Dayioğlu
- Quint
- Noomen

Burger Belang Arnhem

- Wiggers

Volt

- Scholten
- Neutkens

D66 Arnhem

- Loor
- Kemperman
- Brandts
- Heemskerk
- Zwijnepoel

PvdA

- Visser
- Aït Chrif
- Van Munster

DENK

- Usta
- Bal

VVD Arnhem

- Pape
- Maref
- Eppich
- Kumas
- Van Engelenburg

Arnhem Centraal

- Van der Laak
- Manders
- Groot
- Kraaijenbrink

Christen Unie Arnhem

- Nede

Partij voor de Dieren Arnhem

- De Groot
- Eliëns
- Hogenhout

SP

- Elfrink
- Dobbe

CDA Arnhem

- Koorn
- Van den Broek

Partij voor de Vrijheid | Arnhem

- Verheij

- Luurssen

Voor: 37 Tegen: 2 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

Motie "Ambitie stedelijke ontwikkeling waarmaken" (23M46)

GROENLINKS ARNHEM	D66 Arnhem	VVD Arnhem	Partij voor de Dieren Arnhem
Coenders	Loor	Pape	De Groot
Simonis	Kemperman	Maref	Eliëns
Prinsen	Brandts	Eppich	Hogenhout
De Boef	Heemskerk	Kumas	SP
Dayioğlu	Zwijnepoel	Van Engelenburg	Elfrink
Quint	PvdA	Arnhem Centraal	Dobbe
Noomen	Visser	Van der Laak	CDA Arnhem
Burger Belang Arnhem	Aït Chrif	Manders	Koorn
Wiggers	Van Munster	Groot	Van den Broek
Volt	DENK	Kraaijenbrink	Partij voor de Vrijheid Arnhem
Scholten	Usta	Christen Unie Arnhem	Verheij
Neutkens	Bal	Nede	Luurssen

Voor: 22 Tegen: 17 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

Motie "Huisvesting creatieven en cultuurbudget" (23M47)

GROENLINKS ARNHEM

- Coenders
- Simonis
- Prinsen
- De Boef
- Dayioğlu
- Quint
- Noomen

Burger Belang Arnhem

- Wiggers

Volt

- Scholten
- Neutkens

D66 Arnhem

- Loor
- Kemperman
- Brandts
- Heemskerk
- Zwijnepoel

PvdA

- Visser
- Aït Chrif
- Van Munster

DENK

- Usta
- Bal

VVD Arnhem

- Pape
- Maref
- Eppich
- Kumas
- Van Engelenburg

Arnhem Centraal

- Van der Laak
- Manders
- Groot
- Kraaijenbrink

Christen Unie Arnhem

- Nede

Partij voor de Dieren Arnhem

- De Groot
- Eliëns
- Hogenhout

SP

- Elfrink
- Dobbe

CDA Arnhem

- Koorn
- Van den Broek

Partij voor de Vrijheid | Arnhem

- Verheij

- Luurssen

Voor: 31 Tegen: 8 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

Motie "Kunstgras is niet groen" (23M48)

GROENLINKS ARNHEM	D66	VVD Arnhem	Partij voor de Dieren Arnhem
Coenders	Loor	Pape	De Groot
Simonis	Kemperman	Maref	Eliëns
Prinsen	Brandts	Eppich	Hogenhout
De Boef	Heemskerk	Kumas	SP
Dayioğlu	Zwijnepoel	Van Engelenburg	Elfrink
Quint	PvdA	Arnhem Centraal	Dobbe
Noomen	Visser	Van der Laak	CDA Arnhem
Burger Belang Arnhem	Aït Chrif	Manders	Koorn
Wiggers	Van Munster	Groot	Van den Broek
Volt	DENK	Kraaijenbrink	Partij voor de Vrijheid Arnhem
Scholten	Usta	Christen Unie Arnhem	Verheij
Neutkens	Bal	Nede	Luurssen

Voor: 26 Tegen: 13 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

Motie "Meer balans in woning aanbod wijk Geitenkamp" (23M53)

GROENLINKS ARNHEM	D66 Arnhem	VVD Arnhem	Partij voor de Dieren Arnhem
Coenders	Loor	Pape	De Groot
Simonis	Kemperman	Maref	Eliëns
Prinsen	Brandts	Eppich	Hogenhout
De Boef	Heemskerk	Kumas	SP
Dayioğlu	Zwijnepoel	Van Engelenburg	Elfrink
Quint	PvdA	Arnhem Centraal	Dobbe
Noomen	Visser	Van der Laak	CDA Arnhem
Burger Belang Arnhem	Aït Chrif	Manders	Koorn
Wiggers	Van Munster	Groot	Van den Broek
Volt	DENK	Kraaijenbrink	Partij voor de Vrijheid Arnhem
Scholten	Usta	Christen Unie Arnhem	Verheij
Neutkens	Bal	Nede	Luurssen

Voor: 5 Tegen: 34 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

Motie "Ambities beweegnorm jeugd naar boven bijstellen" (23M54)

GROENLINKS ARNHEM	D66 Arnhem	VVD Arnhem	Partij voor de Dieren Arnhem
Coenders	Loor	Pape	De Groot
Simonis	Kemperman	Maref	Eliëns
Prinsen	Brandts	Eppich	Hogenhout
De Boef	Heemskerk	Kumas	SP
Dayioğlu	Zwijnepoel	Van Engelenburg	Elfrink
Quint	PvdA	Arnhem Centraal	Dobbe
Noomen	Visser	Van der Laak	CDA Arnhem
Burger Belang Arnhem	Aït Chrif	Manders	Koorn
Wiggers	Van Munster	Groot	Van den Broek
Volt	DENK	Kraaijenbrink	Partij voor de Vrijheid Arnhem
Scholten	Usta	Christen Unie Arnhem	Verheij
Neutkens	Bal	Nede	Luurssen

Voor: 37 Tegen: 2 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

Motie "Meer regie over de raadsagenda met een termijnagenda" (23M55)

GROENLINKS ARNHEM

- Coenders
- Simonis
- Prinsen
- De Boef
- Dayioğlu
- Quint
- Noomen

Burger Belang Arnhem

- Wiggers

Volt

- Scholten
- Neutkens

D66 Arnhem

- Loor
- Kemperman
- Brandts
- Heemskerk
- Zwijnepoel

PvdA

- Visser
- Aït Chrif
- Van Munster

DENK

- Usta
- Bal

VVD Arnhem

- Pape
- Maref
- Eppich
- Kumas
- Van Engelenburg

Arnhem Centraal

- Van der Laak
- Manders
- Groot
- Kraaijenbrink

Christen Unie Arnhem

- Nede

Partij voor de Dieren Arnhem

- De Groot
- Eliëns
- Hogenhout

SP

- Elfrink
- Dobbe

CDA Arnhem

- Koorn
- Van den Broek

Partij voor de Vrijheid | Arnhem

- Verheij

- Luurssen

Voor: 39 Tegen: 0 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

Motie "Scenariodenken" (23M56)

GROENLINKS ARNHEM

- Coenders
- Simonis
- Prinsen
- De Boef
- Dayioğlu
- Quint
- Noomen

Burger Belang Arnhem

- Wiggers

Volt

- Scholten
- Neutkens

D66 Arnhem

- Loor
- Kemperman
- Brandts
- Heemskerk
- Zwijnepoel

PvdA

- Visser
- Aït Chrif
- Van Munster

DENK

- Usta
- Bal

VVD Arnhem

- Pape
- Maref
- Eppich
- Kumas
- Van Engelenburg

Arnhem Centraal

- Van der Laak
- Manders
- Groot
- Kraaijenbrink

Christen Unie Arnhem

- Nede

Partij voor de Dieren Arnhem

- De Groot
- Eliëns
- Hogenhout

SP

- Elfrink
- Dobbe

CDA Arnhem

- Koorn
- Van den Broek

Partij voor de Vrijheid | Arnhem

- Verheij

- Luurssen

Voor: 11 Tegen: 28 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

Motie "Perspectief voor handhavers in leefbare wijken" (23M57)

GROENLINKS ARNHEM

- Coenders
- Simonis
- Prinsen
- De Boef
- Dayioğlu
- Quint
- Noomen

Burger Belang Arnhem

- Wiggers

Volt

- Scholten
- Neutkens

D66 Arnhem

- Loor
- Kemperman
- Brandts
- Heemskerk
- Zwijnepoel

PvdA

- Visser
- Aït Chrif
- Van Munster

DENK

- Usta
- Bal

VVD Arnhem

- Pape
- Maref
- Eppich
- Kumas
- Van Engelenburg

Arnhem Centraal

- Van der Laak
- Manders
- Groot
- Kraaijenbrink

Christen Unie Arnhem

- Nede

Partij voor de Dieren Arnhem

- De Groot
- Eliëns
- Hogenhout

SP

- Elfrink
- Dobbe

CDA Arnhem

- Koorn
- Van den Broek

Partij voor de Vrijheid | Arnhem

- Verheij

- Luurssen

Voor: 35 Tegen: 4 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

Motie "Arnhemse cyberwegenkaart 2.0" (23M60)

GROENLINKS ARNHEM	D66 Arnhem	VVD Arnhem	Partij voor de Dieren Arnhem
Coenders	Loor	Pape	De Groot
Simonis	Kemperman	Maref	Eliëns
Prinsen	Brandts	Eppich	Hogenhout
De Boef	Heemskerk	Kumas	SP
Dayioğlu	Zwijnepoel	Van Engelenburg	Elfrink
Quint	PvdA	Arnhem Centraal	Dobbe
Noomen	Visser	Van der Laak	CDA Arnhem
Burger Belang Arnhem	Aït Chrif	Manders	Koorn
Wiggers	Van Munster	Groot	Van den Broek
Volt	DENK	Kraaijenbrink	Partij voor de Vrijheid Arnhem
Scholten	Usta	Christen Unie Arnhem	Verheij
Neutkens	Bal	Nede	Luurssen

Voor: 10 Tegen: 29 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

Motie "Motie ter bevordering van integriteit en bestrijding van corruptie onder ambtenaren" (23M62)

GROENLINKS ARNHEM	D66	VVD Arnhem	Partij voor de Dieren Arnhem
Coenders	Loor	Pape	De Groot
Simonis	Kemperman	Maref	Eliëns
Prinsen	Brandts	Eppich	Hogenhout
De Boef	Heemskerk	Kumas	SP
Dayioğlu	Zwijnepoel	Van Engelenburg	Elfrink
Quint	PvdA	Arnhem Centraal	Dobbe
Noomen	Visser	Van der Laak	CDA Arnhem
Burger Belang Arnhem	Aït Chrif	Manders	Koorn
Wiggers	Van Munster	Groot	Van den Broek
Volt	DENK	Kraaijenbrink	Partij voor de Vrijheid Arnhem
Scholten	Usta	Christen Unie Arnhem	Verheij
Neutkens	Bal	Nede	Luurssen

Voor: 32 Tegen: 7 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

Motie "Holocaustbewustwordings-programma" (23M67g)

GROENLINKS ARNHEM

- Coenders
- Simonis
- Prinsen
- De Boef
- Dayioğlu
- Quint
- Noomen

Burger Belang Arnhem

- Wiggers

Volt

- Scholten
- Neutkens

D66 Arnhem

- Loor
- Kemperman
- Brandts
- Heemskerk
- Zwijnepoel

PvdA

- Visser
- Aït Chrif
- Van Munster

DENK

- Usta
- Bal

VVD Arnhem

- Pape
- Maref
- Eppich
- Kumas
- Van Engelenburg

Arnhem Centraal

- Van der Laak
- Manders
- Groot
- Kraaijenbrink

Christen Unie Arnhem

- Nede

Partij voor de Dieren Arnhem

- De Groot
- Eliëns
- Hogenhout

SP

- Elfrink
- Dobbe

CDA Arnhem

- Koorn
- Van den Broek

Partij voor de Vrijheid | Arnhem

- Verheij

- Luurssen

Voor: 39 Tegen: 0 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

Motie "Verhoging waakzaamheid Arnhem" (23M68)

GROENLINKS ARNHEM	D66 Arnhem	VVD Arnhem	Partij voor de Dieren Arnhem
Coenders	Loor	Pape	De Groot
Simonis	Kemperman	Maref	Eliëns
Prinsen	Brandts	Eppich	Hogenhout
De Boef	Heemskerk	Kumas	SP
Dayioğlu	Zwijnepoel	Van Engelenburg	Elfrink
Quint	PvdA	Arnhem Centraal	Dobbe
Noomen	Visser	Van der Laak	CDA Arnhem
Burger Belang Arnhem	Aït Chrif	Manders	Koorn
Wiggers	Van Munster	Groot	Van den Broek
Volt	DENK	Kraaijenbrink	Partij voor de Vrijheid Arnhem
Scholten	Usta	Christen Unie Arnhem	Verheij
Neutkens	Bal	Nede	Luurssen

Voor: 5 Tegen: 34 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

Motie "Patrouillering voormalige parkeergebieden" (23M70)

GROENLINKS ARNHEM

- Coenders
- Simonis
- Prinsen
- De Boef
- Dayioğlu
- Quint
- Noomen

Burger Belang Arnhem

- Wiggers

Volt

- Scholten
- Neutkens

D66 Arnhem

- Loor
- Kemperman
- Brandts
- Heemskerk
- Zwijnepoel

PvdA

- Visser
- Aït Chrif
- Van Munster

DENK

- Usta
- Bal

VVD Arnhem

- Pape
- Maref
- Eppich
- Kumas
- Van Engelenburg

Arnhem Centraal

- Van der Laak
- Manders
- Groot
- Kraaijenbrink

Christen Unie Arnhem

- Nede

Partij voor de Dieren Arnhem

- De Groot
- Eliëns
- Hogenhout

SP

- Elfrink
- Dobbe

CDA Arnhem

- Koorn
- Van den Broek

Partij voor de Vrijheid | Arnhem

- Verheij

- Luurssen

Voor: 2 Tegen: 37 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

Motie "Operatie Stationshal" (23M71)

GROENLINKS ARNHEM	D66 Arnhem	VVD Arnhem	Partij voor de Dieren Arnhem
Coenders	Loor	Pape	De Groot
Simonis	Kemperman	Maref	Eliëns
Prinsen	Brandts	Eppich	Hogenhout
De Boef	Heemskerk	Kumas	SP
Dayioğlu	Zwijnepoel	Van Engelenburg	Elfrink
Quint	PvdA	Arnhem Centraal	Dobbe
Noomen	Visser	Van der Laak	CDA Arnhem
Burger Belang Arnhem	Aït Chrif	Manders	Koorn
Wiggers	Van Munster	Groot	Van den Broek
Volt	DENK	Kraaijenbrink	Partij voor de Vrijheid Arnhem
Scholten	Usta	Christen Unie Arnhem	Verheij
Neutkens	Bal	Nede	Luurssen

Voor: 2 Tegen: 37 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

Motie "Geen commerciële bijlesbureaus in Arnhemse schoolgebouwen" (23M72)

GROENLINKS ARNHEM

- Coenders
- Simonis
- Prinsen
- De Boef
- Dayioğlu
- Quint
- Noomen

Burger Belang Arnhem

- Wiggers

Volt

- Scholten
- Neutkens

D66 Arnhem

- Loor
- Kemperman
- Brandts
- Heemskerk
- Zwijnepoel

PvdA

- Visser
- Aït Chrif
- Van Munster

DENK

- Usta
- Bal

VVD Arnhem

- Pape
- Maref
- Eppich
- Kumas
- Van Engelenburg

Arnhem Centraal

- Van der Laak
- Manders
- Groot
- Kraaijenbrink

Christen Unie Arnhem

- Nede

Partij voor de Dieren Arnhem

- De Groot
- Eliëns
- Hogenhout

SP

- Elfrink
- Dobbe

CDA Arnhem

- Koorn
- Van den Broek

Partij voor de Vrijheid | Arnhem

- Verheij

- Luurssen

Voor: 29 Tegen: 10 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

Motie "Formuleer meetbare doelen om onderwijsachterstanden tegen te gaan" (23M73g)

GROENLINKS ARNHEM	D66 Arnhem	VVD Arnhem	Partij voor de Dieren Arnhem
Coenders	Loor	Pape	De Groot
Simonis	Kemperman	Maref	Eliëns
Prinsen	Brandts	Eppich	Hogenhout
De Boef	Heemskerk	Kumas	SP
Dayioğlu	Zwijnepoel	Van Engelenburg	Elfrink
Quint	PvdA	Arnhem Centraal	Dobbe
Noomen	Visser	Van der Laak	CDA Arnhem
Burger Belang Arnhem	Aït Chrif	Manders	Koorn
Wiggers	Van Munster	Groot	Van den Broek
Volt	DENK	Kraaijenbrink	Partij voor de Vrijheid Arnhem
Scholten	Usta	Christen Unie Arnhem	Verheij
Neutkens	Bal	Nede	Luurssen

Voor: 30 Tegen: 9 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

Motie "Laat dubbel-gedupeerde huurders met een fout energielabel niet in de kou staan" (23M74)

GROENLINKS ARNHEM	D66 Arnhem	VVD Arnhem	Partij voor de Dieren Arnhem
Coenders	Loor	Pape	De Groot
Simonis	Kemperman	Maref	Eliëns
Prinsen	Brandts	Eppich	Hogenhout
De Boef	Heemskerk	Kumas	SP
Dayioğlu	Zwijnepoel	Van Engelenburg	Elfrink
Quint	PvdA	Arnhem Centraal	Dobbe
Noomen	Visser	Van der Laak	CDA Arnhem
Burger Belang Arnhem	Aït Chrif	Manders	Koorn
Wiggers	Van Munster	Groot	Van den Broek
Volt	DENK	Kraaijenbrink	Partij voor de Vrijheid Arnhem
Scholten	Usta	Christen Unie Arnhem	Verheij
Neutkens	Bal	Nede	Luurssen

Voor: 9 Tegen: 30 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

Motie "Zorg dat Huurdershuis goed haar werk kan doen" (23M75)

GROENLINKS ARNHEM

- Coenders
- Simonis
- Prinsen
- De Boef
- Dayioğlu
- Quint
- Noomen

Burger Belang Arnhem

- Wiggers

Volt

- Scholten
- Neutkens

D66 Arnhem

- Loor
- Kemperman
- Brandts
- Heemskerk
- Zwijnepoel

PvdA

- Visser
- Aït Chrif
- Van Munster

DENK

- Usta
- Bal

VVD Arnhem

- Pape
- Maref
- Eppich
- Kumas
- Van Engelenburg

Arnhem Centraal

- Van der Laak
- Manders
- Groot
- Kraaijenbrink

Christen Unie Arnhem

- Nede

Partij voor de Dieren Arnhem

- De Groot
- Eliëns
- Hogenhout

SP

- Elfrink
- Dobbe

CDA Arnhem

- Koorn
- Van den Broek

Partij voor de Vrijheid | Arnhem

- Verheij

- Luurssen

Voor: 6 Tegen: 33 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

Motie "Prioriteit geven aan Veiligheid bij de Begroting" (23M77)

GROENLINKS ARNHEM	D66 Arnhem	VVD Arnhem	Partij voor de Dieren Arnhem
Coenders	Loor	Pape	De Groot
Simonis	Kemperman	Maref	Eliëns
Prinsen	Brandts	Eppich	Hogenhout
De Boef	Heemskerk	Kumas	SP
Dayioğlu	Zwijnepoel	Van Engelenburg	Elfrink
Quint	PvdA	Arnhem Centraal	Dobbe
Noomen	Visser	Van der Laak	CDA Arnhem
Burger Belang Arnhem	Aït Chrif	Manders	Koorn
Wiggers	Van Munster	Groot	Van den Broek
Volt	DENK	Kraaijenbrink	Partij voor de Vrijheid Arnhem
Scholten	Usta	Christen Unie Arnhem	Verheij
Neutkens	Bal	Nede	Luurssen

Voor: 12 Tegen: 27 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

Motie "Onderzoek de gevolgen van de bezuinigingen op de zorg" (23M78)

GROENLINKS ARNHEM

- Coenders
- Simonis
- Prinsen
- De Boef
- Dayioğlu
- Quint
- Noomen

Burger Belang Arnhem

- Wiggers

Volt

- Scholten
- Neutkens

D66 Arnhem

- Loor
- Kemperman
- Brandts
- Heemskerk
- Zwijnepoel

PvdA

- Visser
- Aït Chrif
- Van Munster

DENK

- Usta
- Bal

VVD Arnhem

- Pape
- Maref
- Eppich
- Kumas
- Van Engelenburg

Arnhem Centraal

- Van der Laak
- Manders
- Groot
- Kraaijenbrink

Christen Unie Arnhem

- Nede

Partij voor de Dieren Arnhem

- De Groot
- Eliëns
- Hogenhout

SP

- Elfrink
- Dobbe

CDA Arnhem

- Koorn
- Van den Broek

Partij voor de Vrijheid | Arnhem

- Verheij

- Luurssen

Voor: 8 Tegen: 31 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

Motie "Steun de sociale werkvoorziening" (23M79)

GROENLINKS ARNHEM

- Coenders
- Simonis
- Prinsen
- De Boef
- Dayioğlu
- Quint
- Noomen

Burger Belang Arnhem

- Wiggers

Volt

- Scholten
- Neutkens

D66 Arnhem

- Loor
- Kemperman
- Brandts
- Heemskerk
- Zwijnepoel

PvdA

- Visser
- Aït Chrif
- Van Munster

DENK

- Usta
- Bal

VVD Arnhem

- Pape
- Maref
- Eppich
- Kumas
- Van Engelenburg

Arnhem Centraal

- Van der Laak
- Manders
- Groot
- Kraaijenbrink

Christen Unie Arnhem

- Nede

Partij voor de Dieren Arnhem

- De Groot
- Eliëns
- Hogenhout

SP

- Elfrink
- Dobbe

CDA Arnhem

- Koorn
- Van den Broek

Partij voor de Vrijheid | Arnhem

- Verheij

- Luurssen

Voor: 31 Tegen: 8 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

Motie "Regel het goed en richt een gemeentepolitie op" (23M81)

GROENLINKS ARNHEM

- Coenders
- Simonis
- Prinsen
- De Boef
- Dayioğlu
- Quint
- Noomen

Burger Belang Arnhem

- Wiggers

Volt

- Scholten
- Neutkens

D66 Arnhem

- Loor
- Kemperman
- Brandts
- Heemskerk
- Zwijnepoel

PvdA

- Visser
- Aït Chrif
- Van Munster

DENK

- Usta
- Bal

VVD Arnhem

- Pape
- Maref
- Eppich
- Kumas
- Van Engelenburg

Arnhem Centraal

- Van der Laak
- Manders
- Groot
- Kraaijenbrink

Christen Unie Arnhem

- Nede

Partij voor de Dieren Arnhem

- De Groot
- Eliëns
- Hogenhout

SP

- Elfrink
- Dobbe

CDA Arnhem

- Koorn
- Van den Broek

Partij voor de Vrijheid | Arnhem

- Verheij

- Luurssen

Voor: 6 Tegen: 33 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

Motie "Red ons openbaar vervoer" (23M82)

GROENLINKS ARNHEM

- Coenders
- Simonis
- Prinsen
- De Boef
- Dayioğlu
- Quint
- Noomen

Burger Belang Arnhem

- Wiggers

Volt

- Scholten
- Neutkens

D66 Arnhem

- Loor
- Kemperman
- Brandts
- Heemskerk
- Zwijnepoel

PvdA

- Visser
- Aït Chrif
- Van Munster

DENK

- Usta
- Bal

VVD Arnhem

- Pape
- Maref
- Eppich
- Kumas
- Van Engelenburg

Arnhem Centraal

- Van der Laak
- Manders
- Groot
- Kraaijenbrink

Christen Unie Arnhem

- Nede

Partij voor de Dieren Arnhem

- De Groot
- Eliëns
- Hogenhout

SP

- Elfrink
- Dobbe

CDA Arnhem

- Koorn
- Van den Broek

Partij voor de Vrijheid | Arnhem

- Verheij

- Luurssen

Voor: 11 Tegen: 28 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

Raadsvoorstel "Perspectiefnota 2024-2027"

GROENLINKS ARNHEM

- Coenders
- Simonis
- Prinsen
- De Boef
- Dayioğlu
- Quint
- Noomen

Burger Belang Arnhem

- Wiggers

Volt

- Scholten
- Neutkens

D66 Arnhem

- Loor
- Kemperman
- Brandts
- Heemskerk
- Zwijnepoel

PvdA

- Visser
- Aït Chrif
- Van Munster

DENK

- Usta
- Bal

VVD Arnhem

- Pape
- Maref
- Eppich
- Kumas
- Van Engelenburg

Arnhem Centraal

- Van der Laak
- Manders
- Groot
- Kraaijenbrink

Christen Unie Arnhem

- Nede

Partij voor de Dieren Arnhem

- De Groot
- Eliëns
- Hogenhout

SP

- Elfrink
- Dobbe

CDA Arnhem

- Koorn
- Van den Broek

Partij voor de Vrijheid | Arnhem

- Verheij

- Luurssen

Voor: 27 Tegen: 12 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

Raadsvoorstel "Turap 1 2023"

GROENLINKS ARNHEM

- Coenders
- Simonis
- Prinsen
- De Boef
- Dayioğlu
- Quint
- Noomen

Burger Belang Arnhem

- Wiggers

Volt

- Scholten
- Neutkens

D66 Arnhem

- Loor
- Kemperman
- Brandts
- Heemskerk
- Zwijnepoel

PvdA

- Visser
- Aït Chrif
- Van Munster

DENK

- Usta
- Bal

VVD Arnhem

- Pape
- Maref
- Eppich
- Kumas
- Van Engelenburg

Arnhem Centraal

- Van der Laak
- Manders
- Groot
- Kraaijenbrink

Christen Unie Arnhem

- Nede

Partij voor de Dieren Arnhem

- De Groot
- Eliëns
- Hogenhout

SP

- Elfrink
- Dobbe

CDA Arnhem

- Koorn
- Van den Broek

Partij voor de Vrijheid | Arnhem

- Verheij

- Luurssen

Voor: 37 Tegen: 2 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

BESLUITENLIJST VAN DE VERGADERING VAN DE
RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM OP WOENSDAG 14 juni 2023

De voorzitter: Marcouch

De griffier: Kersten

Aanwezig de leden: Aït Chrif (PvdA), Bal (DENK), De Boef (GroenLinks), Brandts (D66), Van den Broek (CDA), Coenders (GroenLinks), Dayioğlu (GroenLinks), Dobbe (SP), Elfrink (SP), Eliëns (Partij voor de Dieren), Eppich (VVD), Van Engelenburg (VVD), Groot (Arnhem Centraal), De Groot (Partij voor de Dieren), Heemskerk (D66), Hogenhout (GroenLinks), Kemperman (D66), Koorn (CDA), Kraaijenbrink (Arnhem Centraal), Kumas (VVD), Van der Laak (Arnhem Centraal), Loor (D66), Luurssen (Forum Voor Democratie), Manders (Arnhem Centraal), Maref (VVD), Van Munster (PvdA), Nede (ChristenUnie), Neutkens (Volt), Noomen (GroenLinks), Pape (VVD), Prinsen (GroenLinks), Quint (GroenLinks), Scholten (Volt), Simonis (GroenLinks), Usta (DENK), Verheij (PVV), Visser (PvdA), Wiggers (Arnhemse Ouderen Partij), Zwijnepoel (D66)

Afwezig: -

Aanwezig de wethouders: Bouwkamp, Van de Geijn, Kundić, Lauriks, Roelofs, Smeulders en Van der Wel

Begintijd vergadering: 18.55 uur
Eindtijd vergadering: 00.35 uur

BESLUITEN:
Agendapunt:

1.3 Vaststellen van de concept-besluitenlijst van de vergadering van 31 mei 2023	Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.
1.4 Vaststellen van de lijst van ingekomen stukken en ter inzage gelegde stukken voor de gemeenteraad	Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.
2.1 Vaststellen: Toekomstbestendig Wonen Lening 2023 Arnhem	Het voorstel is met 37 stemmen voor en 2 stemmen tegen aangenomen.
2.2 Vaststellen: Zienswijze conceptbegroting 2024 Gelders Archief	Het voorstel is met 30 stemmen voor en 9 stemmen tegen aangenomen.
2.3 Vaststellen: Jaarrekening 2022 en begroting 2024 Park Lingezegen	Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.
2.4 Vaststellen: Wijziging Reglement van Orde en Protocol Geheimhouding	Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.
3.1 Vaststellen: Perspectiefnota 2024-2027 & Turap 1 2023	Het amendement "Geld voor zorg blijft voor zorg" (23A17) van de fractie ChristenUnie is met 8 stemmen voor en 31 stemmen tegen verworpen. Het amendement "Geen aanmoediging weghalen rookgaskanalen" (23A18) van de fractie Forum voor Democratie is met 10 stemmen voor en 29 stemmen tegen verworpen. De motie "Graffiti als kunstvorm" (23M37) van de fractie Arnhem Centraal is met 22 stemmen voor en 17 stemmen tegen aangenomen. De motie "Opvang dakloze niet-rechthebbende EU-burgers (23M41) van de fracties Volt, GroenLinks, DENK, Partij voor de Dieren, VVD en CDA is met 35 stemmen voor en 4 stemmen tegen aangenomen. De motie "Raadswerkgroep openbaar vervoer" (23M43) van de fractie BurgerBelang Arnhem is met 15 stemmen voor en 24 stemmen tegen verworpen. De motie "Een realistische basis voor onderwijshuisvesting" (23M44g) van de fracties D66 en CDA is met 31 stemmen voor en 8 stemmen tegen aangenomen. De motie "Een integrale aanpak zorg, welzijn en werk en inkomen" (23M45) van de fracties D66, PvdA en DENK is met 37 stemmen voor en 2 stemmen tegen aangenomen.

De motie "Ambitie stedelijke ontwikkeling waarmaken" (23M46) van de fracties D66 en Volt is met 22 stemmen voor en 17 stemmen tegen aangenomen.

De motie "Huisvesting creatieven en cultuurbudget" (23M47) van de fracties GroenLinks, D66, CDA en Volt is met 31 stemmen voor en 8 stemmen tegen aangenomen.

De motie "Kunstgras is niet groen" (23M48) van de fractie Partij voor de Dieren is met 26 stemmen voor en 13 stemmen tegen aangenomen.

De motie "Meer balans in woning aanbod wijk Geitenkamp" (23M53) van de fractie ChristenUnie is met 5 stemmen voor en 34 stemmen tegen verworpen.

De motie "Ambities beweegnorm jeugd naar boven bijstellen" (23M54) van de fracties VVD, D66, CDA, PvdA, Volt, DENK en Arnhem Centraal is met 37 stemmen voor en 2 stemmen tegen aangenomen.

De motie "Meer regie over de raadsagenda met een termijnagenda" (23M55) van de fracties CDA, Volt, VVD en D66 is met algemene stemmen aangenomen.

De motie "Scenariodenken" (23M56) van de fracties CDA en VVD is met 11 stemmen voor en 28 stemmen tegen verworpen.

De motie "Perspectief voor handhavers in leefbare wijken" (23M57) van de fracties Arnhem Centraal, PvdA, CDA en Forum voor Democratie is met 35 stemmen voor en 4 stemmen tegen aangenomen.

De motie "Arnhemse cyberwegenkaart 2.0" (23M60) van de fractie VVD is met 10 stemmen voor en 29 stemmen tegen verworpen.

De motie "Motie ter bevordering van integriteit en bestrijding van corruptie onder ambtenaren" (23M62) van de fractie VVD is met 32 stemmen voor en 7 stemmen tegen aangenomen.

De motie "Holocaustbewustwordingsprogramma" (23M67g) van de fracties DENK en ChristenUnie is met algemene stemmen aangenomen.

De motie "Verhoging waakzaamheid Arnhem" (23M68) van de fractie Forum voor Democratie is met 5 stemmen voor en 34 stemmen tegen verworpen.

De motie "Patrouillering voormalige parkeergebieden" (23M70) van de fractie Forum voor Democratie is met 2 stemmen voor en 37 stemmen tegen verworpen.

De motie "Operatie Stationshal" (23M71) van de fractie Forum voor Democratie is met 2 stemmen voor en 37 stemmen tegen verworpen.

De motie "Geen commerciële bijlesbureaus in Arnhemse schoolgebouwen" (23M72) van de fractie SP is met 29 stemmen voor en 10 stemmen tegen aangenomen.

De motie "Formuleer meetbare doelen om onderwijsachterstanden tegen te gaan" (23M73) van de fractie SP is met 30 stemmen voor en 9 stemmen tegen aangenomen.

De motie "Laat dubbel-gedupeerde huurders met een fout energielabel niet in de kou staan" (23M74) van de fractie SP is met 9 stemmen voor en 30 stemmen tegen verworpen.

De motie "Zorg dat Huurdershuis goed haar werk kan doen" (23M75) van de fractie SP is met 6 stemmen voor en 33 stemmen tegen verworpen.

De motie "Prioriteit geven aan Veiligheid bij de Begroting" (23M77) van de fractie VVD is met 12 stemmen voor en 27 stemmen tegen verworpen.

De motie "Onderzoek de gevolgen van de bezuinigingen op de zorg" (23M78) van de fractie SP is met 8 stemmen voor en 31 stemmen tegen verworpen.

De motie "Steun de sociale werkvoorziening" (23M79) van de fractie SP is met 31 stemmen voor en 8 stemmen tegen aangenomen.

De motie "Regel het goed en richt een gemeentepolitie op" (23M81) van de fractie SP is met 6 stemmen voor en 33 stemmen tegen verworpen.

De motie "Red ons openbaar vervoer" (23M82) van de fractie SP is met 11 stemmen voor en 28 stemmen tegen verworpen.

Het voorstel "Perspectiefnota 2024-2027" is met 27 stemmen voor en 12 stemmen tegen aangenomen.

Het voorstel "Turap-1 2023" is met 37 stemmen voor en 2 stemmen tegen aangenomen.

De griffier,

De voorzitter,

Bijlage: Overzicht stemmingen PA 14 juni 2023

Zaaknummer: 224320

BESLUITENLIJST VAN DE VERGADERING VAN DE
RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM OP WOENSDAG 14 juni 2023

De voorzitter: Marcouch

De griffier: Kersten

Aanwezig de leden: Aït Chrif (PvdA), Bal (DENK), De Boef (GroenLinks), Brandts (D66), Van den Broek (CDA), Coenders (GroenLinks), Dayioğlu (GroenLinks), Dobbe (SP), Elfrink (SP), Eliëns (Partij voor de Dieren), Eppich (VVD), Van Engelenburg (VVD), Groot (Arnhem Centraal), De Groot (Partij voor de Dieren), Heemskerk (D66), Hogenhout (GroenLinks), Kemperman (D66), Koorn (CDA), Kraaijenbrink (Arnhem Centraal), Kumas (VVD), Van der Laak (Arnhem Centraal), Loor (D66), Luurssen (Forum Voor Democratie), Manders (Arnhem Centraal), Maref (VVD), Van Munster (PvdA), Nede (ChristenUnie), Neutkens (Volt), Noomen (GroenLinks), Pape (VVD), Prinsen (GroenLinks), Quint (GroenLinks), Scholten (Volt), Simonis (GroenLinks), Usta (DENK), Verheij (PVV), Visser (PvdA), Wiggers (Arnhemse Ouderen Partij), Zwijnepoel (D66)

Afwezig: -

Aanwezig de wethouders: Bouwkamp, Van de Geijn, Kundić, Lauriks, Roelofs, Smeulders en Van der Wel

Begintijd vergadering: 18.55 uur
Eindtijd vergadering: 00.35 uur

BESLUITEN:
Agendapunt:

1.3 Vaststellen van de concept-besluitenlijst van de vergadering van 31 mei 2023	Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.
1.4 Vaststellen van de lijst van ingekomen stukken en ter inzage gelegde stukken voor de gemeenteraad	Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.
2.1 Vaststellen: Toekomstbestendig Wonen Lening 2023 Arnhem	Het voorstel is met 37 stemmen voor en 2 stemmen tegen aangenomen.
2.2 Vaststellen: Zienswijze conceptbegroting 2024 Gelders Archief	Het voorstel is met 30 stemmen voor en 9 stemmen tegen aangenomen.
2.3 Vaststellen: Jaarrekening 2022 en begroting 2024 Park Lingezegen	Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.
2.4 Vaststellen: Wijziging Reglement van Orde en Protocol Geheimhouding	Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.
3.1 Vaststellen: Perspectiefnota 2024-2027 & Turap 1 2023	Het amendement "Geld voor zorg blijft voor zorg" (23A17) van de fractie ChristenUnie is met 8 stemmen voor en 31 stemmen tegen verworpen. Het amendement "Geen aanmoediging weghalen rookgaskanalen" (23A18) van de fractie Forum voor Democratie is met 10 stemmen voor en 29 stemmen tegen verworpen. De motie "Graffiti als kunstvorm" (23M37) van de fractie Arnhem Centraal is met 22 stemmen voor en 17 stemmen tegen aangenomen. De motie "Opvang dakloze niet-rechthebbende EU-burgers (23M41) van de fracties Volt, GroenLinks, DENK, Partij voor de Dieren, VVD en CDA is met 35 stemmen voor en 4 stemmen tegen aangenomen. De motie "Raadswerkgroep openbaar vervoer" (23M43) van de fractie BurgerBelang Arnhem is met 15 stemmen voor en 24 stemmen tegen verworpen. De motie "Een realistische basis voor onderwijshuisvesting" (23M44g) van de fracties D66 en CDA is met 31 stemmen voor en 8 stemmen tegen aangenomen. De motie "Een integrale aanpak zorg, welzijn en werk en inkomen" (23M45) van de fracties D66, PvdA en DENK is met 37 stemmen voor en 2 stemmen tegen aangenomen.

Zaaknummer: 224320

GEMEENTE Arnhem

De motie "Ambitie stedelijke ontwikkeling waarmaken" (23M46) van de fracties D66 en Volt is met 22 stemmen voor en 17 stemmen tegen aangenomen.

De motie "Huisvesting creatieven en cultuurbudget" (23M47) van de fracties GroenLinks, D66, CDA en Volt is met 31 stemmen voor en 8 stemmen tegen aangenomen.

De motie "Kunstgras is niet groen" (23M48) van de fractie Partij voor de Dieren is met 26 stemmen voor en 13 stemmen tegen aangenomen.

De motie "Meer balans in woning aanbod wijk Geitenkamp" (23M53) van de fractie ChristenUnie is met 5 stemmen voor en 34 stemmen tegen verworpen.

De motie "Ambities beweegnorm jeugd naar boven bijstellen" (23M54) van de fracties VVD, D66, CDA, PvdA, Volt, DENK en Arnhem Centraal is met 37 stemmen voor en 2 stemmen tegen aangenomen.

De motie "Meer regie over de raadsagenda met een termijnagenda" (23M55) van de fracties CDA, Volt, VVD en D66 is met algemene stemmen aangenomen.

De motie "Scenariodenken" (23M56) van de fracties CDA en VVD is met 11 stemmen voor en 28 stemmen tegen verworpen.

De motie "Perspectief voor handhavers in leefbare wijken" (23M57) van de fracties Arnhem Centraal, PvdA, CDA en Forum voor Democratie is met 35 stemmen voor en 4 stemmen tegen aangenomen.

De motie "Arnhemse cyberwegenkaart 2.0" (23M60) van de fractie VVD is met 10 stemmen voor en 29 stemmen tegen verworpen.

De motie "Motie ter bevordering van integriteit en bestrijding van corruptie onder ambtenaren" (23M62) van de fractie VVD is met 32 stemmen voor en 7 stemmen tegen aangenomen.

De motie "Holocaustbewustwordingsprogramma" (23M67g) van de fracties DENK en ChristenUnie is met algemene stemmen aangenomen.

De motie "Verhoging waakzaamheid Arnhem" (23M68) van de fractie Forum voor Democratie is met 5 stemmen voor en 34 stemmen tegen verworpen.

De motie "Patrouillering voormalige parkeergebieden" (23M70) van de fractie Forum voor Democratie is met 2 stemmen voor en 37 stemmen tegen verworpen.

De motie "Operatie Stationshal" (23M71) van de fractie Forum voor Democratie is met 2 stemmen voor en 37 stemmen tegen verworpen.

De motie "Geen commerciële bijlesbureaus in Arnhemse schoolgebouwen" (23M72) van de fractie SP is met 29 stemmen voor en 10 stemmen tegen aangenomen.

De motie "Formuleer meetbare doelen om onderwijsachterstanden tegen te gaan" (23M73g) van de fractie SP is met 30 stemmen voor en 9 stemmen tegen aangenomen.

De motie "Laat dubbel-gedupeerde huurders met een fout energielabel niet in de kou staan" (23M74) van de fractie SP is met 9 stemmen voor en 30 stemmen tegen verworpen.

De motie "Zorg dat Huurdershuis goed haar werk kan doen" (23M75) van de fractie SP is met 6 stemmen voor en 33 stemmen tegen verworpen.

De motie "Prioriteit geven aan Veiligheid bij de Begroting" (23M77) van de fractie VVD is met 12 stemmen voor en 27 stemmen tegen verworpen.

De motie "Onderzoek de gevolgen van de bezuinigingen op de zorg" (23M78) van de fractie SP is met 8 stemmen voor en 31 stemmen tegen verworpen.

GEMEENTE Arnhem

De motie "Steun de sociale werkvoorziening" (23M79) van de fractie SP is met 31 stemmen voor en 8 stemmen tegen aangenomen.

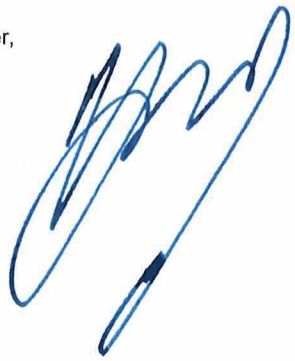
De motie "Regel het goed en richt een gemeentepolitie op" (23M81) van de fractie SP is met 6 stemmen voor en 33 stemmen tegen verworpen.

De motie "Red ons openbaar vervoer" (23M82) van de fractie SP is met 11 stemmen voor en 28 stemmen tegen verworpen.

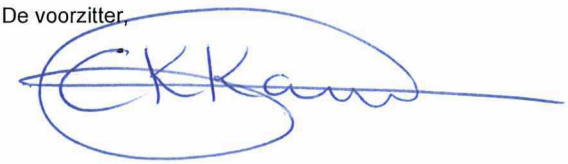
Het voorstel "Perspectiefnota 2024-2027" is met 27 stemmen voor en 12 stemmen tegen aangenomen.

Het voorstel "Turap-1 2023" is met 37 stemmen voor en 2 stemmen tegen aangenomen.

De griffier,



De voorzitter,



Bijlage: Overzicht stemmingen PA 14 juni 2023

Zaaknummer: 224320

Vaststellen: Toekomstbestendig Wonen Lening 2023 Arnhem

GROENLINKS ARNHEM

- Coenders
- Simonis
- Prinsen
- De Boef
- Dayioğlu
- Quint
- Noomen

Burger Belang Arnhem

- Wiggers

Volt

- Scholten
- Neutkens

D66 Arnhem

- Loor
- Kemperman
- Brandts
- Heemskerk
- Zwijnepoel

PvdA

- Visser
- Aït Chrif
- Van Munster

DENK

- Usta
- Bal

VVD Arnhem

- Pape
- Maref
- Eppich
- Kumas
- Van Engelenburg

Arnhem Centraal

- Van der Laak
- Manders
- Groot
- Kraaijenbrink

Christen Unie Arnhem

- Nede

Partij voor de Dieren Arnhem

- De Groot
- Eliëns
- Hogenhout

SP

- Elfrink
- Dobbe

CDA Arnhem

- Koorn
- Van den Broek

Partij voor de Vrijheid | Arnhem

- Verheij

- Luurssen

Voor: 37 Tegen: 2 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

Vaststellen: Zienswijze conceptbegroting 2024 Gelders Archief

GROENLINKS ARNHEM	D66 Arnhem	VVD Arnhem	Partij voor de Dieren Arnhem
Coenders	Loor	Pape	De Groot
Simonis	Kemperman	Maref	Eliëns
Prinsen	Brandts	Eppich	Hogenhout
De Boef	Heemskerk	Kumas	SP
Dayioğlu	Zwijnepoel	Van Engelenburg	Elfrink
Quint	PvdA	Arnhem Centraal	Dobbe
Noomen	Visser	Van der Laak	CDA Arnhem
Burger Belang Arnhem	Aït Chrif	Manders	Koorn
Wiggers	Van Munster	Groot	Van den Broek
Volt	DENK	Kraaijenbrink	Partij voor de Vrijheid Arnhem
Scholten	Usta	Christen Unie Arnhem	Verheij
Neutkens	Bal	Nede	Luurssen

Voor: 30 Tegen: 9 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

Amendement "Geld voor zorg blijft voor zorg" (23A17)

GROENLINKS ARNHEM

- Coenders
- Simonis
- Prinsen
- De Boef
- Dayioğlu
- Quint
- Noomen

Burger Belang Arnhem

- Wiggers

Volt

- Scholten
- Neutkens

D66 Arnhem

- Loor
- Kemperman
- Brandts
- Heemskerk
- Zwijnepoel

PvdA

- Visser
- Aït Chrif
- Van Munster

DENK

- Usta
- Bal

VVD Arnhem

- Pape
- Maref
- Eppich
- Kumas
- Van Engelenburg

Arnhem Centraal

- Van der Laak
- Manders
- Groot
- Kraaijenbrink

Christen Unie Arnhem

- Nede

Partij voor de Dieren Arnhem

- De Groot
- Eliëns
- Hogenhout

SP

- Elfrink
- Dobbe

CDA Arnhem

- Koorn
- Van den Broek

Partij voor de Vrijheid | Arnhem

- Verheij

- Luurssen

Voor: 8 Tegen: 31 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

Amendement "Geen aanmoediging weghalen rookgaskanalen" (23A18)

GROENLINKS ARNHEM	D66 Arnhem	VVD Arnhem	Partij voor de Dieren Arnhem
Coenders	Loor	Pape	De Groot
Simonis	Kemperman	Maref	Eliëns
Prinsen	Brandts	Eppich	Hogenhout
De Boef	Heemskerk	Kumas	SP
Dayioğlu	Zwijnepoel	Van Engelenburg	Elfrink
Quint	PvdA	Arnhem Centraal	Dobbe
Noomen	Visser	Van der Laak	CDA Arnhem
Burger Belang Arnhem	Aït Chrif	Manders	Koorn
Wiggers	Van Munster	Groot	Van den Broek
Volt	DENK	Kraaijenbrink	Partij voor de Vrijheid Arnhem
Scholten	Usta	Christen Unie Arnhem	Verheij
Neutkens	Bal	Nede	Luurssen

Voor: 10 Tegen: 29 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

Motie "Graffiti als kunstvorm" (23M37)

GROENLINKS ARNHEM	D66 Arnhem	VVD Arnhem	Partij voor de Dieren Arnhem
Coenders	Loor	Pape	De Groot
Simonis	Kemperman	Maref	Eliëns
Prinsen	Brandts	Eppich	Hogenhout
De Boef	Heemskerk	Kumas	SP
Dayioğlu	Zwijnepoel	Van Engelenburg	Elfrink
Quint	PvdA	Arnhem Centraal	Dobbe
Noomen	Visser	Van der Laak	CDA Arnhem
Burger Belang Arnhem	Aït Chrif	Manders	Koorn
Wiggers	Van Munster	Groot	Van den Broek
Volt	DENK	Kraaijenbrink	Partij voor de Vrijheid | Arnhem
Scholten	Usta	Christen Unie Arnhem	Verheij
Neutkens	Bal	Nede	Luurssen

Voor: 22 Tegen: 17 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

Motie "Opvang dakloze niet-rechthebbende EU-burgers (23M41)

GROENLINKS ARNHEM

- Coenders
- Simonis
- Prinsen
- De Boef
- Dayioğlu
- Quint
- Noomen

Burger Belang Arnhem

- Wiggers

Volt

- Scholten
- Neutkens

D66 Arnhem

- Loor
- Kemperman
- Brandts
- Heemskerk
- Zwijnepoel

PvdA

- Visser
- Aït Chrif
- Van Munster

DENK

- Usta
- Bal

VVD Arnhem

- Pape
- Maref
- Eppich
- Kumas
- Van Engelenburg

Arnhem Centraal

- Van der Laak
- Manders
- Groot
- Kraaijenbrink

Christen Unie Arnhem

- Nede

Partij voor de Dieren Arnhem

- De Groot
- Eliëns
- Hogenhout

SP

- Elfrink
- Dobbe

CDA Arnhem

- Koorn
- Van den Broek

Partij voor de Vrijheid | Arnhem

- Verheij

- Luurssen

Voor: 35 Tegen: 4 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

Motie "Raadswerkgroep openbaar vervoer" (23M43)

GROENLINKS ARNHEM	D66 Arnhem	VVD Arnhem	Partij voor de Dieren Arnhem
Coenders	Loor	Pape	De Groot
Simonis	Kemperman	Maref	Eliëns
Prinsen	Brandts	Eppich	Hogenhout
De Boef	Heemskerk	Kumas	SP
Dayioğlu	Zwijnepoel	Van Engelenburg	Elfrink
Quint	PvdA	Arnhem Centraal	Dobbe
Noomen	Visser	Van der Laak	CDA Arnhem
Burger Belang Arnhem	Aït Chrif	Manders	Koorn
Wiggers	Van Munster	Groot	Van den Broek
Volt	DENK	Kraaijenbrink	Partij voor de Vrijheid Arnhem
Scholten	Usta	Christen Unie Arnhem	Verheij
Neutkens	Bal	Nede	Luurssen

Voor: 15 Tegen: 24 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

Motie "Een realistische basis voor onderwijshuisvesting" (23M44g)

GROENLINKS ARNHEM

- Coenders
- Simonis
- Prinsen
- De Boef
- Dayioğlu
- Quint
- Noomen

Burger Belang Arnhem

- Wiggers

Volt

- Scholten
- Neutkens

D66 Arnhem

- Loor
- Kemperman
- Brandts
- Heemskerk
- Zwijnepoel

PvdA

- Visser
- Aït Chrif
- Van Munster

DENK

- Usta
- Bal

VVD Arnhem

- Pape
- Maref
- Eppich
- Kumas
- Van Engelenburg

Arnhem Centraal

- Van der Laak
- Manders
- Groot
- Kraaijenbrink

Christen Unie Arnhem

- Nede

Partij voor de Dieren Arnhem

- De Groot
- Eliëns
- Hogenhout

SP

- Elfrink
- Dobbe

CDA Arnhem

- Koorn
- Van den Broek

Partij voor de Vrijheid | Arnhem

- Verheij

- Luurssen

Voor: 31 Tegen: 8 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

Motie "Een integrale aanpak zorg, welzijn en werk en inkomen" (23M45)

GROENLINKS ARNHEM

- Coenders
- Simonis
- Prinsen
- De Boef
- Dayioğlu
- Quint
- Noomen

Burger Belang Arnhem

- Wiggers

Volt

- Scholten
- Neutkens

D66 Arnhem

- Loor
- Kemperman
- Brandts
- Heemskerk
- Zwijnepoel

PvdA

- Visser
- Aït Chrif
- Van Munster

DENK

- Usta
- Bal

VVD Arnhem

- Pape
- Maref
- Eppich
- Kumas
- Van Engelenburg

Arnhem Centraal

- Van der Laak
- Manders
- Groot
- Kraaijenbrink

Christen Unie Arnhem

- Nede

Partij voor de Dieren Arnhem

- De Groot
- Eliëns
- Hogenhout

SP

- Elfrink
- Dobbe

CDA Arnhem

- Koorn
- Van den Broek

Partij voor de Vrijheid | Arnhem

- Verheij

- Luurssen

Voor: 37 Tegen: 2 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

Motie "Ambitie stedelijke ontwikkeling waarmaken" (23M46)

GROENLINKS ARNHEM	D66 Arnhem	VVD Arnhem	Partij voor de Dieren Arnhem
Coenders	Loor	Pape	De Groot
Simonis	Kemperman	Maref	Eliëns
Prinsen	Brandts	Eppich	Hogenhout
De Boef	Heemskerk	Kumas	SP
Dayioğlu	Zwijnepoel	Van Engelenburg	Elfrink
Quint	PvdA	Arnhem Centraal	Dobbe
Noomen	Visser	Van der Laak	CDA Arnhem
Burger Belang Arnhem	Aït Chrif	Manders	Koorn
Wiggers	Van Munster	Groot	Van den Broek
Volt	DENK	Kraaijenbrink	Partij voor de Vrijheid Arnhem
Scholten	Usta	Christen Unie Arnhem	Verheij
Neutkens	Bal	Nede	Luurssen

Voor: 22 Tegen: 17 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

Motie "Huisvesting creatieven en cultuurbudget" (23M47)

GROENLINKS ARNHEM

- Coenders
- Simonis
- Prinsen
- De Boef
- Dayioğlu
- Quint
- Noomen

Burger Belang Arnhem

- Wiggers

Volt

- Scholten
- Neutkens

D66 Arnhem

- Loor
- Kemperman
- Brandts
- Heemskerk
- Zwijnepoel

PvdA

- Visser
- Aït Chrif
- Van Munster

DENK

- Usta
- Bal

VVD Arnhem

- Pape
- Maref
- Eppich
- Kumas
- Van Engelenburg

Arnhem Centraal

- Van der Laak
- Manders
- Groot
- Kraaijenbrink

Christen Unie Arnhem

- Nede

Partij voor de Dieren Arnhem

- De Groot
- Eliëns
- Hogenhout

SP

- Elfrink
- Dobbe

CDA Arnhem

- Koorn
- Van den Broek

Partij voor de Vrijheid | Arnhem

- Verheij

- Luurssen

Voor: 31 Tegen: 8 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

Motie "Kunstgras is niet groen" (23M48)

GROENLINKS ARNHEM	D66	VVD Arnhem	Partij voor de Dieren Arnhem
Coenders	Loor	Pape	De Groot
Simonis	Kemperman	Maref	Eliëns
Prinsen	Brandts	Eppich	Hogenhout
De Boef	Heemskerk	Kumas	SP
Dayioğlu	Zwijnepoel	Van Engelenburg	Elfrink
Quint	PvdA	Arnhem Centraal	Dobbe
Noomen	Visser	Van der Laak	CDA Arnhem
Burger Belang Arnhem	Aït Chrif	Manders	Koorn
Wiggers	Van Munster	Groot	Van den Broek
Volt	DENK	Kraaijenbrink	Partij voor de Vrijheid Arnhem
Scholten	Usta	Christen Unie Arnhem	Verheij
Neutkens	Bal	Nede	Luurssen

Voor: 26 Tegen: 13 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

Motie "Meer balans in woning aanbod wijk Geitenkamp" (23M53)

GROENLINKS ARNHEM	D66 Arnhem	VVD Arnhem	Partij voor de Dieren Arnhem
Coenders	Loor	Pape	De Groot
Simonis	Kemperman	Maref	Eliëns
Prinsen	Brandts	Eppich	Hogenhout
De Boef	Heemskerk	Kumas	SP
Dayioğlu	Zwijnepoel	Van Engelenburg	Elfrink
Quint	PvdA	Arnhem Centraal	Dobbe
Noomen	Visser	Van der Laak	CDA Arnhem
Burger Belang Arnhem	Aït Chrif	Manders	Koorn
Wiggers	Van Munster	Groot	Van den Broek
Volt	DENK	Kraaijenbrink	Partij voor de Vrijheid Arnhem
Scholten	Usta	Christen Unie Arnhem	Verheij
Neutkens	Bal	Nede	Luurssen

Voor: 5 Tegen: 34 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

Motie "Ambities beweegnorm jeugd naar boven bijstellen" (23M54)

GROENLINKS ARNHEM	D66 Arnhem	VVD Arnhem	Partij voor de Dieren Arnhem
Coenders	Loor	Pape	De Groot
Simonis	Kemperman	Maref	Eliëns
Prinsen	Brandts	Eppich	Hogenhout
De Boef	Heemskerk	Kumas	SP
Dayioğlu	Zwijnepoel	Van Engelenburg	Elfrink
Quint	PvdA	Arnhem Centraal	Dobbe
Noomen	Visser	Van der Laak	CDA Arnhem
Burger Belang Arnhem	Aït Chrif	Manders	Koorn
Wiggers	Van Munster	Groot	Van den Broek
Volt	DENK	Kraaijenbrink	Partij voor de Vrijheid Arnhem
Scholten	Usta	Christen Unie Arnhem	Verheij
Neutkens	Bal	Nede	Luurssen

Voor: 37 Tegen: 2 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

Motie "Meer regie over de raadsagenda met een termijnagenda" (23M55)

GROENLINKS ARNHEM

- Coenders
- Simonis
- Prinsen
- De Boef
- Dayioğlu
- Quint
- Noomen

Burger Belang Arnhem

- Wiggers

Volt

- Scholten
- Neutkens

D66 Arnhem

- Loor
- Kemperman
- Brandts
- Heemskerk
- Zwijnepoel

PvdA

- Visser
- Aït Chrif
- Van Munster

DENK

- Usta
- Bal

VVD Arnhem

- Pape
- Maref
- Eppich
- Kumas
- Van Engelenburg

Arnhem Centraal

- Van der Laak
- Manders
- Groot
- Kraaijenbrink

Christen Unie Arnhem

- Nede

Partij voor de Dieren Arnhem

- De Groot
- Eliëns
- Hogenhout

SP

- Elfrink
- Dobbe

CDA Arnhem

- Koorn
- Van den Broek

Partij voor de Vrijheid | Arnhem

- Verheij

- Luurssen

Voor: 39 Tegen: 0 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

Motie "Scenariodenken" (23M56)

GROENLINKS ARNHEM

- Coenders
- Simonis
- Prinsen
- De Boef
- Dayioğlu
- Quint
- Noomen

Burger Belang Arnhem

- Wiggers

Volt

- Scholten
- Neutkens

D66 Arnhem

- Loor
- Kemperman
- Brandts
- Heemskerk
- Zwijnepoel

PvdA

- Visser
- Aït Chrif
- Van Munster

DENK

- Usta
- Bal

VVD Arnhem

- Pape
- Maref
- Eppich
- Kumas
- Van Engelenburg

Arnhem Centraal

- Van der Laak
- Manders
- Groot
- Kraaijenbrink

Christen Unie Arnhem

- Nede

Partij voor de Dieren Arnhem

- De Groot
- Eliëns
- Hogenhout

SP

- Elfrink
- Dobbe

CDA Arnhem

- Koorn
- Van den Broek

Partij voor de Vrijheid | Arnhem

- Verheij

- Luurssen

Voor: 11 Tegen: 28 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

Motie "Perspectief voor handhavers in leefbare wijken" (23M57)

GROENLINKS ARNHEM

- Coenders
- Simonis
- Prinsen
- De Boef
- Dayioğlu
- Quint
- Noomen

Burger Belang Arnhem

- Wiggers

Volt

- Scholten
- Neutkens

D66 Arnhem

- Loor
- Kemperman
- Brandts
- Heemskerk
- Zwijnepoel

PvdA

- Visser
- Aït Chrif
- Van Munster

DENK

- Usta
- Bal

VVD Arnhem

- Pape
- Maref
- Eppich
- Kumas
- Van Engelenburg

Arnhem Centraal

- Van der Laak
- Manders
- Groot
- Kraaijenbrink

Christen Unie Arnhem

- Nede

Partij voor de Dieren Arnhem

- De Groot
- Eliëns
- Hogenhout

SP

- Elfrink
- Dobbe

CDA Arnhem

- Koorn
- Van den Broek

Partij voor de Vrijheid | Arnhem

- Verheij

- Luurssen

Voor: 35 Tegen: 4 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

Motie "Arnhemse cyberwegenkaart 2.0" (23M60)

GROENLINKS ARNHEM	D66 Arnhem	VVD Arnhem	Partij voor de Dieren Arnhem
Coenders	Loor	Pape	De Groot
Simonis	Kemperman	Maref	Eliëns
Prinsen	Brandts	Eppich	Hogenhout
De Boef	Heemskerk	Kumas	SP
Dayioğlu	Zwijnepoel	Van Engelenburg	Elfrink
Quint	PvdA	Arnhem Centraal	Dobbe
Noomen	Visser	Van der Laak	CDA Arnhem
Burger Belang Arnhem	Aït Chrif	Manders	Koorn
Wiggers	Van Munster	Groot	Van den Broek
Volt	DENK	Kraaijenbrink	Partij voor de Vrijheid Arnhem
Scholten	Usta	Christen Unie Arnhem	Verheij
Neutkens	Bal	Nede	Luurssen

Voor: 10 Tegen: 29 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

Motie "Motie ter bevordering van integriteit en bestrijding van corruptie onder ambtenaren" (23M62)

GROENLINKS ARNHEM	D66	VVD Arnhem	Partij voor de Dieren Arnhem
Coenders	Loor	Pape	De Groot
Simonis	Kemperman	Maref	Eliëns
Prinsen	Brandts	Eppich	Hogenhout
De Boef	Heemskerk	Kumas	SP
Dayioğlu	Zwijnepoel	Van Engelenburg	Elfrink
Quint	PvdA	Arnhem Centraal	Dobbe
Noomen	Visser	Van der Laak	CDA Arnhem
Burger Belang Arnhem	Aït Chrif	Manders	Koorn
Wiggers	Van Munster	Groot	Van den Broek
Volt	DENK	Kraaijenbrink	Partij voor de Vrijheid Arnhem
Scholten	Usta	Christen Unie Arnhem	Verheij
Neutkens	Bal	Nede	Luurssen

Voor: 32 Tegen: 7 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

Motie "Holocaustbewustwordings-programma" (23M67g)

GROENLINKS ARNHEM

- Coenders
- Simonis
- Prinsen
- De Boef
- Dayioğlu
- Quint
- Noomen

Burger Belang Arnhem

- Wiggers

Volt

- Scholten
- Neutkens

D66 Arnhem

- Loor
- Kemperman
- Brandts
- Heemskerk
- Zwijnepoel

PvdA

- Visser
- Aït Chrif
- Van Munster

DENK

- Usta
- Bal

VVD Arnhem

- Pape
- Maref
- Eppich
- Kumas
- Van Engelenburg

Arnhem Centraal

- Van der Laak
- Manders
- Groot
- Kraaijenbrink

Christen Unie Arnhem

- Nede

Partij voor de Dieren Arnhem

- De Groot
- Eliëns
- Hogenhout

SP

- Elfrink
- Dobbe

CDA Arnhem

- Koorn
- Van den Broek

Partij voor de Vrijheid | Arnhem

- Verheij

- Luurssen

Voor: 39 Tegen: 0 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

Motie "Verhoging waakzaamheid Arnhem" (23M68)

GROENLINKS ARNHEM	D66 Arnhem	VVD Arnhem	Partij voor de Dieren Arnhem
Coenders	Loor	Pape	De Groot
Simonis	Kemperman	Maref	Eliëns
Prinsen	Brandts	Eppich	Hogenhout
De Boef	Heemskerk	Kumas	SP
Dayioğlu	Zwijnepoel	Van Engelenburg	Elfrink
Quint	PvdA	Arnhem Centraal	Dobbe
Noomen	Visser	Van der Laak	CDA Arnhem
Burger Belang Arnhem	Aït Chrif	Manders	Koorn
Wiggers	Van Munster	Groot	Van den Broek
Volt	DENK	Kraaijenbrink	Partij voor de Vrijheid Arnhem
Scholten	Usta	Christen Unie Arnhem	Verheij
Neutkens	Bal	Nede	Luurssen

Voor: 5 Tegen: 34 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

Motie "Patrouillering voormalige parkeergebieden" (23M70)

GROENLINKS ARNHEM

- Coenders
- Simonis
- Prinsen
- De Boef
- Dayioğlu
- Quint
- Noomen

Burger Belang Arnhem

- Wiggers

Volt

- Scholten
- Neutkens

D66 Arnhem

- Loor
- Kemperman
- Brandts
- Heemskerk
- Zwijnepoel

PvdA

- Visser
- Aït Chrif
- Van Munster

DENK

- Usta
- Bal

VVD Arnhem

- Pape
- Maref
- Eppich
- Kumas
- Van Engelenburg

Arnhem Centraal

- Van der Laak
- Manders
- Groot
- Kraaijenbrink

Christen Unie Arnhem

- Nede

Partij voor de Dieren Arnhem

- De Groot
- Eliëns
- Hogenhout

SP

- Elfrink
- Dobbe

CDA Arnhem

- Koorn
- Van den Broek

Partij voor de Vrijheid | Arnhem

- Verheij

- Luurssen

Voor: 2 Tegen: 37 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

Motie "Operatie Stationshal" (23M71)

GROENLINKS ARNHEM	D66 Arnhem	VVD Arnhem	Partij voor de Dieren Arnhem
Coenders	Loor	Pape	De Groot
Simonis	Kemperman	Maref	Eliëns
Prinsen	Brandts	Eppich	Hogenhout
De Boef	Heemskerk	Kumas	SP
Dayioğlu	Zwijnepoel	Van Engelenburg	Elfrink
Quint	PvdA	Arnhem Centraal	Dobbe
Noomen	Visser	Van der Laak	CDA Arnhem
Burger Belang Arnhem	Aït Chrif	Manders	Koorn
Wiggers	Van Munster	Groot	Van den Broek
Volt	DENK	Kraaijenbrink	Partij voor de Vrijheid Arnhem
Scholten	Usta	Christen Unie Arnhem	Verheij
Neutkens	Bal	Nede	Luurssen

Voor: 2 Tegen: 37 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

Motie "Geen commerciële bijlesbureaus in Arnhemse schoolgebouwen" (23M72)

GROENLINKS ARNHEM

- Coenders
- Simonis
- Prinsen
- De Boef
- Dayioğlu
- Quint
- Noomen

Burger Belang Arnhem

- Wiggers

Volt

- Scholten
- Neutkens

D66 Arnhem

- Loor
- Kemperman
- Brandts
- Heemskerk
- Zwijnepoel

PvdA

- Visser
- Aït Chrif
- Van Munster

DENK

- Usta
- Bal

VVD Arnhem

- Pape
- Maref
- Eppich
- Kumas
- Van Engelenburg

Arnhem Centraal

- Van der Laak
- Manders
- Groot
- Kraaijenbrink

Christen Unie Arnhem

- Nede

Partij voor de Dieren Arnhem

- De Groot
- Eliëns
- Hogenhout

SP

- Elfrink
- Dobbe

CDA Arnhem

- Koorn
- Van den Broek

Partij voor de Vrijheid | Arnhem

- Verheij

- Luurssen

Voor: 29 Tegen: 10 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

Motie "Formuleer meetbare doelen om onderwijsachterstanden tegen te gaan" (23M73g)

GROENLINKS ARNHEM	D66 Arnhem	VVD Arnhem	Partij voor de Dieren Arnhem
Coenders	Loor	Pape	De Groot
Simonis	Kemperman	Maref	Eliëns
Prinsen	Brandts	Eppich	Hogenhout
De Boef	Heemskerk	Kumas	SP
Dayioğlu	Zwijnepoel	Van Engelenburg	Elfrink
Quint	PvdA	Arnhem Centraal	Dobbe
Noomen	Visser	Van der Laak	CDA Arnhem
Burger Belang Arnhem	Aït Chrif	Manders	Koorn
Wiggers	Van Munster	Groot	Van den Broek
Volt	DENK	Kraaijenbrink	Partij voor de Vrijheid Arnhem
Scholten	Usta	Christen Unie Arnhem	Verheij
Neutkens	Bal	Nede	Luurssen

Voor: 30 Tegen: 9 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

Motie "Laat dubbel-gedupeerde huurders met een fout energielabel niet in de kou staan" (23M74)

GROENLINKS ARNHEM	D66 Arnhem	VVD Arnhem	Partij voor de Dieren Arnhem
Coenders	Loor	Pape	De Groot
Simonis	Kemperman	Maref	Eliëns
Prinsen	Brandts	Eppich	Hogenhout
De Boef	Heemskerk	Kumas	SP
Dayioğlu	Zwijnepoel	Van Engelenburg	Elfrink
Quint	PvdA	Arnhem Centraal	Dobbe
Noomen	Visser	Van der Laak	CDA Arnhem
Burger Belang Arnhem	Aït Chrif	Manders	Koorn
Wiggers	Van Munster	Groot	Van den Broek
Volt	DENK	Kraaijenbrink	Partij voor de Vrijheid Arnhem
Scholten	Usta	Christen Unie Arnhem	Verheij
Neutkens	Bal	Nede	Luurssen

Voor: 9 Tegen: 30 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

Motie "Zorg dat Huurdershuis goed haar werk kan doen" (23M75)

GROENLINKS ARNHEM

- Coenders
- Simonis
- Prinsen
- De Boef
- Dayioğlu
- Quint
- Noomen

Burger Belang Arnhem

- Wiggers

Volt

- Scholten
- Neutkens

D66 Arnhem

- Loor
- Kemperman
- Brandts
- Heemskerk
- Zwijnepoel

PvdA

- Visser
- Aït Chrif
- Van Munster

DENK

- Usta
- Bal

VVD Arnhem

- Pape
- Maref
- Eppich
- Kumas
- Van Engelenburg

Arnhem Centraal

- Van der Laak
- Manders
- Groot
- Kraaijenbrink

Christen Unie Arnhem

- Nede

Partij voor de Dieren Arnhem

- De Groot
- Eliëns
- Hogenhout

SP

- Elfrink
- Dobbe

CDA Arnhem

- Koorn
- Van den Broek

Partij voor de Vrijheid | Arnhem

- Verheij

- Luurssen

Voor: 6 Tegen: 33 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

Motie "Prioriteit geven aan Veiligheid bij de Begroting" (23M77)

GROENLINKS ARNHEM	D66 Arnhem	VVD Arnhem	Partij voor de Dieren Arnhem
Coenders	Loor	Pape	De Groot
Simonis	Kemperman	Maref	Eliëns
Prinsen	Brandts	Eppich	Hogenhout
De Boef	Heemskerk	Kumas	SP
Dayioğlu	Zwijnepoel	Van Engelenburg	Elfrink
Quint	PvdA	Arnhem Centraal	Dobbe
Noomen	Visser	Van der Laak	CDA Arnhem
Burger Belang Arnhem	Aït Chrif	Manders	Koorn
Wiggers	Van Munster	Groot	Van den Broek
Volt	DENK	Kraaijenbrink	Partij voor de Vrijheid Arnhem
Scholten	Usta	Christen Unie Arnhem	Verheij
Neutkens	Bal	Nede	Luurssen

Voor: 12 Tegen: 27 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

Motie "Onderzoek de gevolgen van de bezuinigingen op de zorg" (23M78)

GROENLINKS ARNHEM

- Coenders
- Simonis
- Prinsen
- De Boef
- Dayioğlu
- Quint
- Noomen

Burger Belang Arnhem

- Wiggers

Volt

- Scholten
- Neutkens

D66 Arnhem

- Loor
- Kemperman
- Brandts
- Heemskerk
- Zwijnepoel

PvdA

- Visser
- Aït Chrif
- Van Munster

DENK

- Usta
- Bal

VVD Arnhem

- Pape
- Maref
- Eppich
- Kumas
- Van Engelenburg

Arnhem Centraal

- Van der Laak
- Manders
- Groot
- Kraaijenbrink

Christen Unie Arnhem

- Nede

Partij voor de Dieren Arnhem

- De Groot
- Eliëns
- Hogenhout

SP

- Elfrink
- Dobbe

CDA Arnhem

- Koorn
- Van den Broek

Partij voor de Vrijheid | Arnhem

- Verheij

- Luurssen

Voor: 8 Tegen: 31 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

Motie "Steun de sociale werkvoorziening" (23M79)

GROENLINKS ARNHEM

- Coenders
- Simonis
- Prinsen
- De Boef
- Dayioğlu
- Quint
- Noomen

Burger Belang Arnhem

- Wiggers

Volt

- Scholten
- Neutkens

D66 Arnhem

- Loor
- Kemperman
- Brandts
- Heemskerk
- Zwijnepoel

PvdA

- Visser
- Aït Chrif
- Van Munster

DENK

- Usta
- Bal

VVD Arnhem

- Pape
- Maref
- Eppich
- Kumas
- Van Engelenburg

Arnhem Centraal

- Van der Laak
- Manders
- Groot
- Kraaijenbrink

Christen Unie Arnhem

- Nede

Partij voor de Dieren Arnhem

- De Groot
- Eliëns
- Hogenhout

SP

- Elfrink
- Dobbe

CDA Arnhem

- Koorn
- Van den Broek

Partij voor de Vrijheid | Arnhem

- Verheij

- Luurssen

Voor: 31 Tegen: 8 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

Motie "Regel het goed en richt een gemeentepolitie op" (23M81)

GROENLINKS ARNHEM

- Coenders
- Simonis
- Prinsen
- De Boef
- Dayioğlu
- Quint
- Noomen

Burger Belang Arnhem

- Wiggers

Volt

- Scholten
- Neutkens

D66 Arnhem

- Loor
- Kemperman
- Brandts
- Heemskerk
- Zwijnepoel

PvdA

- Visser
- Aït Chrif
- Van Munster

DENK

- Usta
- Bal

VVD Arnhem

- Pape
- Maref
- Eppich
- Kumas
- Van Engelenburg

Arnhem Centraal

- Van der Laak
- Manders
- Groot
- Kraaijenbrink

Christen Unie Arnhem

- Nede

Partij voor de Dieren Arnhem

- De Groot
- Eliëns
- Hogenhout

SP

- Elfrink
- Dobbe

CDA Arnhem

- Koorn
- Van den Broek

Partij voor de Vrijheid | Arnhem

- Verheij

- Luurssen

Voor: 6 Tegen: 33 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

Motie "Red ons openbaar vervoer" (23M82)

GROENLINKS ARNHEM

- Coenders
- Simonis
- Prinsen
- De Boef
- Dayioğlu
- Quint
- Noomen

Burger Belang Arnhem

- Wiggers

Volt

- Scholten
- Neutkens

D66 Arnhem

- Loor
- Kemperman
- Brandts
- Heemskerk
- Zwijnepoel

PvdA

- Visser
- Aït Chrif
- Van Munster

DENK

- Usta
- Bal

VVD Arnhem

- Pape
- Maref
- Eppich
- Kumas
- Van Engelenburg

Arnhem Centraal

- Van der Laak
- Manders
- Groot
- Kraaijenbrink

Christen Unie Arnhem

- Nede

Partij voor de Dieren Arnhem

- De Groot
- Eliëns
- Hogenhout

SP

- Elfrink
- Dobbe

CDA Arnhem

- Koorn
- Van den Broek

Partij voor de Vrijheid | Arnhem

- Verheij

- Luurssen

Voor: 11 Tegen: 28 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

Raadsvoorstel "Perspectiefnota 2024-2027"

GROENLINKS ARNHEM

- Coenders
- Simonis
- Prinsen
- De Boef
- Dayioğlu
- Quint
- Noomen

Burger Belang Arnhem

- Wiggers

Volt

- Scholten
- Neutkens

D66 Arnhem

- Loor
- Kemperman
- Brandts
- Heemskerk
- Zwijnepoel

PvdA

- Visser
- Aït Chrif
- Van Munster

DENK

- Usta
- Bal

VVD Arnhem

- Pape
- Maref
- Eppich
- Kumas
- Van Engelenburg

Arnhem Centraal

- Van der Laak
- Manders
- Groot
- Kraaijenbrink

Christen Unie Arnhem

- Nede

Partij voor de Dieren Arnhem

- De Groot
- Eliëns
- Hogenhout

SP

- Elfrink
- Dobbe

CDA Arnhem

- Koorn
- Van den Broek

Partij voor de Vrijheid | Arnhem

- Verheij

- Luurssen

Voor: 27 Tegen: 12 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

Raadsvoorstel "Turap 1 2023"

GROENLINKS ARNHEM

- Coenders
- Simonis
- Prinsen
- De Boef
- Dayioğlu
- Quint
- Noomen

Burger Belang Arnhem

- Wiggers

Volt

- Scholten
- Neutkens

D66 Arnhem

- Loor
- Kemperman
- Brandts
- Heemskerk
- Zwijnepoel

PvdA

- Visser
- Aït Chrif
- Van Munster

DENK

- Usta
- Bal

VVD Arnhem

- Pape
- Maref
- Eppich
- Kumas
- Van Engelenburg

Arnhem Centraal

- Van der Laak
- Manders
- Groot
- Kraaijenbrink

Christen Unie Arnhem

- Nede

Partij voor de Dieren Arnhem

- De Groot
- Eliëns
- Hogenhout

SP

- Elfrink
- Dobbe

CDA Arnhem

- Koorn
- Van den Broek

Partij voor de Vrijheid | Arnhem

- Verheij

- Luurssen

Voor: 37 Tegen: 2 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

GEMEENTE Arnhem

Besluit van	**14 juni 2023**
Zaaknummer	**224320**

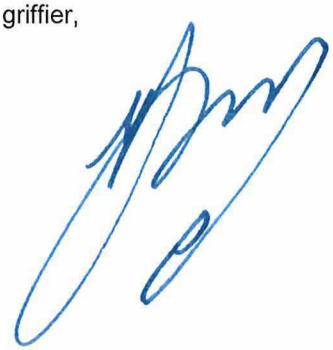
DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van de Agendacommissie van 9 juni 2023, Griffie nummer: 224320

besluit:

De concept-besluitenlijst van de raadsvergadering van 31 mei 2023 vast te stellen.

De griffier,



De voorzitter,



RAADSVOORSTEL

Aan de gemeenteraad

Zaaknummer **224320**

ONDERWERP: Vaststellen van de concept-besluitenlijst van de vergadering van 31 mei 2023

Voorstel

De Agendacommissie stelt u voor de concept-besluitenlijst van de raadsvergadering van 31 mei 2023 vast te stellen.

Bijlage

- concept-besluitenlijst van de raadsvergadering van 31 mei 2023

Gemeente Arnhem

Besluit van	**14 juni 2023**
Zaaknummer	**224320**

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van de Agendacommissie van 9 juni 2023, Griffie nummer: 224320

besluit:

De concept-besluitenlijst van de raadsvergadering van 31 mei 2023 vast te stellen.

De griffier, De voorzitter,

BESLUITENLIJST VAN DE VERGADERING VAN DE
RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM OP WOENSDAG 31 mei 2023

De voorzitter: Marcouch

De griffier: Kersten

Aanwezig de leden: Aït Chrif (PvdA), Bal (DENK), De Boef (GroenLinks), Brandts (D66), Van den Broek (CDA), Coenders (GroenLinks), Dayioğlu (GroenLinks), Dobbe (SP), Elfrink (SP), Eliëns (Partij voor de Dieren), Eppich (VVD), Van Engelenburg (VVD), Groot (Arnhem Centraal), De Groot (Partij voor de Dieren), Heemskerk (D66), Hogenhout (GroenLinks), Kemperman (D66), Koorn (CDA), Kraaijenbrink (Arnhem Centraal), Kumas (VVD), Loor (D66), Luurssen (Forum Voor Democratie), Manders (Arnhem Centraal), Maref (VVD), Van Munster (PvdA), Nede (ChristenUnie), Neutkens (Volt), Noomen (GroenLinks), Pape (VVD), Prinsen (GroenLinks), Quint (GroenLinks), Scholten (Volt), Simonis (GroenLinks), Usta (DENK), Visser (PvdA), Wiggers (Arnhemse Ouderen Partij)

Afwezig: Van der Laak (Arnhem Centraal), Verheij (PVV), Zwijnepoel (D66)

Aanwezig de wethouders: Bouwkamp, Van de Geijn, Kundić, Lauriks, Roelofs en Van der Wel

Afwezig: wethouder Smeulders

Begintijd vergadering: 19:40 uur
Eindtijd vergadering: 22.35 uur

BESLUITEN:
Agendapunt:

2.3 Vaststellen van de concept-besluitenlijst van de vergadering van 24 mei 2023	Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.
2.4 Vaststellen van de lijst van ingekomen stukken en ter inzage gelegde stukken voor de gemeenteraad	Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.
3.1 Vaststellen: Zienswijze Jaarverslag 2022 en Begroting 2024-2027 Groene Metropoolregio	Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.
4.1 Vaststellen: Startnotitie Schaapsdrift	Het amendement "Gelijk speelveld; vergoeding juridische kosten" (23A10) van de fractie BurgerBelang Arnhem is met 3 stemmen voor en 33 stemmen tegen verworpen. Het amendement "Respecteer de Schaapsdrift e.o. en haar bewoners. Plan voor sloop en nieuwbouw beperken tot het bedrijventerrein" (23A11) van de fracties SP, ChristenUnie en BurgerBelang Arnhem is met 14 stemmen voor en 22 stemmen tegen verworpen. Het amendement "Toekomstperspectief Schaapsdrift en omstreken" (23A13) van de fracties GroenLinks, VVD, CDA, Arnhem Centraal, ChristenUnie, Volt, PvdA, Partij voor de Dieren en BurgerBelang Arnhem is met 34 stemmen voor en 2 stemmen tegen aangenomen. Het voorstel is met 32 stemmen voor en 4 stemmen tegen aangenomen.
4.2 Vaststellen: Afhandeling bezwaarschriften Wet voorkeursrecht gemeenten Schaapsdrift e.o.	Het voorstel is met 22 stemmen voor en 14 stemmen tegen aangenomen.
4.3 Vaststellen: Chw Omgevingsplan Binnenstad en Singels	Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.
4.4 Vaststellen: Startnotitie Rijnpark	Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.
4.5 Vaststellen: Financiële verordening, Nota reserves en voorzieningen, Uitgangspunten voor risicomanagement en spelregels voor weerstandsvermogen	Het amendement "Gemeente Arnhem financieel gezond houden" (23A14) van de fracties VVD, CDA en Forum voor Democratie is met 9 stemmen voor en 27 stemmen tegen verworpen. Het amendement "Ook kleinere afwijkingen rapporteren" (21A15) van de fracties D66 en VVD is met 33 stemmen voor en 3 stemmen tegen aangenomen. Het lid Usta heeft zich bij de stemming vergist en wordt geacht ‘voor’ te hebben gestemd. Het amendement "Voor een zorgvuldig begrotingsproces" (23A16) van de fractie D66 is met algemene stemmen aangenomen. Het voorstel is met 28 stemmen voor en 8 stemmen tegen aangenomen.

Zaaknummer: 176232

4.6 Vaststellen: Nota Grondbeleid 2023	Het voorstel is met 27 stemmen voor en 9 stemmen tegen aangenomen.
4.7 Vaststellen: Actualisering Opkoopbescherming: Wijziging Huisvestingverordening gemeente Arnhem 2020	Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.
5.1 Motie vreemd aan de agenda "Onderzoek mogelijkheden voor een WMO indicatie voor onbepaalde tijd" (23M35)	De motie vreemd aan de agenda "Onderzoek mogelijkheden voor een WMO indicatie voor onbepaalde tijd" (23M35) van de fracties Arnhem Centraal, D66 en GroenLinks is met algemene stemmen aangenomen.

De griffier,

De voorzitter,

Bijlage: Overzicht stemmingen PA 31 mei 2023

Zaaknummer: 176232

GEMEENTE Arnhem

Besluit van	14 juni 2023
Zaaknummer	224320

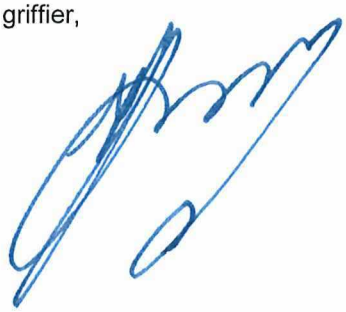
DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van de Agendacommissie, d.d. 9 juni 2023, zaaknummer: 224320

besluit:

De "Lijst van ingekomen Stukken" van 25 mei 2023 tot en met 7 juni 2023 vast te stellen.

De griffier,



De voorzitter,



RAADSVOORSTEL

Aan de gemeenteraad

Zaaknummer **224320**

ONDERWERP: Vaststellen van de lijst van ingekomen stukken voor de raadsvergadering van 14 juni 2023

Voorstel

De Agendacommissie stelt u voor de "Lijst van Ingekomen Stukken" van 25 mei 2023 tot en met 7 juni 2023 vast te stellen.

Als raadslid kunt u de ingekomen stukken inzien via het Bestuurlijk Informatiesysteem (iBabs).

Bijlage

- Lijst van Ingekomen stukken (25 mei 2023 tot en met 7 juni 2023)

GEMEENTE Arnhem

Besluit van	14 juni 2023
Zaaknummer	224320

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van de Agendacommissie, d.d. 9 juni 2023, zaaknummer: 224320

besluit:

De "Lijst van ingekomen Stukken" van 25 mei 2023 tot en met 7 juni 2023 vast te stellen.

De griffier, De voorzitter,

Lijst van Ingekomen stukken (25 mei 2023 tot en met 07 juni 2023)			
Datum	**Afzender**	**Titel**	**Advies**
25-05-2023	Construct Advocaten	D101096 Zorgwonen Bronbeek / Advies	In handen stellen van het college van B&W ter afdoening, verzoek kopie antwoordbrief/mail aan raad
30-05-2023	Rechtskundig Adviesbureau R&O	Bezwaar Woo-verzoekherbeoordeling verstrekte documenten (zaaknummer; 652553 en 701924)	In handen stellen van het college van B&W ter afdoening, verzoek kopie antwoordbrief/mail aan raad
30-05-2023	Fractie Partij voor de Dieren	Verantwoording fractiekostenvergoeding april t/m december 2022	In handen van de griffier ter afdoening
30-05-2023	Fractie CDA	Verantwoording fractiekostenvergoeding april t/m december 2022	In handen van de griffier ter afdoening
31-05-2023	Fractie SP	Verantwoording fractiekostenvergoeding april t/m december 2022	In handen van de griffier ter afdoening
31-05-2023	Fractie DENK	Verantwoording fractiekostenvergoeding april t/m december 2022	In handen van de griffier ter afdoening
31-05-2023	Arnhemse Uitdaging	Jaarboek Arnhemse Uitdaging 2022	Voor kennisgeving aannemen
02-06-2023	E. Hoogveld	PMD-zakken afval	Voor kennisgeving aannemen
06-06-2023	Fractie PVV	Verantwoording fractiekostenvergoeding april t/m december 2022	In handen van de griffier ter afdoening

Lijst van Ingekomen stukken (25 mei tot en met 07 juni 2023)			
Datum	**Afzender**	**Titel**	**Advies**
06-06-2023	Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders	T.a.v. heer A. (Ahmed) Marcouch / de burgemeester van Arnhem, heer M. (Mark) Lauriks / de wethouder o.a. Bestaanszekerheid, de Raad van Arnhem, en de Adviesraad Arnhem Werk&Inkomen en Jeugd&Wmo	Voor kennisgeving aannemen

GEMEENTE Arnhem

Besluit van 14 juni 2023

Zaaknummer 147337

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 23 mei 2023, nummer: 147337;

gelet op artikel 149 van de Gemeentewet en titel 4.2 van de Algemene wet bestuursrecht;

BESLUIT:

Vast te stellen: de Verordening Toekomstbestendig Wonen Lening VvE gemeente Arnhem

Artikel 1 Definities

Deze Verordening verstaat onder:

a. *Aanvrager:* een VvE (of bestuurder/beheerder namens een VvE), zoals omschreven in artikel 2, die een aanvraag voor een Toekomstbestendig Wonen Lening VvE doet;
b. *VvE:* Vereniging van Eigenaars met in ieder geval meerdere appartementsrechten bestemd voor en gebruikt als woonruimte, waarbij garages en bergingen niet meetellen. VvE's met ondersplitsingen en/of commerciële ruimten zijn duidelijk ondergeschikt aan de appartementsrechten bestemd voor en gebruikt als woonruimte;
c. *Appartementsrecht:* een appartementsrecht in een VvE bestemd voor en gebruikt als woonruimte conform de splitsingsakte;
d. *College:* het College van burgemeester en wethouders van de gemeente Arnhem;
e. *Toekomstbestendig Wonen Lening VvE:* Een zakelijke Stimuleringslening ten behoeve van de financiering van de door het College aanvaarde werkelijke kosten van maatregelen;
f. *Maatregelen:* maatregelen en voorzieningen zoals bedoeld in artikel 3;
g. *Werkelijke kosten:* de kosten van materialen en werkzaamheden voor zover noodzakelijk voor het treffen van maatregelen;
h. *SVn:* Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten, statutair gevestigd te Hoevelaken en kantoorhoudende te Amersfoort, financiële dienstverlener, geregistreerd onder AFM–vergunningnummer 12013647; en
i. *Toewijzing:* het besluit van de Gemeente op basis waarvan de aanvrager een aanvraag kan doen voor de Stimuleringslening bij SVn.

Artikel 2 Kenmerken en toepassingsbereik

Deze verordening is uitsluitend van toepassing op leningsaanvragen met de volgende kenmerken:

1. De Toekomstbestendig Wonen Lening VvE (Stimuleringslening) wordt zakelijk verstrekt.
2. De Aanvrager is een VvE.
3. De maatregelen worden getroffen in een VvE c.q. het woongebouw in de gemeente Arnhem.
4. De Toekomstbestendig Wonen Lening VvE wordt annuïtair verstrekt.
5. De Toekomstbestendig Wonen Lening VvE wordt verstrekt via een bouwdepot.
6. Van de lening wordt een onderhandse akte opgemaakt.

7. Het rentepercentage voor de Stimuleringslening bedraag 1,80%. De rente staat vast gedurende de looptijd van de lening.
8. a. Kleine VvE's (tot 8 Appartementsrechten):
    1) De looptijd voor de Toekomstbestendig Wonen Lening VvE van een kleine VvE is maximaal 240 maanden.
    2) Het minimale leenbedrag is € 2.500,- per Appartementsrecht en maximaal € 25.000,- per Appartementsrecht.

    b. Grote VvE's (vanaf 8 Appartementsrechten):
    1) De looptijd voor de Toekomstbestendig Wonen Lening VvE van een VvE met 8 Appartementsrechten of meer:
        - 180 maanden bij leenbedragen vanaf € 20.000,- tot € 500.000,-
        - 240 maanden bij leenbedragen vanaf € 500.000,- tot € 1.000.000,-
        - 300 maanden bij leenbedragen vanaf € 1.000.000,- tot € 5.000.000,-
    2) Het minimale leenbedrag is € 2.500,- per Appartementsrecht met een minimum van € 20.000,- per VvE en maximaal € 50.000,- per Appartementsrecht, met een maximum van € 5.000.000,- per VvE.
9. Het College is bevoegd om in individuele gevallen af te wijken van voornoemde looptijden. De looptijd bedraagt echter nooit meer dan 360 maanden.
10. Het College is bevoegd om in individuele gevallen maximale leenbedrag per Appartementsrecht te verhogen.
11. Indien de renteontwikkeling op de geldmarkt en/of de door de provincie vastgestelde rentetarieven daartoe aanleiding geven, is het College bevoegd het rentetarief als bedoeld in lid 7 van dit artikel te wijzigen.

Artikel 3 Beleidsdoelen

Indien uit de aanvraag blijkt dat met het treffen van de maatregelen aantoonbaar wordt bijgedragen aan een of meer van de hiernavolgende beleidsdoelen, in dat geval kan het College besluiten een aanvrager te verwijzen naar SVn voor het aanvragen van een Toekomstbestendig Wonen Lening VvE:

a. Verduurzaming (energiebesparing/energie opwekking);
b. Klimaatadaptatie;
c. Energietransitie;
d. Levensloopbestendig maken/langer zelfstandig thuis wonen;
e. Asbestsanering;
f. Funderingsherstel;
g. Renovatie, waarbij minimaal 25% van de investering samenhangt met investeringen ten behoeve van verduurzaming, asbestsanering, funderingsherstel, levensloopbestendig maken, klimaatadaptatie en/of de energietransitie.

Artikel 4 Maatregelen

1. Te realiseren maatregelen die bijdragen aan het meer toekomstbestendig maken van de VvE c.q. het gebouw met bijbehoren en betrekking hebben op het verduurzamen, het levensloopbestendig maken, asbestsanering, en/of sloop van opstallen in combinatie met energiemaatregelen. De investeringen dienen te allen tijde gecombineerd te worden met minimaal energiebesparende en/of energie opwekkende maatregelen. De maatregelen die in aanmerking komen kunnen worden opgenomen in nadere regels en worden vastgesteld door het College.
2. Het College kan de in het eerste lid vermelde maatregelen nader specificeren en wijzigen door gebruikmaking van de bevoegdheid als bedoeld in artikel 10.

Artikel 5 Budget

1. Het College of de raad stelt het budget vast dat beschikbaar is voor de Toekomstbestendig Wonen Leningen VvE.
2. Toekomstbestendig Wonen Leningen VvE zijn alleen beschikbaar voor zover het vastgesteld budget hiervoor toereikend is.

Artikel 6 Bevoegdheid College

Het College toetst de aanvraag aan artikel 2, 3, 4 en 5 en is bevoegd om, met inachtneming van het bepaalde in deze verordening, de aanvrager naar SVn te verwijzen voor het aanvragen van een Toekomstbestendig Wonen Lening VvE.

Indien er een NHG-borg (beschikbaar gesteld door het WEW, statutaire naam stichting Waarborgfonds Eigen Woningen, handelend onder de naam Nationale Hypotheek Garantie) komt voor Toekomstbestendig Wonen Lening VvE voor kleine VvE's tot 8 Appartementsrechten, en de kleine VvE opteert voor een NHG-borg, dan is het College bevoegd om nadere eisen en voorwaarden te stellen aan Maatregelen en looptijden van de lening in de Toewijzing. Een en ander in overeenstemming met de spelregels en eisen voor de NHG-borg.

Artikel 7 Procedure aanvraag en toewijzing

1. Een aanvraag voor een Toekomstbestendig Wonen Lening VvE wordt bij het College ingediend op een door de gemeente beschikbaar gesteld formulier of digitaal via een door de gemeente aangewezen website/portal en gaat onder opgave van:
   a. De te treffen maatregelen.
   b. De werkelijke kosten van het treffen van de maatregelen alsmede een financiële onderbouwing van deze opgave, bijvoorbeeld offertes en/of een begroting opgesteld door een professionele partij.
   c. Een planning van de uitvoering van de werkzaamheden.
2. Het College bevestigt de ontvangst van de aanvraag binnen twee weken.
3. Indien de aanvraag niet alle gegevens bevat die het College voor het nemen van een beslissing noodzakelijk acht, stelt het College de aanvrager in de gelegenheid de aanvraag binnen een termijn van vier weken te completeren.
4. Indien de aanvraag niet binnen de aangegeven termijn is gecompleteerd, besluit het College de aanvraag buiten behandeling te stellen.
5. Het College handelt aanvragen in volgorde van binnenkomst af.
6. Het College neemt binnen acht weken na ontvangst van de aanvraag, dan wel na het compleet worden daarvan, een beslissing en deelt die middels een toewijzings- of afwijzingsbesluit mee aan de aanvrager.
7. Uit overschrijding van de in het zesde lid bedoelde termijn kan de aanvrager niet afleiden dat zijn aanvraag is of wordt gehonoreerd.
8. De in lid 6 bedoelde beslissing is een besluit in de zin van artikel 1:3 van de Algemene wet bestuursrecht, waartegen bezwaar en beroep kan worden ingesteld door belanghebbenden.

Artikel 8 Afwijzen aanvraag en intrekken toewijzing

1. Het College wijst een aanvraag voor een Toekomstbestendig Wonen Lening VvE af, indien:
   a. het budget niet toereikend is om de aanvraag te honoreren; of
   b. de werkelijke kosten naar het oordeel van het College niet in redelijke verhouding staan tot het te verkrijgen resultaat; of

c. de werkelijke kosten minder bedragen dan € 2.500,- per Appartementsrecht; of
d. er niet is voldaan aan de bij of krachtens deze verordening gestelde voorschriften en/of bepalingen.
e. De maatregelen en werkzaamheden die hiermee gepaard gaan waarvoor de lening wordt aangevraagd al zijn begonnen of gerealiseerd voordat de lening tot stand is gekomen.

2. Het College trekt een toewijzing Stimuleringslening in, indien:
   a. De Toekomstbestendig Wonen Lening VvE is toegewezen of vastgesteld op grond van onjuiste gegevens; of
   b. De Toekomstbestendig Wonen Lening VvE niet tot stand komt.

Artikel 9 Financiële toets, verstrekken en beheer Toekomstbestendig Wonen Lening VvE door SVn

1. De toewijzing door het College betreft een reservering voor een Toekomstbestendig Wonen Lening VvE uit het provinciale en/of het gemeentelijke budget. De toewijzing voor het aanvragen van een Toekomstbestendig Wonen Lening VvE vormt het startpunt voor een autonome financiële toetsing door SVn.
2. De verordening is in overeenstemming met de productspecificaties Stimuleringslening zakelijk van SVn en de samenwerking tussen gemeente Arnhem en SVn.
3. SVn stelt de definitieve hoogte van de Toekomstbestendig Wonen Lening VvE vast en bij en positieve financiële toets brengt SVn een offerte uit. Bij een negatieve financiële toets, wijst SVn de lening af en brengt de aanvrager en gemeente hiervan op de hoogte.
4. SVn verstrekt en beheert de geoffreerde Toekomstbestendig Wonen Lening VvE. Indien de aanvrager het niet eens is met de financiële toets van SVn, kan er een klachtenprocedure worden gestart bij SVn en/of kan de aanvrager zich wenden tot de bevoegde burgerlijke rechter.

Artikel 10 Nadere regels

Het College kan voor de uitvoering van deze verordening nadere regels vaststellen.

Artikel 11 Hardheidsclausule

Indien vanwege bijzondere omstandigheden een strikte toepassing van deze verordening naar het oordeel van het College zou leiden tot een onredelijke beslissing, kan het College afwijken van het bepaalde in deze verordening.

Artikel 12 Inwerkingtreding

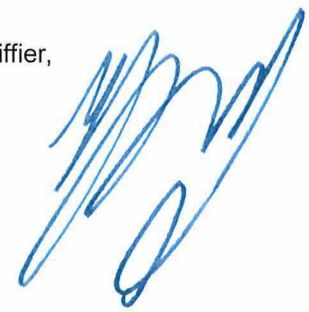
Deze verordening treedt in werking op de dag na de bekendmaking.

Artikel 13 Citeertitel

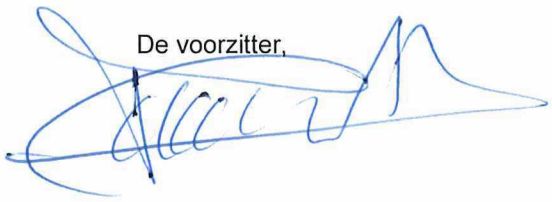
Deze verordening wordt aangehaald als “Verordening Toekomstbestendig Wonen Lening VvE gemeente Arnhem”.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 14 juni 2023,

De griffier,



De voorzitter,



Toekomstbestendig Wonen Lening 2023 Arnhem

Voor de gemeenteraadsvergadering d.d.:	14 juni 2023
Portefeuillehouder:	Bouwkamp

Resultaat van bespreking:

Aan de gemeenteraad, 9 juni 2023

Door het college is het raadsvoorstel ‘Toekomstbestendig Wonen Lening 2023 Arnhem’ aangeboden aan de raad. Het voorstel betreft een voortzetting en uitbreiding van een bestaande en succesvolle duurzaamheidslening die onomstreden is. De regeling wordt uitgebreid door ook Verenigingen van Eigenaren (VVE’s) in aanmerking te laten komen om een lening aan te vragen. Daarnaast wordt het budget dat beschikbaar kan worden gesteld verhoogd naar 20 miljoen euro, waarvan de provincie 50% verstrekt. De uitvoeringskosten en de dekking van de rentelasten zijn voorzien in de bestaande begroting.

Het Dagelijks Bestuur van de Agendacommissie heeft daarom besloten dit voorstel direct, dat wil zeggen zonder voorafgaande raadskamerbespreking, toe te voegen aan de agenda van de besluitvormende vergadering.

De raadsadviseur, De voorzitter,

W.M. Lammers K. Koorn

RAADSVOORSTEL

Aan de gemeenteraad

Zaaknummer 147337

Onderwerp: Toekomstbestendig Wonen Lening 2023 Arnhem

Kernboodschap

Met de Toekomstbestendig Wonen Lening (TWL) kunnen Arnhemse particuliere woning-eigenaren geld lenen met een lage rente en daarmee energie- en levensloopbestendige maatregelen aan de eigen woning uitvoeren.

Met name VvE's willen verduurzamen, maar missen daarvoor het kapitaal. Met dit voorstel kunnen vanaf nu ook Vereniging van Eigenaren (VvE's) en kleine particuliere verhuurders gebruik maken van deze lening. Daarnaast wordt voorgesteld het budget te verhogen met € 10 miljoen, waardoor er vanwege de provinciale cofinanciering € 20 miljoen beschikbaar komt. Daarmee kunnen in de komende vijf jaar circa 2.000 tot 3.000 woningen verduurzaamd worden.

Voorstel

1. De Verordening Toekomstbestendig Wonen Lening VvE gemeente Arnhem vast te stellen conform bijgevoegd conceptbesluit.
2. De Verordening tot wijziging van de 'Verordening Toekomstbestendig wonen lening Arnhem 2020 (TWL Arnhem)' vast te stellen conform bijgevoegd conceptbesluit.
3. Voor de Toekomstbestendig Wonen Lening extra kapitaal van € 10.000.000,- beschikbaar te stellen;
4. Een bedrag van € 1.030.000,- vanuit het Klimaatfonds in te zetten ter dekking van de rentelasten voor het beschikbaar te stellen kapitaal van de TWL Arnhem.

Inleiding

Het terugdringen van de CO2-uitstoot en het verlagen van de energierekening van onze inwoners is één van de grote maatschappelijke opgaven van dit moment. Hiertoe heeft de gemeente de Arnhemse isolatieaanpak vastgesteld. Een van de instrumenten om woningeigenaren te ondersteunen is de Toekomstbestendig Woning Lening van de gemeente.

Sinds januari 2021 nemen we als gemeente Arnhem deel aan de Toekomstbestendig Wonen Lening van de provincie Gelderland. De provincie draagt met 50% bij aan het beschikbare

Arnhem GEMEENTE

budget. De provincie heeft de lening ontwikkeld, om zoveel mogelijk particuliere woning-eigenaren te stimuleren energie- en levensloopbestendige maatregelen aan de eigen woning uit te voeren. De gemeenteraad heeft in december 2020 de Verordening Toekomstbestendig wonen lening Arnhem 2020 (TWL Arnhem) vastgesteld.

Door de 50% cofinanciering van de provincie hadden we bij de start € 10 miljoen beschikbaar (waarvan € 5 miljoen van Arnhem). Na twee jaar en drie maanden zijn er circa 500 toekenningen verleend voor een bedrag van circa € 5 miljoen, waardoor er nog € 5 miljoen beschikbaar is. De leningen worden terugbetaald. De kosten voor de gemeente betreffen de rente- en uitvoeringskosten om het fonds beschikbaar te stellen.

Eind 2022 zijn de leningsmogelijkheden verruimd. VvE's en particuliere verhuurders met maximaal drie woningen kunnen ook van de regeling gebruik maken en de rente op de TWL-maatwerklening is naar 0% gegaan (voor huishoudens die op grond van hun inkomen niet in aanmerking komen voor een andere TWL-leenvorm).

Er is een grote behoefte bij Arnhemse VVE's voor deze lening. Zij willen graag op korte termijn gebruik maken van deze regeling vanwege de gunstige voorwaarden en lagere rente dan het Warmtefonds. Door de intensivering van onze isolatieaanpak verwachten we een groei aan aanvragen.

Gemeenten kunnen meedoen door een eigen verordening voor VvE's en een wijzigings-verordening voor particulieren vast te stellen. Door het fonds van de Toekomstbestendig Wonen Lening aan te vullen met € 10 miljoen, komt er door de provinciale cofinanciering € 20 miljoen extra beschikbaar. Dit brengt het totaal beschikbare budget op €30 miljoen, waarvan €5 miljoen reeds is toegekend.

Beoogd effect

De Toekomstbestendig Wonen Lening draagt bij aan:

- 61% CO2-reductie (572 kT) in 2030, zoals benoemd in programma New energy made in Arnhem (29 januari 2020), waarvan 77 kT in de gebouwde omgeving;
- Arnhemse aanpak woningisolatie (11 april 2023), met name de aanpakken particuliere woningeigenaren, VVE's en particuliere verhuurders;
- Nota Wonen en Zorg (8 maart 2023).

De lening draagt daarnaast bij aan comfortabele energiezuinige woningen met lagere energiekosten voor bewoners. Naar inschatting gaat het om circa 2.000 tot 3.000 woningen.

Argumenten

1.1	*De TWL maakt onderdeel uit van een totaalaanpak zoals omschreven in de Arnhemse aanpak woningisolatie*
	Isoleren is belangrijk. Iedere Arnhemmer moet zijn huis kunnen isoleren. Daarom hebben we de Arnhemse aanpak woningisolatie opgezet met een palet aan instrumenten gericht op advies, financiering en uitvoering van isolatiemaatregelen. De TWL is een van de instrumenten die bijdraagt aan het financieren van maatregelen.
1.2	*Arnhemse VVE's willen verduurzamen, maar financiering vormt een knelpunt*
	In onze huidige contacten met VvE's, corporaties met VvE-bezit en VvE-adviseurs horen wij dat VvE's op korte termijn willen verduurzamen, maar dat financiering een knelpunt vormt. De voorwaarden van de TWL voor VvE's en het lage rentetarief van 1,8% maken het voor veel VvE's aantrekkelijk om hier gebruik van te maken.
2.1	*Ook particuliere verhuurders met maximaal drie woningen kunnen gebruik maken van de regeling*
	Er zijn in Arnhem circa 11.000 woningen die particulier worden verhuurd, waarvan er circa 9.000 een slechte energiekwaliteit hebben. Het is belangrijk dat deze woningen ook verduurzaamd worden en de bewoners profiteren van lagere energielasten.
2.2	*Particuliere woningeigenaren kunnen gebruik maken van de TWL-maatwerklening met 0% rente als maatregelen noodzakelijk zijn*
	Als maatregelen noodzakelijk zijn, maar huishoudens komen op grond van hun inkomen niet in aanmerking voor een andere TWL-lening, dan kunnen zij gebruik maken van de TWL-maatwerklening. Bijvoorbeeld voor energiemaatregelen als onderdeel van een collectieve wijk- of complexaanpak aardgasvrij. Daardoor kunnen zij ook meedoen met de energietransitie in hun wijk of complex en profiteren van een comfortabele en energiezuinige woning met lagere energiekosten.
3.1	*Provincie Gelderland draagt 50% bij aan de verstrekte leningen*
	Provincie en gemeente Arnhem dragen beide 50% bij aan de verstrekte leningen. Inwoners kunnen een lening aanvragen bij de gemeente Arnhem. De gemeente toetst de aanvraag aan haar verordening, waarna Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVn) de krediet-beoordeling uitvoert. Zodra de lening wordt verstrekt komt 50% uit het budget van de gemeente en 50% uit het budget van de provincie.

3.2	*Er kunnen 5 jaar leningen verstrekt worden*
	Er zit momenteel nog € 5 miljoen in het fonds. Op basis van onze huidige informatie schatten we in dat in de komende vijf jaar 50 kleinere VvE's voor een bedrag van € 100.000, 20 VvE's voor een bedrag van € 250.000, 10 VvE's voor een bedrag van € 500.000 en 5 VvE's voor een bedrag van € 1 miljoen, gebruik gaan maken van de regeling. Totaal is € 20 miljoen nodig, waarvan 50% dus € 10 miljoen vanuit de gemeente Arnhem.
4.1	*Er is nog budget in het Klimaatfonds*
	De raad heeft in mei 2019 een Klimaatfonds vastgesteld van € 10 miljoen. In dit fonds is nog het gevraagde budget van € 1.030.000,- beschikbaar. De besteding van dit budget ten behoeve van de TWL past binnen de kaders van het Klimaatfonds (zie bijlage).

Kanttekeningen en risico's

1.1	*Er zijn ook landelijke regelingen en fondsen voor VVE's beschikbaar*
	Ook banken en het Warmtefonds (Energiebespaarlening voor VvE's) verstrekken leningen. Maar de TWL heeft ten opzichte van landelijke regelingen meerdere kenmerken waardoor deze lening Arnhemse VvE's stimuleert om te gaan verduurzamen, zoals meer energie-maatregelen en ook levensloopbestendige maatregelen komen in aanmerking, lagere rentes 1,6-1,8 % tegen 4-5% bij het Warmtefonds.
2.1	*Het warmtefonds heeft ook leningen voor huishoudens met een laag inkomen*
	Het Warmtefonds heeft een Energiebespaarlening/combinatielening met een rente van 0% voor huishoudens met een gezamenlijk verzamelinkomen tot € 48.625,-. Dit is een mooie aanvulling op onze Toekomstbestendig Wonen Lening. Wij zullen dan ook huishoudens met een laag inkomen helpen de financiering te vinden die het beste past bij hun verduurzamingsvraag.
2.2	*Een particuliere verhuurder kan na verduurzaming met de TWL-lening de huur verhogen*
	Als particuliere verhuurders de woningen verbeteren, zal dat leiden tot meer punten in het Woningwaarderingsstelsel. Afhankelijk van het aantal punten van de woning, kan de huur vervolgens worden verhoogd. Echter, het Woningwaarderingsstelsel geeft voldoende bescherming tegen te hoge huur.
3.1	*Het budget voor VVE's kan in korte tijd worden benut*
	Er zijn in Arnhem grote VvE's bekend die op korte termijn willen verduurzamen en daarvoor enkele miljoenen euro's willen lenen. De regeling maakt dit ook mogelijk tot een bedrag van € 5 miljoen. Als meerdere grote VvE's een hoog bedrag gaan aanvragen, zal het budget in korte tijd worden benut. In dat geval zullen er in ieder geval ook veel woningen worden

	verduurzaamd en daardoor wordt bijgedragen aan onze energie-doelstellingen. Het is dan wel zaak om tijdig te besluiten of er extra budget wordt toegevoegd aan het fonds.
3.2	*Het budget van de provincie Gelderland kan opraken*
	Provincie Gelderland draagt 50% bij aan de verstrekte leningen in alle deelnemende gemeenten in Gelderland. Daardoor kan hun budget opraken. De provincie heeft tot nu toe € 35 miljoen ingezet in Gelderland. Zij houden gebruik en uitputting goed in de gaten. Tot nu toe hebben zij ook steeds het fonds aangevuld als dat nodig was. De provincie onderzoekt ook het inzetten van externe fondsen. Hieruit kunnen we afleiden dat de intentie van de provincie is om het budget aan te vullen indien dat nodig is.

Participatie

Als gemeente willen we inwoners en de diverse doelgroepen ondersteunen bij het verduurzamen van hun woningen. Uit de diverse wijkgesprekken en wijkacties, waarbij gesproken is met inwoners, is gebleken dat er behoefte is aan mogelijkheden om duurzame maatregelen te financieren. Dat geldt ook voor VvE's en particuliere verhuurders die wij regelmatig spreken. Wij zullen ook in overleg blijven met inwoners en de diverse doelgroepen om ervoor te zorgen dat de TWL zo goed mogelijk aansluit.

Financiën

De uitvoeringskosten (€ 54.000,- per jaar) zijn binnen de bestaande begroting gedekt.

Het beschikbaar stellen van het vermogen van € 10 miljoen en de dekking van de rentelasten van € 1.030.000,- vallen binnen de financieringsfunctie van de gemeenteraad.

We gaan er vanuit dat er € 20 miljoen aan extra leningen worden verstrekt in 5 jaar met een looptijd van 15 jaar. Dit is naast de in 2021 reeds beschikbaar gestelde € 10 miljoen.
Voor deze € 20 miljoen aan extra leningen moet gedurende 15 jaar kapitaal beschikbaar zijn. Het is een verantwoordelijkheid van de gemeente dit geld beschikbaar te stellen, maar in de regeling is opgenomen dat de provincie bij iedere lening de helft van het kapitaal beschikbaar stelt.

Door deze bijdrage van de provincie hoeven we als gemeente dus maar € 10 miljoen aan kapitaal beschikbaar te stellen. Dit totale bedrag komt gedurende de looptijd weer terug naar de gemeente en wordt niet automatisch opnieuw voor het fonds beschikbaar gesteld.

De rentelasten voor het beschikbaar stellen van € 10 miljoen aan kapitaal , € 1.030.000,- in 15 jaar, worden gedekt vanuit het Klimaatfonds (gemiddeld € 68.650,- per jaar, met een maximum van € 105.000,- in 2027).

Uitvoering

De afhandeling en inhoudelijke beoordeling van aanvragen, adviestaak en monitoring wordt binnen de gemeente Arnhem belegd bij cluster W&I, afdeling Bedrijfsbureau, onderdeel Subsidiebeheer. De verstrekte leningen en de uitgevoerde maatregelen worden gemonitord, zodat het effect van de regeling zichtbaar wordt. Het budget wordt in tranches uitgezet bij het SVn dat de leningen verstrekt. Na vaststelling van de verordeningen zullen deze op Overheid.nl bekend worden gemaakt.

Communicatie

Om het gebruik van de regeling zo goed mogelijk te stimuleren worden de communicatiemiddelen van de gemeente Arnhem, Arnhem Aan, het gemeentelijke Energieloket en Sociale wijkteams (website, social media, loket, wijkcentra) ingezet. Zowel Subsidiebeheer als het Energieloket Arnhem zullen inwoners en VvE's informeren over de regeling en hulp bieden bij het aanvragen van de lening. De Arnhemse energiecoaches, -adviseurs en wijkcoaches nemen de TWL mee in hun adviezen. De te volgen procedure door aanvragers zal op toegankelijke wijze te raadplegen zijn (o.a. op de gemeentelijke website).

Bijlagen

Stukken voor gemeenteraad

- Raadsbesluit Verordening Toekomstbestendig Wonen Lening VvE gemeente Arnhem
- Raadsbesluit Verordening tot wijziging van de 'Verordening Toekomstbestendig wonen lening Arnhem 2020 (TWL Arnhem)'
- Toets TWL aan kaders Klimaatfonds
- Geconsolideerde versie 'Verordening Toekomstbestendig wonen lening Arnhem 2020 (TWL Arnhem)'

Ter inzage stukken voor gemeenteraad

- Collegebesluit 'Maatregelenlijst Toekomstbestendig Wonen Lening gemeente Arnhem 2023' (23 mei 2023)
- Productspecificaties en uitvoeringsregels SVn: https://www.svn.nl/particulieren/intermediairs/, https://www.svn.nl/rente

RAADSVOORSTEL

Besluit van

Zaaknummer 147337

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 23 mei 2023, nummer: 147337;

gelet op artikel 149 van de Gemeentewet en titel 4.2 van de Algemene wet bestuursrecht;

BESLUIT:

Vast te stellen: de Verordening Toekomstbestendig Wonen Lening VvE gemeente Arnhem

Artikel 1 Definities

Deze Verordening verstaat onder:

a. *Aanvrager:* een VvE (of bestuurder/beheerder namens een VvE), zoals omschreven in artikel 2, die een aanvraag voor een Toekomstbestendig Wonen Lening VvE doet;
b. *VvE:* Vereniging van Eigenaars met in ieder geval meerdere appartementsrechten bestemd voor en gebruikt als woonruimte, waarbij garages en bergingen niet meetellen. VvE's met ondersplitsingen en/of commerciële ruimten zijn duidelijk ondergeschikt aan de appartementsrechten bestemd voor en gebruikt als woonruimte;
c. *Appartementsrecht: e*en appartementsrecht in een VvE bestemd voor en gebruikt als woonruimte conform de splitsingsakte;
d. *College:* het College van burgemeester en wethouders van de gemeente Arnhem;
e. *Toekomstbestendig Wonen Lening VvE: E*en zakelijke Stimuleringslening ten behoeve van de financiering van de door het College aanvaarde werkelijke kosten van maatregelen;
f. *Maatregelen:* maatregelen en voorzieningen zoals bedoeld in artikel 3;
g. *Werkelijke kosten:* de kosten van materialen en werkzaamheden voor zover noodzakelijk voor het treffen van maatregelen;
h. *SVn:* Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten, statutair gevestigd te Hoevelaken en kantoorhoudende te Amersfoort, financiële dienstverlener, geregistreerd onder AFM–vergunningnummer 12013647; en
i. *Toewijzing:* het besluit van de Gemeente op basis waarvan de aanvrager een aanvraag kan doen voor de Stimuleringslening bij SVn.

Artikel 2 Kenmerken en toepassingsbereik

Deze verordening is uitsluitend van toepassing op leningsaanvragen met de volgende kenmerken:

1. De Toekomstbestendig Wonen Lening VvE (Stimuleringslening) wordt zakelijk verstrekt.
2. De Aanvrager is een VvE.
3. De maatregelen worden getroffen in een VvE c.q. het woongebouw in de gemeente Arnhem.
4. De Toekomstbestendig Wonen Lening VvE wordt annuïtair verstrekt.
5. De Toekomstbestendig Wonen Lening VvE wordt verstrekt via een bouwdepot.
6. Van de lening wordt een onderhandse akte opgemaakt.

Arnhem GEMEENTE

7. Het rentepercentage voor de Stimuleringslening bedraag 1,80%. De rente staat vast gedurende de looptijd van de lening.
8. a. Kleine VvE's (tot 8 Appartementsrechten):
    1) De looptijd voor de Toekomstbestendig Wonen Lening VvE van een kleine VvE is maximaal 240 maanden.
    2) Het minimale leenbedrag is € 2.500,- per Appartementsrecht en maximaal € 25.000,- per Appartementsrecht.

    b. Grote VvE's (vanaf 8 Appartementsrechten):
    1) De looptijd voor de Toekomstbestendig Wonen Lening VvE van een VvE met 8 Appartementsrechten of meer:
        - 180 maanden bij leenbedragen vanaf € 20.000,- tot € 500.000,-
        - 240 maanden bij leenbedragen vanaf € 500.000,- tot € 1.000.000,-
        - 300 maanden bij leenbedragen vanaf € 1.000.000,- tot € 5.000.000,-
    2) Het minimale leenbedrag is € 2.500,- per Appartementsrecht met een minimum van € 20.000,- per VvE en maximaal € 50.000,- per Appartementsrecht, met een maximum van € 5.000.000,- per VvE.
9. Het College is bevoegd om in individuele gevallen af te wijken van voornoemde looptijden. De looptijd bedraagt echter nooit meer dan 360 maanden.
10. Het College is bevoegd om in individuele gevallen maximale leenbedrag per Appartementsrecht te verhogen.
11. Indien de renteontwikkeling op de geldmarkt en/of de door de provincie vastgestelde rentetarieven daartoe aanleiding geven, is het College bevoegd het rentetarief als bedoeld in lid 7 van dit artikel te wijzigen.

Artikel 3 Beleidsdoelen

Indien uit de aanvraag blijkt dat met het treffen van de maatregelen aantoonbaar wordt bijgedragen aan een of meer van de hiernavolgende beleidsdoelen, in dat geval kan het College besluiten een aanvrager te verwijzen naar SVn voor het aanvragen van een Toekomstbestendig Wonen Lening VvE:

a. Verduurzaming (energiebesparing/energie opwekking);
b. Klimaatadaptatie;
c. Energietransitie;
d. Levensloopbestendig maken/langer zelfstandig thuis wonen;
e. Asbestsanering;
f. Funderingsherstel;
g. Renovatie, waarbij minimaal 25% van de investering samenhangt met investeringen ten behoeve van verduurzaming, asbestsanering, funderingsherstel, levensloopbestendig maken, klimaatadaptatie en/of de energietransitie.

Artikel 4 Maatregelen

1. Te realiseren maatregelen die bijdragen aan het meer toekomstbestendig maken van de VvE c.q. het gebouw met bijbehoren en betrekking hebben op het verduurzamen, het levensloopbestendig maken, asbestsanering, en/of sloop van opstallen in combinatie met energiemaatregelen. De investeringen dienen te allen tijde gecombineerd te worden met minimaal energiebesparende en/of energie opwekkende maatregelen. De maatregelen die in aanmerking komen kunnen worden opgenomen in nadere regels en worden vastgesteld door het College.
2. Het College kan de in het eerste lid vermelde maatregelen nader specificeren en wijzigen door gebruikmaking van de bevoegdheid als bedoeld in artikel 10.

Artikel 5 Budget

1. Het College of de raad stelt het budget vast dat beschikbaar is voor de Toekomstbestendig Wonen Leningen VvE.
2. Toekomstbestendig Wonen Leningen VvE zijn alleen beschikbaar voor zover het vastgesteld budget hiervoor toereikend is.

Artikel 6 Bevoegdheid College

Het College toetst de aanvraag aan artikel 2, 3, 4 en 5 en is bevoegd om, met inachtneming van het bepaalde in deze verordening, de aanvrager naar SVn te verwijzen voor het aanvragen van een Toekomstbestendig Wonen Lening VvE.

Indien er een NHG-borg (beschikbaar gesteld door het WEW, statutaire naam stichting Waarborgfonds Eigen Woningen, handelend onder de naam Nationale Hypotheek Garantie) komt voor Toekomstbestendig Wonen Lening VvE voor kleine VvE's tot 8 Appartementsrechten, en de kleine VvE opteert voor een NHG-borg, dan is het College bevoegd om nadere eisen en voorwaarden te stellen aan Maatregelen en looptijden van de lening in de Toewijzing. Een en ander in overeenstemming met de spelregels en eisen voor de NHG-borg.

Artikel 7 Procedure aanvraag en toewijzing

1. Een aanvraag voor een Toekomstbestendig Wonen Lening VvE wordt bij het College ingediend op een door de gemeente beschikbaar gesteld formulier of digitaal via een door de gemeente aangewezen website/portal en gaat onder opgave van:
   a. De te treffen maatregelen.
   b. De werkelijke kosten van het treffen van de maatregelen alsmede een financiële onderbouwing van deze opgave, bijvoorbeeld offertes en/of een begroting opgesteld door een professionele partij.
   c. Een planning van de uitvoering van de werkzaamheden.
2. Het College bevestigt de ontvangst van de aanvraag binnen twee weken.
3. Indien de aanvraag niet alle gegevens bevat die het College voor het nemen van een beslissing noodzakelijk acht, stelt het College de aanvrager in de gelegenheid de aanvraag binnen een termijn van vier weken te completeren.
4. Indien de aanvraag niet binnen de aangegeven termijn is gecompleteerd, besluit het College de aanvraag buiten behandeling te stellen.
5. Het College handelt aanvragen in volgorde van binnenkomst af.
6. Het College neemt binnen acht weken na ontvangst van de aanvraag, dan wel na het compleet worden daarvan, een beslissing en deelt die middels een toewijzings- of afwijzingsbesluit mee aan de aanvrager.
7. Uit overschrijding van de in het zesde lid bedoelde termijn kan de aanvrager niet afleiden dat zijn aanvraag is of wordt gehonoreerd.
8. De in lid 6 bedoelde beslissing is een besluit in de zin van artikel 1:3 van de Algemene wet bestuursrecht, waartegen bezwaar en beroep kan worden ingesteld door belanghebbenden.

Artikel 8 Afwijzen aanvraag en intrekken toewijzing

1. Het College wijst een aanvraag voor een Toekomstbestendig Wonen Lening VvE af, indien:
   a. het budget niet toereikend is om de aanvraag te honoreren; of
   b. de werkelijke kosten naar het oordeel van het College niet in redelijke verhouding staan tot het te verkrijgen resultaat; of

c. de werkelijke kosten minder bedragen dan € 2.500,- per Appartementsrecht; of
d. er niet is voldaan aan de bij of krachtens deze verordening gestelde voorschriften en/of bepalingen.
e. De maatregelen en werkzaamheden die hiermee gepaard gaan waarvoor de lening wordt aangevraagd al zijn begonnen of gerealiseerd voordat de lening tot stand is gekomen.

2. Het College trekt een toewijzing Stimuleringslening in, indien:
   a. De Toekomstbestendig Wonen Lening VvE is toegewezen of vastgesteld op grond van onjuiste gegevens; of
   b. De Toekomstbestendig Wonen Lening VvE niet tot stand komt.

Artikel 9 Financiële toets, verstrekken en beheer Toekomstbestendig Wonen Lening VvE door SVn

1. De toewijzing door het College betreft een reservering voor een Toekomstbestendig Wonen Lening VvE uit het provinciale en/of het gemeentelijke budget. De toewijzing voor het aanvragen van een Toekomstbestendig Wonen Lening VvE vormt het startpunt voor een autonome financiële toetsing door SVn.
2. De verordening is in overeenstemming met de productspecificaties Stimuleringslening zakelijk van SVn en de samenwerking tussen gemeente Arnhem en SVn.
3. SVn stelt de definitieve hoogte van de Toekomstbestendig Wonen Lening VvE vast en bij en positieve financiële toets brengt SVn een offerte uit. Bij een negatieve financiële toets, wijst SVn de lening af en brengt de aanvrager en gemeente hiervan op de hoogte.
4. SVn verstrekt en beheert de geoffreerde Toekomstbestendig Wonen Lening VvE. Indien de aanvrager het niet eens is met de financiële toets van SVn, kan er een klachtenprocedure worden gestart bij SVn en/of kan de aanvrager zich wenden tot de bevoegde burgerlijke rechter.

Artikel 10 Nadere regels

Het College kan voor de uitvoering van deze verordening nadere regels vaststellen.

Artikel 11 Hardheidsclausule

Indien vanwege bijzondere omstandigheden een strikte toepassing van deze verordening naar het oordeel van het College zou leiden tot een onredelijke beslissing, kan het College afwijken van het bepaalde in deze verordening.

Artikel 12 Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op de dag na de bekendmaking.

Artikel 13 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als “Verordening Toekomstbestendig Wonen Lening VvE gemeente Arnhem”.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van [DATUM],

De griffier, De voorzitter,

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 23 mei 2023, nummer: 147337;

gelet op artikel 149 van de Gemeentewet en titel 4.2 van de Algemene wet bestuursrecht;

BESLUIT:

Vast te stellen: de Verordening tot wijziging van de 'Verordening Toekomstbestendig wonen lening Arnhem 2020 (TWL Arnhem)'

I. **Wijziging**

A. In artikel 1, lid a wordt aan de zinsnede ‘zoals omschreven in artikel 2’ toegevoegd lid 1, 2, 3 en 4.
B. In Artikel 1, lid f komt voor het woord ‘investeringen’ het woord ‘noodzakelijke’.
C. In artikel 1, lid f, komt na het woord ‘funderingsherstel’ de zinsnede ‘of verduurzaming in een collectieve aanpak’.
D. In artikel 1, lid f komt na ‘lid d’ de zinsnede ‘en lid e’.
E. In artikel 1, lid f wordt toegevoegd: ‘Deze lening is uitsluitend mogelijk indien uit de toewijzing de noodzakelijkheid blijkt’.
F. Aan artikel 1, lid g, wordt toegevoegd: ‘De ‘Toekomstbestendig Wonen Maatwerklening’ is alleen beschikbaar voor noodzakelijke investeringen, zoals asbestsanering, funderingsherstel en de energietransitie in geval van complex gewijze aanpak, een proeftuin aanpak’.
G. Aan artikel 1, lid h, wordt toegevoegd: ‘Alsmede voor de kosten die gepaard gaan met het aanvragen en aangaan van de Toekomstbestendig Wonen Lening, Toekomstbestendig Wonen Verzilverlening of Toekomstbestendig Wonen Maatwerklening’.
H. In artikel 1 wordt een extra lid j toegevoegd:
j: *Toewijzing:* het besluit van de Gemeente op basis waarvan de aanvrager een aanvraag kan doen voor de Stimuleringslening Toekomstbestendig Wonen (consumptief/hypothecair), Toekomstbestendig Wonen Verzilverlening of Toekomstbestendig Wonen Maatwerklening bij SVn.
I. In artikel 1 wordt een extra lid k toegevoegd:
k. *Kleine verhuurder*: Particuliere verhuurder met maximaal drie woningen in Arnhem.
J. In artikel 2, eerste, tweede en vierde lid, wordt de zinsnede ‘eigenaar en/of bewoner is van’ vervangen door ‘eigenaar-bewoner of kleine verhuurder is van een woning in’.
K. In artikel 2, derde lid wordt na de zinsnede ‘een eigenaar-bewoner is van’ toegevoegd: ‘een woning in’.
L. In artikel 2, vijfde lid vervalt ‘en nieuwbouw’.
M. In artikel 2, vijfde lid wordt ‘aanhorigheden’ vervangen door ‘bijgebouwen’.
N. In artikel 3, vijfde lid, wordt het rentepercentage aangepast van ‘1,7 %”, naar ‘0,0 %’.
O. In artikel 3, vijfde lid wordt als zevende bullet toegevoegd:
‘ - De Maatwerklening wordt verstrekt met een restschuldgarantie door gemeente en provincie’.
P. In artikel 3, vijfde lid komt na ‘annuïtaire lening ‘de zinsnede ‘met een combinatielening’.

Q. In artikel 3, vijfde lid wordt een nieuw achtste bullet toegevoegd:
'- De Toekomstbestendig Wonen Maatwerklening is altijd maatwerk voor noodzakelijke investeringen ten behoeve van asbestsanering en/of funderingsherstel of verduurzaming in een collectieve aanpak en is niet generiek inzetbaar'.

R. In artikel 4, eerste lid, wordt '(te bouwen)' vervangen door 'bestaande' en 'met aanhorigheden' vervangen door '(met bijgebouwen)'.

S. In artikel 4, eerste lid wordt toegevoegd de zin: 'De maatregelen die in aanmerking komen kunnen worden opgenomen in nadere regels en worden vastgesteld door het College'.

T. In artikel 4, tweede lid, wordt aan de zin toegevoegd: 'door gebruik making van de bevoegdheid als bedoeld in artikel 10.'

U. In artikel 6 wordt de zinsnede 'artikel 2, 3 en 4'gewijzigd in 'artikel 2, 3, 4 en 5'.

V. Aan Artikel 7 wordt een vierde lid toegevoegd:
'4. Uit overschrijding van de in het derde lid bedoelde termijn kan de aanvrager niet afleiden dat zijn aanvraag is of wordt gehonoreerd'.

W. Aan artikel 7 wordt een vijfde lid toegevoegd:
'5. De in lid 3 bedoelde beslissing is een besluit in de zin van artikel 1:3 van de Algemene wet bestuursrecht, waartegen bezwaar en beroep kan worden ingesteld door belanghebbenden.

X. Aan artikel 8 wordt een lid g toegevoegd:
'g. de lening niet tot stand komt'.

Y. In artikel 9 wordt een lid 4 toegevoegd:
'4. De verordening is in overeenstemming met de productspecificaties Stimuleringslening van SVn, productspecificaties Verzilverlening van SVn of de productspecificaties van de Maatwerklening van SVn en de deelnemingsovereenkomst die is gesloten tussen de gemeente en SVn.

II. Slotbepalingen

1. Dit besluit treedt in werking op de dag na de bekendmaking.
2. Dit besluit wordt aangehaald als: Verordening tot wijziging van de 'Verordening Toekomstbestendig wonen lening Arnhem 2020 (TWL Arnhem)'

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van [DATUM],

De griffier, De voorzitter,

COLLEGEBESLUIT

Besluit van	23 mei 2023
Zaaknummer	**147337**

HET COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN ARNHEM;

gelet op artikel 10 van de Verordening tot wijziging van de 'Verordening Toekomstbestendig wonen lening Arnhem 2020 (TWL Arnhem)' en artikel 10 van de Verordening Toekomstbestendig Wonen Lening VvE gemeente Arnhem,

BESLUIT:

De volgende nadere regels vast te stellen, onder voorbehoud dat de gemeenteraad de bovengenoemde verordeningen vaststelt:

Maatregelenlijst Toekomstbestendig Wonen Lening gemeente Arnhem 2023

Artikel 1 Reikwijdte

Met de Toekomstbestendig Wonen Lening (TWL), zoals opgenomen in bovengenoemde verordeningen, kunnen particuliere woningeigenaren, particuliere verhuurders met maximaal drie woningen en Vereniging van Eigenaren van bestaande woningen, in Arnhem, geld lenen om daarmee energie - en levensloop-bestendige maatregelen aan de bestaande woning(en) uit te voeren.

De maatregelen die in aanmerking komen voor de verstrekking van een lening zijn:

- Verduurzaming, energiebesparing en -opwekking (één maatregel verplicht),
- Energietransitie (één maatregel verplicht),
- Levensloopbestendig maken / langer zelfstandig thuis wonen (in combinatie met verplichte energiemaatregel),
- Klimaatadaptatie (in combinatie met verplichte energiemaatregel),
- Sloop van bijvoorbeeld oude schuurtjes (in combinatie met verplichte energiemaatregel),
- Funderingsherstel (in combinatie met verplichte energiemaatregel),
- sanering van asbestdaken (in combinatie met verplichte energiemaatregel),
- Renovatie VvE, waarbij minimaal 25% van de investering samenhangt met investeringen ten behoeve van verduurzaming, asbestsanering, funderingsherstel, levensloopbestendig maken, klimaatadaptatie en/of de energietransitie.

Een lijst van maatregelen die in aanmerking komen zijn opgenomen in de artikelen 2 en 3.

Artikel 2 Nadere lijst energie en gerelateerde maatregelen

- Vloerisolatie/bodemisolatie
- Gevelisolatie (binnen- en buiten)
- Spouwmuurisolatie in een bestaande spouw
- Dakisolatie / zoldervloerisolatie
- HR ++ glas / HR triple glas / monumentaal isolatieglas (zoals vacuümglas)

Arnhem GEMEENTE

- Ramen, buitendeuren en kozijnen ten behoeve van isolerende beglazing met thermische onderbreking
- Achterzetbeglazing
- Witte dakbedekking in geval van een plat dak
- Passieve koeling (zoals screens en zonneschermen);
- Zonnepanelen (PV-cellen, PV- folie, Solar dakpannen- en leien) en (spannings)omvormer
- Zonnecollectoren / Zonneboiler / PVT-panelen / Solar nokkenvorsten
- Laadvoorziening voor elektrische auto's
- Thuisaccu
- Smart grids
- (Hybride) Warmtepomp, bron bodem/water/lucht/ijs
- Warmtepompboiler / Combinatiewarmtepomp (tap)
- Horizontale warmtekorf
- Micro-WKK /HRe-ketel
- Waterstofketel
- Veranderingen aan meterkast, elektraleidingen en elektriciteitsaansluiting ten behoeve van energiemaatregelen zoals opgenomen in artikelen 1 en 2
- Lage-temperatuur verwarming (LTV), zoals vloer- en gevelverwarming
- Douche Warmte terugwinning (Douche WTW)
- Ventilatie Warmte terugwinning (Ventilatie WTW)
- CO2 en vochtsturing voor mechanische ventilatie
- Infraroodpanelen
- Vraag- / Druk- / CO2 gestuurde ventilatieroosters
- Waterzijdig inregelen verwarmingssysteem
- Slimme thermosstaat / Energiemonitoringsysteem (Energy display)
- Hotfill set voor (af)wasmachine
- Maatregelen om de woning aardgasvrij te maken, met uitzondering van installaties met verbranding houtgestookte biomassa (zoals een pelletkachel)
- Maatregelen om de woning Nul op de Meter te maken, met uitzondering van installaties met verbranding houtgestookte biomassa (zoals een pelletkachel)
- Verwijdering gasmeter, uitsluitend in combinatie met maatregelen om de woning volledig aardgasvrij te maken
- Aansluiting op warmtenet, uitsluitend in combinatie met maatregelen om de woning volledig aardgasvrij te maken
- Electrische kookvoorziening (zoals inductie koken) met aansluiting
- Vegetatiedaken / groen dak / gevelvergroening
- Compenserende – en mitigerende maatregelen voor dieren (niet zijnde huisdieren)
- Afkoppeling hemelwater (in combinatie met infiltratie in de bodem of in een wadi en/of huishoudelijk gebruik)
- Kleinschalige windturbine en (spannings)omvormer (passend binnen het geldende ruimtelijke beleid)
- Energiebesparingsadvies/ Energie Prestatie Advies / Maatwerkadvies / Blowerdoortest, overig advies voor een VvE (zoals een duurzaam MJOP) ten behoeve van uitvoering maatregelen, zoals opgenomen in artikelen 1 en 2
- Noodzakelijke onderzoeken ten behoeve van uitvoering maatregelen bij een VvE (zoals haalbaarheid-, conditie-, bouwkundig-, asbest-, brandveiligheid-, spouw- en flora&fauna – onderzoeken), zoals opgenomen in artikelen 1 en 2

- Bouw-, proces- en juridische begeleiding ten behoeve van uitvoering maatregelen bij een VvE, zoals opgenomen in artikelen 1 en 2
- Leges, kosten financieel advies, kosten notaris, taxatiekosten, afsluitingskosten stimuleringslening, ten behoeve van uitvoering maatregelen, zoals opgenomen in artikelen 1 en 2
- Installaties met verbranding houtgestookte biomassa (zoals een pelletkachel) zijn uitgesloten

Artikel 3 Nadere lijst maatregelen levensloopbestendige woning

- Slaapkamer + badkamer op de begane grond
- Badkamer gelijkvloers met slaapkamer
- Geschikt maken van de badkamer voor verzorging (bijv. inloopdouche op afschot)
- Bad wisselen voor (inloop)douche
- Thermostaatkraan
- Hoogte verschillen tussen badkamer en hal verwijderen
- Beugels naast de douche
- Vast hoog toilet aanleggen
- Toiletbril verhoger
- Verstelbaar keukenblok
- In hoogte verstelbaar aanrechtblad
- Inductie koken ipv gas of keramisch
- Verbreden deuren
- Aanbrengen traplift
- Automatische opener garage
- Automatische raamopener voor hoog klep-, val- of uitzetraam (met afstandsbediening)
- Gemotoriseerde (rol)gordijnen met afstandsbediening
- Extra lichtpunt (optioneel met sensor) voor looppadverlichting ’s nachts naar toilet
- Hang- en sluitwerk conform politiekeurmerk
- Voldoende wandcontactdozen op bereikbare plaatsen
- Optische rookmelder op slaapverdieping (op lichtnet)
- Koolmonoxidemelder
- Gasmelder
- Gasafsluiter
- Waterdetector
- Teruggebogen deurklinken
- Drempels weg of verlagen
- Vervangen voordeur met dorpel en driepuntsluiting met comfortslot
- Deurbel met geluidsversterking/lichtsignaal
- Wandbeugel bij de deur (binnenzijde)
- Wandbeugel bij de deur (buitenzijde)
- Stalen drempeloploop voor oplossen hoogteverschil (buiten)
- Buitenlamp (optioneel bewegingsmelder of schemerschakelaar)
- Verlicht huisnummer zonder extra stroomaansluiting
- Elektronisch slot / Sleutelkluis voor thuiszorg
- Tweede trapleuning
- Beugel aan of vlak naast spil van de trap
- Trapleuning verlengen
- Lichtpunt met hotelschakelaar in trapgat

- Infreezen antislip randen in traptreden
- Verwijderen oude vloertegels en anti-sliptegels aanbrengen
- Anti-sliplaag op bestaande vloertegels
- Scootmobielstalling / scootsafe
- Bredere schuurdeur plaatsen
- Tuinpoort verbreden
- Toegangspad opgehoogd of verbreed of hellingbaan om niveauverschillen te compenseren

Artikel 4 Hardheidclausule

Indien vanwege bijzondere omstandigheden een strikte toepassing van deze nadere regels naar het oordeel van het college zou leiden tot een onredelijke beslissing, kan het college gemotiveerd afwijken van het bepaalde in nadere regels.

Artikel 5 Slotbepalingen

1. Deze nadere regels treden in werking op de dag na de bekendmaking.
2. De ‘Maatregelenlijst Toekomstbestendig wonen lening Arnhem' (besluit van 8 september 2020, zaaknummer: 482635) wordt ingetrokken per datum inwerkingtreding van deze regeling.

Artikel 6 Citeertitel

Deze nadere regels worden aangehaald als ‘Maatregelenlijst Toekomstbestendig Wonen Lening gemeente Arnhem 2023'.

Aldus vastgesteld in het college van 23 mei 2023,

Het college van burgemeester en wethouders van Arnhem,

De secretaris, De burgemeester,

Geconsolideerde versie Verordening 'Toekomstbestendig wonen lening Arnhem 2020' (TWL Arnhem)

Artikel 1 Definities

Deze Verordening verstaat onder:

a. Aanvrager: een natuurlijk persoon zoals omschreven in artikel 2**, lid 1, 2, 3 en 4**, die een aanvraag doet voor een 'Toekomstbestendig Wonen lening', 'Toekomstbestendig Wonen Verzilverlening' of de 'Toekomstbestendig Wonen Maatwerklening';

b. Aanvraag: het door aanvrager ingediende verzoek om een 'Toekomstbestendig Wonen lening', 'Toekomstbestendig Wonen Verzilverlening' of de 'Toekomstbestendig Wonen Maatwerklening';

c. College: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Arnhem;

d. 'Toekomstbestendig Wonen Lening': een Stimuleringslening die consumptief of hypothecair wordt verstrekt ten behoeve van de financiering van de door het college aanvaarde werkelijke kosten van de verbeteringsmaatregelen';

e. 'Toekomstbestendig Wonen Verzilverlening': een Verzilverlening ten behoeve van de financiering van de door het college aanvaarde werkelijke kosten van de maatregelen;

f. 'Toekomstbestendig Wonen Maatwerklening': deze Maatwerklening is beschikbaar voor **noodzakelijke** investeringen ten behoeve van de energietransitie, asbestsanering en/of funderingsherstel **of verduurzaming in een collectieve aanpak**. De Maatwerklening is een hypothecaire lening, bedoeld voor aanvragers die op grond van hun inkomen niet in aanmerking komen voor een lening zoals beschreven in lid d **en lid e. Deze lening is uitsluitend mogelijk indien uit de toewijzing de noodzakelijkheid blijkt**;

g. Maatregelen: maatregelen die het college toestaat en kunnen worden gefinancierd met de 'Toekomstbestendig Wonen Lening', de 'Toekomstbestendig Wonen Verzilverlening' of de 'Toekomstbestendig Wonen Maatwerklening'**. De 'Toekomstbestendig Wonen Maatwerklening' is alleen beschikbaar voor noodzakelijke investeringen, zoals asbestsanering, funderingsherstel en de energietransitie in geval van complex gewijze aanpak, een proeftuin aanpak**;

h. Werkelijke kosten: de totale kosten van materialen en werkzaamheden of de kosten van de investering, voor zover noodzakelijk voor het treffen van maatregelen**. Alsmede voor de kosten die gepaard gaan met het aanvragen en aangaan van de Toekomstbestendig Wonen Lening, Toekomstbestendig Wonen Verzilverlening of Toekomstbestendig Wonen Maatwerklening**;

i. SVn: Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten, statutair gevestigd te Hoevelaken en kantoorhoudende te Amersfoort, financiële dienstverlener, geregistreerd onder AFM–vergunningnummer 12013647**;**

j. *Toewijzing:* het besluit van de Gemeente op basis waarvan de aanvrager een aanvraag kan doen voor de Stimuleringslening Toekomstbestendig Wonen (consumptief/hypothecair), Toekomstbestendig Wonen Verzilverlening of Toekomstbestendig Wonen Maatwerklening bij SVn;

k. *Kleine verhuurder*: Particuliere verhuurder met maximaal drie woningen in Arnhem.

Artikel 2 Toepassingsbereik

Deze verordening is uitsluitend van toepassing op leningaanvragen, waarvan:

1. de aanvrager van een 'Toekomstbestendig Wonen Lening' consumptief een **eigenaar-bewoner of kleine verhuurder is van een woning in** de gemeente Arnhem. Bij twee of meer eigenaren gelden deze gezamenlijk als aanvrager. Eén van beide aanvragers is jonger dan 76 jaar. De peildatum hiervoor is de datum waarop de aanvraag bij SVn binnenkomt.
2. de aanvrager van een 'Toekomstbestendig Wonen Lening' hypothecair een **eigenaar-bewoner of kleine verhuurder is van een woning in** de gemeente Arnhem. Bij twee of meer eigenaren gelden deze gezamenlijk als aanvrager.
3. de aanvrager van een 'Toekomstbestendig Wonen Verzilverlening' een eigenaar-bewoner is van **een woning in** de gemeente Arnhem. De minimale leeftijd is 10 jaar voor de wettelijke AOW-leeftijd (58+) en kent geen maximum leeftijd. Indien er twee aanvragers zijn geldt dit voor beiden.
4. de aanvrager van een 'Toekomstbestendig Wonen Maatwerklening' een **eigenaar-bewoner of kleine verhuurder is van een woning in** de gemeente Arnhem die niet in aanmerking komt voor een van de andere lening vormen uit deze regeling. Dit blijkt uit afwijzingen hiertoe bij SVn. Bij twee of meer eigenaren gelden deze gezamenlijk als aanvrager.
5. Voor het treffen van maatregelen in bestaande bouw en **bijgebouwen** (zoals schuren).

Artikel 3 Kenmerken

1. De 'Toekomstbestendig Wonen lening' die consumptief wordt verstrekt:
   - bedraagt minimaal € 2.500,- en maximaal € 30.000,-;
   - heeft een looptijd van maximaal 10 jaar voor bedragen tot en met € 15.000,- en maximaal 15 jaar voor bedragen vanaf € 15.001,-;
   - heeft een rentepercentage van 1,6%;
   - wordt verstrekt vanuit een bouwdepot;
   - is een annuïtaire lening en is in overeenstemming met de productspecificaties en uitvoeringsregels van de Stimuleringslening van SVn.
2. De 'Toekomstbestendig Wonen lening' die consumptief wordt verstrekt voor maatregelen t.b.v. NOM, aardgasvrij en asbest:
   - bedraagt minimaal € 2.500,- en maximaal € 50.000,-;
   - heeft een looptijd van maximaal 10 jaar voor bedragen tot en met € 15.000,- en maximaal 15 jaar voor bedragen vanaf € 15.001,-;
   - heeft een rentepercentage van 1,6%;
   - wordt verstrekt vanuit een bouwdepot;
   - is een annuïtaire lening en is in overeenstemming met de productspecificaties en uitvoeringsregels van de Stimuleringslening van SVn.
3. De 'Toekomstbestendig Wonen Lening' die hypothecair wordt verstrekt:
   - bedraagt minimaal € 2.500,- en maximaal € 50.000,-;
   - heeft een looptijd van maximaal 10 jaar voor bedragen tot en met € 25.000,- en maximaal 20 jaar voor bedragen vanaf € 25.001,-;
   - Heeft een rentepercentage van 1,6% bij een looptijd van 10 jaar en 1,8% bij een looptijd van 20 jaar;
   - wordt verstrekt vanuit een bouwdepot;
   - is een annuïtaire lening en is in overeenstemming met de productspecificaties en uitvoeringsregels van de Stimuleringslening van SVn.

4. De ‘Toekomstbestendig Wonen Verzilverlening’:
   - wordt hypothecair verstrekt;
   - bedraagt minimaal € 2.500,- en maximaal € 50.000,-;
   - Heeft een rentepercentage van 1,7%;
   - wordt verstrekt van uit een bouwdepot;
   - kent geen rente en aflossingsverplichting gedurende de looptijd. De hoofdsom met samengestelde rente is opeisbaar bij verkoop;
   - is in overeenstemming met de productspecificaties en uitvoeringsregels van de Verzilverlening van SVn.
5. De ‘Toekomstbestendig Wonen Maatwerklening’:
   - wordt hypothecair verstrekt;
   - bedraagt minimaal € 2.500,- en maximaal € 50.000,-;
   - heeft een looptijd van maximaal 30 jaar;
   - heeft een rentepercentage van **0,0** %;
   - wordt verstrekt vanuit een bouwdepot;
   - is een annuïtaire lening **met een combinatielening** en is in overeenstemming met de productspecificaties en uitvoeringsregels van de Maatwerklening van SVn;
   - **de Maatwerklening wordt verstrekt met een restschuldgarantie door gemeente en provincie;**
   - **De Toekomstbestendig Wonen Maatwerklening is altijd maatwerk voor noodzakelijke investeringen ten behoeve van asbestsanering en/of funderingsherstel of verduurzaming in een collectieve aanpak en is niet generiek inzetbaar.**
6. Indien de renteontwikkeling op de geldmarkt en/of de door de provincie vastgestelde rentetarieven daartoe aanleiding geven, is het college bevoegd de rentetarieven als bedoeld in de leden 1 tot en met 5 van dit artikel te wijzigen.

Artikel 4 Maatregelen

1. Te realiseren maatregelen die bijdragen aan het meer toekomstbestendig maken van de **bestaande** woning met **bijgebouwen** en betrekking hebben op het verduurzamen en het levensloopbestendig maken van de **bestaande** woning met **bijgebouwen**, asbestsanering, en/of sloop van opstallen in combinatie met energiemaatregelen. De investeringen dienen te allen tijde gecombineerd te worden met minimaal één energiemaatregel. **De maatregelen die in aanmerking komen kunnen worden opgenomen in nadere regels en worden vastgesteld door het College.**
2. Het college kan de in het eerste lid vermelde beleidsdoelen nader specificeren en wijzigen **door gebruik making van de bevoegdheid als bedoeld in artikel 10**.

Artikel 5 Budget

1. De ‘Toekomstbestendig Wonen Lening’, de ‘Toekomstbestendig Wonen Verzilverlening’ en de ‘Toekomstbestendig Wonen Maatwerklening’ zijn alleen beschikbaar voor zover het vastgestelde budget hiervoor toereikend is.
2. Indien het vastgestelde budget niet meer toereikend is, worden de aanvragen door het college afgewezen.

Artikel 6 Bevoegdheid college

Het college toetst de aanvraag aan artikel 2, 3, 4 **en 5** en is bevoegd om, met inachtneming van het bepaalde in deze verordening, de aanvrager naar SVn te verwijzen voor het aanvragen van een ‘Toekomstbestendig Wonen Lening’, een ‘Toekomstbestendig Wonen Verzilverlening’ of een ‘Toekomstbestendig Wonen Maatwerklening’.

Artikel 7 Procedure aanvraag en toewijzing

1. Een aanvraag voor een ‘Toekomstbestendig Wonen Lening’ en/of ‘Toekomstbestendig Wonen Verzilverlening’ of de ‘Toekomstbestendig Wonen Maatwerklening’ wordt bij het college ingediend op een door de gemeente beschikbaar gesteld formulier of digitaal via een door de gemeente aangewezen website/portal en gaat onder opgave van:
   a. De te treffen maatregelen.
   b. Een financiële onderbouwing van de te treffen maatregelen, bijvoorbeeld offertes.
   c. Een planning van de uitvoering van de werkzaamheden.
2. Het college bevestigt de ontvangst van de aanvraag binnen twee weken. Het college beoordeelt aanvragen in volgorde van binnenkomst.
3. Het college neemt binnen acht weken na ontvangst van de aanvraag, dan wel na het compleet worden daarvan, een beslissing en deelt die door middel van een toewijzings- of afwijzingsbesluit mee aan de aanvrager.
4. **Uit overschrijding van de in het derde lid bedoelde termijn kan de aanvrager niet afleiden dat zijn aanvraag is of wordt gehonoreerd.**
5. **De in lid 3 bedoelde beslissing is een besluit in de zin van artikel 1:3 van de Algemene wet bestuursrecht, waartegen bezwaar en beroep kan worden ingesteld door belanghebbenden.**

Artikel 8 Afwijzen aanvraag/intrekken toewijzing

Het college wijst een aanvraag af of trekt een toewijzingsbesluit voor het aanvragen van een ‘Toekomstbestendig Wonen Lening’ en/of ‘Toekomstbestendig Wonen Verzilverlening’ of de ‘Toekomstbestendig Wonen Maatwerklening’ in, indien:

a. het budget niet toereikend is om de aanvraag te honoreren;
b. de werkelijke kosten naar zijn oordeel niet in redelijke verhouding staan tot het te verkrijgen resultaat;
c. er niet is voldaan aan de bij of krachtens deze verordening gestelde voorschriften en/of bepalingen;
d. de werkelijke kosten minder bedragen dan € 2.500,-;
e. de ‘Toekomstbestendig Wonen Lening’, en/of de ‘Toekomstbestendig Wonen Verzilverlening’ of de ‘Toekomstbestendig Wonen Maatwerklening’ is toegekend of vastgesteld op grond van onjuiste gegevens;
f. De werkzaamheden die gepaard gaan met de investering waarvoor de lening wordt aangevraagd al zijn begonnen of al zijn gerealiseerd;
g. De lening niet tot stand komt.

Artikel 9 Financiële toets, verstrekken en beheer 'Toekomstbestendig Wonen' door SVn

1. De toewijzing door het college betreft een reservering voor een Toekomstbestendig Wonen Lening', 'Toekomstbestendig Wonen Verzilverlening' of de 'Toekomstbestendig Wonen Maatwerklening' uit het provinciale en/of het gemeentelijke budget. De toewijzing voor het aanvragen van een 'Toekomstbestendig Wonen lening', 'Toekomstbestendig Wonen Verzilverlening' of 'Toekomstbestendig Wonen Maatwerklening' vormt het startpunt voor een autonome financiële toetsing door SVn.
2. SVn stelt de definitieve hoogte van de 'Toekomstbestendig Wonen Lening', 'Toekomstbestendig Wonen Verzilverlening' of de 'Toekomstbestendig Wonen Maatwerklening' vast en bij een positieve financiële toets brengt SVn een offerte uit. Bij een negatieve financiële toets wijst SVn de lening af en brengt de aanvrager en gemeente hiervan op de hoogte.
3. SVn verstrekt en beheert een geoffreerde 'Toekomstbestendig Wonen Lening', de 'Toekomstbestendig Wonen Verzilverlening' en de 'Toekomstbestendig Wonen Maatwerklening'. Indien de aanvrager het niet eens is met de financiële toets van SVn, kan er een klachtenprocedure worden gestart bij SVn, en vervolgens eventueel bij het KifiD, of zich wenden tot de bevoegde burgerlijk rechter.
4. **De verordening is in overeenstemming met de productspecificaties Stimuleringslening van SVn, productspecificaties Verzilverlening van SVn of de productspecificaties van de Maatwerklening van SVn en de deelnemingsovereenkomst die is gesloten tussen de gemeente en SVn.**

Artikel 10 Nadere regels

Het college kan voor de uitvoering van deze verordening nadere regels vaststellen.

Artikel 11 Hardheidclausule

Indien vanwege bijzondere omstandigheden een strikte toepassing van deze verordening naar het oordeel van het college zou leiden tot een onredelijke beslissing, kan het college gemotiveerd afwijken van het bepaalde in deze verordening.

Artikel 12 Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op de dag na de bekendmaking.

Artikel 13 Overgangsrecht

Deze verordening geldt ten aanzien van aanvragen en verstrekte leningen op grond van de "Regeling Duurzaamheidslening 2018", alsmede voor de op basis van die regeling afgewezen leningen waarvoor als gevolg van een bezwaar- en/of beroepsprocedure een nieuwe beslissing moet worden genomen.

Artikel 14 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als verordening 'Toekomstbestendig wonen lening Arnhem 2020'.

Bijlage: Toets Toekomstbestendig Wonen Lening (TWL) aan de kaders voor de besteding van het Klimaatfonds (zaaknummer 147337) [De Kaders zijn g*eamendeerd door de Gemeenteraad vastgesteld op 15 mei 2019]*

Onderwerp	Spelregels	Argumenten voor financiering TWL uit het Klimaatfonds
Voorwaarden voor bestedingen	1. Passend binnen het doel van de BR Duurzaam Arnhem. 2. In lijn met het bestedingsperspectief. 3. Een zo mogelijk kwantitatieve toelichting hoe de besteding bijdraagt aan (één van de) doelen van het fonds 4. Investeringen worden gerealiseerd binnen de gemeentegrenzen. Een beperkt deel van de investeringen kan buiten de gemeente, maar binnen de regio Arnhem Nijmegen worden ingezet. 5. Er wordt aangeven in welke mate de investering wordt gedekt uit reguliere investeringen van betrokken instellingen / sectoren, uit besparingen op energie en/of uit bijdragen van andere overheden en derden 6. Het is duidelijk welk instrumentarium wordt ingezet, passend binnen de beleidskaders. 7. Risico's zijn beschreven. 8. Waar mogelijk wordt 'social return on investment' onderdeel van de opdrachtverstrekking 9. Uitgangspunt voor besteding is het multiplyer-effect, waarbij andere partijen meefinancieren, zoals provincie, rijk, bewoners en/of bedrijven. 10. Uitgangspunt is dat kosten voor bewoners minimaal gelijk blijven of dalen door een lagere energierekening.	1. De TWL draagt bij aan het realiseren van de doelstellingen van NEMiA en voldoet zodoende aan het doel van BR Duurzaam Arnhem: De verstrekte leningen zorgen voor investeringen in duurzame maatregelen en zorgt daardoor voor verlaging van de CO2-uitstoot én voor lagere energiekosten van huiseigenaren en huurders particuliere verhuur en voor tegengaan van energie-armoede en voor vergroting van het wooncomfort. 2. De TWL is in lijn met het bestedingsperspectief aangezien het bijdraagt aan het realiseren van de energietransitie in wijken, isolatie en het tegengaan van energie-armoede (De Arnhemse aanpak van de wijkgerichte energietransitie, april 2019 en New Energy made in Arnhem 2020-2030, 29 januari 2020, Stadsprogramma duurzaamheid, 1 december 2022, Arnhemse aanpak woningisolatie, 11 april 2023). 3. Door de TWL gaan particuliere woningeigenaren, particuliere verhuurders en VvE's duurzame maatregelen uitvoeren zoals isolatie- en energieopwekking. Het gaat om circa 2.000 tot 3.000 woningen in de komende 5 jaar. 4. Het gaat om het doorvoeren van maatregelen in woningen in Arnhem. 5. Door deze regeling worden isolatie- en andere duurzame maatregelen gefinancierd die direct bijdragen aan de doelstellingen. De investeringen worden voor 50% gedekt uit middelen van de provincie Gelderland en voor 50% uit het Klimaatfonds. Het gaat om leningen die terug worden betaald. 6. Er wordt een lage rente lening ingezet, waarbij de gemeente verantwoordelijk is voor de toewijzing en de SVn de lening verstrekt. De gemeente gaat daarvoor verordeningen vaststellen. De gemeente heeft een overeenkomst met SVn. 7. In het raadsvoorstel zijn de risico's beschreven. Met name kan het fonds snel uitgeput raken als er veel aanvragen komen voor een hoog budget. Het is dan zaak om tijdig te besluiten of er extra budget wordt toegevoegd aan het fonds 8. Geen onderdeel. 9. De provincie Gelderland draagt voor 50% bij. 10. De TWL zorgt ervoor dat met name grotere energiemaatregelen aan de woningen worden uitgevoerd, die bijdragen aan een lagere energierekening.

Onderwerp	Spelregels	Argumenten voor financiering TWL uit het Klimaatfonds
Bevoegdheid voor het doen van bestedingen	11. Bestedingsvoorstellen van meer dan €500.000,- worden ter goedkeuring aan de raad voorgelegd. Voor het overige is het college bevoegd.	11. De raad is bevoegd aangezien het gaat om een bijdrage van € 1.030.000,-.
Verantwoording van de bestedingen	12. Verantwoording vindt plaats in de reguliere P&C-cyclus 13. Het bestedingsperspectief wordt jaarlijks aangepast.	12. wordt meegenomen in de P&C-cyclus. 13. wordt doorlopende gemonitord.

GEMEENTE Arnhem

Besluit van	14 juni 2023
Zaaknummer	207307

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

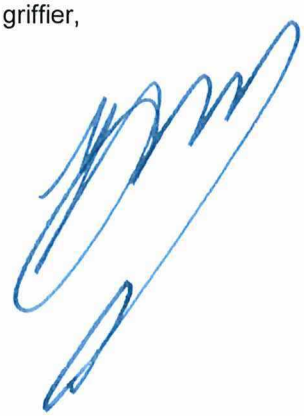
gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 30 mei 2023, nummer: 207307;

gelet op artikel 35 van de Gemeentewet;

besluit:

1. Kennis te nemen van de Ontwerpbegroting 2024 van de Gemeenschappelijke Regeling Gelders Archief.
2. Een zienswijze in te dienen bij het bestuur van het Gelders Archief, conform bijgevoegde zienswijzebrief.

De griffier,



De voorzitter,



GEMEENTE
Arnhem

Gelders Archief
T.a.v. Het bestuur
Westervoortsedijk 67-D
6827 AT ARNHEM

Datum : 14 juni 2023
Zaaknummer : 207307
Contactpersoon : Hilbrand Harkema
Telefoonnummer : 026 3775307

Onderwerp: zienswijze begroting incl. programmaplan 2024

Geacht bestuur,

In uw brief van 21 maart 2023 biedt u de gemeente Arnhem de ontwerpbegroting 2024 van het Gelders Archief aan. U vraagt de gemeente over deze ontwerpbegroting en programmaplan een zienswijze in te dienen. Via deze brief stellen wij u op de hoogte van de zienswijze van de raad op de Ontwerpbegroting 2024 van het Gelders Archief.

Uw jaarplan 2024 is een uitwerking en concretisering van uw strategisch plan 2021-2024. Het jaar 2024 staat volgens uw plan in het teken van de ontvlechting en het formuleren van de nieuwe relatie met het Rijk. Dit naar aanleiding van het voornemen van het Rijk om zich per 1 januari 2025 terug te trekken uit de Gemeenschappelijke Regelingen ten behoeve van de Regionale Historische Centra (RHC's), waaronder het Gelders Archief.

Aan de ontwikkeling en implementatie van uw nieuwe e-depot besteedt u in uw jaarplan weinig aandacht. Wij verzoeken u ons hiervan op de hoogte te blijven houden. De komende 4 jaren zijn de kosten voor het e-depot gedekt door de bijdragen van het Rijk en de in de begroting van het Gelders Archief opgenomen voorziening e-depot. Voor de periode hierna is het echter noodzakelijk dat er voldoende opdrachtgevers zijn om het e-depot te continueren. Wij zien graag uw visie dan wel plan van aanpak om deze nieuwe opdrachtgevers te werven.

Daarnaast wilt u in 2024 de nieuwe gemeenschappelijke regeling formeel aan de partners voorleggen. In dit kader vragen wij u ook met een voorstel te komen ten aanzien van de jaarlijkse prijscompensatie. In de huidige regeling is vastgelegd dat de partners in de gemeenschappelijke regeling de jaarlijkse prijscompensatie van het Rijk volgen. Deze is echter over het algemeen hoger dan de prijscompensatie waarmee in de begroting van de gemeente Arnhem rekening wordt gehouden. Deze situatie leidt tot een (oplopend) tekort op de begroting van de gemeente. Wij verzoeken u derhalve in de nieuwe gemeenschappelijke regeling de jaarlijkse compensatie op het niveau van die van de gemeente Arnhem vast te stellen.

Vorig jaar verzochten wij u in onze zienswijze op uw begroting 2023, maar ook in een aparte brief d.d. 27 juli 2022, in uw jaarplannen een paragraaf op te nemen over diversiteit en inclusie en dit onderwerp op de agenda van uw bedrijfsvoering te zetten. Het college heeft in maart 2023 nogmaals aan de

gemeenteraad aangegeven het belangrijk te vinden dat ook partners, met wie de gemeente Arnhem samenwerkt (waaronder verbonden partijen), zich inzetten voor een inclusieve en diverse organisatie en dienstverlening. Dit door onder meer te sturen op een divers personeelsbestand, een inclusieve (werk)cultuur en communicatie.
De passage, die u in uw jaarplan wijdt aan diversiteit en inclusie, is in onze ogen een te magere reflectie op dit thema. Wij verzoeken u daarom in uw jaarplan 2025 diepgaander en uitgebreider in te gaan op hoe u werkt aan of van plan bent te werken aan diversiteit en inclusie binnen uw organisatie. Het is voor Arnhem namelijk belangrijk dat Gelders Archief een uitnodigende en toegankelijke organisatie is voor alle inwoners. Inspanningen op het gebied van publiek, programma, personeel en partners zijn belangrijke aandachtsgebieden hierbij. Daarnaast verzoeken wij u de culturele Code Diversiteit & Inclusie een plek te geven in de nieuwe gemeenschappelijke regeling die u in 2024 wilt voorleggen aan de partners.

Hoogachtend,

De griffier,

De voorzitter,

Zienswijze conceptbegroting 2024 Gelders Archief

Voor de gemeenteraadsvergadering d.d.:	14 juni 2023
Portefeuillehouder:	Roelofs

Resultaat van bespreking:

Aan de gemeenteraad, 9 juni 2023

Door het college is het raadsvoorstel ‘Zienswijze conceptbegroting 2024 Gelders Archief’ aangeboden aan de raad. Het betreft een zienswijze op de conceptbegroting van de gemeenschappelijke regeling over 2024. De belangrijkste aandachtspunten die genoemd worden in de conceptzienswijze zijn:

- Het Rijk trekt zich per 1 januari 2025 terug uit de regionale historische centra, waaronder het Gelders Archief. Hiervoor volgt in 2024 een nieuwe gemeenschappelijke regeling.
- Gevraagd wordt voor aandacht voor nieuwe opdrachtgevers voor het e-depot, na het verlaten van het Rijk als deelnemer.
- Gevraagd wordt om in de nieuwe regeling de prijsstijging te hanteren van de gemeente, in plaats van de prijsstijgingen die het Rijk hanteert.
- Gevraagd wordt om in het jaarplan 2025 diepgaander en uitgebreider op de onderwerpen diversiteit en inclusie in te gaan.

Verder is de voorgelegde conceptbegroting 2024 sluitend en laat een consistent meerjarenbeeld zien. De prijsstijgingen en stijgingen van de vaste lasten (zoals energiekosten) leiden niet tot een tekort op de begroting.

Het Dagelijks Bestuur van de Agendacommissie heeft daarom besloten dit voorstel direct, dat wil zeggen zonder voorafgaande raadskamerbespreking, toe te voegen aan de agenda van de besluitvormende vergadering.

De raadsadviseur, De voorzitter,

W.M. Lammers K. Koorn

RAADSVOORSTEL

Aan de gemeenteraad

Zaaknummer 207307

Onderwerp: Zienswijze conceptbegroting 2024 Gelders Archief

Kernboodschap

In overeenstemming met de bepalingen uit de Gemeenschappelijke Regeling Gelders Archief heeft het bestuur van het Gelders Archief de conceptbegroting 2024 naar het college gestuurd met het verzoek de begroting voor te leggen aan de gemeenteraad voor het naar voren brengen van een zienswijze. Dit raadsvoorstel betreft de Arnhemse zienswijze op de conceptbegroting 2024 van het Gelders Archief.

Voorstel

1. Kennis te nemen van de Ontwerpbegroting 2024 van de Gemeenschappelijke Regeling Gelders Archief.
2. Een zienswijze in te dienen bij het bestuur van het Gelders Archief, conform bijgevoegde (concept) zienswijzebrief.

Inleiding

Het Gelders Archief heeft de ontwerpbegroting 2024 inclusief programmaplan naar de deelnemers aan de Gemeenschappelijke Regeling gestuurd. Deze begroting is in concept opgesteld door het dagelijks bestuur van het Gelders Archief, dat het college verzoekt de begroting voor te leggen aan de gemeenteraad voor het kenbaar maken van een eventuele zienswijze.
Het formuleren en indienen van een zienswijze op de Ontwerpbegroting 2023 Gelders Archief vormt een wezenlijk onderdeel van de begrotingscyclus en geeft de deelnemers aan de Gemeenschappelijke Regeling de mogelijkheid invloed uit te oefenen op het opstellen van de begroting.

Beoogd effect

Met bijgaande brief wordt het bestuur van het Gelders Archief op de hoogte gebracht van de zienswijze van de raad op de Ontwerpbegroting 2024 van het Gelders Archief.

GEMEENTE Arnhem

Argumenten

1.1 De ontwikkelingen rond het e-depot vragen om extra aandacht.

Zoals wij de raad reeds eerder informeerden heeft het Rijk aangekondigd op termijn (inmiddels voorzien op 1 januari 2025, het Rijk heeft het voorgenomen moment met betrekking tot de uittreding met een jaar uitgesteld) uit te willen treden uit de Gemeenschappelijke Regelingen ten behoeve van de Regionale Historische Centra (RHC's), waaronder het Gelders Archief. Het Rijk zal de financiering op niveau houden voor het behoud en beheer van de fysieke rijksarchieven binnen de RHC's. Voor de digitale archieven kunnen de RHC's geen gebruik meer maken van het e-depot van het Nationaal Archief, maar zij dienen hiervoor een eigen voorziening op te richten. Ook hierover hebben wij de raad vorig jaar ingelicht.

Met de partners in de Gemeenschappelijke Regeling wordt de ingangsdatum van de lumpsum voor het e-depot individueel vastgesteld, afhankelijk van het moment waarop de partner hier daadwerkelijk gebruik van gaat maken. In 2024 zal hiervan voor de gemeente Arnhem nog geen sprake zijn. In de begroting van het Gelders Archief is een voorziening e-depot opgenomen ter dekking van de verwachte kosten tijdens de ontwikkeling- en implementatiefase van het e-depot van het Gelders Archief.

1.2 Het voornemen een nieuwe gemeenschappelijke regeling voor te leggen aan de partners biedt de mogelijkheid de systematiek van de jaarlijkse prijscompensatie aan te passen

Het uittreden van het Rijk uit de gemeenschappelijke regeling geeft aanleiding om de gemeenschappelijke regeling in 2024 aan te passen. Op dit moment is hierin vastgelegd dat de gemeenten in de gemeenschappelijke regeling de jaarlijkse prijscompensatie van het Rijk volgen. Deze is over het algemeen hoger dan de prijscompensatie die de gemeenten jaarlijks vaststellen, wat in het geval van de gemeente Arnhem leidt tot een tekort op de cultuurbegroting. De herziening van de regeling biedt de mogelijkheid de jaarlijkse prijscompensatie in lijn te brengen met die van de gemeenten.

1.3 Het voornemen een nieuwe gemeenschappelijke regeling voor te leggen aan de partners biedt de kans om de Code Diversiteit en Inclusie onderdeel te laten zijn van de regeling

In de MJPB 2022-2025 van de gemeente Arnhem is bij de verbonden partijen de volgende passage opgenomen: *'Binnen de gemeentelijke organisatie worden stappen gezet om te komen tot een diverse en inclusieve organisatie. We vinden het belangrijk dat ook onze verbonden partijen het onderwerp diversiteit en inclusie als speerpunt van beleid hebben. Tijdens het raadsdebat op 14 juli 2021 is daarom de toezegging gedaan dat in de jaarplannen van de verbonden partijen een paragraaf komt over inclusie.'* Dit is in juli 2022 schriftelijk meegedeeld aan de verbonden partijen, waaronder het Gelders Archief.
Het college heeft in maart 2023 aangegeven het belangrijk te vinden dat ook partners, met wie de gemeente Arnhem samenwerkt (waaronder verbonden partijen) zich inzetten voor een inclusieve en diverse organisatie en dienstverlening. Dit door onder meer te sturen op een divers personeelsbestand, een inclusieve (werk)cultuur en communicatie. Het college heeft de

raad hierover op 14 maart 2023 geïnformeerd en tevens de te volgen aanpak richting de verschillende partners aangegeven.
In het verlengde hiervan biedt de aanpassing van de gemeenschappelijke regeling Gelders Archief de mogelijkheid de culturele Code Diversiteit en Inclusie onderdeel te laten zijn van deze regeling, waarmee een stevige basis voor het onderschrijven en toepassen van deze code gecreëerd wordt.

Kanttekeningen en risico's

1.1	*De ontwikkelingen rond het e-depot vragen om extra aandacht.*
	De komende 4 jaren zijn de kosten voor het e-depot gedekt door de bijdragen van het Rijk en de in de begroting van het Gelders Archief opgenomen voorziening e-depot. Voor de periode hierna is het echter noodzakelijk dat er voldoende opdrachtgevers zijn om het e-depot te continueren. Op dit moment heeft het Gelders Archief één opdrachtgever voor het e-depot: de provincie Gelderland. Het jaarplan 2024 biedt weinig inzicht in de voortgang van de ontwikkelingen rond het e-depot en het werven van nieuwe opdrachtgevers. Voor het nut en de zin van de investeringen die nu gedaan worden is het van belang dat het Gelders Archief een doorkijk geeft naar de periode waarin de financiële basis van de het e-depot onzeker is en een plan van aanpak ontwikkelt voor het werven van nieuwe opdrachtgevers.
1.2	*Het voornemen een nieuwe gemeenschappelijke regeling voor te leggen aan de partners biedt de kans om de Code Diversiteit en Inclusie onderdeel te laten zijn van de regeling*
	Het Gelders Archief komt in zijn jaarplan summier tegemoet aan de oproep een passage te wijden aan inclusie, waarbij vooral op het niveau van het programma ingestoken wordt. Er ontbreekt een reflectie op inclusie en diversiteit, waar het het personeelsbeleid, de dienstverlening en de gekozen partners van het Gelders Archief betreft. Met meer dan de toezegging dat de aandacht hiervoor in 2024 een grote rol speelt, komt men niet in het plan.

Participatie

De conceptbegroting is opgesteld door het Dagelijks Bestuur van het Gelders Archief. Alle partners in de Gemeenschappelijke Regeling zijn hierbij betrokken.

Financiën

De voorgelegde conceptbegroting 2024 is sluitend en laat een consistent meerjarenbeeld zien. De prijsstijgingen en stijgingen van de vaste lasten (zoals energiekosten) leiden niet tot een tekort op de begroting.
De lumpsumbijdrage van de gemeente Arnhem voor 2024 valt hoger uit dan waar rekening mee is gehouden in de begroting 2024 van de gemeente. Dit is het gevolg van het toepassen van de prijscompensatie van het Rijk, in plaats van die van de gemeente, omdat dit zo is vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling. Met de voorgenomen aanpassing van deze regeling in 2024 kan de

toe te passen prijscompensatie in lijn gebracht worden met die van de gemeente. Een oplossing voor het ontstane tekort zal gezocht worden binnen bestaande middelen.

Uitvoering

De zienswijzebrief wordt naar het Dagelijks Bestuur van het Gelders Archief gestuurd.

Communicatie

Zie onder Uitvoering.

Bijlagen

Stukken voor gemeenteraad

- Aanbiedingsbrief Gelders Archief
- Ontwerpbegroting 2024 incl. programmaplan Gelders Archief
- Concept Zienswijzebrief Begroting 2024 Gelders Archief

RAADSVOORSTEL

Besluit van	
Zaaknummer	207307

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 30 mei 2023, nummer: 207307;

gelet op artikel 35 van de Gemeentewet;

besluit:

1. Kennis te nemen van de Ontwerpbegroting 2024 van de Gemeenschappelijke Regeling Gelders Archief.
2. Een zienswijze in te dienen bij het bestuur van het Gelders Archief, conform bijgevoegde (concept) zienswijzebrief.

De griffier, De voorzitter,

Gemeente Arnhem

From: Andrieke Ollefers
Sent: Tue, 21 Mar 2023 13:19:24 +0000
To: Hilbrand Harkema
Subject: Ontwerpbegroting Gelders Archief 2024 t.b.v. B&W / gemeenteraad Arnhem
Attachments: Ontwerpbegroting 2024 incl. programmaplan.pdf

Aan de gemeenteraad van de gemeente Arnhem
door tussenkomst van het college van B&W

Ons nummer: DB2023/1

Geacht college,

Conform artikel 18 van de Gemeenschappelijke Regeling Gelders Archief stelt het dagelijks bestuur jaarlijks vóór 15 april een ontwerpbegroting op voor het volgende kalenderjaar. Bijgevoegd vindt u de begroting 2024, met daarin opgenomen het programmaplan, zoals opgesteld door het dagelijks bestuur.

Ik verzoek u bijgevoegde begroting voor te leggen aan de gemeenteraad voor het naar voren brengen van eventuele zienswijzen.
Deze zienswijzen kunnen vóór 21 juni a.s. kenbaar worden gemaakt aan het dagelijks bestuur.

Mocht u hierover nog vragen hebben dan kunt u contact opnemen met de heer L.C.L. van Wijk (026-3521600).

Gelders Archief,
namens het dagelijks bestuur,

Dr. F.J.W. van Kan
Algemeen directeur

GELDERS ARCHIEF

Westervoortsedijk 67-D, 6827 AT Arnhem | 026 35 21 600 | 06 53 95 85 23 | www.geldersarchief.nl

* d i s c l a i m e r * * * * * * * * * * * * * * * * * *
De informatie verzonden met dit e-mail bericht en de bijlagen is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n). Gebruik van deze informatie door anderen dan de geadresseerde(n) is verboden. De verzender neemt geen enkele verantwoording voor fouten of wijzigingen in de inhoud van dit bericht als gevolg van het verzenden via e-mail.

This information contained in this message and its attachments is intended only for use of the addressee. Anyone else may not use, copy or disclose to anyone any information contained in the message and its attachments. The sender does not accept any liability for any errors or omissions in the content of this message which arise as a result of e-mail transmission.

BEGROTING 2024

Regionaal Historisch Centrum Gelders Archief
Westervoortsedijk 67-D, 6827 AT Arnhem

INHOUDSOPGAVE

Beleidsbegroting

I Programmaplan

1. Programma Gelders Archief
2. Algemene dekkingsmiddelen
3. Kosten van overhead
4. Bedrag voor vennootschapsbelasting
5. Bedrag voor onvoorzien

II Paragrafen

1. Verslaglegging
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
3. Onderhoud kapitaalgoederen
4. Financiering
5. Bedrijfsvoering
6. Verbonden partijen
7. Rechtmatigheid
8. Organisatiegegevens
9. Openbaarheid

Financiële begroting

III Baten en lasten met toelichting

IV Balans met toelichting

V Meerjarenraming 2024-2027

I PROGRAMMAPLAN

1. Programma Gelders Archief

INLEIDING

In het strategisch plan zijn missie, visie, doelstellingen en strategie van het Gelders Archief voor de jaren 2021 tot en met 2024 neergelegd. Dit programmaplan is daarvan een uitwerking en concretisering voor het laatste jaar van deze periode.
Het Rijk zal zich per 1 januari 2025 terugtrekken uit onze gemeenschappelijke regeling. Dit betekent dat 2024 in het teken zal staan van de ontvlechting van de onderlinge relaties en van het gestalte geven aan de nieuwe relatie met het Rijk. Dat laatste is in het bijzonder van belang omdat het beheer van de analoge Rijksbestanden via mandatering bij het Gelders Archief blijft. De nieuwe gemeenschappelijke regeling die in 2023 is voorbereid, zal in 2024 formeel aan de partners worden voorgelegd.
De huidige algemeen directeur gaat in 2024 met pensioen. De werving voor een nieuwe directeur zal tijdig beginnen, zodat de directieovergang zo vloeiend mogelijk kan verlopen.

MISSIE

Wij zijn een ondernemende en vernieuwende informatiebeheerder met een sterk accent op digitale dienstverlening en duurzame toegankelijkheid. We leveren een actieve bijdrage aan het informatiebeheer van onze Gelderse partners en beheren de aan ons toevertrouwde informatie integer en professioneel. Door deze op een laagdrempelige manier beschikbaar te stellen, dragen wij maximaal bij aan een ***transparante overheid*** *en zijn wij* ***historisch informatiecentrum*** *voor de geschiedenis van Gelderland en de regio Arnhem.*

VISIE

Wij zijn intermediair tussen onze collectie en het publiek (en onze partners), zo faciliteren we het (historisch) onderzoek. Wij leveren de ruwe data, zodat derden deze kunnen bewerken tot producten als boeken en tentoonstellingen.

DOELEN

Uit de missie en visie komen de volgende doelen voort:

Transparante overheid
Voor een goede relatie tussen burger en bestuur is transparantie levensvoorwaarde. Toegankelijke en duurzaam opgeslagen informatie draagt daar in het bijzonder aan bij. Nu ook het Gelders Archief steeds recenter gevormde archieven beheert, groeit onze bijdrage aan een transparante overheid. Met toezicht en advisering ondersteunt het Archief zijn partners bij een goed dynamisch informatiebeheer en denkt en helpt mee aan een open en transparante overheid.

Beschikbaar stellen van (historische) informatie
Voor het verspreiden van kennis over het verleden van Gelderland is onlinedienstverlening op hetzelfde niveau als dienstverlening in onze studiezaal noodzakelijk. Een optimale toegankelijkheid van de collectie vraagt om een zo groot mogelijke digitale beschikbaarheid van de collectie. De opname van digitale archiefbescheiden bevordert deze onlinedienstverlening, evenals het digitaliseren van bescheiden op verzoek. Onlineaanwezigheid op verschillende platforms en kanalen vergroot de zichtbaarheid van het Gelders Archief en heeft een positieve invloed op hoe burgers, partners en andere belanghebbenden het Gelders Archief beleven.

STRATEGIE

Om deze doelen te bereiken staan wij de volgende strategie voor:

Wij zijn aanwezig in de gehele informatiebeheerketen, van creatie tot en met presentatie

Concreet houdt dit voor 2024 onder meer in:

- Nadruk in de dienstverlening op onlinetoegankelijkheid, met als belangrijke schakel de website van het Gelders Archief. Bezoekers weten ons steeds beter te vinden, wat resulteert in een grote hoeveelheid websitebezoeken, inlichtingenverzoeken en chatgesprekken.

- Op grote schaal betrekken van bezoekers bij het indexeren van de burgerlijke stand via het online platform Vele Handen. In korte tijd komt daarmee een grote hoeveelheid genealogische data beschikbaar, waardoor bezoekers zoveel mogelijk hun onderzoek online kunnen voortzetten. De tussenkomst van een medewerker is dan niet meer nodig voor dit onderzoek.

- Uitbreiding van het aanbod van scannen-op-verzoek, waarbij we verwachten opnieuw meer dan 2 miljoen scans te maken op verzoek van ons publiek. Daarbij worden de te digitaliseren stukken gecontroleerd op de materiële staat, eventuele conserverende maatregelen worden genomen en na digitalisering worden de stukken op de website gepubliceerd. Zo kan iedereen gebruik maken van de afbeeldingen zonder ze opnieuw te hoeven aanvragen.

- Specifieke dienstverlening gericht op het verzorgen van de inzage- en informatieverzoeken voor archiefbescheiden die niet gedigitaliseerd kunnen worden; daaronder zijn in toenemende mate verzoeken om inzage in beperkt openbare archiefbestanden. Deze vorm van dienstverlening blijft van groot belang voor degenen die hun recht zoeken.

- Voortzetting van de inzet op vergroting van de naamsbekendheid van het Gelders Archief, zodat meer publiek kennis blijft maken met de collectie en ons weet te vinden voor hun onderzoeksvragen en als interessante werkgever. Hierin speelt aandacht voor diversiteit en inclusie in 2024 een grote rol.

- Voortzetting van het digitaliseren en beschrijven van de audiovisuele collectie, binnen het project Audiovisueel Archief Gelderland (AVAG).

- Verdere professionalisering van onze interne werkwijze en -afspraken, m.n. op het gebied van planning en prioritering, waarbij de implementatie van een centrale planningstool in 2024 definitief wordt afgerond.

- Voortdurende nadruk op de integrale bewerking van archieven en collecties die nog niet toegankelijk zijn voor het publiek, met prioritering op grond van de klantvraag, het (historische) belang van de toegang of collectie en de beschikbare capaciteit. Hierbij zal extra aandacht worden gegeven aan het bewerken van overheidsarchief.

- Proactieve advisering van onze partners en toezicht op hun informatiehuishouding.

- Beleidsvorming ten aanzien van diversiteit en inclusie binnen de collectie, met aandacht voor de wijze van toegankelijk maken en voor het acquisitieprofiel.

- Doorontwikkeling van het digitale depot in al zijn facetten (van bestandsverwerving tot en met beschikbaarstelling) en bevordering van de deelname van onze partners daaraan.

2. Algemene dekkingsmiddelen

Conform de Gemeenschappelijke Regeling Gelders Archief, artikel 16, worden de ter beschikking te stellen middelen verschaft door de minister en de gemeenten, door het verstrekken van jaarlijkse bijdragen, op basis van de begroting. Deze zijn vermeld in de Financiële Begroting (onderdeel III) als "lumpsum".
De aangekondigde juridische terugtrekking van het Rijk uit de gemeenschappelijke regeling heeft, volgens toezegging van de minister van OCW, geen financiële consequenties voor de huidige lumpsum.

3. Kosten van overhead

De kosten voor de overhead van het Gelders Archief worden bepaald door de directe personele kosten. Deze betreffen 9 personen, die deels ook worden ingezet in het primaire proces of bij derden. In 2023 bedragen deze kosten naar verwachting € 575.000,-, dat betekent een overhead van minder dan 20%.

4. Bedrag voor vennootschapsbelasting

Vanaf 2016 zijn overheidsondernemingen belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. Het Nationaal Archief heeft overleg gevoerd met de Belastingdienst en het ministerie van Financiën over de positie van onder meer de RHC's in deze context; hier is geen gemeenschappelijk standpunt uit gekomen. Het Gelders Archief heeft de standpunten ten aanzien van de vennootschapsbelasting met BDO-adviseurs opgesteld en voorgelegd aan de belastingdienst. In juni 2018 heeft de belastingdienst aangegeven het Gelders Archief vooralsnog niet uit te nodigen om aangifte te doen. Met BDO-adviseurs is nu een nadere onderbouwing opgesteld voor het geval om een aangifte wordt gevraagd. Vanwege de verwachting dat hier geen fiscale consequenties uit voortkomen, wordt hier in de begroting geen rekening mee gehouden.

5. Bedrag voor onvoorzien

In de begroting van het Gelders Archief is geen bedrag opgenomen voor onvoorzien.

II PARAGRAFEN

1. Verslaglegging

In de Regeling Gelders Archief (RGA, art 16-23) zijn bepalingen opgenomen ten aanzien van de begroting, de meerjarenraming en de jaarstukken. De Wet Gemeenschappelijke Regelingen (GR) en de Gemeentewet (GW) schrijven voor dat iedere gemeenschappelijke regeling begrotings- en verantwoordingsstukken opstelt conform het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Dit besluit is ook van toepassing op het Gelders Archief; de betreffende stukken zijn conform de BBV opgesteld.
Het Gelders Archief voert één programma uit; er is geen nadere onderverdeling in deelprogramma's.

2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Bij het weerstandsvermogen gaat het om de mate waarin het Gelders Archief in staat is middelen vrij te maken om substantiële financiële tegenvallers op te vangen, zonder dat dit aanpassing van het beleid vereist. Een risico is de kans op het optreden van een positieve dan wel negatieve gebeurtenis van materieel belang, die niet voorzien is in de begroting van enig jaar.

Het Gelders Archief heeft tot doel "de belangen van de minister en de colleges bij alle aangelegenheden betreffende de archiefbescheiden, collecties, individuele documenten en dergelijke die berusten in de rijksarchiefbewaarplaats in de provincie en de archiefbewaarplaatsen van de gemeenten, in gezamenlijkheid te behartigen". Voor de bekostiging van de uitvoering van deze taken is het Gelders Archief nagenoeg geheel afhankelijk van de deelnemers.

Het weerstandsvermogen betreft de algemene reserve en bedraagt per 1 januari 2023 € 462.852.
Dit betreft 9,5% van de deelnemersbijdragen in het GA. De mate waarin weerstandsvermogen wordt gevormd, wordt in belangrijke mate beïnvloed door de statuten (RGA art 22, lid 2), waarin is opgenomen dat de reserve in enig jaar niet meer dan 10% van de gezamenlijke bijdragen mag bedragen.

Risico's die van invloed kunnen zijn op de toekomstige cijfers zijn:

	Risico	Opmerking
Wijzigingen in de GR of de bijdrage deelnemers	Laag	1)
Wijzigingen in subsidies en zakelijke diensten	Laag	2)
CAO aanpassingen en WW-verplichtingen	Laag	2)

1) In 2020 is in het bestuur de bijdrage per deelnemer vastgesteld en is afgesproken dat de deelnemers zich hieraan conformeren. In 2025 zal het Rijk uittreden als deelnemer in de GR, maar heeft schriftelijk bevestigd dat er geen wijziging zal komen in de bijdrage en prijscompensatie voor het analoge Rijks archiefmateriaal dat is opgeslagen bij het Gelders Archief.
2) Ten aanzien van de extra benodigde personele capaciteit voor subsidies en zakelijke diensten wordt in het personeelsbestand gewerkt met tijdelijke functies en arbeidsovereenkomsten, zodat bij het ongepland wegvallen van inkomsten of extra personeelskosten dit binnen de bestaande begrotingen c.q. reserves kan worden opgevangen.

EMU-saldo
Het EMU-saldo geeft het gerealiseerde saldo van de ontvangsten en uitgaven van de organisatie weer, berekend op transactiebasis. In het onderstaande zijn de verwachtingen voor het begrotingsjaar en de meerjarenraming opgenomen.

Kengetal	2022	2023	Begroting 2024	2025	2026	2027
EMU-saldo	755.755	507.000	507.000	507.000	507.000	507.000

Kengetallen
Het BBV kent een verplichte set van financiële kengetallen. Naast de kengetallen dient een beoordeling van de onderlinge verhouding van de kengetallen in relatie tot de financiële positie te worden opgenomen.

Kengetal	2022	2023	Begroting 2024	2025	2026	2027
Netto schuldquote	211	218	202	196	189	183
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	211	218	202	196	189	183
Solvabiliteitsratio	2%	2%	2%	2%	3%	3%
Structurele exploitatieruimte	3,5%	0%	0%	0%	0%	0%
Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Netto schuldquote
De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeenschappelijke regeling ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) gaat uit van een norm van maximaal 130%. Hierbij geldt dus hoe lager hoe beter. Hierbij blijkt dat de huisvestingschuld van het Gelders Archief ten opzichte van de jaarlijkse inkomsten relatief hoog is en drukt op de langdurige vaste lasten van de organisatie.

Solvabiliteitsratio
Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeenschappelijke regeling in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) gaat uit van een norm van minimaal 20%. Hierbij geldt dus hoe hoger hoe beter. Bij de beoordeling van dit kengetal moet in ogenschouw worden genomen, dat het Gelders Archief een gemeenschappelijke regeling is en sinds de oprichting een maximale reserve van 10% mag hebben.

Structurele exploitatieruimte
De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves, te delen door de totale baten. Met behulp van dit kengetal kan worden beoordeeld in welke mate sprake is van een begrotingsevenwicht.

3. Onderhoud kapitaalgoederen

Het Gelders Archief beschikt over een gebouw en installaties waarvoor planmatig onderhoud nodig is. Het gebouw is eigendom en het volledige onderhoud van dit pand komt voor rekening van het Gelders Archief. Hiervoor is een meerjarenonderhoudsplan (MJOP) opgesteld, welke in 2022 is geactualiseerd. Er is geen

sprake van achterstallig onderhoud. De afschrijvingen van het gebouw zijn gelijk aan de annuïtaire aflossingen van de lening.

4. Financiering

Door het Algemeen Bestuur is het normenkader voor rechtmatigheid vastgesteld in de Financiële Verordening. Hierbij dienen met name risico's bij financieringen beheersbaar te zijn en de kosten van geldleningen zo veel mogelijk beperkt.
Door de invoering van het schatkistbankieren zijn decentrale overheden verplicht hun (tijdelijk) overtollige middelen in de schatkist aan te houden. Per 1 januari 2023 wordt een bedrag van € 5.875.336 aangehouden bij het Ministerie van Financiën. Het drempelbedrag (het bedrag dat gemiddeld buiten de schatkist mag worden gehouden) bedraagt € 250.000.

De renterisiconorm is wettelijk vastgesteld op 20% van de begrotingsomvang. Van de langlopende schuld mag maximaal dat bedrag aan een renteherziening onderhevig zijn. Voor de renterisiconorm geldt een minimumbedrag van € 2.500.000. De renterisiconorm is niet van toepassing voor het Gelders Archief.

5. Bedrijfsvoering

Aan het hoofd van het openbaar lichaam Gelders Archief staat het algemeen bestuur. De voorzitter en twee leden van het algemeen bestuur hebben zitting in het dagelijks bestuur. De ambtelijke leiding van het Gelders Archief is belegd bij een door het algemeen bestuur te benoemen algemeen directeur.
Het Gelders Archief kent drie afdelingen (Publiek, Collectie en Bedrijfsvoering) die tezamen één programma verzorgen: de uitvoering van de archiefwet voor de deelnemers in de GR. De organisatie heeft één managementteam, dat direct leiding geeft aan alle medewerkers en vrijwilligers.
Er is geen budgetverdeling; enkele medewerkers kunnen bestellingen doen tot maximaal € 500,- en daarboven is vooraf toestemming vereist van de directeur bedrijfsvoering.

6. Rechtmatigheid

In de Regeling Gelders Archief (RGA artikel 21) is opgenomen dat jaarlijks een jaarrekening wordt opgesteld met een verklaring omtrent getrouwheid en rechtmatigheid, afgegeven door een accountant. Het algemeen bestuur heeft (conform RGA artikel 24) nadere regels vastgesteld met betrekking tot de organisatie van de financiële administratie, het kasbeheer en de boekhouding in een Financiële Verordening en met betrekking tot de controle op de financiële administratie en het kasbeheer in een Controle Verordening.

Met ingang van 2023 is de controle van de rechtmatigheid een verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur; hiervoor wordt een rechtmatigheidsverantwoording opgenomen in het jaarverslag. Daarmee komt het rechtmatigheidsverklaring van de externe accountant te vervallen. In 2023 worden de bestaande verordeningen gewijzigd en wordt een intern controleplan opgesteld op basis waarvan de rechtmatigheid wordt getoetst.

De afspraken zijn vastgelegd in de Administratieve Organisatie/Interne Beheersing (AO/IB), waarin de belangrijkste maatregelen zijn beschreven die gericht zijn op de informatieverstrekking voor de dagelijkse bedrijfsvoering, het kunnen beheersen van de organisatie en het hierover verantwoording af kunnen leggen. Er is vastgelegd hoe de processen verlopen, hoe de taakverdeling is en wie bevoegd is. Er zijn tegengestelde belangen gecreëerd, zodat de kans op fraude en misbruik beperkt worden (functiescheiding). De mate

waarin dit kan is overigens afhankelijk van de grootte van de organisatie. Er zijn autorisatietabellen opgesteld en er wordt gebruik gemaakt van werkinstructies, werkprogramma's en standaardformulieren voor het goed laten functioneren van de AO/IB. Risico's op fraude in de crediteurenadministratie en/of betalingen worden jaarlijks gecontroleerd.

7. Verbonden partijen

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin het Gelders Archief een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Van een financieel belang is sprake bij het ter beschikking stellen van een bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat, onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Een bestuurlijk belang is aanwezig bij zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht. Het Gelders Archief heeft geen verbonden partij.

8. Organisatiegegevens

Statutaire naam : Gelders Archief
Vestigingsplaats : Arnhem
Rechtsvorm : Openbaar lichaam op basis van de wet gemeenschappelijke regelingen (WGR)
Locaties : Westervoortsedijk 67-D, 6827AT Arnhem

Doelstellingen
Het Gelders Archief heeft tot doel "de belangen van de minister en de colleges bij alle aangelegenheden betreffende de archiefbescheiden, collecties, individuele documenten en dergelijke die berusten in de rijksarchiefbewaarplaats in de provincie en de archiefbewaarplaatsen van de gemeenten, in gezamenlijkheid te behartigen".

Directie
De directie wordt gevoerd door de heer dr. F.J.W. van Kan. De directeur valt onder de Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT). De bezoldiging van de directeur ligt onder het van toepassing zijnde WNT-maximum.

Bestuur (op 1 januari 2023)

Naam	Namens	AB	DB
A.M.C.J. Ponsioen	Rijk	vz	vz
E.G. Jansen	Rijk	lid	
vacature	Rijk	lid	
B.A.J. Roelofs	Arnhem	lid	lid
M.G.M. van de Geijn	Arnhem	lid	
A.M.J. Schaap	RRR	lid	lid

De bestuursleden vallen onder de Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT). De bezoldiging van de bestuursleden ligt onder het van toepassing zijnde WNT-maximum.

9. Openbaarheid

Conform artikel 3.5 van de Wet Open Overheid (WOO) worden het beleid en de uitvoering van de wetgeving verantwoord in het jaarverslag; hier is nog geen standaardmodel voor. Het Gelders Archief plaatst zoals voorgeschreven alle publicaties van het algemeen bestuur digitaal op Decentrale Regelgeving en Officiële Publicaties (DROP), inclusief het jaarverslag en de begroting. Daarnaast wordt gepubliceerd op onze website (zie Organisatie).

III BATEN EN LASTEN MET TOELICHTING

	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Opbrengsten			
Lumpsum Rijk	2.468.044	2.492.722	2.634.592
DVO prv Gelderland	615.782	615.783	650.828
Lumpsum Arnhem	1.123.333	1.134.566	1.199.139
Lumpsum Rheden	245.588	248.044	262.161
Lumpsum Renkum	179.054	180.845	191.137
Lumpsum Rozendaal	11.918	12.037	12.722
Prijscompensatie (2022 4,66%, rest 1 %)	209.791	46.840	49.020
Bijdragen lumpsum	4.853.510	4.730.837	4.999.599
Bijdragen e-Depot	271.726	165.000	172.000
Overige opbrengsten	175	1.500	1.000
Opbrengsten projecten	115.715	110.000	110.000
Opbrengsten diensten overheid	498.065	470.668	501.000
Opbrengsten diensten derden	157.278	102.000	106.000
Totaal opbrengsten	5.896.469	5.580.005	5.889.599
Kosten			
Personeelskosten	3.211.072	3.308.005	3.568.599
Huisvestingskosten	1.641.251	1.565.000	1.600.000
ICT kosten	356.355	320.000	350.000
E-Depot kosten	178.313	50.000	50.000
Organisatiekosten	233.002	240.000	250.000
Projecten	65.826	70.000	70.000
Zakelijke diensten overheid	0	25.000	0
Zakelijke diensten derden	2.113	1.000	0
Financiële baten & lasten	-272	1000	1000
Totaal kosten	5.687.660	5.580.005	5.889.599
Resultaat	208.809	0	0

De begroting 2024 sluit dekkend af**.** In het onderstaande wordt een toelichting gegeven van de posten in de begroting. De vermelde bedragen zijn in € 1.000.

1) Bijdragen lumpsum
   De lumpsumfinanciering is opgesteld conform de Regeling Gelders Archief (bijgesteld vanaf 2020 vanwege de wijziging in de lumpsumfinanciering), inclusief een begroting van de prijscompensatie van 1%. De prijscompensatie wordt jaarlijks vastgesteld door de minister; de andere deelnemers volgen in deze de minister.

2) Bijdragen e-Depot
   De ingangsdatum voor de lumpsum voor het e-Depot wordt individueel door de partners in de Regeling vastgesteld; de inspanning en kosten daarbij ook. Vooralsnog is hier de opdracht van de Provincie Gelderland opgenomen en de bijdrage van het Rijk.

3) Overige opbrengsten
   Dit betreft opbrengsten publiek, collecties en specifieke subsidies. Daarnaast worden hier de inkomsten opgenomen van de projecten, zakelijke diensten overheid en zakelijke diensten derden; de directe kosten hiervan worden apart zichtbaar opgenomen.

4) Personele kosten
   Dit bestaat uit de volgende onderdelen:
   a) personele kosten van de medewerkers met een arbeidsovereenkomst bij het Gelders Archief.
   b) inhuur tijdelijke krachten voor additionele of projectmatige werkzaamheden.
   c) de reis- en verblijfkosten van medewerkers, de kosten van stagiaires en vrijwilligers, de opleidingskosten en de overige personeelskosten.

   Hier zijn dus ook de personele kosten opgenomen van de projecten en zakelijke diensten.

5) Huisvestingskosten
   De huisvestingslasten betreffen de rente en afschrijvingskosten van het gebouw, alsmede de overige exploitatie en onderhoudskosten.

6) ICT-kosten
   Hieronder vallen alle licentiekosten, datacommunicatie, afschrijvingen en onderhoudskosten.

7) E-depot kosten
   De post e-Depot betreft de kosten ter voorbereiding en implementatie van de digitale opslag door het Gelders Archief.

8) Organisatiekosten
   De post organisatiekosten betreft contributies, abonnementen en kantoorkosten.

9) Projecten
   Deze kosten betreffen met name digitaliseringsprojecten en de kosten voor het project AVAG.

10) Zakelijke diensten overheid
    Dit betreft opdrachten voor overheidsorganisaties in de uitvoering van wettelijke taken.

11) Zakelijke diensten derden
    Dit betreft opdrachten bij bedrijfsarchieven, de detachering van personeel en de dienstverlening aan andere organisaties in het gebouw.

IV BALANS MET TOELICHTING

	Jaarrekening 31-12-2022	Prognose 31-12-2023	Prognose 31-12-2024
VASTE ACTIVA			
Materiële vaste activa			
Investeringen met een economisch nut	14.585.082	14.144.919	13.745.500
	14.585.082	14.144.919	13.745.500
VLOTTENDE ACTIVA			
Voorraden	0	0	0
Uitzettingen rentetypische looptijd < 1 jaar			
Overige vorderingen	75	0	0
Liquide middelen	6.051.157	5.507.608	5.409.353
Overlopende activa			
Overige transitoria die t.l.v. volgende jaren komen	198.407	100.000	100.000
	6.249.639	5.607.608	5.509.353
Totaal activa	20.834.721	19.752.527	19.254.853
VASTE PASSIVA			
Eigen vermogen			
Algemene reserve	254.043	462.852	462.852
Gerealiseerde resultaat lopend jaar	208.809	0	0
	462.852	462.852	462.852
Voorzieningen			
Voorziening groot onderhoud	1.283.024	1.300.000	1.350.000
Voorziening e-depot	400.000	300.000	200.000
	1.683.024	1.600.000	1.550.000
Vaste schulden rentetypische looptijd > 1 jaar			
Binnenlandse banken	17.318.564	16.889.675	16.442.000
	19.464.440	18.952.527	18.454.852
VLOTTENDE PASSIVA			
Netto vlottende schulden rentetypische looptijd < 1 jaar			
Overige schulden	293.639	300.000	300.000
Overlopende passiva	1.076.642	500.000	500.000
	1.370.281	800.000	800.000
Totaal passiva	20.834.721	19.752.527	19.254.852

Materiële vaste activa
Toelichting afschrijvingstermijnen:
- Grond (0 jaar), Gebouw (annuïtair 30 jaar)
- Inventaris (10 jaar), Apparatuur, ICT-server en Software (5 jaar) en ICT-Kantoor en ICT-Mobiel (3 jaar)

Overige vorderingen
Dit betreft het verwachte saldo debiteuren per 31 december.

Liquide middelen
Dit betreft het verwacht saldo van de liquide middelen per 31 december.
Bij schatkistbankieren OCW is een drempelbedrag afgesproken van € 250.000. Behoudens perioden waarin de bijdragen van de deelnemers worden ontvangen of grote uitgaven staan gepland, wordt het drempelbedrag niet overschreden.

De hoge liquiditeit is ontstaan bij de nieuwbouw van het Gelders Archief. In 2010 is voor de bouw de benodigde lening afgesloten bij de BNG. Tijdens de bouw bleek dat de uitgaven onverwacht minder waren vanwege extra subsidies, scherpe inkopen en fiscale restituties. Bij het aflossen van de lening wordt de volledige boeterente over de resterende looptijd in rekening gebracht. Het Algemeen Bestuur heeft daarom besloten de lening conform schema af te lossen. De huidige liquide middelen bestaan nu deels uit dit resterende deel van de lening en de opgebouwde voorzieningen.

Overlopende activa
Dit betreft de verwachte overlopende activa op basis van de ervaringen in het verleden.

Algemene reserve
In de begroting wordt een resultaat nihil verwacht, waardoor geen wijzigingen optreden in het eigen vermogen.

Voorzieningen
De voorziening groot onderhoud zal naar verwachting de komende jaren toenemen voor de dekking van de vervangingsinvesteringen op termijn. De voorziening e-depot is opgenomen ter dekking van de verwachte kosten tijdens de ontwikkeling- en implementatiefase van het e-depot van het Gelders Archief.

Vaste schulden met rentetypische looptijd > 1 jaar
Er zijn twee leningen afgesloten bij de Bank Nederlandse Gemeenten te Den Haag. De totale hoofdsom van de lening BNG bedraagt 21.000.000. Van de resterende looptijd is € 15.486.968 langer dan vijf jaar. De gemiddelde rentevoet bedraagt 4,36%.

Lening	Rente	Ingangsdatum	Looptijd in jaren	Aflossing 2022	Aflossing 2023
€ 5.000.000 (aflossingsvrij)	4.35	01-10-2010	40	0	0
€ 16.000.000 (annuïtair)	4.38	01-07-2011	30	410.892	428.889

Overige schulden
Dit betreft de verwachte overige schulden op basis van de ervaringen in het verleden.

Overlopende passiva
Dit betreft de verwachte overlopende passiva op basis van de ervaringen in het verleden.

V MEERJARENRAMING 2024-2027

	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Opbrengsten				
Lumpsum Rijk	2.634.592	2.660.938	2.687.547	2.714.422
DVO prv Gelderland	650.828	657.337	663.910	670.549
Lumpsum Arnhem	1.199.139	1.211.130	1.223.241	1.235.474
Lumpsum Rheden	262.161	264.783	267.431	270.105
Lumpsum Renkum	191.137	193.048	194.979	196.928
Lumpsum Rozendaal	12.722	12.850	12.978	13.108
Prijscompensatie (2022 4,66%, rest 1 %)	49.020	50.001	50.501	51.006
Bijdragen lumpsum	4.999.599	5.050.086	5.100.587	5.151.593
Bijdragen e-Depot	172.000	173.000	174.000	125.000
Overige opbrengsten	1.000	1.000	1.000	1.000
Opbrengsten projecten	110.000	110.000	110.000	110.000
Opbrengsten diensten overheid	501.000	472.500	474.000	475.500
Opbrengsten diensten derden	106.000	108.500	111.000	113.500
Totaal opbrengsten	5.889.599	5.915.086	5.970.587	5.976.593
Kosten				
Personeelskosten	3.568.599	3.579.086	3.619.587	3.610.593
Huisvestingskosten	1.600.000	1.605.000	1.610.000	1.615.000
ICT kosten	350.000	355.000	360.000	365.000
E-Depot kosten	50.000	50.000	50.000	50.000
Organisatiekosten	250.000	255.000	260.000	265.000
Projecten	70.000	70.000	70.000	70.000
Zakelijke diensten overheid	0	0	0	0
Zakelijke diensten derden	0	0	0	0
Financiële baten & lasten	1000	1000	1000	1000
Totaal kosten	5.889.599	5.915.086	5.970.587	5.976.593
Resultaat	0	0	0	0

De meerjarenraming is een extrapolatie van de begroting 2024.

Geprognosticeerde begin – en eindbalans 2024-2027

	Prognose 31-12-2024	Prognose 31-12-2025	Prognose 31-12-2026	Prognose 31-12-2027
VASTE ACTIVA				
Materiële vaste activa				
Investeringen met een economisch nut	13.745.500	13.631.213	13.201.409	12.755.408
	13.745.500	13.631.213	13.201.409	12.755.408
VLOTTENDE ACTIVA				
Voorraden	0	0	0	0
Uitzettingen rentetypische looptijd < 1 jaar				
Overige vorderingen	0	0	0	0
Liquide middelen	5.409.353	5.006.356	4.898.411	4.885.299
Overlopende activa				
Overige transitoria die t.l.v. volgende jaren komen	100.000	100.000	100.000	100.000
	5.509.353	5.106.356	4.998.411	4.985.299
Totaal activa	19.254.853	18.737.569	18.199.820	17.740.707
VASTE PASSIVA				
Eigen vermogen				
Algemene reserve	462.852	462.852	462.852	462.852
Gerealiseerde resultaat lopend jaar	0	0	0	0
	462.852	462.852	462.852	462.852
Voorzieningen				
Voorziening groot onderhoud	1.350.000	1.400.000	1.450.000	1.500.000
Voorziening e-depot	200.000	100.000	0	0
	1.550.000	1.500.000	1.450.000	1.500.000
Vaste schulden rentetypische looptijd > 1 jaar				
Binnenlandse banken	16.442.000	15.974.717	15.486.968	14.977.854
	18.454.852	17.937.569	17.399.820	16.940.706
VLOTTENDE PASSIVA				
Netto vlottende schulden rentetypische looptijd < 1 jaar				
Overige schulden	300.000	300.000	300.000	300.000
Overlopende passiva	500.000	500.000	500.000	500.000
	800.000	800.000	800.000	800.000
Totaal passiva	19.254.852	18.737.569	18.199.820	17.740.706

Geprognosticeerd overzicht van incidentele baten en lasten 2024-2027

	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Saldo baten en lasten	0	0	0	0
Toevoegingen en ontrekkingen aan reserves	0	0	0	0
Begrotingssaldo na bestemming	0	0	0	0
Waarvan incidentele baten en lasten	0	0	0	0
Structureel begrotingssaldo	0	0	0	0

Er zijn geen incidentele baten en lasten geprognosticeerd voor de betreffende periode.

Gelders Archief
T.a.v. Het bestuur
Westervoortsedijk 67-D
6827 AT ARNHEM

Datum : ? juni 2023
Zaaknummer : 207307
Contactpersoon : Hilbrand Harkema
Telefoonnummer : 026 3775307

Onderwerp: zienswijze begroting incl. programmaplan 2024

Geacht bestuur,

In uw brief van 21 maart 2023 biedt u de gemeente Arnhem de ontwerpbegroting 2024 van het Gelders Archief aan. U vraagt de gemeente over deze ontwerpbegroting en programmaplan een zienswijze in te dienen. Via deze brief stellen wij u op de hoogte van de zienswijze van de raad op de Ontwerpbegroting 2024 van het Gelders Archief.

Uw jaarplan 2024 is een uitwerking en concretisering van uw strategisch plan 2021-2024. Het jaar 2024 staat volgens uw plan in het teken van de ontvlechting en het formuleren van de nieuwe relatie met het Rijk. Dit naar aanleiding van het voornemen van het Rijk om zich per 1 januari 2025 terug te trekken uit de Gemeenschappelijke Regelingen ten behoeve van de Regionale Historische Centra (RHC's), waaronder het Gelders Archief.

Aan de ontwikkeling en implementatie van uw nieuwe e-depot besteedt u in uw jaarplan weinig aandacht. Wij verzoeken u ons hiervan op de hoogte te blijven houden. De komende 4 jaren zijn de kosten voor het e-depot gedekt door de bijdragen van het Rijk en de in de begroting van het Gelders Archief opgenomen voorziening e-depot. Voor de periode hierna is het echter noodzakelijk dat er voldoende opdrachtgevers zijn om het e-depot te continueren. Wij zien graag uw visie dan wel plan van aanpak om deze nieuwe opdrachtgevers te werven.

Daarnaast wilt u in 2024 de nieuwe gemeenschappelijke regeling formeel aan de partners voorleggen. In dit kader vragen wij u ook met een voorstel te komen ten aanzien van de jaarlijkse prijscompensatie. In de huidige regeling is vastgelegd dat de partners in de gemeenschappelijke regeling de jaarlijkse prijscompensatie van het Rijk volgen. Deze is echter over het algemeen hoger dan de prijscompensatie waarmee in de begroting van de gemeente Arnhem rekening wordt gehouden. Deze situatie leidt tot een (oplopend) tekort op de begroting van de gemeente. Wij verzoeken u derhalve in de nieuwe gemeenschappelijke regeling de jaarlijkse compensatie op het niveau van die van de gemeente Arnhem vast te stellen.

Vorig jaar verzochten wij u in onze zienswijze op uw begroting 2023, maar ook in een aparte brief d.d. 27 juli 2022, in uw jaarplannen een paragraaf op te nemen over diversiteit en inclusie en dit onderwerp op de agenda van uw bedrijfsvoering te zetten. Het college heeft in maart 2023 nogmaals aan de

gemeenteraad aangegeven het belangrijk te vinden dat ook partners, met wie de gemeente Arnhem samenwerkt (waaronder verbonden partijen), zich inzetten voor een inclusieve en diverse organisatie en dienstverlening. Dit door onder meer te sturen op een divers personeelsbestand, een inclusieve (werk)cultuur en communicatie.
De passage, die u in uw jaarplan wijdt aan diversiteit en inclusie, is in onze ogen een te magere reflectie op dit thema. Wij verzoeken u daarom in uw jaarplan 2025 diepgaander en uitgebreider in te gaan op hoe u werkt aan of van plan bent te werken aan diversiteit en inclusie binnen uw organisatie. Het is voor Arnhem namelijk belangrijk dat Gelders Archief een uitnodigende en toegankelijke organisatie is voor alle inwoners. Inspanningen op het gebied van publiek, programma, personeel en partners zijn belangrijke aandachtsgebieden hierbij. Daarnaast verzoeken wij u de culturele Code Diversiteit & Inclusie een plek te geven in de nieuwe gemeenschappelijke regeling die u in 2024 wilt voorleggen aan de partners.

Hoogachtend,

De griffier, De voorzitter,

GEMEENTE Arnhem

Besluit van	14 juni 2023
Zaaknummer	191265

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

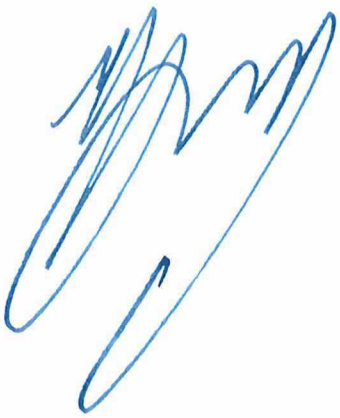
gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 30 mei 2023, nummer: 191265;

gelet op artikel 35 van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen en artikel 18 en 19 van de Gemeenschappelijke Regeling park Lingezegen;

besluit:

1. Het Dagelijks Bestuur van Park Lingezegen met bijgevoegde zienswijzebrief mee te delen dat ingestemd kan worden met de jaarrekening 2022 en begroting 2024 van Park Lingezegen.

De griffier,



De voorzitter,



Jaarrekening 2022 en begroting 2024 Park Lingezegen

Voor de gemeenteraadsvergadering d.d.:	14 juni 2023
Portefeuillehouder:	Van der Wel

Resultaat van bespreking:

Aan de gemeenteraad, 9 juni 2023

Door het college is het raadsvoorstel ‘Jaarrekening 2022 en begroting 2024 Park Lingezegen’ aangeboden aan de raad. Het betreft een zienswijze op de conceptbegroting van de gemeenschappelijke regeling over 2024. Zowel de jaarrekening als de conceptbegroting geven geen aanleiding om een inhoudelijke zienswijze op te stellen: de jaarrekening is sluitend en conform verwachtingen. De begroting is gericht op beheer en doorontwikkeling. Wel is er sprake van een kostenstijging (en stijging van de bijdrage vanuit de gemeente) als gevolg van prijsstijgingen.

Het Dagelijks Bestuur van de Agendacommissie heeft daarom besloten dit voorstel direct, dat wil zeggen zonder voorafgaande raadskamerbespreking, toe te voegen aan de agenda van de besluitvormende vergadering.

De raadsadviseur, De voorzitter,

W.M. Lammers K. Koorn

RAADSVOORSTEL

Aan de gemeenteraad

Zaaknummer 191265

Onderwerp: Jaarrekening 2022 en begroting 2024 Park Lingezegen

Voorstel

1. Het Dagelijks Bestuur van Park Lingezegen met bijgevoegde zienswijzebrief mee te delen dat ingestemd kan worden met de (concept) jaarrekening 2022 en (concept) begroting 2024 van Park Lingezegen.

Inleiding

Jaarlijks wordt door het bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Park Lingezegen aan de raden van de vier betrokken gemeenten, waaronder Arnhem, de mogelijkheid geboden een zienswijze in te dienen met betrekking tot de jaarrekening en begroting van het park.

Huidige stand van zaken
Het fysieke beheer van het park verloopt naar wens en wordt uitgevoerd met diverse partners in lijn met de beheervisie. In het park is ruimte voor verschillende initiatieven zoals voedselbossen, een schaapskudde, een collectie van fruitbomen en sport- en spelactiviteiten.
In 2023 legt het park de nadruk op het stimuleren van het gebruik van de park door de bewoners van de omringende gemeenten. Dit gaat zij onder andere doen door het betrekken van lokale partijen bij het park en het organiseren en faciliteren van evenementen.
Het succesvolle evenement “The colorfield performance” met een expositie van schilderijen op het evenemententerrein keert terug in 2023. De Herenboeren krijgen een plek in het park en er worden verschillende nieuwe wandelroutes (klompenpaden) gerealiseerd.

Beoogd effect

De raad wordt geïnformeerd over de (concept) jaarrekening 2022 en de (concept) begroting 2024 van de Gemeenschappelijke Regeling Park Lingezegen en krijgt de gelegenheid een zienswijze te geven op deze stukken, zodat de raad zijn controlerende rol adequaat kan uitoefenen en tijdig bij kan sturen.

Argumenten

1.1 Zowel de (concept) jaarrekening 2022 als de (concept) begroting 2024 geven geen aanleiding tot het maken van op- of aanmerkingen en zijn beide conform eerder gemaakte afspraken.

Arnhem GEMEENTE

Kanttekeningen en risico's

1.1 Het bedrag dat hiervoor nu in de begroting is opgenomen wordt overschreden.

In de, ook door de gemeente Arnhem, ondertekende overeenkomst van de GR Park Lingezegen is afgesproken dat de bijdrage van de deelnemende gemeenten jaarlijks wordt geïndexeerd op basis van de GWW-index (Grond, Weg- en Waterwerken). De bijdrage van de gemeente stijgt daardoor met 8%. Mogelijk zal deze stijging zich ook na 2023 voortzetten.

Participatie

Bij het tot stand komen van deze stukken zijn de vier deelnemende gemeenten betrokken. Bij de doorontwikkeling en het beheer van Park Lingezegen worden inwoners van de deelnemende gemeenten, lokale ondernemers en bezoekers van het park betrokken.

Financiën

Jaarrekening 2022
De jaarrekening over 2022 ligt in lijn met eerdere jaren en is conform de verwachtingen. Verdere bijzonderheden zijn er niet te melden.

Begroting 2024
De begroting is gericht op het beheer en de doorontwikkeling. Voor een sluitende begroting wordt een beroep gedaan op het beheerfonds van het park. Het bedrag dat in het beheerfonds zit, is tezamen met de jaarlijkse bijdragen van de deelnemende gemeenten nog ruim voldoende om circa 20 jaar vooruit te kunnen. De begroting voor 2024 laat aan de kostenkant geen opvallende zaken zien anders dan een stijging van de uitgaven als gevolg van de prijsstijgingen. In de gemeenschappelijke regeling is afgesproken dat de bijdrage van de vier deelnemende gemeenten jaarlijks wordt geïndexeerd o.b.v. de grond, weg- en waterbouw (GWW) prijsindex. Voor 2024 zal de Arnhemse bijdrage stijgen van € 267.000 in 2023 naar € 302.000. De aanvullende indexatie zal worden meegenomen in de verdeling van de nominale compensatie in de Begroting 2024. De indexaties zijn fors, hiervoor is aandacht gevraagd om in de toekomst met de indexaties in de lijn te blijven bij wat er binnen de gemeente gebeurt. Overigens geldt voor alle deelnemende gemeente een gelijke jaarlijkse bijdrage.

Uitvoering

De brief wordt verzonden aan het Dagelijks Bestuur van Park Lingezegen.

Communicatie

Niet van toepassing

Bijlagen

Stukken voor gemeenteraad

- Raadsvoorstel Jaarrekening 2022 en begroting 2024 Park Lingezegen
- (concept) Zienswijzebrief
- Jaarrekening 2022 Park Lingezegen
- Begroting 2024 Park Lingezegen

RAADSVOORSTEL

Besluit van	
Zaaknummer	191265

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 30 mei 2023, nummer: 191265;

gelet op artikel 35 van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen en artikel 18 en 19 van de Gemeenschappelijke Regeling park Lingezegen;

besluit:

1. Het Dagelijks Bestuur van Park Lingezegen met bijgevoegde zienswijzebrief mee te delen dat ingestemd kan worden met de jaarrekening 2022 en begroting 2024 van Park Lingezegen.

De griffier, De voorzitter,

Gemeente Arnhem

GEMEENTE Arnhem

Park Lingezegen
Het Dagelijks Bestuur
De Park 10
6661 NW Elst

Datum	:
Uw kenmerk	: mail 29 maart 2023
Zaaknummer	: 191265
Contactpersoon	: Marcel Wenker
Telefoonnummer	: 026 3772185

Onderwerp: Zienswijze jaarrekening 2022 en begroting 2024 GR Park Lingezegen

Geacht bestuur,

Naar aanleiding van uw e-mail van 29 maart 2023, delen wij u mee dat uw jaarrekening 2022 en begroting 2024 behandeld zijn in de raadsvergadering van …. 2023.

De raad heeft kennisgenomen van de hiervoor aangegeven stukken en kan instemmen met de jaarrekening 2022 en de begroting 2024.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van Arnhem,
De secretaris, de burgemeester,

J.H. de Baas A. Marcouch

Gemeenschappelijke Regeling
Park Lingezegen

Concept

Jaarrekening 2022

2 Maart 2023

Inhoudsopgave

1 Jaarverslag 3
2 Programmaverantwoording 5
2.1 Programma beheer Park Lingezegen 5
2.2 Uitgangspunten van het beleid ten aanzien van de algemene dekkingsmiddelen 6
2.3 Aanwending van de post onvoorzien 6
2.4 Paragrafen 7
2.4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 7
2.4.2 Financiering 7
2.4.3 Bedrijfsvoering 8
2.4.4 Verbonden partijen 8
2.4.5 Grondbeleid 8
2.4.6 Rechtmatigheid 8
2.4.7 BTW 9
3 Jaarrekening 11
3.1 Algemeen 11
3.2 Balans Park Lingezegen 13
3.3 Toelichting op de balans 14
3.3.1 Toelichting algemeen 14
3.3.2 Toelichting op de activa 14
3.3.3 Toelichting op de passiva 16
3.4 Overzicht van baten en lasten 2022 Park Lingezegen 17
3.4.1 Toelichting op het overzicht van baten en lasten 17

Concept Jaarrekening

1 Jaarverslag

Op 1 december 2010 is de gemeenschappelijke Regeling Park Lingezegen opgericht en vastgelegd in een bestuursovereenkomst door de deelnemende partijen. De Gemeenschappelijke Regeling werkt onder mandaat van de deelnemende partijen. Met de oprichting van de Gemeenschappelijke Regeling werd de besluitvoering en uitvoering van het park bij één partij neergelegd: De Parkorganisatie.

De parkorganisatie is gevestigd in Elst. De medewerkers van Park Lingezegen zorgen voor de coördinatie van het beheer van Park Lingezegen en verbinden de lokale partijen die een belang hebben bij het park. Zo zorgt de parkorganisatie voor een park waar mensen zich thuis voelen, recreëren en genieten van de natuur. Met verrassende activiteiten, gericht op een levendig en beleefbaar park Lingezegen.

De parkorganisatie functioneert als een zelfstandig openbaar lichaam. De parkdirecteur verzorgd dagelijkse operationele aansturing van de parkorganisatie. De uiteindelijke verantwoordelijkheid voor het openbaar lichaam ligt bij het Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur van Park Lingezegen. De partners die samenwerken in het openbaar lichaam zijn: gemeente Lingewaard, gemeente Overbetuwe, gemeente Nijmegen en gemeente Arnhem.

Concept Jaarrekening

Programma verantwoording 2022

Concept Jaarrekening

2 Programmaverantwoording

2.1 Programma beheer Park Lingezegen

Belangrijkste doelstellingen en activiteiten

De belangrijkste doelstelling van het programma is het beheer van Park Lingezegen. Voor het afgelopen begrotingsjaar waren de belangrijkste doelstellingen en activiteiten:

Doelstellingen en Activiteiten

Doelstelling	Activiteit	Raming 2022 (x € 1)	Realisatie 2022 (x € 1)
Afronding basisuitrusting	Uitvoering projecten	€ -	€ 172.775
Subtotaal:		*€ -*	*€ 172.775*
Organisatie	Projectmanagement en ondersteuning	€ 594.733	€ 599.594
Beheerkosten	Beheer van ingerichte gebieden	€ 640.340	€ 606.922
Subtotaal:		*€ 1.235.073*	*€ 1.206.516*
Totaal:		**€ 1.235.073**	**€ 1.379.291**

Bereikt

Onder de afronding basisuitrusting zijn activiteiten uitgevoerd om de basisuitrusting verder te vervolmaken. Denk daarbij aan kleine aanpassingen om het gebruik van het Park verder te verbeteren. Ook bevat deze post nog enkele staartkosten voortvloeiend uit de inrichting. Deze kosten waren in de begroting voorzien op eerdere jaren. Het gaat dus vooral om een verschuiving van activiteiten die eigenlijk in eerdere jaren zouden worden uitgevoerd.

Het Algemeen Bestuur heeft goedkeuring gegeven voor de volgende projecten om nog uit te voeren onder de afronding van de basisuitrusting:

- Afwikkelen laatste dossiers en discussiepunten belanghebbenden;
- Afwikkeling aannemer contractueel onderhoud Waterrijk;
- Brug / doorontwikkeling Appelland;
- Realiseren klompenpaden;
- Fietspad Lingewaard;
- Aanvullend parkmeubilair.

Hieronder staat per doelstelling een korte verklaring.

Uitgevoerde activiteiten:

<u>Afronding Basisuitrusting</u>

Park Lingezegen is afgerond. Deze kosten zijn staartkosten die te maken hebben met de inrichting of voor kleinere projecten om het gebruik van Park Lingezegen verder te bevorderen.

<u>Organisatie</u>

De organisatie is gericht op het beheer van Park Lingezegen. Met de transitie naar een beheerorganisatie is personeel in dienst getreden bij de parkorganisatie. De overschrijding op deze post betreft een verschuiving tussen organisatiekosten en beheerkosten.

Concept jaarrekening

Beheerkosten

De beheerkosten zijn gebaseerd op contracten die zijn afgesloten met lokale partijen. Deze partijen beheren de verschillende gebieden van Park Lingezegen. Het plan voor dit beheer en het toezicht is in handen van de parkorganisatie.

Toelichting

In de realisatie is een overschrijding te zien ten opzichte van de begroting. Deze overschrijding is volledig toe te rekenen aan incidentele uitgaven voor de afronding van de basisuitrusting. De beheerorganisatie heeft minder besteed dan begroot. De minder kosten hebben met name betrekking op de beheerkosten. Op dit moment is het park nog relatief jong wat minder beheerkosten met zich meeneemt. De verwachting is dat deze kosten mee zullen stijgen met het ouder worden van het park, waardoor de kosten van onderhoud zullen stijgen.

2.2 Uitgangspunten van het beleid ten aanzien van de algemene dekkingsmiddelen

De baten liggen hoger dan opgenomen in de begroting. De voornaamste oorzaak voor de hogere opbrengsten is de verkoop van grond aan de gemeente Lingewaard. Ook heeft de parkorganisatie enkele subsidies ontvangen die niet waren begroot.

Algemene dekkingsmiddelen	Raming 2022 (x € 1)	Realisatie 2022 (x € 1)
Algemene dekkingsmiddelen	€ 1.034.073	€ 1.165.525
Totaal:	**€ 1.034.073**	**€ 1.165.525**

2.3 Aanwending van de post onvoorzien

In 2022 waren geen onvoorziene uitgaven. Deze waren ook niet begroot.

Onvoorzien	Raming 2022 (x € 1)	Realisatie 2022 (x € 1)
Park Lingezegen	€ -	€ -
Totaal:	**€ -**	**€ -**

2.4 Paragrafen

2.4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De parkorganisatie vormt alleen reserves die vrij aanwendbaar zijn. De parkorganisatie kent geen formeel weerstandsvermogen, aangezien de begroting over de totale looptijd van het project sluitend en taakstellend is. Eventuele tegenvallers leiden over de volledige looptijd van het project daarom tot het maken van keuzes om de tegenvallers te kunnen opvangen binnen de begroting.

Risico's worden opgevangen in de exploitatie wanneer ze de post onvoorzien overschrijden. Nu de inrichtingsfase is afgerond is de kans op grote tegenvallers aanzienlijk afgenomen. Het eerste jaar waarin de beheerorganisatie in lijn is met de plannen laat zien dat de beheerbegroting voldoende ruimte biedt voor het realiseren van de plannen. Daarmee is duidelijk dat het huidige beheerfonds voldoende is om het beheer, in overeenstemming met de doelstellingen, langjarig te kunnen waarborgen.

Het vermogen van de parkorganisatie was aan het begin van 2022, na het besluit van het algemeen bestuur het resultaat van 2021 toe te voegen aan de algemene reserves, € 5.418.756 De algemene reserves van de parkorganisatie worden afgebouwd gedurende de realisatie van het park. De parkorganisatie stelt voor, na goedkeuring van de jaarrekening 2022, het verlies (€ 208.767) toe te voegen aan het eigen vermogen. Hiermee komen de algemene reserves uit op € 5.209.990.

In het kader van het BBV berekent de parkorganisatie jaarlijks een aantal kengetallen. Deze kengetallen geven inzicht in de financiële positie en exploitatieruimte van de parkorganisatie. De kengetallen laten een negatieve structurele exploitatieruimte zien. Dat is in overeenstemming met de opzet van de parkorganisatie waarbij een structureel jaarlijks tekort wordt gefinancierd vanuit een beschikbaar beheerfonds dat is opgezet om te voorzien in minimaal 20 jaar onderhoud.

Kengetallen BBV	2022		2021
	begroot	realiteit	realiteit
netto schuldquote	nvt	-447%	-226%
netto schuldquote gecorrigeerd voor leningen	nvt	-447%	-226%
Solvabiliteitsratio	nvt	95%	95%
Structurele exploitatieruimte	-19%	-122%	-19%

2.4.2 Financiering

De financiering van de parkorganisatie gebeurt volledig door de deelnemers aan de parkorganisatie. De deelnemende gemeenten storten jaarlijks een beheerbijdrage. Deze beheerbijdrage wordt jaarlijks aangevuld met een onttrekking uit het de vrije reserves om zo de kosten voor het beheer langjarig te dekken. De parkorganisatie heeft een treasurystatuut opgesteld, in overeenstemming met haar verordeningen en de relevante wet- en regelgeving. In het treasurystatuut is onder andere opgenomen dat het de parkorganisatie niet is toegestaan langlopende financiering aan te trekken.

Concept jaarrekening

2.4.3 Bedrijfsvoering

De structuur van de parkorganisatie is:

Algemeen bestuur (AB)
Het Algemeen bestuur bestaat uit acht leden plus de directeur. Iedere gemeente vertegenwoordigd in de Gemeenschappelijke Regeling Park Lingezegen levert twee wethouders die plaats nemen in het Algemeen Bestuur. Het voorzitterschap rouleert elke twee jaar. Omstebeurt wordt een voorzitter aangesteld uit een grondgebiedgemeente (Overbetuwe of Lingewaard) en een niet-grondgebiedgemeente (Arnhem of Nijmegen). Het Algemeen Bestuur werkt kaderstellend voor het beleid van de Gemeenschappelijke Regeling Park Lingezegen en stelt de begroting en jaarrekening vast. In 2022 heeft driemaal een vergadering van het Algemeen Bestuur plaatsgevonden.

Dagelijks bestuur (DB)
Het Dagelijks Bestuur bestaat uit vier leden plus de directeur. Iedere gemeente in de Gemeenschappelijke Regeling Park Lingezegen levert één wethouder die plaatsneemt in het dagelijks bestuur van Park Lingezegen. Het Dagelijks Bestuur bewaakt de uitvoering van het gestelde beleid en heeft een controlerende rol op de beheer- en netwerkorganisatie van Park Lingezegen. Wanneer er beslissingen over de uitwerking van het beleid zijn die de beslissingsbevoegdheid van het Dagelijks Bestuur overstijgen worden deze door het Dagelijks Bestuur geagendeerd bij het Algemeen Bestuur. In 2022 heeft vier maal een vergadering van het Dagelijks Bestuur plaatsgevonden.

Operationele organisatie
De operationele aansturing van de parkorganisatie is de verantwoordelijkheid van de (door het algemeen bestuur aangestelde) parkdirecteur. Hij heeft een team beschikbaar dat bestaat uit eigen personeel en ingehuurde medewerkers op de aandachtsgebieden beheer, juridisch, financieel, communicatie en ondersteuning. Het grootste deel van de medewerkers van de parkorganisatie is vast in dienst. De verantwoordelijkheid voor de uiteindelijke besluitvoering ligt bij het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur van de parkorganisatie. ICT is volledig uitbesteed.

2.4.4 Verbonden partijen

De Parkorganisatie kent geen verbonden partijen.

2.4.5 Grondbeleid

De parkorganisatie is opgericht voor het realiseren en beheren van Park Lingezegen. Realisatie van het park is afgerond. Grond die wordt aangekocht en niet bij de basisuitrusting hoort wordt in principe geruild tegen grond die wel tot de basisuitrusting hoort, of wordt verkocht.

2.4.6 Rechtmatigheid

De parkorganisatie heeft geen herziene begroting gemaakt, maar werkt vanuit een oorspronkelijke begroting. De realisatie wijkt af van de begroting. Per afwijking is een verklaring

Concept jaarrekening

gegeven. In 2022 zijn door de controller van de parkorganisatie interne audits uitgevoerd op gevolgde procedures. De audits hebben geen onrechtmatigheden opgeleverd.

2.4.7 BTW

De Parkorganisatie wordt door de belastingdienst gezien als een “ondernemer” en valt onder het reguliere BTW regime.

Concept Jaarrekening

Jaarrekening
2022

Concept Jaarrekening

3 Jaarrekening

3.1 Algemeen

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling
De volgende grondslagen, waarop de waardering van de activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd, zijn bedoeld als leidraad voor een juiste interpretatie van de financiële overzichten. De jaarrekening is opgesteld volgens de voorschriften van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (hierna: BBV).

Tenzij bij de desbetreffende balanspost anders vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Voor zover het BBV niet anders voorschrijft, zijn de baten en lasten toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Voorraden
De parkorganisatie heeft geen waarde toegekend aan de gronden die zij bezit. Deze gronden zijn verworven en volledig afgewaardeerd.

Vorderingen en overlopende activa
De vorderingen en overlopende activa worden gewaardeerd tegen de nominale waarde

Liquide middelen
De liquide middelen zijn tegen nominale waarde opgenomen in de balans.

Gerealiseerd resultaat
Het gerealiseerde resultaat is het resterende resultaat na reeds bestemde mutaties in de reserves. Het gerealiseerde resultaat wordt ter besluitvorming voorgelegd aan het algemeen bestuur.

Vlottende passiva
De vlottende passiva zijn tegen nominale waarde opgenomen in balans.

Borg- en garantstellingen
Buiten de balanstelling wordt - voor zover van toepassing - het bedrag genoemd waarvoor er borg- of garantstellingen zijn afgegeven.

Verordeningen
Het openbaar lichaam heeft verordeningen opgesteld conform artikel 216, 217 en 217a van de Provinciewet. Deze verordeningen organiseren het financiële beleid van de parkorganisatie. Het algemeen bestuur heeft Schuurman en de Leeuw Accountants B.V. opdracht gegeven de controle van de jaarrekening te verzorgen.

Concept Jaarrekening

Normenkader en controletolerantie
Naast de verschillende wet- en regelgeving wordt het normenkader gevormd door de verschillende verordeningen, het treasury-statuut en de door de parkorganisatie ingerichte (financiële) processen met bijbehorende procedures en werkinstructies. De verordeningen die relevant zijn werden vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur op 1 december 2010. Het normenkader wordt gevormd door:

Programma/ product	Specifieke activiteit	Wetgeving extern	Regelgeving intern
Algemeen bestuur en ondersteunende processen	Samenwerking	- Grondwet - Burgerlijk wetboek - Algemene wet bestuursrecht - Wet gemeenschappelijke regelingen	- Bestuursovereenkomst - Regeling voorschriften mandatering bevoegdheden van het dagelijks bestuur en de voorzitter (Regeling mandatering)
	Algemeen financieel middelenbeheer	- Burgerlijk wetboek - Provinciewet - Besluit begroting en verantwoording - Besluit accountantscontrole provincies en gemeenten - Besluit BTW compensatiefonds - Wet gemeenschappelijke regelingen	- Verordening 216 - Verordening 217/217a - Regeling mandatering
	Treasury	- Wet financiering decentrale overheden - Regeling Uitzettingen en derivaten decentrale overheden	- Treasury-statuut
	Arbeidsvoorwaarden en Personeelsbeleid	- Ambtenarenwet - Fiscale wetgeving - Sociale verzekeringswetgeving - Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector - cao Gemeentelijke organisaties	- Overige personeelsregelingen - Detacheringsovereenkomsten - Arbeidsovereenkomsten
	Inkopen en contractbeheer	- Europese aanbestedingsrichtlijnen	- Regeling inkopen en aanbesteding - Regeling mandatering

Voor de controletolerantie wordt aangesloten bij de maximale goedkeuring- en rapportagetoleranties, zoals die wettelijk in het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO) zijn vastgesteld, te weten 1% van de lasten voor fouten en voor onzekerheden in de controle 3% van de lasten. Deze toleranties gelden zowel voor de getrouwheid als voor de rechtmatigheid.

Concept Jaarrekening

3.2 Balans Park Lingezegen

ACTIVA		**31-12-2022** (x € 1.000)		**31-12-2021** (x € 1.000)
Vlottende activa				
Uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer				
- vorderingen op openbare lichamen				
Uitzettingen met een rentetypische looptijd kleiner dan één jaar				
- vorderingen op openbare lichamen	65		82	
- overige vorderingen	150		39	
- Rekening courant verhouding met het Rijk	5.140		5.523	
Liquide middelen				
- bank- en girosaldi	104		42	
Totaal vlottende activa		*5.459*		*5.686*
Totaal activa:		**5.459**		**5.686**

PASSIVA		**31-12-2022** (x € 1.000)		**31-12-2021** (x € 1.000)
Vaste Passiva				
Eigen vermogen				
- Algemene Reserve	5.419		4.409	
- Gerealiseerd resultaat	-209		1.009	
Totaal vaste passiva:		*5.210*		*5.418*
Vlottende Passiva				
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd kleiner dan één jaar				
- overige schulden	219		189	
Overlopende passiva				
- verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met met uitzondering van jaarlijks terugkerende aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	30		79	
Totaal vlottende passiva		*249*		*268*
Totaal Passiva:		**5.459**		**5.686**

	31-12-2022 (x € 1.000)	**31-12-2021** (x € 1.000)
Garantstellingen	-	-
Gewaarborgde geldleningen	-	-

3.3 Toelichting op de balans

3.3.1 Toelichting algemeen

De parkorganisatie heeft een eenvoudige balans. Daarbij beschikt de parkorganisatie over middelen die worden gebruikt om het park te onderhouden. De activa bestaan uit vorderingen en middelen in de schatkist. Aan de passiva zijde van de balans heeft de parkorganisatie alleen eigen vermogen en kortlopende schulden (crediteuren, nog te ontvangen inkoopfacturen en te betalen bedragen). De belangrijkste posten zijn hierna toegelicht.

3.3.2 Toelichting op de activa

Vlottende Activa (x € 1.000)

Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar:

	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Vorderingen op openbare lichamen	65	82
Overige vorderingen	150	39
Rekening Courant verhouding met het Rijk	5.140	5.523
Totaal:	**5.356**	**5.644**

De vorderingen op openbare lichamen bestaat volledig uit terug te ontvangen BTW. De overige vorderingen zijn reguliere debiteuren, een post voor vooruitbetaalde bedragen die verband houden met verzekeringen voor personeel en een betaalde voorschotnota voor de levering van laadpalen voor elektrische voertuigen. De levering van deze palen is vertraagd.

Liquide middelen:

	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Bank- en girosaldi	104	42

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de parkorganisatie en zijn voor het grootste deel ondergebracht op een aan schatkistbankieren gekoppelde bankrekening.

De parkorganisatie maakt gebruik van schatkistbankieren. De overtollige middelen boven een drempelbedrag (voor de parkorganisatie € 250.000) moeten onder schatkistbankieren worden aangehouden in een aan de schatkist gekoppelde rekening. Uit het verloopoverzicht van de middelen blijkt dat de parkorganisatie voldoet aan dat vereiste.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar			
(1)	**Drempelbedrag**	**250**			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	**Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen**	**66**	**155**	**72**	**72**
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	184	95	178	178
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	1.236			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	1.236			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	250			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	5.924	14.075	6.662	6.669
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	66	155	72	72

Concept Jaarrek

3.3.3 Toelichting op de passiva

Vaste Passiva (x € 1.000)

Eigen vermogen:	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Algemene reserve	5.419	4.409
Resultaat na bestemming	-209	1.009
Totaal:	**5.209**	**5.418**

Het resultaat wordt, na besluit van het algemeen bestuur, toegevoegd aan de algemene reserve.

Vlottende Passiva

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd kleiner dan één jaar	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Schulden aan openbare lichamen	-	-
Crediteuren	198	144
Nog te ontvangen facturen	20	79
Overige schulden	30	45
Totaal:	**249**	**268**

Overlopende passiva
De overlopende passiva bestaat uit crediteuren, nog te ontvangen facturen en een post van in 2021 en 2022 opgebouwde schulden die vermoedelijk in 2023 tot uitbetaling komen.

Langlopende financiële verplichtingen
De parkorganisatie heeft geen langlopende financiële verplichtingen.

Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen
Niet uit de balans blijkende verplichtingen
In 2022 is er sprake van een operational lease auto die gebruikt wordt voor de BOA. De leasekosten voor de auto bedragen maandelijks € 643.

Niet uit de balans blijkende rechten
Door Park Lngezegen is een nog te ontvangen bedrag van € 56.664,- van Stichting Landschapsbeheer Gelderland niet in de balans opgenomen betreffende de Klompenpaden.

Concept Jaarrekening

3.4 Overzicht van baten en lasten 2022 Park Lingezegen

	Raming 2022 na wijzigingen Bedragen X € 1.000,--			Realisatie 2022 Bedragen X € 1.000,--		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Park Lingezegen:	-	1.235	-1.235	-	1.379	-1.379
Totaal programma:	-	*1.235*	*-1.235*	-	*1.379*	*-1.379*
Algemene dekkingsmiddelen:	1.034	-	1.034	1.166	-	1.166
Algemene dekkingsmiddelen:	*1.034*	-	*1.034*	*1.166*	-	*1.166*
Onvoorzien:	-	-	-	-	-	-
Resultaat voor bestemming:	**1.034**	**1.235**	**-201**	**1.166**	**1.379**	**-214**
Subtotaal mutaties reserves	-	-	-	-	-	-
Resultaat na bestemming:	**1.034**	**1.235**	**-201**	**1.166**	**1.379**	**-214**

3.4.1 Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Belangrijkste verschillen tussen de raming en de realisatie:
De belangrijkste verschillen tussen de realisatie en de raming worden veroorzaakt door incidentele uitgaven en opbrengsten. De incidentele uitgaven hangen samen met de afronding van de basisuitrusting. De incidentele lasten met de verkoop van grond. De opzet van het openbaar lichaam is zo dat het openbaar lichaam zonder tussenkomst van de deelnemende partijen zelfstandig in staat is financieel te sturen. De belangrijkste verschillen tussen realisatie en de laatste prognose in dit overzicht van baten en lasten zijn:

LASTEN PROGRAMMA LINGEZEGEN
Grondverwerving
In 2022 zijn er percelen grond aan de Breedlersestraat te Elst verworven.

Beheer
De kosten voor beheer vallen lager uit dan begroot. De voornaamste reden hiervoor is een verschuiving van kosten van beheer naar organisatie.

Analyse begrotingsrechtmatigheid
In dit overzicht van baten en lasten is sprake van begrotingsrechtmatigheid.

De parkorganisatie werkt met een taakstellende begroting op het programma Park Lingezegen. Binnen het programma zijn de middelen vrij te verdelen over jaargrenzen, categorieën en deelgebieden. Uitvoering van activiteiten of verwerving van gronden vindt steeds plaats binnen het mandaat van de Parkdirecteur of op basis van besluiten van het dagelijks en/of van het algemeen bestuur.

Apparaatskosten OL

Concept Jaarrekening

De centrale organisatie is nu volledig ingericht als beheerorganisatie. De meeste medewerkers staan in 2022 op de “payroll” van de parkorganisatie.

DEKKINGSMIDDELEN PROGRAMMA LINGEZEGEN
Ingebrachte middelen
De ingebrachte middelen bestaan uit de beheerbijdragen van de verschillende deelnemers in de gemeenschappelijke regeling.

Overige opbrengsten
De overige opbrengsten bestaan uit vergoedingen die de parkorganisatie heeft ontvangen van Rijkswaterstaat, het restauratiefonds en uit pachtopbrengsten.

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)
Voor de parkdirecteur is de WNT-norm voor 2022 € 216.000.

De topfunctionarissen die werkzaam zijn voor de parkorganisatie zijn:
Leden van het algemeen bestuur:
- De heer N. Vergunst (gemeente Nijmegen), voorzitter
- De heer W. Hol (gemeente Overbetuwe)
- De heer N. Hubers (gemeente Lingewaard),
- De heer M. van der Wel (gemeente Arnhem),
- Mevrouw C. Daemen (gemeente Nijmegen),
- De heer M. van de Geijn (gemeente Arnhem),
- De heer D. Horsthuis-Tanelder (gemeente Overbetuwe),
- De heer M. van den Bos (gemeente Lingewaard).

Leden van het dagelijks bestuur:
- De heer N. Vergunst (gemeente Nijmegen), voorzitter
- De heer W. Hol (gemeente Overbetuwe),
- De heer N. Hubers (gemeente Lingewaard) ,
- De heer M. van der Wel (gemeente Arnhem).

De directeur van de parkorganisatie
De heer S.C. van Rijswijk is de huidige directeur van de parkorganisatie. Daarmee wordt hij aangemerkt als topfunctionaris. In 2022 is getoetst of zijn vergoeding voldoet aan de WNT.

Conceptjaarrekening

bedragen x € 1	S.C. van Rijswijk
Functiegegevens	Parkdirecteur
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01 - 31/12
Deeltijdfactor in fte	0,80
Gewezen topfunctionaris?	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	nee
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 98.579
Beloningen betaalbaar op termijn	€ -
Subtotaal	€ *98.579*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 172.800
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	nvt
Totale bezoldiging	**€ 98.579**
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	nvt
Gegevens 2021	
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01/01-31/12
Deeltijdfactor 2021 in fte	0,8
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 94.162
Beloningen betaalbaar op termijn	€ -
Totale bezoldiging 2021	**€ 94.162**

Concept Jaarrekening

Topfunctionarissen

Gemeenschappelijke Regeling Park Lingezegen

Begroting 2024

Concept Ontwerpbegr

2 maart 2023

Inhoudsopgave

..... 1
1. Inleiding..... 3
2. Richtlijnen begroting 4
3. Beleidsbegroting 5
Programmaplan 5
a. Wat willen we bereiken? 5
b. Wat gaan we daarvoor doen? 5
c. Wanneer zijn we tevreden? 5
4. Paragrafen 6
a. Weerstandsvermogen 6
b. Financiering 7
c. Bedrijfsvoering..... 7
d. Verbonden partijen 7
5. Financiële Begroting 8
a. Overzicht van baten en lasten 8
b. Toelichtingen 8
c. Dekkingsstaat beheerfonds..... 9
d. Beheerfonds 11
e. Structureel evenwicht.....11
Bijlage 1: Geprognotiseerde balans en EMU-saldo.....12
a. Geprognotiseerde balans.....12
b. EMU-saldo 13

Concept Ontwerpbegroting

1. Inleiding

De Gemeenschappelijke Regeling Park Lingezegen is opgericht om Park Lingezegen te realiseren en te beheren. In een bestuursovereenkomst hebben de verschillende partijen besloten tot de oprichting van een Gemeenschappelijke Regeling zodat besluitvorming en uitvoering voor het park bij één partij komt te liggen. De Gemeenschappelijke Regeling werkt onder mandaat van de deelnemende partijen. Voor haar bedrijfsvoering, en het verstrekken van een inzicht in de plannen en financiën, stelt de Gemeenschappelijke Regeling jaarlijks een begroting op. Dit document bevat de begroting, inclusief meerjarenperspectief, een toelichting op de begroting en een uitwerking van een aantal essentiële paragrafen op financieel beleid.

Concept Ontwerpbegroting

2. Richtlijnen begroting

Algemene dekkingsmiddelen
De Gemeenschappelijke Regeling Park Lingezegen voert de werkzaamheden voor het beheer van Park Lingezegen gemandateerd uit. Dit houdt in dat Park Lingezegen geen algemene dekkingsmiddelen ontvangt.

Personeelslasten
De personeelslasten worden vooral gevormd door medewerkers die, sinds 2020, bij de parkorganisatie op de loonlijst staan. De parkorganisatie volgt de cao zoals die voor gemeenten geldt.

BTW
Park Lingezegen valt niet meer onder de transparantieregeling. Dit houdt in dat Park Lingezegen voor de BTW wordt gezien als ondernemer. De begroting gaat uit van de kosten exclusief BTW (conform de Wet op de Omzetbelasting 1968), aangezien de BTW is terug te vorderen. De bijdragen worden met BTW gefactureerd naar de deelnemende gemeenten.

VPB
De uitvoeringstaken van de Gemeenschappelijke Regeling aan de deelnemende gemeenten valt onder de Objectvrijstelling VPB voor samenwerkingsverbanden.

Onvoorzien
In deze begroting is binnen beheer een geringe post van ongeveer € 30.000 opgenomen voor onvoorziene uitgaven. Deze post is laag aangezien de lasten in het algemeen vrij goed zijn in te schatten. Daarnaast is er een bestuursbesluit wat de parkorganisatie de ruimte geeft om € 50.000 per jaar budgetoverschrijding te hebben. Tot op heden is hier nog geen gebruik van gemaakt wat leidt tot een extra reserve van € 100.000 binnen het weerstandsvermogen.

Concept Ontwerpbegroting

3. Beleidsbegroting

De Gemeenschappelijke Regeling Park Lingezegen is opgericht om Park Lingezegen te realiseren en te beheren. In een bestuursovereenkomst hebben de verschillende partijen besloten tot de oprichting van een Gemeenschappelijke Regeling zodat besluitvorming en uitvoering voor het park bij één partij komt te liggen. De Gemeenschappelijke Regeling werkt onder mandaat van de deelnemende partijen, vastgelegd in een bestuursovereenkomst. De Gemeenschappelijke Regeling is operationeel sinds 1 december 2010.

Park Lingezegen beschikt over middelen uit een beheerfonds, gevormd aan het einde van de looptijd van de inrichting. Vanuit dat beheerfonds wordt het tekort op de lopende exploitatie van beheervergoedingen en beheeruitgaven langjarig gedekt. Met de deelnemende gemeenten is afgesproken dat na het uitputten van het beheerfonds een herziening van uitgaven en inkomsten volgt, waardoor weer structureel evenwicht ontstaat.

Deze begroting is opgesteld voor 2024. Deze begroting sluit per saldo voor 2024 en de daaropvolgende 3 jaren. Om de begroting te laten sluiten wordt een bedrag van (niet geïndexeerd) ongeveer € 200.000 onttrokken aan het beheerfonds, waarop vanaf 2019 een beroep wordt gedaan. In het meerjarenperspectief zijn de gevolgen daarvan zichtbaar. Het beheerfonds is volgens de laatste berekeningen voldoende om (bij ongewijzigde omstandigheden) tot 2040 te voorzien in de dekking van het verschil tussen kosten en opbrengsten.

Programmaplan

a. Wat willen we bereiken?

De parkorganisatie wil het gebruik van Park Lingezegen stimuleren, zodat het een Park wordt waar bewoners van de omringende gemeenten een plek hebben waar ze kunnen genieten van de natuur en bezienswaardigheden. Landelijk, lokaal, actief en recreatie op een steenworp afstand van de woonkernen rondom Park Lingezegen.

b. Wat gaan we daarvoor doen?

Om haar doelen te bereiken zet de Parkorganisatie in op actief en goed beheer, het betrekken van lokale partijen bij het park en het organiseren en faciliteren van evenementen. Lokale partijen worden uitgenodigd initiatieven te ontplooien binnen park Lingezegen. Bovendien streeft de parkorganisatie naar het inzetten van lokale partijen bij het beheer van park Lingezegen. Vanuit deze aanpak wordt park Lingezegen een park dat een verbindend geheel vormt waar lokale belangen elkaar versterken.

De parkorganisatie heeft een kernteam dat op verschillende elementen (beheer, netwerk & events en doorontwikkeling & projecten) zorgt voor die verbinding.

c. Wanneer zijn we tevreden?

Wij zijn tevreden wanneer Park Lingezegen:

- door de inwoners van de woonkernen rondom Park Lingezegen wordt erkend en gewaardeerd;
- een goed beheerd gebied is;
- lokale partijen initiatieven ontwikkelen in Park Lingezegen;
- park Lingezegen regelmatig waardevolle evenementen mag huisvesten.

Concept ontwerpbegroting

4. Paragrafen

a. Weerstandsvermogen

Definitie:
Onder weerstandsvermogen wordt verstaan “het vermogen om niet-structurele risico’s op te vangen teneinde de taken te kunnen voortzetten”.

Weerstandscapaciteit:
Hiermee worden de middelen bedoeld die kunnen worden aangewend om financiële tegenvallers (risico’s) op te vangen. Deze capaciteit is van belang om, ingeval één of meerdere risico’s zich voordoen, toch het voorgenomen programma tot uitvoering te brengen.
De weerstandscapaciteit kan zowel de exploitatie als het vermogen betreffen. In de exploitatiesfeer is te denken aan een raming voor onvoorziene uitgeven. In de vermogenssfeer gaat het om de (vrij aanwendbare) reserves.

De Parkorganisatie heeft een vrij aanwendbaar Eigen Vermogen. Een risico dat leidt tot een tegenvaller moet primair worden opgevangen via de exploitatie. In de begroting is voor het ondervangen van potentiële risico’s een post van meegenomen als onvoorzien. Deze post lijkt, met het afnemen van de risico’s binnen de begroting, nog altijd ruim te zijn. De ontwikkeling van de weerstandscapaciteit van de parkorganisatie is als volgt:

Jaar	Saldo (x € 1.000)
2022	5.418
2023	5.217
2024	5.016
2025	4.815
2026	4.614
2027	4.413

Kengetallen BBV				
	2024	**2025**	**2026**	**2027**
netto schuldquote	NVT	NVT	NVT	NVT
netto schuldquote gecorrigeerd voor leningen	NVT	NVT	NVT	NVT
Solvabiliteitsratio	NVT	NVT	NVT	NVT
Structurele exploitatieruimte	-19%	-19%	-19%	-19%

Het grootste risico voor de begroting zijn stijgende kosten in lijn met de GWW index. Omdat een verschil zit tussen de uitgaven en de inkomsten per jaar (geen rekening houdend met indexering is dit verschil ongeveer 201 kEur per jaar) heeft elke procent dat de GWW index stijgt als gevolg dat 1,5 kEur extra aan kosten wordt onttrokken aan het beheerfonds. Dit risico vraagt niet direct om maatregelen, aangezien het huidige beheerfonds nog ongeveer 18 jaar aan beheer mogelijk maakt. Deze tegenvallers worden nu weer voor een deel opgevangen door het feit dat over de schatkistrekening rente wordt vergoed, wat een extra inkomstenbron is voor de organisatie.

Concept Ontwerpbegroting

b. Financiering

De financiering van de realisatie van Park Lingezegen is gebeurd door middel van bijdragen van verschillende deelnemende partijen in de gemeenschappelijk regeling. Nu de realisatie is afgerond dragen de vier deelnemende gemeenten jaarlijks een beheervergoeding bij. Naast deze beheervergoeding beschikt de parkorganisatie over een beheerfonds, dat wordt gebruikt om 17 jaar lang evenwicht te brengen in de begroting.

c. Bedrijfsvoering

De bedrijfsvoering omvat de hele organisatie van het openbaar lichaam. Het succes van de uitvoering van Park Lingezegen is afhankelijk van een goede bedrijfsvoering en scherpe planning en control op de uit te voeren projecten.

Bestuur

Voor de dagelijkse bedrijfsvoering kent het Openbaar Lichaam een bestuur. Het bestuur wordt gevormd door een dagelijks bestuur en een algemeen bestuur. De parkorganisatie wordt aangestuurd door een parkdirecteur die bevoegdheid heeft te handelen namens het Algemeen en Dagelijks Bestuur.

Personeel

De gemeenschappelijke regeling heeft een mandaat gekregen om mensen in dienst te nemen. Dat betekent dat per 2020 verschillende functionarissen in loondienst zijn bij de parkorganisatie.

Planning en Control

Voor het Openbaar lichaam wordt ter ondersteuning van de bedrijfsvoering gebruik gemaakt van een volledige planning en control cyclus. De Administratieve organisatie wordt inclusief controle maatregelen beschreven en voor de juiste inrichting wordt gebruik gemaakt van de verordeningen 216 en 217 zoals die ook voor provincies (en als artikelen 212 en 213 ook voor gemeenten) gelden, inclusief een treasury statuut.

Financiële administratie

Het openbaar lichaam voert een financiële administratie die in staat is gedetailleerde rapportages op te leveren over voortgang van de uitgaven afgezet tegen de begroting.

d. Verbonden partijen

Het Openbaar Lichaam heeft geen bestuurlijke of financiële belangen in een andere rechtspersoon.

Concept Ontwerpbegroting

5. Financiële Begroting

a. Overzicht van baten en lasten

INKOMSTEN			Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
Onderdeel:	**Code:**	**Onderwerp:**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Subsidies	8001		€ -	€ -	€ -	
Opbrengsten Pacht	8010		€ 15.750	€ 16.538	€ 17.364	€ 18.233
Overige opbrengsten	8002		€ -	€ -	€ -	€ -
Bijdragen beheer deelnemers	8000		€ 1.206.875	€ 1.267.219	€ 1.330.580	€ 1.397.109
Incidentele baten en lasten			€ 201.000	€ 201.000	€ 201.000	€ 201.000
Grondverkopen			€ -	€ -	€ -	
Totaal inkomsten			**€ 1.423.625**	**€ 1.484.757**	**€ 1.548.944**	**€ 1.616.342**

UITGAVEN			Begroting		Begroting	Realisatie
AFWIKKELING REALISATIE		Uitgaven realisatiefase	€ -		€ -	
BEHEER		Contracten	€ 375.423	€ 394.194	€ 413.904	€ 434.599
		Algemeen beheer	€ 132.496	€ 139.121	€ 146.077	€ 153.381
DOORONTWIKKELING		Realisatie projecten	€ 74.536	€ 78.263	€ 82.176	€ 86.285
NETWERK EN EVENTS		Activeren Netwerk	€ 55.125	€ 47.831	€ 40.173	€ 32.132
		Uitvoeren events	€ 22.050	€ 23.153	€ 24.310	€ 25.526
COMMUNICATIE		Mediauitingen	€ 30.595	€ 32.125	€ 33.731	€ 35.418
		Overige uitgaven communicatie	€ 22.877	€ 24.021	€ 25.222	€ 26.483
ORGANISATIE		Personeelskosten	€ 613.174	€ 643.833	€ 676.024	€ 709.826
		Kantoor en ICT	€ 97.349	€ 102.216	€ 107.327	€ 112.694
		Overige kosten				
Totaal Uitgaven			**€ 1.423.625**	**€ 1.484.756**	**€ 1.548.944**	**€ 1.616.342**
Totaal Generaal:			***€ 0***	***€ 0***	***€ 0***	***€ 0***

De begrootte kosten zijn zo goed mogelijk ingeschat op basis van contracten en afspraken die zijn gemaakt met verschillende beherende partijen. Hiertoe zijn de kosten ten opzichte van de begroting 2023 geïndexeerd met 8% en de daaropvolgende jaren met 5%. Voor de kosten van de organisatie is geconcludeerd dat Kantoor en ICT in de begroting 2023 te laag is ingeschat en derhalve op basis van de gerealiseerde uitgaven 2022 met een zelfde verhoging van 8% is meegenomen in de daaropvolgende jaren. Voor de Personele kosten is in de begroting 2024 rekening gehouden met een loonsverhoging van 8% in 2023 en 4% in 2024.

b. Toelichtingen

<u>Toelichting bij de opbrengsten</u>

- Beheerbijdragen

De beheerbijdragen zijn de bijdragen die de deelnemende partijen jaarlijks betalen aan de parkorganisatie. De vier deelnemende gemeenten (Arnhem, Nijmegen, Overbetuwe en Lingewaard) betalen allen een gelijke bijdrage. Voor 2024 wordt uitgegaan van een bijdrage van € 301.719, op basis van een indexering in overeenstemming met de GWW-index.

De indexering op basis van de GWW-index is afgesproken in de oorspronkelijke bestuursovereenkomst die is gesloten voor de realisatie van Park Lingezegen. De parkorganisatie gebruikt de definitieve GWW-index om haar beheerbijdragen aan de deelnemende partijen te indexeren. Op het moment van factureren gebruikt de parkorganisatie daarbij de laatste definitieve indexering. De indexering voor 2023 is daardoor 12,9% (begroot 2022 8%, werkelijk 0,088%). De verwachte indexering voor de beheerbijdrage van 2024 ligt daarentegen rond de 8%.

- Pacht

Concept Ontwerp

De Parkorganisatie heeft een aantal gronden in bezit die worden gepacht door agrariërs. In 2024 verwacht de parkorganisatie ongeveer € 15.750 aan pachtopbrengsten binnen te krijgen. Dit bedrag zal hoger worden als de komst van de Herenboeren naar Park Lingezegen een feit is.

- Incidentele baten en lasten

De jaarlijkse incidentele baten en lasten bestaan uit een bijdrage in de exploitatie van het park vanuit het beheerfonds welke ter beschikking staat voor de exploitatie van het Park Lingezegen.

Toelichting bij de kosten

- Afwikkeling realisatie

Voor 2023 verwacht de parkorganisatie veel minder uitgaven meer voor de afwikkeling van de realisatie. Een en ander is formeel vastgelegd in bestuursbesluiten.

- Beheer

Voor het beheer sluit de parkorganisatie contracten met lokale partijen om het beheer uit te voeren. Naast deze specifieke contracten wordt rekening gehouden met posten die voor het hele park gelden, zoals bijvoorbeeld de middelen om de BOA in te kunnen zetten en posten voor parkmeubilair. In totaal wordt uitgegaan van een post van € 507.920.

- Doorontwikkeling

Doorontwikkeling is een post die de parkorganisatie inzet om park Lingezegen verder te ontwikkelen op onderdelen waar dat nodig is. Deze post wordt gebruikt om kleine aanpassingen te doen of aanvullende initiatieven te financieren die het gebruik van park Lingezegen verder optimaliseren. Het gaat in totaal om € 74.536.

- Netwerk en Events

Het is een streven van de parkorganisatie om een netwerk te activeren rondom park Lingezegen. Daarnaast probeert de parkorganisatie aansprekende events, die in lijn zijn met de doelstellingen van de parkorganisatie, naar park Lingezegen te halen. De parkorganisatie voorziet voor € 77.175 aan uitgaven, waarbij de verwachting is dat deze kosten zullen reduceren naarmate het netwerk meer geactiveerd wordt.

- Communicatie

Om het gebruik van park Lingezegen aan te moedigen, en een goed beeld te geven van de mogelijkheden voor mensen om te genieten van park Lingezegen, zorgt de parkorganisatie voor een heldere en goede communicatie. Onder deze post valt het beheer van de website, uitingen in de media, maar bijvoorbeeld ook het beschikbaar hebben van materiaal als recreatiekaarten. In totaal gaat de parkorganisatie uit van een bedrag van € 53.472 aan uitgaven.

- Organisatie

Deze post omvat de parkorganisatie zelf en bestaat uit de medewerkers van de parkorganisatie en de daaraan gerelateerde kosten voor bijvoorbeeld verzekeringen, huisvesting en ICT. Het gaat in totaal om een post van € 634.459 voor 2024. Deze kosten zijn gebaseerd op de verwachte loonstijging van 8% in 2023 en 4% in 2024. Daarnaast zijn de kosten van Kantoor en ICT verhoogd gezien het feit dat de werkelijke kosten in 2022 hoger lagen. Deze kosten zijn geïndexeerd met 8% en later met 5%.

c. Dekkingsstaat beheerfonds

De begroting van de parkorganisatie heeft jaarlijks incidente baten vanuit het beheerfonds. Aan het eind van 2029 is volgens de laatste meerjarenprognose nog een bedrag van kEur 3.822 over. Welke ter vrije beschikking van het park staat voor haar exploitatie. Naast het eigen vermogen

Concept Ontwerpbegroting

beschikt de parkorganisatie op dat moment nog over grond die voor een geraamd bedrag van kEUR 1.200 te verkopen is. De verkoop van de grond is echter niet voorzien in de periode 2024 tot en met 2027. In de dekkingsstaat van het beheerfonds is daarom ook geen rekening gehouden met deze verkoop.

Concept Ontwerpbegroting

Schematisch ziet het verloop van de beschikbare middelen voor de periode 2023 – 2026 er als volgt uit:

Dekkingsstaat tekort:	Jaar	Saldo (x € 1.000)
Sart saldo eind vorig boekjaar	2022	5417
Toe/afname lopend jaar	2023	-201
Toe/afname 1e begrotingsjaar	2024	-201
Toe/afname 2e begrotingsjaar	2025	-201
Toe/afname 3e begrotingsjaar	2026	-201
Toe/afname 4e begrotingsjaar	2027	-201
Saldo	2028	4412

d. Beheerfonds

Bij de oprichting van de Gemeenschappelijke Regeling is afgesproken het beheer langdurig te financieren. De dekking voor het beheer moet komen uit een beheerfonds. Het beheerfonds wordt gevormd door een gecreëerd overschot aan het einde van de looptijd van het project. Voor het beheerfonds storten de verschillende deelnemers aan de Gemeenschappelijke Regeling bovendien jaarlijks een bijdrage aan de parkorganisatie. De stand van het beheerfonds aan het einde van de meerjarenprognose is kEur 4.425. Dit laat zien dat met de incidentele baten uit dit fonds er een tijdelijke oplossing is voor de begroting van het park. De oorspronkelijke doelstelling voor beheer van minimaal 20 jaar wordt hiermee gerealiseerd. Echter hierbij is geen rekening gehouden met vervangingsinvesteringen en mogelijke tegenvallers.

e. Structureel evenwicht

Bij de oprichting van de parkorganisatie is gekozen voor een structuur waarbij een beheerfonds werd gecreëerd. Dat beheerfonds was bedoeld om het verschil tussen de uitgaven en de opbrengsten voor een periode van minimaal 20 jaar te dekken. Ondanks het feit dat het beheerfonds deze dekking van 20 jaar ruimschoots mogelijk maakt, is formeel in het kader van BBV sprake van een structureel evenwicht aangezien er sprake is van incidentele baten, welke ten laste van het vermogen van het park gaat.

De deelnemende partijen weten dat dit structurele evenwicht op dit moment niet aanwezig is. De afspraak tussen de deelnemende partijen is om structureel evenwicht in de begroting te herstellen op het moment dat het beheerfonds geen middelen meer bevat om het tekort af te dekken. Dat betekent dat bij het opstellen van de begroting voor 2040 het saldo van de baten volledig in lijn wordt gebracht met het saldo van de lasten. In 2040 wordt dan concreet gekeken of de uitgaven naar beneden worden gebracht door alleen te focussen op het beheer of de inkomsten omhoog worden gebracht door een aanzienlijke verhoging van de beheerbijdrage.

Concept ontwerpbegroting

Bijlage 1: Geprognotiseerde balans en EMU-saldo

a. Geprognotiseerde balans

ACTIVA	**2024** (x € 1.000)	**2025** (x € 1.000)	**2026** (x € 1.000)	**2027** (x € 1.000)
Vlottende activa				
Uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer				
- vorderingen op openbare lichamen				
Uitzettingen met een rentetypische looptijd kleiner dan één jaar				
- vorderingen op openbare lichamen	-	-	-	-
- overige vorderingen	-	-	-	-
- Rekening courant verhouding met het Rijk	4.576	4.375	4.174	3.954
Liquide middelen				
- bank- en girosaldi	50	50	50	50
Totaal vlottende activa	*4.626*	*4.425*	*4.224*	*4.004*
Totaal activa:	**4.626**	**4.425**	**4.224**	**4.004**

PASSIVA	**2024** (x € 1.000)	**2025** (x € 1.000)	**2026** (x € 1.000)	**2027** (x € 1.000)
Vaste Passiva				
Eigen vermogen				
- Algemene Reserve	4.827	4.626	4.425	4.224
- Gerealiseerd resultaat	-201	-201	-201	-201
Totaal vaste passiva:	*4.626*	*4.425*	*4.224*	*4.023*
Vlottende Passiva				
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd kleiner dan één jaar				
- overige schulden	-	-	-	-
Overlopende passiva				
- verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met met uitzondering van jaarlijks terugkerende aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	-	-	-	-
Totaal vlottende passiva	-	-	-	-
Totaal Passiva:	**4.626**	**4.425**	**4.224**	**4.023**

b. EMU-saldo

EMU Saldo (x € 1.000)				T-1 2023	T 2024	T+1 2025	T+2 2026	T+3 2027
EMU-Saldo				(200)	(591)	(201)	(201)	(220)
EMU-Saldo referentiewaarde				0	0	0	0	0
Verschil				(200)	(591)	(201)	(201)	(220)
Mutaties gedurende het jaar	Activa	Vlottende activa	Uitzettingen	(356)	(591)	(201)	(201)	(220)
			Liquide middelen	8	-	-	-	-
			Overlopende activa	(122)	-	-	-	-
	Passiva	Vlottende Passiva	Vlottende schulden	(192)	-	-	-	-
			Overlopende passiva	(77)	-	-	-	-

Concept Ontwerp begroting

GEMEENTE Arnhem

Besluit van 14 juni 2023

Zaaknummer 227231

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van het Presidium van 9 juni 2023,

Cluster griffie nummer: 27231;

gelet op de artikelen 16, 23, 24, 25, 86 en 147 van de Gemeentewet;

besluit;

vast te stellen het;

Protocol Geheimhouding gemeente Arnhem 2023

Paragraaf 1 Algemeen

Artikel 1.1 Geheimhouding is de uitzondering

1.In de informatievoorziening van college of burgemeester naar de raad en in de vergaderingen van raad en raadskamers is openbaarheid de regel en geheimhouding de uitzondering;

2.Het opleggen van geheimhouding dient altijd te worden gemotiveerd en verantwoord, zoveel mogelijk in het openbaar.

Artikel 1.2 Wettelijke kaders

1. De Wet open overheid beschrijft in artikel 5.1, eerste en tweede lid, de gronden op basis waarvan geheimhouding kan worden opgelegd;

2. De Algemene Wet Bestuursrecht bepaalt in artikel 2:5 dat een geheimhoudingsplicht geldt voor alle gegevens waarvan iemand het vertrouwelijke karakter kent of redelijkerwijs moet vermoeden;

3.Het Wetboek van Strafrecht bepaalt in artikel 272 de strafbaarheid van het schenden van de geheimhoudingsplicht;

4.De Gemeentewet bepaalt in hoofdstuk Va (artikelen 87,88 en 89) de regels voor geheimhouding en in de artikelen 23 en 24 de regels voor besloten vergaderingen.

5.In het reglement van orde voor de Politieke Avond en in het Protocol Geheimhouding worden de regels voor besloten vergaderingen en geheimhouding nader uitgewerkt.

Paragraaf 2 Geheimhouding van documenten

Artikel 2.1 Geheim en vertrouwelijk

1.Het college en de burgemeester gebruiken voor alle documenten die zij aan de raad of aan raadskamers overleggen en die niet openbaar mogen worden, de term 'geheim'. De term vertrouwelijk wordt niet gebruikt.

2. De term 'geheim' wordt alleen gebruikt als daarvoor een wettelijke grondslag van toepassing is, zoals geformuleerd in artikel 87 Gemeentewet.

Artikel 2.2 Gronden voor geheimhouding

Het college en de burgemeester vermelden in hun besluiten tot het opleggen van geheimhouding zowel de wettelijke grondslag als de inhoudelijke motivatie voor de geheimhouding. Een afschrift van dit besluit wordt aan het geheime document toegevoegd. Het besluit zelf is openbaar tenzij het besluit op zichzelf reeds een deel van de geheime inhoud bevat.

Artikel 2.3 Horizonbepaling

Het college en de burgemeester vermelden in alle gevallen onder welke voorwaarde of na welke datum de geheimhouding kan worden opgeheven. Bestaat er noch een voorwaarde waar onder - noch een datum waarna de geheimhouding kan worden opgeheven, dan wordt vermeld dat de geheimhouding 'voor onbepaalde tijd' dient te gelden

Artikel 2.4 Hoofddocument openbaar

Het opleggen van geheimhouding op een compleet document vindt zeer terughoudend plaats. Waar mogelijk wordt de informatie die geheim moet blijven in een bijlage opgenomen.

Artikel 2.5 Herkenbaarheid geheime documenten

Iedere pagina van een geheim document wordt door het college of de burgemeester voorzien van de aanduiding 'GEHEIM'.

Artikel 2.6 Anonimiseren

Indien het college of de burgemeester privacygevoelige informatie van derden in openbare documenten onleesbaar maken (anonimiseren), dan stellen zij de niet geanonimiseerde documenten ter beschikking aan de raad.

Paragraaf 3 Bekrachtiging geheimhouding

Vervallen

Paragraaf 4 Vergaderen in beslotenheid

Artikel 4.1 Openbare aankondiging en opening

1.Vergaderingen, ook wanneer deze geheel of gedeeltelijk in beslotenheid plaatsvinden, worden openbaar aangekondigd en geopend, behoudens de vergadering waarin over de aanbeveling voor benoeming of herbenoeming van de burgemeester wordt besloten. Deze vergadering is van begin tot einde besloten.

2.Op de agenda wordt in globale termen aangekondigd dat een geheim stuk of onderwerp wordt besproken, tenzij reeds met het gebruik van globale termen een deel van de geheime inhoud wordt geopenbaard. In dat geval wordt het onderwerp van de besloten vergadering niet bekend gemaakt.

Artikel 4.2 Sluiten van de deuren

1. Op verzoek van ten minste een vijfde deel van de aanwezige raadsleden of fractievolgers of als de voorzitter dit nodig vindt, worden de deuren gesloten.

2. Als de deuren sluiten, dan mogen raadsleden, fractievolgers, leden van het college, functioneel betrokken ambtenaren en griffiepersoneel aanwezig zijn, tenzij de vergadering anders beslist.

3. Als de deuren worden gesloten draagt de griffie er zorg voor dat de uitzending van de vergadering wordt stopgezet en dat de vergadering niet langer elders in het stadhuis is te volgen.

Artikel 4.3 Vergaderen achter gesloten deuren

1. Het eerste wat de voorzitter doet na het sluiten van de deuren is aan de raad of aan de raadskamer voorleggen of er daadwerkelijk in beslotenheid verder zal worden vergaderd.

2. Vergaderen achter gesloten deuren gebeurt alleen als een van de gronden van artikel 5:1 van de Wet open overheid van toepassing is en ingeroepen is.

3. Als de raad of raadskamer beslist in beslotenheid te vergaderen dan registreert de griffie alle aanwezigen.

4. Indien voorzienbaar is dat een deel van een vergadering achter gesloten deuren zal plaatsvinden, dan wordt zo mogelijk eerst het openbare gedeelte van de vergadering afgerond.

Artikel 4.4 Verslag

Van een vergadering met gesloten deuren wordt altijd een audioverslag opgemaakt. Dit verslag wordt niet openbaar gemaakt tenzij de raad of raadskamer anders beslist.

Artikel 4.5 Overleg in fracties

Overleg tussen fractiegenoten over verstrekte geheime informatie is mogelijk, ook als er leden van de fractie niet aanwezig zijn geweest bij de besloten vergadering. Alle raadsleden en fractievolgers kunnen kennisnemen van het audioverslag van een besloten vergadering

Artikel 4.6 Verstrekking geheime documenten aan anderen

1. De raad stelt geheime documenten beschikbaar aan fractievolgers, behalve in situaties waarin de wet dit niet toestaat.

2. Het college is bevoegd om geheime informatie te verstrekken aan derden indien en voor zover dit voor het dagelijks bestuur van de gemeente noodzakelijk is.

Paragraaf 5 Beschikbaarheid en register

Artikel 5.1 Beschikbaarheid geheime documenten en verslagen besloten vergaderingen

1. Geheime documenten worden in het besloten deel van het raadsinformatiesysteem gepubliceerd;

2. Audioverslagen van besloten vergaderingen worden bewaard- en zijn te raadplegen op de griffie.

Artikel 5.2 Register

1. De griffie legt een register aan van alle documenten waar geheimhouding is opgelegd.

2. de griffie legt een register aan van alle vergaderingen of delen van vergaderingen die in beslotenheid zijn gehouden.

3.De registers bevatten de datums van de vergadering, de reden voor de geheimhouding en de horizonbepaling dan wel de datum waarop of voorwaarde waaronder de geheimhouding wordt opgeheven.

4. De registers worden in het raadsinformatiesysteem geplaatst;

5. De griffie bewaakt de horizonbepalingen en zorgt ervoor dat indien geheimhouding kan worden opgeheven hiertoe een voorstel aan de raad wordt gedaan.

Artikel 5.3 Berichtgeving geheime documenten

De griffie bericht per e-mail de leden van de raad, leden van het college en fractievolgers over het beschikbaar zijn van een geheim document in het besloten deel van het raadsinformatiesysteem.

Artikel 5.4 Berichtgeving geanonimiseerde documenten

De griffie bericht per e-mail de leden van de raad en de fractievolgers over het beschikbaar zijn van niet-geanonimiseerde documenten in het besloten deel van het raadsinformatiesysteem.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 14 juni 2023,

De griffier, De voorzitter,

GEMEENTE Arnhem

Besluit van 14 juni 2023

Zaaknummer 227231

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van het Presidium van 9 juni 2023, Cluster Griffie nummer: 227231

gelet op de artikelen 16, 23, 24, 25, 86 en 147 van de Gemeentewet;

besluit:

1. **Vast te stellen de Verordening tot wijziging van het Reglement van Orde voor de Politieke Avond van de gemeente Arnhem 2018;**

A. **Aan artikel 1, begripsomschrijvingen, wordt toegevoegd:**

- **Persoonlijke beleidsopvattingen: ambtelijke adviezen, visies, standpunten en overwegingen ten behoeve van intern beraad, niet zijnde feiten, prognoses, beleidsalternatieven, de gevolgen van een bepaald beleidsalternatief of andere onderdelen met een overwegend objectief karakter.**

B. **Artikel 5, zesde lid komt te luiden:**

6. Indien voor informatie van de raad of aan de raad verstrekte informatie op grond van hoofdstuk Va van de Gemeentewet geheimhouding is opgelegd, wordt deze informatie in het besloten deel van het raadsinformatiesysteem geplaatst.

C. **Artikel 44a wordt ingevoegd, luidende:**

Artikel 44a Informatievoorziening

1. De gemeenteraad wordt door het college schriftelijk per raadsbrief geïnformeerd.
2. Moties kunnen door het college worden afgedaan door middel van een raadsbrief of een raadsvoorstel.
3. Toezeggingen kunnen door het college worden afgedaan door middel van een raadsbrief, een raadsvoorstel, via een mondelinge mededeling (in kader van de 'Rondvraag & Mededelingen' op de Politieke Avond) of door een raadsmemo. Een raadsmemo wordt door of namens de wethouder per e-mail verzonden aan de raad.
4. Een raadsmemo kan naast een toezegging ook (en alleen dan) gebruikt worden om de raad te informeren over een onderwerp dat op dat moment in behandeling is door de raad.

5. Antwoorden op technische vragen worden door de betrokken ambtenaar alleen naar het raadslid of fractievolger gestuurd die de vragen heeft gesteld, tenzij het een onderwerp betreft dat op dat moment in behandeling is bij de raad of is aangeboden aan de raad.

D. Artikel 44b wordt ingevoegd, luidende:

Artikel 44b Informatierecht / persoonlijke beleidsopvattingen

1. Indien in een inlichtingenverzoek, zoals bedoeld in artikel 169 lid 3 Gemeentewet, om persoonlijke beleidsopvattingen wordt gevraagd, worden die persoonlijke beleidsopvattingen altijd gedeeld, tenzij het verstrekken ervan in strijd is met het openbaar belang.
2. Omwille van de privacy en de onmogelijkheid voor ambtenaren om zich in het openbaar te verdedigen worden persoonlijke beleidsopvattingen verstrekt op een wijze die niet herleidbaar is tot personen.

E. Artikel 51, tweede lid, komt te luiden

2.Deze besluitenlijst en/of het verslag worden in een volgende vergadering vastgesteld. Tijdens deze vergadering neemt de raad of de raadskamer een besluit over het al dan niet opheffen van de geheimhouding van deze stukken. Indien de besluitenlijst en/of het verslag aanleiding geven tot bespreking, vindt deze bespreking plaats in beslotenheid.

F. Artikel 52, eerste lid vervalt:

G. Artikel 52, tweede lid komt te luiden:

In geval er sprake is van geheimhouding wordt de procedure gevolgd die hieromtrent is vastgelegd in het 'Protocol geheimhouding gemeente Arnhem'.

H. Artikel 53 komt te luiden:

Indien de raad op grond van gestelde hoofdstuk Va, van de Gemeentewet, voornemens is de geheimhouding op te heffen wordt, indien daarom wordt verzocht door het orgaan dat de geheimhouding heeft opgelegd, in een besloten vergadering met het betreffende orgaan overleg gevoerd.

2. **Vast te stellen het 'Protocol Geheimhouding gemeente Arnhem 2023'**

3. **Inwerkingtreding**

Deze besluiten treden direct na besluitvorming in werking

De griffier, De voorzitter,

Wijziging Reglement van Orde en Protocol Geheimhouding

Voor de gemeenteraadsvergadering d.d.:	14 juni 2023
Portefeuillehouder:	Presidium

Resultaat van bespreking:

Aan de gemeenteraad, 9 juni 2023

Door het presidium is het raadsvoorstel ‘Wijziging geheimhoudingsprotocol’ aangeboden aan de raad. Het voorstel betreft een aantal wijzigingen van het Reglement van Orde en het protocol geheimhouding ten aanzien van de bepalingen over geheimhouding en het informatieverkeer tussen college en de raad. Het doel is om hier meer duidelijkheid over te verschaffen en tegelijk te voldoen aan de laatste wettelijke bepalingen. Het presidium heeft geadviseerd om het voorstel direct ter besluitvorming te agenderen.

Het Dagelijks Bestuur van de Agendacommissie heeft daarom besloten dit voorstel direct, dat wil zeggen zonder voorafgaande raadskamerbespreking, toe te voegen aan de agenda van de besluitvormende vergadering.

De raadsadviseur, De voorzitter,

W.M. Lammers K. Koorn

RAADSVOORSTEL

Aan de gemeenteraad

Zaaknummer 227231

Onderwerp: Wijziging Reglement van Orde en Protocol Geheimhouding

Kernboodschap

Met het voorliggende voorstel worden de bepalingen over geheimhouding in het Protocol Geheimhouding gemeente Arnhem 2019 en het Reglement van Orde voor de Politieke Avond van de gemeente Arnhem 2018 aangepast op vijf onderwerpen:
1. Verduidelijking dat er geen sprake kan zijn van 'vertrouwelijkheid' in de communicatie tussen college en gemeenteraad. Documenten zijn of openbaar of geheim.
2. Verduidelijking of en wanneer 'persoonlijke beleidsopvatting' een weigeringsgrond is voor het verstrekken van informatie door het college aan de raad.
3. Verduidelijking in de verhouding tussen de Gemeentewet, de Wet Open Overheid en artikel 2:5 van de Algemene wet bestuursrecht.
4. Technische wijzigingen na invoering van een wetswijziging per 1 april 2023 ten aanzien van de bepalingen over geheimhouding.
5. In het Reglement van Orde wordt een paragraaf opgenomen over de informatievoorziening aan de raad.

Voorstel

1. Vast te stellen de Verordening tot wijziging van het Reglement van Orde voor de Politieke Avond van de gemeente Arnhem 2018;
2. Vast te stellen het ‘Protocol Geheimhouding gemeente Arnhem 2023’

Inleiding

GEMEENTE Arnhem

Eind 2022 is in de raad en in de raadskamer gesproken over het onderwerp geheimhouding en de mogelijke onduidelijkheid die volgt uit het huidige Protocol Geheimhouding gemeente Arnhem. Daarnaast is per 1 april 2023 een wijziging van de Gemeentewet in werking getreden waarin de bepalingen over de geheimhouding zijn aangepast. Dit samen is de aanleiding om het Protocol Geheimhouding te herijken en de betreffende artikelen uit het RvO conform aan te passen.

Beoogd effect

De bepalingen omtrent geheimhouding bij de tijd te brengen en te verduidelijken.

Argumenten

1.1	*Door een wetswijziging is het huidige Protocol Geheimhouding niet meer actueel*
	Per 1 april 2023 is een wetswijziging in kracht gegaan waardoor zaken omtrent de geheimhouding zijn gewijzigd. Het Protocol Geheimhouding en het RvO dienen als gevolg van deze wet aangepast te worden. Die wijzigingen zijn dwingend en deels technisch van aard. Zo gaat het bijvoorbeeld om verwijzingen naar andere wetsartikelen, maar het gaat ook om inhoudelijke wijzigingen in de rol van de raad. Zo hoeft de raad niet meer een besluit van het college tot geheimhouding te bekrachtigen.
1.2	*Met de voorgestelde wijzigingen worden de regels omtrent geheimhouding duidelijker*
	Met het voorstel wordt duidelijker hoe binnen de gemeenten omgegaan wordt met geheimhouding en de openbaarmaking van stukken. Dit geeft meer duidelijkheid voor raadsleden, inwoners en ambtenaren en draagt bij aan betere onderlinge relaties en vertrouwen tussen deze groepen. De verduidelijking wordt geboden op drie onderwerpen: 1. Een herbevestiging dat er geen sprake kan zijn van een vertrouwelijke status van documenten; 2. Persoonlijke beleidsopvattingen als grondslag om documenten wel of niet te openbaren of aan de raad te sturen' 3. De verhouding tussen de Gemeentewet, de Wet Open Overheid en art. 2:5 van de Algemene wet bestuursrecht.

1.3	*Paragraaf over informatievoorziening in RvO schept duidelijkheid*
	Door in het Reglement van Orde de eerder gemaakte afspraken over de informatievoorziening ten aanzien van de raad vast te leggen zijn deze afspraken herkenbaarder voor iedereen die hier mee moet werken. Het gaat om de manier hoe het college de raad kan informeren, maar bijvoorbeeld ook over de manier waarop moties en toezeggingen kunnen worden afgedaan.

Kanttekeningen en risico's

1.1	*In de praktijk kunnen onduidelijke situaties blijven bestaan*
	Met het voorstel wordt geprobeerd zo duidelijk en zo eenvoudig mogelijk de bepalingen omtrent de geheimhouding te regelen. Echter, dit blijven algemene bepalingen die niet toegeschreven zijn naar alle mogelijke informatievragen en situaties zoals die in de praktijk voor kunnen komen. Dat is niet mogelijk. Daarom kan het in de praktijk voorkomen dat er situaties ontstaan die niet passen binnen het voorgestelde kader. Dan blijft een afweging van het college en van de raad noodzakelijk.

Participatie

De aanpassing van de bepalingen omtrent geheimhouding betreft een interne aangelegenheid van de raad. Daarom is participatie niet van toepassing. Bij de start van de behandeling van het raadsvoorstel is inspraak bij de raad mogelijk voor inwoners of organisaties uit de stad.

Financiën

Het voorstel kent geen financiële gevolgen.

Uitvoering

Na instemming door de raad wordt door de griffie een Q&A omtrent de belangrijkste bepalingen opgesteld en gedeeld met de raad en binnen de ambtelijke organisatie.

Communicatie

Na instemming door de raad worden de wijzigingsvoorstel zo snel mogelijk verwerkt en gepubliceerd in het Gemeenteblad.

Bijlagen

Stukken voor gemeenteraad

- Bijlage 1: Overzicht met de voorgestelde wijzigingen en toelichting
- Bijlage 2 :Tekst protocol geheimhouding gemeente Arnhem 2023
- Bijlage 3: was-wordt tabel ‘Protocol geheimhouding gemeente Arnhem’

RAADSVOORSTEL

Besluit van	14 juni 2023
Zaaknummer	227231

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van het Presidium van 2023, Cluster Griffie nummer: xxxxx;

gelet op de artikelen 16, 23, 24, 25, 86 en 147 van de Gemeentewet;

besluit:

1. **Vast te stellen de Verordening tot wijziging van het Reglement van Orde voor de Politieke Avond van de gemeente Arnhem 2018;**

A. **Aan artikel 1, begripsomschrijvingen, wordt toegevoegd:**

- **Persoonlijke beleidsopvattingen: ambtelijke adviezen, visies, standpunten en overwegingen ten behoeve van intern beraad, niet zijnde feiten, prognoses, beleidsalternatieven, de gevolgen van een bepaald beleidsalternatief of andere onderdelen met een overwegend objectief karakter.**

B. **Artikel 5, zesde lid komt te luiden:**

6. Indien voor informatie van de raad of aan de raad verstrekte informatie op grond van hoofdstuk Va van de Gemeentewet geheimhouding is opgelegd, wordt deze informatie in het besloten deel van het raadsinformatiesysteem geplaatst.

C. **Artikel 44a wordt ingevoegd, luidende:**

Artikel 44a Informatievoorziening

1. De gemeenteraad wordt door het college schriftelijk per raadsbrief geïnformeerd.
2. Moties kunnen door het college worden afgedaan door middel van een raadsbrief of een raadsvoorstel.
3. Toezeggingen kunnen door het college worden afgedaan door middel van een raadsbrief, een raadsvoorstel, via een mondelinge mededeling (in kader van de ‘Rondvraag & Mededelingen’ op de Politieke Avond) of door een raadsmemo. Een raadsmemo wordt door of namens de wethouder per e-mail verzonden aan de raad.
4. Een raadsmemo kan naast een toezegging ook (en alleen dan) gebruikt worden om de raad te informeren over een onderwerp dat op dat moment in behandeling is door de raad.

Arnhem GEMEENTE

5. Antwoorden op technische vragen worden door de betrokken ambtenaar alleen naar het raadslid of fractievolger gestuurd die de vragen heeft gesteld, tenzij het een onderwerp betreft dat op dat moment in behandeling is bij de raad of is aangeboden aan de raad.

D. Artikel 44b wordt ingevoegd, luidende:

Artikel 44b Informatierecht / persoonlijke beleidsopvattingen

1. Indien in een inlichtingenverzoek, zoals bedoeld in artikel 169 lid 3 Gemeentewet, om persoonlijke beleidsopvattingen wordt gevraagd, worden die persoonlijke beleidsopvattingen altijd gedeeld, tenzij het verstrekken ervan in strijd is met het openbaar belang.
2. Omwille van de privacy en de onmogelijkheid voor ambtenaren om zich in het openbaar te verdedigen worden persoonlijke beleidsopvattingen verstrekt op een wijze die niet herleidbaar is tot personen.

E. Artikel 51, tweede lid, komt te luiden

2.Deze besluitenlijst en/of het verslag worden in een volgende vergadering vastgesteld. Tijdens deze vergadering neemt de raad of de raadskamer een besluit over het al dan niet opheffen van de geheimhouding van deze stukken. Indien de besluitenlijst en/of het verslag aanleiding geven tot bespreking, vindt deze bespreking plaats in beslotenheid.

F. Artikel 52, eerste lid vervalt:

G. Artikel 52, tweede lid komt te luiden:

In geval er sprake is van geheimhouding wordt de procedure gevolgd die hieromtrent is vastgelegd in het 'Protocol geheimhouding gemeente Arnhem'.

H. Artikel 53 komt te luiden:

Indien de raad op grond van gestelde hoofdstuk Va, van de Gemeentewet, voornemens is de geheimhouding op te heffen wordt, indien daarom wordt verzocht door het orgaan dat de geheimhouding heeft opgelegd, in een besloten vergadering met het betreffende orgaan overleg gevoerd.

2. **Vast te stellen het ‘Protocol Geheimhouding gemeente Arnhem 2023’**

3. Inwerkingtreding

Deze besluiten treden direct na besluitvorming in werking

De griffier, De voorzitter,

Bijlage 1: Overzicht met de voorgestelde wijzigingen en toelichting

1. Inleiding

In het raadsvoorstel staan de nut en noodzaak beschreven van de voorgestelde wijzigingen. In dit document worden de wijzigingen benoemd en nader toegelicht. De wijzigingen zijn samengevat in vijf categorieën en betreffen wijzigingen ten aanzien van het protocol geheimhouding en het Reglement van Orde:

Wijzigingen ten aanzien van het protocol geheimhouding:

1. Wijzigingen ten aanzien van 'vertrouwelijkheid'
2. Wijzigingen ten aanzien van verhouding tussen Gemeentewet, Wet Open Overheid en artikel 2:5 van de Algemene wet bestuursrecht
3. (Technische) wijzigingen na invoering van wetswijziging *Wet bevorderen integriteit en functioneren decentraal bestuur*

Wijzigingen ten aanzien van het Reglement van Orde:

4. Introduceren van paragraaf 'Informatievoorziening' in het Reglement van Orde met daarin afspraken ten aanzien van het informatieverkeer tussen college en raad.
5. Verwerking van 'persoonlijke beleidsopvattingen' bij inlichtingenverzoeken

De juridische doorvertaling naar het Protocol Geheimhouding is beschreven in bijlage door middel van een 'was-wordt tabel'.

2. Wijzigingen ten aanzien van het protocol geheimhouding:

2.1 Wijzigingen ten aanzien van 'vertrouwelijkheid'

Het huidige Protocol Geheimhouding schrijft in artikel 2.1. voor dat het college en de burgemeester voor alle documenten die zij aan de raad overleggen en die niet openbaar mogen worden de term 'geheim' gebruiken. De term 'vertrouwelijk' wordt niet gebruikt. Hieraan wordt het volgende toegevoegd:

- De term 'geheim' kan alleen worden gebruikt als daarvoor een wettelijke grondslag van toepassing is, zoals geformuleerd in artikel 87 van de Gemeentewet.
- Indien het college of de burgemeester documenten met privacy gevoelige informatie wil overleggen wordt die privacy gevoelige informatie conform artikel 6 van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) weggelakt (het document wordt geanonimiseerd). Hiervoor geldt de term 'Geanonimiseerd'. Het college en de burgemeester kunnen de niet-geanonimiseerde documenten overleggen aan de raad via de griffie. De geanonimiseerde versie wordt openbaar gepubliceerd, de niet-geanonimiseerde versie wordt alleen beschikbaar gesteld

aan raadsleden en fractievolgers. In de praktijk is dit bijvoorbeeld van toepassing bij zienswijzenota's op ruimtelijke plannen.

Toelichting
In het huidige Protocol Geheimhouding staat al aangegeven dat het begrip 'vertrouwelijk' niet wordt gebruikt. Dit wordt herbevestigd. Ook in de situatie waarin de raad informatie opvraagt bij het college die niet openbaar is, maar waar ook geen grondslag voor geheimhouding voor is, kan de informatie niet vertrouwelijk worden aangeboden. Dit is mogelijk het geval als het informatie met 'persoonlijke beleidsopvattingen' betreft. Dat is immers geen grond voor geheimhouding, maar wel voor het weigeren van openbaarmaking in kader van de Woo.

De reden om het begrip 'vertrouwelijk' niet te introduceren komt voort uit het ontbreken van deze 'tussencategorie' in de Gemeentewet. De Gemeentewet kent alleen 'openbaar' of 'geheim'. Een tussencategorie 'vertrouwelijk' bestaat niet, en daarmee is het onzeker wat daarvan de juridische status is, wat je wel of niet met die stukken mag doen als raadslid, wat de afbakening is (wanneer is iets wel of niet vertrouwelijk) en of de schending van de vertrouwelijkheid wel te sanctioneren is. Vanzelfsprekend kan het college een appel doen op de raad om terughoudend met bepaalde informatie om te gaan, maar zonder geheimhouding is dat niet af te dwingen. Informatie waarvan het college vraagt om terughoudend mee om te gaan is gewoon openbaar.

2.2 Verduidelijking ten aanzien van verhouding tussen Gemeentewet en artikel 2:5 van de Algemene wet bestuursrecht

Artikel 2:5 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) regelt een geheimhoudingsplicht voor alle gegevens waarvan iemand het vertrouwelijke karakter kent of redelijkerwijs moet vermoeden. Dit bestaat naast het geheimhoudingsregime van de Gemeentewet en kan mogelijk tot verwarring leiden. Artikel 2:5 van de Awb kan slechts in zeer bijzondere omstandigheden van toepassing zijn. Het kan dan slechts gaan om een situatie waarin een raadslid of een fractievolger kennis krijgt van informatie die niet door het college met de raad is gedeeld en waarvan het raadslid of de fractievolger kan weten dat de informatie geheim is. Dan is er sprake van een uitzonderlijke situatie waarin artikel 2:5 van de Awb van toepassing is. Gezien het zeer uitzonderlijke karakter hiervan, wordt voorgesteld om dit niet in het protocol geheimhouding op te nemen, maar het te laten bij deze verduidelijking.

Om een voorbeeld te geven: deze situatie kan zich voordoen nadat een raadslid zich technisch heeft laten informeren door ambtenaren en daarmee (mogelijk onbedoeld) geïnformeerd is over kennis die niet openbaar is (niet via de Woo verstrekt is aan anderen) en waarvan het duidelijk is dat die informatie geheim is. Dan is 2:5 Awb van toepassing. Is diezelfde informatie namens het college gedeeld met de hele raad, zonder beroep op geheimhouding op grond van de Gemeentewet, dan is diezelfde informatie openbaar. Het is dus niet mogelijk dat het college aan de raad informatie verstrekt met een beroep op 2:5 Awb als grondslag voor geheimhouding.

2.3 (Technische) wijzigingen na invoering van wetswijziging

Door de invoering van de Wet bevorderen integriteit en functioneren decentraal bestuur per 1 april 2023 is de Gemeentewet op een aantal punten gewijzigd die de geheimhouding raken. De voornaamste wijzigingen zijn dwingend en hoeven dus niet opgenomen te worden in het Protocol Geheimhouding of het Reglement van Orde, maar de lokale verordeningen dienen hier wel op aangepast te worden. De wijzingen uit de wet zijn de volgende:

- De burgemeester is nu ook expliciet bevoegd om geheimhouding op informatie te leggen en deze informatie te verstrekken aan de raad, het college, de rekenkamer en een commissie.
- Mondelinge informatie in besloten raadsvergaderingen is voortaan van rechtswege geheim.
- De mogelijkheid vervalt om individuele raadsleden onder geheimhouding te informeren.
- De raad hoeft de geheimhouding niet meer te bekrachtigen maar kan die wel opheffen.
- Een raadslid of commissielid dat in strijd handelt met een geheimhoudingsplicht kan bij besluit van de raad ten hoogste 3 maanden worden uitgesloten van het ontvangen van informatie waarop een verplichting tot geheimhouding rust.

Het Protocol Geheimhouding en het Reglement van Orde dienen op deze wijzingen aangepast te worden. Zo zal de paragraaf over het bekrachtigen van geheimhouding vevallen (dat is niet meer nodig) en moeten verwijzingen naar de Wob worden aangepast als verwijzing naar de Woo.

Ten slotte zijn er wijzigingen waarover de raad een expliciete keuze heeft. Dat zijn de volgende:

<u>Vergroten kring van geheimhouders</u>
Het nieuwe artikel 88, zesde lid, Gemeentewet geeft de ruimte aan het lokale bestuur om te bepalen dat het orgaan dat informatie geheim heeft verklaard, na het verstrekken van die informatie aan de raad, alsnog zelf de kring van geheimhouders mag uitbreiden. Het voorstel is om het college die bevoegdheid te geven indien dit voor het dagelijks bestuur van de gemeente noodzakelijk is. Daarnaast is het voorstel om de raad die bevoegdheid ook te geven, bijvoorbeeld door de raad de bevoegdheid te geven om geheime stukken te verstrekken aan fractievolgers. Feitelijk is dit laatste een voortzetting van een reeds bestaande praktijk.

<u>Vergaderen met gesloten deuren: één van de gronden van artikel 5:1 Woo moet gelden</u>
Artikel 23 van de Gemeentewet regelt dat als de raad (of raadskamer) met gesloten deuren vergadert er een verplichting tot geheimhouding geldt omtrent informatie die in de vergadering ter kennis van de aanwezigen komt. De raad hoeft dit niet separaat (naast het besluit tot vergaderen met gesloten deuren) te beslissen. De koppeling met de Woo is vervallen: een besluit tot vergaderen met gesloten deuren hoeft volgens de wet niet meer te verwijzen naar een grondslag in de Woo. Omdat informatie die gewisseld is in een vergadering met gesloten deuren automatisch geheim wordt, is het voorstel om die koppeling met de Woo vast te leggen in het Protocol Geheimhouding. Op die manier is het geborgd dat er altijd een juridische grondslag is voor het delen van geheime informatie.

3 Wijzigingen ten aanzien van het Reglement van Orde:

3.1 Introduceren van paragraaf ‘Informatievoorziening’ in het Reglement van Orde

Ter verduidelijking voor raadsleden, leden van het college en ambtenaren van de gemeente Arnhem is het voorstel om in het presidium in de afgelopen jaren gemaakte afspraken over de informatievoorziening van het college aan de raad vast te leggen in een nieuwe paragraaf ‘Informatievoorziening’ in het Reglement van Orde. Het gaat om de volgende bestaande afspraken:

1. De gemeenteraad wordt door het college schriftelijk per raadsbrief geïnformeerd;
2. Moties kunnen door het college worden afgedaan door middel van een raadsbrief of een raadsvoorstel;
3. Toezeggingen kunnen door het college worden afgedaan door middel van een raadsbrief, een raadsvoorstel, via een mondelinge mededeling zoals bedoeld tijdens Rondvraag en Mededelingen op een Politieke Avond of door een raadsmemo. Een raadsmemo wordt door of namens de wethouder per mail verzonden aan de raad.
4. Een raadsmemo kan naast een toezegging ook (en alleen dan) gebruikt worden om de raad te informeren over een onderwerp dat op dat moment in behandeling is door de raad. De reden daarvoor is dat een raadsbrief anders te lang op zich doet wachten.
5. Antwoorden op technische vragen worden door de betrokken ambtenaar alleen naar het raadslid of fractievolger gestuurd die de vragen heeft gesteld, tenzij het een onderwerp betreft dat op dat moment in behandeling is door de raad of is aangeboden aan de raad. De reden daarvoor is dat de raad over een gelijke informatiepositie moet beschikken, voor zover het gaat om onderwerpen die in procedure zijn of komen.

3.2 Verwerking van ‘persoonlijke beleidsopvattingen’ bij inlichtingenverzoeken

Persoonlijke beleidsopvattingen zoals bedoeld in artikel 5.2 Wet open overheid is geen grondslag voor geheimhouding in de informatievoorziening van het college aan de raad. Wel is het een mogelijke weigeringsgrond voor het verstrekken van informatie aan inwoners bij het Woo-verzoek. In de praktijk kan dus de situatie voorkomen dat een burger en een raadslid dezelfde informatie opvraagt, de burger via een Woo-verzoek en het raadslid via een inlichtingenverzoek, maar dat de afhandeling door het college verschillend is. Zonder dat het college de mogelijkheid heeft om de informatie onder geheimhouding te delen (want ‘persoonlijke beleidsopvattingen’ is geen grondslag voor geheimhouding).

Het college heeft bij de beantwoording van artikel 44-vragen van Volt, D66 en PvdA over de uitvoering van de Wet open overheid aangegeven altijd alle persoonlijke beleidsopvattingen te delen, tenzij er in een bepaald geval specifieke redenen zijn om dat niet te doen. In kader van het inlichtingenverzoek van de raad (artikel 169 lid 3 Gemeentewet) moet het gaan om redenen die duidelijk maken dat het verstrekken van de informatie in strijd is met het openbaar belang.

Om hier volledige duidelijkheid in te verschaffen is het voorstel om het volgende op te nemen in de paragraaf over informatievoorziening in het Reglement van Orde:

- Indien in een inlichtingenverzoek, zoals bedoeld in artikel 169 lid 3 Gemeentewet, om persoonlijke beleidsopvattingen wordt gevraagd, worden die persoonlijke beleidsopvattingen altijd gedeeld, tenzij het verstrekken ervan in strijd is met het openbaar belang.
- Omwille van de privacy en de onmogelijkheid voor ambtenaren om zich in het openbaar te verdedigen worden persoonlijke beleidsopvattingen verstrekt op een wijze die niet herleidbaar is tot personen.

Bijlage 2

Protocol Geheimhouding gemeente Arnhem 2023

Paragraaf 1 Algemeen

Artikel 1.1 Geheimhouding is de uitzondering

1.In de informatievoorziening van college of burgemeester naar de raad en in de vergaderingen van raad en raadskamers is openbaarheid de regel en geheimhouding de uitzondering;

2.Het opleggen van geheimhouding dient altijd te worden gemotiveerd en verantwoord, zoveel mogelijk in het openbaar.

Artikel 1.2 Wettelijke kaders

1. De Wet open overheid beschrijft in artikel 5.1, eerste en tweede lid, de gronden op basis waarvan geheimhouding kan worden opgelegd;

2. De Algemene Wet Bestuursrecht bepaalt in artikel 2:5 dat een geheimhoudingsplicht geldt voor alle gegevens waarvan iemand het vertrouwelijke karakter kent of redelijkerwijs moet vermoeden;

3.Het Wetboek van Strafrecht bepaalt in artikel 272 de strafbaarheid van het schenden van de geheimhoudingsplicht;

4.De Gemeentewet bepaalt in hoofdstuk Va (artikelen 87,88 en 89) de regels voor geheimhouding en in de artikelen 23 en 24 de regels voor besloten vergaderingen.

5.In het reglement van orde voor de Politieke Avond en in het Protocol Geheimhouding worden de regels voor besloten vergaderingen en geheimhouding nader uitgewerkt.

Paragraaf 2 Geheimhouding van documenten

Artikel 2.1 Geheim en vertrouwelijk

1.Het college en de burgemeester gebruiken voor alle documenten die zij aan de raad of aan raadskamers overleggen en die niet openbaar mogen worden, de term 'geheim'. De term vertrouwelijk wordt niet gebruikt.

2. De term ‘geheim’ wordt alleen gebruikt als daarvoor een wettelijke grondslag van toepassing is, zoals geformuleerd in artikel 87 Gemeentewet.

Artikel 2.2 Gronden voor geheimhouding

Het college en de burgemeester vermelden in hun besluiten tot het opleggen van geheimhouding zowel de wettelijke grondslag als de inhoudelijke motivatie voor de geheimhouding. Een afschrift van dit besluit wordt aan het geheime document toegevoegd. Het besluit zelf is openbaar tenzij het besluit op zichzelf reeds een deel van de geheime inhoud bevat.

Artikel 2.3 Horizonbepaling

Het college en de burgemeester vermelden in alle gevallen onder welke voorwaarde of na welke datum de geheimhouding kan worden opgeheven. Bestaat er noch een voorwaarde waar onder - noch een datum waarna de geheimhouding kan worden opgeheven, dan wordt vermeld dat de geheimhouding 'voor onbepaalde tijd' dient te gelden

Artikel 2.4 Hoofddocument openbaar

Het opleggen van geheimhouding op een compleet document vindt zeer terughoudend plaats. Waar mogelijk wordt de informatie die geheim moet blijven in een bijlage opgenomen.

Artikel 2.5 Herkenbaarheid geheime documenten

Iedere pagina van een geheim document wordt door het college of de burgemeester voorzien van de aanduiding 'GEHEIM'.

Artikel 2.6 Anonimiseren

Indien het college of de burgemeester privacygevoelige informatie van derden in openbare documenten onleesbaar maken (anonimiseren), dan stellen zij de niet geanonimiseerde documenten ter beschikking aan de raad.

Paragraaf 3 Bekrachtiging geheimhouding

Vervallen

Paragraaf 4 Vergaderen in beslotenheid

Artikel 4.1 Openbare aankondiging en opening

1.Vergaderingen, ook wanneer deze geheel of gedeeltelijk in beslotenheid plaatsvinden, worden openbaar aangekondigd en geopend, behoudens de vergadering waarin over de aanbeveling voor benoeming of herbenoeming van de burgemeester wordt besloten. Deze vergadering is van begin tot einde besloten.

2.Op de agenda wordt in globale termen aangekondigd dat een geheim stuk of onderwerp wordt besproken, tenzij reeds met het gebruik van globale termen een deel van de geheime inhoud wordt geopenbaard. In dat geval wordt het onderwerp van de besloten vergadering niet bekend gemaakt.

Artikel 4.2 Sluiten van de deuren

1. Op verzoek van ten minste een vijfde deel van de aanwezige raadsleden of fractievolgers of als de voorzitter dit nodig vindt, worden de deuren gesloten.

2. Als de deuren sluiten, dan mogen raadsleden, fractievolgers, leden van het college, functioneel betrokken ambtenaren en griffiepersoneel aanwezig zijn, tenzij de vergadering anders beslist.

3. Als de deuren worden gesloten draagt de griffie er zorg voor dat de uitzending van de vergadering wordt stopgezet en dat de vergadering niet langer elders in het stadhuis is te volgen.

Artikel 4.3 Vergaderen achter gesloten deuren

1. Het eerste wat de voorzitter doet na het sluiten van de deuren is aan de raad of aan de raadskamer voorleggen of er daadwerkelijk in beslotenheid verder zal worden vergaderd.

2. Vergaderen achter gesloten deuren gebeurt alleen als een van de gronden van artikel 5:1 van de Wet open overheid van toepassing is en ingeroepen is.

3. Als de raad of raadskamer beslist in beslotenheid te vergaderen dan registreert de griffie alle aanwezigen.

4. Indien voorzienbaar is dat een deel van een vergadering achter gesloten deuren zal plaatsvinden, dan wordt zo mogelijk eerst het openbare gedeelte van de vergadering afgerond.

Artikel 4.4 Verslag

Van een vergadering met gesloten deuren wordt altijd een audioverslag opgemaakt. Dit verslag wordt niet openbaar gemaakt tenzij de raad of raadskamer anders beslist.

Artikel 4.5 Overleg in fracties

Overleg tussen fractiegenoten over verstrekte geheime informatie is mogelijk, ook als er leden van de fractie niet aanwezig zijn geweest bij de besloten vergadering. Alle raadsleden en fractievolgers kunnen kennisnemen van het audioverslag van een besloten vergadering

Artikel 4.6 Verstrekking geheime documenten aan anderen

1. De raad stelt geheime documenten beschikbaar aan fractievolgers, behalve in situaties waarin de wet dit niet toestaat.

2. Het college is bevoegd om geheime informatie te verstrekken aan derden indien en voor zover dit voor het dagelijks bestuur van de gemeente noodzakelijk is.

Paragraaf 5 Beschikbaarheid en register

Artikel 5.1 Beschikbaarheid geheime documenten en verslagen besloten vergaderingen

1. Geheime documenten worden in het besloten deel van het raadsinformatiesysteem gepubliceerd;

2. Audioverslagen van besloten vergaderingen worden bewaard- en zijn te raadplegen op de griffie.

Artikel 5.2 Register

1. De griffie legt een register aan van alle documenten waar geheimhouding is opgelegd.

2. de griffie legt een register aan van alle vergaderingen of delen van vergaderingen die in beslotenheid zijn gehouden.

3.De registers bevatten de datums van de vergadering, de reden voor de geheimhouding en de horizonbepaling dan wel de datum waarop of voorwaarde waaronder de geheimhouding wordt opgeheven.

4. De registers worden in het raadsinformatiesysteem geplaatst;

5. De griffie bewaakt de horizonbepalingen en zorgt ervoor dat indien geheimhouding kan worden opgeheven hiertoe een voorstel aan de raad wordt gedaan.

Artikel 5.3 Berichtgeving geheime documenten

De griffie bericht per e-mail de leden van de raad, leden van het college en fractievolgers over het beschikbaar zijn van een geheim document in het besloten deel van het raadsinformatiesysteem.

Artikel 5.4 Berichtgeving geanonimiseerde documenten

De griffie bericht per e-mail de leden van de raad en de fractievolgers over het beschikbaar zijn van niet-geanonimiseerde documenten in het besloten deel van het raadsinformatiesysteem.

Bijlage 3: was-wordt tabel 'Protocol geheimhouding gemeente Arnhem'

WAS	**WORDT**
Paragraaf 1 Algemeen	**Paragraaf 1 Algemeen**
Artikel 1.1 Geheimhouding is de uitzondering 1.In de informatievoorziening van college of burgemeester naar de raad en in de vergaderingen van raad en raadskamers is openbaarheid de regel en geheimhouding de uitzondering; 2.Het opleggen van geheimhouding dient altijd te worden gemotiveerd en verantwoord, zoveel mogelijk in het openbaar.	Dit artikel blijft onveranderd
Artikel 1.2 Wettelijke kaders 1. De Wet Openbaarheid van Bestuur beschrijft in artikel 10 de gronden op basis waarvan geheimhouding kan worden opgelegd; 2. De Algemene Wet Bestuursrecht bepaalt in artikel 2:5 dat een geheimhoudingsplicht geldt voor alle gegevens waarvan iemand het vertrouwelijke karakter kent of redelijkerwijs moet vermoeden; 3.Het Wetboek van Strafrecht bepaalt in artikel 272 de strafbaarheid van het schenden van de geheimhoudingsplicht; 4.De Gemeentewet bepaalt in de artikelen 23 en 24 de regels voor besloten raadsvergaderingen, in artikel 25 de regels voor het opleggen en opheffen van geheimhouding en in artikel 86 de regels voor besloten raadskamervergaderingen; 5.In het reglement van orde voor de voor de Politieke Avond en in het Protocol Geheimhouding worden de regels voor besloten vergaderingen en geheimhouding nader uitgewerkt.	**Artikel 1.2 Wettelijke kaders** 1. De Wet open overheid beschrijft in artikel 5.1, eerste en tweede lid, de gronden op basis waarvan geheimhouding kan worden opgelegd; 2. De Algemene Wet Bestuursrecht bepaalt in artikel 2:5 dat een geheimhoudingsplicht geldt voor alle gegevens waarvan iemand het vertrouwelijke karakter kent of redelijkerwijs moet vermoeden; 3.Het Wetboek van Strafrecht bepaalt in artikel 272 de strafbaarheid van het schenden van de geheimhoudingsplicht; 4.De Gemeentewet bepaalt in hoofdstuk Va (artikelen 87,88 en 89) de regels voor geheimhouding en in de artikelen 23 en 24 de regels voor besloten vergaderingen. 5.In het reglement van orde voor de voor de Politieke Avond en in het Protocol Geheimhouding worden de regels voor besloten vergaderingen en geheimhouding nader uitgewerkt.
Paragraaf 2 Geheimhouding van documenten	**Paragraaf 2 Geheimhouding van documenten**

Artikel 2.1 Geheim en vertrouwelijk Het college en de burgemeester gebruiken voor alle documenten die zij aan de raad, aan raadskamers of aan leden van de raad overleggen en die niet openbaar mogen worden, de term 'geheim'. De term vertrouwelijk wordt niet gebruikt.	**Artikel 2.1 Geheim en vertrouwelijk** 1.Het college en de burgemeester gebruiken voor alle documenten die zij aan de raad of aan raadskamers overleggen en die niet openbaar mogen worden, de term 'geheim'. De term vertrouwelijk wordt niet gebruikt. 2. De term ‘geheim’ wordt alleen gebruikt als daarvoor een wettelijke grondslag van toepassing is, zoals geformuleerd in artikel 87 Gemeentewet.
Artikel 2.2 Gronden voor geheimhouding Het college en de burgemeester vermelden zowel de wettelijke grondslag als de inhoudelijke motivatie voor de geheimhouding op de documenten die zij als geheim aan de raad, aan de raadskamer of aan leden van de raad aanbiedt.	**Artikel 2.2 Gronden voor geheimhouding** *Het college en de burgemeester vermelden in hun besluiten tot het opleggen van geheimhouding zowel de wettelijke grondslag als de inhoudelijke motivatie voor de geheimhouding. Een afschrift van dit besluit wordt aan het geheime document toegevoegd. Het besluit zelf is openbaar tenzij het besluit op zichzelf reeds een deel van de geheime inhoud bevat.*
Artikel 2.3 Horizonbepaling Het college en de burgemeester vermelden in alle gevallen onder welke voorwaarde of na welke datum de geheimhouding kan worden opgeheven. Bestaat er noch een voorwaarde waar onder - noch een datum waar na de geheimhouding kan worden opgeheven, dan wordt vermeld dat de geheimhouding 'voor onbepaalde tijd' dient te gelden.	Dit artikel blijft onveranderd
Artikel 2.4 Hoofddocument openbaar Het opleggen van geheimhouding op een compleet document vindt zeer terughoudend plaats. Waar mogelijk wordt de informatie die geheim moet blijven in een bijlage opgenomen.	Dit artikel blijft onveranderd

Artikel 2.5 Herkenbaarheid geheime documenten Iedere pagina van een geheim document wordt door het college voorzien van de aanduiding 'GEHEIM'.	Dit artikel blijft onveranderd
Artikel 2.6 Anonimiseren Dit artikel bestaat nog niet	Artikel 2.6 **Anonimiseren** Indien het college of de burgemeester privacygevoelige informatie van derden in openbare documenten onleesbaar maken (anonimiseren), dan stellen zij de niet geanonimiseerde documenten ter beschikking aan de raad.
Paragraaf 3 Bekrachtiging geheimhouding	**Deze paragraaf vervalt** *(bekrachtiging door de raad is niet meer voorgeschreven)*
Artikel 3.1 Bekrachtiging De bekrachtiging van geheimhouding van documenten die door het college onder (voorlopige) geheimhouding worden overlegd aan de raad, wordt op de agenda van de eerstvolgende vergadering van de raad geplaatst.	Dit artikel vervalt
Artikel 3.2 Agendering De agendering vindt plaats door middel van een door het dagelijks bestuur van de agendacommissie voor te bereiden (verzamel)besluit waarin tot bekrachtiging wordt overgegaan van alle in de voorliggende periode aan de raad overgelegde geheime documenten.	Dit artikel vervalt
Paragraaf 4 Vergaderen in beslotenheid	
Artikel 4.1 Openbare aankondiging en opening 1.Vergaderingen, ook wanneer deze geheel of gedeeltelijk in beslotenheid plaatsvinden, worden openbaar aangekondigd en geopend, behoudens de vergadering waarin over de aanbeveling voor benoeming of herbenoeming	Dit artikel blijft onveranderd

van de burgemeester wordt besloten. Deze vergadering is van begin tot einde besloten. 2.Op de agenda wordt in globale termen aangekondigd dat een geheim stuk of onderwerp wordt besproken, tenzij reeds met het gebruik van globale termen een deel van de geheime inhoud wordt geopenbaard. In dat geval wordt het onderwerp van de besloten vergadering niet bekend gemaakt.	
Artikel 4.2 Sluiten van de deuren 1. Op verzoek van ten minste een vijfde deel van de aanwezige raadsleden of fractievolgers of als de voorzitter dit nodig vindt, worden de deuren gesloten. 2. Als de deuren sluiten, dan mogen raadsleden, fractievolgers, leden van het college, functioneel betrokken ambtenaren en griffiepersoneel aanwezig zijn, tenzij de vergadering anders beslist. 3. Als de deuren worden gesloten draagt de griffie er zorg voor dat de uitzending van de vergadering wordt stopgezet en dat de vergadering niet langer elders in het stadhuis is te volgen.	Dit artikel blijft onveranderd
Artikel 4.3 Vergaderen achter gesloten deuren 1. Het eerste wat de voorzitter doet na het sluiten van de deuren is aan de raad of aan de raadskamer voorleggen of er daadwerkelijk in beslotenheid verder zal worden vergaderd. 2. Als de raad of raadskamer beslist in beslotenheid te vergaderen dan registreert de griffie alle aanwezigen. 3. Indien voorzienbaar is dat een deel van een vergadering achter gesloten deuren zal plaatsvinden, dan wordt zo mogelijk eerst het openbare gedeelte van de vergadering afgerond.	**Artikel 4.3 Vergaderen achter gesloten deuren** 1. Het eerste wat de voorzitter doet na het sluiten van de deuren is aan de raad of aan de raadskamer voorleggen of er daadwerkelijk in beslotenheid verder zal worden vergaderd. 2. Vergaderen achter gesloten deuren gebeurt alleen als een van de gronden van artikel 5:1 van de Wet open overheid van toepassing is en ingeroepen is. 3. Als de raad of raadskamer beslist in beslotenheid te vergaderen dan registreert de griffie alle aanwezigen. 4. Indien voorzienbaar is dat een deel van een vergadering achter gesloten deuren zal plaatsvinden, dan wordt zo mogelijk eerst het openbare gedeelte van de vergadering afgerond.
Artikel 4.4 Opleggen van geheimhouding	

1. Geheimhouding wordt tijdens de vergadering door de raad of de raadskamer opgelegd. De voorzitter doet daartoe tijdens de vergadering een expliciet voorstel om geheimhouding op te leggen op hetgeen is besproken tijdens de vergadering. 2. Het opleggen van geheimhouding op hetgeen achter gesloten deuren is verhandeld, gebeurt alleen als een van de gronden van artikel 10 van de Wet Openbaarheid van Bestuur van toepassing is en ingeroepen is.	Dit artikel vervalt *De geheimhouding geldt van rechtswege, hoeft niet meer te worden opgelegd.*
Artikel 4.5 Verslag Van een vergadering met gesloten deuren wordt altijd een audioverslag opgemaakt. Dit verslag wordt niet openbaar gemaakt tenzij de raad of raadskamer anders beslist.	Dit artikel blijft onveranderd, wordt vernummerd tot 4.4
Artikel 4.6 Overleg in fracties Overleg tussen fractiegenoten over verstrekte geheime informatie is mogelijk, ook als er leden van de fractie niet aanwezig zijn geweest bij de besloten vergadering. Alle raadsleden en fractievolgers kunnen kennisnemen van het audioverslag van een besloten vergadering.	Dit artikel blijft onveranderd, wordt vernummerd tot 4.5
Dit artikel bestaat nog niet, krijgt nummer 4.6	Artikel 4.6 Verstrekking geheime documenten aan anderen 1. De raad stelt geheime documenten beschikbaar aan fractievolgers, behalve in situaties waarin de wet dit niet toestaat. 2. Het college is bevoegd om geheime informatie te verstrekken aan derden indien en voor zover dit voor het dagelijks bestuur van de gemeente noodzakelijk is.
Paragraaf 5 Beschikbaarheid en register	**Paragraaf 5 Beschikbaarheid en register**
Artikel 5.1 Beschikbaarheid geheime documenten en verslagen besloten vergaderingen 1. Geheime documenten worden ter inzage gelegd op de griffie;	***Artikel 5.1 Beschikbaarheid geheime documenten en verslagen besloten vergaderingen***

2. Geheime documenten waarvan de omvang zodanig groot is, dat van de leden van de raad niet verwacht kan worden dat zij deze uitsluitend op de griffie kunnen bestuderen, worden door middel van een koeriersdienst op de huisadressen van de raadsleden bezorgd. 3.Audioverslagen van besloten vergaderingen worden bewaard- en zijn te raadplegen op de griffie.	*1. Geheime documenten worden in het besloten deel van het raadsinformatiesysteem gepubliceerd;* *2. Audioverslagen van besloten vergaderingen worden bewaard- en zijn te raadplegen op de griffie.*
Artikel 5.2 Register 1. De griffie legt een register aan van alle documenten waar de raad geheimhouding heeft opgelegd/bekrachtigd. 2. de griffie legt een register aan van alle vergaderingen of delen van vergaderingen die in beslotenheid zijn gehouden en waarbij op het verhandelde geheimhouding is opgelegd 3.De registers bevatten de datums van de vergadering, de datum van bekrachtiging, de reden voor de geheimhouding en de horizonbepaling dan wel de datum waarop of voorwaarde waaronder de geheimhouding wordt opgeheven. 4. De registers worden in het raadsinformatiesysteem geplaatst; 5. De griffie bewaakt de horizonbepalingen en zorgt ervoor dat indien geheimhouding kan worden opgeheven hiertoe een voorstel aan de raad wordt gedaan.	**Artikel 5.2 Register** 1. De griffie legt een register aan van alle documenten waar geheimhouding is opgelegd. 2. de griffie legt een register aan van alle vergaderingen of delen van vergaderingen die in beslotenheid zijn gehouden. 3.De registers bevatten de datums van de vergadering, de reden voor de geheimhouding en de horizonbepaling dan wel de datum waarop of voorwaarde waaronder de geheimhouding wordt opgeheven. 4. De registers worden in het raadsinformatiesysteem geplaatst; 5. De griffie bewaakt de horizonbepalingen en zorgt ervoor dat indien geheimhouding kan worden opgeheven hiertoe een voorstel aan de raad wordt gedaan.
Artikel 5.3 Berichtgeving geheime documenten *Dit artikel bestaat nog niet*	**Artikel 5.3 Berichtgeving geheime documenten** De griffie bericht per e-mail de leden van de raad, leden van het college en fractievolgers over het beschikbaar zijn van een geheim document in het besloten deel van het raadsinformatiesysteem.
Artikel 5.4 Berichtgeving niet-geanonimiseerde documenten *Dit artikel bestaat nog nie*t	**Artikel 5.4 Berichtgeving geanonimiseerde documenten**

	De griffie bericht per e-mail de leden van de raad en de fractievolgers over het beschikbaar zijn van niet-geanonimiseerde documenten in het besloten deel van het raadsinformatiesysteem.

.

RAADSKAMERADVIES

‘Perspectiefnota 2024-2027’ & ‘Turap 1 2023’ – M2 7 juni

Raadsvoorstel ‘Perspectiefnota 2024-2027’ & ‘Turap 1 2023’

Portefeuillehouder:	Marcouch, Bouwkamp, Kundić, Roelofs, Van der Wel, Lauriks, Smeulders ,Van de Geijn

Resultaat van bespreking:

Aanwezig

Raadzaal (portefeuillehouders: Roelofs, Lauriks, Van der Wel)
De raadsleden/fractievolgers Aydemir, Bal (DENK); Van Engelenburg (VVD), Zwijnepoel (D66), Snelting, Neutkens (Volt), Quint (GroenLinks), Kraaijenbrink, Van der Laak (Arnhem Centraal), De Groot (PvdD), Wiggers (BurgerBelang Arnhem), Van den Broek (CDA) en Zijlstra, Janssen (CU).
De fracties van de SP, PVV, PvdA en Forum voor Democratie waren niet aanwezig.

Landgoed/Festival (portefeuillehouders: Marcouch, Smeulders)
De raadsleden/fractievolgers Coenders, Dayioglu (GroenLinks), Kemperman (D66), Maref (VVD) Groot (Arnhem Centraal), Eliens (Partij voor de Dieren), Visser (PvdA), Koorn (CDA), Zevenbergen, Scholten (Volt), Usta (DENK), Nede (ChristenUnie), Luurssen (Forum voor Democratie)
De fracties van de SP, BurgerBelang Arnhem, PVV waren niet aanwezig

Walburgis (portefeuillehouders: Bouwkamp, Kundic, Van de Geijn)
De raadsleden/fractievolgers Verheij (PVV), Malda (ChristenUnie), Loor en Brandts (D66), Scholten en Neutkens (Volt), Roelen (SP), Ait Chrif (PvdA), Van Plateringen (BurgerBelang Arnhem), Groot (CDA), Pape (VVD), Hogenhout (Partij voor de Dieren), Manders (Arnhem Centraal), Noomen en Prinsen (GroenLinks)
De fracties van Denk en Forum voor Democratie waren niet aanwezig

Bespreking

De behandeling van de meningsvormende 2 fase (M2) van de ‘Perspectiefnota 2024-2027’ vond plaats in 3 raadskamers. In iedere raadskamer waren meerdere portefeuillehouders aanwezig. Hieronder staat een totaal overzicht van de besproken moties en amendementen op volgorde van nummer.

Nummer	Naam	Indieners	Portefeuillehouder	Pre-advies
23A17	Geld voor zorg blijft voor zorg	CU	Van der Wel	Negatief
23A18	Geen aanmoediging weghalen rookgaskanalen	FVD	Van der Wel	Negatief
23M37	Graffiti als kunstvorm	AC	Bouwkamp	Positief
23M38	WOZ klantvriendelijk	AC	Van de Geijn	Positief
23M39	Arnhem 800 jaar	AC	Roelofs	Positief
23M40	Meer bewegen voor oudere ouderen en of mensen die slecht ter been zijn	AC	Roelofs	Positief
23M41	Opvang dakloze niet-rechthebbende EU-burgers	Volt, GL, DENK,	Van de Geijn	Positief

RAADSKAMERADVIES

GEMEENTE Arnhem

‘Perspectiefnota 2024-2027’ & ‘Turap 1 2023’ – M2 7 juni

		PvdD		
23M42	Meerjarige Evenementenkalender	BBA	Roelofs	Ingetrokken
23M43	Raadswerkgroep openbaar vervoer	BBA	Kundic	Oordeel raad
23M44	Een realistische basis voor onderwijshuisvesting	D66, CDA	Kundic	Oordeel raad (afhankelijk van definitief dictum)
23M45	Een integrale aanpak zorg, welzijn en werk en inkomen	D66, PvdA	Van der Wel, Roelofs, Lauriks	Positief
23M46	Ambitie stedelijke ontwikkeling waarmaken	D66	Bouwkamp	Oordeel raad
23M47	Huisvesting creatieven en cultuurbudget	GL, D66, CDA	Bouwkamp	Oordeel raad
23M48	Kunstgras is niet groen	PvdD	Roelofs	Negatief (in deze vorm)
23M49	Onderzoek maatschappelijke rol levensbeschouwelijke organisaties	CU	Lauriks	Negatief
23M50	Ambachtskwartier Geitenkamp	CU	Bouwkamp	Negatief (met deze formulering dictum)
23M51	Ontwikkelen van multi sport veld in Hoogte 80 terrein, wijk Geitenkamp	CU	Roelofs	Ingetrokken
23M52	Pilot ervaringsdeskundigen toevoegen aan sociaal wijkteams	CU	Van der Wel	Negatief
23M53	Meer balans in woning aanbod wijk Geitenkamp	CU	Bouwkamp	Negatief
23M54	Ambities beweegnorm jeugd naar boven bijstellen	VVD, CDA, PvdA	Roelofs	Positief
23M55	Meer regie over de raadsagenda met een termijnagenda	CDA, Volt, VVD, D66	Marcouch	Positief
23M56	Scenariodenken	CDA, VVD	Smeulders	Negatief
23M57	Perspectief voor handhavers in leefbare wijken	AC, PvdA, CDA	Marcouch	Positief
23M58	Feliciteren en Informeren	FVD	Lauriks	Positief
23M59	Zakgeld voor Oppositie	FVD	Smeulders	Negatief
23M60	Arnhemse Cyberwegenkaart 2.0	VVD	Marcouch	Positief (indien voorstel dekking wordt aangepast)
23M61	Toetsing ZZP'ers en onderaannemers in de Zorg aan Bibob-toetsing	VVD	Van der Wel, Roelofs, Marcouch	Negatief
23M62	Motie ter bevordering van integriteit en bestrijding van corruptie onder ambtenaren	VVD	Van de Geijn	Positief (als dictum wordt aangepast)
23M63	Betere gezondheid en meer beweging door duurzame kunstgrasvelden	DENK	Roelofs	Ingetrokken
23M64	Huisvesting maatschappelijke organisaties	DENK	Lauriks	Ingetrokken
23M65	Finales schoolvoetbal Arnhem	DENK	Roelofs	Ingetrokken

	weer in het Gelredome			
32M66	Sanitaire voorzieningen bij volkstuinen	DENK	Van der Wel	Ingetrokken
32M67	Holocaustbewustwordingsprogramma	DENK	Marcouch	Positief (met kanttekening over budget)
23M68	Verhoging waakzaamheid Arnhem	FvD	Marcouch	Negatief
23M69	Sociale veiligheid in kerngebieden	FvD	Marcouch	Negatief
23M70	Patrouillering voormalige parkeergebieden	FvD	Marcouch	Negatief
23M71	Operatie Stationshal	FvD	Marcouch	Negatief
23M72	Geen commerciële bijlesbureaus in Arnhemse schoolgebouwen	SP	Kundic	Negatief (met deze formulering dictum)
23M73	Formuleer bindende en meetbare doelen om onderwijsachterstanden tegen te gaan	SP	Kundic	Negatief (met deze formulering dictum)
23M74	Laat dubbel-gedupeerde huurders met een fout energielabel niet in de kou staan	SP	Smeulders	Negatief
23M75	Zorg dat Huurdershuis goed haar werk kan doen	SP	Smeulders	Negatief
23M76	Onderzoek deelname aan experiment ‘Gewoon geld geven’	CU	Lauriks	Ingetrokken

Toezeggingen

1. Wethouder Roelofs zegt t.a.v. motie 23M39 toe de gedachte van 800 jaar stadsrechten stadsbreed actief uit te dragen en in een raadsbrief op een rij te zetten welke initiatieven ontplooit worden;

2. Wethouder Roelofs zegt t.a.v. motie 23M42 toe uiterlijk 30 september te onderzoeken en terug te koppelen aan de raad of de wijze waarop ze in Leeuwarden omgaan met vaste en variabele evenementen een mogelijkheid is om in Arnhem invulling te geven aan een Evenementenkalender. Op basis van deze toezegging is de motie ingetrokken;

3. Wethouder Roelofs zegt t.a.v. motie 23M51 toe in overleg te gaan met initiatiefnemers uit Geitenkamp, met de TLO en het Sportbedrijf om te komen tot de ontwikkeling van een multi sport veld op het Hoogte 80 terrein. Op basis van deze toezegging is de motie ingetrokken;

4. Wethouder Van der Wel zegt t.a.v. motie 23M52 toe om in het najaar, maar voor de begroting, met een brief te komen met een inventarisatie naar wat nodig is ten aanzien van ervaringsdeskundigen.

5. Wethouder Roelofs zegt t.a.v. motie 23M63 toe om de inhoud van de motie (stimuleren en faciliteren van duurzame kunstgrasvelden) te integreren in het kunstgrasveldenbeleid. Op basis van deze toezegging is de motie ingetrokken.

6. Wethouder Lauriks zegt t.a.v. 23M64 toe om de inhoud van de motie (maatschappelijke organisaties ondersteunen in hun huisvesting) te betrekken bij de uitwerking van het integrale accommodatie beleid. Op basis van deze toezegging is de motie ingetrokken.

7. Wethouder Roelofs zegt t.a.v. motie 23M65 toe om in beeld te brengen wat de gevolgen zijn voor het organiseren van de finales van het schoolvoetbal in het Gelredome, gaat daarover in

gesprek met de organisator van het toernooi en informeert de raad over het resultaat. Op basis van deze toezegging is de motie ingetrokken.

8. Wethouder Van der Wel zegt t.a.v. motie 23M66 toe om de behoefte naar sanitaire voorzieningen in volkstuinen in kaart te brengen, in gesprek te gaan over mogelijke alternatieve oplossingen en daarover de raad te informeren. Op basis van deze toezegging is de motie ingetrokken.

9. Wethouder Lauriks zegt t.a.v. motie 23M76 toe contact op te nemen met andere gemeenten die al meedoen met het experiment ‘Gewoon geld geven’ om te leren over de ervaringen en de raad daarnaast te informeren over een experiment “Collectief kapitaal” dat de gemeente al gaat uitvoeren. Op basis van deze toezegging is de motie ingetrokken.

10. Wethouder Van de Geijn zegt t.a.v. motie 23M38 ‘Woz Klantvriendelijk’ toe de strekking van de motie over te kunnen nemen en hierop terug te komen in de analyse op de telefonische bereikbaarheid.

11. Wethouder Kundic zegt t.a.v. motie 23M72 toe om het actieplan van de minister te bestuderen en hierover een reactie te geven aan de gemeenteraad, voordat er over de Perspectiefnota wordt besloten

Conclusie
De voorzitters hebben aan het einde van de beraadslaging geconcludeerd dat de meningsvormende fase M2 is afgerond en dat het voorstel kan worden doorgeleid naar besluitvorming op 14 juni.

De raadsadviseurs,

W. Lammers
M. Piscaer
S. Vos

De voorzitters,

M. Van Munster
M. Simonis
H. Kumas

GEMEENTERAAD ARNHEM

Amendement

Datum raadsvergadering:	14 juni 2023
Nummer amendement:	**23A17**
Zaaknummer:	160470
Status	VERWORPEN
Onderwerp:	Perspectiefnota 2024-2027 & Turap 1 2023

Titel:

Geld voor zorg blijft voor zorg

Aan de gemeenteraad

Ondergetekende stelt de volgende wijziging voor:

Op p. 14 de zin:
De kostendaling PGB's is naar verwachting structureel en komt ten goede aan de algemene middelen.

Te wijzigen in:

De kostendaling PGB's is naar verwachting structureel en komt ten goede aan de bestemmingsreserve WMO en Jeugdzorg

Toelichting:

Het zorgdomein staat voor verschillende uitdagingen, die om financiële ruimte en investering vragen. De kostendaling PGB wordt voor een deel bepaald doordat de Sociale Wijkteams scherper beoordeeld. Maar de zorg voor de inwoners blijft voorop staan. Ook als er voor andere vormen van zorg wordt gekozen moet er voldoende financiële ruimte zijn om tegemoet te kunnen komen om aan de zorgbehoefte van de Arnhemmers en moeten medewerkers voldoende ruimte hebben om gebruik te kunnen maken van beleidsvrijheid in hun beoordelingen.

Indiener:

Nathalie Nede - ChristenUnie

Gemeente Arnhem

Amendement "Geld voor zorg blijft voor zorg" (23A17)

GROENLINKS ARNHEM

- Coenders
- Simonis
- Prinsen
- De Boef
- Dayioğlu
- Quint
- Noomen

Burger Belang Arnhem

- Wiggers

Volt

- Scholten
- Neutkens

D66 Arnhem

- Loor
- Kemperman
- Brandts
- Heemskerk
- Zwijnepoel

PvdA

- Visser
- Aït Chrif
- Van Munster

DENK

- Usta
- Bal

VVD Arnhem

- Pape
- Maref
- Eppich
- Kumas
- Van Engelenburg

Arnhem Centraal

- Van der Laak
- Manders
- Groot
- Kraaijenbrink

Christen Unie Arnhem

- Nede

Partij voor de Dieren Arnhem

- De Groot
- Eliëns
- Hogenhout

SP

- Elfrink
- Dobbe

CDA Arnhem

- Koorn
- Van den Broek

Partij voor de Vrijheid | Arnhem

- Verheij

- Luurssen

Voor: 8 Tegen: 31 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

GEMEENTERAAD ARNHEM

Amendement

Datum raadsvergadering:	14 juni 2023
Nummer amendement:	**23A18**
Zaaknummer:	160470
Status	VERWORPEN
Onderwerp:	Perspectiefnota 2024-2027 & Turap 1 2023

Titel:

Geen aanmoediging weghalen rookgaskanalen

Aan de gemeenteraad

Ondergetekende stelt de volgende wijziging voor:

Ondergetekende stelt de volgende wijziging voor in het document ´Perspectiefnota 2024-2027'

1. Op pagina 23 onder Gezonde leefomgeving de volgende regel (regelnm: 4 & 5) te schrappen: "Om hieraan te kunnen bijdragen willen we deelnemen aan heen subsidierregeling voor het verwijderen of onklaar maken van rookgaskanalen. Hiervoor is van de gemeente Arnhem cofinanciering nodig."

Toelichting:

Schone lucht is belangrijk en altijd het nastreven waard. Echter, in tijden van onzekerheid m.b.t. energiezekerheid en prijs is het subsidiëren en ergo stimuleren van het verwijderen van rookgaskanalen onwenselijk. Deze kanalen kunnen in geval van grote nood juist warmte bieden. Deze financiële prikkel totdat er een gedegen, goedkope en betrouwbare bron van energie op de markt is (wellicht kernenergie) is het afhankelijker maken van minder bronnen van warmte niet verstandig.

Indiener:

Gino Luurssen – Forum voor Democratie

GEMEENTE Arnhem

Amendement "Geen aanmoediging weghalen rookgaskanalen" (23A18)

GROENLINKS ARNHEM	D66 Arnhem	VVD Arnhem	Partij voor de Dieren Arnhem
Coenders	Loor	Pape	De Groot
Simonis	Kemperman	Maref	Eliëns
Prinsen	Brandts	Eppich	Hogenhout
De Boef	Heemskerk	Kumas	SP
Dayioğlu	Zwijnepoel	Van Engelenburg	Elfrink
Quint	PvdA	Arnhem Centraal	Dobbe
Noomen	Visser	Van der Laak	CDA Arnhem
Burger Belang Arnhem	Aït Chrif	Manders	Koorn
Wiggers	Van Munster	Groot	Van den Broek
Volt	DENK	Kraaijenbrink	Partij voor de Vrijheid Arnhem
Scholten	Usta	Christen Unie Arnhem	Verheij
Neutkens	Bal	Nede	Luurssen

Voor: 10 Tegen: 29 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

GEMEENTERAAD ARNHEM

Motie

Datum raadsvergadering:	14 juni 2023
Nummer motie:	**23M37**
Zaaknummer:	160470
Status	AANGENOMEN
Onderwerp:	Perspectiefnota 2024-2027 & Turap 1 2023

Titel: Graffiti als kunstvorm

Aan de gemeenteraad

Door ons voorstel aan te nemen, wordt het college gevraagd om met partners in de stad te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om gebruik te maken van graffiti als kunstvorm (Street Art) om de stad te verfraaiien en illegale graffiti tegen te gaan.

Omdat we weten dat:

- De meeste graffiti in de stad uit tags (cryptische boodschap, een symbool of initialen) bestaat, welke een minder fraai beeld geven.
- Deze illegale graffiti – bij herhaling - op veel plaatsen in de stad verwijderd moet worden.
- Er op dit moment enkel een paar legale plekken in onze stad zijn voor het aanbrengen van Street Art.

Omdat we vinden dat:

- Meer Street Art de stad en de wijken een mooier aanzien kan geven, en daarmee toegevoegde waarde heeft voor de leefbaarheid en promotie van onze stad. Bijvoorbeeld door prominente plaatsen – zoals toegangswegen - te voorzien van muurschilderingen waarbij het verhaal van de stad verteld kan worden.
- Meer voorzieningen in de stad voor Street Art, de stad kwaliteit kan bieden en het illegaal spuiten mogelijk tegen gaat of verminderd.

Daarom vraagt de gemeenteraad aan het college om:

Door ons voorstel aan te nemen, wordt het college gevraagd om:

- Met partners in de stad te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om gebruik te maken van Street Art om de stad te verfraaiien en zo illegale graffiti tegen te gaan;
- Een Quickscan uit te voeren naar geschikte locaties voor kleurrijke muurschilderingen;
- Woningcorporaties, projectontwikkelaars en bedrijven hierin mee te nemen;
- De resultaten te delen met de raad.

Indiener:

Kiki Groot – Arnhem Centraal

GEMEENTE Arnhem




HAVENOWARSSTRAAT


RD
DoKo









Motie "Graffiti als kunstvorm" (23M37)

GROENLINKS ARNHEM	D66 Arnhem	VVD Arnhem	Partij voor de Dieren Arnhem
Coenders	Loor	Pape	De Groot
Simonis	Kemperman	Maref	Eliëns
Prinsen	Brandts	Eppich	Hogenhout
De Boef	Heemskerk	Kumas	SP
Dayioğlu	Zwijnepoel	Van Engelenburg	Elfrink
Quint	PvdA	Arnhem Centraal	Dobbe
Noomen	Visser	Van der Laak	CDA Arnhem
Burger Belang Arnhem	Aït Chrif	Manders	Koorn
Wiggers	Van Munster	Groot	Van den Broek
Volt	DENK	Kraaijenbrink	Partij voor de Vrijheid | Arnhem
Scholten	Usta	Christen Unie Arnhem	Verheij
Neutkens	Bal	Nede	Luurssen

Voor: 22 Tegen: 17 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

GEMEENTERAAD ARNHEM

Motie

Datum raadsvergadering:	14 juni 2023
Nummer motie:	**23M38**
Zaaknummer:	160470
Status	INGETROKKEN
Onderwerp:	Perspectiefnota 2024-2027 & Turap 1 2023

Titel:
WOZ klantvriendelijk

Aan de gemeenteraad
Door ons voorstel aan te nemen wordt het college gevraagd de gehele gang van zaken rondom de WOZ aanslag en bezwaren klantvriendelijker te maken.

Omdat we weten dat:
- Er veel mensen zijn voor wie officiele stukken moeilijk leesbaar zijn:
- Het soms moeilijk is om een medewerker aan de lijn te krijgen;
- Nog steeds voor velen de persoonlijke online belastingomgeving complex is;

Omdat we vinden dat:
- De drempel om officiele stukken te lezen, eigen informatie in te zien en de gemeente te benaderen lager moet zijn, mede om het minder aantrekkelijk te maken dat mensen zich wenden tot laagdrempelige servicegerichte bureaus om bezwaar te maken;
- Deze procedures verdienmodellen zijn voor deze bureaus en voor de gemeente kostbaar zijn;
- Er gemeenten zijn die gebruik maken van infografics, terugbelmogelijkheden of de inhuur van een bureau om laagdrempelige service te verlenen.

Daarom vraagt de gemeenteraad aan het college om:
- Het gehele communicatieproces van WOZ aanslag tot en met afhandeling bezwaar onder de loep te nemen en daarbij te kijken naar succesvolle voorbeelden van andere gemeenten;
- De telefonische bereikbaarheid te optimaliseren, bijvoorbeeld door terug te laten bellen na het inspreken van voicemail of aanvragen via een mail.

Indiener:
Lea Manders – Arnhem Centraal

GEMEENTE Arnhem

GEMEENTERAAD ARNHEM

Motie

Datum raadsvergadering:	14 juni 2023
Nummer motie:	**23M39**
Zaaknummer:	160470
Status	INGETROKKEN
Onderwerp:	Perspectiefnota 2024-2027 & Turap 1 2023

Titel:

Arnhem 800 jaar

Aan de gemeenteraad

Ondergetekende stelt voor:

Omdat we weten dat:

- Arnhem op woensdag 13 juli 2033 800 jaar geleden stadsrechten kreeg. De stad had toen 3000 inwoners.
- Arnhem 800 jaar verder in de geschiedenis op 13 juli 2033 waarschijnlijk 180.000 inwoners zal tellen.
- Er reeds organisaties bezig zijn om zich op een viering voor te bereiden.
- De viering in 1983 vanwege 750 jaar stadsrechten nogal laat voorbereid werd.

Omdat we vinden dat:

- Deze mijlpaal stadsbreed gevierd mag worden en dat we op tijd met de voorbereidingen dienen te beginnen
- Alle burgers, wijken, sportclubs, scholen, enzovoorts betrokken moeten kunnen worden om deze festiviteiten vorm te geven en mee te doen.

Verzoekt het college:

- Te komen met een plan van aanpak;
- In beeld te brengen welke plannen en nu reeds in de stad zijn en welke groepen en organisaties hier nu reeds mee bezig zijn.
- Hier de raad vóór het eind van het jaar over te informeren.

Arnhem GEMEENTE

INDIENER:

René Kraaijenbrink – Arnhem Centraal

GEMEENTE Arnhem

GEMEENTERAAD ARNHEM

Motie

Datum raadsvergadering:	14 juni 2023
Nummer motie:	**23M40**
Zaaknummer:	160470
Status	INGETROKKEN
Onderwerp:	Perspectiefnota 2024-2027 & Turap 1 2023

Titel:

Meer bewegen voor oudere ouderen en/of mensen die slecht ter been zijn

Aan de gemeenteraad

Door ons voorstel aan te nemen wordt het college gevraagd in beeld te brengen of thuis zittende oudere ouderen, dementerenden en/of mensen die slecht ter been zijn voldoende in staat gesteld worden tot gezonde beweging te komen door de juiste voorzieningen en stimulans.

Omdat we weten dat:

- Sinds 2015 de ouderenzorg binnen het belangrijke takenpakket van alle gemeenten in Nederland valt. Aan deze taak wordt invulling gegeven via de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Met als doel: zorgen dat ouderen zo lang mogelijk fysiek goed functioneren, zelfstandig blijven wonen en actief deelnemen aan de maatschappij.
- Veel zelfstandig wonende ouderen die minder goed ter been zijn – zeker de 80 plussers en dementerenden - geen laagdrempelige voorzieningen kunnen vinden in hun buurt om te bewegen of er niet kunnen komen;
- Bewegen in groepsverband tevens zeer bevorderlijk is voor de geestelijke gezondheid;
- Soms een persoonlijke benadering of programma noodzakelijk is om de oudere op gang te helpen en in contact te brengen met een passende groep;
- Op de WMO site van Arnhem verwezen wordt naar de wijkteams, maar niets over bewegen wordt geschreven. Ook bij de SWOA lijkt het aanbod voor deze groep niet breed te zijn.

Omdat we vinden dat:

- Er veel aanbod is voor 55 plussers, maar te weinig voor deze oudere groep;
- De gezondheidswinst zeer groot kan zijn door ouderen te helpen bewegen;
- Bewegen de zorgbehoefte enorm kan verminderen;
- De drempel vaak hoog is waardoor men in de vicieuze cirkel komt van steeds minder gaan bewegen en vast komen te zitten in het huis;
- Soms een persoonlijke benadering/begeleiding noodzakelijk is, zoals middels een beweegcoach die reeds in meerdere gemeenten beschikbaar is (Altena, Mook en Middelaar, Maasgouw, Pijnacker, Vaals, etc)

Daarom vraagt de gemeenteraad aan het college om:

- Te inventariseren hoe veel oudere, dementerende of niet mobiele senioren onze gemeente kent;
- Te inventariseren welke beweegvoorzieningen in welke intensiteit er zijn voor deze groep;

Arnhem GEMEENTE

- Indien daar aanleiding voor is in het kader van het nieuwe ouderenbeleid, beleid te ontwikkelen om deze groep in beweging te krijgen en houden.
- Te bezien of het aanstellen van beweegcoaches hier een goede invulling aan kan geven.

Indiener:

Lea Manders – Arnhem Centraal

https://www.kennisbanksportenbewegen.nl/?file=11086&m=1671465909&action=file.download
Senioren - Sportkracht12

GEMEENTERAAD ARNHEM

Motie

Datum raadsvergadering:	7 juni 2023
Nummer motie:	In te vullen door de griffie
Zaaknummer:	**23M41**
Status	AANGENOMEN
Onderwerp:	Perspectiefnota 2024-2027 & Turap 1 2023

Titel:

Opvang dakloze niet-rechthebbende EU-burgers

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- Arbeidsmigranten een structureel onderdeel van de Nederlandse economie en maatschappij vormen. Vitale sectoren zoals de land- en tuinbouw, de voedingsindustrie, de logistieke- en distributiesector en de bouwnijverheid kunnen niet meer zonder hen[1];
- Het overgrote deel arbeidsmigranten zich goed redt, maar een kwetsbaar deel van deze groep letterlijk strandt in Nederland, waardoor ze werkeloos en dakloos worden en in een neerwaartse spiraal belanden;
- Het hen op dit moment ontbreekt aan een degelijk vangnet omdat zij niet-rechthebbend zijn;
- Dit uitzichtloze bestaan vaak samengaat met bovenmatig alcohol en/of drugsgebruik[2];
- Ook in Arnhem steeds meer kwetsbare arbeidsmigranten dakloos op straat leven en deze dakloosheid regelmatig tot overlast voor Arnhemmers leidt[3];
- Met gerichte begeleiding op een humane manier de leefsituatie van deze groep kan verbeteren en de ervaren overlast door deze groep beperkt kan worden;
- Het aannemelijk is dat er binnen twee jaar beleid op landelijk en Europees niveau wordt ontwikkeld om tot een structurele oplossing te komen[4];
- Het realiseren van tien opvangplekken met passende begeleiding voor dakloze niet-rechthebbende EU-burgers ongeveer 500.000 euro per jaar kost.

Omdat we vinden dat:

- Het recht op vrij verkeer en verblijf van personen in de Europese Unie een hoeksteen is van het EU-burgerschap;

---

[1] Commissie Roemer (2020): "Geen tweederangsburgers. Aanbevelingen om misstanden bij arbeidsmigranten in Nederland tegen te gaan".
[2] NRC (2023): "Deze stichting helpt arbeidsmigranten die werk- en dakloos werden. 'Ik ga drinken, want ik verveel me'"
[3] Gelderlander (2023): "Ontlasting, troep en slapende daklozen: klachten over overlast daklozen in parkeergarages neemt toe".
[4] Rijksoverheid (2022): "Plan van Aanpak kwetsbare dakloze EU-burgers".

Arnhem GEMEENTE

- Arbeidsmigranten moeten worden behandeld als gelijkwaardige en volwaardige deelnemers van onze samenleving, en dat we onze regelgeving en voorzieningen daar ook op moeten inrichten;
- De urgentie dermate groot is dat Arnhem niet kan wachten op landelijke en/of Europese maatregelen.

Daarom draagt de gemeenteraad het college op om:

- Vooruitlopend op het landelijk en/of Europees beleid, met een voorstel te komen om voor minimaal twee jaar (of korter indien landelijk en/of Europees beleid ontwikkeld is) tien opvangplaatsen te realiseren voor dakloze niet-rechthebbende EU-burgers,
- Na goedkeuring door de Raad, deze opvang zo spoedig als mogelijk (al in 2023) te realiseren, en
- Dit integraal onderdeel te laten zijn van de keten van daklozenopvang, waarbij wordt aangesloten bij het Nationaal Actieplan Dakloosheid, en bij het in wording zijnde integraal veiligheidsplan en actieplan verwarde personen.

Indieners:

Niels Scholten – Volt
Walter de Boef – GroenLinks
Mustafa Bal – DENK
Hans Eliëns – Partij voor de Dieren
Alwin van Engelenburg - VVD
Klaartje Koorn - CDA

Motie "Opvang dakloze niet-rechthebbende EU-burgers (23M41)

GROENLINKS ARNHEM

- Coenders
- Simonis
- Prinsen
- De Boef
- Dayioğlu
- Quint
- Noomen

Burger Belang Arnhem

- Wiggers

Volt

- Scholten
- Neutkens

D66 Arnhem

- Loor
- Kemperman
- Brandts
- Heemskerk
- Zwijnepoel

PvdA

- Visser
- Aït Chrif
- Van Munster

DENK

- Usta
- Bal

VVD Arnhem

- Pape
- Maref
- Eppich
- Kumas
- Van Engelenburg

Arnhem Centraal

- Van der Laak
- Manders
- Groot
- Kraaijenbrink

Christen Unie Arnhem

- Nede

Partij voor de Dieren Arnhem

- De Groot
- Eliëns
- Hogenhout

SP

- Elfrink
- Dobbe

CDA Arnhem

- Koorn
- Van den Broek

Partij voor de Vrijheid | Arnhem

- Verheij

- Luurssen

Voor: 35 Tegen: 4 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

GEMEENTERAAD ARNHEM

Motie

Datum raadsvergadering:	14 juni 2023
Nummer motie:	**23M43**
Zaaknummer:	160470
Status	VERWORPEN
Onderwerp:	Perspectiefnota 2024-2027 & Turap 1 2023

Titel:

Raadswerkgroep openbaar vervoer

Aan de gemeenteraad

Onderstaand raadslid stelt de raad voor om over te gaan tot het instellen een Raadswerkgroep Openbaar Vervoer.

Omdat we weten dat:

- de gemeente Arnhem geen eigen vervoersbedrijf meer heeft, maar de concessieverlening openbaar vervoer in handen ligt van de provincie;
- binnenkort een nieuwe concessie zal moeten worden verleend door de provincie;
- nieuwe bezuinigingen in het openbaar vervoer aanstaande zijn;
- plaatselijke kennis – kennis van de haarvaten – veronderstelt te worden bij de gebiedsautoriteit, die het dichtst bij de burger optreedt: de gemeente, dit in tegenstelling tot de provincie, die vooral en alleen interlokaal openbaar vervoer zou moeten afwegen;

Omdat we vinden dat:

- nieuwe bezuinigingen in het Arnhems openbaarvervoer niet wenselijk zijn;

de raad een grote betrokkenheid heeft bij afstemmen van de beschikbare vervoerscapaciteit, waarbij niet slechts het aantal reizigers van doorslaggevende betekenis dient te zijn, maar ook andere elementen, zoals de sociaaleconomische situatie;

Spreekt uit:

- dat de raad een (tijdelijke) Raadswerkgroep Openbaar vervoer instelt, die zich richt op de noodzakelijke vervoerscapaciteit in relatie tot de nieuwe concessie.

Indiener:

Nico Wiggers – BurgerBelang Arnhem

GEMEENTE Arnhem

Toelichting:
Voor de belangrijke thema's als stadsontwikkeling en burgerparticipatie heeft de raad een raadswerkgroep ingesteld, die samenwerkt met de gemeentelijke organisatie om op die manier maximale input te geven vanuit de raad ten behoeve van de beleidsvoorbereiding.
Openbaar vervoer is een actueel onderwerp, waarbij het primaat ligt bij de provincie Gelderland. Nieuwe bezuinigingen of heroriëntatie routering, binnen de grenzen van de gemeente, is een zaak die uitsluitend in handen dient te liggen van het gemeentebestuur. De raadswerkgroep kan hierbij een belangrijke rol vervullen.

Motie "Raadswerkgroep openbaar vervoer" (23M43)

GROENLINKS ARNHEM	D66 Arnhem	VVD Arnhem	Partij voor de Dieren Arnhem
Coenders	Loor	Pape	De Groot
Simonis	Kemperman	Maref	Eliëns
Prinsen	Brandts	Eppich	Hogenhout
De Boef	Heemskerk	Kumas	SP
Dayioğlu	Zwijnepoel	Van Engelenburg	Elfrink
Quint	PvdA	Arnhem Centraal	Dobbe
Noomen	Visser	Van der Laak	CDA Arnhem
Burger Belang Arnhem	Aït Chrif	Manders	Koorn
Wiggers	Van Munster	Groot	Van den Broek
Volt	DENK	Kraaijenbrink	Partij voor de Vrijheid Arnhem
Scholten	Usta	Christen Unie Arnhem	Verheij
Neutkens	Bal	Nede	Luurssen

Voor: 15 Tegen: 24 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

GEMEENTERAAD ARNHEM

Motie

Datum raadsvergadering:	14 juni 2023
Nummer motie:	**23M44g**
Zaaknummer:	160470
Status	AANGENOMEN
Onderwerp:	Perspectiefnota 2024-2027 & Turap 1 2023

Titel:

Een realistische basis voor onderwijshuisvesting.

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- Het lopende onderwijshuisvestingsplan PO langzamer wordt uitgevoerd dan gepland, mede omdat projecten duurder zijn geworden;
- De raad bij de begroting 2023 budget heeft gereserveerd, gebaseerd op eerste doorrekeningen voor een IHP VO, dat nu ook voor andere noodzakelijke uitgaven voor onderwijshuisvesting wordt ingezet;
- De raad heeft besloten uitgaven voor bouwprojecten te indexeren conform de werkelijke kostenstijgingen, maar door het college vooralsnog alleen de investeringsbedragen worden geïndexeerd en niet de structurele bijdrages uit de begroting die deze investeringen moeten bekostigen niet dezelfde indexering krijgen;
- Het nieuwe onderwijshuisvestingsplan voor alle Arnhemse scholen eind 2023 verwacht wordt.

Omdat we vinden dat:

- De financiering van onderwijshuisvesting dusdanig moet zijn dat de gemeente ook op lange termijn volledig en op tijd uitvoering kan geven aan de eerder vastgestelde kaders voor onderwijshuisvesting van het PO en VO, aan het voor te stellen IHP en daarmee aan de wettelijke verplichtingen.

Daarom vraagt de gemeenteraad aan het college om:

- Bij de begroting een dusdanig budget voor onderwijshuisvesting (in de vorm van dotaties aan de BR Onderwijs) op te nemen dat:
    - Geen verdere vertraging hoeft op te treden bij de uitvoering van de door de raad vastgestelde kaders van het bestaande IHP PO (2017) en de plannen uit het pakket toekomstige huisvesting (Voortgezet) Speciaal Onderwijs (voor zover nog van toepassing);
    - Er uitvoering kan worden gegeven aan de door de raad vastgestelde kaders voor het IHP VO;
    - Prijsstijgingen door stijging van bouwkosten of aanscherping van bouwregels (lokaal of landelijk) kunnen worden opgevangen;

Arnhem GEMEENTE

Indieners:

Wimer Heemskerk (D66)
Mattijs Loor (D66)
Klaartje Koorn (CDA)

GEMEENTE Arnhem

Motie "Een realistische basis voor onderwijshuisvesting" (23M44g)

GROENLINKS ARNHEM

- Coenders
- Simonis
- Prinsen
- De Boef
- Dayioğlu
- Quint
- Noomen

Burger Belang Arnhem

- Wiggers

Volt

- Scholten
- Neutkens

D66 Arnhem

- Loor
- Kemperman
- Brandts
- Heemskerk
- Zwijnepoel

PvdA

- Visser
- Aït Chrif
- Van Munster

DENK

- Usta
- Bal

VVD Arnhem

- Pape
- Maref
- Eppich
- Kumas
- Van Engelenburg

Arnhem Centraal

- Van der Laak
- Manders
- Groot
- Kraaijenbrink

Christen Unie Arnhem

- Nede

Partij voor de Dieren Arnhem

- De Groot
- Eliëns
- Hogenhout

SP

- Elfrink
- Dobbe

CDA Arnhem

- Koorn
- Van den Broek

Partij voor de Vrijheid | Arnhem

- Verheij

- Luurssen

Voor: 31 Tegen: 8 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

GEMEENTERAAD ARNHEM

Motie

Datum raadsvergadering:	14 juni 2023
Nummer motie:	**23M45**
Zaaknummer:	160470
Status	AANGENOMEN
Onderwerp:	Perspectiefnota 2024-2027 & Turap 1 2023

Titel:
Een integrale aanpak zorg, welzijn en werk en inkomen

Aan de gemeenteraad

Omdat we weten dat:
- Steeds meer inwoners te maken krijgen met complexe problematiek op het gebied van zorg, werk en inkomen en welzijn;
- Een integrale benadering van zorg en welzijn kan leiden tot betere en efficiëntere hulpverlening voor de inwoners van Arnhem;
- Inwoners soms van het kastje naar de muur worden gestuurd met vragen over zorg, werk en inkomen en welzijn;

Omdat we vinden dat:
- Er één laagdrempelige en overzichtelijke plek moet zijn waar inwoners terecht kunnen met al hun vragen op het gebied van zorg, werk en komen en welzijn;
- Er in de huidige situatie te vaak sprake is van versnippering en onduidelijkheid voor inwoners;

Daarom vraagt de gemeenteraad aan het college om:
- Te verkennen welke voor- en nadelen het heeft om welzijnswerk, (jeugd)zorg en werk en inkomen onder te brengen bij één integrale netwerksamenwerking;
- Te verkennen hoe we ervoor kunnen zorgen dat inwoners op één plek terecht kunnen met vragen over (jeugd)zorg, welzijn en werk en inkomen en dit zo in te richten dat inwoners efficiënt en effectief geholpen worden;
- De gemeenteraad uiterlijk bij de begrotingsbehandeling 2023 te informeren over de uitkomsten van de verkenning.

Indieners:
Carolien Zwijnepoel - D66
Marjan van Munster - PvdA
Mustafa Bal - DENK

Gemeente Arnhem

Motie "Een integrale aanpak zorg, welzijn en werk en inkomen" (23M45)

GROENLINKS ARNHEM

- Coenders
- Simonis
- Prinsen
- De Boef
- Dayioğlu
- Quint
- Noomen

Burger Belang Arnhem

- Wiggers

Volt

- Scholten
- Neutkens

D66 Arnhem

- Loor
- Kemperman
- Brandts
- Heemskerk
- Zwijnepoel

PvdA

- Visser
- Aït Chrif
- Van Munster

DENK

- Usta
- Bal

VVD Arnhem

- Pape
- Maref
- Eppich
- Kumas
- Van Engelenburg

Arnhem Centraal

- Van der Laak
- Manders
- Groot
- Kraaijenbrink

Christen Unie Arnhem

- Nede

Partij voor de Dieren Arnhem

- De Groot
- Eliëns
- Hogenhout

SP

- Elfrink
- Dobbe

CDA Arnhem

- Koorn
- Van den Broek

Partij voor de Vrijheid | Arnhem

- Verheij

- Luurssen

Voor: 37 Tegen: 2 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

GEMEENTERAAD ARNHEM

Motie

Datum raadsvergadering:	14 juni 2023
Nummer motie:	**23M46**
Zaaknummer:	160470
Status	AANGENOMEN
Onderwerp:	Perspectiefnota 2024-2027 & Turap 1 2023

Titel:

Ambitie stedelijke ontwikkeling waarmaken

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- Arnhem grote ambities heeft op het gebied stadsontwikkeling: groeien door verdichten, verduurzamen, vergroenen en leefbaar en bereikbaar houden;
- Arnhem tot 2040 16.000 woningen wil toevoegen, waarvan een groot deel voor 2030 (minimaal 1.000 woningen per jaar de komende jaren).
- Het daarvoor noodzakelijk is voor ongeveer 21.000 woningen aan plannen te hebben;
- In de perspectiefnota 2023 wordt aangegeven dat voor een aantal van de noodzakelijke investeringen nog onvoldoende budget beschikbaar is.

Omdat we vinden dat:

- Er bij de begroting perspectief moet zijn op het tot uitvoering brengen van onze stadsontwikkelingsopgave;
- Veranderingen in mobiliteit en verdere vergroening randvoorwaardelijk zijn om de verdichting van de stad te laten slagen

Daarom vraagt de gemeenteraad aan het college om:

- Bij het opstellen van de begroting (mede) prioriteit te geven aan de stadsontwikkelingsopgave;
- Bij de uitwerking hiervan recente en nog te nemen raadsbesluiten leidend te laten zijn, zoals de Omgevingsvisie, de Woonvisie en de Visie op werklocaties;
- Bij de verdeling van budgetten ook rekening te houden met zaken die randvoorwaardelijk zijn om de stadsontwikkeling conform deze besluiten uit te voeren, zoals voldoende groen in de woonomgeving bij verdichting en de leefbaarheid en bereikbaarheid van nieuwe of te herontwikkelen woongebieden en de stad als geheel;

Indieners:

Joris Brandts – D66
Mattijs Loor – D66
Marlies Neutkens - Volt

GEMEENTE Arnhem

Motie "Ambitie stedelijke ontwikkeling waarmaken" (23M46)

GROENLINKS ARNHEM	D66 Arnhem	VVD Arnhem	Partij voor de Dieren Arnhem
Coenders	Loor	Pape	De Groot
Simonis	Kemperman	Maref	Eliëns
Prinsen	Brandts	Eppich	Hogenhout
De Boef	Heemskerk	Kumas	SP
Dayioğlu	Zwijnepoel	Van Engelenburg	Elfrink
Quint	PvdA	Arnhem Centraal	Dobbe
Noomen	Visser	Van der Laak	CDA Arnhem
Burger Belang Arnhem	Aït Chrif	Manders	Koorn
Wiggers	Van Munster	Groot	Van den Broek
Volt	DENK	Kraaijenbrink	Partij voor de Vrijheid Arnhem
Scholten	Usta	Christen Unie Arnhem	Verheij
Neutkens	Bal	Nede	Luurssen

Voor: 22 Tegen: 17 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

GEMEENTERAAD ARNHEM

Motie

Datum raadsvergadering:	14 juni 2023
Nummer motie:	**23M47**
Zaaknummer:	160470
Status	AANGENOMEN
Onderwerp:	Perspectiefnota 2024-2027 & Turap 1 2023

Titel:

Huisvesting creatieven en cultuurbudget

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- Er in de komende twee jaar een substantieel tekort aan huisvesting voor de creatieve sector dreigt van 15.500 m2.
- Uit een eerdere raadsbrief over SLAK ateliers blijkt dat opdrachten, evenementen, tentoonstellingen en voorstelling door gebrek aan ruimte worden uit- of afgesteld;
- Naar aanleiding van een motie van GroenLinks en Arnhem Centraal (20M39) er in 2021 een plan van aanpak huisvesting creatieve en culturele sector opgesteld is waarin staat dat er per jaar 3000 m2 gerealiseerd zou moeten worden, deze aanpak nog geen nieuwe ruimte heeft opgeleverd;
- Bij het niet actief verwerven van ruimte, mogelijk beschikbare ruimte voor de creatieve sector verloren kan gaan;
- In de begroting 2023 vier keer € 500.000 incidenteel is vrijgemaakt voor culturele programmering, en het college in de raadsbrief van 11 april 2023 (‘Inzet extra programmabudgetten cultuur’) aangegeven heeft hoe ze het budget inzet.

Omdat we vinden dat:

- De gemeente op basis van een passende businesscase ruimte beschikbaar moet stellen ten behoeve van de Arnhemse culturele en creatieve sector;
- Naast ruimtes ook budget voor programmering belangrijk is om de ambities van Arnhem als stad van makers waar te blijven maken.

Daarom vraagt de gemeenteraad aan het college om:

- Bij het opstellen van de begroting 2024 prioriteit te geven aan het realiseren van (een fonds voor aankoop van) culturele en creatieve huisvesting zodat de gemeente deze ruimtes ter beschikking kan stellen ten behoeve van Arnhemse kunstenaars en creatieve ondernemers;
- Waarbij ingezet wordt op goed en duurzaam beheer, met ruimte voor mogelijkheden van zelfbeheer per pand (afhankelijk van de wensen van huurders), en met een voorkeur voor definitieve locaties;

GEMEENTE Arnhem

- Met corporaties te onderzoeken welke rol zij hier in kunnen spelen, met name in wijken waar de komst van creatieve werkruimten (eventueel in combinatie met wonen) een positieve bijdrage kan leveren aan de leefbaarheid;
- En te kijken of € 500.000 extra middelen voor culturele programmering structureel gemaakt kan worden. Hierbij voor de begroting een update te geven op de raadsbrief van 11 april 2023 wat het structureel maken van het budget zou betekenen, en na eventueel besluit hierover bij de begroting binnen een halfjaar te komen met een raadsvoorstel over de toekomstige inzet van dit budget.

Indieners:

Marin Noomen – GroenLinks
Mark Coenders – GroenLinks
Mattijs Loor – D66
Klaartje Koorn – CDA
Marlies Neutkens - Volt

Motie "Huisvesting creatieven en cultuurbudget" (23M47)

GROENLINKS ARNHEM

- Coenders
- Simonis
- Prinsen
- De Boef
- Dayioğlu
- Quint
- Noomen

Burger Belang Arnhem

- Wiggers

Volt

- Scholten
- Neutkens

D66 Arnhem

- Loor
- Kemperman
- Brandts
- Heemskerk
- Zwijnepoel

PvdA

- Visser
- Aït Chrif
- Van Munster

DENK

- Usta
- Bal

VVD Arnhem

- Pape
- Maref
- Eppich
- Kumas
- Van Engelenburg

Arnhem Centraal

- Van der Laak
- Manders
- Groot
- Kraaijenbrink

Christen Unie Arnhem

- Nede

Partij voor de Dieren Arnhem

- De Groot
- Eliëns
- Hogenhout

SP

- Elfrink
- Dobbe

CDA Arnhem

- Koorn
- Van den Broek

Partij voor de Vrijheid | Arnhem

- Verheij

- Luurssen

Voor: 31 Tegen: 8 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

GEMEENTERAAD ARNHEM

Motie

Datum raadsvergadering:	14 juni 2023
Nummer motie:	**23M48**
Zaaknummer:	160470
Status	AANGENOMEN
Onderwerp:	Perspectiefnota 2024-2027 & Turap 1 2023

Titel:

Kunstgras is niet groen

Aan de gemeenteraad

In de perspectiefnota staan plannen beschreven voor het vervangen van sportvelden waarbij voor de Schuytgraaf het vervangen van natuurgras voor kunstgras de meest logische optie wordt genoemd. Wij zien liever dat bij vervanging van sportvelden juist wordt onderzocht of in plaats van kunstgrasvelden, natuurgras terug kan komen. Daar zit een motivatie achter die past bij de intentie vergroening en duurzaamheid na te streven en hittestress tegen te gaan. Wij vragen met deze motie om een visie op de Arnhemse sportvelden waarin met name duurzaamheid en een zo natuurlijk mogelijke inrichting een belangrijke rol spelen.

Omdat we weten dat:

- De productie van kunstgras en het verwerken van oud kunstgras niet echt duurzaam is.
- Bij slijtage van kunstgras microplastics vrijkomen welke volgens de WHO en een TNO potentieel risico's voor de volksgezondheid opleveren.
- Volgens onderzoek van de WUR de temperatuur boven kunstgras op een hete zomerdag op kan lopen tot wel 75 graden Celsius, waardoor spelen onaangenaam of zelfs gevaarlijk wordt.
- Kunstgras een bijdrage levert aan de hittestress in de stad.
- Kunstgras geen CO2 opneemt en zuurstof afstaat, zoals natuurgras.

  Een natuurlijke omgeving bijdraagt aan de gezondheid van mensen.

Omdat we vinden dat:

- Bij het vervangen van sportvelden eerst gekeken moet worden of kunstgras vervangen kan worden voor natuurgras.
- Vergroening niet gebaat is is met het vervangen van een groen natuurgrasveld voor een kunststof variant.
- Indien kunstgras vervangen wordt voor kunstgras, gekozen moet worden voor de meest duurzame optie.

Arnhem GEMEENTE

We roepen het college daarom op:

- Om in Q4 2023 te komen met een visie op sportvelden waarbij de inzet is zo veel mogelijk behoud van natuurgrasvelden en zo mogelijk afgeschreven kunstgras te vervangen voor (gedeeltelijk) hybride of natuurgras.
- De toekomst van de skate- en schaatsbaan in de Schuytgraaf te onderzoeken, waarbij onder andere wordt gekeken naar een meer natuurlijke inrichting van het gebied.
- De omgeving van sportvelden waar mogelijk meer natuurlijk in te richten.
- Bij vervanging van kunstgras maximaal duurzaam aan te besteden.

Indiener:

Leo de Groot – Partij voor de Dieren

Gemeente Arnhem

Motie "Kunstgras is niet groen" (23M48)

GROENLINKS ARNHEM	D66	VVD Arnhem	Partij voor de Dieren Arnhem
Coenders	Loor	Pape	De Groot
Simonis	Kemperman	Maref	Eliëns
Prinsen	Brandts	Eppich	Hogenhout
De Boef	Heemskerk	Kumas	SP
Dayioğlu	Zwijnepoel	Van Engelenburg	Elfrink
Quint	PvdA	Arnhem Centraal	Dobbe
Noomen	Visser	Van der Laak	CDA Arnhem
Burger Belang Arnhem	Aït Chrif	Manders	Koorn
Wiggers	Van Munster	Groot	Van den Broek
Volt	DENK	Kraaijenbrink	Partij voor de Vrijheid Arnhem
Scholten	Usta	Christen Unie Arnhem	Verheij
Neutkens	Bal	Nede	Luurssen

Voor: 26 Tegen: 13 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

GEMEENTERAAD ARNHEM

Motie

Datum raadsvergadering:	14 juni 2023
Nummer motie:	**23M50**
Zaaknummer:	160470
Status	INGETROKKEN
Onderwerp:	Perspectiefnota 2024-2027 & Turap 1 2023

Titel:

Ambachtskwartier Geitenkamp

Aan de gemeenteraad

Ondergetekende stelt voor:

Omdat we weten dat:

- De Arnhemse wijk Geitenkamp veel talent kent op het gebied van praktisch werk
- In de wijk Klarendal het Modekwartier op verschillende terreinen een positieve impuls heeft gegeven aan de wijk
- Geitenkamp onderdeel is van de Arnhem-Oost aanpak

Omdat we vinden dat:

- Dat de wijk Geitenkamp gebaat is bij een soortgelijke impuls als Klarendal heeft gehad door het Modekwartier.
- De ambities voor de Arnhem-Oost aanpak concrete plannen voor de wijk Geitenkamp moeten bevatten.
- Het stimuleren van praktisch en sociaal ondernemen zeer goed bij de wijk Geitenkamp past en het clusteren van soortgelijke initiatieven in een Ambachtskwartier een mogelijkheid bied dat deze initiatieven elkaar versterken.

Daarom draagt de gemeenteraad het college op om:

- Praktisch (activerend) werk in de wijk Geitenkamp te stimuleren
- Hierbij zoveel mogelijk gebruik te maken van bestaande initiatieven in de wijk
- Gerelateerde bedrijven te clusteren en daardoor elkaar te versterken

Indiener:

Nathalie Nede - ChristenUnie

Arnhem GEMEENTE

GEMEENTERAAD ARNHEM

Motie

Datum raadsvergadering:	14 juni 2023
Nummer motie:	**23M53**
Zaaknummer:	160470
Status	VERWORPEN
Onderwerp:	Perspectiefnota 2024-2027 & Turap 1 2023

Titel:

Meer balans in woning aanbod wijk Geitenkamp, door stimuleren bouwen betaalbare – sociale – koop- en midden huur woningen.

Aan de gemeenteraad

Ondergetekende stelt voor:
Het woning aanbod in Geitenkamp meer in balans te brengen. Nu staan er voornamelijk sociale (corporatie) huur -woningen in deze wijk. Dit beperkt de doorstroom en kansen voor de huidige bewoners om in de eigen wijk goed te kunnen doorstromen naar betaalbare – sociale – koop- en midden huur woningen;

Omdat we weten dat:

- Dat de doorstroom in de wijk nu wordt belemmerd hierdoor;
- Steeds meer bewoners daardoor wegtrekken uit de wijk;
- Meer koop- en midden huur woningen de samenstelling van de wijk zal veranderen en daardoor tevens de sociale cohesie in de wijk zal verbeteren en er zal een breder draagvlak ontstaan voor meer/andere voorzieningen in de wijk;
-

Omdat we vinden dat:

- De wijk Geitenkamp gebaat is bij een meer diverse woning aanbod en er daardoor meer kansen zullen ontstaan voor de huidige bewoners om te kunnen doorstromen;
- Hierdoor er een meer divers samengestelde wijk zal gaan ontstaan;
- Het programma Arnhem – Oost een prima instrument is om hier duidelijk richting aan te geven.
-

Daarom draagt de gemeenteraad het college op om:

Om in het programma Arnhem- Oost een duidelijke plek en ambitie op te nemen om specifiek in de wijk Geitenkamp zich te richten op het ontwikkelen van meer betaalbare – sociale – koop- en midden huur woningen.

Indiener:

Nathalie Nede - ChristenUnie

GEMEENTE Arnhem

Motie "Meer balans in woning aanbod wijk Geitenkamp" (23M53)

GROENLINKS ARNHEM	D66 Arnhem	VVD Arnhem	Partij voor de Dieren Arnhem
Coenders	Loor	Pape	De Groot
Simonis	Kemperman	Maref	Eliëns
Prinsen	Brandts	Eppich	Hogenhout
De Boef	Heemskerk	Kumas	SP
Dayioğlu	Zwijnepoel	Van Engelenburg	Elfrink
Quint	PvdA	Arnhem Centraal	Dobbe
Noomen	Visser	Van der Laak	CDA Arnhem
Burger Belang Arnhem	Aït Chrif	Manders	Koorn
Wiggers	Van Munster	Groot	Van den Broek
Volt	DENK	Kraaijenbrink	Partij voor de Vrijheid Arnhem
Scholten	Usta	Christen Unie Arnhem	Verheij
Neutkens	Bal	Nede	Luurssen

Voor: 5 Tegen: 34 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

GEMEENTERAAD ARNHEM

Motie

Datum raadsvergadering:	14 juni 2023
Nummer motie:	**23M54**
Zaaknummer:	160470
Status	AANGENOMEN
Onderwerp:	Perspectiefnota 2024-2027 & Turap 1 2023

Titel:

Ambities beweegnorm jeugd naar boven bijstellen

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- 71% van de jeugd in Arnhem niet aan de landelijke beweegnorm voldoet, hiermee ontstaat een grote groep met potentieel overgewicht, gezondheidsproblemen en andere gevolgen van te weinig bewegen.
- Kinderen die voldoende bewegen zijn gelukkiger, hebben meer zelfvertrouwen en zijn beter toegerust op de toekomst.
- Arnhem onlangs het ‘Visiedocument Bewegen Gezondheid en Sport op basisscholen 2023-2026’ heeft vastgesteld waarin wordt teruggeblikt en ook ambities worden uitgesproken.

Omdat we vinden dat:

- Het van essentieel fysiek én sociaal belang is om alle Arnhemse kinderen de mogelijkheid te geven én te stimuleren om voldoende te bewegen.
- Het percentage jeugd die niet aan de beweegnorm voldoet niet past bij de gezonde stad die Arnhem graag wil zijn.
- Arnhem dé stad is waarin alle jeugd de kans moet krijgen om aan sport te doen.
- Arnhem heel veel mooie sportverenigingen heeft.
- De mooie samenwerking tussen Gemeente Arnhem en Sportbedrijf Arnhem hoge ambities verdient.

Daarom draagt de gemeenteraad het college op om:

- In 2023 in de huidige en verdere planvorming mee te nemen dat de beweegambities voor de jeugd in Arnhem naar boven worden bijgesteld. Dit plan bevat onder andere de volgende punten:
    - Uitwerking hoe alle Arnhemse basisscholen tenminste aan de 2+1+2 methode invulling kunnen geven
    - Realistische en ambitieuze doelstellingen om het percentage van 71% naar 50% terug te brengen
    - Uit te werken of 7uur sport (in plaats van 2+1+2) per week niet passender zou zijn in relatie tot de huidige beweegnormen voor jeugd

GEMEENTE Arnhem

- Te verkennen welke rol sportverenigingen kunnen spelen in het faciliteren en organiseren van sportactiviteiten voor jeugd
- Een financieel overzicht welke middelen de gemeente nodig heeft om dit te kunnen realiseren

Indieners:

Alwin van Engelenburg – VVD
Carolien Zwijnepoel – D66
Scott van den Broek – CDA
Marjan van Munster – PvdA
Marlies Neutkens – Volt
Mustafa Bal – DENK
Guus van der Laak – Arnhem Centraal

Gemeente Arnhem

Motie "Ambities beweegnorm jeugd naar boven bijstellen" (23M54)

GROENLINKS ARNHEM	D66 Arnhem	VVD Arnhem	Partij voor de Dieren Arnhem
Coenders	Loor	Pape	De Groot
Simonis	Kemperman	Maref	Eliëns
Prinsen	Brandts	Eppich	Hogenhout
De Boef	Heemskerk	Kumas	SP
Dayioğlu	Zwijnepoel	Van Engelenburg	Elfrink
Quint	PvdA	Arnhem Centraal	Dobbe
Noomen	Visser	Van der Laak	CDA Arnhem
Burger Belang Arnhem	Aït Chrif	Manders	Koorn
Wiggers	Van Munster	Groot	Van den Broek
Volt	DENK	Kraaijenbrink	Partij voor de Vrijheid Arnhem
Scholten	Usta	Christen Unie Arnhem	Verheij
Neutkens	Bal	Nede	Luurssen

Voor: 37 Tegen: 2 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

GEMEENTERAAD ARNHEM

Motie

Datum raadsvergadering:	14 juni 2023
Nummer motie:	**23M55**
Zaaknummer:	160470
Status	**AANGENOMEN**
Onderwerp:	Perspectiefnota 2024-2027 & Turap 1 2023

Titel:

Meer regie over de raadsagenda met een termijnagenda

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- In de Perspectiefnota de ambities voor Arnhem voor de komende jaren zijn opgenomen;
- Bij een groot aantal van deze plannen en ambities het niet duidelijk is wanneer en hoe deze naar de gemeenteraad komen;
- In het rapport '*Bevindingen en aanbevelingen onderzoek wensen raadsondersteuning'* (aangeboden door Jasper Loots) blijkt dat de raad de behoefte heeft om gefaciliteerd te worden om in 'positie' te komen bij het agenderen, het controleren en krijgen van grip op besluitvormingsprocessen;
- Dit onder andere bereikt kan worden door te investeren in een goede termijnplanning en termijnagenda;
- De gemeenteraad van Arnhem momenteel niet over zo'n termijnagenda beschikt;

Omdat we vinden dat:

- Het hebben van een lange (en korte) termijn agenda voor de raad een belangrijk instrument is voor het uitvoeren van haar kaderstellende en controlerende taak;
- Met een termijnagenda de gemeenteraad beter kan sturen op spreiding, prioritering, aankaarten informatiebehoefte of het tijdig organiseren van bijeenkomsten om informatie op te halen uit de samenleving;
- Een termijn agenda de agendacommissie (en griffie) helpt bij het plannen van raadsagenda en daarmee beheersing van de vergader last;

Daarom vraagt de gemeenteraad aan het college om:

- Voor de behandeling van de Begroting dit najaar de gemeenteraad een bestuurlijke termijnagenda aan te bieden;
- In deze termijnagenda de raad inzicht te geven op zowel voorstellen die komen op de lange termijn, als meer duidelijkheid te geven over de planning op korte termijn;
- Het eigenaarschap van deze termijnagenda neer te leggen bij de Agendacommissie, waar deze ook periodiek besproken kan worden en door het DB kan worden gebruikt voor het opstellen van de raad agenda's;

GEMEENTE Arnhem

- De ambtelijke organisatie te vragen met de griffie afspraken te maken over de invulling en het beheer van deze termijnagenda;

Indieners:

Klaartje Koorn – CDA
Niels Scholten – Volt
Steffenie Pape – VVD
Mattijs Loor – D66

GEMEENTE Arnhem

Motie "Meer regie over de raadsagenda met een termijnagenda" (23M55)

GROENLINKS ARNHEM

- Coenders
- Simonis
- Prinsen
- De Boef
- Dayioğlu
- Quint
- Noomen

Burger Belang Arnhem

- Wiggers

Volt

- Scholten
- Neutkens

D66 Arnhem

- Loor
- Kemperman
- Brandts
- Heemskerk
- Zwijnepoel

PvdA

- Visser
- Aït Chrif
- Van Munster

DENK

- Usta
- Bal

VVD Arnhem

- Pape
- Maref
- Eppich
- Kumas
- Van Engelenburg

Arnhem Centraal

- Van der Laak
- Manders
- Groot
- Kraaijenbrink

Christen Unie Arnhem

- Nede

Partij voor de Dieren Arnhem

- De Groot
- Eliëns
- Hogenhout

SP

- Elfrink
- Dobbe

CDA Arnhem

- Koorn
- Van den Broek

Partij voor de Vrijheid | Arnhem

- Verheij

- Luurssen

Voor: 39 Tegen: 0 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

GEMEENTERAAD ARNHEM

Motie

Datum raadsvergadering:	14 juni 2023
Nummer motie:	**23M56**
Zaaknummer:	160470
Status	VERWORPEN
Onderwerp:	Perspectiefnota 2024-2027 & Turap 1 2023

Titel:

Scenariodenken

Aan de gemeenteraad

Gehoord de beraadslaging,

Constaterende dat:

- Uit deze Perspectiefnota blijkt dat de structurele financiële ruimte die er is (vrijwel) volledig wordt opgeslokt door de (doorwerking van) indexaties die veel hoger zijn dan eerdere jaren;
- De Rijksoverheid de gemeenten hier onvoldoende voor lijkt te compenseren;
- Arnhem in 2027 opnieuw geconfronteerd wordt met het ‘ravijn’ in het gemeentefonds

Overwegende dat:

- het college zich verantwoordelijk toont voor vandaag, maar ook zorgen uit over de financiële toekomst en de effecten van het zogeheten ravijn in het gemeentefonds;
- het college aangeeft dat zij terughoudend wil zijn met structurele investeringen, omdat zij niet kan aangeven hoe de Arnhemse effecten van het “ravijn” zullen zijn.

Verzoekt het college:

- om zo snel als mogelijk, doch uiterlijk in september 2023 met een aantal (maar minimaal drie) scenario’s te komen naar de raad over hoe het mogelijke “ravijn” op te kunnen vangen;
- in deze scenario’s telkens **a)** bezuinigingsrichtingen, **b)** effecten op weerstandsfactor en **c)** effecten op het solvabiliteitsrisico inzichtelijk te maken;
- deze scenario’s onderdeel te laten uitmaken van de stukken voor de MJPB, zodat de raad deze scenario's kan wegen in relatie tot voorgesteld beleid en uitgaven.

Indieners:

Klaartje Koorn – CDA
Hasan Kumas - VVD

GEMEENTE Arnhem

Motie "Scenariodenken" (23M56)

GROENLINKS ARNHEM

- Coenders
- Simonis
- Prinsen
- De Boef
- Dayioğlu
- Quint
- Noomen

Burger Belang Arnhem

- Wiggers

Volt

- Scholten
- Neutkens

D66 Arnhem

- Loor
- Kemperman
- Brandts
- Heemskerk
- Zwijnepoel

PvdA

- Visser
- Aït Chrif
- Van Munster

DENK

- Usta
- Bal

VVD Arnhem

- Pape
- Maref
- Eppich
- Kumas
- Van Engelenburg

Arnhem Centraal

- Van der Laak
- Manders
- Groot
- Kraaijenbrink

Christen Unie Arnhem

- Nede

Partij voor de Dieren Arnhem

- De Groot
- Eliëns
- Hogenhout

SP

- Elfrink
- Dobbe

CDA Arnhem

- Koorn
- Van den Broek

Partij voor de Vrijheid | Arnhem

- Verheij

- Luurssen

Voor: 11 Tegen: 28 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

GEMEENTERAAD ARNHEM

Motie

Datum raadsvergadering:	14 juni 2023
Nummer motie:	**23M57**
Zaaknummer:	160470
Status	AANGENOMEN
Onderwerp:	Perspectiefnota 2024-2027 & Turap 1 2023

Titel:

Perspectief voor handhavers in leefbare wijken

Aan de gemeenteraad

Door ons voorstel aan te nemen, wordt het college gevraagd om – wanneer er bij de meicirculaire 2023 extra structureel geld ter beschikking komt – in de Begroting voor 2024 aan de Raad een voorstel te doen om de huidige incidentele inzet op handhaving vanaf 2024 structureel te maken.

Omdat we weten dat:

- Arnhem als credo heeft: “Schoon, heel en veilig”.
- Arnhem een stad is van evenementen, voetbalwedstrijden, demonstraties, een lokaal vuurwerkverbod, bibob etc., waarbij veiligheid een belangrijke waarde is.
- De leefbaarheid in de wijken onder druk staat en de veiligheidsopgave in Arnhem onverminderd groot is.
- De politie regelmatig druk is met taken die de handhavers kunnen verrichten en dit ten koste gaat van andere prioriteiten in de stad.
- De raad voor de jaren 2023 en 2024 € 500.000 per jaar voor handhaving ter beschikking heeft gesteld.
- De incidentele middelen – als investering in het veiligheidsdomein - eind 2024 ophouden te bestaan.
- Als deel van een duurzame aanpak van de leefbaarheid in de Arnhemse wijken, structurele inzet van voldoende handhavers noodzakelijk is.

Omdat we vinden dat:

- Arnhem alles in het werk moet stellen om een veilige en leefbare stad te zijn en te blijven.
- Arnhem een gastvrije stad moet zijn, waar evenementen, voetbalwedstrijden, demonstraties etc doorgang moeten kunnen vinden.
- De politie zo veel mogelijk haar handen vrij moet hebben om haar primaire taken te vervullen.

Daarom vraagt de gemeenteraad aan het college om:

Wanneer er bij de meicirculaire 2023 extra structureel geld ter beschikking komt, in de Begroting voor 2024 aan de Raad een voorstel te doen om de huidige incidentele inzet op handhaving vanaf 2024 structureel te maken. Hierbij primair in te zetten op die vormen van handhaving die direct raken aan de leefbaarheid van Arnhemse wijken.

Arnhem GEMEENTE

Indieners:

Kiki Groot – Arnhem Centraal
Marjan van Munster – PvdA
Klaartje Koorn – CDA
Gino Luurssen – Forum voor Democratie

GEMEENTE Arnhem

Motie "Perspectief voor handhavers in leefbare wijken" (23M57)

GROENLINKS ARNHEM

- Coenders
- Simonis
- Prinsen
- De Boef
- Dayioğlu
- Quint
- Noomen

Burger Belang Arnhem

- Wiggers

Volt

- Scholten
- Neutkens

D66 Arnhem

- Loor
- Kemperman
- Brandts
- Heemskerk
- Zwijnepoel

PvdA

- Visser
- Aït Chrif
- Van Munster

DENK

- Usta
- Bal

VVD Arnhem

- Pape
- Maref
- Eppich
- Kumas
- Van Engelenburg

Arnhem Centraal

- Van der Laak
- Manders
- Groot
- Kraaijenbrink

Christen Unie Arnhem

- Nede

Partij voor de Dieren Arnhem

- De Groot
- Eliëns
- Hogenhout

SP

- Elfrink
- Dobbe

CDA Arnhem

- Koorn
- Van den Broek

Partij voor de Vrijheid | Arnhem

- Verheij

- Luurssen

Voor: 35 Tegen: 4 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

GEMEENTERAAD ARNHEM

Motie

Datum raadsvergadering:	14 juni 2023
Nummer motie:	**23M58**
Zaaknummer:	160470
Status	INGETROKKEN
Onderwerp:	Perspectiefnota 2024-2027 & Turap 1 2023

Titel:

Feliciteren en informeren

Constaterende dat:

- Verschillende gemeenten een verjaardagskaart sturen naar burgers die de leeftijd van 18 jaar bereiken met informatie[1] over hun rechten en plichten
- Veel jongeren niet goed op de hoogste zijn wat er van volwassenen verlangd wordt en waar zij terecht kunnen met vragen & zorgen over bijvoorbeeld geldzaken
- Er een verschil is tussen de informatie en hulpverlenging van Rijksoverheid, DUO en Gemeente, terwijl er heel veel informatiepunten zijn en ook lokaal allerlei informatie en hulp beschikbaar is voor jongeren

Overwegende dat:

- Beter toegankelijke en laagdrempelige (proactieve) informatie voor jongvolwassenen kan helpen om stress en geldzorgen en schulden te voorkomen;
- Deze proactieve benadering kan bijdragen aan wegwijs worden in de hoeveelheid digitale hulp- en informatiebronnen die er voor (jong)volwassenen zijn;

Verzoekt de gemeenteraad het college om:

Jongeren die de leeftijd van 18 jaar bereiken een aanvullende informatiebrochure (met allerlei informatie over relevant thema's voor deze groep Arnhemmers, waaronder geldzaken, maar ook breder) te zenden in de vorm van een verjaardagskaart die hen informeert over de mogelijkheden, plichten en informatiepunten zoals bijvoorbeeld kwikstart. En deze kosten te dekken uit regulier budget dat bedoeld is om schulden te voorkomen.

Indieners:

Gino Luurssen – Forum voor Democratie
Mustafa Bal - DENK

[1] https://www.gemeente.nu/bedrijfsvoering/communicatie/feliciteren-en-informeren-als-inwoners-18-jaar-worden/
https://www.papendrecht.net/nieuws/85991/gemeente-papendrecht-stuurt-kaart-naar-18-jarigen-2021-12-07

Arnhem GEMEENTE

GEMEENTERAAD ARNHEM

Motie

Datum raadsvergadering:	14 juni 2023
Nummer motie:	**23M59**
Zaaknummer:	160470
Status	INGETROKKEN
Onderwerp:	Perspectiefnota 2024-2027 & Turap 1 2023

Titel:
Zakgeld voor oppositie

Constaterende dat:

- De gemeente Leiden met succes geld ter beschikking stelt voor haar oppositie[1];

Overwegende dat:

- De Arnhemse oppositie vaak goede aanvullingen heeft op een perspectiefnota & begroting die soms niet binnen de ambities vallen van een coalitie;
- Een breed raadsbeleid ten gunste kan zijn van de draagkracht van het B&W en haar raad;
- Er een hogere mate van eendracht kan ontstaan voor de behartiging van de belangen van álle Arnhemmers;

Verzoekt de gemeenteraad het college om:
Bij de eerstvolgende begrotingsbehandeling een bedrag van 3 miljoen euro te reserveren als vrij-besteedbare ruimte voor, maar niet uitsluitend, oppositiepartijen en dit te ontrekken uit [is nog in overleg]

Indiener:
Gino Luurssen – Forum voor Democratie

[1] https://sleutelstad.nl/2022/11/10/leidse-raad-verdeelt-24-miljoen-euro/

GEMEENTERAAD ARNHEM

Motie

Datum raadsvergadering:	14 juni 2023
Nummer motie:	**23M60**
Zaaknummer:	160470
Status	VERWORPEN
Onderwerp:	Perspectiefnota 2024-2027 & Turap 1 2023

Titel:

Arnhemse cyberwegenkaart 2.0

Aan de gemeenteraad

Ondergetekende stelt voor: Om te voorkomen dat bewoners en ondernemers in de gemeente slachtoffer worden van cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit, kunnen gemeenten preventiemaatregelen nemen en de lokale weerbaarheid van kwetsbare groepen versterken. Zo kunnen gemeenten hun bewoners en ondernemers bewust maken van de gevaren door voorlichtingsbijeenkomsten te organiseren en campagnes te houden.

Omdat we weten dat:

- Cybercriminaliteit een steeds grotere dreiging vormt voor onze samenleving;
- Een groot deel van de traditionele ondermijnende criminaliteit, zoals drugs, mensenhandel en fraude, nu online gebeurt;
- Gemeenten een belangrijke rol hebben in het voorkomen van slachtoffers van cybercriminaliteit;
- Het CCV (Centrum voor criminaliteitspreventie en veiligheid) onderscheidt vier wegen waarop gemeenten actie moeten ondernemen om een cyberweerbare gemeente te worden.
- Hiervoor een kartrekker in de vorm van een 0,5 fte nodig is plus een bedrag van 10.000 euro voor campagnes.

Omdat we vinden dat:

- Gemeenten een belangrijke rol hebben om de samenleving weerbaarder te maken tegen cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit;
- De gemeente om dit te realiseren specifieke doelgroepen kan benaderen zoals ondernemers, jongeren, ouderen en laaggeletterden.
- De gemeente verantwoordelijkheid dient te nemen voor het goed functioneren van de eigen digitale systemen;
- We als gemeente oog moeten hebben voor de wederzijdse beïnvloeding van de digitale en fysieke wereld in veiligheidssituaties;
- Voor een goede afstemming de gemeente de aanpak van cybercriminaliteit in moet brengen bij de lokale driehoek.

Arnhem GEMEENTE

Verzoekt het college:

- In samenwerking met partners binnen en buiten de gemeente een integrale aanpak te ontwikkelen om cybercriminaliteit te voorkomen en te bestrijden;
- Hierbij de kaders van het CCV als uitgangspunt te nemen;
- Hierbij specifieke aandacht te besteden aan de preventie van cybercriminaliteit onder kwetsbare groepen, zoals ouderen en laaggeletterden.
- De gemeenteraad minstens één keer per jaar op de hoogte te stellen van ontwikkelingen en voortgang op dit gebied;
- Hiervoor 60.000 euro vrij te maken en dit te dekken uit de 500.000 euro die extra vrijgemaakt is voor aanpak leefbare wijken.

Indiener:

Rebin Maref – VVD

Motie "Arnhemse cyberwegenkaart 2.0" (23M60)

GROENLINKS ARNHEM	D66 Arnhem	VVD Arnhem	Partij voor de Dieren Arnhem
Coenders	Loor	Pape	De Groot
Simonis	Kemperman	Maref	Eliëns
Prinsen	Brandts	Eppich	Hogenhout
De Boef	Heemskerk	Kumas	SP
Dayioğlu	Zwijnepoel	Van Engelenburg	Elfrink
Quint	PvdA	Arnhem Centraal	Dobbe
Noomen	Visser	Van der Laak	CDA Arnhem
Burger Belang Arnhem	Aït Chrif	Manders	Koorn
Wiggers	Van Munster	Groot	Van den Broek
Volt	DENK	Kraaijenbrink	Partij voor de Vrijheid Arnhem
Scholten	Usta	Christen Unie Arnhem	Verheij
Neutkens	Bal	Nede	Luurssen

Voor: 10 Tegen: 29 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

GEMEENTERAAD ARNHEM

Motie

Datum raadsvergadering:	14 juni 2023
Nummer motie:	**23M62**
Zaaknummer:	160470
Status	AANGENOMEN
Onderwerp:	Perspectiefnota 2024-2027 & Turap 1 2023

Titel:

Motie ter bevordering van integriteit en bestrijding van corruptie onder ambtenaren

Aan de gemeenteraad

Ondergetekende stelt voor: het bevorderen van integriteit en het bestrijden van corruptie onder ambtenaren is van cruciaal belang om de betrouwbaarheid en geloofwaardigheid van overheidsinstanties te waarborgen. Het omkopen van ambtenaren is uitgegroeid tot een lucratief verdienmodel binnen het criminele milieu, wat ernstige gevolgen heeft voor de veiligheid en het vertrouwen in onze samenleving. Door concrete stappen te ondernemen, zoals het stimuleren van een meldingscultuur, samenwerking met andere instanties, regelmatige evaluatie en monitoring, beperking van toegang tot gevoelige informatie, versterking van het integriteitsbeleid en het verhogen van bewustwording en trainingen, kunnen we de integriteit van ambtenaren versterken en de impact van corruptie verminderen.

Omdat we weten dat:

- Ambtenaren een cruciale rol spelen bij het waarborgen van integriteit en het leveren van hoogwaardige diensten aan de samenleving;
- De meerderheid van de ambtenaren integer handelt en zich inzet voor het algemeen belang;
- Het corrumperen van ambtenaren is uitgegroeid tot een verdienmodel in het criminele milieu, zoals naar voren komt in het artikel "Rijksrecherche ziet dat omkopen van ambtenaren verdienmodel is geworden" in de NRC van dinsdag 09 mei 2023;
- Criminelen actief op zoek gaan naar kwetsbare ambtenaren om hen te corrumperen en zo gevoelige informatie te verkrijgen;
- Overheidsinstanties zich vaak niet bewust zijn van de waarde van hun gegevens voor criminelen en meer maatregelen kunnen treffen om corruptie te voorkomen;
- Het van essentieel belang is om de integriteit van ambtenaren te waarborgen en hen te beschermen tegen corruptiepraktijken;

Omdat we vinden dat:

- Het een gezamenlijke verantwoordelijkheid is om integriteit hoog in het vaandel te houden en een cultuur van integriteit te bevorderen.
- De integriteit van ambtenaren van essentieel belang is voor een goed functionerende overheid en het vertrouwen van burgers in het openbaar bestuur.

Gemeente Arnhem

- Corruptie en omkoping ernstige schade kunnen toebrengen aan de samenleving, de rechtsstaat en het publieke belang.
- Het bevorderen van open gesprekken over mogelijke kwetsbaarheden bijdraagt aan het beschermen van ambtenaren tegen corruptiepraktijken.

Roept het college op:

1. Actief de meldingscultuur binnen de gemeente Arnhem te stimuleren, zodat ambtenaren zich veilig voelen om misstanden en mogelijke corruptie te melden;
2. Intensieve samenwerking aan te gaan met relevante instanties (Rijksrecherche, het OM) en politiediensten om informatie-uitwisseling en gecoördineerde acties tegen corruptie te bevorderen;
3. Reguliere evaluaties en monitoring in te voeren om de integriteit van ambtenaren en de effectiviteit van anticorruptiemaatregelen te beoordelen en bij te sturen waar nodig;
4. Toegang tot gevoelige informatie strikt te beperken en beter te registreren wie welke informatie opzoekt, zodat eventuele daders makkelijker kunnen worden geïdentificeerd;
5. Het integriteitsbeleid te versterken en periodieke trainingen en bewustwordingsprogramma's te organiseren voor ambtenaren en leidinggevenden;
6. Een proactieve rol te vervullen bij het identificeren en ondersteunen van kwetsbare ambtenaren en het bevorderen van open gesprekken tussen leidinggevenden en medewerkers over mogelijke kwetsbaarheden.
7. Voor het einde van dit jaar de raad te informeren over de aanpak en eventuele kosten hiervan.

Indiener:

Rebin Maref – VVD Arnhem

Motie "Motie ter bevordering van integriteit en bestrijding van corruptie onder ambtenaren" (23M62)

GROENLINKS ARNHEM	D66	VVD Arnhem	Partij voor de Dieren Arnhem
Coenders	Loor	Pape	De Groot
Simonis	Kemperman	Maref	Eliëns
Prinsen	Brandts	Eppich	Hogenhout
De Boef	Heemskerk	Kumas	SP
Dayioğlu	Zwijnepoel	Van Engelenburg	Elfrink
Quint	PvdA	Arnhem Centraal	Dobbe
Noomen	Visser	Van der Laak	CDA Arnhem
Burger Belang Arnhem	Aït Chrif	Manders	Koorn
Wiggers	Van Munster	Groot	Van den Broek
Volt	DENK	Kraaijenbrink	Partij voor de Vrijheid Arnhem
Scholten	Usta	Christen Unie Arnhem	Verheij
Neutkens	Bal	Nede	Luurssen

Voor: 32 Tegen: 7 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

GEMEENTERAAD ARNHEM

Motie

Datum raadsvergadering:	14 juni 2023
Nummer motie:	**23M67g**
Zaaknummer:	160470
Status	AANGENOMEN
Onderwerp:	Perspectiefnota 2024-2027 & Turap 1 2023

Titel:

Holocaustbewustwordingsprogramma en bezoek herinneringsinstellingen

Constaterende dat:

- Een meerderheid van de jongeren onvoldoende op de hoogte lijkt te zijn van de historische context van de vervolging van de Nederlandse Joden, waarbij velen niet weten wat de begrippen Holocaust, antisemitisme of genocide inhouden.[1]
- Een meerderheid van de jongeren erkent dat er lessen kunnen worden geleerd uit de 2e Wereldoorlog maar niet weet welke lessen dat precies zijn.[2]
- Een klein deel van onze jongeren wel eens een voormalig concentratie- of vernietigingskamp heeft bezocht en dit bezoek hen heeft geholpen om ‘de oorlog beter te begrijpen’.[3]

Overwegende dat:

- Het van groot belang is om de geschiedenis te blijven erkennen en herdenken, inclusief de donkere periode van de Holocaust zodat dit nooit vergeten wordt.
- Het essentieel is dat zowel jongeren als ouderen lessen trekken uit het verleden, zodat dergelijke gruweldaden zich niet herhalen in het heden.
- Arnhem ooit een bloeiend Joods gemeenschapsleven kende dat nu niet meer bestaat.
- We als samenleving hebben uitgesproken: “Laat er nooit meer Auschwitz zijn!”

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders om:

- Een programma op te stellen om meer bewustwording te creëren rondom de Holocaust.
- Binnen dit programma ook bijzondere aandacht te besteden aan de Joodse geschiedenis van onze stad.
- In het kader van dit programma onder leiding van de burgemeester een delegatie van Arnhemmers de mogelijkheid te bieden om een bezoek te brengen aan een herinneringsinstelling.
- De uitwerking van deze motie te betrekken bij het opstellen van de begroting en voor het einde van het eerste kwartaal van 2024 met een voorstel naar de raad te komen.

En gaat over tot de orde van de dag.

Indieners:

Yildirim Usta – DENK
Nathalie Nede – ChristenUnie

[1] www.han.nl/artikelen/2020/12/jongeren-weten-weinig-over-de-tweede-wereldoorlog/kennis_jongeren_wo2_marc_van_berkel_13_juni_2018.pdf
[2] Ibid.
[3] Ibid.

Gemeente Arnhem

Motie "Holocaustbewustwordings-programma" (23M67g)

GROENLINKS ARNHEM

- Coenders
- Simonis
- Prinsen
- De Boef
- Dayioğlu
- Quint
- Noomen

Burger Belang Arnhem

- Wiggers

Volt

- Scholten
- Neutkens

D66 Arnhem

- Loor
- Kemperman
- Brandts
- Heemskerk
- Zwijnepoel

PvdA

- Visser
- Aït Chrif
- Van Munster

DENK

- Usta
- Bal

VVD Arnhem

- Pape
- Maref
- Eppich
- Kumas
- Van Engelenburg

Arnhem Centraal

- Van der Laak
- Manders
- Groot
- Kraaijenbrink

Christen Unie Arnhem

- Nede

Partij voor de Dieren Arnhem

- De Groot
- Eliëns
- Hogenhout

SP

- Elfrink
- Dobbe

CDA Arnhem

- Koorn
- Van den Broek

Partij voor de Vrijheid | Arnhem

- Verheij

- Luurssen

Voor: 39 Tegen: 0 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

GEMEENTERAAD ARNHEM

Motie

Datum raadsvergadering:	14 juni 2023
Nummer motie:	**23M68**
Zaaknummer:	160470
Status	VERWORPEN
Onderwerp:	Perspectiefnota 2024-2027 & Turap 1 2023

Titel:

Verhoging waakzaamheid Arnhem

Constaterende dat:

- Arnhemse overlast, overtreding en misdrijf cijfers hoog zijn vergelen met andere gemeenten;
- Meerde actoren in de veiligheidsbranche voorkeur hebben uitgesproken op meer inzetbaarheid waaronder onze eigen burgemeester
- Veiligheid niet alleen waarborgbaar is met preventie zoals pedagogische wijken
- Arnhem op dit moment slechts 20 hardwerkende buitengewoon opsporingsambtenaren in dienst heeft;
- Arnhem overwegend last heeft van veel diefstal, overlast, onrust, brandstichtingen, steekpartijen vergeleken met andere gemeenten;

Overwegende dat:

- 20 bevoegde BOA's relatief weinig is voor een gemeente als Arnhem met een uitdagend veiligheidsdossier;
- De overige 9 beoogde BOA's en stagiairs niet volledig zelfstandig inzetbaar zijn gezien zij coaching, coördinatie nodig kunnen hebben en niet volledig alle bevoegdheden hebben in tegenstelling tot benoemde BOA's;
- Arnhem in de komende jaren gaat groeien en dat een wezenlijke opschaling van veiligheidspersoneel niet meer dan realistisch is;

Verzoekt de gemeenteraad het college om:

Vanaf 2024 het bevoegd (BOA-dragend dus niet in opleiding) personeelsbestand van handhaving met 60% (20 → 32) te verhogen tot en met 2027 om zo meer flexibiliteit, inzetbaarheid en mogelijkheden te realiseren voor het veiligheidsdossier in Arnhem en deze structurele verhoging van 100,000 per FTE (1,2 miljoen) mee te nemen in de structurele gelden in de relevant begrotingspost voor de komende begrotingsbehandeling; deze begrotingspost zodoende voor te leggen aan de raad bij de volgende begrotingsbehandeling.

Indiener:

Gino Luurssen – Forum voor Democratie

[1] https://www.gelderlander.nl/arnhem/ahmed-marcouch-smeekt-zijn-raad-om-extra-miljoenen-arnhemmers-lijden-onder-onveiligheid~a98f1fd3/

Arnhem GEMEENTE

Motie "Verhoging waakzaamheid Arnhem" (23M68)

GROENLINKS ARNHEM	D66 Arnhem	VVD Arnhem	Partij voor de Dieren Arnhem
Coenders	Loor	Pape	De Groot
Simonis	Kemperman	Maref	Eliëns
Prinsen	Brandts	Eppich	Hogenhout
De Boef	Heemskerk	Kumas	SP
Dayioğlu	Zwijnepoel	Van Engelenburg	Elfrink
Quint	PvdA	Arnhem Centraal	Dobbe
Noomen	Visser	Van der Laak	CDA Arnhem
Burger Belang Arnhem	Aït Chrif	Manders	Koorn
Wiggers	Van Munster	Groot	Van den Broek
Volt	DENK	Kraaijenbrink	Partij voor de Vrijheid Arnhem
Scholten	Usta	Christen Unie Arnhem	Verheij
Neutkens	Bal	Nede	Luurssen

Voor: 5 Tegen: 34 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

GEMEENTERAAD ARNHEM

Motie

Datum raadsvergadering:	14 juni 2023
Nummer motie:	**23M70**
Zaaknummer:	160470
Status	VERWORPEN
Onderwerp:	Perspectiefnota 2024-2027 & Turap 1 2023

Titel:

Patrouillering voormalige parkeergebieden

Constaterende dat:

- Arnhemse overlast, overtreding en misdrijf cijfers hoog zijn vergelen met andere gemeenten;
- Meerde actoren in de veiligheidsbranche voorkeur hebben uitgesproken op meer inzetbaarheid waaronder onze eigen burgemeester
- Veiligheid niet alleen waarborgbaar is met preventie zoals pedagogische wijken
- Arnhem op dit moment slechts 20 hardwerkende buitengewoon opsporingsambtenaren in dienst heeft;
- Arnhem overwegend last heeft van veel diefstal, overlast, onrust, brandstichtingen, steekpartijen vergeleken met andere gemeenten;
- Sinds de invoering van de scan-auto patrouilles alleen nog over hoofdwegen etc. plaatsvind maar niet in zijstraten (doorkruising versus volledig uitpluizen)

Overwegende dat:

- dit een onvolledige dekking geeft in belangrijke gebieden zoals het Spijkerkwartier en Het Broek
- Men misbruik kan maken van gebrek aan toezicht, immers een scan-auto kan niet ingrijpen bij overlast, vernieling of diefstal.

Verzoekt de gemeenteraad het college om:

Vanaf 2024 en tot 2026 de lopende patrouille (P1) die is vervangen door de ParkeerScanAuto te laten opvangen door handhaving maar deze te fiets of te voet te laten uitvoeren om zo de zichtbaarheid te vergroten.

Indiener:

Gino Luurssen – Forum voor Democratie

Gemeente Arnhem

Motie "Patrouillering voormalige parkeergebieden" (23M70)

GROENLINKS ARNHEM

- Coenders
- Simonis
- Prinsen
- De Boef
- Dayioğlu
- Quint
- Noomen

Burger Belang Arnhem

- Wiggers

Volt

- Scholten
- Neutkens

D66 Arnhem

- Loor
- Kemperman
- Brandts
- Heemskerk
- Zwijnepoel

PvdA

- Visser
- Aït Chrif
- Van Munster

DENK

- Usta
- Bal

VVD Arnhem

- Pape
- Maref
- Eppich
- Kumas
- Van Engelenburg

Arnhem Centraal

- Van der Laak
- Manders
- Groot
- Kraaijenbrink

Christen Unie Arnhem

- Nede

Partij voor de Dieren Arnhem

- De Groot
- Eliëns
- Hogenhout

SP

- Elfrink
- Dobbe

CDA Arnhem

- Koorn
- Van den Broek

Partij voor de Vrijheid | Arnhem

- Verheij

- Luurssen

Voor: 2 Tegen: 37 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

GEMEENTERAAD ARNHEM

Motie

Datum raadsvergadering:	14 juni 2023
Nummer motie:	**23M71**
Zaaknummer:	160470
Status	VERWORPEN
Onderwerp:	Perspectiefnota 2024-2027 & Turap 1 2023

Titel:

Operatie Stationshal

Constaterende dat:

- Arnhemse overlast, overtreding en misdrijf cijfers hoog zijn vergelen met andere gemeenten;
- Meerde actoren in de veiligheidsbranche voorkeur hebben uitgesproken op meer inzetbaarheid waaronder onze eigen burgemeester
- Veiligheid niet alleen waarborgbaar is met preventie zoals pedagogische wijken
- Arnhem op dit moment slechts 20 hardwerkende buitengewoon opsporingsambtenaren in dienst heeft;
- Arnhem overwegend last heeft van veel diefstal, overlast, onrust, brandstichtingen, steekpartijen vergeleken met andere gemeenten;

Overwegend dat:

- Fractie Arnhem Centraal recentelijk zorgen uitte over de StaVaZa van veiligheid op- en rondom het station;
- De handhaving van het Openbaar Vervoer de werkdruk en veiligheidscasussen uit de hand lijkt te laten glippen[1]
- De trend met veiligheidsincidenten niet stabiel is maar stijgende is met piek momenten zoals een steekpartij tussen Arnhem en Ede[2]
- Arnhem de verantwoordelijkheid voor haar veiligheid in eigen hand dient te nemen als andere partners zoals vervoerders hun veiligheidstaak niet volledig kunnen dragen zij het mismanagement dan wel onmacht.

Verzoekt de gemeenteraad het college om:

Vanaf 2024 tot 2026 een intensifiëring te bewerkstellingen rondom het Stationsgebied en dan met nadruk tussen grondgebied ProRail en Openbare Ruimte (tussen Korenmarkt en ingang Transferhal, McDonalds etc.) in de vorm van aanwezigheid, bereikbaarheid en sociale veiligheid en andere instrumenten die de portefeuillehouder wenselijk acht. Deze

[1] https://www.fnv.nl/nieuwsbericht/sectornieuws/vervoer/2022/07/fnv-spoor-v-s-ns-luidt-de-noodklok

[2] https://nos.nl/artikel/2476766-politie-pakt-acht-mannen-op-na-steekpartij-in-trein-ede

Arnhem GEMEENTE

verhoogde inzet deels te dekken uit de verhoogde FTE. Deze aanpak te evalueren in 2026 en zo nodig continueren.

Indiener:
Gino Luurssen – Forum voor Democratie

GEMEENTE Arnhem

Motie "Operatie Stationshal" (23M71)

GROENLINKS ARNHEM	D66 Arnhem	VVD Arnhem	Partij voor de Dieren Arnhem
Coenders	Loor	Pape	De Groot
Simonis	Kemperman	Maref	Eliëns
Prinsen	Brandts	Eppich	Hogenhout
De Boef	Heemskerk	Kumas	SP
Dayioğlu	Zwijnepoel	Van Engelenburg	Elfrink
Quint	PvdA	Arnhem Centraal	Dobbe
Noomen	Visser	Van der Laak	CDA Arnhem
Burger Belang Arnhem	Aït Chrif	Manders	Koorn
Wiggers	Van Munster	Groot	Van den Broek
Volt	DENK	Kraaijenbrink	Partij voor de Vrijheid Arnhem
Scholten	Usta	Christen Unie Arnhem	Verheij
Neutkens	Bal	Nede	Luurssen

Voor: 2 Tegen: 37 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

GEMEENTERAAD ARNHEM

Motie

Datum raadsvergadering:	14 juni 2023
Nummer motie:	**23M72**
Zaaknummer:	160470
Status	AANGENOMEN
Onderwerp:	Perspectiefnota 2024-2027 & Turap 1 2023

Titel:

Geen commerciële bijlesbureaus in Arnhemse schoolgebouwen.

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- Er steeds meer publiek geld dat bedoeld is voor onderwijs terechtkomt bij commerciële bijlesbureaus;
- Deze commerciële bijlesbureaus gebruik maken van met publiek geld bekostigde Arnhemse schoolgebouwen;
- De Onderwijsraad waarschuwt dat de toename van commerciële bijlesbureaus de kansenongelijkheid binnen het onderwijs vergroot[1];
- De Onderwijsraad waarschuwt dat de toename van commerciële bijlesbureaus leidt tot verschraling van het onderwijs;
- De Onderwijsraad waarschuwt dat de toename van commerciële bijlesbureaus leidt tot minder zeggenschap van leraren en schoolleiders over het onderwijs op hun school;
- De minister in een Kamerbrief heeft aangegeven dat hij wil inzetten op het terugdringen van commerciële bijlesbureaus op scholen in het funderend onderwijs[2].
- Vanuit het ministerie van OCW richtlijnen zijn geformuleerd waarin staat dat een school aanvullend onderwijs alleen aanbiedt dat ‘op én van school’ is.[3]

Omdat we vinden dat:

- Kwalitatief goed onderwijs voor alle Arnhemse kinderen toegankelijk moet zijn, onafhankelijk van de portemonnee van de ouders;
- Private partijen zoals commerciële bijlesbureaus niet zouden mogen profiteren van publieke voorzieningen, zoals publiek bekostigde schoolgebouwen, en tegelijkertijd het publieke karakter van goed onderwijs in gevaar brengen;
- Het een zorgelijke ontwikkeling is wanneer op Arnhemse scholen feitelijk een situatie van ‘schaduwonderwijs’ wordt gedoogd, terwijl we weten dat dit de ongelijkheid tussen leerlingen op Arnhemse scholen vergroot;

[1] https://www.onderwijsraad.nl/publicaties/adviezen/2021/12/07/publiek-karakter-voorop
[2] https://open.overheid.nl/documenten/ronl-84dd2e5a931e5199d817eb7ec40211a688148a09/pdf
[3] https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/kamerstukken/2023/06/01/voortgang-moties-aanvullend-onderwijs/voortgang-moties-aanvullend-onderwijs.pdf

GEMEENTE Arnhem

Daarom draagt de gemeenteraad het college op om:

- In gesprek met de Arnhemse schoolbesturen per schooljaar 2023/2024 concrete invulling te geven aan de door de minister opgestelde richtlijn, waarbij aanvullend onderwijs ‘op en van school is’, reclame voor commerciële bijlesbureaus wordt uitgebannen en scholen alleen samenwerken met partijen zonder winstoogmerk.

- In plaats daarvan in gesprek met de Arnhemse schoolbesturen te werken aan verdere uitvoering van de handreikingen zoals eerder geformuleerd door de Algemene Onderwijsbond, waarin het belang van eigen expertise binnen én van de school wordt benadrukt.[4]

Indieners:

Gerrie Elfrink – SP
Sarah Dobbe - SP

[4] Zie bijvoorbeeld de volgende handreikingen: https://www.aob.nl/npo/

Motie "Geen commerciële bijlesbureaus in Arnhemse schoolgebouwen" (23M72)

GROENLINKS ARNHEM

- Coenders
- Simonis
- Prinsen
- De Boef
- Dayioğlu
- Quint
- Noomen

Burger Belang Arnhem

- Wiggers

Volt

- Scholten
- Neutkens

D66 Arnhem

- Loor
- Kemperman
- Brandts
- Heemskerk
- Zwijnepoel

PvdA

- Visser
- Aït Chrif
- Van Munster

DENK

- Usta
- Bal

VVD Arnhem

- Pape
- Maref
- Eppich
- Kumas
- Van Engelenburg

Arnhem Centraal

- Van der Laak
- Manders
- Groot
- Kraaijenbrink

Christen Unie Arnhem

- Nede

Partij voor de Dieren Arnhem

- De Groot
- Eliëns
- Hogenhout

SP

- Elfrink
- Dobbe

CDA Arnhem

- Koorn
- Van den Broek

Partij voor de Vrijheid | Arnhem

- Verheij

- Luurssen

Voor: 29 Tegen: 10 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

GEMEENTERAAD ARNHEM

Motie

Datum raadsvergadering:	14 juni 2023
Nummer motie:	**23M73g**
Zaaknummer:	160470
Status	AANGENOMEN
Onderwerp:	Perspectiefnota 2024-2027 & Turap 1 2023

Titel:

Formuleer meetbare doelen om onderwijsachterstanden tegen te gaan

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Omdat we weten dat:

- Er in de samenwerking tussen gemeente en schoolbesturen sprake is van de Maatschappelijk Educatieve Agenda Arnhem (MEAA);
- Onderwijsachterstanden en segregatie weliswaar worden besproken, maar dat meetbare doelen hierbij ontbreken;
- De Onderwijsinspectie kansen ziet voor gemeenten om een leidende rol te nemen in het tegengaan van onderwijsachterstanden;
- De Onderwijsinspectie in de *Staat van het Onderwijs* (2023) adviseert om als gemeente meetbare doelen te formuleren wat betreft het tegengaan van onderwijsachterstanden[1].

Omdat we vinden dat:

- Ieder kind recht heeft op kwalitatief goed onderwijs;
- Onderwijsachterstanden onwenselijk zijn en daarom op iedere mogelijke manier tegengegaan moeten worden;
- De wijk waarin een kind woont niet bepalend zou mogen zijn voor de kwaliteit van onderwijs die dat kind krijgt;
- De gemeente Arnhem een rol kan én moet nemen om deze segregatie tegen te gaan.

Daarom draagt de gemeenteraad het college op om:

Meetbare doelen te formuleren die onderwijsachterstanden en onderwijssegregatie tegengaan en de gemeenteraad hierover jaarlijks te rapporteren.

Indieners:

Gerrie Elfrink – SP
Sarah Dobbe - SP

[1] https://www.onderwijsinspectie.nl/documenten/rapporten/2023/05/10/rapport-de-staat-van-het-onderwijs-2023

Arnhem GEMEENTE

Motie "Formuleer meetbare doelen om onderwijsachterstanden tegen te gaan" (23M73g)

GROENLINKS ARNHEM	D66 Arnhem	VVD Arnhem	Partij voor de Dieren Arnhem
Coenders	Loor	Pape	De Groot
Simonis	Kemperman	Maref	Eliëns
Prinsen	Brandts	Eppich	Hogenhout
De Boef	Heemskerk	Kumas	SP
Dayioğlu	Zwijnepoel	Van Engelenburg	Elfrink
Quint	PvdA	Arnhem Centraal	Dobbe
Noomen	Visser	Van der Laak	CDA Arnhem
Burger Belang Arnhem	Aït Chrif	Manders	Koorn
Wiggers	Van Munster	Groot	Van den Broek
Volt	DENK	Kraaijenbrink	Partij voor de Vrijheid Arnhem
Scholten	Usta	Christen Unie Arnhem	Verheij
Neutkens	Bal	Nede	Luurssen

Voor: 30 Tegen: 9 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

GEMEENTERAAD ARNHEM

Motie

Datum raadsvergadering:	14 juni 2023
Nummer motie:	**23M74**
Zaaknummer:	160470
Status	VERWORPEN
Onderwerp:	Perspectiefnota 2024-2027 & Turap 1 2023

Titel:

Laat dubbel-gedupeerde huurders met een fout energielabel niet in de kou staan

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Constaterende dat:

- Uit landelijk onderzoek blijkt dat 7% van de huurhuizen een fout energielabel heeft en het college aangeeft dat er geen reden is om aan te nemen dat dit in Arnhem anders is;
- Huurders in een slecht geïsoleerd huis een hogere energierekening hebben dan huurders in een beter geïsoleerd huis;
- Het college erkent dat een te positief energielabel kan leiden tot een hogere huur dan wanneer het energielabel correct zou zijn, en de huurder daarmee dubbel gedupeerd is;

Overwegende dat:

- Het college aangeeft het van belang te vinden dat energielabels correct worden geregistreerd;
- 7 procent van de huizen met een verkeerd energielabel een grote groep Arnhemse huurders kan betekenen, wat betekent dat een grote groep Arnhemmers gedupeerd wordt;
- Dat het ook de taak van de gemeente is om te voorkomen dat Arnhemse huurders worden gedupeerd, zeker met de wetenschap dat dit een grote groep betreft, en de verantwoordelijkheid voor het corrigeren van foute energielabels niet volledig op het bordje van huurders mag worden geschoven, zeker omdat de fout niet bij hen ligt;
- Het ingewikkeld is voor huurders zelf om te achterhalen of hun energielabel fout is of klopt;
- Het Huurdershuis (waar het college naar refereert als oplossing) lang niet genoeg capaciteit heeft om zelfs maar de helft van 7 procent van de Arnhemse huurders hierin bij te staan, en dit een collectieve in plaats van een individuele aanpak vergt;
- Er op dit moment geen inspanningen worden gedaan vanuit de gemeente om huurders te informeren of te ondersteunen m.b.t. foute energielabels;
- Als informatie over energielabels van Arnhemse huizen niet klopt, dit ook gevolgen heeft voor het kunnen maken van effectief beleid door de gemeente;

Verzoekt het college:

Een voorstel te doen aan de gemeenteraad met daarin opgenomen;

Arnhem GEMEENTE

- Het informeren van Arnhemse huurders over energielabels en manieren om te checken of hun energielabel correct is;
- Het openen van een meldpunt waar huurders foute energielabels kunnen melden, en ervoor te zorgen dat dit meldpunt bekend is;
- Te zorgen dat meldingen worden opgevolgd en er actie wordt ondernomen om foute energielabels te corrigeren;
- Steeksproefsgewijs onderzoek te doen, bijvoorbeeld op basis van meldingen, om een beter beeld te hebben waar en hoeveel huizen met foute energielabels er zijn;

En gaat over tot de orde van de dag.

Indieners:

Sarah Dobbe – SP
Gerrie Elfrink – SP

Gemeente Arnhem

Motie "Laat dubbel-gedupeerde huurders met een fout energielabel niet in de kou staan" (23M74)

GROENLINKS ARNHEM	D66 Arnhem	VVD Arnhem	Partij voor de Dieren Arnhem
Coenders	Loor	Pape	De Groot
Simonis	Kemperman	Maref	Eliëns
Prinsen	Brandts	Eppich	Hogenhout
De Boef	Heemskerk	Kumas	SP
Dayioğlu	Zwijnepoel	Van Engelenburg	Elfrink
Quint	PvdA	Arnhem Centraal	Dobbe
Noomen	Visser	Van der Laak	CDA Arnhem
Burger Belang Arnhem	Aït Chrif	Manders	Koorn
Wiggers	Van Munster	Groot	Van den Broek
Volt	DENK	Kraaijenbrink	Partij voor de Vrijheid Arnhem
Scholten	Usta	Christen Unie Arnhem	Verheij
Neutkens	Bal	Nede	Luurssen

Voor: 9 Tegen: 30 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

GEMEENTERAAD ARNHEM

Motie

Datum raadsvergadering:	14 juni 2023
Nummer motie:	**23M75**
Zaaknummer:	160470
Status	VERWORPEN
Onderwerp:	Perspectiefnota 2024-2027 & Turap 1 2023

Titel:

Zorg dat Huurdershuis goed haar werk kan doen

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden stellen voor:

Constaterende dat:

- Het Huurdershuis een belangrijke ondersteuning is voor Arnhemse huurders die individuele problemen hebben met hun verhuurder;

Overwegende dat:

- Het Huurdershuis haar werk moet doen met zeer beperkte capaciteit, ook ondanks recent toegenomen budget;
- Het Huurdershuis nog beperkt bekend is onder huurders en als bekendheid groeit de aanvragen voor ondersteuning ook zullen groeien;

Verzoekt het college:

- Het beschikbare budget voor het Huurdershuis te verdubbelen, zodat zij hun werk goed kunnen uitvoeren;

En gaat over tot de orde van de dag.

Indieners:

Sarah Dobbe – SP
Gerrie Elfrink – SP

Arnhem GEMEENTE

Motie "Zorg dat Huurdershuis goed haar werk kan doen" (23M75)

GROENLINKS ARNHEM

- Coenders
- Simonis
- Prinsen
- De Boef
- Dayioğlu
- Quint
- Noomen

Burger Belang Arnhem

- Wiggers

Volt

- Scholten
- Neutkens

D66 Arnhem

- Loor
- Kemperman
- Brandts
- Heemskerk
- Zwijnepoel

PvdA

- Visser
- Aït Chrif
- Van Munster

DENK

- Usta
- Bal

VVD Arnhem

- Pape
- Maref
- Eppich
- Kumas
- Van Engelenburg

Arnhem Centraal

- Van der Laak
- Manders
- Groot
- Kraaijenbrink

Christen Unie Arnhem

- Nede

Partij voor de Dieren Arnhem

- De Groot
- Eliëns
- Hogenhout

SP

- Elfrink
- Dobbe

CDA Arnhem

- Koorn
- Van den Broek

Partij voor de Vrijheid | Arnhem

- Verheij

- Luurssen

Voor: 6 Tegen: 33 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

GEMEENTERAAD ARNHEM

Motie

Datum raadsvergadering:	14 juni 2023
Nummer motie:	**23M77**
Zaaknummer:	160470
Status	VERWORPEN
Onderwerp:	Perspectiefnota 2024-2027 & Turap 1 2023

Titel:

Prioriteit geven aan Veiligheid bij de Begroting

Aan de gemeenteraad

Ondergetekende stelt voor: met deze motie verzoeken wij het college om bij het opstellen van de begroting prioriteit te geven aan het onderwerp veiligheid. We zijn van mening dat er bij de begroting meer perspectief moet zijn op investeringen in het verbeteren van de veiligheid van Arnhem en haar inwoners.

Omdat we weten dat:

- Veiligheid een essentieel aspect is voor het welzijn van de inwoners van Arnhem;
- In de Perspectiefnota staat dat veel Arnhemmers dagelijks geconfronteerd worden met overlast en criminaliteit in hun directe woonomgeving en buurt;
- De aanpak van georganiseerde (drugs)criminaliteit en het voorkomen van een volgende generatie dealers en verslaafden van groot belang zijn;
- Het schoon, heel en veilig houden van wijken en het tegengaan van verloedering en hufterigheid cruciaal zijn voor een prettige leefomgeving;
- In de Atlas voor Gemeenten 2023 in het overzicht met geweldsmisdrijven Arnhem op de 48e plek staat als het gaat over vernielingen en overlast. Alleen Den Haag en Rotterdam doen het nog slechter dan Arnhem.

Omdat we vinden dat:

- Bij de begroting van de Gemeente Arnhem prioriteit moet worden gegeven aan het onderwerp Veiligheid;
- Er meer perspectief moet zijn op investeringen in het verbeteren van de veiligheid van Arnhem en haar inwoners;
- Het belangrijk is dat Arnhem volgens de Atlas voor Gemeenten 2023 de aantrekkelijkste stad van Nederland is op het gebied van groen en water, maar tegelijkertijd veiligheid dramatisch laag scoort en dus veel meer prioriteit moet hebben.

Roept het college op:

1. Bij het opstellen van de begroting prioriteit te geven aan het onderwerp Veiligheid;

Arnhem GEMEENTE

2. Voldoende middelen en maatregelen vrij te maken om de veiligheidssituatie in Arnhem te verbeteren;

Indiener:

Rebin Maref – VVD

GEMEENTE Arnhem

Motie "Prioriteit geven aan Veiligheid bij de Begroting" (23M77)

GROENLINKS ARNHEM	D66 Arnhem	VVD Arnhem	Partij voor de Dieren Arnhem
Coenders	Loor	Pape	De Groot
Simonis	Kemperman	Maref	Eliëns
Prinsen	Brandts	Eppich	Hogenhout
De Boef	Heemskerk	Kumas	SP
Dayioğlu	Zwijnepoel	Van Engelenburg	Elfrink
Quint	PvdA	Arnhem Centraal	Dobbe
Noomen	Visser	Van der Laak	CDA Arnhem
Burger Belang Arnhem	Aït Chrif	Manders	Koorn
Wiggers	Van Munster	Groot	Van den Broek
Volt	DENK	Kraaijenbrink	Partij voor de Vrijheid Arnhem
Scholten	Usta	Christen Unie Arnhem	Verheij
Neutkens	Bal	Nede	Luurssen

Voor: 12 Tegen: 27 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

GEMEENTERAAD ARNHEM

Motie

Datum raadsvergadering:	14 juni 2023
Nummer motie:	**23M78**
Zaaknummer:	160470
Status	VERWORPEN
Onderwerp:	Perspectiefnota 2024-2027 & Turap 1 2023

Titel:
Onderzoek de gevolgen van de bezuinigingen op de zorg

Aan de gemeenteraad
Ondergetekenden stellen voor:

Constaterende dat:
-Drie jaar geleden al 5 miljoen euro is bezuinigd op de jeugdzorg, dus op de meest kwetsbare Arnhemse kinderen, en toenmalig wethouder de Vroome toegaf dat deze bezuiniging pijn zou gaan doen1),
-Dit jaar en de komende jaren een ‘voordeel in de zorgbegroting’ is ingeboekt van miljoenen euro’s, terwijl tegelijkertijd de behoefte aan zorg alleen maar toeneemt door oa de vergrijzing en dit geld daarvoor dus hard nodig is,
-Er in toenemende mate signalen zijn dat er bezuinigd wordt op de WMO zorg die mensen ontvangen, dus dat zij minder uren krijgen dan nodig is of zij voorheen hadden,

Overwegende dat:
-Als mensen minder zorg krijgen dan nodig is dit grote gevolgen kan hebben voor de levens en kwaliteit van leven van deze mensen, en dat dit uiteindelijk duurder uit kan pakken,

Roept het college op:
Te onderzoeken wat de gevolgen zijn van de bezuinigen op de zorg en dit terug te rapporteren aan de gemeenteraad,

En gaat over tot de orde van de dag.

Indieners:
Sarah Dobbe – SP
Gerrie Elfrink – SP

1) https://belofte.gld.nl/nieuws/2438277-arnhemse-wethouder-over-jeugdzorgbezuinigingen-dat-gaat-pijn-doen

Arnhem GEMEENTE

Motie "Onderzoek de gevolgen van de bezuinigingen op de zorg" (23M78)

GROENLINKS ARNHEM

- Coenders
- Simonis
- Prinsen
- De Boef
- Dayioğlu
- Quint
- Noomen

Burger Belang Arnhem

- Wiggers

Volt

- Scholten
- Neutkens

D66 Arnhem

- Loor
- Kemperman
- Brandts
- Heemskerk
- Zwijnepoel

PvdA

- Visser
- Aït Chrif
- Van Munster

DENK

- Usta
- Bal

VVD Arnhem

- Pape
- Maref
- Eppich
- Kumas
- Van Engelenburg

Arnhem Centraal

- Van der Laak
- Manders
- Groot
- Kraaijenbrink

Christen Unie Arnhem

- Nede

Partij voor de Dieren Arnhem

- De Groot
- Eliëns
- Hogenhout

SP

- Elfrink
- Dobbe

CDA Arnhem

- Koorn
- Van den Broek

Partij voor de Vrijheid | Arnhem

- Verheij

- Luurssen

Voor: 8 Tegen: 31 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

GEMEENTERAAD ARNHEM

Motie

Datum raadsvergadering:	14 juni 2023
Nummer motie:	**23M79**
Zaaknummer:	160470
Status	AANGENOMEN
Onderwerp:	Perspectiefnota 2024-2027 & Turap 1 2023

Titel:
Steun de sociale werkvoorziening

Aan de gemeenteraad
Ondergetekenden stellen voor:

Constaterende dat:
-Werknemers die onder de cao Sociale Werkvoorziening en de cao Aan de Slag vallen in actie zijn
-Gemeenteambtenaren wel een loonsverhoging hebben ontvangen, maar dat die niet geldt voor werknemers van de sociale werkvoorziening, zelfs als die hetzelfde werk doen.

Overwegende dat:
-Mensen die hetzelfde werk doen, hetzelfde betaald zouden moeten krijgen
-De vakbond aangeeft dat mensen vanwege de gestegen kosten nauwelijks meer rond kunnen komen
-De gemeente Arnhem verantwoordelijk is voor de sociale werkvoorziening en Aan de slag in Arnhem,

Roept het college op:
Zich uit te spreken en de eisen van de vakbonden te steunen, namelijk dat alle lonen in de cao SW net zoveel omhoog gaan als het wettelijk minimumloon per 1 januari, en dat de reiskostenvergoeding omhoog gaat van 10 naar 21 cent per kilometer,

En gaat over tot de orde van de dag.

Indieners:
Sarah Dobbe – SP
Gerrie Elfrink – SP

GEMEENTE Arnhem

Motie "Steun de sociale werkvoorziening" (23M79)

GROENLINKS ARNHEM

- Coenders
- Simonis
- Prinsen
- De Boef
- Dayioğlu
- Quint
- Noomen

Burger Belang Arnhem

- Wiggers

Volt

- Scholten
- Neutkens

D66 Arnhem

- Loor
- Kemperman
- Brandts
- Heemskerk
- Zwijnepoel

PvdA

- Visser
- Aït Chrif
- Van Munster

DENK

- Usta
- Bal

VVD Arnhem

- Pape
- Maref
- Eppich
- Kumas
- Van Engelenburg

Arnhem Centraal

- Van der Laak
- Manders
- Groot
- Kraaijenbrink

Christen Unie Arnhem

- Nede

Partij voor de Dieren Arnhem

- De Groot
- Eliëns
- Hogenhout

SP

- Elfrink
- Dobbe

CDA Arnhem

- Koorn
- Van den Broek

Partij voor de Vrijheid | Arnhem

- Verheij

- Luurssen

Voor: 31 Tegen: 8 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

GEMEENTERAAD ARNHEM

Motie

Datum raadsvergadering:	14 juni 2023
Nummer motie:	**23M81**
Zaaknummer:	160470
Status	VERWORPEN
Onderwerp:	Perspectiefnota 2024-2027 & Turap 1 2023

Titel:
Regel het goed en richt een gemeentepolitie op

Aan de gemeenteraad
Ondergetekenden stellen voor:

Constaterende dat:
-Er een groot tekort is aan politiecapaciteit in Arnhem,
-Arnhem in de top 5 staat van gemeenten met georganiseerde criminaliteit,

Overwegende dat:
-Arnhem veiliger wordt als er meer handhaving is, betere opleidingen zijn en meer coördinatie is,
-De slagkracht van handhavers en politie kan worden verbeterd,

Draagt het college op:
De gemeenteraad een voorstel te doen toekomen voor het oprichten van een organisatie die met reden gemeentepolitie genoemd kan worden, en die bestaat uit een substantiële uitbreiding van het huidige aantal handhavers, verregaande verbetering van de uitrusting en (vervolg)opleiding van deze handhavers, en die opereert in goede samenspraak met de nationale politie,

Indieners:
Gerrie Elfrink – SP
Sarah Dobbe – SP

GEMEENTE Arnhem

Motie "Regel het goed en richt een gemeentepolitie op" (23M81)

GROENLINKS ARNHEM

- Coenders
- Simonis
- Prinsen
- De Boef
- Dayioğlu
- Quint
- Noomen

Burger Belang Arnhem

- Wiggers

Volt

- Scholten
- Neutkens

D66 Arnhem

- Loor
- Kemperman
- Brandts
- Heemskerk
- Zwijnepoel

PvdA

- Visser
- Aït Chrif
- Van Munster

DENK

- Usta
- Bal

VVD Arnhem

- Pape
- Maref
- Eppich
- Kumas
- Van Engelenburg

Arnhem Centraal

- Van der Laak
- Manders
- Groot
- Kraaijenbrink

Christen Unie Arnhem

- Nede

Partij voor de Dieren Arnhem

- De Groot
- Eliëns
- Hogenhout

SP

- Elfrink
- Dobbe

CDA Arnhem

- Koorn
- Van den Broek

Partij voor de Vrijheid | Arnhem

- Verheij

- Luurssen

Voor: 6 Tegen: 33 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

GEMEENTERAAD ARNHEM

Motie

Datum raadsvergadering:	14 juni 2023
Nummer motie:	**23M82**
Zaaknummer:	160470
Status	VERWORPEN
Onderwerp:	Perspectiefnota 2024-2027 & Turap 1 2023

Titel:
Red ons openbaar vervoer

Aan de gemeenteraad
Ondergetekenden stellen voor:

Overwegende dat:
-Goed en betaalbaar openbaar vervoer een basisvoorziening is,
-Als buslijnen minder vaak rijden, mensen vaker met de auto zullen gaan,
-Mensen die afhankelijk zijn van openbaar vervoer met het verschralen van buslijnen worden gedupeerd,
-Met het verdwijnen van buslijnen Arnhem minder goed bereikbaar wordt, wat slecht is voor de lokale economie,

Constaterende dat:
-De provincie Gelderland aangeeft voor het komend jaar hetzelfde aanbod van bussen te laten rijden, maar voor de jaren daarna de kosten daarvan niet wil betalen,
-De plannen voor het bezuinigen van 10% van de buslijnen nog steeds worden gemaakt en daar geen reden voor is behalve dat deze mogelijk in de toekomst ingezet zullen worden,

Draagt het college op:
-Zich tegen bezuinigingen op het openbaar vervoer in Arnhem door de provincie na het komende jaar te verzetten en de gemeenteraad hierover te informeren,
-Een plan te maken waarin ons openbaar vervoer in Arnhem niet verder verslechterd, daarin verschillende scenario's uit te werken om te anticiperen op mogelijke bezuinigingsplannen van de provincie, en deze te sturen naar de gemeenteraad,

Indieners:
Sarah Dobbe – SP
Gerrie Elfrink – SP

GEMEENTE Arnhem

Motie "Red ons openbaar vervoer" (23M82)

GROENLINKS ARNHEM

- Coenders
- Simonis
- Prinsen
- De Boef
- Dayioğlu
- Quint
- Noomen

Burger Belang Arnhem

- Wiggers

Volt

- Scholten
- Neutkens

D66 Arnhem

- Loor
- Kemperman
- Brandts
- Heemskerk
- Zwijnepoel

PvdA

- Visser
- Aït Chrif
- Van Munster

DENK

- Usta
- Bal

VVD Arnhem

- Pape
- Maref
- Eppich
- Kumas
- Van Engelenburg

Arnhem Centraal

- Van der Laak
- Manders
- Groot
- Kraaijenbrink

Christen Unie Arnhem

- Nede

Partij voor de Dieren Arnhem

- De Groot
- Eliëns
- Hogenhout

SP

- Elfrink
- Dobbe

CDA Arnhem

- Koorn
- Van den Broek

Partij voor de Vrijheid | Arnhem

- Verheij

- Luurssen

Voor: 11 Tegen: 28 Totaal: 39

Gemeente Arnhem

Overzicht thema's coalitieakkoord, begrotingsprogramma's en portefeuillehouders		
Hoofdstuk coalitieakkoord	**Portefeuille**	**Portefeuillehouder**
Een duurzaam Arnhem		
	Duurzaamheid	Cathelijne Bouwkamp
	Stedelijke ontwikkeling en ruimtelijke ordening	Cathelijne Bouwkamp
	Mobiliteit (inclusief parkeren)	Nermina Kundic
	Economische zaken	Nermina Kundic
	Duurzaamheid bedrijven en mobiliteit	Nermina Kundic
	Binnenstad	Bob Roelofs
	Afval	Bob Roelofs
	Wonen	Paul Smeulders
	Grondzaken	Paul Smeulders
	Gemeentelijk vastgoed	Paul Smeulders
Een groen Arnhem		
	Groen en klimaatadaptatie in de stad	Cathelijne Bouwkamp
	~~Mobiliteit~~	~~Nermina Kundic~~
	Openbare ruimte	Bob Roelofs
	Natuur en stadsparken	Marco van der Wel
	Water, milieu en luchtkwaliteit	Marco van der Wel
	Dierenwelzijn en biodiversiteit	Marco van der Wel
	(stads)Landbouw	Marco van der Wel
	Omgevingsdienst, vergunningen en handhaving	Marco van der Wel
Een Kansrijk Arnhem (inclusief cultuur)		
	Openbare orde en veiligheid	Ahmed Marcouch
	Handhaving (onderdeel openbare orde en veiligheid)	Ahmed Marcouch
	Arnhem-Oost aanpak	Cathelijne Bouwkamp
	Onderwijs en jeugd	Nermina Kundic
	Jeugdzorg	Bob Roelofs
	Sport	Bob Roelofs
	Ouderen	Bob Roelofs
	Maatschappelijke ondersteuning, sociale wijkteams en WMO	Marco van der Wel
	Werk en Inkomen	Mark Lauriks
	Leefbaarheid	Mark Lauriks
	Wijken en wijkgericht werken	Mark Lauriks
	Welzijn	Mark Lauriks
	Armoedebeleid	Mark Lauriks
	Schulddienstverlening	Mark Lauriks
	Maatschappelijke opvang, vrouwenopvang, huiselijk geweld en kinde	Maurits van de Geijn
	Publieke gezondheid en GGD	Maurits van de Geijn
	Cultuur	Cathelijne Bouwkamp
Een verbonden Arnhem		
	Herdenken	Ahmed Marcouch
	Citymarketing	Nermina Kundic
	Toerisme en recreatie	Nermina Kundic
	Regionale samenwerking	Nermina Kundic
	Burgerparticipatie	Bob Roelofs
	Evenementen	Bob Roelofs
	Slag om Arnhem	Bob Roelofs
	Erfgoed	Bob Roelofs
	~~Gemeentelijk vastgoed~~	~~Paul Smeulders~~
	Asiel en vluchtelingen	Paul Smeulders
	Inburgering	Paul Smeulders
	Inclusie en diversiteit	Maurits van de Geijn
	Publieke dienstverlening	Maurits van de Geijn
	Communicatie	Maurits van de Geijn
	Digitalisering	Maurits van de Geijn
	Automatisering	Maurits van de Geijn
	Privacy	Maurits van de Geijn
	P&O	Maurits van de Geijn
	Inkoop	Maurits van de Geijn
	Internationale samenwerking	Maurits van de Geijn

RAADSVOORSTEL

Aan de gemeenteraad

Zaaknummer 160470

Onderwerp: Perspectiefnota 2024-2027

Kernboodschap

De Perspectiefnota is het startpunt van een nieuwe cyclus van begroten en verantwoorden. De Perspectiefnota 2024-2027 geeft inzicht in de beleidsinhoudelijke en financiële kaders voor de Begroting 2024 en de daarin opgenomen meerjarenraming 2025-2027. Het beeld dat deze Perspectiefnota laat zien is dat de beleidsinhoudelijke ontwikkelingen op de lange termijn vooralsnog belemmerd worden door onzekerheid over het financiële meerjarenperspectief. Het financiële kader is voor de eerste jaren meer dan toereikend voor het kunnen opvangen van de autonome en overige financiële ontwikkelingen. Door de forse terugval van de rijksmiddelen (het gemeentefonds) vanaf 2027 ontstaat op grond van de huidige kaders echter een structureel knelpunt. Er is een aantal aanknopingspunten dat het aannemelijk maakt dat de structurele ruimte in de komende meicirculaire vergroot wordt. Het is echter onzeker of deze (extra) ruimte ook dermate groot is dat hiermee de in deze Perspectiefnota beschreven knelpunten en ambities in (lopend) beleid en uitvoering ook (volledig) van dekking kunnen worden voorzien. In aanloop naar de Begroting 2024 zal hierover duidelijkheid ontstaan.

Voorstel

1. De Perspectiefnota 2024-2027 vast te stellen.

Inleiding

Hierbij bieden wij u de Perspectiefnota 2024-2027 aan waarin we onze ambities voor de komende jaren beschrijven en aangeven welke keuzes we daarbij maken. We werken stevig verder aan onze ambities om de stad duurzamer, groener, kansrijker en meer verbonden te maken.
De Perspectiefnota is het eerste document in de cyclus van begroten en verantwoorden. De Perspectiefnota is een vormvrij document, zonder richtlijnen vanuit de gemeentewet of het BBV. Het gepresenteerde financiële meerjarenbeeld geeft een eerste inzicht voor de Begroting 2024, maar hoeft in tegenstelling tot de Begroting niet te voldoen aan door de provincie gestelde eisen in het kader van structurele en reële sluitendheid.

De Perspectiefnota is als volgt ingedeeld:

- Een inleidend hoofdstuk over de belangrijkste beleidsinhoudelijke ontwikkelingen waar we voor staan en waar we aan werken. In dit hoofdstuk zijn ook de resultaten uit het Digipanel verwerkt, dat specifiek voor deze Perspectiefnota bevraagd is op een aantal onderwerpen;
- Een hoofdstuk over het financiële perspectief voor de komende jaren, met daarin:
  - een algemene inleiding over de verwachte ontwikkeling van de gemeentelijke financiën

Gemeente Arnhem

- een concrete duiding en toelichting van de autonome en overige financiële ontwikkelingen
- een beschrijving van de knelpunten en ambities in het (lopende) beleid en uitvoering, die vanwege de onzekerheid over het (structurele) financiële perspectief nog niet allen van dekking kunnen worden voorzien. Deze knelpunten en ambities zijn beschreven aan de hand van de thema's uit het coalitieakkoord: Een duurzaam Arnhem, een groen Arnhem, een kansrijk Arnhem en een verbonden Arnhem.

Beoogd effect

De uitkomsten van de besluitvorming over de Perspectiefnota te betrekken bij het opstellen van de ontwerp Begroting 2024.

Argumenten

1.1 De beleidsinhoudelijke ontwikkelingen en ambities worden toegelicht
In de Perspectiefnota 2024-2027 wordt een actueel inzicht gegeven van de inhoudelijke ontwikkelingen en ambities die op diverse beleidsterreinen voor de komende jaren van belang zijn.

1.2 Het begrotingskader wordt geactualiseerd
Met de Perspectiefnota 2024-2027 worden de begrotingskaders bijgesteld op basis van autonome ontwikkelingen en overige financiële ontwikkelingen. Tevens worden de knelpunten en ambities in (lopend) beleid en uitvoering in beschrijvende zin verwerkt. In de Begroting 2024 zullen deze kaders verder worden ingevuld.

Kanttekeningen en risico's

Net als in de afgelopen jaren is het ook in dit voorjaar onzeker hoe de financiële vooruitzichten voor de komende jaren zullen zijn. Twee jaar geleden was er onzekerheid omdat er nog geen nieuw kabinet was. Vorig jaar ontstond onzekerheid vanwege de onduidelijkheid in het regeerakkoord van het kabinet over de nieuwe financieringssystematiek vanaf 2026. De door gemeenten dringend gewenste duidelijkheid over het structurele financiële perspectief is helaas tot op heden nog altijd niet geboden. In de septembercirculaire 2022 is wel een incidentele tegemoetkoming in het gemeentefonds voor het jaar 2026 toegekend. Daardoor is het 'ravijn' in 2026 enigszins gedempt en in volle omvang verschoven naar 2027. Het Rijk belooft duidelijkheid aan gemeenten in de meicirculaire van dit jaar, waarbij het afwachten is hoe duidelijk deze circulaire gaat zijn. Komt er bijvoorbeeld een (aanvullende) compensatie? En is deze compensatie dan incidenteel of structureel? Of komt er ook een nieuwe systematiek voor de berekening van het gemeentefonds? En hoe ziet die systematiek er dan uit? De meicirculaire 2023 komt voor alle gemeenten te laat in het proces van het opstellen van kadernota's, waardoor ook het financiële meerjarenperspectief in deze Arnhemse Perspectiefnota 2024 onzekerheid kent. Gemeenten gaan hier ieder naar eigen inzicht mee om en de provincie worstelt hier vanuit haar toezichthoudende rol (ook) mee. Het risico bestaat dat in aanloop naar de Begroting 2024 duidelijk wordt dat de rijksmiddelen onvoldoende ruimte bieden om alle financiële knelpunten en ambities uit deze Perspectiefnota te dekken. In dat geval worden in de Begroting 2024 voorstellen gedaan om hier op een passende wijze mee om te gaan.

Participatie

De Perspectiefnota is een integraal kaderstellend document waarin de plannen en visies op de diverse beleidsterreinen terugkomen. In de voorbereiding van deze visies/plannen zelf hebben participatietrajecten vaak al plaatsgevonden en/of zijn nog aan de gang.

Daarnaast is in de periode 8 februari tot en met 24 februari 2023 het Digipanel via e-mail uitgenodigd om mee te denken over de ambities van de gemeente Arnhem. 1.161 Digipanelleden hebben de vragenlijst ingevuld, een respons van 29,8%. Alhoewel het Digipanel niet volledig representatief is voor de gemeente Arnhem, geven de resultaten van het onderzoek wel een goed beeld van wat er leeft in de stad, en wat belangrijke aandachtspunten zijn in relatie tot de Perspectiefnota. We hebben deze groep ‘kritische meedenkers’ bedankt voor hun bijdrage. Ook hebben we ze de gelegenheid gegeven hun advies toe te lichten tijdens de ‘Inspiratiemarkt’ die op 10 mei 2023 plaatsvindt in het kader van de behandeling van de Perspectiefnota in de raad. 220 panelleden hebben aangegeven dit graag te doen.

Financiën

Wanneer we de autonome en overige financiële ontwikkelingen in de begroting zouden verwerken, ontstaat voor het begrotingsjaar 2024 net als in de huidige Begroting een fors positief structureel sluitende begroting. Hierop wordt de begroting van de gemeente door de provincie beoordeeld. Ook de ontwikkeling van de weerstandsfactor laat een flink positieve ontwikkeling zien: in alle jaren van 2023 tot en met 2027 ligt deze (fors) boven de norm van 1,4. Dit komt door de aanwezige incidentele ruimte.

Het verwerken van deze autonome en overige financiële ontwikkelingen leidt er *binnen de momenteel bekende kaders* echter ook toe dat de totale onttrekking aan de algemene reserve in 2027 ruim € 10 miljoen bedraagt, die grotendeels structureel zou zijn. Mogelijk wordt dit tekort verlaagd naar circa € 4 miljoen, indien de invoering van het nieuwe verdeelmodel Beschermd Wonen een jaar uitgesteld wordt (zie verderop onder gemeentefonds). We beschouwen dit structurele tekort vanaf 2027 als een onwenselijke situatie die, zoals gezegd, het gevolg is van de huidige financiële kaders waarbinnen gemeenten moeten opereren.

Zoals hiervoor geschetst, verwachten we in aanloop naar de Begroting 2024 meer duidelijkheid vanuit het Rijk te ontvangen. Daarbij gaan we uit van een verruiming van de middelen die gemeenten nodig hebben om tenminste de autonome en overige financiële ontwikkelingen ook structureel het hoofd te bieden, maar die daarnaast ook noodzakelijk zijn om de knelpunten en ambities in (lopend) beleid en uitvoering te kunnen realiseren. Hieronder vallen ook de in de Begroting 2023 noodgedwongen incidenteel gedekte ambities, die we eigenlijk een meer structurele dekking zouden willen geven. Gelet op de in de meicirculaire beloofde duidelijkheid uit Den Haag, vinden we het niet opportuun om nu al concrete ombuigingen in gang te zetten. Indien de structurele ruimte in aanloop naar de Begroting 2024 onverhoopt niet of niet in voldoende mate wordt geboden, dan vindt binnen de VNG overleg plaats over hoe hiermee om te gaan, omdat alle gemeenten dan met hetzelfde probleem kampen. Indien nodig bekijken we bij het opstellen van de Begroting 2024 welke mogelijkheden er zijn om ook vanaf 2027 een sluitende begroting te kunnen realiseren. Hoewel we dit zeer ongewenst vinden, voorzien we binnen de in deze Perspectiefnota gepresenteerde financiële ontwikkelingen wel aanknopingspunten om in aanloop naar de Begroting 2024 andere keuzes te maken, bijvoorbeeld door de indexaties niet (volledig) toe te kennen.

Uitvoering

De besluitvorming van de raad over de Perspectiefnota 2024-2027 wordt betrokken bij het opstellen van de ontwerp Begroting 2024, die eind september 2023 aan uw raad wordt aangeboden.

Communicatie

Er is een persbericht verzonden over deze Perspectiefnota. Daar waar van toepassing worden externe partijen door hun gemeentelijke accounthouders op de hoogte gebracht van besloten maatregelen. Net als andere jaren maken we bij deze Perspectiefnota een infographic.

Bijlagen

Stukken voor gemeenteraad

- Perspectiefnota 2024-2027
- Rapportage panelonderzoek PPN 2023
- Alle adviezen van digipanelleden

RAADSVOORSTEL

Besluit van	
Zaaknummer	160470

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 18 april 2023, nummer: 160470;

gelet op artikel 192 van de Gemeentewet;

besluit:

1. De Perspectiefnota 2024-2027 vast te stellen.

De griffier, De voorzitter,

GEMEENTE Arnhem

Perspectiefnota 2024–2027



Perspectiefnota 2024–2027

Gemeente Arnhem

Inhoud

1. INLEIDING 5

2. PERSPECTIEF OP HET FINANCIEEL MEERJARENBEELD 9

3. PERSPECTIEF OP AMBITIES EN KNELPUNTEN 17

3.1 Een DUURZAAM Arnhem 17
3.2 Een GROEN Arnhem 22
3.3 Een KANSRIJK Arnhem 23
3.4 Een VERBONDEN Arnhem 28

Locatie foto voorzijde: Presikhaaf University – Presikhaaf

1. Inleiding

Het voorjaar brengt Arnhem weer tot leven en nodigt uit om erop uit te trekken. Te genieten van de flora en fauna in de parken die onze stad rijk is, een terrasje te pakken in onze creatieve binnenstad of een mooie fietstocht te maken langs de Rijn. Ook in een ander opzicht is de lente begonnen. Corona is niet langer de gevreesde ziekte die ervoor zorgde dat de stad op slot ging.

Tegelijkertijd leven we in een tijd waarin de onvrede in onze samenleving voelbaar is, de tweedeling in Arnhem steeds opvallender wordt en de bestaanszekerheid voor een groeiend deel van onze inwoners niet vanzelfsprekend is. In Oekraïne woedt nog steeds een gruwelijke oorlog waardoor grote groepen mensen zijn weggevlucht van huis en haard op zoek naar een veilig heenkomen. Ook in Arnhem doen we er alles aan om hen ruimhartig op te vangen.

De klimaatcrisis geeft grote zorgen en de stikstofontwikkelingen brengen onzekerheden met zich mee. Betaalbare koop- en huurwoningen zijn helaas vaak onvindbaar en de biodiversiteitscrisis maakt dat we vol moeten inzetten op het vergroten en verbinden van onze natuurgebieden en parken. Op al deze onderwerpen dragen we als stad een grote verantwoordelijkheid.

Financiële duidelijkheid bij meicirculaire

Een nieuwe lente betekent ook een nieuwe Perspectiefnota. Het gesternte waarin we deze moeten maken, is nog ongewis. Dit komt met name door het onzekere financiële meerjarenperspectief vanuit de Rijksoverheid. Hoewel we in Arnhem de financiën op orde hebben en de eerste jaren de middelen nog toereikend zijn, worden hierdoor – net als in elke andere Nederlandse gemeente – onze inhoudelijke ambities mogelijk beperkt.

Uit deze Perspectiefnota blijkt dat de structurele financiële ruimte die er is, (vrijwel) volledig wordt opgeslokt door de (doorwerking van) indexaties die veel hoger zijn dan eerdere jaren. De Rijksoverheid compenseert gemeenten hier onvoldoende voor. Bovendien worden we in 2027 opnieuw geconfronteerd met het ‘ravijn’ in het gemeentefonds, dat in 2026 ook al was aangekondigd maar op het laatste moment incidenteel is verzacht.

We hopen van harte dat het Rijk bij de meicirculaire financiële duidelijkheid biedt en ruimte schept die het mogelijk maakt om financiële knelpunten op te lossen en onze ambities waar te maken. Met deze Perspectiefnota informeren we u als gemeenteraad niet alleen over de stand van de gemeentefinanciën. We nemen u vooral ook mee in de hoofdlijnen van het beleid. Graag gaan we met u in gesprek over de ontwikkelingen die op ons afkomen en horen we uw visie daarop. Die betrekken we dan vanzelfsprekend bij het opstellen van de begroting 2024.

Staat van de Stad en digipanel

De ‘Staat van de Stad’ is belangrijk geweest bij het opstellen van de Perspectiefnota. De cijfers die hierin worden gepresenteerd, laten belangrijke ontwikkelingen zien: bijvoorbeeld de groei van de stad, de armoede die nog in veel wijken aanwezig is en de verschillen in ervaren gezondheid tussen inwoners. Ruim 1.000 Digipanelleden hebben daarnaast aangegeven wat zij belangrijke thema’s vinden. Onderwijs, leefbaarheid, milieu en klimaat staan bovenaan. Ook hebben we ze gevraagd naar hun adviezen over de thema’s die zij belangrijk vinden. Een aantal daarvan vindt u terug in deze Perspectiefnota. Soms ondersteunen ze onze visie, soms laten ze juist een ander geluid horen.

Ondanks de onzekerheden die nu uit het financieel meerjarenperspectief blijken, blijven we volop werken aan onze doelen zoals verwoord in de begroting 2023. In deze perspectiefnota beschrijven we op hoofdlijnen onze inspanningen, knelpunten en uitdagingen voor een Duurzaam, Groen, Kansrijk en Verbonden Arnhem. Onze plannen voor en met de stad zijn onverkort ambitieus.

Een DUURZAAM Arnhem

Arnhem staat voor een grote woningbouwopgave. In 2040 willen we dat er 16.000 woningen meer zijn dan in 2020. Ondanks forse tegenwind proberen we te versnellen. Om dit mogelijk te maken, pakken we als gemeente een actievere rol. Duurzame verstedelijking in een groene leefomgeving is ons uitgangspunt. Bij het realiseren van deze opgave is Spoorzone Arnhem Oost van vitaal belang.

De wooncrisis vraagt om een radicale omslag waarbij voor wonen niet langer het recht van de sterkste geldt.
Om dit aan te pakken sturen we in Arnhem op goede volkshuisvesting. Goede, onorthodoxe oplossingen en goed woonbeleid zijn noodzakelijk om meer woningen toe te voegen voor alle doelgroepen en wonen weer betaalbaar te krijgen. Om dit voor elkaar te krijgen stellen we dit jaar samen met de raad en de stad een nieuwe woonvisie op.

We willen voorkomen dat mensen dakloos worden zodat ze volwaardig mee kunnen doen aan onze samenleving. Hier blijven we samen met onze ketenpartners en de regiogemeenten ook in 2024 vol op in zetten. In lijn met het Nationaal Actieplan Dakloosheid proberen we dakloosheid zoveel mogelijk te voorkomen en streven we ernaar om voldoende en kwalitatief goede opvangplekken te creëren. Opvang duurt idealiter zo kort als mogelijk en zo lang als nodig met als resultaat een passende vervolgplek.

We werken aan een sterke en duurzame economie die bijdraagt aan het waarborgen van de bestaanszekerheid van onze bewoners en die bedrijven en (jong) talent kansen biedt voor de toekomst. Daarbij streven we naar een circulaire economie, een economisch systeem en samenleving waarin we veel minder grondstoffen, materialen en producten gebruiken. Een economie die klaar is voor de grote transities.

Klimaatverandering tegengaan betekent dat we op alle fronten moeten inzetten, onder andere door te isoleren, met grootschalige opwek, door circulair bouwen en door gedragsverandering. Dit zijn geen keuzes, maar maatregelen die we allemaal moet oppakken.

Ook voor onze bedrijven hebben we een verduurzamingsambitie. Met bedrijventerreinen en sectoren sluiten we green deals waarin we afspraken maken over energietransitie, vergroenen en het klimaatadaptiever worden van bedrijven/bedrijventerreinen. Ook helpen we bedrijven inzicht te krijgen in hun energieverbruik en hun besparingsmogelijkheden via de ketenaanpak “Arnhem zet de knop om”.

De groei van Arnhem en de regio heeft met de onder druk staande bereikbaarheid ook een keerzijde. Om onze stad bereikbaar, gezond en leefbaar te houden zullen we een mobiliteitstransitie moeten doormaken waarbij voetganger, fiets en het openbaar vervoer prioriteit hebben boven de auto. Samen met onze partners in de stad werken we dit jaar deze transitie uit in een nieuw mobiliteitsplan.

Een GROEN Arnhem

Samen met wijkbewoners gaan we – onder meer via de wijkgroenagenda’s – aan de slag met het radicaal vergroenen van de stad. We zetten alles op alles om de onder druk staande biodiversiteit te behouden, versterken en verbeteren. Om dit goed te kunnen doen is het belangrijk te weten wat de huidige stand van zaken is. Door middel van een monitoringsprogramma willen we inzicht krijgen in de huidige waarde van de biodiversiteit en de huidige waarde van leefgebieden van diersoorten (bijv. wilde bijen, amfibieën, grote fauna). Zo kunnen we in kaart brengen hoe we de biodiversiteit in het algemeen en de leefgebieden van soorten in het bijzonder kunnen verbeteren en verbinden.

In 2023 wordt een nieuwe visie stadslandbouw en regionaal/duurzaam voedsel opgesteld en een daaraan gekoppelde uitvoeringsagenda. In deze agenda geven we niet alleen vorm aan onze ambities op het gebied van natuurinclusieve (stads)landbouw en de eetbare stad, maar geven we ook in bredere zin uitvoering aan onze ambities op het gebied van biodiversiteit, klimaatadaptatie en circulariteit. We hebben daarvoor de afgelopen jaren ook al veel bomen geplant en zullen de komende jaren zoveel mogelijk en zo divers mogelijk groen toevoegen door bijvoorbeeld minimaal 10.000 bomen te planten. We blijven een klimaatadaptieve koplopersstad.

Ook werken we aan een integrale beleidsvisie gezonde en veilige leefomgeving. We vinden het namelijk van belang dat de ontwikkeling van onze stad hand in hand gaat met het gezonder en veiliger maken van de leefomgeving van mens, dier en milieu. Dit vraagt om een stevige positionering van gezondheid bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Een KANSRIJK Arnhem

Als overheid hebben en voelen we de plicht om actief te zorgen voor bestaanszekerheid van onze inwoners.
Als mensen ondersteuning nodig hebben, bijvoorbeeld om rond te komen, moet die ondersteuning uitgaan van waardigheid en vertrouwen. Een belangrijke voorwaarde daarvoor is goed toegankelijke voorzieningen en regelingen die eenvoudig zijn en eenvoudig zijn aan te vragen. Daarom gaan we onze inkomensregelingen verbeteren en makkelijker toegankelijk maken.

Preventie

12% van de Arnhemse huishoudens heeft problematische schulden. Dit zorgt voor grote stress en andere problemen in veel Arnhemse huishoudens. Wij vinden dat mensen met schulden perspectief op een beter leven verdienen.
De komende jaren willen we weer vooroplopen in onze schuldenaanpak: door schulden nog beter te voorkomen met vroegsignalering en financiële educatie, met radicale schuldhulpoplossingen zoals Immerloo Schuldenvrij, en met een Arnhemse schuldhulpverlening in eigen beheer die uitgaat van kortere schuldhulptrajecten met duurzame resultaten.

Een kansrijk Arnhem met veerkrachtige wijken en perspectief voor de jeugd draagt bij aan het welzijn en geluk van onze inwoners. Hiervoor is preventie net zo belangrijk als goede zorg en jeugdzorg en onmisbaar voor effectief beleid. Goed welzijnswerk is daarbij de basis, denk aan jongerenwerk 3.0 of opbouwwerk in wijken en buurthuizen. We zetten wijknetwerken preventief in zodat onze inwoners kunnen helpen met onder meer lichte opvoedvragen. In de jeugdzorg zetten we fors in op het terugbrengen van wachtlijsten en zo dicht mogelijk bij huis hulp bieden. We bekijken

per individueel geval of de hulpvraag met name bij het kind zit of in feite voortkomt uit problemen die zijn of haar ouders betreffen. In die gevallen willen we kijken of we het hele gezin kunnen helpen en ondersteunen.

Integraal Huisvestingsplan en Integraal Accommodatiebeleid

Goed onderwijs, fijn wonen, leefbaarheid, veiligheid en welzijn kunnen niet zonder elkaar en versterken elkaar door die aspecten goed met elkaar te verbinden. De school en de sportparken zijn belangrijke plekken in de buurt. Zo zijn scholen veel meer dan de plek waar kinderen onderwijs volgen. De school is ook een plek waar de basis van een gelijkwaardige en kansengelijke stad wordt gelegd. Goede, prettige en toegankelijke schoolgebouwen zijn daarom cruciaal. Momenteel werken we samen met schoolbesturen aan een onderwijsagenda waarin beschreven staat hoe we die kansengelijkheid vormgeven en die agenda gaan we vertalen in een Integraal Huisvestingsplan. Ook werken we aan een Integraal Accommodatiebeleid, zodat we accommodaties voor sport, welzijn cultuur en onderwijsactiviteiten zo passend mogelijk kunnen inzetten bij de vraag uit de stad.

We streven ernaar alle Arnhemmers met plezier in beweging te krijgen voor een zo goed en gezond mogelijk leven. We richten de sportparken in als middelpunt van de wijk en zetten alles op alles om te voorkomen dat jongeren aan het eind van hun middelbare schoolperiode hun sportlidmaatschap aan de wilgen hangen vanwege hun veranderende levensfase. Conform het motto ‘jong geleerd, is oud gedaan’ streven we ernaar dat alle Arnhemse basisschoolleerlingen kunnen profiteren van het Beweegconcept 2+1+2= 5 uur. Hierbij leren kinderen tussen 4 en 12 jaar meer en beter bewegen op school en na schooltijd in hun wijk. Hoewel het de goede kant op gaat zijn we er nog lang niet. Toch willen we ook vast verder kijken door niet alleen vast te houden aan de reeds bestaande norm van vijf uur, maar te kijken of we kinderen meer kunnen laten bewegen.

Arnhem-Oost

De tweedeling in onze stad is onacceptabel. Daarom zijn we gestart met het Nationaal Programma Arnhem-Oost. Dit vereist duidelijke keuzes, anders werken en extra investeringen om jarenlange achterstanden nu weg te werken. Daarvoor is lange adem, en partnerschap nodig van iedereen; in de wijken, in de stad en ook met andere overheden.

Veiligheid en leefbaarheid

Veel Arnhemmers ervaren dagelijks overlast en criminaliteit in de directe woonomgeving en in de buurt. De aanpak van de georganiseerde (drugs)criminaliteit door het sluiten van panden, het oprollen van kwekerijen, het beëindigen van overlast door dealers en het opwerpen van (bibob) barrières is daarom noodzaak, evenals het voorkomen van een volgende generatie dealers en verslaafden door de aanpak van Preventie met Gezag in de kwetsbare wijken. Daarnaast moeten wij voortdurend op straat een forse inspanning leveren om de wijken schoon, heel en veilig te maken en te houden en een eind te maken aan verloedering en hufterigheid.

Een VERBONDEN Arnhem

In 2024 blijven we ons volop inzetten om onze stad inclusiever te maken. Dat doen we door racisme en discriminatie onverminderd te bestrijden, door pal voor onze LHBTIQ+ gemeenschap te staan en door onze samenleving toegankelijker te maken voor inwoners met een beperking. Hierin hebben we als gemeente een voorbeeldfunctie. We werken hard om onze gemeentelijke organisatie divers en inclusief te maken. En we onderzoeken, in dit Herdenkingsjaar Slavernijverleden, of en zo ja welke rol Arnhem en het Arnhemse stadsbestuur hebben gespeeld in deze periode.

De Arnhemse culturele organisaties hebben het de afgelopen tijden zwaar gehad. Voor de meesten geldt dat zij de effecten van corona nog niet te boven zijn. Daarbovenop worden ze vaak geconfronteerd met grote kosten- en loonstijgingen. Het zijn organisaties die evenals kunstenaars en creatieve makers, zorgen voor levendigheid en kleur geven aan onze stad. Dat betekent dat zij – in de beperkte ruimte – ook plek nodig hebben. Op dit moment lukt dat niet voldoende en dat betekent dat de gemeente hier meer op zal gaan sturen en ook zelf keuzes zal maken om dit mogelijk te maken. Kunst en cultuur is van en voor iedereen: we kijken daarom hoe we cultuureducatie en participatie goed verspreid over de stad krijgen en hoe dit betaalbaar blijft. Juist in deze tijden willen we voorkomen dat mensen door een gebrek aan geld gedwongen worden te stoppen met dat wat hen kan inspireren en verbinden.

We willen een rechtvaardige, open en gastvrije stad zijn, die vluchtelingen uit alle delen van de wereld ruimhartig opvangt. Hoewel het COA verantwoordelijk is voor de uitvoering van het opvangbeleid, willen we als gemeente actief ondersteunen bij het realiseren van meer duurzame opvang. Zo is het onze ambitie om permanent 2000 opvangplekken beschikbaar te hebben voor mensen die huis en haard ontvlucht zijn op zoek naar een veilig heenkomen.

Goede dienstverlening

Onze inwoners en ondernemers moeten kunnen rekenen op een goede dienstverlening van hun gemeente. Of het nu gaat om het verstrekken van een paspoort, het doorgeven van een verhuizing of een verzoek om een vergunning, als gemeentelijke overheid staan wij in dienst van onze inwoners en ondernemers. Om onze dienstverlening te verbeteren is een visie met duidelijke uitgangspunten hiervoor onontbeerlijk. Die visie, waarin aspecten als communicatie, participatie en digitalisering een voorname rol spelen, gaan we in 2024 opstellen.

Ook een sterke en weerbare democratie vinden we van groot belang. Al jaren zien we dat de opkomst bij verkiezingen in Arnhem achterblijft bij het landelijk gemiddelde. Zowel op de praktische organisatie van als de opkomstbevordering bij de verschillende verkiezingen zetten we de komende jaren dan ook nog sterker in.

2. Perspectief op het financieel meerjarenbeeld

Het financieel meerjarenbeeld in deze Perspectiefnota bouwt verder op het financiële beeld dat in de Begroting 2023 is vastgesteld. Deze Begroting gaf voor de komende jaren de mogelijkheid om de belangrijke investeringen in de stad te kunnen doen, deels op basis van de forse incidentele ruimte die beschikbaar is voor de jaren 2023 tot en met 2025. Inmiddels is het jaar 2022 afgesloten en de jaarrekening 2022 laat een voordeel voor de algemene reserve zien dat hoger ligt dan vorig jaar bij de Begroting 2023 is ingeschat. Dit heeft als gevolg dat de incidentele ruimte verder is verruimd. In de Begroting 2023 is echter ook al aangegeven dat het meerjarenperspectief vanaf 2026 vanwege de onzekerheid over de financiële verhoudingen tussen Rijk en gemeenten onder druk staat.

Net als in de afgelopen jaren is het ook in dit voorjaar onzeker hoe de financiële vooruitzichten voor de komende jaren zullen zijn. Twee jaar geleden was er onzekerheid omdat er nog geen nieuw kabinet was. Vorig jaar ontstond onzekerheid vanwege de onduidelijkheid in het regeerakkoord van het kabinet over de nieuwe financieringssystematiek vanaf 2026. De door gemeenten dringend gewenste duidelijkheid over het structurele financiële perspectief is helaas tot op heden nog altijd niet geboden. In de septembercirculaire 2022 is wel een incidentele tegemoetkoming in het gemeentefonds voor het jaar 2026 toegekend. Daardoor is het ‘ravijn’ in 2026 enigszins gedempt en in volle omvang verschoven naar 2027. Het Rijk belooft duidelijkheid aan gemeenten in de meicirculaire van dit jaar, waarbij het afwachten is hoe duidelijk deze circulaire gaat zijn. Komt er bijvoorbeeld een (aanvullende) compensatie? En is deze compensatie dan incidenteel of structureel? Of komt er ook een nieuwe systematiek voor de berekening van het gemeentefonds? En hoe ziet die systematiek er dan uit? De meicirculaire 2023 komt voor alle gemeenten te laat in het proces van het opstellen van kadernota’s, waardoor ook het financiële meerjarenperspectief in deze Arnhemse Perspectiefnota 2024 onzekerheid kent. Gemeenten gaan hier ieder naar eigen inzicht mee om en de Provincie worstelt hier vanuit haar toezichthoudende rol (ook) mee.

Wanneer we de septembercirculaire en decembercirculaire 2022 volgen, is in 2024 nog steeds sprake van een sluitend beeld en zijn er meer dan voldoende incidentele middelen, maar komen we geld te kort vanaf 2027 om de autonome en overige, in meer of mindere mate onvermijdelijke, financiële ontwikkelingen vanaf 2027 structureel te kunnen dekken. In de toelichting op het gemeentefonds verderop wordt dit nader toegelicht. Aan de andere kant heeft het kabinet door laten schemeren wel ergens mee te komen. Naast deze mogelijke aanvullende compensatie in de komende meicirculaire, zijn er meer scenario’s die in aanloop naar de Begroting 2024 de structurele ruimte zouden kunnen vergroten. Ook dit is verderop bij het gemeentefonds nader toegelicht.

We presenteren in dit hoofdstuk een concrete doorkijk op de autonome en overige financiële ontwikkelingen. Wanneer we de autonome en overige financiële ontwikkelingen in de begroting verwerken, ontstaat voor het begrotingsjaar 2024 net als in de huidige Begroting een fors positief structureel sluitende begroting. Hierop wordt de gemeente door de provincie beoordeeld. Ook de ontwikkeling van de weerstandsfactor laat een flink positieve ontwikkeling zien: in alle jaren van 2023 tot en met 2027 ligt deze (fors) boven de norm van 1,4. Dit komt door de aanwezige incidentele ruimte.

Benodigd versus beschikbare weerstandscapaciteit	2023	2024	2025	2026	2027
Weerstandsfactor in Begroting 2023-2026	1,4	1,7	2,3	2,0	2,0
Weerstandsfactor na autonome en overige fin. ontwikkelingen	1,6	1,7	2,2	2,1	1,8

Het verwerken van deze autonome en overige financiële ontwikkelingen leidt er *binnen de momenteel bekende kaders* echter ook toe dat de totale onttrekking aan de algemene reserve in 2027 ruim € 10 miljoen bedraagt, die grotendeels structureel zou zijn. Mogelijk wordt dit tekort verlaagd naar circa € 4 miljoen, indien de invoering van het nieuwe verdeelmodel Beschermd Wonen een jaar uitgesteld wordt (zie verderop onder gemeentefonds). We beschouwen dit structurele tekort vanaf 2027 als een onwenselijke situatie die, zoals gezegd, het gevolg is van de huidige financiële kaders waarbinnen gemeenten moeten opereren.

Zoals hiervoor geschetst, verwachten we in aanloop naar de Begroting 2024 meer duidelijkheid vanuit het Rijk te ontvangen. Daarbij gaan we uit van een verruiming van de middelen die gemeenten nodig hebben om tenminste de autonome en overige financiële ontwikkelingen ook structureel het hoofd te bieden, maar die daarnaast ook noodzakelijk zijn om de knelpunten en ambities in (lopend) beleid en uitvoering te kunnen realiseren. Hieronder vallen ook de in de Begroting 2023 noodgedwongen incidenteel gedekte ambities, die we eigenlijk een meer structurele dekking

zouden willen geven. Gelet op de in de meicirculaire beloofde duidelijkheid uit Den Haag, vinden we het niet opportuun om nu al concrete ombuigingen in gang te zetten. Indien de structurele ruimte in aanloop naar de Begroting 2024 onverhoopt niet of niet in voldoende mate wordt geboden, dan vindt binnen de VNG overleg plaats over hoe hiermee om te gaan, omdat alle gemeenten dan met hetzelfde probleem kampen. Indien nodig bekijken we bij het opstellen van de Begroting 2024 welke mogelijkheden er zijn om ook vanaf 2027 een sluitende begroting te kunnen realiseren. Hoewel we dit ongewenst vinden, voorzien we binnen de in deze Perspectiefnota gepresenteerde financiële ontwikkelingen wel aanknopingspunten om in aanloop naar de Begroting 2024 andere keuzes te maken, bijvoorbeeld door de indexaties niet (volledig) toe te kennen.

In dit hoofdstuk worden de autonome en overige financiële ontwikkelingen voor de komende jaren concreet geduid en toegelicht. Zoals aangegeven zijn hierop op onderdelen eventueel keuzes te maken om in de Begroting 2024 het beslag op de structurele ruimte te beperken. In het volgende hoofdstuk lichten we in meer beschrijvende zin toe welke ambities en knelpunten in (lopend) beleid en uitvoering daarnaast voorzien worden. Zodra er zicht is op verruiming van de structurele middelen door aanvullende compensatie vanuit het Rijk, eventueel aangevuld met andere keuzes binnen de overige financiële ontwikkelingen, kan de ontstane ruimte in aanloop naar de Begroting 2024 ingezet worden om deze ambities en knelpunten mogelijk van dekking te voorzien. Naar verwachting is op dat moment ook duidelijk in hoeverre het Rijk gemeenten tegemoet komt in het meerjarenperspectief en hoe de Provincie vanuit haar toezichthoudende rol hierin staat. In een aantal gevallen is er voor deze ambities en knelpunten wel dekking aanwezig vanuit bestemmingsreserves of bestaande budgetten, dit is dan expliciet aangegeven.

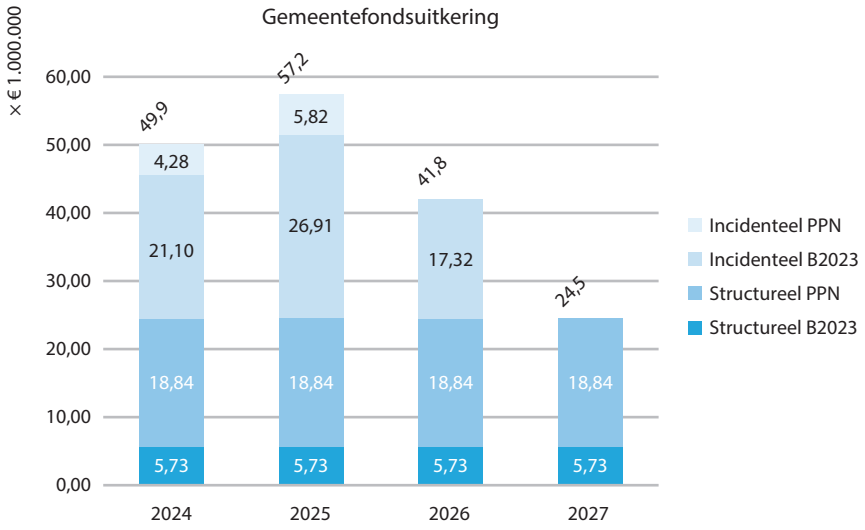
Autonome en overige financiële ontwikkelingen

Het financiële meerjarenbeeld in deze Perspectiefnota wordt grotendeels bepaald door jaarlijkse autonome ontwikkelingen met nauwelijks keuzevrijheid en door overige financiële ontwikkelingen, waarin op onderdelen nog keuzes te maken zijn. Onderstaande tabel geeft inzicht in de meerjarige ontwikkeling van de autonome en overige financiële ontwikkelingen gevolgd door een toelichting waaruit blijkt in hoeverre er een keuzevrijheid is:

Autonome en overige financiële ontwikkelingen	2024	2025	2026	2027	I/S
Gemeentefonds	23.118	24.662	36.162	18.838	S
OZB indexatie (inkomsten)	1.489	1.489	1.489	1.489	S
Areaalontwikkeling OZB	233	233	233	233	S
OZB indexatie (lasten voor panden in eigen gebruik)	-214	-333	-456	-566	S
Actualisatie MIP	1.583	2.042	1.439	365	S
Indexering MIP	-2.038	-2.625	-2.226	-1.402	S
Planningsrealisme MIP	12	387	1.265		I
Nominaal: Cao	-7.032	-6.956	-6.923	-6.788	S
Nominaal: Zorgcontracten	-6.600	-6.600	-6.600	-6.600	S
Nominaal: Subsidies	-4.000	-4.000	-4.000	-4.000	S
Nominaal: Gemeenschappelijke regelingen	-3.200	-3.200	-3.200	-3.200	S
Nominaal: Overige	-5.200	-5.200	-5.200	-5.200	S
Areaalontwikkeling	-2.051	-2.051	-2.051	-2.051	S
Zorg: Aanvullende indexering zorgtarieven	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000	S
Zorg: kostprijsdekkende tarieven huishoudelijke ondersteuning	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000	S
Zorg: verhoging vergoeding/tarief pleegzorg	-300	-300	-300	-300	S
Zorg (wmo): PGB in verhouding tot uitstroom WLZ	1.200	600	600	600	S
Indexatie contracten parkeergarages	-282	-282	-282	-282	S
Extra loon- en prijsstijgingen 2023 ev bij VGGM	-1.203	-1.203	-1.203	-1.203	S
VGGM: Basis op orde JGZ / AGZ	-600	pm	pm	pm	I
VGGM: Programma Beter Bedrijfsvoeren	-493	pm	pm	pm	I
Actualisatie BUIG	1.718	1.670	1.677	1.633	S
Verschil huurindexatie en lasten gemeentelijk vastgoed	527	527	527	527	S
Onderwijshuisvesting verbouwing Spiekmanlaan	-76	-75	-74	-73	S
Dekking Spiekmanlaan uit onderwijsmiddelen Begroting 2023	76	75	74	73	S
Uitbreiding school Confetti			-57	-57	S
Aanvullend investeringskrediet MFC De Salamander	-99	-98	-97	-96	S
Vervanging ondergrondse containers (OC's)	-194	-340	-484	-626	S
Dekking kosten OC's uit afvalstoffenheffing	194	340	484	626	S
Hogere beheerkosten transferhal Arnhem Centraal	-280	-280	-280	-280	S
Totaal autonome en overige financiële ontwikkelingen	**-5.712**	**-3.518**	**8.517**	**-10.340**	

Gemeentefonds

De raming van het gemeentefonds is gebaseerd op de september- en decembercirculaire 2022. Hierbij is rekening gehouden met een verwachte accresstijging voor loon- en prijsontwikkelingen (op basis van het CEP van 9 maart) en met het verwachte Arnhemse aandeel in de door het Rijk aangekondigde extra compensatie voor nominale effecten voor de doorwerking van de hogere loon- en prijsindexatie over 2022 (nabetaling).
In het verloop van de reeks van het gemeentefonds is te zien dat het accres in 2026 incidenteel hoger uitkomt, vanwege de eenmalige rijksbijdrage die in de septembercirculaire 2022 is toegekend. Voor Arnhem is dit € 10,2 miljoen. Vervolgens daalt de bijdrage uit het gemeentefonds vanaf 2027 fors als gevolg van het ravijn waar alle gemeenten op basis van de huidige landelijke kaders in belanden, maar specifiek in Arnhem ook door het effect van het verdeelmodel Beschermd Wonen. In onderstaande figuur wordt het verloop van de mutatie van het gemeentefonds inzichtelijk gemaakt:



Dit plaatje laat het verschil zien tussen het structurele deel van het gemeentefonds (€ 5,7 miljoen uit de Begroting 2023 en € 18,8 miljoen vanuit deze Perspectiefnota) en het incidentele deel van het gemeentefonds (€ 21,1 miljoen en € 26,9 miljoen uit de Begroting 2023 en respectievelijk € 4,3 miljoen, € 5,8 miljoen en € 17,3 miljoen in deze Perspectiefnota). Hieruit blijkt ook dat de incidentele stijging van € 10,2 miljoen (als onderdeel van de € 17,3 miljoen) in 2026 ons ravijn in 2026 eigenlijk maar gedeeltelijk opvult.

Naast dit negatieve scenario waarin het 'ravijn' praktijk wordt, voorzien we een aantal alternatieve scenario's in het verloop van het gemeentefonds. Op de eerste plaats bestaat de mogelijkheid dat het Rijk de incidentele bijdrage van ruim € 10 miljoen in 2026 structureel toekent. In dit scenario ontstaat direct ook op langere termijn een sluitend beeld. Daarnaast is het mogelijk dat het Rijk gemeenten nog verder compenseert en het gehele ravijn vanaf 2026/2027 terugdraait. Een andere optie is de vraag of en wanneer het Rijk en de VNG overeenstemming bereiken over het schrappen van de opschalingskorting, incidenteel dan wel structureel. De oploop van de opschalingskorting is reeds geschrapt voor de duur van de kabinetsperiode tot en met 2025. Vanaf het jaar 2026 is in de Arnhemse begroting met een totale korting van bijna € 10 miljoen rekening gehouden (de oploop in 2026 is circa € 6,8 miljoen). Ook wordt er tussen Rijk en VNG nog steeds gesproken over de Hervormingsagenda Jeugd om hierover tot een bestuurlijk akkoord te komen. Mogelijk wordt alleen overeenstemming bereikt voor het komende begrotingsjaar 2024. Daarmee blijft er onzekerheid bestaan over de middelen waar gemeenten op de langere termijn op kunnen rekenen en over het feit of het Rijk de taakstelling van ruim € 500 miljoen op jeugd daadwerkelijk voor haar rekening neemt.

Tot slot houdt Arnhem rekening met de invoering van het nieuwe verdeelmodel voor beschermd wonen per 2024. In de huidige Begroting 2023 is dit in de jaren 2024, 2025 en 2026 verwerkt met als gevolg dat rekening is gehouden met lagere inkomsten op het gemeentefonds van respectievelijk € 2,8 miljoen, € 7,4 miljoen en € 14,7 miljoen over deze jaren. In de nieuwe Begroting betekent dit in de nieuwe jaarschijf 2027 een extra nadeel van ruim € 6 miljoen in vergelijking met 2026, waardoor het nadeel in 2027 uitkomt op € 20,9 miljoen. De verwachting is echter reëel dat de invoering van het verdeelmodel (opnieuw) met een jaar wordt uitgesteld. In dat geval schuift deze gehele negatieve reeks een jaar op en ontstaat incidentele ruimte van ruim € 14 miljoen over de jaren 2024 tot en met 2026 en structurele ruimte vanaf 2027 van € 6 miljoen. Pas bij de meicirculaire 2023 bestaat hierover duidelijkheid.

OZB

Afgesproken is dat de opbrengsten OZB, exclusief areaalontwikkeling, in de komende jaren jaarlijks met 5% stijgen ter dekking van de stijging van lonen en prijzen en andere bestedingsdoelen. De aanvullende indexatie bovenop de inflatiecorrectie is in de Begroting 2023 reeds cumulatief verwerkt voor de jaarschijven 2023-2026. Het deel dat specifiek is bedoeld voor inflatiecorrectie wordt jaarlijks met een gelijkblijvende reeks in de begroting opgenomen.

Dit betreft het bedrag van € 1,5 miljoen in voorgaande tabel. Uitgangspunt is om net als vorig jaar een totale stijging van 5% van de opbrengsten OZB te realiseren.

De opbrengsten OZB worden geraamd op het aantal woningen inclusief de groei die hierin in de komende jaren verwacht wordt. Voor deze zogenaamde areaalontwikkeling is meerjarig een extra opbrengst OZB in de begroting opgenomen. Jaarlijks wordt beoordeeld of de geraamde extra opbrengsten naar boven of beneden bijgesteld moeten worden op basis van actuele gegevens over de ontwikkeling van de woningbouwvoorraad. Voor de areaalontwikkeling 2024 worden de geraamde opbrengsten OZB structureel met € 233.000 verhoogd.

De indexatie van de OZB heeft ook gevolgen voor de panden die in het bezit zijn van de gemeente zelf. In de meeste gevallen wordt dit gecompenseerd door een verhoging van de door de gemeente te ontvangen huur. Voor een beperkt aantal panden is er echter geen sprake van een huurrelatie waardoor de verhoging van de OZB leidt tot een verhoging van de exploitatielasten. Dit is het geval bij de onderwijspanden en de panden in gebruik voor de eigen ambtelijke organisatie. Dit effect was in de Begroting 2023 nog niet meegenomen bij het invoeren van de 5% indexatie en wordt nu alsnog verwerkt.

Bij de Begroting 2011 is besloten structureel een stelpost meeropbrengsten OZB te begroten van € 860.000, die losstaat van de jaarlijkse tariefberekening. De reden voor het opnemen van deze stelpost was dat destijds elk jaar bleek dat er op de OZB een positief resultaat werd behaald. De afgelopen jaren laten zien dat de realisatie van deze meeropbrengsten onder druk staat. De verschillen tussen de feitelijke waardeontwikkeling en de bij de tariefberekening gehanteerde te verwachten waardeontwikkeling zijn beperkt, waardoor ook afwijkingen op de op basis van de tariefberekening begrote opbrengsten minder te verwachten zijn en de stelpost minder realistisch is. In aanloop naar de Begroting 2024 bekijken we welke mogelijkheden er zijn om deze stelpost af te bouwen.

Actualisatie meerjareninvesteringsplanning (MIP)

Op basis van de realisatie over 2022 zijn de planningen van de investeringsprojecten in het MIP geactualiseerd. Hierdoor verschuift de realisatie van een aantal projecten naar een later jaar. Vertragingen kunnen diverse oorzaken hebben. Het is gebruikelijk dat niet alle investeringen hun oorspronkelijk geplande investeringsritme volgen. In de reeks actualisatie MIP zijn geen nieuwe investeringen opgenomen. Voor een tweetal investeringen wordt de investeringssom aangepast: gymzaal Fluitekruid en zwembad Valkenhuizen. Vertraging in de uitvoering in combinatie met sterk gestegen kosten maken deze aanpassing noodzakelijk. Bij gymzaal Fluitekruid stijgen door de vertraging de plankosten en daarnaast speelt een opwaardering van BENG (Bijna Energieneutrale Gebouwen) naar ENG (Energieneutrale Gebouwen) en toegenomen eisen ten aanzien van duurzaamheid (warmtepomp). De afronding van het buitenterrein van zwembad Valkenhuizen is door de aanleg van het waterdepot uitgelopen. In deze periode zijn de aanlegkosten en materiaalprijzen zeer fors gestegen. Deze prijsstijgingen zijn nog niet eerder doorgerekend. Bij dit soort grote lopende projecten doen we dit namelijk niet generiek, maar via maatwerk. Door de langer dan voorziene technische uitwerking van de waterbuffer is de aanleg hiervan ook uitgelopen, waardoor ook op dit onderdeel een (beperktere) stijging van de investering benodigd is.

De totale actualisatie van de bestaande investeringen levert in 2024 een voordeel op van € 1,5 miljoen oplopend tot € 2,0 miljoen in 2025 en weer aflopend naar € 0,4 miljoen in 2027.
Voor alle investeringsprojecten wordt een zo realistisch mogelijke planning gemaakt. De ervaring leert dat onvoorziene omstandigheden ervoor zorgen dat in een aantal gevallen deze planning niet wordt gehaald. Vooraf valt niet te zeggen welke projecten dit betreft. Door de vele investeringsprojecten die lopen, is het op basis van ervaring, echter wel een zekerheid dat dit bij een aantal projecten zal gebeuren. Projecten die later dan oorspronkelijk gepland afgerond worden, worden later geactiveerd, waardoor de kapitaallasten in de begroting naar achteren schuiven. Hier wordt rekening mee gehouden door planningsrealisme in te ramen. Dit geeft een voordeel voor het financieel beeld van € 12.000 in 2024, € 0,4 miljoen in 2025 en € 1,3 miljoen in 2026.

In lijn met motie 21M247 (Stijging bouwkosten volledig opnemen in begroting) zijn de projectuitgaven geïndexeerd. Hiervoor zijn drie verschillende indices gebruikt, namelijk de index Schoolgebouwen nieuwbouw (3,4%), grond-, weg- en waterbouw nieuwbouw (5,1%) en bedrijfsgebouwen nieuwbouw (5,1%). Voor de indexering moet in 2024 € 2,0 miljoen gereserveerd worden, in 2025 € 2,6 miljoen, in 2026 € 2,2 miljoen en dit loopt af tot € 1,4 miljoen in 2027. Uiteraard kunnen we niet exact voorspellen hoe de kosten zich in de komende jaren zullen ontwikkelen.

Nominale en areale ontwikkelingen

Jaarlijks moet de begroting voor de komende jaren bijgesteld worden voor de loon- en prijsontwikkeling (nominaal) en volumeontwikkeling (areaal). Hiermee worden alle budgetten naar het prijs- en volumepeil van 2024 gebracht. Dit speelt op een aantal onderdelen van de begroting: de ambtelijke organisatie, zorgcontracten (vanaf 2024), subsidies, gemeenschappelijke regelingen, overige budgetten, areaalontwikkeling, zorg (doorwerking 2023) en parkeergarages. Deze worden hierna toegelicht.

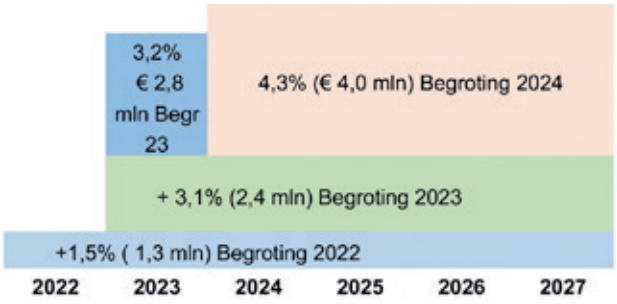
Ambtelijke organisatie

De loonontwikkeling van de ambtelijke organisatie volgt uit de cao-afspraken. Op 22 februari jl. is een principeakkoord gesloten voor de cao van gemeenten. Deze cao loopt tot en met 31 december 2023. Het effect voor 2023 is in Turap-1 verwerkt. Voor 2024 zijn nog geen cao-afspraken gemaakt. Daarom baseren we de raming voor

de loonontwikkeling in 2024 op het Centraal Economisch Plan 2023 dat 9 maart door het CPB is gepubliceerd. De verwachte loonontwikkeling van de sector overheid bedraagt 5,2%. Dit leidt tot een structurele verhoging van de loonkosten van circa € 7 miljoen vanaf 2024. Formatieve ontwikkelingen binnen de gemeente hebben mogelijk ook gevolgen voor de omvang van de dienstverlening van de Connectie. Zo leidt een uitbreiding van de formatie binnen de gemeente Arnhem tot een toename van het aantal te verstrekken ICT-producten. In aanloop naar de Begroting wordt dit effect nader uitgewerkt en in beeld gebracht.

Zorgcontracten (vanaf 2024)
De zorgcontracten moeten jaarlijks worden geïndexeerd met de overheidsbijdrage in de arbeidskostenontwikkeling (OVA) en de consumentenprijsindex (cpi). De OVA bedraagt 4,7% en de cpi 3,1%. Daarmee bedraagt de indexatie van de zorgcontracten 4,3%. Dit leidt tot structureel hogere uitgaven van € 6,6 miljoen vanaf 2024.

Subsidies
De indexering van subsidies gebeurt op basis van een gemengd percentage. Dit bestaat voor 58% uit de loonontwikkeling van de sector overheid en voor 42% uit de consumentenprijsindex (cpi). De loonontwikkeling bedraagt voor 2024 5,2% en de cpi 3,1%. Daarmee komt de index voor subsidies voor 2024 uit op 4,3%. Dit betekent dat daar structureel € 4,0 miljoen voor moeten worden gereserveerd. Het onderstaande plaatje maakt inzichtelijk hoe de subsidies zijn/worden geïndexeerd:



De subsidiebudgetten zijn in de Begroting 2022 structureel geïndexeerd met 1,5% (1,3 miljoen) (lichtblauw in de figuur). Voor 2023 bedraagt de indexatie 3,1% (€ 2,4 miljoen) (groen in de figuur), welke in de Begroting 2023 is verwerkt. Daarnaast is incidenteel de aanvullende indexatie over 2022, het verschil tussen de raming op basis van het CEP 2022 van 4,7% en de reeds verwerkte 1,5% van 3,2% (€ 2,8 miljoen) in het jaar 2023 (donkerblauw in de figuur) in de Begroting 2023 opgenomen. De totale indexatie van subsidies in 2023 bedraagt dus 3,1% + 3,2% = 6,3% (€ 5,1 miljoen) ten opzichte van 2022. Vanaf de Begroting 2024 komt er 4,3% bij (€ 4,0 miljoen, de roze balk in de figuur). De aanvullende indexatie in 2023 van 3,2% was incidenteel. In aanloop naar de Begroting 2024 wordt bekeken of er noodzaak is om dit structureel te maken en of er aanvullend voor dit jaar aanleiding is om extra compensatie aan subsidiepartners te verstrekken als gevolg van acute problematiek. In dat laatste geval wordt de raad hierover voor de zomer separaat geïnformeerd. Dit hangt ook samen met de wijze waarop we om willen gaan met huurindexaties, die later in het hoofdstuk aan bod komen.

Gemeenschappelijke regelingen
Voor gemeenschappelijke regelingen wordt in de Perspectiefnota een totale raming van de benodigde loon- en prijscompensatie gemaakt, uitgaande van dezelfde indexatie als voor de subsidies. Daarmee komt het bedrag dat gereserveerd moet worden vooralsnog uit op € 3,2 miljoen. Zodra de begrotingen van de verschillende gemeenschappelijke regelingen die in de komende periode worden vastgesteld, ontstaat duidelijkheid over de exacte benodigde middelen en wordt de definitieve indexatie in de Begroting 2024 verwerkt.

Overige budgetten
De overige budgetten uit de begroting die voor indexering in aanmerking komen zijn budgetten die gedekt worden door de algemene middelen en gevoelig zijn voor prijsontwikkeling, zoals onderhoud van de openbare ruimte, maar ook bijvoorbeeld de niet-loonkosten bij welzijn en armoede. Onderhoud in de openbare ruimte wordt sinds vorig jaar geïndexeerd met de index voor grond-, weg- en waterbouw onderhoud (GGW OH). Deze bedraagt voor 2024 4,9%. Voor de andere budgetten is de prijs materiële overheidsconsumptie (imoc) uit het CEP de belangrijkste index. Deze bedraagt voor 2024 3,9%. Voor de indexering van deze overige budgetten is het nodig om, indien de gebruikelijke systematiek gevolgd wordt, € 5,2 miljoen te reserveren.

Areaalontwikkeling
Diverse budgetten in de begroting zijn gevoelig voor de groei van de stad, zoals budgetten voor publieke dienstverlening en onderhoud van de openbare ruimte. Daarom groeien deze budgetten volgens de gebruikelijke systematiek mee met de areaalontwikkeling met € 2,1 miljoen vanaf 2024.

Zorg (doorwerking vanaf 2023)
Jaarlijks worden de zorgtarieven jeugdzorg en Wmo door onze regionale inkooporganisatie geïndexeerd op basis van voorjaarsramingen van het Centraal Planbureau (CPB). Naar aanleiding van de sterk gestegen prijzen in de afgelopen

periode, heeft het CPB deze ramingen in het najaar van 2022 naar boven aangepast. De VNG heeft gemeenten opgeroepen deze najaarsramingen van het CPB te volgen bij de indexering van de zorgtarieven voor 2023. Dit betekent een aanvullende indexering van de zorgtarieven voor 2023. De indexatie komt op basis van de nieuwe gegevens van het CPB uit op een totaal van 4,78% en dit komt neer op € 1 miljoen vanaf 2023. Dit was 4,05%. De raad is hier reeds over geïnformeerd (raadsbrief van 31 januari 2023).
Daarnaast ontstaat een knelpunt doordat het tarief, dat de gemeente betaalt aan aanbieders van Huishoudelijke Ondersteuning, vanaf 2023 wordt verhoogd. Het is wettelijk verplicht om een kostendekkend tarief te betalen. Ook dit betekent circa € 1 miljoen extra kosten vanaf 2023.

Dit geldt ook voor de pleegzorgvergoeding, waarvan het Rijk heeft aangegeven dat deze vergoeding in verband met de hoge inflatie met ingang van 1 januari 2023 met 14,3% verhoogd wordt. Het structureel financieel effect hiervan is € 300.000 per jaar.
Tot slot laat het gehele beleidsveld zorg in de afgelopen jaren een daling zien in de kosten voor persoonsgebonden budgetten (PGB's). Deze daling hangt enerzijds samen met de openstelling van de Wet Langdurige Zorg (WLZ) voor cliënten met een psychische stoornis sinds 1 januari 2021. Anderzijds is de daling het gevolg van scherpere beoordeling door de Sociale Wijkteams of iemand in staat is de zorg of ondersteuning zelf te regelen. Zo niet, dan is Zorg in natura een beter passende zorgvorm. De kostendaling PGB's is naar verwachting structureel en komt ten goede aan de algemene middelen.

Parkeergarages
Conform overeenkomsten zijn er prijsindexaties toegepast op bijvoorbeeld de dienstverleningsovereenkomst P1 en de verschillende onderhoudscontracten. Deze indexaties leveren een structureel knelpunt van € 282.000 op. In aanloop naar de Begroting 2024 wordt bekeken of de bestemmingsreserve Bereikbaarheid hiervoor mogelijk ingezet kan worden.

VGGM: Extra loon- en prijsstijgingen, Basis op orde JGZ/ AGZ en Programma Beter Bedrijfsvoeren
Ondanks de reeds opgenomen loon- en prijsindex in de Begroting 2023 ontstaat bij de VGGM een tekort als gevolg van de fors hogere prijsontwikkeling ten opzichte van deze toegekende indexatie over 2023. De impact is niet op te vangen met het weerstandsvermogen van VGGM. Dit leidt tot een structurele verhoging van de gemeentelijke bijdragen aan de VGGM van in totaal € 1,2 miljoen vanaf 2023, voor de onderdelen gezondheidszorg en brandweer gezamenlijk.

De uitvoering van de verschillende GGD-taken staat onder grote druk als gevolg van diverse ontwikkelingen in de algemene gezondheidszorg (AGZ) en jeugdgezondheidszorg (JGZ). Dit blijkt ook uit een extern gehouden onderzoek. Inwoners van Gelderland-Midden ervaren de druk bij de GGD helaas ook. Een voorbeeld hiervan is de afschaling bij de JGZ waardoor minder contactmomenten hebben plaatsgevonden dan minimaal noodzakelijk zijn. Om de dienstverlening qua basis binnen de JGZ en op onderdelen van de AGZ op orde te houden en op een acceptabel niveau te handhaven is een hogere bijdrage van de deelnemende gemeenten noodzakelijk. Voor Arnhem gaat het om een bedrag van circa € 600.000. Vooralsnog is dit alleen in het jaar 2024 opgenomen. Dit bedrag dient nog nader uitgewerkt te worden en zal op de middellange termijn ook in samenhang worden bezien met de nog te voeren discussie over de reikwijdte en kwaliteit van het takenpakket GGD.

Uit een gehouden benchmarkonderzoek en diverse externe rapporten is daarnaast gebleken dat VGGM in vergelijking met andere Veiligheidsregio's qua bedrijfsvoering ondergemiddeld en kwetsbaar is georganiseerd. Dat hangt mede samen met het feit dat de (wettelijke) taken van VGGM in de afgelopen jaren zijn toegenomen, maar de bedrijfsvoering hierop niet is aangepast en meegegroeid. Hierdoor ontstaat het risico dat de organisatie onvoldoende in staat is om zich aan te passen bij toekomstige ontwikkelingen. VGGM wil daarom structureel groeien van de huidige situatie van 15,5% naar een norm van 18,8% aan personele overhead (= het gemiddelde van alle veiligheidsregio's). Dit betekent voor alle deelnemende gemeenten een verhoging van de bijdragen. De VGGM ziet zich genoodzaakt voor 2024 uit te gaan van een gemiddelde overhead van 18,8% (gemiddelde van Nederland) en te onderzoeken welk niveau voor bedrijfsvoering structureel nodig is voor 2025 en verder. Voor 2024 betekent het voor de gemeente Arnhem een extra bijdrage van € 493.000. Het definitieve bedrag voor 2025 en verder dient nog nader uitgewerkt te worden en zal op de middellange termijn ook in samenhang worden bezien met de nog te voeren discussie over de reikwijdte en kwaliteit van het takenpakket GGD.

Actualisatie BUIG
In de raadsbrief 'Gebundelde uitkering BUIG 2022 en 2023' van 13 december 2022 is vermeld dat de bijgestelde raming voor 2023 en verder wordt meegenomen in de Turap 1 en de Perspectiefnota 2024. Het voordeel (€ 1,6 miljoen in 2023 en verder), mede ontstaan doordat steeds meer mensen vanuit de bijstand doorstromen naar betaald werk, gaat terug naar de algemene middelen, in overeenstemming met de afgesproken begrotingssystematiek voor BUIG. Het risico op BUIG wordt hiermee groter, omdat we met een kleiner nadeel in onze begroting rekening houden.

Verschil huurindexatie en lasten gemeentelijk vastgoed
De gemeente Arnhem hanteert de systematiek van kostprijsdekkende huur. Jaarlijks indexeren wij per 1 mei de huurprijs. Voor de verhuur van onze gebouwen maken wij gebruik van standaard ROZ (Raad Onroerende Zaken)

huurcontracten. Conform de algemene voorwaarden behorende bij de ROZ contracten, en zoals gebruikelijk in het vastgoed, gebruiken ook wij voor de indexering van huren de CPI (Consumenten Prijs Index) zoals deze wordt gepubliceerd door het CBS. De indexering van de huurbedragen op basis van de CPI-index levert een indexering op per 1 mei 2023 van ongeveer 8% (ten opzichte van ongeveer 2% voorgaande jaren en 4,5% afgelopen jaar).
Sinds de start van de CPI index is deze nog nooit zo hoog geweest. In de markt, ook de commerciële verhuurmarkt, wordt opgeroepen tot coulance afspraken. Hoewel CPI de norm is en ook wij te maken hebben met gestegen bouw- en beheerkosten van ons vastgoed zien we mogelijkheden om onze huurders enigszins tegemoet te komen. Wij doen door dit door eenmalig van de CPI als index af te wijken en een lager indexpercentage, namelijk de “kerninflatie”, te hanteren voor de huurprijsindexering (vanaf 1 mei 2023). Dit alleen indien de kerninflatie lager is dan de CPI indexatie. De kerninflatie, gepubliceerd als SA20 bij CBS, is nu 6,7%. Hierdoor ontstaat een structureel effect, omdat de indexatie volgens onze systematiek van constante prijzen structureel wordt doorgetrokken.
Voorgaande jaren hielden de indexeringen van de huuropbrengsten en de stijging van de kosten van het onderhoud van vastgoed elkaar redelijk in evenwicht. Met de hogere indexatie van de huren ontstaat echter een verschil ten opzichte van de ontwikkeling van de lasten (een groot deel betreft namelijk kapitaallasten die gelijk blijven). Het positieve resultaat dat hierdoor ontstaat kan ten gunste van de algemene middelen vallen. Uitgaande van de kerninflatie is dit € 527.000 vanaf 2024.
Ook bij het toepassen van de lagere kerninflatie in vergelijking met de CPI ontstaat een knelpunt bij gesubsidieerde partners die bij ons vastgoed huren, aangezien de huurindexatie hoger ligt dan de indexatie van de subsidies.
We onderzoeken daarom, mede gelet op het genoemde positieve resultaat dat ontstaat door het verschil tussen huurindexatie en werkelijke kostenstijging, op welke wijze we subsidiepartners die bij ons huren kunnen compenseren voor dit verschil en of dit ook breder voor alle subsidiepartners kan gelden. Mochten zich bij partijen acute problemen voordoen nog voordat we dit onderzoek hebben afgerond, maken we tussentijds individuele afwegingen.

Onderwijshuisvesting
Het schoolgebouw aan de Spiekmanlaan wordt (deels) gerenoveerd om minimaal voor 15 jaar als wissellocatie voor onderwijs geschikt te zijn. De eerste beoogde gebruiker is Vrijeschool Parcival-Noord, die nu nog tijdelijk is gehuisvest in het gebouw Brugstraat 6. In de loop van de tijd zal worden bezien of dit gebouw nog langer als wissellocatie voor het onderwijs zal worden gebruikt, als definitieve locatie voor een school zal worden ingezet of een andere bestemming zal krijgen. Om dit gebouw voor minimaal 15 jaar geschikt te maken voor het onderwijs, is een flink aantal onvermijdelijke investeringen noodzakelijk. Te denken valt hierbij onder anders aan uitvoering achterstallig onderhoud en het gebouw geschikt maken voor frisse scholen klasse B. De verwachte investeringslast bedraagt € 1,6 miljoen in 2023. De verwachting is dat de werkzaamheden dit jaar zijn afgerond, zodat de kapitaallasten van jaarlijks circa € 76.000 vanaf 2024 op de begroting zullen drukken. De dekking is voorzien uit de reeds beschikbaar gestelde budgetten voor onderwijshuisvesting.

In juli 2021 is de nieuwbouw van de Confetti opgeleverd. De leerlingenprognose toont aan dat het aantal leerlingen in Schuytgraaf nog stijgt. Daardoor blijft de druk voor de scholen in Schuytgraaf onverminderd groot. Een verdere groei van Confetti is onvermijdelijk. Om de toename van het aantal leerlingen op te vangen is een viertal noodlokalen tegenover de Confetti geplaatst en is in 2021 ten behoeve van onderwijsuitbreiding grond aangekocht. Het is de bedoeling op deze grond extra (definitieve) uitbreiding van 420 m2 voor Confetti te realiseren. De inschatting is dat een extra investeringskrediet van € 1,2 miljoen nodig is in 2025 om de uitbreiding van Confetti te realiseren. Ook bij de beide basisscholen in MFC De Salamander is er sprake van een sterke groei van het aantal leerlingen. Een uitbreiding met leslokalen is noodzakelijk. Deze groei was nog niet eerder voorzien. Vooralsnog wordt uitgegaan van een uitbreiding van 700 m2 met een verwachte investering van circa € 2,1 miljoen. Er wordt gekeken naar mogelijkheden om binnen het bouwvlak te blijven door bijvoorbeeld bovenop bestaande lokalen te bouwen. De kapitaallasten van deze investeringen in het primair onderwijs drukken op de algemene middelen.

Ondergrondse afvalcontainers
Op 1 januari 2023 is een nieuw contract voor levering en onderhoud van ons areaal ondergrondse afvalcontainers ingegaan. In dat contract is conform de meest recente wet- en regelgeving een verplichte veiligheidskeuring conform TÜV-keuringsprotocol opgenomen. Op basis van de eerste keuringen is al een aantal containers afgekeurd die vervangen moeten worden om de veiligheid en continuïteit van de afvalinzameling te borgen. De verwachting is dat naar aanleiding van de keuringen in 2023 nog een groot aantal containers vervangen moet worden. Reparatie is in veel gevallen niet toegestaan. Ongeacht verdere besluitvorming over de gewenste inzamelingssystematiek is deze aanvullende investering dus noodzakelijk.
Vervangingsinvesteringen vanaf 2024 waren voorzien; de eerste ondergrondse containers zijn immers al zo’n 20 jaar geleden geplaatst en de komende jaren zal vanwege einde levensduur gefaseerd vervanging plaats moeten vinden. De noodzakelijke vervangingen in 2023 als gevolg van de veiligheidskeuringen komen eerder dan voorzien. De inschatting is dat hiervoor in 2023 een investeringskrediet van € 1,7 miljoen nodig is (zie ook Turap-1). Hier tegenover staat dat de begrote investering in het afvalbrengstation van € 1,7 miljoen niet in 2023 plaats zal vinden maar pas in 2024 of later. De kapitaallasten bij de investeringen in 2023 in de ondergrondse afvalcontainers bedragen € 194.000 vanaf 2024, oplopend tot € 626.000 in 2027. Deze jaarlijkse kapitaallasten zullen conform de huidige werkwijze opgenomen worden in de afvalstoffenheffing. Het is momenteel nog niet te zeggen of dit een effect heeft op de tarieven, dat hangt af van wat er met de andere kosten gebeurt. Voor de tarieven heeft een mutatie in het aantal huishoudens daarnaast ook effect. Bij het bepalen van de tarieven in aanloop naar de Begroting wordt dit effect duidelijk.

Voor de jaren 2024-2027 is een jaarlijks investeringskrediet van € 1,3 miljoen nodig ter vervanging van ondergrondse containers. Deze investeringen lopen vanaf 2024 mee in de reguliere investeringscyclus en worden opgenomen in het MIP. De keuring zal bepalen of vervanging ook daadwerkelijk nodig is, zodat de technische levensduur van de containers maximaal benut wordt.

Beheerkosten transferhal Arnhem Centraal

De gemeente onderhoudt samen met Prorail en de NS de transferhal van Arnhem Centraal. De uitvoeringsorganisatie die het beheer uitvoert heeft aangeven dat de kosten van het beheer van de transferhal voor de gemeente met € 280.000 zullen stijgen. De stijging heeft voornamelijk betrekking op energie, schoonmaakkosten en procesmatig onderhoud. In aanloop naar de Begroting 2024 wordt bekeken of de bestemmingsreserve Arnhem Centraal hiervoor mogelijk ingezet kan worden.

3. Perspectief op ambities en knelpunten

In dit hoofdstuk schetsen we een aantal belangrijke beleidsontwikkelingen en lichten we in meer beschrijvende zin toe welke knelpunten en ambities in (lopend) beleid en uitvoering daarnaast voorzien worden, maar door het ontbreken van het financiële meerjarenperspectief in deze Perspectiefnota niet van concrete dekking voorzien kunnen worden. In een aantal gevallen is dekking wel mogelijk vanuit een bestemmingsreserve of bestaande middelen, zoals met name bij duurzaamheid.

3.1 EEN DUURZAAM ARNHEM

76% van de Digipanelleden vindt het (heel) belangrijk dat Arnhem de komende jaren in milieu en klimaat investeert.

Om de klimaatcrisis een halt toe te roepen is een fundamentele verandering noodzakelijk. Voor Arnhem heeft de energietransitie en het toewerken naar een circulaire economie absolute prioriteit en daarom hebben we het klimaatfonds bij de begroting van 2023 voor de komende jaren aangevuld met in totaal € 15 miljoen. Daarnaast zijn ook rijksmiddelen beschikbaar gesteld, in totaal € 2.8 miljoen. Met dit geld kunnen we de energietransitie mede mogelijk maken en beschikken over voldoende geld voor cofinanciering. Ook nemen we maatregelen om de klimaatverandering tegen te gaan en de negatieve milieu-impact en afhankelijkheid van primaire grondstoffen te verminderen.

We dragen ons deel bij aan de klimaatopgave door te sturen op een duurzaam energiesysteem en circulair gebruik van grondstoffen, materialen en producten. Bij onze duurzame ambities past ook het verminderen van het aantal kilogram restafval per persoon. Dit doen we samen met de stad. Bijvoorbeeld door middel van een burgerberaad zodat inwoners, bedrijven en maatschappelijke instellingen kunnen meedenken over maatregelen die ook werken.

Wat zou je doen met een miljoen euro?

Digipanellid: *"Ik zou alles uitgeven aan klimaat en duurzaamheid, maar wel op zo'n manier dat andere problemen mee opgelost worden (wijken vergroenen met eetbare planten waardoor iedereen beschikking heeft over gezond eten, huizen isoleren van bewoners die dit niet kunnen betalen, leefbaarheid wordt sowieso beter met vergroening, meer sociale cohesie in buurtmoestuinen, etc.)."*

Snelle en effectieve maatregelen zijn nodig om de klimaatcrisis te bestrijden. In de energietransitie is de afgelopen jaren al flink geïnvesteerd en deze zal de komende jaren, met behulp van de aanvulling van het Klimaatfonds, worden geïntensiveerd.

Een circulaire economie is ons ideaalbeeld van een economisch systeem en samenleving waarin we veel minder grondstoffen, materialen en producten gebruiken en waarbij we de grondstoffen die we wel nodig hebben, op een veel duurzamere manier gebruiken. De circulaire economie is niet het doel, maar het middel waardoor consumptie minder negatieve impact heeft op de wereld om ons heen.

Het is onze ambitie om in 2030 voor 50% en in 2050 volledig circulair te zijn. Dit doen we onder meer door bestaande en nieuwe bedrijven die zich bezighouden met innovatie en circulariteit te stimuleren; door het gebruik van nieuwe grondstoffen te reduceren en door het creëren van extra werkgelegenheid. Hierbij geven we als gemeente uiteraard zelf het goede voorbeeld, bijvoorbeeld bij aanbestedingen. We trekken nauw op met onze ondernemers en met vertegenwoordigende organisaties zoals het Platform Binnenstad Arnhem (PBA). De economische weerbaarheid en leefbaarheid van bijvoorbeeld onze binnenstad vraagt om een aanpak waarbij we integraal kijken naar onze visies over wonen, klimaat, verdichting en hoogbouw.

We willen inkoop gebruiken als middel om de lokale economie te versterken, meer mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan het werk te helpen en inclusiviteits- en diversiteitsafspraken te maken met partners. Ook zetten we het in om circulariteit te ontwikkelen en het reduceren van energiegebruik en CO2. Met andere woorden: we willen meer lokaal, sociaal, duurzaam en circulair inkopen.

Er worden op deze maatschappelijke thema's al goede resultaten geboekt, maar dit gebeurt nog te versnipperd en is onvoldoende in onze werkprocessen geborgd. Om de resultaten op deze maatschappelijke thema's te vergroten, is het noodzakelijk om een werkwijze in de organisatie te verankeren die ervoor zorgt dat deze thema's structureel worden.

Digipanellid: *"Kijk wat in deze tijd belangrijk is voor de inwoners van Arnhem. Misschien iets minder uitgeven aan het voorop lopen in duurzaamheid maar meer investeren in de mensen die nu moeten overleven met de hoge prijzen. En het belonen van groen in tuinen, wijken, de stad. Denk praktisch na en denk goed na voor je je geld uitgeeft. Misschien zijn er belangen te combineren?"*

De energietransitie is primair gericht op het beperken van de opwarming van de aarde. We dragen hieraan bij door de uitstoot van CO_2 te reduceren. In 2050 willen we een klimaatneutrale gemeente zijn. Om de doelen van het Klimaatakkoord te behalen forceren we een trendbreuk. Dit doen we door een forse intensivering van alle lopende en reeds geplande inspanningen zoals die staan in het actieplan New Energy made in Arnhem 2020-2030 en door te focussen op vernieuwing en innovatie.

Voor de regio Arnhem Nijmegen en voor Arnhem zelf vormen de maatschappelijke opgaven op het gebied van energietransitie, duurzaamheid en circulaire economie niet alleen uitdagingen, maar ook economische kansen. Het cluster – en Arnhem als centrum daarvan – wordt nationaal en internationaal erkend en opgezocht vanwege de samenwerking in toonaangevende projecten rond elektriciteits- en waterstoftechnologie en als vestigingslocatie voor ondernemers of professionals in de energiesector. Wat in onze regio aan innovaties wordt bedacht en gemaakt, wordt breed toegepast: in proeftuinen en 'smart energy-hubs' binnen de eigen Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen, maar zeker ook op andere plekken in Europa en daarbuiten. Dat maakt Arnhem en de regio tot economische Hotspot Energy binnen Europa. Arnhem kiest daar binnen Hotspot Energy voor een focus op 3 locaties in de stad, te weten Industriepark Kleefse Waard (IPKW), Businesspark Arnhems Buiten en kenniscampus HAN/Van Hall Larenstein. Op deze locaties zal de komende jaren innovatie, kennisontwikkeling en ondernemerschap in het cluster duurzaam groeien.

Crisisaanpak

De afgelopen maanden hebben we voor Arnhemse inwoners de crisisaanpak energiearmoede en bestaanszekerheid opgezet. Voor onze ondernemers is de crisisaanpak "Zet de knop om" ontwikkeld. De komende periode gebruiken we om inwoners en bedrijven die dat nodig hebben, volop te ondersteunen. We intensiveren de aanpak energiearmoede en de campagne Arnhem Aan. Ook gaan we door met de toekomstbestendig wonen-lening en het aanjaagfonds, waarmee inwoners ondersteund worden om (collectief) aan de gang te gaan met verduurzamen.

Ook hebben we extra geld vrijgemaakt voor kinderen en jongeren die in armoede leven, zijn we een pilot gestart voor energiezuinig witgoed via de bijzondere bijstand en hebben we extra aandacht voor onze ondernemers. Veel landelijke regelingen lopen dit jaar af. Tegelijkertijd houden we er rekening mee dat de gevolgen van de energiecrisis nog steeds effect zullen hebben op onze inwoners, zeker in de volgende winter.

Isolatieprogramma

Het isoleren van Arnhemse woningen gaan we versnellen door de Arnhemse Aanpak Woningisolatie. Hierbij richten we ons op particuliere eigenaren, Verenigingen van Eigenaren (VVE's), particuliere verhuurders en woningcorporaties. Dit doen we door voor iedere Arnhemmer een aanbod te kunnen doen, daar waar mogelijk afspraken te maken en te versnellen door vernieuwende werkwijzen te bevorderen en innovaties toe te passen. Bij deze aanpak worden zowel generieke als wijkgerichte instrumenten ingezet. Daarbij worden werkzaamheden en instrumenten gekoppeld aan het tegengaan van energiearmoede. Hierdoor zorgen we dat de energietransitie inclusief is. Ook pakken we elke kans om meer Arnhemmers (betaald of vrijwillig) op te leiden en/of aan het werk te krijgen binnen de energietransitie. Dit is belangrijk omdat er een steeds groter capaciteitstekort dreigt, die de versnelling van het verduurzamen van onze stad zal vertragen.

Ook werken we de transitievisie warmte verder uit met betrekking tot duurzame warmtebronnen en de rol van de gemeente in de warmteketen. We continueren de voorbereiding van de warmtetransitie in de kansrijke buurten (Kronenburg, Elderveld-Noord, Plattenburg, Hoogkamp, All-electric buurten) en betrekken daarbij Arnhemmers wijkgericht. Daarnaast onderzoeken we in Malburgen-Oost, Geitenkamp, Arnhem-West, Presikhaaf, Centrum e.o. welke duurzame warmte oplossingen het meest effectief zijn.

We intensiveren het verduurzamen van bedrijven door een uitrol van de gebiedsgerichte en sectorgerichte aanpak in zogenaamde Green Deals met bedrijven. Deze Green Deals komen voort uit de afgesloten convenanten met werklocaties en/of koepelorganisaties, en gaan niet alleen over energiebesparing maar over duurzaamheid in de volle breedte.

We zetten in op grootschalige opwek van duurzame energie. Zo gaan we op zoek naar een geschikte locatie voor een zonneveld in zoekgebied Deelen, waarbij we rekening houden met andere belangen die in het gebied spelen

zoals natuur, landbouw en recreatie. We onderzoeken of we als gemeente zelf zonnecarports kunnen ontwikkelen. Ook stellen we een uitnodigingskader op voor (zeer) kleine windturbines. Verder zoeken we naar innovaties, zoals modulaire zonnecarports, verticale zonnepanelen, gevelpanelen en smart energy hubs. In deze hubs komen energiestromen samen in een decentraal netwerk, dat de opwek, de opslag en het verbruik steeds in een onderlinge balans brengt.

Verstedelijkingsstrategie

Arnhem groeit en is in trek bij bewoners, bedrijven en bezoekers. Op 1 januari 2023 wonen er in onze stad ruim 165.000 inwoners. Volgens prognoses zal Arnhem in 2030 zo'n 177.000 inwoners tellen, oplopend tot ca. 186.000 inwoners in 2040 (bron: Staat van de Stad 2022). Deze groeicijfers betekenen dat tot 2040 naar schatting 16.000 woningen moeten worden bijgebouwd. Hiervan zijn inmiddels - sinds 2020 - bijna 3.000 woningen ontwikkeld. We kiezen ervoor om deze woningen in de stad te bouwen, dichtbij openbaar vervoer (ov)-locaties en bestaande voorzieningen. Voor elke woning streven we naar een baan erbij. Voorzieningen (zoals zorg, welzijn, sport, ontspanning, cultuur en parken) moeten gelijke tred houden met het groeiend aantal inwoners. Door vergroening van de leefomgeving willen we de leefbaarheid en veiligheid, in het bijzonder in de Arnhem-Oost wijken, verbeteren.

Onze stad heeft veel kwaliteiten waar we trots op zijn en die we willen koesteren. Maar als stad staan we ook voor grote uitdagingen, zoals klimaatverandering. Dat betekent dat we de stad klimaatadaptief zullen moeten maken om te zorgen dat de stad leefbaar is en blijft ondanks het veranderende klimaat. Andere uitdagingen zijn het stimuleren van onze duurzame economie met voldoende werkgelegenheid, het zorgdragen voor een stad met minder kansenongelijkheid, de grote woningbouwopgave en op welke manier we Arnhem goed bereikbaar houden.

Digipanellid: *"Aantrekken van (schone) bedrijvigheid/werkgelegenheid op alle niveaus: voor "moeilijke doelgroepen" tot en met hoog en specialistisch opgeleid. Arnhem blijft achter in vergelijking met Nijmegen, Eindhoven, Den Bosch. Dit betekent op termijn wegtrekken van een deel van de beroepsbevolking en daling van de inkomsten voor de stad."*

Actiever grondbeleid

Bij onze verstedelijkingsopgave past een meer regisserende actieve overheidsrol, dan de rol die Arnhem de afgelopen jaren heeft ingevuld. Hierover is recent een nota Grondbeleid aan uw raad aangeboden. Zowel de groei van de stad als de actieve rolneming voor de gemeente vraagt opschaling en professionalisering van de organisatie zodat dit mogelijk kan worden gemaakt.
Met de omgevingsvisie en verstedelijkingsstrategie hebben college en raad de kaders en richting vastgesteld voor een gezonde groei van de Arnhem in de komende 20 jaar. We zien de urgentie van de woningbouwopgave en het momentum om hier samen met het Rijk op te trekken, waarbij we hun steun gedurende een langere periode hard nodig hebben. Door actief te sturen op stedelijke ontwikkeling ontstaan mogelijkheden om de stad te versterken. Tegelijkertijd moeten we ons bewust zijn van de risico's voor de gemeente, het beslag op financiële middelen en de uitvoerbaarheid van grootschalige projecten.

Grootschalige woningbouw- en verdichtingslocaties

In de omgevingsvisie zijn vier gebieden aangewezen waar we deze groei binnenstedelijk willen invullen: Arnhem-Centrum, Arnhem Oost (de Spoorzone), Arnhem Zuid en Arnhem West.

Op basis van de kansen en risico's die zich in de gebieden voordoen, maakt de gemeente plannen en een passende ontwikkelstrategie. Het zwaartepunt qua aantallen woningen in de verstedelijkingsopgave is voorzien in de Spoorzone Arnhem Oost: dit gebied heeft in potentie veel ruimte voor nieuwbouw van woningen, bedrijvigheid, verbeterde mobiliteitsoplossingen en toevoegen van groen. Tegelijkertijd kent dit gebied ook grote uitdagingen in de stedelijke ontwikkeling, zoals de aanwezigheid van het spooremplacement die een barrière vormt.

Spoorzone Arnhem Oost

Ruim de helft van de te bouwen woningen in Arnhem zijn voorzien in Spoorzone Arnhem-Oost. In dit gebied is veel ruimte voor nieuwbouw, verbeterde mobiliteit en meer groen. De afgelopen twee jaar werkten we met het Rijk, de Groene Metropoolregio en de provincie Gelderland binnen de Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley aan de ontwikkeling van het sleutelgebied Spoorzone Arnhem-Oost. Het besluit van de regio en het Rijk om Spoorzone Arnhem Oost te ontwikkelen is een belangrijke eerste stap als antwoord op de urgentie om meer (betaalbare) woningen te bouwen. Het rijk wil hieraan € 72 miljoen bijdragen en we hebben goede hoop dat het rijk op afzienbare termijn hier bovenop nog extra middelen beschikbaar stelt. Met deze middelen en afspraken kunnen we de woningnood aanpakken, de omgeving vergroenen en meer banen scheppen.

De nadruk ligt bij deze afspraken op de urgente opgave tot en met 2030. Daarom is versnelling van de woningbouwontwikkeling noodzakelijk en hebben we afspraken gemaakt over het gezamenlijk opzetten van een ruimtelijke-, financiële- en ontwikkelstrategie.

Digipanellid: *"Ik vind dat Arnhem veel grootstedelijker moet denken. Neem een voorbeeld aan Berlijn. Zorg voor veel meer "echte" architectonische hoogbouw, bijvoorbeeld op het ENKA terrein, bij de Westervoortsedijk of op de Kleefse Waard. Combineer dit met creatieve hotspots en zorg dat toeristen/dagjesmensen zich over de hele stad verspreiden."*

Digipanellid: *"Echte hoogbouw met name in nieuw ontwikkelde stadswijken zoals Spoorzone, Rijnwijk, station Zuid."*

Het bouwen van vele woningen met bijbehorende voorzieningen vragen forse gemeentelijke inspanningen. Deze vertalen zich naast omvangrijke plankosten ook in een omvangrijke publieke onrendabele top (op basis van landelijke kentallen van gemiddeld €15.000 per woning). Daarnaast zijn voor de ontwikkeling van Spoorzone Arnhem Oost investeringen nodig die samenhangen met de uitplaatsing van het spooremplacement en bereikbaarheidsmaatregelen. Naast de inzet van Rijk en Provincie vraagt dat om cofinanciering door de gemeente. De opgave voor de gemeente is zowel in uitvoering als in financiële zin fors en vereist een langjarig commitment van zowel raad als college. De betrokkenheid van de raad, inwoners en ondernemers bij deze opgave vinden wij cruciaal.

Binnenstad

Het komende half jaar stellen we een ontwikkelperspectief voor de binnenstad op. Hierin verwoorden we onze visie op de toekomst van de Arnhemse binnenstad en beantwoorden we de vraag: hoe ziet een aantrekkelijke en levendige Arnhemse binnenstad er in 2040 uit. In het perspectief staat integraliteit centraal. Door de opgaven die we hebben op het gebied van verduurzamen, economie, wonen, leefbaarheid, klimaat en groen met elkaar te verbinden, geven we de binnenstad een krachtige impuls. Het perspectief stellen we samen met de stad op en biedt vervolgens de kaders voor nieuwe (transformatie)projecten en ontwikkelingen in de binnenstad. De gebiedsvisies voor het Stadstheater en omgeving/ Bestuurskwartier (ontwikkeling Oostflank) worden opgestart.

Digipanellid: *"Zorg dat we trots zijn op onze stad en daarnaast; zorg dat we opvallen. Ik zie de verloedering en verwaarlozing in de binnenstad toenemen. Veel panden staan leeg en de mensen zien er onverzorgd uit."*

Arnhem Zuid: Kronenburg e.o.

Op basis van het door de raad vastgestelde ontwikkelperspectief wordt gewerkt aan planuitwerking voor de ontwikkeling van het winkelcentrum als onderdeel van een bredere kwaliteitsimpuls aan de leefomgeving met ruimte voor betaalbaar wonen, werken, bereikbaarheid en stedelijke voorzieningen.
Veranderende marktomstandigheden (stijgende rentes en bouwkosten) zetten de haalbaarheid van de businesscase voor deze gebiedsontwikkeling in toenemende mate onder druk.

Arnhem West

In Arnhem West liggen kansen om te komen tot gevarieerde en veerkrachtige wijken in een groene landschappelijke omgeving. De gemeente neemt het komende half jaar het initiatief om te verkennen welke mogelijkheden er zijn om hier vorm aan te geven. Behoud van het unieke landschap, toevoegen van betaalbare koopwoningen en sociale huurwoningen, mobiliteitsoplossingen en passende zorg- en onderwijsvoorzieningen zijn daarbij belangrijke uitgangspunten.

Volkshuisvesting

Iedereen heeft recht op een goede en betaalbare woning. Helaas is de praktijk nog steeds anders. Huren in de vrije sector is vaak onbetaalbaar en het kopen van een huis is voor starters en mensen met een gemiddeld inkomen bijna onmogelijk. Ook de wooncrisis vraagt om een radicale omslag.
Daarbij hebben we bijzondere aandacht voor huurders, doorstroming op de woningmarkt (ook voor bijzondere doelgroepen) en de huisvesting van statushouders. Zo creëren we tijdelijke betaalbare woningen op het Merwedeterrein voor diverse doelgroepen waaronder statushouders.

Digipanellid: *"Betaalbare woningen voor eenpersoonshuishoudens, zodat grotere huizen vrij kunnen komen voor gezinnen."*

Digipanellid: *"Betaalbare woningbouw heeft mijns inziens prioriteit. Door woningbouw voor 1- en 2-persoonshuishoudens gericht op ouderen, komen er grotere woningen vrij. Hierdoor ontstaat in oudere wijken, verjonging van de bewoners, waardoor ook bestaande scholen hun leerlingenaantal zullen zien stijgen."*

Digipanellid: *"Bouw comfortabele seniorenwoningen in veilige buurt zodat het voor oudere aantrekkelijk wordt om een groot huis hiervoor in te ruilen."*

Bij het aannemen van het raadsvoorstel voor het realiseren van flexwoningen op het Merwedeterrein heeft de gemeenteraad een motie aangenomen die het college vraagt een sociaal beheerder aan te stellen voor het gebied. Hoewel we nog afspraken over financiering met woningcorporaties dienen te maken met betrekking tot de 'sociale componenten' van de flexwoonontwikkeling bij het Merwedeterrein, en er subsidiekansen liggen bij de Provincie Gelderland, dienen we zelf ook middelen te hebben om voor dit doel in te zetten.

We committeren ons aan de ambitie van het eind 2022 gelanceerde Nationaal Actieplan Dakloosheid: in 2030 heeft iedereen een thuis, met ondersteuning op maat. Waar mogelijk willen we dakloosheid voorkomen. Dit vraagt om integraal werken in de uitvoering samen met ervaringsdeskundigen en met een inclusieve aanpak. Zolang opvang nodig is zorgen we daarvoor, want niemand hoeft onvrijwillig op straat te slapen.

We hechten aan goed verhuurderschap. Om dat te borgen wil het college verhuurdersvergunningen invoeren. Voor een stadsbrede invoering daarvan zullen zo'n 15.000 adressen onder een vergunningsregime vallen. Structureel budget is reeks beschikbaar, maar het opzetten van vergunningverlening- en handhavingregime vraagt ons om een eenmalige investering.

De woonwagenlocatie aan de Bethaniënstraat wordt aangepast en uitgebreid. De grondwal wordt daarbij ook verwijderd (ontgraven, afvoeren en verwerken) en de locatie wordt ingericht als openbaar groen. De kosten zullen hoger zijn door hogere tarieven voor de verwerking van de vrijkomende grond. Dit komt omdat de verhouding tussen te storten grond, te reinigen grond en te hergebruiken grond anders uitvalt doordat veel meer grond moet worden gereinigd dan eerder werd aangenomen. Ook zijn de kosten voor het afvoeren van deze grond hoger dan voorzien. Daarnaast blijkt uit een recente inmeting van de grondwal dat er meer grond uit de grondwal vrijkomt dan eerder werd aangenomen.

Afbouw permanente bewoning vakantieparken

Op een aantal van onze vakantieparken, waaronder Vakantiepark Arnhem, vindt permanente bewoning plaats. Dit is niet toegestaan. Daarom werken we via verschillende instrumenten aan het terugdringen hiervan. Om te voorkomen dat daarna op sommige parken bewoning weer toeneemt is de komende jaren actief toezicht noodzakelijk.

Duurzame Mobiliteit

We hebben een brede mobiliteitsopgave in Arnhem. We willen een goed bereikbare stad zijn. Een stad waar je je snel, veilig en op een prettige manier kan verplaatsen. We richten ons mobiliteitssysteem meer in gericht op voetgangers, fiets en OV. Tegelijkertijd is het belangrijk dat onze stad, voor wie daarvan afhankelijk is, ook goed per auto bereikbaar is.

In Arnhem is verkeersoverlast een steeds groter probleem. Het vele verkeer maakt bovendien dat de luchtkwaliteit op veel plekken in de stad slecht is. Ook laat de bereikbaarheid van de stad te wensen over. Hoewel we oog blijven houden voor degenen die afhankelijk zijn van de auto, komen in de verdeling van de schaarse ruimte op straat eerst de voetganger, dan de fietser, dan het openbaar vervoer en daarna pas de auto. Door deze duurzame keuzes te maken, vergroten we de leefbaarheid van de stad.

Digipanellid: *"Auto's uit stadscentrum weren. Volop inzetten op fietsstad. Fijnstof rigoureus omlaag."*

We stellen een nieuw mobiliteitsplan op waarin naast de bereikbaarheid van de stad, het tegengaan van verkeersoverlast en schone lucht de uitgangspunten zijn. We kijken naar de verkeersstructuur voor de hele stad en specifiek naar het centrum en de singels. Ook maken we plannen om het aantal auto's in en om de binnenstad terug te dringen en doorgaand verkeer en distributie aanzienlijk te beperken. We koersen aan op een flinke wijziging in het (duurzaam) mobiliteitsbeleid. Hiervoor zullen naar verwachting ook forse investeringen nodig zijn in de infrastructuur (fiets, openbaar vervoer, andere profielen wegen (minder asfalt, lagere snelheden) en hubs. Voor deze investeringen is onvoldoende geld beschikbaar. In het duurzaam mobiliteitsplan zal daar meer inzicht in worden gegeven.

Het Willemsplein is een belangrijke plek in de stad en een grootste OV knelpunt van de provincie Gelderland. Aanpassing is echter duur. De aanpassingen gaan gepaard met grote investeringen die niet alleen het Willemsplein raken, maar ook de hele omgeving tussen Arnhem Centraal en Gele Rijdersplein. Voor dit project is beperkt regulier mobiliteitsbudget voorhanden. We gaan dan ook nadrukkelijk op zoek naar gemeentelijke budgetten, zoals het klimaatfonds, vanuit het programma Radicaal Vergroenen en bijvoorbeeld vanuit Groot Wegenonderhoud.

De aanpak van verkeersveiligheidsknelpunten en de realisatie van schoolzones dragen bij aan het verbeteren van de verkeersveiligheid. Daarnaast is het van belang te blijven investeren in het verduurzamen van mobiliteit.

De fiets is samen met het openbaar vervoer de sleutel tot een schoon, gezond en efficiënt vervoerssysteem. Om ervoor te zorgen dat nog meer mensen de fiets boven de auto verkiezen zijn verkeersveiligheid en goede

infrastructuur van groot belang. Voor de bereikbaarheid van de stad zijn goede snelfietsroutes cruciaal. Hiervoor zijn aanvullende budgetten noodzakelijk, waarbij ook hier nadrukkelijk wordt gezocht naar cofinanciering.

3.2 EEN GROEN ARNHEM

De groene leefomgeving van Arnhem vinden Digipanelleden verreweg het sterkste punt van Arnhem.

Arnhem wil een aantrekkelijke, gezonde, groene woon- en leefomgeving bieden, passend bij het veranderende klimaat, met oog voor biodiversiteit en dierenwelzijn. In onze stad krijgt de natuur alle ruimte omdat zij de basis vormt voor een prettige, gezonde en toekomstbestendige stad.

Het vergroten van de biodiversiteit, het erkennen van de intrinsieke waarden van dieren en het verbeteren van dierenwelzijn krijgt een centrale(re) plek in het beleid. Bijvoorbeeld bij onze eigen inkoop, bij het evenementenbeleid, bij wildbeheer en bij het beheersen van overlast van dieren.

Radicaal groene en toekomstbestendige stad

We kiezen ervoor om Arnhem radicaal te vergroenen, zowel kwantitatief als kwalitatief. Kwantitatief betekent dat de stad voldoet aan de 3-30-300 groennorm (3 significante bomen zichtbaar vanuit elke woning, 30% kroonbedekking per wijk en op 300m loopafstand een park van minimaal 1 hectare) en dat er minimaal 48m² toegankelijk groen per inwoner aanwezig is. Ook qua kwaliteit gaan we voor radicale vergroening wat betekent dat het groen moet bijdragen aan een aantal belangrijke onderwerpen zoals klimaatadaptatie, biodiversiteit, klimaatadaptatie, leefbaarheid en gezondheid.

De klimaatverandering begint zich steeds duidelijker te manifesteren. In de komende decennia zullen hitte, wateroverlast en droogte vaker en heviger optreden. Het is daarom nodig om de stad aan te passen op deze nieuwe weersomstandigheden. We vangen de gevolgen van de klimaatverandering op door hittestress, wateroverlast en droogte aan te pakken. Radicaal vergroenen zorgt voor een toekomstbestendige stad waarin het leven voor mens in de stad prettig en gezond blijft.

De natuur en daarmee de biodiversiteit staan onder grote druk. Vanwege de intensieve landbouw neemt de biodiversiteit in het buitengebied steeds verder af; de stedelijke omgeving wordt hierdoor steeds belangrijker voor het ontwikkelen van natuur en biodiversiteit. Onze stad heeft hiervoor ook grote potentie die we maximaal willen benutten. Dat kan door natuurinclusief te bouwen en het aanleggen van stedelijk groen waarin natuurwaarden centraal staan.

Bij het beheer van de bossen en natuurterreinen in ons buitengebied zetten we de natuur op één waarbij via natuurvolgend beheer de terreinen geleidelijk worden omgevormd naar toekomstbestendige, klimaatadaptieve en biodiverse bossen en natuurterreinen. We pakken ruimtelijke kansen ten aanzien van Natuurinclusieve landbouw en natuurontwikkeling door strategische aankopen te doen.

We zijn bezig met een beheervisie parken Sonsbeek, Zijpendaal en Gulden Bodem en Sonsbeek 125 jaar. Deze wordt binnenkort naar uw raad gestuurd. De parkenvisie kan aanleiding zijn tot extra investeringen.

Leefbaar door vergroenen

Aanwezigheid van groen is essentieel voor de leefbaarheid. Bewoners voelen zich prettiger in een groene omgeving. Radicaal vergroenen is daarom gericht op het realiseren van voldoende groen met een goede kwaliteit en toegankelijkheid voor alle Arnhemmers. Daarnaast biedt het groen goede mogelijkheden voor bewonersparticipatie. Zo willen we de sociale cohesie in wijken vergroten en er ook voor zorgen dat zoveel mogelijk mensen een actieve rol spelen bij het groen in hun woonomgeving.

Digipanellid: *"Ga door met vergroenen: verharding eruit, groen erin. Dicht gaten in de lanen. De Singels worden eindelijk weer mooi!"*

Digipanellid: *"Breng nog meer groen de stad in: sedumdaken, tegels vervangen voor groen."*

Naast mentale gezondheid draagt groen ook bij aan lichamelijke en mentale gezondheid. Groen heeft een positief effect op de kwaliteit van lucht, bodem en water. Minstens zo belangrijk is de rol die groen speelt in bewegen. Parken en groene routes en groen in de wijken nodigen uit tot spelen, wandelen, fietsen en sporten en leveren zo een belangrijke bijdrage aan de gezondheid.

In het komende jaar ontwikkelen we de aanpak voor het radicaal vergroenen van onze stad. Daarbij stellen we bijvoorbeeld een lokaal hitteplan op en werken we de klimaatadaptatietoets uit. Ook gaan we zoveel mogelijk en zo divers mogelijk groen toevoegen, onder andere door minimaal 10.000 bomen te planten. Bij de uitvoering van herinrichtingen – zoals die op de Van Muijlwijkstraat, Onderlangs en de Velperweg – kiezen we nadrukkelijk voor kwalitatief groen en ruimte voor mens en dier.

Ook de wijkgroenagenda's vormen een belangrijk onderdeel in het verder vergroenen van de stad. Voor alle wijken wordt daarom, in samenspraak met de bewoners, een wijkgroenagenda opgesteld. Daarin staan de belangrijkste wensen en mogelijkheden voor vergroening in de wijk. Aan de wijkgroenagenda's is een uitvoeringsbudget gekoppeld waarmee de minder complexe maatregelen snel uitgevoerd kunnen worden. In de wijkgroenagenda's wordt ook gekeken naar mogelijkheden voor het koele netwerk en de aanleg van buurtbosjes/parkjes.

Gezonde leefomgeving

Een gezonde, groene en veilige leefomgeving is een belangrijk uitgangspunt in de omgevingsvisie. In 2023 vertalen we dit naar een visie gezonde leefomgeving. We willen voldoen aan de kaderrichtlijn Water en streven naar het behalen van de normen van de WHO. Ook werken we aan de uitvoering van afspraken uit de Luchtagenda.
Om hieraan te kunnen bijdragen willen we deelnemen aan een subsidieregeling voor het verwijderen of onklaar maken van rookgaskanalen. Hiervoor is van de gemeente Arnhem cofinanciering nodig.

Ook monitoren we de voortgang van de milieudoelstellingen. Om ongewenste ontwikkelingen tegen te gaan verstevigen we het milieutoezicht (door de Omgevingsdienst Regio Arnhem, ODRA). Samen met de ODRA werken we aan een gezonde en veilige leefomgeving. Evenals de andere deelnemende gemeenten maken we budget vrij om formatie bij de ODRA aan te stellen. Met deze extra arbeidskrachten kunnen zij werk maken van de coördinatie en afstemming van het gezamenlijk milieubeleid.

Digipanellid: *"Wanneer we thema's als duurzaamheid, cultuur, onderwijs en leefklimaat aanpakken, wordt de stad vanzelf wat veiliger. Zorg voor kleine voedselbossen in parken en openbaar groen, zodat het openbaar groen ook bruikbaar wordt voor de burger, en de inwoners er zelf beter voor zullen zorgen."*

3.3 EEN KANSRIJK ARNHEM

We streven naar een Arnhem waarin al onze inwoners mee kunnen doen en een goed leven kunnen leiden, dat bij ze past. Het hebben van werk of anderszins bijdragen aan de samenleving, is voor ieder mens belangrijk. Mogelijkheden om jezelf te kunnen ontwikkelen en het recht op bestaanszekerheid vinden wij dan ook essentieel.

Ook is het ons doel dat elke Arnhemmer een stabiel en fijn thuis heeft. Dat iedereen woont in een geschikte en betaalbare woning in een buurt met voorzieningen passend bij zijn, haar of hen levensfase en zorgvraag. Iedereen die dat nodig heeft moet een beroep kunnen doen op onderdak en de juiste begeleiding of zorg om prettig en liefst zelfstandig te kunnen wonen. Daarom willen we zo snel mogelijk meer beschikbare, betaalbare en passende woningen toevoegen in gevarieerde wijken met voldoende veerkracht.

Digipanel: *"In sommige wijken van Arnhem heeft maar liefst 25% van de inwoners moeite met rondkomen."*

Bestaanszekerheid

In deze tijden waarin steeds meer mensen in hun bestaanszekerheid worden bedreigd, willen we in een zo vroeg mogelijk stadium in contact komen met inwoners die geldzorgen hebben. Ook willen we voorkomen dat hun geldzorgen problematische schulden worden. Wij willen gerichte preventieplannen maken voor de verschillende doelgroepen en insteken op belangrijke life-events.
Om te zorgen dat alle Arnhemmers kunnen rondkomen, gaan we de komende jaren van onze inkomensregelingen het bereik en de toegankelijkheid verbeteren. We verkennen ook de mogelijkheden om deze regelingen te harmoniseren.

Digipanellid: *"Om Arnhem leefbaar te houden, is het ook belangrijk te kijken naar de groep werkende mensen en niet alles te steken in armoedebeleid."*

We voeren gerichte communicatiecampagnes uit en werken veel samen met ketenpartners. We zorgen dat we op de juiste plekken aanwezig zijn zodat we onze inwoners pro-actief kunnen benaderen met ons hulpaanbod. Op scholen

zetten we in op financieel bewustzijn bij jongeren en het aanleren van financiële vaardigheden (vooral bij de overgang van 18- naar 18+). Daarnaast willen we meer ketenpartners bereiken met de training "Alert op geldzorgen".

Beschut werk

Voor beschut werk hebben we in de Arnhemse begroting (in 2022 en 2023) extra middelen vrijgemaakt en toegevoegd aan het re-integratiebudget. We intensiveren de inzet van beschut werk de komende jaren. Vooralsnog verwachten we niet alle middelen hiervoor nodig te hebben. We stellen voor om de rest van de middelen de komende jaren in de volle breedte in te zetten voor onze inspanningen op het gebied van re-integratie. Dit past bij onze visie dat (de ontwikkeling naar) een passende werkplek voor onze inwoners centraal staat en dat wij doen wat daarvoor nodig is.

Voor inwoners die werken naast de bijstand voeren we een Arnhemse bijverdienpremie in. We helpen mensen in de bijstand om zo goed mogelijk te participeren en zetten daarmee het werk van de afgelopen jaren voort.

Schuldhulpverlening

Schulden zijn een hardnekkig probleem in het leven van veel Arnhemmers. 12% van de Arnhemse huishoudens heeft zelfs problematische schulden. Het hebben van schulden geeft veel stress, gezondheidsproblemen, en vormt een belangrijke belemmering om aan het werk te gaan (en te blijven). Waar het mensen met kinderen betreft, heeft het bovendien enorm veel impact op het gezin. Het college is voornemens de schuldhulpverlening en vroegsignalering weer in eigen beheer uit te voeren. Bij deze overname van activiteiten is warme overdracht van dossiers cruciaal om de dienstverlening voor onze inwoners te continueren en vertrouwen op te bouwen. Daarnaast zal geïnvesteerd moeten worden om medewerkers aan ons te verbinden, de ICT op orde te hebben en bijvoorbeeld werkprocessen voor te bereiden.

In Immerloo starten we een pilot met een radicaal andere schuldenaanpak. Kern van deze aanpak is het direct wegnemen van de schuldenzorg en de proactieve benadering via de zogeheten doorbraakmethode. We zorgen voor een snelle oplossing van de schulden, en helpen daarna inwoners stappen te zetten richting bijvoorbeeld een taalcursus, participatie of werk.

Digipanellid: *"Armoede en gezondheid hangen direct met elkaar samen. Investeer in goede praktische hulpverlening bij schulden. Bied arme gezinnen met kinderen extra financiële steun. Investeer in een gezonde jeugd, maak ze financieel wijs. Ondersteun ouders bij het opvoeden voordat er problemen zijn, dat betekent preventie en normaliseren. Maak de ouders van nu sterk door laagdrempelige (online) voorlichting, en een plek en community waar ze met hun vragen terecht kunnen."*

Ervaringsdeskundigen

We hebben de afgelopen tijd onder meer binnen de campagnes Geldzorgen ervaring opgedaan in de samenwerking met ervaringsdeskundigen. Zij hebben meegedacht over de campagnes. Door hun verhaal te vertellen, fungeerden zij als ambassadeur. Ze verlaagden de drempel voor inwoners om hun geldzorgen bespreekbaar te maken. Dit zijn vrij incidentele acties geweest, maar wij willen hier meer gebruik van gaan maken. Dat is ook in lijn met ontwikkelingen binnen het sociaal domein waarin steeds meer aandacht uitgaat naar het inwonersperspectief, en met acties genoemd in beleidsplannen zoals de Armoedeaanpak en de Uitvoeringsagenda Schulddienstverlening.

Daarom zijn we voornemens een pilot te starten waarin een pool van ervaringsdeskundigen wordt gevormd (oftewel: een ervaringsraad) die meedenkt en advies geeft in de ontwikkeling van beleid. In eerste instantie vooral gericht op bestaanszekerheid, maar met de intentie om dit te verbreden naar andere terreinen.

Kinderen en jongeren

We willen jongeren laten opgroeien en opvoeden in een stimulerende en faciliterende omgeving. Een veilige woonomgeving en goede faciliterende onderwijshuisvesting zijn daarbij belangrijke randvoorwaarden. Daarom bieden we kinderen en jongeren in heel Arnhem een stevige en kansrijke basis. Per wijk of gebied kijken we of er aan deze basis iets extra moet worden toegevoegd, op basis van wat daar speelt bij gezinnen, kinderen en jongeren.

Onze aanpak voor jongeren richt zich op hun brede omgeving. Daarin spelen ouders, verzorgers, familieleden, vrienden, buurtbewoners, onderwijs, kinder- en jongerenwerk, wijkteams en sportvereniging een belangrijke rol. We stimuleren de ontwikkeling van kinderen en jongeren in brede zin; dus niet alleen hulp bij opgroeien en opvoeden maar in de ontwikkeling naar volwassenheid ook aandacht voor sport, spel, cultuur, kunst, natuur, literatuur, voeding, geld, gezondheid, etc. Zodat kinderen op meerdere manieren kunnen ontdekken waar hun talenten liggen en kansen krijgen om deze te ontwikkelen. Dit doen we met elkaar volgens het principe van de pedagogische wijk, want opvoeden en opgroeien doe je niet alleen: ''It takes Arnhem to raise a child''.

Digipanellid: *"Verantwoordelijkheid ligt niet altijd bij de overheid, maar meer bij ouders."*

De coronacrisis heeft zijn sporen nagelaten. Vooral kinderen merken daarvan de effecten. De voor hun relatief lange periode dat zij zonder leeftijdsgenoten hebben moeten doorbrengen heeft ervoor gezorgd dat er meer en complexere problematiek is. De kinderopvang en scholen merken de effecten. Ook hier werken we hard samen met ketenpartners in de stad om deze ontstane problematiek en achterstanden weg te werken. Bijvoorbeeld via het inzetten van extra dagdelen voorschoolse educatie en het aanbieden van onderwijs achterstandenbeleid op scholen binnen het primair onderwijs. Ook het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) draagt hieraan bij.

De raad heeft via motie 21M105 gevraagd om een campagne om de bewustwording en weerbaarheid van kinderen en jongeren ten aanzien van online seksualiteit bij de tijd te brengen. Om uitvoering te geven aan deze motie wil Arnhem in 2024 starten met een preventiecampagne online seksuele grensoverschrijding. Deze campagne wordt gedekt (€ 168.000 in 2024) vanuit de BR Beschermd en Weerbaar.

Onderwijs

Inclusief en passend onderwijs zijn de randvoorwaarden voor kinderen om hun ontwikkelkansen te kunnen benutten. Om deze te verwezenlijken zetten we ons samen met het onderwijs in om elk kind een passende plek binnen het onderwijs te bieden. Daarbij is het uitgangspunt om achterstanden te voorkomen en waar die onverhoopt toch zijn ontstaan zo snel en vroeg mogelijk weg te werken.

Digipanellid: *"De onderwijshuisvesting moet op orde komen, dit speelt al heel lang. Wellicht iets meer druk om op de grote besturen om wat scholen te fuseren en om snel groeiende nieuwe schoollocaties (die blijkbaar in een behoefte voorzien) beter te faciliteren."*

We stellen een beleidsrijk integraal huisvestingsplan op. In dit plan ondersteunen de schoolgebouwen de inhoudelijke opgave die onderwijs en gemeente met elkaar hebben om kinderen de beste ontwikkelkansen te kunnen bieden. Hiervoor geldt wel een winstwaarschuwing. Op dit moment is er € 3 miljoen per jaar beschikbaar maar de kosten worden hoger als gevolg van het feit dat het nieuwe IHP zowel de scholen in het primair onderwijs als het voortgezet onderwijs betreft. Daarnaast is er sprake van een sterke stijging van bouwkosten en inflatie. (In het raadsvoorstel over het IHP zullen de verwachtte kosten opgenomen worden).

Wijkgericht werken

Wijkgericht werken heeft in Arnhem met de invoering van de Teams Leefomgeving en 'Van Wijken Weten' al grote stappen gezet, daar bouwen we graag op door. De Koersnota 2.0 wordt in 2023 aan de gemeenteraad voorgelegd en de implementatie volgt in 2024. Daarbij willen we wijkgericht werken verder een plek geven in de totale werkwijze van de gemeente, ongeacht op welk beleidsterrein. Dat betekent dat we ontwikkelingen, knelpunten en kansen binnen de samenleving integraal oppakken, vanuit het perspectief van de inwoner en passend bij het 'DNA' van het gebied. Al het goede van Van Wijken Weten wordt behouden en we sturen bij waar nodig. Dit doen we samen met de stad.

Digipanellid: *"Teams leefomgeving moeten eigenlijk teams leefbaarheid heten. Zij moeten veel meer actief en aanwezig zijn in de wijk en de communicatie verzorgen naar de inwoners. Nu weten wijken van niets."*

We streven naar veilige wijken met voldoende voorzieningen. Zo gaan we met alle betrokkenen aan de slag met het winkelcentrum Drieslag, waar zorgen over leefbaarheid, veiligheid, sociale cohesie en een rommelige openbare ruimte samenkomen.

Financiële verantwoording wijken

De Begroting, turap en jaarrekening zijn mede opgebouwd op wijkniveau en aan de hand van wijkprogramma's. De kosten over een begrotingsjaar worden aan de hand van een doorbelastingssystematiek verdeeld over deze wijkprogramma's. Het verklaren van afwijkingen en een analyse van de realisatie van de gestelde doelen vindt plaats op wijkniveau én op stadsniveau. Het op deze wijze begroten en verantwoorden leidt echter tot onnodig veel administratieve lasten. Daarnaast draagt het verdelen van kosten over de wijkprogramma's niet bij aan het inzicht in het bereiken van de doelen met de bijbehorende budgetten als geheel. We gaan deze wijze van begroten en verantwoorden evalueren.

Preventief en flankerend welzijnsbeleid

De grote uitdagingen waar Arnhem voor staat, zoals de groeiende stad met een grote woonopgave de huisvesting voor bijzondere doelgroepen, de leefbaarheid en veiligheid in veerkrachtige wijken, een inclusieve samenleving en de (jeugd)zorgvraag van inwoners vragen om preventief en flankerend welzijnsbeleid. Zo willen we onder andere dat de wijken voldoende voorzieningen hebben, kinderen en jongeren die gezond en veilig opgroeien en dat Arnhemmers zich vrij en veilig kunnen bewegen. Ook voor volwassenen die in hun jeugd hun ontwikkelkansen niet volledig konden benutten is het hebben van perspectief essentieel. Beschikken over voldoende basisvaardigheden heeft een grote kwaliteit op alle domeinen van het leven. Vandaar dat er een divers cursusaanbod is voor volwassenen om laaggeletterdheid tegen te gaan.

Deze ambities die de gemeenteraad in de begroting heeft vastgesteld, vragen om een stevige sociale basis aan welzijn. Dit vraagt om een nieuwe blik op welzijn voor Arnhem, om een transformatie van welzijns(subsidie)beleid naar een betere aansluiting bij de complete opgave en begroting. Welzijn, zoals we dat nu kennen, is met bovenstaande onvoldoende meegegroeid en op dit moment nog niet genoeg klaar voor de toekomst. De huidig ingeboekte taakstelling van € 545.000, opgenomen sinds de perspectiefnota 2020, draagt niet bij aan het realiseren van deze ambities. In de Begroting voor 2024 nemen we incidenteel middelen op voor subsidies voor welzijn.

Daarnaast willen we onze subsidieorganisatie en het subsidieproces versterken en- professionaliseren middels het instellen van een zogeheten subsidiehuis. Het anders inrichten van het subsidieproces, het positioneren van het subsidiebureau en tools om monitoring richting subsidiepartners te organiseren, vragen om tijd en middelen.

Buurtconciërges

De verlengde pilot van de buurtconciërges loopt nog tot in 2024. Voor 2024 is dekking aanwezig vanuit het werkinvesteringsfonds, net zoals in 2023. De pilot van de buurtconciërges zal worden geëvalueerd. Op basis van die evaluatie zal een voorstel worden gedaan voor de inzet van buurtconciërges in 2025 en verder.

Nationaal Programma Arnhem-Oost

Het Nationaal Programma Arnhem-Oost is een integrale, langjarige aanpak die nodig is om de achterstanden op het gebied van onderwijs, werk & inkomen, wonen, gezondheid, leefbaarheid en veiligheid aan te pakken. Met het programma werken we ook aan het benutten van het potentieel talent in de stad, zeker nu we door de vergrijzing geconfronteerd worden met krimpend arbeidspotentieel. Daarnaast investeren we hiermee in de sociale samenhang, waarin mensen met elkaar en de omgeving verbonden zijn en daardoor ook elkaar helpen. Sociale samenhang draagt bij aan een betere leefbaarheid in de wijk(en) en voorkomt problemen. De aanpak wordt langs drie lijnen opgebouwd: *Opvoeden en Opgroeien*, een optimale ontwikkeling voor ieder kind (min 9 maanden) en iedere jongere (tot 27 jaar); *Werk en Inkomen*, bestaanszekerheid voor ieder gezin en huishouden en *Wonen en Leven*, leven in een duurzame woning en in een leefbare en veilige buurt.

Het doel is de jeugd in de bij Arnhem-Oost behorende wijken – Presikhaaf, Malburgen, Arnhemse Broek, Klarendal en Geitenkamp – meer perspectief te bieden op een kansrijke maatschappelijk deelname. We willen in één generatie het verschil maken door over een langere periode te zorgen voor gelijke kansen. Zo is bijvoorbeeld op korte termijn op de Geitenkamp meer nodig dan het reguliere jongerenwerk, dat al zeer onder druk heeft gestaan en in de huidige vorm ontoereikend is gebleken. Ook de transformatie van de Vlindertuin naar een broedplaats voor talentontwikkeling ter versterking van de leefbaarheid in de Geitenkamp is nog onvoldoende gerealiseerd.

Veiligheid

De veiligheidsopgave in Arnhem is onverminderd groot, te denken valt aan drugscriminaliteit en wijken met kinderen en jongeren die daarmee te maken hebben, overlast van onberekenbare personen op straat en een toename aan evenementen met een risico op geweld. Dit tegen een achtergrond van toenemende armoede en onzekerheid over de toekomst.

Voor de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling focussen we ons op drie pijlers: meer inzetten op preventie en vroegsignalering, huiselijk geweld duurzaam stoppen en oplossen, en aandacht voor specifieke doelgroepen. Daarvoor is integrale sturing op zorg en veiligheid en intensieve samenwerking met onze partners uit het zorg-, welzijn- en veiligheidsdomein nodig.

Digipanellid: *"Door falend beleid van vele jaren van de overheid zijn er teveel kwetsbare personen in onze stad die ervoor zorgen dat de veiligheid en leefbaarheid in de stad onder druk komen te staan. Politie heeft er een hoofdtaak aan. We zullen weer meer moeten investeren aan preventie."*

Momenteel worden investeringen in het veiligheidsdomein voor een aanzienlijk deel bekostigd uit incidentele middelen, waarvan een deel door het Rijk. Dit geldt voor de aanpak inzake jeugdcriminaliteit, handhaving,

radicalisering, woonoverlast, seksuele intimidatie en veilige demonstraties, manifestaties en evenementen. Het incidentele karakter van de middelen vormt een aandachtspunt, omdat een lange adem is vereist om het verschil te kunnen maken. Daarnaast zien we dat van de gemeente in toenemende mate aansturing en uitvoeringskracht in de wijken en op straat wordt gevraagd, hetgeen de komende jaren hoogstwaarschijnlijk extra inspanningen met zich mee zal brengen. Ook zal een uitbreiding van de capaciteit voor wet Bibob-toetsing en controle noodzakelijk zijn indien de ambitie om alle vastgoedtransacties hieraan te onderwerpen vast beleid wordt. Daarnaast zal de vervanging van het systeem van camera's die zorgen voor een veilige binnenstad vragen om een extra investering.

Preventieve jeugdbescherming Veilig, Aanwezig, Vertrouwd

In 2022 is besloten structureel invulling te geven aan preventieve jeugdbescherming en de pilot VAV (Veilig, Aanwezig en Vertrouwd) structureel te beleggen. De pilot is succesvol afgerond; het laat zien dat jeugdbeschermingsmaatregelen daadwerkelijk worden voorkomen. Deze structurele verlenging van de pilot konden we dekken uit eerder beschikbaar gestelde (rijks)middelen jeugdzorg.
Met deze (extra) middelen kunnen we de komende 4 jaar jaarlijks tien extra gezinnen in Arnhem geholpen worden. De meerjarige uitbreiding dekken we daarbij uit de bestemmingsreserve WMO & Jeugdzorg.

Integraal accommodatiebeleid

Meer dan een kwart van de Arnhemmers is maatschappelijk actief. In de afgelopen jaren is de wens ontstaan om integraal te kijken naar het gebruik, beheer en exploitatie van accommodaties die vallen onder de definitie 'maatschappelijk'.

Maatschappelijke accommodaties zijn fysieke plekken die sociale cohesie ondersteunen, doordat ontmoeting en verbinding in de wijk en buurt kan plaatsvinden. Ze kunnen gebruikt worden voor onderwijs, culturele activiteiten, sport en/of welzijnsactiviteiten, natuureducatie en bijvoorbeeld dienstverlening in de wijken.

Momenteel worden (gemeentelijke) plekken nog onvoldoende goed benut, of passen ze niet bij de behoefte van inwoners, organisaties en professionals. Voor organisaties als de Kledingbank en Ecovrede bijvoorbeeld is het een voortdurende zoektocht naar passende huisvesting. Door gericht beleid, inspanningen en betere afstemming op elkaar, kunnen we groeien naar een stad waar bijvoorbeeld MFC's, buurthuizen, sportclubs en scholen centrale plekken in de wijk kunnen zijn. Daarom komen we dit jaar met een integraal accommodatiebeleid, waarbij afstemming zal plaatsvinden met het Integraal Huisvestingsplan voor het onderwijs dat ook wordt opgesteld.

Sport en bewegen

Sport en bewegen is belangrijk voor jong en oud en draagt bij aan de fysieke en mentale gezondheid van Arnhemmers. Om te kunnen blijven voorzien in de sportbehoefte van onze inwoners is het nodig dat er voldoende en kwalitatief goede speelvelden beschikbaar zijn en blijven. In groeiende wijken zijn momenteel verenigingen met een ledenstop vanwege te weinig beschikbare velden. Om dit te voorkomen vragen een aantal locaties om aandacht.

Het hockeyveld waarop hockeyvereniging HCM speelt, is toe aan vervanging. Deze vereniging heeft een groot aantal leden en bedient bovendien een groot aantal jongeren uit de omliggende wijken.

Voetbalvereniging Arnhemse Boys in Schuytgraaf is één van de sterkere (vitalere) verenigingen in Arnhem met een belangrijke functie in de wijk. Afgezien van een tijdelijke kleine dip in ledenaantal in verband met Covid, kent de club sinds een aantal jaar een stabiel ledenaantal van 700 leden. Meer leden kan de club in verband met de capaciteit van de huidige velden niet huisvesten. De meest logische oplossing is om een natuurgrasveld waarvan de Arnhemse Boys gebruik maken, om te zetten naar een (duurzaam) kunstgrasveld. Een kunstgrasveld is namelijk nagenoeg continu bespeelbaar, terwijl een natuurgrasveld maar zeer beperkt bespeeld kan worden in verband met de kwaliteit van het veld. Met deze omzetting zouden de Arnhemse Boys veel meer Arnhemse jeugd kunnen laten voetballen.

71% van de Arnhemse kinderen voldoet niet aan landelijke beweegnorm. In opdracht van de raad (motie 21M103) hebben we onder de noemer 'Het Geheim van Papendal' Arnhemse sportdagen georganiseerd op Papendal. Hierbij is gekozen voor een langduriger traject van dertig weken gedurende het schooljaar 2022-2023, waarbij elke week een andere groep basisschoolleerlingen (groep 6 t/m 8) langskomt op Papendal voor een dagvullend pedagogisch verantwoord lesprogramma, dat breder is dan enkel sport. Gedurende de dag gaan de kinderen onder andere aan de slag met de 'Olympische waarden' (excelleren, respect en vriendschap), gaan ze het 'Olympic Training Centre' ontdekken, ontdekken ze welke sport bij hen zou kunnen passen door het ervaren van verschillende sporten, maken ze kennis met gezonde voeding en ervaren ze ook. Op dit moment wordt gewerkt aan een evaluatie van het traject. Mocht de evaluatie positief zijn dan zouden we het lesprogramma willen verlengen. Uiteraard vraagt dit om budget.

Op dit moment is het echter lastig om deze sportambities te realiseren omdat er nog een structurele taakstelling van € 105.000 uit 2015 open staat, die op de sportbegroting drukt.

Uitbreiding capaciteit opvang dakloosheid

Er is een toename in het aantal dakloze bezoekers. Deze toename wordt veroorzaakt door EU-burgers in combinatie met een toename in het aantal bezoekers met psychiatrische problemen en/of verward gedrag. Hierdoor is er een structurele personele krapte bij het Kruispunt ontstaan. Daarnaast blijkt dat de geleverde extra inzet bij de nachtopvang De Duif tijdens de winterperiode inmiddels voor meerdere jaren benodigd is. De stichting zal hiervoor de personele bezetting moeten uitbreiden. Voor deze uitbreiding bij Kruispunt en De Duif is in 2024 tot en met 2027 € 120.000 per jaar nodig. Tot slot blijkt uit de praktijk dat de capaciteit van de opvanglocaties voor gezinnen al langere tijd onvoldoende is. Samen met het Leger des Heils wordt momenteel gezocht naar een nieuwe locatie voor woonplekken met ambulante begeleiding voor dakloze gezinnen. De verwachting is dat deze uitbreiding voor de periode vanaf 2023 voor de komende jaren nodig is. In de lopende verkenning zijn de kosten vooralsnog geraamd op € 200.000 per jaar. Voor 2023 en 2024 (via overheveling) is budget beschikbaar in de brede aanpak middelen dakloosheid. Dekking voor de jaren 2025 tot en met 2027 kan gerealiseerd worden uit de BR Beschermd en Weerbaar.

De toename van dakloosheid van met name kwetsbare dakloze EU-burgers draagt bij aan de overlast in de binnenstad en parkeergarages. De genomen beheersmaatregelen sorteren nog onvoldoende effect. We willen de dakloosheid oplossen conform het Nationaal Actieplan Dakloosheid en iedereen helpen. Ook deze doelgroep. De noodzaak hiervoor is groot en starten we in 2023 al op. We verwachten voor minimaal 2 jaar aanvullende opvang in Arnhem nodig te hebben en daarmee ook de overlast die wordt ervaren terug te dringen, dit vraagt uiteraard om budget.

3.4 EEN VERBONDEN ARNHEM

Digipanellid: *"Door elkaar en elkaars cultuur te leren kennen zullen we beter samen met elkaar kunnen leven."*

We streven naar een stad waarin Arnhemmers solidair zijn en naar elkaar om kijken. Een stad waar verbindingen worden gelegd door toegankelijk en bereikbare kunst, cultuur en erfgoed. Een stad ook waar iedereen zichzelf kan en mag zijn.

We investeren zowel in de culturele top, het middensegment, makers en ook in de breedtekunst. Voor programmering die zich richt op crossovers, verbinding en vernieuwing is meer geld vrijgemaakt. Zo blijft het aanbod levendig en aantrekkelijk. Belangrijke troef is ook het vergroten van de cultuurdeelname in Arnhem-Zuid door daar meer culturele voorzieningen te realiseren.

Een stad die vooruit wil, heeft ruimte voor mensen met ideeën nodig. Ruimtes voor onderzoek, ontwikkeling en experiment. Zo komt innovatie en vernieuwing tot stand. Een stad waar volop van deze plekken voor onderzoek en experiment voorhanden zijn trekt mensen aan die hierop willen voortbouwen of mee willen liften op het imago dat ontstaat. Zo kan een stad groeien, in aantrekkingskracht en werkgelegenheid. Ook in Arnhem zetten we in op het creëren van plekken in de stad waar kennis en werkpraktijk worden gebundeld en volop interactie ontstaat. Bijvoorbeeld op het gebied van duurzaamheid, innovatie en mode. Plekken waar samenwerking kan ontstaan tussen kunst, design, het Arnhemse bedrijfsleven en het onderwijs. Zo ontstaat een gunstig maakklimaat. Het realiseren van meer ruimte in de stad voor deze creatieven is hiervoor een voorname succesfactor.

Op basis van de huidige prognoses (Rapport Huisvesting Culturele en Creatieve sector Arnhem, Bureau Buiten) dreigt binnen de komende twee jaar een substantieel tekort aan ateliers, werk- en oefenruimtes voor de creatieve en culturele sector in Arnhem van 15.500m2. Handelswijze van het college tot nu toe was om de markt nieuwe creatieve bedrijfsverzamelgebouwen te laten realiseren via een tegemoetkoming in de onderzoeks- en plankosten (plan van Aanpak Huisvesting culturele en creatieve ondernemers). Die werkwijze heeft nog niets opgeleverd. Gezien bovengenoemd cultureel en economisch belang kiest het college er nu voor om zelf een actievere rol te spelen. Het college wil waar nodig strategische gebouwaankopen realiseren en bovendien de financiële ruimte hebben om noodzakelijke investeringen in potentiële creatieve broedplaatsen en atelierruimte mogelijk te maken. Mede zo kunnen huurlasten worden beperkt. Een beoogde strategische aankoop en/of investering is ook een culturele manifestatieruimte of kunsthal van enige omvang. Met het wegvallen van de Cobercofabriek als uitvalsbasis ontbreekt nu een dergelijke centrale plek en voorziening in Arnhem.

Zichtbaar en beleefbaar erfgoed

Arnhem is een prachtige stad met erfgoed om te koesteren. We willen het erfgoed in onze stad zo zichtbaar en beleefbaar mogelijk maken, zodat onze inwoners en bezoekers kunnen stilstaan bij en genieten van waardevolle bouwwerken die van generatie op generatie zijn doorgegeven. We vinden het belangrijk dat ons erfgoed goed beschermd blijft. Om dit te borgen, willen we eerst inzichtelijk maken welk gebouwd erfgoed onze stad rijk is. Dit is eveneens van belang voor de Omgevingswet die per 1 januari 2024 in werking treedt en de verstedelijkingsopgaven waar we als stad voor staat. Als we weten over welk gebouwd erfgoed we beschikken, kunnen we kansen benutten en erfgoed als wettelijk vereiste vroegtijdig meewegen in ruimtelijke ontwikkelingen. Daarom gaan we aan de slag met een

inventarisatie van gebouwd erfgoed zoals waterbouwkundige monumenten (sluizen, gemalen en bruggen) en uiteenlopende gebouwen. Deze inventarisatie wordt opgenomen in een (digitale) Cultuurhistorische Waardenkaart, waarvan ook een publieksversie wordt gemaakt. Voor het op deze manier zichtbaar en beleefbaar maken van erfgoed, trekken we in 2024 incidenteel € 60.000 uit. Hiervoor zetten we de middelen voor de invoering Omgevingswet in.

Ruimhartig en gastvrije opvang

Met alle onrust in de wereld willen we als Arnhem een gastvrije stad zijn. We vangen vluchtelingen en ontheemden van waar ook ter wereld ruimhartig op en realiseren duurzame en structurele opvang. We bieden vluchtelingen (met en zonder papieren) en ontheemden perspectief. Nieuwkomers heten wij welkom in Arnhem. Wij helpen ze met wonen, werken, geld, opleidingen en gezondheid zodat ze mee kunnen te doen in onze Arnhemse samenleving.

Hoewel het bieden van opvang aan vluchtelingen in principe aan het Rijk is en door het Rijk gefinancierd moet worden, willen we het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) - dat als uitvoerder van het opvangbeleid met onvoldoende opvangcapaciteit kampt – actief ondersteunen bij het vinden van nieuwe locaties.

Met de realisatie van opvanglocatie Schuytgraaf beschikken we in Arnhem over ruim 2000 opvangplekken voor vluchtelingen. Voor het overgrote deel zijn dit tijdelijke plekken. Het is onze ambitie om permanent 2000 plekken beschikbaar te hebben. Dit doel kunnen we in 2027 bereiken door vanaf 2024 jaarlijks 400 permanente plekken te realiseren.

Huisvesting bijzondere doelgroepen

In de Nota Wonen en Zorg, die recent door de raad is vastgesteld, staan onze ambities met betrekking tot de huisvesting van bijzondere doelgroepen. We willen daarom aan de slag met zowel het beter toewijzen en benutten van huisvesting als met het beter spreiden en uitbreiden van het aantal passende en betaalbare woningen voor bijzondere doelgroepen. Hierbij kan het bijvoorbeeld gaan om het ontwikkelen van een tussenvoorziening voor statushouders, uitbreiding van woningen voor extreme overlastgevers, het realiseren van flexwoningen, aankopen en verbouwen van panden (al dan niet voor specifieke doelgroepen, en/of ten behoeve van een betere spreiding over de wijken).

Inclusieve en moderne gemeente

Arnhem wil een inclusieve stad zijn met een inclusieve gemeentelijke organisatie. Een plek waar iedereen zich gezien, gehoord, gewaardeerd en veilig voelt. Waar iedereen gelijkwaardig is en zo behandeld wordt. En waar iedereen dezelfde kansen heeft.

Dit jaar (1 juli) starten we het herdenkingsjaar voor de afschaffing van de slavernij, 150 jaar geleden. Een belangrijk onderdeel voor Arnhem is het onderzoek naar onze Slavernijgeschiedenis, dat in het najaar zal verschijnen. Naar aanleiding van dit wetenschappelijk onderzoek willen we een programma opzetten om de bewustwording en kennis van het slavernijverleden te vergroten bij inwoners, organisaties en collega's. In dit programma zitten activiteiten met betrekking tot ons gedeelde Koloniaal en Slavernijverleden en de doorwerking daarvan naar het Arnhem van nu.

Arnhem wil niet alleen een inclusieve maar ook een toegankelijke stad zijn. Deze collegeperiode is reeds geld gereserveerd zodat we breder kunnen investeren in de toegankelijkheid van de openbare ruimte en ons eigen vastgoed (zoals de sportaccommodaties van het Sportbedrijf, de MFC's en een deel van de verkiezingslocaties).

Daarnaast willen we de toegankelijkheid van bedrijven waar veel consumenten komen verbeteren, zoals de horeca, detailhandel en dienstverlening met een baliefunctie. De raad heeft bij het vaststellen van de Arnhemse Standaard Toegankelijkheid (AST) via een motie verzocht om te onderzoeken of een toegankelijkheidsfonds een bijdrage kan leveren aan het succesvol implementeren van de AST. Met de gelden uit dit fonds kunnen bedrijven waar veel consumenten komen, gedeeltelijke financiering aanvragen voor hun aanpassingen ten behoeve van toegankelijkheid.

Naast inclusief streven we ernaar een moderne gemeente te zijn met een betrouwbare dienstverlening. Inwoners, bezoekers, bedrijven en organisaties willen we vanuit een dienstbare, klantgerichte, open en mensgerichte houding tegemoet treden. De wens is om al bestaande goede praktijken en visies bij elkaar te brengen en nog veel meer dan nu te werken en denken vanuit het perspectief van inwoners en bedrijven.

We willen de kansen op het gebied van dienstverlening naar de inwoner, instellingen en bedrijven beter benutten. Daarom richten we een organisatieprogramma Dienstverlening in en werken we in 2023 aan een visie op de gemeentelijke dienstverlening. Deze visie moet antwoord geven op kaderstellende vragen als: Wat mogen inwoners van ons verwachten? Hoe sluiten we aan bij Europese en landelijke dienstverleningskaders? Hoever gaan we met onze digitalisering? Hoe bieden we ruimte aan toegankelijke dienstverlening voor iedereen? Welke normen hanteren wij en hoe borgen we dat we deze ook echt halen? Begin 2024 verwachten we deze visie aan de raad te kunnen voorleggen. We verwachten voor het hieruit volgende plan van aanpak, de uitvoeringsagenda en de eerste implementatie budget vrij te moeten maken.

Diverse en duurzame evenementen

Evenementen in Arnhem moeten zo divers, inclusief, laagdrempelig en duurzaam mogelijk zijn en mogen niet ten koste gaan de natuur. Daarom worden evenementen beter over de stad gespreid. Laagdrempelige en succesvolle evenementen willen we graag behouden. De subsidieregeling wordt herzien waardoor deze evenementen kunnen blijven bestaan.

Digipanellid: *"Minder geld naar de 'prestigieuze' evenementen, met enorm dure curators en 'kunst'. Doe niet te moeilijk over alsmaar een bepaald cachet uit willen stralen als stad, maar biedt aan wat de gewone mens verlangt. Góede evenementen leveren enorm veel geld en aanzien op!!"*

Daarnaast vinden we het belangrijk dat Arnhemse evenementen toegankelijk zijn voor iedereen. Naar aanleiding van de motie 'Maak werk van (dekking voor) de Arnhemse Standaard Toegankelijkheid (AST) uit november 2019 is een traject gestart om evenementen toegankelijk te maken voor mensen met een anderswerkend lichaam. Hierbij is sinds 2020 een koplopersgroep, bestaande uit evenement- en festivalorganisatoren, betrokken. Voor veel Arnhemmers met een anderswerkend lichaam is het vaak niet mogelijk of moeilijk om evenementen te bezoeken, terwijl de gemeente Arnhem ernaar streeft dat iedereen mee kan doen en dat niemand wordt uitgesloten.

Samen met de koplopersgroep, het Arnhem Platform Chronisch Zieken en Gehandicapten (APCG) is er een checklist toegankelijkheid voor evenementen gemaakt, die organisatoren kunnen gebruiken. We zijn van plan om deze checklist als referentiekader bij subsidie- en vergunningverlening verplicht te stellen. Tijdens een recente bijeenkomst met organisatoren bleek dat zij het toegankelijker maken van hun evenementen omarmden maar dat ze behoefte hebben aan kennis- en ervaringsuitwisseling en contact en begeleiding met ervaringsdeskundigen. Daarom willen we hiervoor een digitale kennisbank inrichten en kennissessies, workshops, netwerkbijeenkomsten en spreekuren organiseren voor de hele evenementensector. Bij de uitvoering hiervan willen we de Cultuur Academy (voorheen Schakel025) en het APCG inschakelen.

Nieuwe vormen van burgerparticipatie

Bij het tot stand komen en de uitvoering van beleid, zetten we nieuwe vormen van burgerparticipatie in, zoals digitale wijkpanels en burgerberaden. De pilot digitale wijkpanels draait in de wijken De Laar en Presikhaaf. Bij de burgerberaden trachten we via loting voor een representatieve afspiegeling van de Arnhemse samenleving. Bij de burgerberaden trachten we via loting voor een representatieve afspiegeling van de Arnhemse samenleving te zorgen.

Ook hebben we sinds november 2022 op initiatief van de raad een kinderburgemeester. Na het eerste jaar, in juni, volgt een tussenevaluatie zodat de bevindingen kunnen worden meegenomen in het selectieproces voor de volgende kinderburgemeester in september.

Digipanellid: *"Werk samen met groepen uit de bevolking om mee te helpen aan de veranderingen. Zo maak je het echt een thema voor de burgers en heb je directe feedback. Wees open en duidelijk wat er gedaan wordt. Transparante overheid is een must."*

Digipanellid: *"Betrek de bevolking er echt bij en niet via allerlei "schijncircussen". Communiceer eens eindelijk en wees open en transparant."*

Burgerzaken

De hoeveelheid werk voor Burgerzaken neemt aanzienlijk toe door enerzijds de groei van de bevolking en anderzijds extra taken waarvoor geen volledige compensatie vanuit het Rijk komt. Het extra werk – dat onder meer volgt uit de Landelijke Aanpak Adreskwaliteit en de Wet nieuwe procedure vaststelling verkiezingsuitslagen – vraagt niet alleen meer personeel, maar ook hoger gekwalificeerd en dus duurder personeel.

Naast taken uit deze (wettelijke) verplichtingen, voert Burgerzaken extra werkzaamheden uit voor de registratie van asielzoekers (BRP-straten). Bovendien rekenen we vanaf 2024 op een grote toename van het aantal paspoortaanvragen, omdat paspoorten sinds 2014 voor een periode van 10 jaar geldig zijn. In de begroting is vanaf 2024 al deels rekening gehouden met hieruit volgende hogere legesopbrengsten.

Het budget voor het organiseren van verkiezingen is toe aan actualisatie. Op deze manier hebben we weer een realistisch bedrag beschikbaar waarmee we onder meer ook de gestegen en (onvermijdbare) kosten voor zaken als drukwerk, stembureaus en stembureauleden kunnen financieren.

Ambities met dekking

Een aantal van de hiervoor genoemde ambities kan zoals aangegeven gedekt worden door bestaande budgetten in te zetten of door de inzet vanuit bestemmingsreserves, zodat we kunnen starten met het verwezenlijken van deze ambities. In onderstaande tabel staan de betreffende ambities plus de voorgestelde dekking:

Gedekt uit bestemmingsreserves of bestaande budgetten	2024	2025	2026	2027	I/S
Motie Online bew ustw ordingsaanpak voor jongeren (21M105)	-168				I
Dekking Online bew ustw ordingsaanpak jongeren uit BR Beschermd en weerbaar	168				I
Investeren in jongerenw erk zw aardere doelgroepen Geitenkamp	-75	-75			I
Vlindertuin Geitenkamp	-75	-75			I
Immerloo Schuldenvrij	-250	-250			I
Dekking jongerenw erk en Vlindertuin Geitenkamp en Immerloo Schuldenvrij uit middelen Arnhem Oost	400	400			I
Implementatie subsidiehuis	-60				I
Dekking implementatie subsidiehuis uit BR WMO & Jeugdzorg	60				I
Preventieve jeugdbescherming Veilig, Aanw ezig, Vertrouwd. Uitbreiding pilot	-180	-180	-180	-180	I
Dekking uit BR Wmo en jeugdzorg: VAV uitbreiding pilot	180	180	180	180	I
Inzet ervaringsdeskundigheid binnen maatschappelijke opvang		-75	-75	-75	I
Dekking uit BR Beschermd en weerbaar: Inzet ervaringsdeskundigheid binnen maatschappelijke opvang		75	75	75	I
Uitbreiding capaciteit Kruispunt en De Duif		-120	-120	-120	I
Uitbreiding gezinsopvang		-200	-200	-200	I
Dekking uitbreiding capaciteit Kruispunt, De Duif en gezinsopvang uit BR Beschermd en w eerbaar		320	320	320	I
Cultuurhistorische Waardenkaart	-60				I
Dekking cultuurhistorische Waardenkaart uit invoeringsbudget Omgevingswet	60				I
Buurtconciërges	-425				I
Buurtconciërges dekking uit WIF	425				I
Buurtconciërges overheveling dekking uit WIF	-425				I
Totaal Gedekt uit bestemmingsreserves of bestaande budgetten	**-425**	**0**	**0**	**0**	

GEMEENTE ARNHEM
Postbus 9029
6802 EL Arnhem
Tel: 0800-1809 (gratis)
E-mail: info@arnhem.nl

Rapportage

Digipanelonderzoek

Meedenken over de ambities van de gemeente Arnhem

Opdrachtgever:	Paul Smeulders, wethouder
Opdrachtnemer:	Joost Fledderus, Wilco Liebrand, Renée van Os, Afdeling Informatie (Onderzoek en Statistiek)
Zaaknummer:	144313
Datum:	21-3-2023

Inhoudsopgave

Samenvatting 2
1 Inleiding 3
2 Sterke kanten van Arnhem 4
3 Belangrijke beleidsthema's 6
4 Adviezen aan het college 10
4.1 Inhoudelijke adviezen 10
4.2 Algemene adviezen 13
5 Adviezen over het spreiden van woningen en opvang kwetsbare inwoners 15
5.1 Spreiding woningen 15
5.2 Spreiding opvang kwetsbare inwoners 16
5.3 Adviezen 18

Samenvatting

- **1.161 Digipanelleden** hebben in de periode van 8 februari tot en met 24 februari 2023 meegedacht over de ambities van de gemeente Arnhem.
- **Groen, parken en ligging** zijn volgens de Digipanelleden de sterkste kanten van Arnhem.
- **Onderwijs, leefbaarheid en milieu en klimaat** zijn volgens de Digipanelleden de belangrijkste thema's om de komende jaren in te **investeren.** Ook veiligheid, armoede en gezondheid vinden Digipanelleden belangrijke thema's.
- **1 miljoen euro** investeren Digipanelleden het liefste **in het verbeteren van de leefbaarheid.**
- Als er **bezuinigd** moet worden**,** dan kiezen Digipanelleden het vaakst voor **kunst en cultuur.**
- **55% van de Digipanelleden** is het eens met de stelling dat in **elke Arnhemse wijk de aantallen betaalbare en dure woningen meer in evenwicht moet zijn.**
- **56% van de Digipanelleden vindt het spreiden van kwetsbare inwoners over de stad goed,** ook als dat betekent dat er meer opvang in hun eigen wijk plaatsvindt.
- De Digipanelleden hebben **veel adviezen** meegeven aan het college:
    - Bijna 900 adviezen over thema's die de leden zelf belangrijk vinden.
    - Ruim 700 adviezen over de spreiding van betaalbare en dure woningen en de opvang van kwetsbare inwoners.
- **Al deze adviezen zijn in de bijlage bij dit rapport te lezen.**

1 Inleiding

Ieder jaar maakt de gemeente Arnhem een ‘Perspectiefnota’. Deze nota beschrijft belangrijke ontwikkelingen in de stad en welke invloed deze hebben op de ambities van de gemeente. Dit jaar hebben we de leden van het Digipanel gevraagd om mee te denken over die ambities. Deze rapportage beschrijft de resultaten van dit onderzoek.

Doel en vragen
Het doel van het onderzoek was om adviezen op te halen voor de gemeente, en dan specifiek voor het college. De volgende vragen zijn gesteld:

- Wat zijn volgens u de twee sterkste kenmerken van Arnhem?
- Stel, u heeft 1 miljoen euro te besteden om van Arnhem een betere stad te maken. Waar zou u dit geld aan uitgeven?
- Stel, de gemeente moet 1 miljoen euro bezuinigen. Waar zou u dit geld op besparen?
- Hieronder staan een aantal thema's in willekeurige volgorde. Kunt u aangeven hoe belangrijk u deze thema's vindt voor Arnhem om de komende jaren extra in te investeren? [thema’s: armoede, veiligheid, werkgelegenheid, gezondheid, onderwijs, milieu en klimaat, inclusieve samenleving, kunst en cultuur, woningbouw, leefbaarheid]
- Welk advies wilt u het college geven over de aanpak van de thema’s die u belangrijk vindt?

Daarnaast zijn vragen gesteld over de volgende twee onderwerpen:

- de spreiding van woningen voor inwoners met verschillende inkomens over de verschillende Arnhemse wijken;
- de verdeling van opvanglocaties voor kwetsbare inwoners over de verschillende Arnhemse wijken (zoals opvang voor daklozen, ex-gedetineerden, vluchtelingen en inwoners met een psychiatrische aandoening).

Meer dan duizend respondenten
In de periode 8 februari tot en met 24 februari 2023 is het Digipanel via e-mail uitgenodigd het onderzoek. Het Digipanel bestaat uit 3.891 leden. 1.161 Digipanelleden hebben de vragenlijst ingevuld, een respons van 29,8%. Alhoewel het Digipanel niet volledig representatief is voor de gemeente Arnhem, geven de resultaten van het onderzoek wel een goed beeld van wat er leeft in de stad, en wat belangrijke aandachtspunten zijn in relatie tot de Perspectiefnota. We hebben deze groep ‘kritische meedenkers’ bedankt voor hun bijdrage. Zij krijgen de gelegenheid hun advies toe te lichten tijdens de ‘Inspiratiemarkt’ die op 10 mei 2023 plaatsvindt.

Alle adviezen van Digipanelleden zijn te bekijken
Dit rapport geeft een samenvatting van de antwoorden van de Digipanelleden. Voor de antwoorden op de open vragen hebben we ons in de eerste plaats laten leiden door de meest genoemde thema’s. Andere, opvallende antwoorden hebben we ook een plek proberen te geven. We vinden echter elk gegeven antwoord waardevol. Daarom zijn alle antwoorden ook in een bijlage onder elkaar gezet.

2 Sterke kanten van Arnhem

Groen en ligging sterkste kanten van Arnhem volgens het Digipanel
Groen, parken en ligging. Deze sterke punten van Arnhem noemen Digipanelleden het meest. Als we de sterke kanten die genoemd worden in thema's categoriseren, springen er drie thema's uit: leefomgeving, kunst en cultuur, en bereikbaarheid.

- *Leefomgeving*

Binnen het thema leefomgeving noemt veruit de grootste groep Digipanelleden kenmerken die gaan over groen in en rondom de stad. Verschillende 'groene' kenmerken komen aan bod: parken (zoals park Sonsbeek), natuurgebieden (zoals de Veluwe en de Betuwe), de omliggende bossen, het heuvelachtige landschap en de rivieren (zoals de Rijn).

Naast groen wordt ook de aanwezigheid van voldoende voorzieningen vaak genoemd. Specifiek noemen Digipanelleden het compacte gevoel door een gezellige binnenstad die dorps aanvoelt.

- *Kunst en cultuur*

Binnen het thema kunst en cultuur noemen Digipanelleden een grote variatie aan culturele kenmerken van Arnhem. Digipanelleden beschrijven de algemenere kenmerken zoals de historie, de kunst en de mode in Arnhem. Het overige deel noemt specifiekere culturele instellingen: van Burgers Zoo, Vitesse en het Openlucht Museum tot de herdenkingen rondom de Tweede Wereldoorlog (Airborne) en de John Frostbrug als icoon.

- *Bereikbaarheid*

Tot slot wordt binnen het thema bereikbaarheid de (centrale) ligging het meest genoemd als een van de belangrijkste kenmerken van Arnhem. De trolleybussen staan op de tweede plek en daarna volgen goede bereikbaarheid en goede verbindingen via het openbaar vervoer.

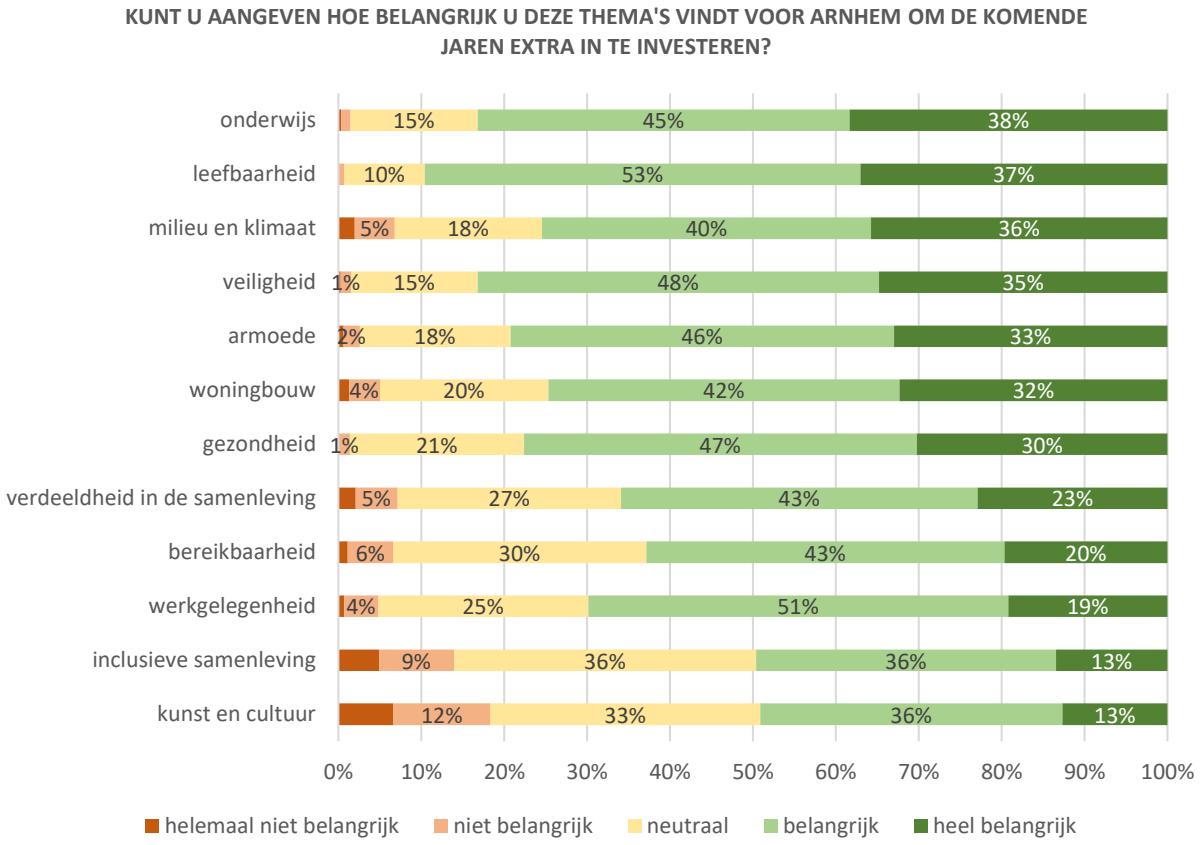
De wordcloud op de volgende pagina vat de door het Digipanel gegeven antwoorden op de vraag 'wat zijn volgens u de twee belangrijkste kenmerken van Arnhem?' visueel samen.



Figuur 1. Wat zijn volgens u de twee belangrijkste kenmerken van Arnhem? n=1.084, in totaal 2.038 antwoorden

3 Belangrijke beleidsthema's

Onderwijs, leefbaarheid en milieu en klimaat het belangrijkst volgens het Digipanel
De grootste groep Digipanelleden vindt het heel belangrijk om te investeren in onderwijs (38%). Kort daarop volgen de thema's leefbaarheid (37%), milieu en klimaat (36%) en veiligheid (35%). Over het thema leefbaarheid is de meeste overeenstemming: negen op de tien Digipanelleden vindt dit thema belangrijk of heel belangrijk. Het minst vaak noemen Digipanelleden de thema's kunst en cultuur (13%) en inclusieve samenleving (13%) als (heel) belangrijk om in te investeren. Zie figuur 2 en bijbehorende tabel 1.[1]



Figuur 2. De belangrijkste thema's om de komende jaren in te investeren volgens Digipanelleden (n=1.161)

[1] De tabel is toegevoegd zodat screenreaders die gebruikt worden door blinden en slechtzienden de resultaten goed kunnen lezen.

Tabel 1. De belangrijkste thema's om de komende jaren in te investeren volgens Digipanelleden (n=1.161)

	helemaal niet belangrijk	niet belangrijk	neutraal	belangrijk	heel belangrijk
kunst en cultuur	7%	12%	33%	36%	13%
inclusieve samenleving	5%	9%	36%	36%	13%
werkgelegenheid	1%	4%	25%	51%	19%
bereikbaarheid	1%	6%	30%	43%	20%
verdeeldheid in de samenleving	2%	5%	27%	43%	23%
gezondheid	0%	1%	21%	47%	30%
woningbouw	1%	4%	20%	42%	32%
armoede	1%	2%	18%	46%	33%
veiligheid	0%	1%	15%	48%	35%
milieu en klimaat	2%	5%	18%	40%	36%
leefbaarheid	0%	1%	10%	53%	37%
onderwijs	0%	1%	15%	45%	38%

Digipanelleden besteden 1 miljoen euro het liefst aan verbeteren van de leefbaarheid
'Stel, u heeft 1 miljoen euro te besteden om van Arnhem een betere stad te maken. Waar zou u dit geld aan uitgeven?' Als antwoord op deze vraag geven de meeste Digipanelleden aan om dit bedrag uit te geven aan de leefbaarheid van Arnhem. Een deel richt zich op groen. Een ander deel focust op het verbeteren van bepaalde wijken.

"Verbeteren van de leefbaarheid in (achterstand)wijken. Leer van het verleden en zie wat bijvoorbeeld een financiële injectie betekend heeft voor een wijk als Klarendal. Van een achterstandswijk tot een hippe woonomgeving voor zowel nieuwe als de oorspronkelijke bewoners."

Verder zou een groot deel van de Digipanelleden een miljoen uitgeven aan het bestrijden van armoede in de stad. Een deel legt de focus op betaalbare woningen en gezondheidzorg. Een ander deel vindt vooral kansengelijkheid belangrijk.

"Armoede bestrijden door wellicht een werkgroep met een goede doorsnede van de samenleving hierover met elkaar in gesprek te laten gaan en als een soort denktank te laten fungeren. En daar geld aan te besteden, wellicht samenwerking met Collectief Kapitaal[2]."

Andere Digipanelleden zetten een miljoen euro liever in om de klimaatdoelstellingen te halen. Ook zien een aantal leden kansen om uitgaven aan klimaat en duurzaamheid te combineren met andere thema's die tegelijkertijd aangepakt kunnen worden, zoals leefbaarheid en armoede.

[2] Zie Collectief Kapitaal.

“Ik zou alles uitgeven aan klimaat en duurzaamheid, maar wel op zo’n manier dat andere problemen mee opgelost worden (wijken vergroenen met eetbare planten waardoor iedereen beschikking heeft over gezond eten, huizen isoleren van bewoners die dit niet kunnen betalen, leefbaarheid wordt sowieso beter met vergroening, meer sociale cohesie in buurtmoestuinen, etc.).”

Weer een ander deel van de Digipanelleden willen het geldbedrag uitgeven aan woningbouw. Digipanelleden vinden betaalbare woningen en een goede doorstroom belangrijk.

“Betaalbare woningen voor eenpersoonshuishoudens, zodat grotere huizen vrij kunnen komen voor gezinnen.”

Als het moet, geven Digipanelleden de voorkeur aan bezuinigen op kunst en cultuur
Digipanelleden noemen kunst en cultuur relatief vaak als een mogelijke kans om te bezuinigen. Veel Digipanelleden geven in hun antwoord hierbij wel aan dat ze dit een vervelende bezuiniging vinden.

“Kunst en cultuur is belangrijk, maar er is al veel geld aan uitgegeven. In de huidige situatie van armoede voor veel bewoners mag het denk ik wat soberder, bijvoorbeeld verbouwing theater. Dat moet gebeuren maar na een nieuw Musis en Focus is een sobere en bescheiden verbouwing gepast.”

Verder noemt een groot deel van de Digipanelleden het thema klimaat en duurzaamheid om op te bezuinigen als het moet. Hoewel dit ook een thema is waarin veel Digipanelleden juist graag extra uitgaven naar toe zien gaan, vindt een andere groep dat de uitgaven van Arnhem een druppel op de gloeiende plaat zijn.

“Met kritisch kijken naar alles wat onder de noemer klimaat valt en vervolgens terughoudend zijn met geld daarvoor. Het lijkt een wedstrijd te worden van het beste jongetje van de klas! Als gemeente zelf zou ik zelf soberheid aanwenden in bijvoorbeeld recepties, vergoedingen, subsidies en alle representatieve zaken.”

Ook zien sommige Digipanelleden kansen om te bezuinigen op allerlei soorten subsidies. Deze subsidies raken meerdere beleidsthema’s en de Digipanelleden willen hier via twee manieren op bezuinigen. De eerste manier die genoemd wordt is het helemaal schrappen van bepaalde subsidies. Digipanelleden noemen bijvoorbeeld subsidies voor bedrijven, culturele instellingen en duurzaamheidssubsidies. Panelleden geven bijvoorbeeld aan dat bedrijven die subsidies niet nodig hebben om financieel gezond te blijven, of noemen dat bedrijven geen subsidies zouden moeten krijgen als ze niet aan de klimaateisen voldoen.

“Ik zou bezuinigen op het geven van subsidies aan individuen en instellingen die voldoende draagkracht hebben om zelf te investeren. Dus geen algemene subsidies verstrekken, maar alleen met een duidelijke doelgroep voor ogen.”

“Stoppen met subsidies voor bedrijven en projecten met fossiele energie: meer hergebruik, minder vernieuwing (bijvoorbeeld voor woningenproject Kronenburg). Hogere belastingen voor vervuilende bedrijven & getrapte belastingen naar inkomen.”

Ten slotte zouden sommige Digipanelleden willen bezuinigen op ambtenaren. Ze zouden graag minder bureaucreatie zien, waardoor het ambtenarenapparaat kleiner kan worden in hun ogen. Ze zien mogelijkheden door bepaalde controles of administratieve handelingen af te schaffen.

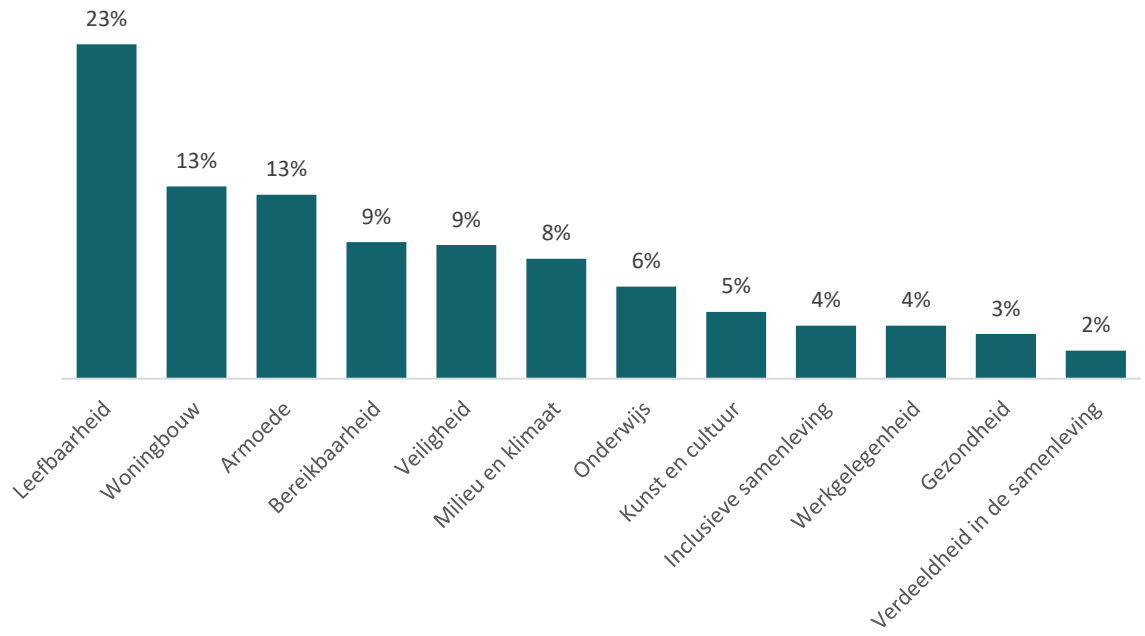
“Verder zou ik bezuinigen op het ambtenarenapparaat door controle op bijvoorbeeld werklozen af te schaffen en überhaupt door uit te gaan van het goede van de mens en niet van het slechte.”

4 Adviezen aan het college

Aan de Digipanelleden is gevraagd welk advies ze het college willen geven over de aanpak van de thema's die ze belangrijk vinden. Bijna 900 Digipanelleden hebben een advies opgeschreven. De adviezen zijn opgedeeld in inhoudelijke adviezen die betrekking hebben op specifieke beleidsthema's en adviezen die meer algemeen van aard zijn – bijvoorbeeld omdat het gaat over het betrekken van inwoners en de politiek-bestuurlijke cultuur in Arnhem.

4.1 Inhoudelijke adviezen

Inhoudelijke adviezen gaan vooral over leefbaarheid, woningbouw en armoede
Als eerste stap in de analyse hebben we de inhoudelijke adviezen van Digipanelleden gegroepeerd per thema's (waar gaat het advies inhoudelijk over?). Het gaat om een ruwe indeling – veel adviezen hebben een overlap. Figuur 3 moet daarom alleen als indicatie worden beschouwd. Hieronder worden de drie meest genoemde thema's waarop Digipanelleden advies hebben gegeven uitgelicht. Het totaaloverzicht van adviezen is te vinden in de open antwoorden bijlage van dit rapport.



Figuur 3. Adviezen aan het college onderverdeeld naar thema's – sommige antwoorden zijn onderverdeeld in meerdere thema's, waardoor het totaal meer dan 100% is (n=877)

- *Leefbaarheid*

De meeste Digipanelleden (23%) geven advies over onderwerpen binnen het thema leefbaarheid. Digipanelleden leggen de grootste nadruk op groen. Digipanelleden adviseren met name om te (blijven) focussen op meer groen en ervoor te zorgen dat dit altijd bovenaan de agenda staat.

"Ga door met vergroenen: verharding eruit, groen erin. Dicht gaten in de lanen. De Singels worden eindelijk weer mooi!"

“Breng nog meer groen de stad in: sedumdaken, tegels vervangen voor groen.”

Enkele respondenten geven een tegenovergesteld advies en vinden dat groen niet altijd de focus moet hebben.

“Zet groen niet altijd helemaal bovenaan, maar maak echt integrale plannen.”

Digipanelleden adviseren ook over de samenhang tussen leefbaarheid en de andere thema’s. Digipanelleden geven aan dat leefbaarheid afhankelijk is van onderwerpen zoals woningbouw, armoede, onderwijs, veiligheid en bereikbaarheid.

“Focus op de menselijke en gemeentelijk schaal. Pak de tastbare dingen aan die de stad leefbaar maken, zoals betaalbare woningen, goed onderwijs, aantrekkelijke cultuur, een mooi straatbeeld en parken.”

“Wanneer we thema’s als duurzaamheid, cultuur, onderwijs en leefklimaat aanpakken wordt de stad vanzelf wat veiliger. Zorg voor kleine voedselbossen in parken en openbaar groen, zodat het openbaar groen ook bruikbaar wordt voor de burger, en de inwoners er zelf beter voor zullen zorgen.”

Digipanelleden geven ook adviezen over bepaalde wijken. Deze adviezen zijn voornamelijk gericht op het verbeteren van achterstandswijken of een wijkgerichte aanpak in samenspraak met de inwoners opzetten.

“Per wijk in Arnhem bezien wat en waar van toepassing is en dan met een wijkinitiatief actie ondernemen.”

“Het is opmerkelijk dat ik veel lees over tegelwippen en vergroening van de binnenstad, maar in de nieuwe buurten in Schuyfgraaf worden niet of nauwlijks bomen gepland en in de tuinen verschijnen alleen maar meer tegels en kunstgras.”

- *Woningbouw*

Als het gaat om woningbouw adviseren Digipanelleden om in te zetten op meer woningbouw, een goede doorstroom, betaalbare woningen en een integrale aanpak.

“Betaalbare woningbouw heeft mijns inziens prioriteit. Door woningbouw voor 1- en 2-persoonshuishoudens gericht op ouderen, komen er grotere woningen vrij. Hierdoor ontstaat in oudere wijken, verjonging van de bewoners, waardoor ook bestaande scholen hun leerlingenaantal zullen zien stijgen.”

“Bouw comfortabele seniorenwoningen in veilige buurt zodat het voor oudere aantrekkelijk wordt om een groot huis hiervoor in te ruilen.”

Ook geven Digipanelleden adviezen over de mate waarin hoogbouw moet worden ingezet. Een deel van de Digipanelleden adviseert om grootstedelijk te denken en meer hoogbouw te realiseren.

"Ik vind dat Arnhem veel grootstedelijker moet denken. Neem een voorbeeld aan Berlijn. Zorg voor veel meer "echte" architectonische hoogbouw, bijvoorbeeld op het ENKA terrein, bij de Westervoortsedijk of op de Kleefse Waard. Combineer dit met creatieve hotspots en zorg dat toeristen/dagjesmensen zich over de hele stad verspreiden."

"Echte hoogbouw met name in nieuw ontwikkelde stadswijken zoals Spoorzone, Rijnwijk, station Zuid."

Een ander deel van de Digipanelleden adviseert juist om niet te focussen op hoogbouw.

"Aanvaard dat Arnhem een provinciestad is, gekenmerkt door laagbouw. Maak er geen Manhattan van, dat lukt toch niet."

"Woningbouw vind ik belangrijk om in te investeren als het gaat om duurzaam bouwen van kleine huizen in bestaand gebied. Dus niet in groene gebieden en geen kasten van huizen, dat kan gewoon niet meer in deze tijd vind ik."

- *Armoede*

Digipanelleden adviseren om armoede te bestrijden door middel van een integrale aanpak. Zij geven aan: "Het begint bij investeren in onderwijs en betaalbare woningen." Digipanelleden geven aan dat dit niet alleen respectvol is, maar ook lagere zorgkosten tot gevolg heeft. Verder kan armoede bestrijden er ook toe leiden dat de tweedeling in de samenleving kleiner wordt, zo geven zij aan:

"Armoede en gezondheid hangen direct met elkaar samen. Investeer in goede praktische hulpverlening bij schulden. Bied arme gezinnen met kinderen extra financiële steun. Investeer in een gezonde jeugd, maak ze financieel wijs. Ondersteun ouders bij het opvoeden voordat er problemen zijn, dat betekent preventie en normaliseren. Maak de ouders van nu sterk door laagdrempelige (online) voorlichting, en een plek en community waar ze met hun vragen terecht kunnen."

"Mensen uit de armoede helpen geeft hun eigenwaarde en zelfbeschikking terug en werkt door op allerlei andere thema's zoals gezondheid, leefbaarheid en verdeeldheid"

Digipanelleden uiten ook nieuwe ideeën om armoede te bestrijden. Zo zou er extra ondersteuning via bijvoorbeeld ruimhartige schuldhulpverlening ingezet kunnen worden of

kunnen dagelijkse uitgaven goedkoper gemaakt worden zoals het openbaar vervoer gratis maken voor lage inkomens.

"Ook openbaar vervoer is belangrijk, en wordt alsmaar duurder: start een proef om mensen met een laag inkomen gratis in de bus te laten rijden."

"Werk aan de verborgen armoede zowel met ondersteuning voor opleidingen (zodat men meer kans maakt op de arbeidsmarkt) als met een ruimhartige schuldhulp. Geef mensen echte oplossingen en begeleiding. Dat vergroot de kans dat ze er uit komen. En in het kielzog zal gezondheid en sociale veiligheid ook verbeteren. (hoop ik)."

4.2 Algemene adviezen

Algemene adviezen: pak problemen aan, betrek inwoners en toon bestuurlijke daadkracht

De algemene adviezen bestaan vooral uit oproepen tot actie, adviezen om inwoners meer te betrekken, of opmerkingen over de bestuurlijke insteek of de visie van het huidige college.

- *Actiekreten*

Verschillende Digipanelleden roepen in korte kreten op tot actie. Deze adviezen gaan vaak gepaard met een dringende of kritische ondertoon.

"Betere plannen, problemen aanpakken met goede oplossingen. Geen pappen en nathouden."

Het overige deel wil het college met hun advies vooral een hart onder de riem steken, en adviseert hen om de huidige koers vast te houden.

"Ga verder met de al ingeslagen weg."

- *Inwoners betrekken*

Digipanelleden adviseren het college om (meer) te luisteren naar inwoners en om (meer) met hen in gesprek te gaan. Digipanelleden vinden dat inwoners betrekken ervoor zorgt dat nieuw beleid beter aansluit op de wensen van de burgers.

"Werk samen met groepen uit de bevolking om mee te helpen aan de veranderingen. Zo maak je het echt een thema voor de burgers en heb je directe feedback. Wees open en duidelijk wat er gedaan wordt. Transparante overheid is een must."

"Ik ben leerkracht en heb dagelijks te maken met de aankomende pubers. Graag eens echt gaan praten en luisteren naar leerkrachten, zij kunnen u heel goed vertellen wat nu echt belangrijk is!!!"

- *Bestuurlijke insteek*

Een deel van de Digipanelleden maakt opmerkingen over de bestuurlijke insteek van het huidige college. Digipanelleden adviseren het college om duidelijke kaders te stellen en de impact op de lange termijn mee te nemen bij het opstellen van nieuw beleid. Ook worden er adviezen gegeven over de stijl van besturen.

"Durf impopulaire maatregelen te nemen t.b.v. verbeteren samenleving. Bijv. bezuinigen op cultuur om armoede te bestrijden of bereikbaarheid minder te maken om vergroening mogelijk te maken."

Ook adviseert een enkeling over hoe het college eventueel gedrag van inwoners kan veranderen:

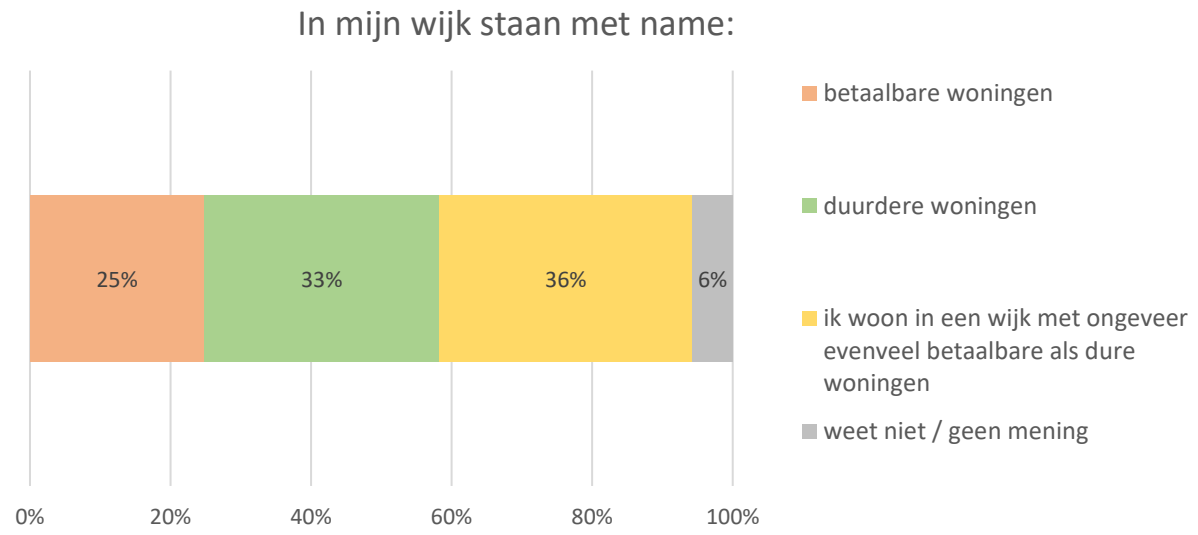
"Zorg voor een positieve prikkel om gedrag van inwoners te veranderen. Geef bijvoorbeeld docenten, politie, verpleegkundigen gratis gas en electra."

5 Adviezen over het spreiden van woningen en opvang kwetsbare inwoners

Aan Digipanelleden is ook advies gevraagd over twee specifieke vragen. Deze gaan over de spreiding van woningen voor verschillende inkomensgroepen en over de spreiding van voorzieningen voor kwetsbare inwoners. Het gaat dan bijvoorbeeld om buurthuizen, opvang van kwetsbare inwoners zoals daklozen, ex-gedetineerden, vluchtelingen en inwoners met een psychiatrische aandoening.

5.1 Spreiding woningen

Eerst is gevraagd naar de huidige samenstelling van de wijk waar Digipanelleden wonen (zie Figuur 4, Tabel 2). Eén derde van de Digipanelleden geeft aan in een wijk met duurdere woningen te wonen. Hier staat tegenover dat een kwart van de Digipanelleden aangeeft in een wijk met betaalbare woningen te wonen. Het overige deel (36%) geeft aan in een wijk met ongeveer evenveel betaalbare als dure woningen te wonen.



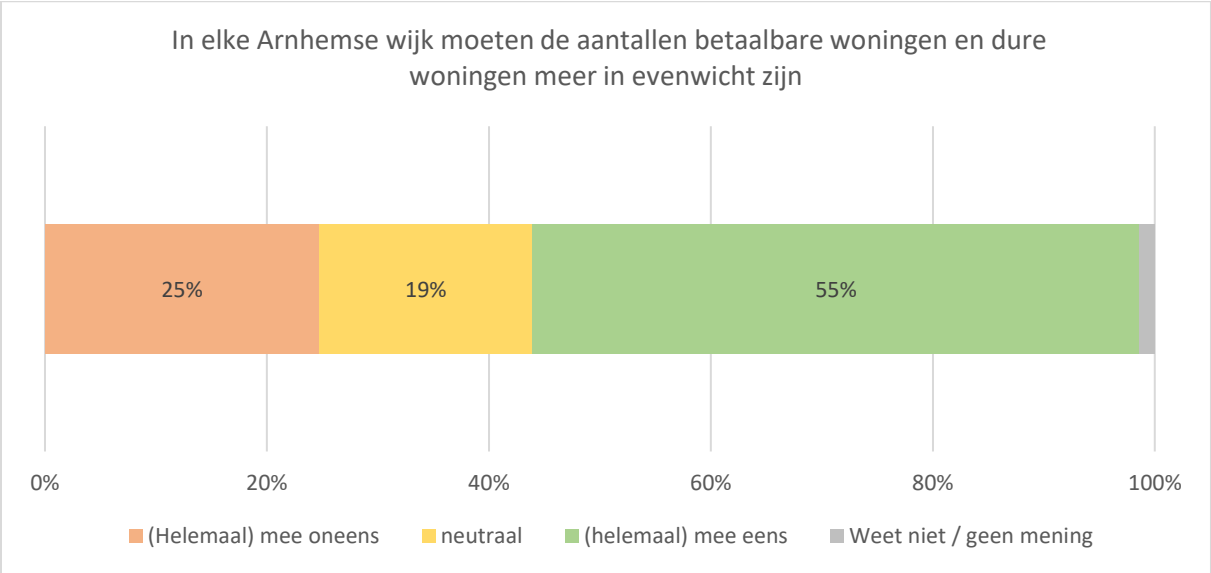
Figuur 4. De samenstelling van woningen in de eigen wijk volgens Digipanelleden (n=1.161)

Tabel 2. De samenstelling van woningen in de eigen wijk volgens Digipanelleden (n=1.161)

	Aantal	Percentage
betaalbare woningen	288	25%
duurdere woningen	388	33%
ik woon in een wijk met ongeveer evenveel betaalbare als dure woningen	419	36%
weet niet / geen mening	66	6%

55% van de Digipanelleden is het eens met de stelling dat in elke Arnhemse wijk de aantallen betaalbare en dure woningen meer in evenwicht moeten zijn (Figuur 5, Tabel 3). Digipanelleden zijn het hier vaker mee eens als ze vinden dat ze in een wijk wonen met meer betaalbare woningen of evenveel betaalbare als duurdere woningen (61% / 57,8%). Van de

Digipanelleden die vinden dat ze in een wijk met meer duurdere woningen wonen, is het 47% eens met deze stelling.



Figuur 5. De mening van Digipanelleden over de spreiding van het aantal betaalbare woningen en dure woningen in alle wijken (n=1.161).

Tabel 3. De mening van Digipanelleden over de spreiding van het aantal betaalbare woningen en dure woningen in alle wijken (n=1.161).

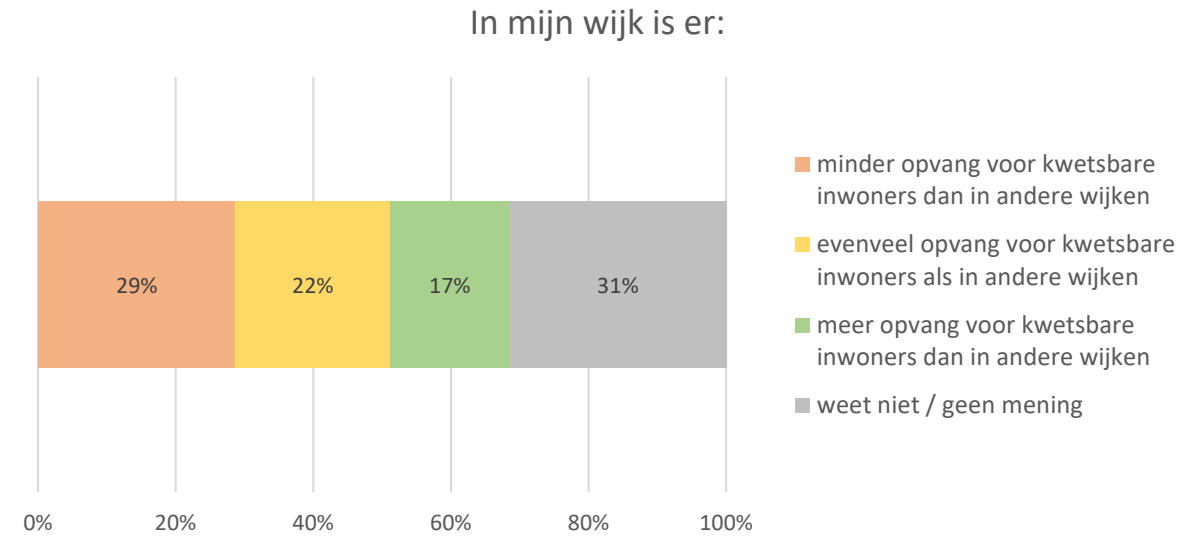
	(helemaal) mee oneens	neutraal	(helemaal) mee eens	Weet niet / geen mening
In elke Arnhemse wijk moeten de aantallen betaalbare woningen en dure woningen meer in evenwicht zijn	25%	19%	55%	1%

5.2 Spreiding opvang kwetsbare inwoners

Zoals gezegd is aan Digipanelleden gevraagd hoe zij de opvang voor kwetsbare inwoners in hun wijk ervaren in vergelijking met andere wijken. Er zijn twee stellingen voorgelegd:

- *"In mijn wijk is er meer opvang van kwetsbare inwoners dan in andere wijken."*
- *"Het spreiden van de opvang van kwetsbare inwoners over de stad is goed, ook als dat betekent dat er meer opvang in mijn eigen wijk plaatsvindt."*

Uit de antwoorden op de eerste stelling blijkt dat de grootste groep respondenten (29%) het idee heeft dat er minder opvang voor kwetsbare inwoners in hun eigen wijk is in vergelijking met andere wijken (Figuur 6, Tabel 4). Hier tegenover staan respondenten (17%) die het idee hebben dat er meer opvang voor kwetsbare inwoners is in hun wijk dan in andere wijken.

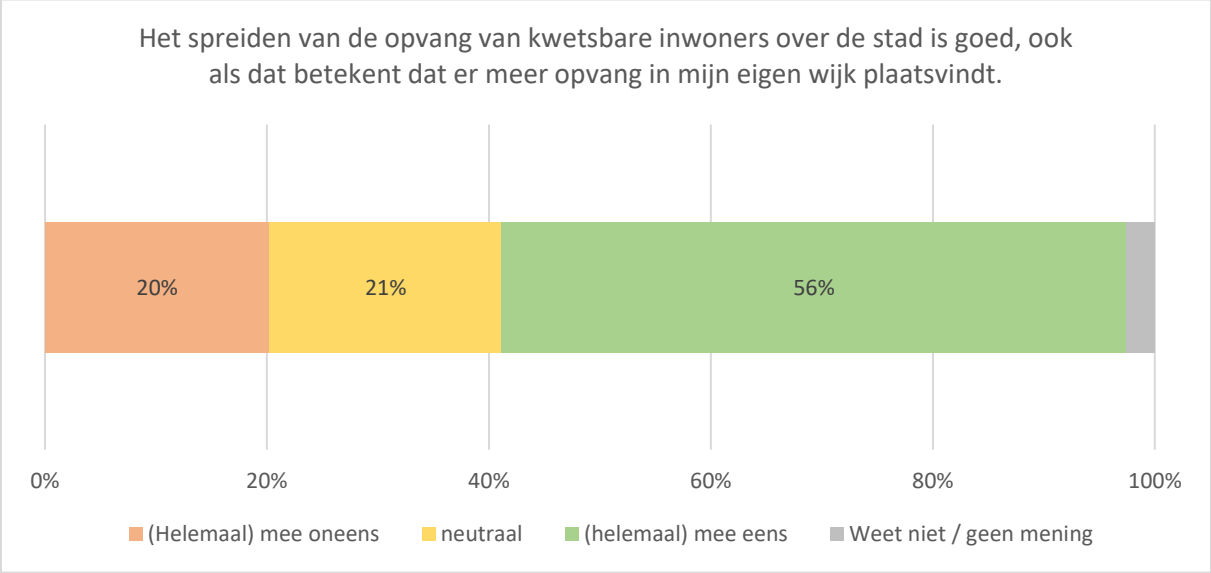


Figuur 6. De mate van opvang kwetsbare inwoners in de eigen wijk volgens Digipanelleden (n=1.161)

Tabel 4. De mate van opvang kwetsbare inwoners in de eigen wijk volgens Digipanelleden (n=1.161)

	Aantal	Percentage
minder opvang voor kwetsbare inwoners dan in andere wijken	334	29%
evenveel opvang voor kwetsbare inwoners als in andere wijken	260	22%
meer opvang voor kwetsbare inwoners dan in andere wijken	202	17%
weet niet / geen mening	365	31%

De meerderheid van de Digipanelleden (56%) staat positief tegenover het spreiden van de opvang van kwetsbare inwoners over de stad. 20% is negatief. Het maakt hierbij niet uit of Digipanelleden vinden dat ze in een wijk wonen waar al meer of juist minder opvang van kwetsbare inwoners is: voor beide groepen geldt dat 56% positief tegenover het spreiden van opvang van kwetsbare inwoners over de stad is.



Figuur 7. De mening van Digipanelleden over de spreiding van opvang kwetsbare inwoners in de stad (n=1.161).

Tabel 5. De mening van Digipanelleden over de spreiding van opvang kwetsbare inwoners in de stad (n=1.161).

	(helemaal) mee oneens	neutraal	(helemaal) mee eens	Weet niet / geen mening
Het spreiden van de opvang van kwetsbare inwoners over de stad is goed, ook als dat betekent dat er meer opvang in mijn eigen wijk plaatsvindt.	20%	21%	56%	3%

5.3 Adviezen

Aansluitend op de voorgaande vragen is Digipanelleden gevraagd om advies te geven voor de opvang van kwetsbare inwoners en de spreiding van betaalbare en dure woningen over de stad.

- *Kwetsbare inwoners*

Om kwetsbare inwoners goed op te vangen adviseren Digipanelleden om een goed afgebakend plan te hebben om dit te realiseren. Er moet ingezet worden op gerichte plaatsing van de inwoners en dit moet worden gedaan in samenspraak met omwonenden.

"Biedt meer opvang in sterke (duurdere) wijken. Maak een goed gemotiveerd en duidelijk verdeelplan (met de nodige flexibiliteit) over de spreiding, biedt inspraak en leg het vast zodat iedereen weet waar hij/zij aan toe is."

Een ander deel van de Digipanelleden benoemt dat spreiding van kwetsbare inwoners kan helpen meer oog voor elkaar te hebben:

"Belangrijk dat we weer wat meer door elkaar leven en daarom ook oog voor elkaar hebben/met elkaars situatie in aanraking komen. Polarisatie ontstaat als je in een wijk woont met alleen meer hele dure koopwoningen en de ander in een wijk met sociale huur. Dan ontstaan gescheiden werelden die elkaar niet meer kunnen vinden."

Digipanelleden adviseren dat goede begeleiding belangrijk is bij het spreiden van kwetsbare inwoners.

"Ik denk dat begeleiding van deze mensen belangrijk is. Als je ze zonder dit in een willekeurige wijk neerzet gaat het zeker fout. Respect moet van beide kanten komen."

Er zijn ook Digipanelleden die aangeven huiverig te zijn om kwetsbare inwoners meer te spreiden over de wijken. Het kan volgens hen leiden tot bepaalde mate van overlast of verloedering.

"Een relatieve kleine groep sociaal zwakkeren in een villawijk of andersom werkt niet. De sociale verschillen moeten niet te groot zijn om door de meerderheid geaccepteerd te worden. Spreiding is heel belangrijk, maar er moet ergens een evenwicht zijn."

- *Betaalbare/duurdere woningen*

Een deel van de Digipanelleden adviseert om flink in te zetten op de spreiding van betaalbare en dure woningen in de stad. Dit kan gedaan worden door betaalbare woningen niet te verbouwen naar onbetaalbare woningen of in te zetten op de bouw van sociale huurwoningen. Ook worden er oplossingen voorgesteld zoals inzetten op flexwoningen:

"Maak (ambtelijke) ruimte met buurgemeentes voor flexwoningen zodat deze geplaatst kunnen worden rond Arnhem. Flexwoningen zouden betaalbaar en te huur moeten zijn, voor alle leeftijden, met een goede juridische basis."

Een ander deel van de Digipanelleden zet vraagtekens bij het überhaupt kunnen realiseren van betaalbare woningen als gemeente.

"De verhouding betaalbare/dure woningen hangt sterk samen met de plek: in een groene omgeving zijn woningen daardoor automatisch duurder. Het streven naar een balans tussen betaalbaar/duur moet hierom geen doel op zich zijn. Door per wijk/buurt te kijken wat een reële verhouding is ontstaan de meest natuurlijke en logische oplossingen."

GEMEENTE Arnhem

Besluit van	14 juni 2023
Zaaknummer	160470

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

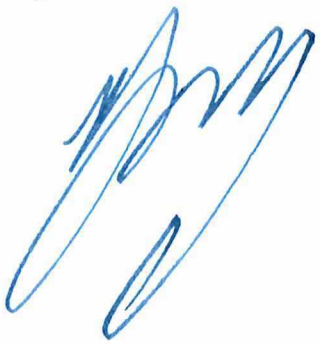
gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 18 april 2023, nummer: 160470;

gelet op artikel 192 van de Gemeentewet;

besluit:

1. De Perspectiefnota 2024-2027 vast te stellen.

De griffier,



De voorzitter,



1 Wat zijn volgens u de twee sterkste kenmerken van Arnhem?

Cultuur
de gemeente of de stad? onduidelijke vraag. Arnhem is een complete stad
Groen/Grijs
Kunst en cultuur
Natuur, stadsparken
"Bekijkdingen" en historie
"De Genoeglijkste
"grote stad" met "dorpse" kenmerken als schaal, bereikbaarheid en voorzieningenniveau
"Het (Veluwe)groen via de stadsparken bijna in het Centrum
"provinciale stad" (wel alle voorzieningen, maar verder gewoon beetje menselijke maat stad)
(nog) groene stad
(nog) kleinschalig - houden zo!
(nog) veel parken binnen de stad
(Nog) Voldoende cultuur
(toenemende) aandacht voor duurzaamheid en diversiteit
.
7 straatjes met aparte winkeltjes.
A bridge too far
wereldstad' in diversiteit, aanbod, beleving, cultuur
"Ontzettend leuke stad voor het dorp dat het is"
Aan de rand van de Veluwe
Aan de Rijn
aandacht van burgervader.
aandacht voor de groene stad
Aandacht voor klimaatadaptatie / laadinfrastructuur ed.
Aangenaam
Aangenaam
aangename schaalgrootte
Aanleg en onderhoud fietspaden
Aanpak drugscriminaliteit
aantrekkelijk centrum
Aantrekkelijk centrum
aantrekkelijk om te bezoeken bezienswaardigheden enz voldoende
Aantrekkelijke binnenstad
Aantrekkelijke binnenstad
Aantrekkelijke binnenstad
aantrekkelijke stad met veel natuur (Rijnoevers, Meinerswijk), parken (Sonsbeek e.o.) en de Veluwe dichtbij
Aantrekkelijke winkelgebied en groen wandelgebied naast elkaar centrum en sonsbeek
Aardige binnenstad
Aardige mensen
Actieve mensen
activiteiten,gezelligheid
Afwisselende landschappen
Afwisseling
Ahmed Marcouch
Aim struggling with this wall
Airborne

Airborn-monument
Akzo
algemene leefbaarheid
Alle faciliteiten aanwezig
alle voordelen van een grote stad, rijk cultureel aanbod
Alle voorziening maar geen hele grote stad
Alles binnen handbereik
Alles is voorhanden: winkels, voorzieningen
Als bestuur: gemeenteraad niet altijd even zichtbaar, de burgemeester wel
Als stad mooi gelegen aan de voet van de Veluwe
altijd in ontwikkeling
ambtenaren
Anker in en voor regio
Architectuur
Architectuur: nieuwe gebouwen
Armoede
Arnhem een groene stad
Arnhem heeft veel bezienswaardigheden
Arnhem heeft veel natuur om zich heen en tot in het centrum
Arnhem Noord en haar mooie klassieke binnenstad.
Arnhem noord prettig wonen
Arnhem parkenstad
Arnhem spant zich enorm in om de kwetsbare inwoners te ondersteunen
Arnhem staat bekend als groene stad
Assertiviteit bewoners, gebrek aan ontzag voor autoriteiten
atmosfeer binnenstad
Attracties zoals Burgers Bush, Openlucht Museum
Authenticiteit
Authentiek
Authentieke stad
Bakstenen
Bedrijvigheid
behoud van natuur
Bekend om Vitesse
Bekendheid inzake operatie Market Garden
Bereikbaar
Bereikbaar
Bereikbaar
Bereikbaar
bereikbaar
Bereikbaar
Bereikbaarheid
Bereikbaarheid
Bereikbaarheid
Bereikbaarheid
Bereikbaarheid
Bereikbaarheid
Bereikbaarheid
Bereikbaarheid
bereikbaarheid met openbaar vervoer

Bereikbaarheid voor auto en openbaar vervoer
Bereikbaarheid, ligging t.o.v. andere steden, ook in Duitsland
Bereikbaarheid, plek van de stad in Nederland
Bereikbaarheid, trein, a12, a50
Bereikbare binnenstad
Besluiteloosheid m.b.t huizenbouw
Best een leuke binnenstad met de beek
Betaalbare gemeente
Betaald voetbal
betrokken
Betrokkenheid
Betrokkenheid bij de burgers via wijkteams
Binnenstad
binnenstad
binnenstad
binnenstad
Binnenstad
binnenstad
Binnenstad
Binnenstad
Binnenstad
Binnenstad
Binnenstad (horeca, cultuur e.d.)
Binnenstad onaantrekkelijk gemaakt
Binnenstad.
Bloeiende culturele sector.
Bos (Groen)
Bos en parken
Bos en Stad
Bosrijk
Bosrijk
Bosrijk en heuvelachtig
Bosrijk en parken
Bosrijk en parkrijk
bosrijk, park sonsbeek
Bosrijke omgeving
bossen
Bossen
Bossen in omgeving
Bouwstijl en de aandacht daarvoor
Bruisend
Bruisend centrum
bruisende en compacte binnenstad
Bruisende stad
Bureaucratie: alles volgens regeltjes die bewonersinitiatieven bemoeilijken/ontmoedigen.
Burgemeester
Burgemeester
Burgemeester Marcouch
Burgemeester op de juiste plaats
Burger zoo en openluchtmuseum

Burgerparticipatie
Burgers ZOO
Burgers zoo
Burgers Zoo
Burgers Zoo
Burgers Zoo
Burgers zoo
Burgers zoo
Burgers zoo
Burgers zoo
Burgers zoo /openlucht museum
Burgers zoo en OLM
Burgers zoo ennopenluchtmuseum
Busvriendelijk
cafe,s/restaurants
Centraaal station met verbindingen naar alle windstreken
Centraal
Centraal
Centraal
Centraal
Centraal Station is t mooiste van t land
centraal gelegen
centraal gelegen
Centraal gelegen
Centraal gelegen
Centraal gelegen
Centraal gelegen
Centraal gelegen
Centraal gelegen
Centraal gelegen
Centraal gelegen (midden Nederland)
Centraal gelegen in het land aan wegen en spoorlijnen.
Centraal gelegen in Nederland met voldoende groen in de buurt
Centraal gelegen stad met natuur wonen en recreatie
centraal gelegen voor mensen uit noord-rijnwestfalen
Centraal gelegen, goed bereikbaar
Centraal gelegen, groene stad
Centraal in het land
Centraal in Nedeland
Centraal in Nederland.
centraal in NL
Centraal tussen bos, hei en vennen: dat maakt ons open en uitnodigend.
centraal voor regio
Centrale / gunstige ligging in Nederland
Centrale ligging
Centrale ligging
centrale ligging
centrale ligging
Centrale ligging
Centrale ligging
Centrale ligging

Centrale ligging
centrale ligging
Centrale ligging
Centrale ligging
Centrale ligging
Centrale ligging
Centrale ligging
centrale ligging
centrale ligging
Centrale ligging
Centrale ligging
Centrale ligging boven zeeklimaatstijgingsniveau
Centrale ligging en infra
centrale ligging in het land
Centrale ligging in Nederland
Centrale ligging in Nederland
Centrale ligging in provincie en land.
Centrum
Centrum
Centrum : winkelen en evenementen
Centrum met winkels en horeca
Centrumstad
Combi stad en natuurlijke omgeving (Veluwezoom etc.)
Combinatie stad en natuur(omgeving)
compact
Compact
Compact
Compact autoloos centrum
compact centrum waar je leuk kunt winkelen
Compact centrum, gemoedelijk
Compact centrum, gezellig en niet te 'groots'
compact gezellig centrum
Compact historisch stadscentrum
compacte binnenstad
compacte binnenstad
Compacte binnenstad
compacte stad, gezellige sfeer
Compleet qua voorzieningen
complete stad
Complete stad
Concentratie voorzieningen binnenstad
Connectie met parken en natuur
Consequent
creatief
Creatief
Creatief
Creatief
Creatieve stad
Creatieve stad
Creativiteit

Creativiteit
Creativiteit
Creativiteit
Creativiteit
Creativiteit door creatieve opleidingen
Criminaliteit
Criminele stad
Cultureel
Cultureel
Cultureel aanbid
Cultureel aanbod
Cultureel aanbod
Cultureel aanbod
Cultureel en creatief
cultureel erfgoed
cultureel innovatief
culturele aanbod
Culturele aanbod
Culturele activiteiten en voorzieningen
Culturele instellingen
Culturele stad
Culturele stad
Culturele voorzieningen
Cultuur
cultuur
Cultuur
Cultuur
cultuur
Cultuur
Cultuur
Cultuur
Cultuur
Cultuur
cultuur
Cultuur
Cultuur
cultuur
Cultuur
Cultuur
Cultuur
cultuur
cultuur
cultuur
Cultuur
Cultuur
cultuur
cultuur

Cultuur
Cultuur
Cultuur
Cultuur
Cultuur & natuur
cultuur (historie, modestad)
Cultuur (theater, bands, etc.)
Cultuur in Arnhem-Noord
Cultuur natuur rivier
Cultuur op hoog niveau
cultuur/natuur sterk
Cultuuraanbod
cultuurinstellingen
cultuursector
cultuurstad
cultuurstad
Daadkrachtige burgermeester
Dat er een stad noord en zuid is
Dat het geen Universiteitsstad is.
De (culturele) evenementen
De (groene) vinger structuur
de 'Arnhemse maat'!
De aanwezigheid can de Rijn
De aanwezigheid van het vele groen: de parken
De aanwezigheid van Introdans.
De bereikbaarheid
De bereikbaarheid
De bereikbaarheid door goede aansluiting op het (snel)wegennet en het spoor
de binnenstad
De binnenstad
de bossen er omheen
De brug (Mandela brug)
De bruggen
De Burgemeester.
de burger centraal
De burgervader met zijn PR voor de stad
De combinatie van oude architectuur met het nieuwe deel boven de Rijn
De cultuur
De cultuur in de vorm van makers en plekken (Musis, Rozet etc...)
De diversiteit aan landschap en natuur rond Arnhem.
De geografische ligging.
De gezellige binnenstad
De gezelligheid
De goede bereikbaarheid
De groene omgeving
de groene omgeving
De groene omgeving.
De groene parken en omgeving
De groene vingerstructuur
de grootte - niet te klein, niet te groot

De grote hoeveelheid groen
de grote stadsparken
De gunstige ligging aan de Rijn en de rand vd Veluwe
de gunstige ligging t.o.v. Duitsland en de Randstad
De heuvels en de prachtige groene omgeving/landgoederen.
De John Frostbrig
de John FrostBrug
De kunstensector
De landschappelijke ligging: rivier, stuwwal, bos, natuur
de ligging
de ligging
de ligging aan de Rijn
De ligging aan veel natuur en karakter van een niet te grote stad
de ligging aan Veluwe en rivier
de ligging met al het groen er omheen
De ligging omringd door natuurgebieden
De ligging qua andere steden met de Duitse grens.
De ligging tov de veluwe
De ligging tussen de Rijn en de Veluwe. De vele langoederen/parken.
De ligging tussen de Veluwe en de Rijn, natuur op korte afstand
De ligging tussen veluwe en rivierengebied
De ligging vanwege de mooie natuur rondom Arnhem
de ligging, aan de rand van de natuur
De ligging: de natuur en de randen vd Veluwe
de ligging: midden in het groen en aan de Rijn
De mogelijkheden voor ontspanning: oa. Sonsbeekpark, museum Arnhem, filmhuis, Posttheater, Willemeen
De mooie ligging op grens rivierenland en Veluwe
De mooie ligging tussen Veluwe, Betuwe en Achterhoek
De mooie ligging....in mooie natuuromgeving.
De mooie parken
de mooie stadsparken
De mooiste stad aan de rijn
De nabijheid van veel groen, waardoor veel inwoners een aangenaam woonmilieu ervaren
De Natuur
De natuur n het noorden van de stad
de natuur rondom de stad
de natuur tot bijna in het centrum
De natuurlijke ligging aan de Veluwezoom.
De natuurlijke omgeving
De omgeging
de omgeving
De oude brug
De parken
De parken
De parken
De parken
De parken
De Parken
De parken

De parken
de parken
De parken
De parken en beken.
De parken en de prachtige omgeving
De prachtige natuur
De prachtige natuur in en rond de stad
de prachtige natuur rondom en in de stad
de prachtige parken
De profilering van de stad op het punt van energie, creativiteit en cultuur
De relaxen sfeer inde stad en de prachtige natuur er omheen
De Rijn
de Rijn
De Rijn
de Rijn
De Rijn
De Rijn
De rijn door de stad
De Rijn en de Veluwe als mogelijkheden
de Rijn en zijn groene omgeving en de Rijnoevers
de rijn loopt door dwars door arnhem
De Rijn met de oevers
De Rijn met Uitwaard en
De Rijn.
De rivier
de rivier
De sfeer
De Slag om Arnhem
De stadsbrug
De stadsparken
De stadsparken
De stadsparken en -bossen en nabij gelegen landgoederen en natuurgebieden.
De steeds vervuilender binnenstad
de vele horeca en cultuur
De vele parken
de vele parken plus groene long naar de veluwe
De vele parken verspreid over de stad
de veluwe binnen handbereik
De Veluwe, brug te ver, winkelstad,
De verbondenheid met geschiedenis met name in WO2
De verpaupering
De wandelaars zijn de paria's van de stad.
Dicht bij de grens: als je wilt ben je zo het land uit (ik ontvlucht NL al zo'n 25 jaar met Oudjaar).
Dicht bij de natuur
Dicht bij de natuur
Dicht bij de Veluwe
dicht bij het groen
Dicht bij natuur
Dicht bij veluwe
Dichtbij bosrijke omgeving

dichtbij de Randstad (binnen 1 uur in Amsterdam)
Dichtbij Duitse grens
Dichtbij Duitsland
Dichtbij het groen en de natuur
Dichtbij natuur
Dienstenstad
dierntuin, openlucht museum, kunst museum
Difficult to find
Direct aan de Veluwe
divers
Divers
divers
Divers
Divers
Divers
Divers
divers aanbod aan voorzieningen
Divers aanbod van recreatieve mogelijkheden
Divers cultureel aanbod, schouwburg, Musis, Oostpool, theater ad Rijn, Posttheater, Focus, Introdans, etc etc
Divers Cultuuraanbod
Diverse architectuur
Diverse parken
Diverse winkels
Diversiteit
Diversiteit
Diversiteit
Diversiteit
diversiteit
Diversiteit
Diversiteit
Diversiteit
Diversiteit
Diversiteit
Diversiteit
Diversiteit
Diversiteit aan mogelijkheden
Diversiteit aan winkels en terassen
Diversiteit bevolking
diversiteit in bevolkingssamenstelling
Doorgangs stad
Dorp
Dorpelijk voor een stad
Dorps
dorps karakter
Dorpse karakter
Dorpse stad
dorpse stad
Drugs
Drugs

Duivelshuis,
Duur om te wonen
Duurzaam
Duurzame stad
dynamisch
Dynamisch
Dynamisch en ruimtelijk
Echte fietsstad
Echte stad
Economisch Groeipotentieel
Economische structuur met veel zakelijke dienstvererlening
een aantal mooie, prettig leefbare wijken (geldt niet voor de hele stad)
een behapbaar cultureel aanbod, wat zich ontwikkelt en eigenzinnige bewoners die van de stad gebruik willen maken.
Een betrokken burgemeester
Een brug te ver
Een burgemeester 'met ballen'.
Een burgemeester met een sociale instelling.
Een compact centrum/winkelaanbod
Een complete stad
Een echte stad, maar wel overzichtelijk en niet te groot.
een fraaie binnenstad in een groene omgeving
Een gezellige binnenstad.
Een goed cultureel aanbod
een goede burgemeester, die betrokken is bij zijn stad.
Een goede combinatie van groen en stad.
Een groene stad
een groene stad
Een groene stad
Een groene stad vol bomen en planten.
Een hele groene stad
Een leuke binnenstad
Een multiculturele stad
Een rijk gemeente
Een stad met mooie karakteristieke wijken en veel groene parken,
Een toch wat provinciale stad die te weinig aandacht heeft voor aantrekkelijke mogelijkheden voor e ligging langs de Rijn.
Een topburgemeester
Een topburgemeester met een brede visie!
Een van de kenmerken is de groene stad. Sonsbeek, Zijpendaal, Mariendaal, zijn enkele prachtig groene parken
een verdeelde (niet homogene) stad
eigentijds
eindelijk goed gekozen positionering: energiehoofdstad
Eindelijk meer groen
Elektrische trolleybussen
En 2 zou ik niet weten
En een stad met groen, prachtige parken
Energie
energiebeleid

Energietransitie
Er is binnen Arnhem voor een ieder op vele gebied behoefte bevrediging te vinden.
Er is veel te beleven
Eusebius
Eusebius
Eusebius
Eusebius kerk
eusebiuskerk
Eusebiustoren
Evenementen
Evenwicht tussen stad en natuur
faciliteiten
faciliteiten
Faciliteiten
Fietsvriendelijk
Fijn
Fijn om te wonen
Fijn provincie stad in het oosten van NLD met veel voorzieningen
Fijn wonen
Fijn wonen
Fijn woon en leefklimaat
Fijne binnenstad
fijne gevarieerde stad
fijne stad met goede voorzieningen
File
Fraai groen hart middenin de stad
Fraaie ligging
Fraaie omgeving
fraaie parken
Frostbrug en pleybrug
gastvrij
Gastvrij
geaccidenteerd
gedeelde stad (noord & zuid)
gedreven
Geeft Asielzoekers meer kansen dan eigen inwoners
geen idee
Geen idee
Geen idee
Geen randstad maar wel groot genoeg
Gelderdom
Gelegen in afwisselende natuurlijke omgeving.
Gelegen in een groen landschap
Gelre Dome
gelredome
Gelredome
Gelredome
Gelredome
Gelredome
Gelredome burgers Zoo. Openlucht museum

Gemêleerd, niet zo arrogant als Nijmegen.
Gemoedelijk
Gemoedelijk
Gemoedelijk
gemoedelijkheid
Gemoedelijkheid
geografische ligging
Gerieflijk wonen
Geschiedenis
geschiedenis
Geschiedenis
Geschiedenis
Geschiedenis
Geschiedenis
geschiedenis van de slag om Arnhem
Geschiedenis WWII
Gevarieerd
Gevarieerd
Gevarieerd aanbod kunsten
gevarieerd aanbod van activiteiten
Gevarieerd aanbod van faciliteiten
Gevarieerd landschap: Stad, Veluwe en Rivierengebied
Gevarieerde bebouwing
gevarieerde omgeving
Gevarieerde stad
Gezellig
Gezellig
Gezellig
Gezellig
Gezellig
Gezellig
gezellig
gezellig
Gezellig
gezellig
Gezellig
Gezellig altijd wat te doen. Sonsbeek
Gezellig centrum
Gezellig centrum
Gezellig centrum
Gezellig centrum aan de Rijn
Gezellig centrum, veel diversiteit in winkels
Gezellig uitgaans centrum
Gezellig, groene stad.
gezellig/natuur
Gezellige binnenstad
Gezellige binnenstad
Gezellige binnenstad
gezellige binnenstad
Gezellige binnenstad , Aandacht hebben voor vergroening,

Gezellige binnenstad en fantastisch sonsbeek
Gezellige binnenstad met goed aanbod van winkels, horeca en amusement
gezellige binnenstad met veel (culturele) voorzieningen
Gezellige compacte stad
Gezellige horeca en winkelaanbod
Gezellige stad
Gezellige stad met mooie buitenwijken.
Gezellige winkelstad
Gezelligheid
glooiend
Glooiend landschap, groen
Goed aanbod scholen
Goed bereikbaar
Goed bereikbaar
goed bereikbaar
Goed bereikbaar
Goed bereikbaar
goed bereikbaar
Goed bereikbaar centrum
Goed centrum
Goed fietsnetwerk
goed leefbaar
Goed leefklimaat in bijna alle wijken
Goed OV
Goed OV-vervoer
Goed sociaal beleid
Goed toegankelijk en gastvrij voor inwoners en bezoekers
Goed voorzieningen niveau
Goed werk door buurthuizen.
Goed winkelbestand
Goed wonen
goede afspiegeling van de samenleving
Goede bereikbaarheid
Goede bereikbaarheid
Goede bereikbaarheid
goede bereikbaarheid met openbaar vervoer
Goede burgemeester
Goede burgemeester
Goede burgemeester die verbindt
Goede culturele voorzieningen
goede fietsregio
Goede invalswegen
Goede ligging
goede ligging in het land
goede medische voorzieningen
Goede ontsluiting internationaal OV
Goede ontwikkeling openbare ruimten. (herstel/renovatie)
Goede opleidingen en cultuur (Artez, Han en Introdans)
goede ov verbindingen
Goede OV verbindingen

goede treinverbindingen
Goede treinverbindingen
Goede verbinding met Europa
Goede verbindingen
Goede verbindingen
Goede verbindingen
Goede verbindingen (Snelwegen en trein)
goede verbindingen met andere steden (Randstad, Nijmegen)
Goede verbindingen o.v.
goede voorzieningen
Goede voorzieningen
Goede voorzieningen
Goede voorzieningen (winkels, scholen en zorg)
Goede voorzieningen.
goede voorzieningen: medisch, mobiliteit en recreatie
goede, betrokken en daadkrachtige burgemeester
goen
grenst aan de Veluwe
Groen
Groen
Groen
Groen
Groen
groen
Groen
groen
Groen
Groen
Groen
groen
Groen
Groen
Groen
groen
Groen
Groen
Groen
groen
Groen
Groen
Groen
Groen
Groen
groen
Groen
groen
Groen
groen
Groen
groen

Groen
Groen
groen
Groen
Groen
Groen
Groen
groen
groen
groen
groen
Groen
Groen
groen
groen
groen
Groen
groen
groen
Groen
Groen
Groen
Groen
Groen
groen
Groen
Groen
Groen
Groen
Groen
Groen
groen
Groen
Groen
Groen
Groen
Groen
groen
Groen
Groen
groen
Groen
Groen
Groen
Groen
Groen
Groen
Groen
Groen
Groen
Groen
groen
groen

Groen
Groen
Groen
groen
groen
groen
groen
Groen
Groen
Groen
Groen
Groen
Groen
groen
Groen
Groen
Groen
Groen
Groen
Groen
Groen
Groen
Groen
Groen
Groen
groen
groen
Groen
groen
Groen
Groen
groen
Groen
Groen
Groen
Groen
Groen
Groen
Groen
groen
Groen
Groen
Groen
Groen
groen
Groen
groen
Groen
groen
Groen
Groen
groen

Groen
groen
Groen
Groen
Groen
groen
Groen
Groen
Groen
Groen
Groen
Groen
Groen Arnhem-Noord
Groen (Sonsbeek)
groen , parken en natuur
groen binnen de stad
Groen door bossen en parken
groen een stad maar toch niet te groot
groen en de parken
Groen en de stuwwallen
Groen en hip
groen en schoon
Groen en stads bij elkaar
Groen en veel stadsparken
Groen en water
Groen en water
Groen gemeente
Groen in de Stad
Groen in de stad
groen in de stad
Groen in de stad
Groen in en om de stad
Groen in en om de stad.
groen in en rondom de stad
Groen met bossen en parken
Groen met ruimte in stad en omgeving. Heuvels en rivierdal.
Groen rondom en ook steeds meer in de stad
groen stad in mooie omgeving
Groen stad veel parken en bossen
Groen(e parken)
Groen(e) ambities
Groen, creatief en vrij
Groen, lommerrijk en heuvelachtig (het prachtige coulissen landschap)
Groen, natuur
Groen, natuur
Groen, natuur, parken
Groen, natuur,goed leefklimaat
Groen, park en bos dichtbij
Groen, rivier, landschap

Groen, Ruimte & Natuur: Prachtige parken in de stad zelf. Daarbuiten de Veluwezoom, Rijnvallei, Posbank enzovoorts.
Groen, ruimtelijk, rustig
groen, zowel Ã¬n de stad als overal eromheen.
Groen.
Groen/ligging
Groen/parkachtig
Groenbeleid
groene "longen" in de stad
groene achtertuin (veluwe)
groene bloemrijke stad aan het water en op de Veluwe
Groene diverse omgeving
Groene Gemeente
Groene gemeente
Groene gemeente wat voor buitenmensen/sportieve mensen een enorme trekpleister is
groene leefomgeving
Groene leefomgeving
Groene longen, natuur: bossen en riviergrbied
Groene omgeving
Groene omgeving
Groene omgeving
groene omgeving
groene omgeving
groene omgeving
groene omgeving
Groene omgeving
Groene omgeving
Groene omgeving
Groene omgeving
Groene omgeving
Groene omgeving
Groene omgeving
Groene omgeving
Groene omgeving
Groene omgeving
Groene omgeving
Groene omgeving
Groene omgeving
Groene omgeving
groene omgeving
Groene omgeving
Groene omgeving
Groene omgeving
Groene omgeving
Groene omgeving
Groene omgeving
Groene omgeving
Groene omgeving
Groene omgeving door de vele parken.
Groene omgeving en groene stad
Groene omgeving en parken
Groene omgeving, parken

Groene omgeving, veel mooie parken
Groene parken
Groene parken
Groene parken
Groene parken
Groene parken
Groene parken en -vingers
groene parken in stad
Groene parken tot in en om de stad
Groene parken zelfs in centrum
Groene parken.
Groene parkstad
Groene parkstad
groene ruimtes
groene stad
Groene stad
Groene stad
Groene stad
Groene stad
Groene stad
Groene stad
Groene stad
groene stad
Groene stad
groene stad
Groene stad
groene stad
Groene stad
groene stad
Groene stad
Groene stad
groene stad
Groene stad
Groene stad
Groene stad
Groene stad
Groene stad
Groene stad

Groene stad
Groene stad
Groene stad
Groene stad
groene stad
groene stad
Groene stad
groene stad parkrijke stad
Groene stad / parken
groene stad en omgeving
groene stad in afwisselend landschap
groene stad in een groene omgeving
Groene stad in mooie omgeving
Groene stad met (nu nog) veel groen
Groene stad met de vele parken, natuur en uiterwaarden
Groene stad met haar vele parkencultuur
Groene stad met mooie parken
Groene stad met parken
Groene stad met zijn stadsparken .
Groene stad middenin de natuur
Groene stad(in fysiek opzicht door parken ed(
Groene stad, aanwezigheid van unieke natuur in omgeving
Groene stad, veel groen
Groene stad, veel mogelijkheden om in de parken en natuur "buiten" te zijn
Groene uitstraling
groene uitstraling en de landschappelijke ligging van de stad
Groene/bosrijke omgeving. En prettige stad om in te winkelen.
Groenen divers
groenheid
Groenste stad
Groenstroken/plantsoenen/natuur
Groenvoorziening
Groenvoorziening, parken en parkjes
Groenvoorzieningen
Groot aanbod in winkels, bouwmarkten, horeca en culturele gelegenheden
Groot dorp
Groot maar niet massaal
groot, maar niet te groot en klein, maar niet te klein.
Groots, stads en prettig eigenwijs
Grootte: stads, maar niet massaal
Grote parken
Grote stad
grote stad met veel recreatieve mogelijkheden grenzend aan de Veluw
Grote stad zonder de gekte van de Randstad. Alles is er. Groen en stedelijk tegelijk
Gunstige ligging aan Rijn en IJssel Dichtbij Duitsland
gunstige ligging tov randstad en ruhrgebied
Heeft alles (theater, parken, veel restaurants etc.) voor een grote stad,
heeft een rijke historie
heel veel mooie natuur.
Herdenking slag om arnhem

Herdenkingen WO2 / brug te ver
het "haagje van het oosten"
Het centum met Grote Kerk en de parken
het culturele aanbod
Het culturele aanbod, diverse musea en Burgers Zoo
Het groen
Het groen
Het groen
Het groen
Het groen in de parken en eromheen
Het groen in de stad
Het groen in en rond de stad
Het groen van de parken dichtbij de stad!
het groen, wat overigens door het stadsbestuur nauwelijks serieus genomen wordt
Het groene karakter van de stad
Het groene karakter van de stad met uitgestrekte parken en groen in de wijken
Het groene karakter van de stad, inclusief het prachtige hertenkamp in Sonsbeek
Het is een grote plattelandsgemeente!
Het kunst aanbod.
het mooie park Sonsbeek
Het Open Lucht Museum, de dierentuin het centrum met de winkels en horeca en Vitesse
Het vele groen
het vele groen vlakbij
Het vergroenen
Het woon- en leefklimaat in het groen.
heuvelachtig
heuvelachtig
Heuvelachtig
Heuvelachtig groen
Heuvels
heuvels
Heuvels
Heuvels en hoogteverschillen in en om de stad
Heuvels en park
Heuvels van de Veluwe
Historie
Historie
Historie
Historie
historie
Historie
Historie
Historie
Historie
Historie
Historie
Historisch centrum, geschiedenis: tweede wereldoorlog. Musis.
historische bezienswaardigheden zoals de Eusebiuskerk, de John Frostbrug, Duivelshuis etc.
Historische binnenstad

Historische elementen
Historische stad
hoeveelheid groen. parken enz.
Hogeschool voor de kunsten en mode
Hoofdstad van Gelderland
hoofdstad van Gelderland
hoofdstad van het Oosten
Hoog voorzieningen niveau, zonder de touristische overkill.
Hoog voorzieningenniveau, goede leefomgeving
Hoog/Laag
Horeca
Horeca
Horeca en Cultuur
Houtstookoverlast. Parkeer en vuilnisoverlast gemis handhaving
In de provincie maar niet provinciaal
in gevarieerde natuur
In grote mate nog een woonstad, maar door de studenten niet zo ingeslapen als bijv. Apeldoorn.
In het centrum is alles op loopafstand. Dat is prettig
In het groen
in het groen gelegen en voorzien van prachtige oude kerk in centrum
In noord en deel zuid de vele parken en ondergrondse stromen
In ontwikkeling
in zuid ruimte om uit te breiden
Inclusief voor iedereen
Inde gemeenteraad een groot zooitje ervan maken met ruzies. Moet toch een speciale gave zijn toch?
Infrastructuur
infrastructuur
Infrastructuur
Infrastructuur
Innovatiekracht
Internationaal treinstation
Inzet op duurzaamheid
is een groene stad
John Frost
John Frost brug
John Frost brug
John Frost brug / Slag om Arnhem
John Frostbrug
John Frostbrug
John Frostbrug, Eusebiuskerk,2e Wereldoorlogmonumenten
John Frostbrug, herdenking WO2
Karakteristieke wijken
Kerkstraat en andere kleine straatjes
Klein
Klein compact centrum
Klein en overzichtelijk centrum
Kleine grote stad
Kleine maar leuke binnenstad
kleine overzichtelijke binnenstad.
Kleine provinciestad

Kleine stad
Kleine stad
Kleine stad met alle voorzieningen
kleinschalig
Kleinschalig
kleinschalige binnenstad en prachtig achterland
kleinschaligheid
kleinschaligheid van de stad
Knooppunt
Knus centrum
knusse stad maar heeft alles wat ik wil van een stad
Koningsdag
korenmarkt
Korenmarkt
Krachtig
Krachtige burgemeester
krachtwijken
Kunst
Kunst en cultuur
kunst en cultuur
kunst en cultuur door Artez e.d.
Kunst gericht
Kunst, (openlucht) musea en parken
kunst, mode, cultuur en muziek
kunstenaars en uitstraling van stad
Kunststad
Kunststad
Kunstzinnige HBO opleidingen
Laagbouw
laks
Land en water
landelijk
Landelijk bekend
Landelijk gelegen
Landelijke Ligging: Rijn, Achterhoek, randstad
Landschap
Landschap
Landschappelijke ligging
leefbaar
Leefbaar woon- en leefmilieu i.r.t. de randstad
leefbaarheid
Leefbare omgeving met veel groen
Leefbare stad
Leegstand
Leegstand
Lef en bij de tijd
Leuk stadscentrum
Leuke binnenstad
Leuke binnenstad
Leuke binnenstad

leuke restaurants
Leuke stad
Leuke stad met mogelijkheden
Leuke winkels
Leven in een prachtige natuurlijke omgeving.
levendig
Levendig centrum direct eindigend aan de Rijn
Levendig dankzij jonge kunst en cultuur scéne
Levendig en bruisend
Levendige kunst en cultuursector
Levendige stad
Levendigheid
LHBTIQ+ (Regenboog) Stad
Licht heuvelachtig
liggin aan de veluwezoom
Ligging
ligging
ligging
Ligging
Ligging
ligging
ligging
Ligging
ligging
ligging
Ligging
Ligging
Ligging
Ligging
Ligging
Ligging
Ligging (Veluwe en Posbank), parken.
Ligging (verbinding Oost west zuid noord)
ligging (vlakbij de Veluwe en naats de Rijn) en sfeer (gebouwen)
Ligging aan de rand van de veluwe.
Ligging aan de rijn
Ligging aan de Rijn
Ligging aan de rijn
Ligging aan de Rijn
ligging aan de veluwerand, dicht bij Duitsland
Ligging aan de zuidkant van de Veluwe
Ligging aan rand Veluwe
Ligging aan rivier
Ligging aan Veluwe
ligging aande voet van de Veluwe (natuur naast de deur)
Ligging Arnhem centraal in Nederland met goede infrastructuur, wegen, spoorwegen en bereikbaarheid op het water
Ligging Arnhem tussen Rijn en Veluwe, tussen natuurlijk water en natuur
ligging bereikbaarheid
Ligging bij bos en rivier

Ligging bij bos, rivieren en snelwegen.
Ligging bij natuur
Ligging bos, rivieren rn snel in Duitsland
ligging buiten randstad en mooie omgeving
Ligging en bereikbaarheid
ligging en omgeving
ligging in groene omgeving
Ligging in het grensgebied
Ligging in het groen
Ligging in het groen en op as randstad duitsland
Ligging in mooie omgeving
Ligging in mooiste deel van Nederland
ligging in/nabij grote natuurgebieden
Ligging nabij natuurgebieden
Ligging noordelijke Rijnoever, combi van groen/natuur en stad
Ligging op de grens van stuwwal en betuwe
ligging op de grens van Veluwe en rivierengebied
Ligging op de Veluwe
ligging op rand Veluwe en uiterwaard
Ligging tegen de polder en de Veluwe en parken in de stad.
Ligging tov de natuur. Groene omgeving.
Ligging tov Veluwe
ligging tussen het vlakke rivierengebied in het zuiden en de veluwe in het noorden
ligging tussen rivieren en veluwe
Ligging tussen Veluwe en Betuwe
Ligging tussen Veluwe en Betuwe
ligging tussen Veluwe, rivieren, spoorlijn naar Duitsland/Zwitserland
Ligging tussen/naast de parken, tegen de Veluwe en met Burgers Zoo en Nederlands Openluchtmuseum.
Ligging van de stad
ligging van de stad bij natuur en uitvalswegen
Ligging vlakbij Duitsland en centraal vanuit Noord en Zuid Nederland
Ligging zuid in de Betuwe
Ligging, ene kant aan het water en polder landschap in het zuiden en je loopt ook zo vanuit de binnenstad het groen in.
Ligging, landelijk centraal en tussen afwisselende landschappen
ligging, omgeving, groen, natuur makkelijk bereikbaar
Ligging, omringd door groen
ligging, treinknooppunt
Ligging: veel groen
Ligging: Veluwe, Betuwe, en rivier
Ligt centraal.
Ligt gemoedelijk aan de Rijn
Ligt in bosrijke omgeving.
Link betuwe en veluwe
Links georiënteerd
Locatie
Locatie in NL is uitstekend, veel steden en regio's zijn bereikbaar in 1 uur.
lokaal lekkers
Luxor live

Meer en meer kultuuraanbod....en toch die rust!!!
meinerwijk,sonsbeek
Mensen
met veel mogelijkheden en faciliteiten maar met een wat provincialer karakter.
Middelgrote stad met veel voorzieningen en cultuur
Mode
Mode
mode
Mode kwartier
Modekwartier, Artez
Modern
Modern
Modestad
Modestad, populair bij Oosterburen
Moeilijk doen over makkelijke zaken.
Moeilijke woorden zoals inclusiviteit vermijden.
Monumentaal groen in de stad
monumenten in de binnenstad
mooi
Mooi
Mooi centrum en mooie groene parken
mooi centrum gebied
mooi gelegen
Mooi gelegen
mooi gelegen aan de Rijn
Mooi gelegen aan de veluwezoom.
Mooi gelegen locatie in Nederland
Mooi gelegen veel groen
Mooi museum
Mooi opgeknapte kerk
mooi park en veel groen
Mooi park en veel groen
Mooi wonen in Arnhem- noord
Mooie groene ligging, Veluwe, Rijn, Ijsel, rivierengebied
Mooie groene provinciestad
Mooie groene stad
Mooie groene stad met prachtige parken.
Mooie ligging
Mooie ligging
Mooie ligging
Mooie ligging
Mooie ligging
mooie ligging
mooie ligging aan de rand van de veluwe
Mooie ligging aan de Veluwe
mooie ligging van de stad tussen heuvels en rivier.
Mooie omgeving
Mooie omgeving
Mooie omgeving
Mooie omgeving

Mooie omgeving
Mooie omgeving (natuur)
Mooie omgeving in en buiten de stad
Mooie omgeving met veel natuur.
Mooie omgeving, Veluwe, parken. Momenteel leuke en goede burgemeester!
mooie oude binnenstad met historie
Mooie OV verbindingen met rest van het land en buitenland
mooie parken
mooie parken
Mooie parken
Mooie parken
Mooie parken
Mooie parken .
Mooie parken mooie natuur
Mooie parken, Dierentuin, Openluchtmuseum
Mooie stad
Mooie stad en omgeving
Mooie stad in een mooie omgeving
mooie stad in prachtige omgeving
mooie stad met historie
Mooie stad met veel groen.
Mooie stad qua ligging
mooie voetbalclub met veel historie
Mooie wijken (in Noord)
Mooie wijken zoals paasberg
Mopperen.
Multi culti
Multicultureel
Multicultureel
Multicultureel
Multicultureel in cultuur
Multiculturele samenleving
Musea
Musea en hoge Veluwe om de hoek
musis
Musis en schouwburg
Nabij de natuur
Nabij hoge Veluwe
Nachtleven
Natuur
Natuur
natuur
Natuur
Natuur
Natuur
Natuur
natuur
Natuur
Natuur
natuur

Natuur
Natuur
Natuur
Natuur
Natuur
Natuur
natuur
Natuur
natuur
Natuur
Natuur
natuur
Natuur
Natuur
natuur
Natuur
Natuur
Natuur
Natuur
natuur / omgeving
natuur /bos
natuur dichtbij de stad, de heuvels
Natuur en bebouwing gaan in elkaar over
Natuur en groen
Natuur en groen, in en om stad.
Natuur en stad ineen
natuur in de (directe) omgeving
natuur in de stad
Natuur in en om de stad
Natuur in en om de stad
Natuur in en rond de stad
natuur in omgeving
Natuur omgeving
Natuur park
Natuur, Groen, Rijn
Natuur, parken, Veluwe
Niet groot maar op alle gebieden alles aanwezig
Niet in de randstad gelegen
Niet lullen maar poetsen
Niet te groot
Niet te groot en niet te klein
Niet te groot en niet te klein
Niet te groot met prettige sfeer
Niet te groot niet te klein
Niet te groot, niet te klein
Niet te groot, niet te klein
niet te groot, niet te klein
niet te grootsteeds
niet te grote stad, gezellig,
Niet te klein niet te groot

Niet te stedelijk
no nonsense houding
Nog landelijke kenmerken
nog veel laagbouw
Noord en zuid
normaal
Nvt
Nvt
O.V.
Olm, burgers zoo, eusebius.
Ombouw kantoorpanden naar woningbouw , idem herstel binnenstad
Omgeven door groen
omgeven door natuur
omgeving
omgeving
Omgeving
Omgeving
Omgeving
omgeving
Omgeving en ligging
Omgeving en ligging
omgeving met bos en water
Omgeving met divers landschap
Omgeving van de stad
Omgeving, natuur, variatie landschap
omgeving/ligging
Omliggende natuur
Omringende natuur
Omringt door bossen
omvang (niet te groot, niet te klein)
Onbereikbaar
ondernemend
Ondernemende stad
Only in Arnhem
Onoverzichtelijke verkeerscirculatie
Onze burgemeester
Onze burgemeester
Onze burgemeester
Onze fantastische burgemeester
Oorlog historie
Oorlogsgeschiedenis
Oorlogsverleden
Opbouw werkers, en actieve bewoners in de wijk met kennis.
open lucht en burgers zoo
Open staan voor álle inwoners, ieder een plek bieden.
Openbaar groen
Openbaar vervoer
Openbaar vervoer
Openbaar vervoer
Openbaarvervoer (lijnbussen)

openheid
openheid
Openlucht museum en dierentuin
Openluchtmuseum
Openluchtmuseum
Openluchtmuseum
openluchtmuseum dierentuin
openluchtmuseum en dierentuin en kunstmuseum
Openluchtmuseum, Burgers Zoo, Tweede Wereldoorlog
openluchtmuseum, dierentuin en informatiecentrum Slag om Arnhem
Openminded
Oude binnenstad
Oude binnenstad
Oude buurten en groen
OV trein
Overal groen dichtbij
Overdreven ondersteuning van minderbedeelden
overzichtelijk
overzichtelijk
Overzichtelijk
Overzichtelijk
overzichtelijk stedelijk
Overzichtelijke maat, de zogenaamde 150.000 inwoners stad.
Overzichtelijke stad
Overzichtelijke stad
Overzichtelijkheid
OV-verbindingen en cultuuraanbod
Park
Park sonsbeek
Park sonsbeek
Park Sonsbeek
Park Sonsbeek
Park Sonsbeek
Park Sonsbeek en andere parken
Parken
Parken
Parken
Parken
Parken
Parken
Parken
Parken
parken
Parken
Parken
parken
Parken
Parken
Parken
parken

Parken
Parken
Parken
Parken
parken
Parken
Parken
Parken
parken
Parken
Parken
Parken
Parken
Parken
Parken
Parken
Parken
parken
Parken
Parken
Parken
Parken
Parken / groen
Parken en bossen
Parken en bossen
parken en groen
Parken en groen
parken en natuur in en om de gemeente
parken en natuurgebieden
parken in binnenstad.
Parken in de stad, groene omgeving
Parken in en om de stad
Parken toch nog te weinig groen in de wijken
Parken tot in de binnenstad
Parken tot in de stad
Parken, groen, natuur
Parken, groenvoorzieningen
Parken, natuur
Parken, natuur
Parken, veel groen
Parken. En bos veluwe
Parken. Veel groen
Parken/ Groen/Water
Parken/groen
Parken/groen
Parken/groen
parken/weilanden in de stad. bossen/heide
Parkenstad
Parkenstad
parkenstad

Parkenstad
Parken-stad
Parkenstad: de vele oud-landgoederen.
Parkstad
parkstad
Parkstad als geen andere
Pathe bioscoop
Perfecte ligging. Natuur en stad
Plattelandsstad
Pluriformiteit
Poort van rivierengebied naar de Veluwe
Positie op de as Randstad-Roergebied
potentieel om evenementen te organiseren
Prachtig gelegen
Prachtig gelegen groene stad.
prachtig gelegen in natuur
prachtig gelegen tegen de Veluwe
Prachtige heuvelachtige structuur Arnhem-Noord
Prachtige omgeving
Prachtige omgeving
Prachtige parken
praten over plannen
prettig wonen
Prettig wonen
Prettig wonen
prettig wonen
Prettig wonen
Prettig wonen
Prettig wonen, veel groen
Prettig wonen.
Prettige binnenstad
Prettige omgeving
Prettige stad
Prettige woonomgeving
Prettige woonomgeving
Prima aanbod winkels
Prima binnenstad
Proeftuin projecten
Provinciaal
Provinciaal
Provinciaal
Provinciaal karakter
Provinciale stad met alle voorzieningen
provincie
Provincie stad niet te groot
Provinciehoofdstad omgeven door natuur
Recht door zee
Recreatieve mogelijkheden
Redelijk centraal gelegen in NL
Redelijk centraal gelegen, maar toch niet in de Randstad

Redelijke rust
Regionaal hoofdknooppunt
regionale functie, bijvoorbeeld cultuur
regionale hoofdstad
relatief betaalbaar om te wonen
Relatief veel te doen
relaxt
renovatie projecten
Respect
Reuring
Rijk aan natuur.
Rijke geschiedenis
Rijn
Rijn
Rijn
Rijn
Rijn
Rijn stad
Rijn(brug)
Rijnbrug
Rijnbrug met Slag om Arnhem 1944
Rijnbrug, john Frost
rijnkade
Rijnstad
Rivier
Rivier
Rivier
rivier
rivier
Rivier en brug
Royaal vluchtelingenbeleid.
Ruim voldoende culturele activiteiten.
Ruimdenkend
Ruime wegen
Ruimte
Ruimte
Ruimte en Groen
Ruimte voor groen
ruimte voor groen en parken
ruimte voor kunst en cultuur, diversiteit en groen..
ruimtelijk
Rust
rust
Rust
rustig
Rustig vergeleken met de randstad
Ruzie in de gemeenteraad
Ruziende raad
Saamhorigheid
Sabelspoort

Samenwerking wijkbewoners
Schone stad
Schoon
sfeer
Sfeer en historie
Sfeer en kleinschaligheid
Sfeer: alles was een grote stad heeft, maar met de gezellige sfeer van een provinciestad. Dit, tezamen met de grandeur van de vele kassieke bouwwerken die Arnhem nog rijk is.
Sfeervol
shopping
Slag om Arnhem
Slag om arnhem
slecht onderhoud armere wijken
Slechte burgerparticipatie
Sociaal
Sociaal
Sociaal
sociaal
sociaal
Sociaal
Sociaal
sociaal (vluchtelingen)
sociaal denken
Sociaal en betrokken bij de bewoners
sociaal-culturele voorzieningen
sociale stad
Sonsbeek
Sonsbeek
Sonsbeek
Sonsbeek
Sonsbeek
Sonsbeek
Sonsbeek
Sonsbeek en andere parken
Sonsbeek park
Sonsbeek Park
Sonsbeek park (groen) gekoppeld aan de Sonsbeek beelden tentoonstelling (vernieuwing)
Sonsbeek, musis sacrum
Sonsbeek/Zypendaal
Sonsbeekpark
Sonsbeekpark
Spoorknooppunt
Sport (Vitesse, Papendal, CIOS etc)
sportaccommodaties
Sportstad
Stad
Stad
Stad
Stad
stad aan de Rijn

Stad aan de Rijn
stad dichtbij bossen
Stad die alles heeft
Stad en bos
Stad en toch nog normale verhoudingen, geen grote stadsgekte
Stad in actie
Stad in de bossen en aan de rivier: parken tot in het hart van de stad
Stad in de natuur
Stad in een groene omgeving
Stad in het groen
stad in het groen
Stad in het groen
stad in het groen
Stad in het groen
stad in het groen, bos- rivierenlandschap
Stad in het groen. Houden zo. Wees er zuinig op
Stad in regio
Stad in t groen
Stad met alles
Stad met bosrijke omgeving
Stad met geschiedenis
Stad met prachtig groen hart ingebed in een voor Nederland unieke heuvelachtige omgeving.
stad met veel groen
Stad met veel groen
Stad met veel groen en mooie omgeving
Stad omgeven door groen/parken
stad redelijk bereikbaar
Stad steeds completer en aantrekkelijk om te wonen
stad tussen het groen
Stad tussen het groen van Betuwe en Veluwe
Stad van aanpakken
Stad vol historie, goede winkels en eetgelegenheden.
Stads en toch provinciaal.
Stads, maar toch rustig
Stadscentrum
Stadse elementen en toch overzichtelijk
Stadse faciliteiten
stadse uitstraling
Stadsparken
stadsparken
Stadsparken
Stedelijk
stedelijk groen
Stedelijk met historische uitstraling
Stedelijk midden in sterk afwisselende aantrekkelijke omgeving
stedelijk, maar niet te groot
Stedelijke ontwikkeling
Stedelijke sfeer
Stedelijke uitstraling en toch provinciaal
Stedelijke voorzieningen

Steeds meer verkeersopstoppingen
Steen
Sterk klimaatbeleid gericht op wat de klimaatverandering voor Arnhem lijkt te gaan betekenen
Sterk sociaal beleid voor mensen met een minimaal inkomen
Sterk stadsbestuur
sterke binding met de regio
Sterke milieu en energiesector
Sterke regionale verbinding
Sterke stad en redelijk voor koop/huurwoningen
Sterkte stad (na wederopbouw]
Stiekem best internationaal
strategische ligging
Tegelse e.d. weglaten haken voor meer groen!!
Terrasjes
Teveel aandacht voor "Arnhem Noord"
Teveel gericht op de minder bedeelden
Thuis
Thuis
toch wat cultuur in de provincie
Toegankelijk
Toegankelijke burgemeester
toegankelijke stad, niet zo kolossaal
Toename aan racende en knallende voertuigen
toerisme
toerisme
toeristische trekpleisters
Toeristische trekpleisters zoals open lucht museum, sonsbeek en burgers zoo
Tokkie: trainingsbroek, badslippers en met gouden kettingen op een scooter een joint roken
Traditie bv a bridge too far
trolley
Trolley
Trolley
Trolley bussen
Trolleybus
Trolleybus
Trolleybus
Trolleybussen
Trolleybussen
Trolleybussen
Trolleybussen
Trolleybussen
Trolleybussen
Trolleybussen
Trolleys
Trolleystad
trolleystad
Trolliebussen
Trollies
Trolly
Trolly bus

trollybus
Trollybussysteem
Tussen bossen en rivieren
Tussen de Veluwe en de Betuwe
Tweede wereld oorlog: een brug te ver"
uitgaan
uitgaand leven
Uitoefening van creativiteit
Uitstekende centrale Ligging
Uitstekende uitvalswegen in alle richtingen
Upgraden oude wijken
Vanuit vrijwel de gehele stad is er natuurgebied op loopafstand
Variateit stad groen
Variatie
Veel aandacht voor sfeer
Veel activiteiten
Veel afwisseling in cultuur, ontspanning en natuur
Veel bedrijvigheid, enorm zorgaanbod
Veel beroepsopleidingen die personeel leveren aan de regionale bedrijvigheid
Veel bos
Veel bossen
veel bossen en natuur om arnhem heen
veel buitenactiviteiten
Veel creativiteit onder haar inwoners door ArtEZ
veel culturele mogelijkheden
Veel culturele mogelijkheden
veel cultuur
Veel eetgelegenheden
veel evenementen organiseren
Veel evenementen.
veel faciliteiten
Veel faciliteiten aanwezig
Veel faciliteiten in een mooie omgeving: bossen mar ook rivierlandschap
Veel faciliteiten voor burgers
veel goedkope winkels
Veel groen
Veel groen
Veel groen
Veel groen
Veel groen
veel groen
veel groen
Veel Groen
Veel groen
Veel groen
Veel groen
veel groen
veel groen
Veel groen
Veel groen

Veel groen
Veel groen
Veel groen
Veel groen
Veel groen
Veel groen
veel groen
Veel groen
Veel groen (parken/bossen)
Veel groen aanwezig. (bossen en parken)
Veel groen binnen de stad (o.a. parken)
Veel groen en goede voorzieningen
Veel groen en natuur
veel groen en natuur in en rond de stad
veel groen en parken
Veel groen en parken
Veel groen en water
veel groen in de omgeving
Veel groen in de stad
Veel groen in de stad
Veel groen in de vorm van parken en bossen
veel groen in en naast Arnhem
Veel groen in en om arnhem
veel groen in en om de stad
Veel groen in en rond de stad
Veel groen in mooie parken
Veel groen in stad.
veel groen zowel in als om de stad
veel groen, grote parken
veel groen, mooie natuur (Meinerswijk)
Veel groene wijken
Veel kunst en cultuur
Veel leuke kleine winkels
Veel mode en cultuur
Veel moeilijker wijken
veel natuur
Veel natuur
Veel natuur / groen in de buurt (ik heb makkelijk praten want ik woon in Arnhem Noord
veel natuur en groen, parken
Veel natuur in en rondom te stad.
Veel natuur, parken
Veel natuur.
Veel parken
Veel parken
Veel parken
Veel stadsparken
Veel te bieden
Veel te doen op cultureel en attracties
veel voorzieningen
Veel voorzieningen.

Veel water en groen
Veelzijdig
veelzijdig
Veelzijdig
veelzijdig
Veelzijdig
Veelzijdig
Veelzijdige en diverse stad qua beleving zowel in de fysieke ruimte als qua publiek
Veelzijdige omgeving, bos en water
Veelzijdigheid
veelzijdigheid
veilig
Veiligheid
Veluwe
veluwe
Veluwe
Veluwe
Veluwe om de hoek
Veluwe tot in het centrum
Verbindende burgemeester die oog heeft voor alle inwoners van de stad.
Verbinding
Verbinding met de natuur
Verdeelde stad, Sociale en economische tegenstellingen, Noord met bijna alle voorzieningen
Vergroening
Vergroening in ruimste zin
Verkeers luwe binnenstad
Vernieuwend
Vernieuwend centrum
vernieuwende stad
Veroening van de stad
verscheidenheid bevolking
Verwaarlozing van grote gebieden in de stad.
verwaarlozing zwerfvuil.
Verwelkomend
Vinger stad, natuur komt stad in
Vitesse
Vitesse
Vitesse
Vitesse
Vitesse
Vitesse
Vitesse
Vitesse
Vitesse
Vitesse
Vitesse
Vitesse
Vitesse Burgers Bush Openluchtmuseum Sonsbeekpark
Voordelen van een grote stad, toch overzichtelijk.
Vooruitstrevend.

Voorzieningen
Voorzieningen
Voorzieningen
Voorzieningen
Voorzieningen van een stad maar nog 'dorps' klein
Voorzieningenniveau
vriendelijk
Vriendelijk
Waar je ook woont in Arnhem, je zit in 10 minuten in het groen.
Wanbeleid
water
water
water
water
Water (Rijn)
Water en bos
water en groen
water, bossen, veel groen
Waterrijk
Waterstof
Waterstof-valley
We zijn omringd met water,bossen,heide voor ieder wat wils.
Weet het echt niet
Weet het echt niet
Weg en spoor verbindingen
Weids
Weinig eigen mbt winkelaanbod
weinig groen in centrum
Weinig hoogbouw
Werkstad
Winkel gelegenheid
Winkelaanbod
Winkelbestand en toeristische aantrekkelijkheid
Winkelen
Winkelgebied binnenstad
winkels
winkels
winkels binnenstad
Winkelstad
winkelstad
Winkelstad met fraai centrum.
Wonen (en werken) in het groen
wonen in Arnhem-Zuid
wonen tussen de parken, met name het prachtige Sonsbeekpark
Woonstad
Zaken die uniek zijn voor Arnhem: Trolleybus, Burgers Zoo, Openluchtmuseum, Museum Moderne Kunst, Mode Stad, Waterstof
Zeer aantrekkelijke omgeving: Veluwezoom, Betuwe, etc.
Zeer goede burgemeester.
zijn geschiedenis

zijn natuurrijke omgeving
Zowel in (parken) en buiten de stad veel groen/ natuur

Vraag 2 Stel, u heeft 1 miljoen euro te besteden om van Arnhem een betere stad te maken. Waar zou u dit geld aan uitgeven?

armoedebestrijding. Liefst in de vorm van verduurzaming van woningen. Meer elektrische oplaadpunten plaatsen.
buitenfitness voor ouderen, verlichting fietspaden, openbaar vervoer, mantelzorgvergoedingen (PGB etc)
Duurzaamheid: klimaat, biodiversiteit, circulaire economie Bijvoorbeeld: meer aandacht voor en meer stromen inleveren bij de Milieubak. Milieubak ook vaker in de wijk, eens per maand, meer bomen en bloemen in openbaar gebied (biologische!), gratis openbaar vervoer voor mensen met laag inkomen, betere fietspaden, ondersteunen duurzame wijkinitiatieven - Verdichten van de kloof tussen arm en rijk - uitgeven aan projecten die leiden tot verbinding: Bijvoorbeeld, initiatieven in wijken, enz. Ook aan combinatieprojecten die sociaal en duurzaam zijn, biologische stadlandbouw in buurten , opbouwwerkers in wijken enz. enz.Faciliteiten als poitiebureau in de wijk, maar ook politie op fiets in wijk, vind ik ook heel belangrijk.
Kleinschalige evenementen meer subsidiëren monumentale woningen isoleren
"Continuous Improvement" van de infrastructuur (denk aan parkeren ,bereikbaarheid etc.)En hetzelfde op het gebied van veiligheid. (strakkere politie-inzet, opsporingscapaciteit uitbreiden etc.)
(energie)armoede/verduurzaming slecht geïsoleerde (huur)huizen, educatie en gezondheid
(grote) kunstobjecten in de openbare ruimte
(sociale) armoede bestrijding. Arbeidsparticipatie,
, gezondheid,
1 miljoen begin je niet veel mee... Steek het maar in onderhoud winkelcentra (prullenbakken, schoonhouden, graffiti verwijderen etc.)
1 miljoen is te weinig maar in ieder geval naar de infrastructuur.
1 miljoen is niets om een hele stad beter te maken. In ieder geval uitgeven aan iets struktureels en niet in deeltjes hakken. Er zijn al genoeg subsidiepotjes , weer een nieuwe vergroot de ondoorzichtigheid. Mijn voorkeur is dat het bedrag bijdraait aan verbetering van de economie.
1 miljoen is nog te weinig om de te laag begrote aannames te ledigen!!!
1 miljoen is te weinig. Als ik een verbetering aan de stad zou moeten maken dan zou dat het ontwikkelen en betrekken van de Rijn en rijnkade zijn.
1 miljoen lijkt veel, maar als ik denk aan betaalbare huisvesting dan is het denk ik een druppel op de gloeiende plaat. Maar daar zou ik het aan besteden.
1) leefbaar centrum en wijken (schoon, groen, activiteiten - verbinding tussen de mensen).2) nuttige / menswaardige werkgelegenheid voor mensen met afstand tot arbeidsmarkt (variërend van gehandicapt, tot bijstandsgerechtigde) - daadwerkelijke participatie3) bestrijding kleine criminaliteit (liefst door positieve acties: buurthuizen, straat coaches etc)
1. Armoedebestrijding (dan is het geld meteen op...)2. Leefbaarheid van wijken (idem)3. Vergroening van de stadEen miljoen is erg weinig om iets structureels te doen
1. duurzaamheid: isolatie wan sociale huurwoningen --> energielabel B als doelstelling, dit helpt indirect bij de armoede2. gezondheid: meer inzetten op toegankelijk bewegen (kan ook gratis, bijvoorbeeld Parkrun Oosterbeek)
1. Groene duurzame circulaire leefomgeving2. Armoede bestrijding: zorgen dat mensen weer op zichzelf kunnen staan

1.Armoede bestrijding 2.Gezondheidszorg 3. WC Kronenburg een grote opknapbeurt (zie plannen) en een open karakter geven met de omgeving. Meer horeca pleinen o.i.d in heel Arnhem-Zuid. Lege kantoorgebouwen (zoals bij Pleyweg) tranformeren in appartementen. Sneller een groot gezondheidscentrum die gepland staat bouwen. Alles sneller ontwikkelen. 4. Parkeerproblematiek in o.a de Veendamstraat aanpakken. Paaltjes plaatsen in bochten dan hebben we handhavers vrijgemaakt die meer met belangrijker zaken bezig kunnen zijn.5. Laadpalen
1: Meer groen in de wijken die dat het minste hebben2: armoede bestrijding
100% procent aan wonen, hoe heeft het zover kunnen komen in Arnhem met de wooncrisis.
1mln is niet veel. Nog een paar windturbines (1turbine = 4 velden zonnepanelen), educatie van kwetsbare groepen over vergroening dat op een verbindende wijze aanpakken, de paar boeren die Arnhem heeft helpen met biologische boer worden, natuurlijk een mooie roeibaan voor RV Jason en mezelf, en een locatie voor Doggies Dig It.
20% openbaar vervoer (introductie van het Eurokaartje!)20% Meer toezicht en vervolging op discriminatie20% Klimaat & Milieu Bestrijden van zwerfafval20% Voorkomen en bestraffen van dierenmishandeling20% Fietsvoorzieningen, betere afstelling verkeerslichten voor fietsers (vanaf de John Frostbrug richting Huissensestraat moet ik regelmatig 4 (!) keer wachten.
50% armoede , 30 % gezondheid, 20% combi duurzaamheid en klimaat
â‚¬450.000 aan armoede bestrijding en â‚¬450.000 aan voorzieningen isolatie aan huizen minima (geen woningbouw, die moeten geactiveerd worden door de gemeente, met voorrang). 100.000 aan fietspaden
Aan armoedebestrijding en verduurzamen van slecht geïsoleerde huurwoningen.
Aan betaalbaare (cenioren) woningen.
Aan de leefbaarheid in Zuid
Aan de sfeer in de stad onder de bewoners. Er heerst veel onverdraagzaamheid en agressie. Ik zou zorgen voor:- Leuke, toegankelijke, gratis lessen over samenleven, inclusie en diversiteit in de samenleving op alle PO en VO scholen. Niet door de docenten zelf maar door inspirerende trainers, ism met een Arnhemse organisatie. - Op slechte plekken in de stad een lelijk oud pand een leuke ondernemer plaatsen, zodat de stad op die plekken gaat bruisen. - Duurzaamheid
Aan de vuilverwerkers zodat ze beter het afval zelf kunnen scheiden
Aan een betere rondweg
Aan een leefbare en duurzame stad
Aan goed kopen woningen
Aan het creëren van huur- en koopwoningen in het lagere- en middensegment. Met name voor mensen die nog net wel of net geen student zijn. Dwz (particuliere) huurwoningen die net binnen de huurtoeslagrens vallen, en net erbuiten, voor starters op de arbeidsmarkt die net iets meer te besteden hebben.En koopwoningen rond een ton of anderhalve ton.
Aan huizen bouwen voor onze jeugd want die willen ook eens de deur uit bij hun ouders . Verder zouden er meer seniorenwoningen moeten komen zodat er meer eengezinswoningen vrijkomen voor degene die dit nodig hebben . En dat moeten betaalbare woningen zijn.
Aan nieuwe gemeente ambtenaren. De huidige zitten vastgeroest in oude culturen, kunnen niet beslissen en zijn niet meer daadkrachtig
Aan ouderen, die het slecht hebben.Zij hebben minder zorg.Geen verzorgingshuizen.Schandalig.
Aan Veiligheid, meer betaalbare huurwoningen
Aan verbetering van mijn wijk Presikhaaf III
aan wijkcentra/kerken in Arnhem Zuid
Aankleding van de stad met groen en bloemen in de zomer.
Aanpakken sociale armoede. Kijk maar eens goed in bepaalde buurten, hoe voortuinen eruit zien, zegt vaak ook iets over de (sociale),armoede.

Aanpakken van de doorstroom van verkeer door het centrum. Arnhem is te uitnodigend voor de auto. De paarkeerring veroorzaakt veel overlast in de stad, door andere routes aantrekkelijker te maken kan er voor worden gezorgd dat auto's doelgerichter naar de stad komen en minder door Arnhem heen rijden.
Aanplant bomen waar mogelijk en leefbaar maken van ieders woonomgeving door onderhoud en schoonhouden
Aantrekkelijk maken binnenstad, groen, pleintjes,
Aantrekkelijke verbinding voor voetgangers tussen Kerkplein en Rijnkade
Aantrekken van (schone) bedrijvigheid/werkgelegenheid op alle niveau's: voor "moeilijke doelgroepen" tot en met hoog en specialistisch opgeleid: Arnhem blijft achter in vergelijking met Nijmegen, Eindhoven, Den Bosch. Dit betekent op termijn wegtrekken van een deel van de beroepsbevolking en daling van de inkomsten voor de stad. Arnhem dreigt een "losers"stad te worden Stimuleren woningbouw voor starters en voor ouderen.
Aanzien binnenstad
Absoluut armoede en meer ondersteuning voor mensen net boven minima. Veel meer voorzieningen voor mensen met beperking. Bestrijding misdaad.
Achterstandswijk wijken en verduurzamen
Achterstandswijken opknappen.
Afdwingen dat er kleinere woningen voor 65 + gebouwd worden. Niet alleen appartementen. Dit zal de doorstroming verbeteren en huizen vrijmaken voor jonge gezinnen en starters.
Afronden bestaande beleidsplannen en ideeen
Afval
Al de genoemde thema's zijn belangrijk, maar Gezondheid wil ik er uit lichten. Bekend is dat de rijksoverheid veel op de bordjes van Gemeentes heeft gelegd, samen met een tekort aan financiën. Met een sterk vergrijzende babyboom zullen die financiën een groeiend probleem worden, versterkt door een te kort aan mankracht (thuishulp). Veel bewoners willen daarom nadenken over een zorgcoöperatie, met natuurlijk linken naar professionele ondersteuning. Ik zou als Gemeente die basis-organisatie zelf op poten willen zetten, samen met linken naar Gemeentelijke ambtenaren en medische specialisten. Dan krijg je een eenheid in organisaties en wordt er niet aangemodderd. Deze investering verdien je daarmee terug en zou ik daarna stoppen in klimaat en duurzaamheid.
Algemene stedelijke verwarming en zonnenpanelen over laten plaatsen (klimaat)
Alle asielzoekercentra transformeren naar woningen voor starters.
Alle gemeentelijke landbouwgrond omzetten naar initiatieven zoals Herenboeren en andere burgerparticipatieve projecten t.b.v. duurzaamheid en biodiversiteit
Alle huurhuizen isoleren en voorzien van zonnepanelen
Alle lagen in de bevolking betrekken bij de verbetering van Arnhem. Maak Arnhem beter toegankelijk
Alles aanpakken wat illegaal is
Alles naar veiligheid. Arnhem staat (door ligging, door bevolkingsopbouw, door beleid) al jarenlang bovenaan de verkeerde lijstjes mbt criminaliteit. Meer geld voor veiligheid is goed besteed geld voor heel Arnhem.
Appartementen voor oudere stadsbewoners zodat die hun grote gezinswoningen vrij kunnen maken voor gezinnen
armede
Armoede
Armoede
armoede
armoede
Armoede
Armoede
armoede

Armoede
Armoede
armoede
armoede
armoede
Armoede
Armoede
Armoede
Armoede
Armoede
Armoede
Armoede
Armoede
Armoede
Armoede
Armoede
armoede
Armoede
armoede
Armoede (verborgen)
Armoede ,leefbaarheid en gezondheid.
Armoede bestrijden en meer woningen
Armoede bestrijden leefbaarheid vergroten zorgen voor goede betaalbare gezondheidszorg goede betaalbare en duurzame woningen
Armoede bestrijding
armoede bestrijding
Armoede bestrijding
Armoede bestrijding
Armoede bestrijding en duurzaamheid
armoede bestrijding en duurzaamheid
Armoede bestrijding en goede betaalbare woningen
Armoede bestrijding in combinatie met verduurzamen
Armoede bestrijding om zo criminaliteit te verminderen en allerlei andere problemen die voortkomen uit geldgebrek
Armoede bestrijding vooral de verborgen armmoede bij bejaarden.
armoede bestrijding, aantrekkelijk maken binnenstad
Armoede bestrijding, gratis openbaarvervoer voor de minima, goede opvang dak en thuislozen
Armoede bestrijding, herstellen en versterken van de sociale structuren in de wijk,
Armoede bestrijding, hulp voor mensen met psychische problematiek, zoals thuisbezoeken door professionals.
Armoede bestrijding.
armoede EFFECTIEF terugdringen. Arnhem is nog altijd de één na slechtste stad om uit de armoede te komen. zeer beschamend!!!
armoede en duurzaamheid
armoede en gezondheid
Armoede en klimaat
armoede en klimaat
armoede en klimaat
Armoede en leefbaarheid
Armoede en nieuwe armoede
armoede en onderwijs

Armoede en scholing
Armoede en vergroening
armoede en wonen
Armoede en wonen
Armoede en wonen
armoede en wonen
Armoede leefbaarheid
armoede te bestrijden
Armoede, autoverkeer weg van de singels.
Armoede, armoede, armoedever
armoede, betere parkeergelegenheden, betere voorzieningen voor ouderen
Armoede, daklozen
Armoede, Duurzaamheid
Armoede, duurzaamheid
armoede, duurzaamheid, leefbaarheid
Armoede, duurzaamheid, leefbaarheid
armoede, gelijke kansen in onderwijs, gratis huiswerkbegeleiding VO, politie
armoede, gezondheid, klimaat en duurzaamheid
Armoede, het diverse maken van alle wijken, kinderen op school in eigen wijk, gelijkheid onderwijs
Armoede, jeugdzorg, klimaat, duurzaamheid, openbaar vervoer,
armoede, klimaat, duurzaamheid, ontmoeting tussen mensen uit verschillende culturen, voldoende voorzieningen op het gebied van welzijn in met name armere wijken, leefbaarheid
armoede, klimaat, onderwijs
Armoede, leefbaarheid
Armoede, leefbaarheid
Armoede, leefbaarheid en wonen
Armoede, leefbaarheid, beter winkelaanbod in de binnenstad.
armoede, leefbaarheid, gezondheid
Armoede, leefbaarheid, veiligheid, ruimte
Armoede, maar ook dat iedereen hier wat aan heeft. Wonen.
Armoede, meer inbreiding, meer diversiteit in wonen (meer verschillende mensen in een wijk)
Armoede, scholen van de kinderen, meer voor de ouderen en fietswegen verbeteren.
Armoede, stimuleer maatschappelijke participatie van vluchtelingenvrouwen, zorg voor hulp bij opvoeden zodat jongetjes niet tot 's avonds laat op straat zwerven en rottigheid uithalen, criminaliteit in rollen. Zorg voor buurthuizen, jongerenwerkers, ouderenzorg, woonpolitiek. En VOORAL OOK voor culturele initiatieven: podium met gratis voorstellingen dans, ballet, muziek (grote diversiteit!). Op scholen: richt LEERORKESTEN OP, zoals in de Bijlmer.
Armoede, Weer 12 x per jaar afvalpas voor de stort invoeren.ipv 6x !Voor minima 3x grofvuil ophalen.Leefbaarheid.Zwemles op de lagere scholen.
Armoede, wonen
Armoede, wonen
Armoede, wonen
Armoede, wonen , leefbaarheid
armoede, wonen, culturele infrastructuur
armoede, wonen, cultuur, duurzaamheid/klimaat
Armoede, wonen, klimaat en duurzaamheid.
Armoede, wonen, leefbaarheid
Armoede, wonen, sociale cohesie
Armoede, woningbouw, leefbaarheid, gezondheid en groen (wandelparken etc)
armoede,duurzaamheid,leefbaarheid

armoede,wonen,gezondheid
Armoede,wonen,leefbaarheid en gezondheid
Armoede. Wonen.leefbaarheid
Armoede/ wonen
Armoedebeleid: inzetten op een grotere gelijkheid. Maar ook parkeerbeleid aanscherpen in de woonwijken.
Armoedebestreiding met daarmee de mensen wie het betreft zelf de beslissende positie laten innemen: niet beleid en initiatieven over mensen heen uitstorten.Leefbaarheid: de teveel plekken worden gedomineerd door de auto. Of de auto's geparkeerd staan of ze rijden, met name de kinderen geven hun bewegingsvrijheid totaal op. Laat staan wat het doet met de gezondheid van mensen.
Armoedebestrijding
Armoedebestrijding
Armoedebestrijding
Armoedebestrijding
armoedebestrijding
Armoedebestrijding
armoedebestrijding
Armoedebestrijding
Armoedebestrijding
Armoedebestrijding en duurzaamheid
armoedebestrijding en duurzaamheid
armoedebestrijding en klimaatbestendig
Armoedebestrijding en ten behoeve van voorzieningen voor stijgend aantal mensen zonder huisvesting.
Armoedebestrijding en versterking zwakkere wijken
Armoedebestrijding en wonen
armoedebestrijding in zwakke wijken: betere openbare orde: meer boa's, daklozenopvang, meer politie op straat: betere sociale woonvoorzieningen en voor speciale groepen: (arbeid)migranten, asielzoekers, jongeren, ouderen
armoedebestrijding staat op 1: daarna leefbaarheid en gezondheid
Armoedebestrijding, natuurbehoud en onderhoud, toegankelijkheid van het centrum
Armoedebestrijding, duurzaam maken van de stad,
Armoedebestrijding, goedkoop OV, sociale veiligheid, bestrijding criminaliteit, woningbouw, onderhoud scholen en openbare voorzieningen. 1 miljoen is niet zo veel dus beginnen met de eerste twee.
Armoedebestrijding, gratis openbaar vervoer dat regelmatig rijdt, huurwoningen voor jongeren, doorgaan met aandacht voor klimaat en duurzaamheid met oog voor wat dat voor sociaal economisch zwakkere groepen in de samenleving betekent, hergebruik van bestaande bouw. Veiligheid.
Armoedebestrijding, leefbaarheid verbeteren en lelijkheid tegengaan.
Armoedebestrijding, mbo toeleing naar werk, stadsvernieuwing/ betaalbaar wonen
Armoedebestrijding, Verbetering huisvesting (verduurzaming), Aandacht voor de jeugd (voorkomen van criminaliteit)
armoedebestrijding, vluchtelingenboten permanent maken, minder tegels en meer groen. Meer schoonmaak van wegen, parken en stoepen. Arnhem is vuil..
Armoedebestrijding, wijkverbetering en bibliotheken
Armoedebestrijding, wonen, duurzaamheid, groen in de stad behouden
Armoedebestrijding, zodat niemand naar de voedsel- en/of kledingbank hoeft en alle kinderen/de jeugd kunnen/kan deelnemen aan vrijetijdsbesteding en sportverenigingen.
armoedeen gezondheid
ArmoedeLeefbaarheid

Arnhem autovrij maken
Arnhem zuid aantrekkelijker maken
Arnhem Zuid gezellig maken
Arnhem zuid meer gezelligheid, meer focus Woningen opknappen in Arnhem zuid (de Laar, Kronenbur)Gemeentelijke belastingen verlagenAfval professioneel nascheiden ipv door de burger
Arnhem-zuid groener maken met perkjes en meer bomen.
auto vrij, meer groen, fijnmaziger OV, geen reklameborden meer
Auto weren uit binnenstad.Meer duurzaamheid, hergebruik, ruilen.
auto's de wijken uit
Auto's het centrum uit. Singels afsluiten voor doorgaande verkeer. Betere voet- en fietsvoorzieningen
Auto's uit stadscentrum weren. Volop inzetten op fietsstad. Fijn stof rigoureus omlaag.
autoluw maken van de ring door autoverkeer meer om de stad te laten rijden: extra transferia
Béter schoonhouden straten ,plantsoenen. Aanstellen ouderwetse straatvegers.
bankjes in de stad, veel bankjes in de stad. openbare toiletten, nog meer groen
bankjes met groen om op te zitten
Behoud van de stadspark en de leefbaarheid voor haar inwoners. Preventieve gezondheidszorg.
Behoud van groen in Zuid, klimaat, duurzaamheid, leefbaarheid, gezondheid, onderwijs, met goed onderbouwde en geen popie Jopie plannen.
Behoud van grote bedrijven die van belang zijn voor de werkgelegenheid van hoger opgeleiden zodat deze mensen de stad economisch stimuleren. Tegengaan van misbruik met uitkeringen, Gelre pas en dergelijke zodat dit geld bij de mensen terecht komt die het echt nodig hebben.
Behoud van het Hertenkamp Sonsbeek
Behouden van de sfeerkeepers en schoonhouden van de stad.
bereikbaarheid
bereikbaarheid
Bereikbaarheid
Bereikbaarheid
Bereikbaarheid binnenstad door gratis openbaarvervoer voor alle bezoekers.
Bereikbaarheid en veiligheid.
Bereikbaarheid van de binnenstad, bijvoorbeeld door gratis openbaar vervoer, lagere parkeertarieven en meer en bredere parkeerplaatsen die ook dichtbij zijn.Bushaltes van "op de weg" naar "naast de weg" verplaatsen, zodat de doorstroming van het verkeer niet wordt belemmerd door stilstaande bussen.Doorstroming van het verkeer verbeteren door van rode golf naar groene golf over te gaan, verkeerslichten dus niet als stoplichten gebruiken. Dat is bovendien vele malen beter voor het milieu.Verlagen van de WOZ tarieven en woonlasten in zijn algeheel.Huiseigenaren helpen vergroenen, door bijvoorbeeld stadsverwarming in koopwiningen mogelijk te maken/te faciliteren.
Bereikbaarheid, armoede, duurzaamheid, gezondheid
Bereikbaarheid, duurzaamheid
Bereikbaarheid, klimaat
Bereikbaarheid, Leefbaarheid, gezondheid
Bereikbaarheid, opknappen verpauperde panden binnenstad, groen tegen warmte
Bestaanszekerheid,Bestrijding van (stille) armoede ,Kunst en Cultuur toegankelijkheid.BoaÅ›
bestrating binnenstad
bestrijden armoede zorgen dat minder bedeelden aan het werk komen meer kansen krijgen
Bestrijden van armoede en klimaat
Bestrijding (drugs)criminaliteit, vandalisme door jongeren en overlast door verwarde personen. Het versterken van de veiligheid en de zichtbaarheid van politie en boa's.
Bestrijding)drugs)criminaliteit, veiligheid op straat, uitstraling openbare ruimte (zwerfafval, graffiti, verloedering). Armoede.

bestrijding armoede, daklozenonderdak
Bestrijding criminaliteit
Bestrijding criminaliteit: aandacht voor het groen in de stad
Bestrijding van armoede, meer mensen mee laten doen aan de samenleving met laagdrempelige cultuur, meer aandacht voor kinderen die niet meekomen op school.
Betaalbaar bouwen voor ouderen zodat er ook woningen komen voor jongeren.Armoedebestrijding zodat er geen voedselbanken nodig zijn.
Betaalbaar Wonen
Betaalbaar wonen, zonder te bouwen in het buitengebied.Bestrijding criminaliteit.
Betaalbare centrale woningen voor jongeren
Betaalbare huizen, duurzaamheid
Betaalbare seniorenwoningen, zowel huur- als koopwoning, ter bevordering doorstroming.Promotie zonnecellen plaatsen op industriële daken en scholen.Uitbreiding azc's.
Betaalbare woningen realiseren voor de lage en midden inkomens. Veel nieuwbouwprojecten (vooral in Arnhem Noord) zijn juist gericht op het duurdere segment terwijl er juist zoveel vraag is naar betaalbare woningen.Verder moet de stad bereikbaar blijven. De stad ligt ongunstig tussen meerdere snelwegen waardoor de stad in de spits steeds vaker moeilijk te bereiken is. Vrachtverkeer omleiden en niet over de Pleyroute.
betaalbare woningen voor eenpersoons huishoudens, zodat grotere huizen vrij kunnen komen voor gezinnen
Betaalbare woningen voor middeninkomens, duurzame energie
betaalbare woningenbeloning/prestatie voor groene tuinen/buurtbetere sfeer op korenmarkt, lijkt wel een criminele bende met schorem dat buiten staat en handelt.
Beter begaanbare rondweg
Beter bereikbaarheid ov of meer en betere woningen
Beter gebruik van deskundigheid en in de stad organiseren.
Beter ondehoud
Beter onderhoud omtrend bomen, plantsoen en struiken, vaker de veegwagens laten rijden om blad e.d. te ruimen.
Beter onderhoud van het groen
Beter OV (en uitgangspunt: geen gebruik auto voor vervoer binnen stad(sring))
Beter OV, aandacht voor middeninkomens
Beter OV, isolatie/klimaatbestendig maken woningen. Nieuwbouw is ook nodig, maar kost veel meer.
beter parkeer beleid en meer, betaalbare, woning projecten
Beter schoonhouden van de binnenstadtstraten, GEEN NIEUWE WONINGEN in de uiderwaarden : naast DE STADSBLOKKENWERF "aan de overkant" b.v. (= klimaat)BEPALEN hoe de winkelpuien eruit moeten zien: terug naar de oorspronkelijke aanzicht van de panden,
Beter/goedkoper OV
betere toegankelijkheid naar de binnenstad betere huisvesting voor de lagere en middeninkomens en studenten
Betere bereikbaarheid binnenstad voor auto's
Betere doorstroming van het verkeer realiseren. Goedkopere parkeerplaatsen in de binnenstad.
Betere en betaalbare parkeergelegenheden in Arnhem. Ook 'kort-parkeren' weer herintroduceren.
Betere en betaalbare woningen en nieuwe woonvoorzieningen voor ouderen
Betere en duidelijkere parkeergarages. Meer natuur in bebouwde gebieden terug laten komen. Ontwerpen van wijken en wegen zo ontwikkelen dat er ruimte is voor flora en fauna
Betere en meer betaalbare woningen. Verlaging gemeentelijke belastingen. Betere bereikbaarheid vd stad. Meer groen. Weren vervuilde auto's op de singels. Armoedebestrijding. Hulp bij schulden en dakloosheid. Aandacht voor openbaar groen. Subsidie op verduurzamen woningen.

betere fietspaden
Betere fietspaden in de stad
Betere fietspaden, meer groen in de straten.
Betere geluidswal N325 en het verplaatsen van de woonboulevard de Laar Oost gebouwd in de jaren 80, de ligging is niet van deze tijd. Verder het opknappen van de Rijnkade, zoals de gezellige Waalkade in Nijmegen.
betere leefbaarheid door verkeersmaatregelen
Betere omstandigheden voor minder financieel bedeelden in brede zin.Mn voedsel ondersteuning mbt gezondere voeding.
Betere parkeermogelijkheden , binnenstad echt zonder auto's , wel zodanig dat alles via alternatief vervoer bereikbaar is,
Betere riolering, werkgelegenheid stimuleren, terug dringen kansloze buurten.
Betere skyline Rijnkade
Betere verkeersafwikkeling. Singels en Pleyroute.
betere verlichtingvergroening
Beveiliging en beter onderwijs
Bewoning boven de winkelpanden, klantvriendelijk parkeren, schoonhouden van openbare plaatsen en straten, station waar de bussen af en aan rijden overzichtelijk maken voor voetgangers.
Bijzondere woningen, anders dan anders, groot, klein voor rijke en arme mensen in grote hoeveelheden.
Binnen stad de tegelsBlauwe golfen AKU fontein Wc in de parkeer garage
Binnenstad aantrekkelijke maken voor ondernemingen. Er staan te veel leeg staande winkelpanden.
binnenstad aantrekkelijker maken (gevarieerder aanbod winkels / meer speciaalzaken terug):goed/beter openbaar vervoer/ minder auto's op centrumring
Binnenstad beter verbinden met Rijnkade. Lelijke jaren 50 betongebouwen vervangen door moderne architectuur.
Binnenstad leefbaar houden, meer diverse winkels GEEN leegstand
Binnenstad, winkelgebied op leuken
Blauwe golven
Blijven inzetten op duurzaamheid!
bomen
Bomen, 'groen', natuur, biodiversiteit, klimaat, duurzaamheid
Bouwen van voldoende seniorenwoningen met tuin op de begane grond. Alleenstaand of in een rij en niet in een flat.Niet alle senioren willen in een appartement.
Bouwen voor ouderen
Braakliggende terreinen aanpakken met mooie mix van wonen en recreëren. En verdere verbetering van de fietsinfrastructuur, met een extra fietsbrug over de Rijn.
Buurtfeesten
Centrum autovrij, oude wijken energie zuiniger maken
COÂ² reductie, hulp bij verduurzame mensen die het niet kunnen betalen, meer natuur, afval bestrijding. verbeteren van de luchtkwaliteit. aanpak drugscriminaliteit bij jongeren en jongeren centra's. hard drugs is bijna zo normaal als bier.
Collectieve lasten laag houden
Controle snelheid van auto,s. Geen fietsers tegen de fiets richting in fietsen. Meer senioren woningen.
Creatieve broedplaatsen, organische stadsontwikkelingen die flexibel kan reageren op veranderingen uit de markt. Mentaliteitsverandering van individualisme naar gemeenschapszin. Sociale cohesie bevorderen!Ontsluiting: Arnhem heeft geen binnenring, de Oranjestraat is nu een soort "Ringweg".
Criminaliteit en leefbaarheid
Criminaliteit, armoede
Criminaliteit, armoedige wijken

Cultuur en armoedebestrijding, wonen
Cultuur en huisvesting charitatieve instellingen
Cultuur, die schandalige zzp constructies van de muziekschool beëindigen. En docenten weer fatsoenlijk in loondienst nemen.
Cultuur. Groene stad. Vervoer.
Cultuur: Goed muziekonderwijs (Heroprichting van de Stedelijke muziekschool}Jazzpodium met een goede vaste locatie en, programmering en promotie ook in de Duitse regio aan de grens met Nederland.Minimaal een Herenboerderij (stichting Herenboeren), waar groente- fruit teelt plaats vindt in cooperatieve vorm.Stedelijk hoveniers bedrijf annex opleiding dat op duurzame wijze met goede arbeids ethiek ons plaatselijk groen aanlegt en onderhoudt.Beeldende kunst: Goed onderwijs in het ambacht van tekenen, schilderen en beeldende kunst in het algemeen.Herstel Strümpfler orgel van de Grote Eusebius (als dat al niet gebeurd is}
Daken van overheidsgebouwen vol leggen met zonnepanelen
daklozen
Daklozen opvang
Daklozen, verslaafden en verwarde mensen beter opvangen.Goede plek voor de voedsel- en kledingbank.Geld voor goede huisvesting introdans en oostpool.
Daklozenopvang
Dan zou ik de wegen aanpakken. Arnhem heeft een centrumring welke dwars door Arnhem gaat. In andere steden ligt deze buiten de stad, zodat men doelgericht naar een deel van de stad kan reizen.
Dan zou ik ervoor kiezen om inwoners met een kleine beurs te helpen met verduurzamen van hun woning. Voor eigenaren van koopwoningen directe financiële ondersteuning en ingeval van huur financiële ondersteuning van de verhuurder.
Dat de welvaarts verdeling tussen alle inwoners gelijker word.
de "volkswijken"verder oppeppen
de armste scholen van Arnhem (bv Johannaschool) fatsoenlijk ondersteunen-graffiti aanpakken-daklozen een plek geven
de Arnhsme parken
De bijenkorf terug. Met het verdwijnen van de bijenkorf is het winkelbestand enorm verschraald en heeft Arnhem geen aantrekkelijk winkelbestand meer.
De Binnenstad beter bereikbaar maken en bezoekende auto's weren. Alleen mét vergunning.
De binnenstad schoner makenâ€¦kauwgom bij prullenbakken weg enz. Groene zones in de binnenstad.Bepaalde gevaarlijke fietskruisingen (bij musis) veiliger maken
De binnenstad weer de beste winkel stand van Nederland maken. Nu vind ik het wel heel karigâ€¦
de dorpen wijken in Arnhem Zuid versterken en moderniseren. Meer samenvoegen van woningen voor ouderen, groen verbeteren en zorgen dat je er een koffietje kunt drinken. Ontmoeting in het dorp.
De entreepunten van de stad verbeteren. Mooiere grote plaatsnaamborden in een bloembedElke keer als je de stad inkomt en verlaat, krijg je het arnhemgevoel mee.
De gebouwen in het centrum opschonen zoals gevels reinigen, orginele look and feel terug geven
De menselijkheid terugbrengen en de onvoorstelbare juridisering stoppen
De mensen die het erg slecht hebben in financieel opzicht helpen via een persoonlijk plan van aanpak.Meer bomen in de stad, minder verkeersborden. Gezondheid is een zaak van de burger zélf.
De Nijmeegseweg (begin A325) vanaf de oude Rijnbrug tot voorbij stadion Gelredome, de autoweg onder het maaiveld, verdiept aanbrengen en met gelijkvloerse viaducten, maaiveld hoogte, de wijken Malburgen met elkaar verbinden, met wonen en groen. Dus geen tunnel bouwen. Uiteraard is de 1 miljoen niet voldoende.
De Rijkade gezelliger en begaanbaarder te maken, vergelijking Nijmegen. (mits delen haalbaar)
De slechte wijken beter maken, meer en beter groen onderhoud
De stad "nog" groener maken

De stad (nog) schoner houden en mensen goed voorlichten de stad schoon te houden: met voorzieningen die dit kunnen bevorderen. Ook in de wijken buiten het centrum.
De stad in haar eigen nergie behoefte te laten voorzien
De stad meer "smoel" geven als hoofdstad van Gelderland (iconische gebouwen a la Nijmegen Waalkade)
De stad nog groener maken
de verloedering tegengaan, rommel opruimen, graffiti verwijderen en verbieden en handhaven
De Weerdjesstraat ondergronds maken en daardoor voetgangers verkeer tussen centrum en Rijnkade te vergemakkelijken.
De wijken vergroenen, daarmee ga je in op de leefbaarheid, duurzaamheid en klimaat. Zelfs gezondheid kan ten positieve veranderd worden.
Deel van de 'armere' wijken opknappen en duurzamer maken
deels in sportfaciliteiten, ontbijt op scholen, cultuur bereikbaar voor Arnhemmers
direct besteden aan opruimen/schoonmaken van de (binnen)stad
Direct stoppen met de massale krankzinnig bomen kapMeer parkeerplaatsen zodat mensen vrij en mobiel kunnen blijven, ook de chronisch zieken en werkende moeders
Dit bedrag zou ik besteden aan klimaat en duurzaamheid. Daarnaast vind ik het bestrijden van armoede en eenzaamheid een belangrijk onderwerpen.
Diversiteit en inclusie!
Dominante langdurige autostromen inperken tbv voetgangers en fietsers Jansbuitensingel + Willemsplein. Arnhem is te auto-dominant.
Door op een ecologisch waardevolle, circulaire manier te vergroenen kan de leefbaarheid vergroot worden, levert dit een positieve bijdrage aan gezondheid en klimaat. Focus op de plekken waar de impact het grootst is. In de meeste gevallen zijn dat meest kwetsbare wijken.
Doorgaan met stadsvernieuwing.
Doorgaand verkeer uit centrum
Doorstroming verkeer verbeteren i.p.v. stelselmatig verder te belemmeren zoals nu het geval is.
Drugs bestrijding, alternatieve parkeermogelijkheden
Drugs en drankprobleem aanpakken. Mensen meer stimuleren te werken. Banen creëren in de wijk. Vraag de mensen wat ze (samen) willen doen. Veel van de bewoners willen ook van die drugsoverlast af. Leid mensen (in de wijk op) om dit aan te pakken, denk aan serveillance, (meer) wijkaanspreekpunten. Een boodschap doen of bij elkaar klussen. Maak hier een systeem van wat geld oplevert en wat niet wordt afgetrokken van de uitkering. Geef mensen besef dat zij en hun wijk het waard is. Geef de mensen in de wijk budget om wat met elkaar te organiseren (zonder teveel beperkingen) er moet veel meer voor de jeugd worden georganiseerd. Verder veel planten en bloemen in de wijk. Laat bewoners die dit leuk vinden het onderhouden (tegen vergoeding). Muurschildering, geef ruimte voor de (kunstenaars) die 'kunst' spuiten op muren. Misschien kan je bewoners zelf kunst laten maken voor hun wijk. Maak gebruik van de diversiteit van de mensen die er wonen en dan is er voor ieder wat wils. Misschien dat de diverse culturen dan ook meer met elkaar mengen.
DrugsbeleidOverlast van de burenAfvalverwerking
Drugsbestrijding
Duurzaamheid
Duurzaamheid
duurzaamheid
Duurzaamheid
Duurzaamheid
Duurzaamheid
duurzaamheid
Duurzaamheid
Duurzaamheid

Duurzaamheid
duurzaamheid
Duurzaamheid
Duurzaamheid
Duurzaamheid
Duurzaamheid
Duurzaamheid
duurzaamheid
Duurzaamheid
Duurzaamheid
Duurzaamheid
Duurzaamheid
Duurzaamheid
Duurzaamheid (subsidies voor mensen die bv warmtepomp willen aanschaffen) en onderwijs. Investeren in onderwijs om iedereen gelijke kansen op ontwikkeling te bieden.
Duurzaamheid +sociale ongelijkheid recht(er) trekken.(Aut
Duurzaamheid armoede onderwijs
Duurzaamheid en armoede bestrijden
Duurzaamheid en armoedebestrijding
Duurzaamheid en gezondheid
Duurzaamheid en gezondheid
Duurzaamheid en leefbaarheid
Duurzaamheid en leefbaarheid
Duurzaamheid en leefbaarheid
Duurzaamheid en Leefbaarheid van de stad
Duurzaamheid en leefbaarheid: er gaat nu best veel aandacht naar armoede, maar ik zie daardoor vooral de arme kant van Arnhem. Schrale winkels, weinig leuke 'luxe'. Cultureel mwah. Investeer bijv. in studenten die hier blijven wonen en werken! Of expats/bedrijven.
duurzaamheid en veiligheid
Duurzaamheid van de woningen
Duurzaamheid van met name huizen, (jeugd)zorg eb jongerenwerk, en inzetten op achterstandswijken (financiele steun energierekening bijvoorbeeld). En cultuur evenementen & museum Arnhem toegankelijk maken voor een zo groot mogelijk publiek!
Duurzaamheid, armoede
Duurzaamheid, armoede
duurzaamheid, bereikbaarheid, klimaat
duurzaamheid, culturele infrastructuur, groen
duurzaamheid, energietransitie
Duurzaamheid, gezondheid (meer huisartsen op meerdere locaties) wonen.
Duurzaamheid, hittestress, wateroverlast in park Klarenbeek en verder omlaag, versterken connectie huisartsen en wijkteams
duurzaamheid, klimaat, wonen
Duurzaamheid, leefbaarheid
Duurzaamheid, Leefbaarheid, Klimaat
duurzaamheid, sub cultuur
Duurzaamheid, vergroening en armoedebestrijding
Duurzaamheid, zonnepanelen, luchtkwaliteit
duurzaamheid: betere fietspaden en minder gemotoriseerd verkeer
duurzaamheidwonen
Een (iconisch) kunstwerk. Waar het komt te staan, weet ik nog niet.

Een authentieker centrum maken. Het centrum ziet er afgeleefd uit. Veel glazen puien, "goedkope" winkels, weinig groen/gezelleigheid.
een betere doorstroming van het verkeer maken. (vlotter van arnhem-zuid naar arnhem-noord zonder alle tegenwerkende stoplichten, een groene golf is wel prettiger)
Een del van het openbaarvervoer voor alle Gelre kaarthouders en 70 plussers gratis maken en een uitleen voor eenvoudige hulpmiddelen met een borg en bij schoon en heel inleveren alles terug.
Een extra fietsbrug tussen de Frostbrug en de Sacharovbrug
Een goede advocaat in huren om de raad van state duidelijk te maken na 45 jaar dat de A15 doorgetrokken moet worden naar de A12 om de mensen te verlossen van de onnodige fijnstof en CO2 uitstoot door de files die richting achterhoek en Duitsland gaan.
Een groener Arnhem
Een lelijk gebouw in centrum oud Arnhem vervangen door iets wat wel past
Een mooi overdekte zwemparadijs
Een mooie brede doorbraak van station naar korenmarkt. Met een groot plein als ingang. Ook voor Koningsdag activiteiten etc.
Een nieuw gebouw voor en extra steun aan het dierenasiel. Duurzaamheid, beter OV, mensen helpen hun woning te verduurzamen. Evt woningbouwcoorporaties stimuleren/forceren om hun huurders te helpen met verduurzamen (ik loop nu tegen een muur op bij VHV).
Een stukje historie van de stad blootleggen en zichtbaar houden. Denk aan een stuk stadsmuur of opgravingen.
Eenpersoonswoningen met huur onder de 700 euroMeer diversiteit aan winkels: smpoo ups ed een kans geven
Eenzaamheid ouderen en armoede
eerlijke subsidies (zonder al te ingewikkelde voortrajecten etc) voor het verduurzamen van woningen. Iedereen een eigen gratis regenton. In alle wijken zoveel mogelijk groen toevoegen en voldoende speel- en samenkomstplekken. Armoede bestrijden door wellicht een werkgroep met een goede doorsnede van de samenleving hierover met elkaar in gesprek te laten gaan en als een soort denktank te laten fungeren. En daar geld aan te besteden, wellicht samenwerking met Collectief Kapitaal.
energie armoede en duurzame initiatieven
Energie-armoede
Energietransitie
Energiezuinig wonen
Er voor zorgen dat alle inwoners krijgt wat het nodig heeft. Een potje geld, naar behoefte, dat naar eigen inzicht ingezet kan worden. Meer voor minima en niet voor mensen met geld. Extra op de gelden die sowieso nodig zijn om een stad en inwoners te ondersteunen.
ervanuitgaande dat klimaat e duurzaamheid nu goed op de agenda van dit groene college en raad staan, zou ik naast aandacht voor zaken die onze inwoners direct treffen ook kijken naar hoe Arnhem aantrekkelijker wordt als stad voor bezoekers. we hebben geen grote publiekstrekker, na het station houdt het snel op. Alle grote dingen hier zijn beetje middle of the road. Zelf de uitstraling van de kunstacademie is zeer beperkt: waarom heeft Arnhem niet een uber hip design museum (dat gaan we met een miljoen niet redden).
Evenementen, helaas is er de afgelopen jaren veel re weinig gedaan om grote evenementen als living statues, rio aan de rijn, etc in arnhem te houden
Extra woningen
Fiets en wandelpaden richting belangrijkste knooppunten aantrekkelijk maken
Fietsbrug erbij van noord naar zuid aan de oostkant
Fietspaden
Fietspaden waar het licht sneller groen gaat.
FietspadenOude woningen verduurzamen
fietstoegankelijkheid

Fietsvriendelijkheid en verbod op stinkbrommertjes / schoolmaaltijden voor kinderen uit arme gezinnen / onderwijs
Fonds voor goede verduurzaming sociale huurwoningen en idem koop-met-hoge-energierekening
Formeren van beter b & w. De zwakke personen in de raad vervangen door sterke, evenwichtige personen die niet om het minst geringe in huilen uitbarsten.
geen armoede , werk voor iedereen , wonen voor iedereen en eerbied voor de kleine winkelier zorgt voor diversiteit.
Gelijke kansen voor iedereen te beginnen voor de geboorte.
Gelijkheid (iedereen evenveel kansen en mogelijkheden, minder groot verschil arm-rijk), duurzaamheid (energiezuinig, schone lucht, geen afval op straat en in groen), wonen en veiligheid.
gelijkheid, gelijke kansen, fietspaden, buurttuinen
Gemeleerde wijken creëren met lage en hoge inkomens. Meer groen, minder afval, schonere stad in milieu en aanblik. Criminaliteit de pas afsnijden.
Gentrificatie van Zuid
Gevels graffiti-proof maken in wijken rondom het centrum (hopelijk bestaat er een coating ofzo). Minder telefoonwinkels, nagelsalons, massagesalons en kappers in de Steenstraat, zodat deze straat meer bij het centrum-winkelgebied betrokken wordt. Politie zichtbaarder op straat.
gevoel van veiligheid, ondersteunen echte armoede
gezellige binnenstad
Gezondheid
Gezondheid (preventie), duurzaamheid, klimaat, cultuur
gezondheid en leefbaarheid: voorwaarden voor een gezonde leefbare stad en basisvoorwaarde om de kloof tussen arm en rijk te dichten.
Gezondheid in arme buurten
Gezondheid wonen leefbaarheid en veiligheid
gezondheid, armoede
Gezondheid, met name gezond leven en beweging
Gezondheidszorg, inbreidingsprojecten woningbouw, armoedebestrijding, openbaar vervoer, vergroening, criminaliteitsbestrijding
Gezondheidszorg: meer en snellere opvang van mensen met psychische problemen, vooral jongeren. Ik ben geschrokken van de tv-serie politiebureau Arnhem. Zoveel verwarde mensen. Te weinig hulp, het duurt te lang etc.
GGZ
goed bereikbare zorg (letterlijk en figuurlijk) voor iedereen. positie huisartsen versterken.gratis schoolontbijt/-lunch (basis en middelbaar onderwijs).sociale woningbouw versterken.bejaardenhuizen weer introduceren.
Goede fietspaden cq goede fietsverbindingen/ vergroten van de fietsvriendelijkheid.Veiligheid in de meest brede zin van het woord
Goede opvang voor dakloze mensen . Ook overdag. Niet fijn , mensen die overal rondhangen . Voor hun niet maar ook niet voor bezoekers . Minder doorgaand verkeer rond centrim , snelheid omlaag naar 30 km . Stad beter schoonhouden en onderhouden Ook groene gedeelten . Betere doorgang fietsers , vaak goed uitkijken , afslaand verkeer enz . Niet fietsvriendelijk , betere fietsenstallingen , minder fietsen in straatbeeld .pleinen beter benutten voor terrassen enz .
Goedkope woningen bouwen (zonder parkeerplaatsen), fietspadnetwerk uitbreiden
Goedkoper maken van het openbaar vervoer.
Goedkoper openbaar vervoer
Gratis maaltijden basisscholen. Vergroenen wijken.Promoten tegels eruit.
gratis openbaar vervoer
Gratis openbaar vervoer
Gratis openbaar vervoer

Gratis openbaar vervoer. En parkeren goedkoper maken !
Gratis ov
Gratis OV voor jongeren. Jong geleerd is oud gedaan!
gratis vervoer, wonen
gratis vervoer: goed onderwijs: centrale zonnepanelen waar ieder huishouden gebruik van kan maken
Gratis warmtepompen of met korting
Groen
Groen
Groen . Investeren in winkels . Geen parkeer kosten
Groen / leefbaarheid in de stad
Groen in de bebouwde kom, ondersteuning basisbehoeften (zorg, onderwijs) voor armere huishoudens, leefbaarheid in armere wijken, cultuur voor kinderen en jeugd, cultuur en vertier in Arnhem-Zuid
Groen in de binnestad
Groen voor wegen en parkeerplaatsen
groen, huizenbouw binnen bestaande wijken
Groen. Design waterbeh
groenbeheer op niveau, duurzaamheid, klimaat, armoede en wonen
Groene en beweegvriendelijke omgeving
Groene energie
groene ontmoetings en speelplekken: plekken in de buurt voor kinderen, jongeren en mensen met weinig geld.
groenonderhoud, meer woningbouw,
grondgebonden senioren woningen
grote aanbod aan cultuur onderhouden multicultureel uitbreiden en breder promoten
Grotere duurzaamheid in de vorm van meer en betere (ruimere) afvalbakken in de straten
handhaving parkeerbeleid
Handhaving, armoedebestrijding, city beautification, "skyline planning" (of iig "aangezichtsplanning"), verduurzaming
Handhaving, gezondheid
harde maatregelen tegen drugoverlast en criminaliteit
Hekken verwijderen (kazerne, Hoge Veluwe) tgv betere bereikbaarheid diverse natuurgebieden, vergroening stad
helft verduurzaming van woningen, mede sociale huur. scheelt in de kosten en duurzamer. helft behoud en uitbreiding groen
Herinrichting oversteekplaatsen tussen Sparwinkel, hotel Haarhuis en centrumEen chaos
Herinvoeren van bejaardenwooncentra. De WMO-regeling kan namelijk niet alle pijnpunten wegnemen voor senioren. Centrale zorg in bejaardenwooncentra is veel efficiënter en laagdrempeliger.
Het aanpakken van de kleine zaken in het straatbeeld die de schoonheid en leefbaarheid van de stad ten goede komen
Het aantrekken van kapitaalkrachtigen.
Het centrum groener
Het extra laten bouwen van nog meer sociale huur- en koopwoningen en vrije sectorwoningen
Het leefbaar houden van de stad
Het meer toegangkelijk maken van de oevers als wandelpromenade voor vertier en ontspanning, parkeren dichtbij maar geen doorgang van auto's en scooters. De noord en zuid zijde met elkaar verbinden voor voetgangers. Openbaar vervoer voor inwoners gratis.
Het onmogelijk maken om in Meinderswijk te bouwen Meer groen in de de wijken.
Het subsidiëren van de bouw van betaalbare 1- en 2-persoons woningen voor ouderen, waardoor er meer beweging komt op de woningmarkt
het verbeteren van achterstandswijken waar veel problemen tegelijk spelen

Hittestress oplossen
Hoe pijnlijk ook voor alle andere respectabele onderwerpen, zou ik voor 100% van het geld gaan voor het halen van de klimaatdoelstellingen. Dat niet doen zorgt er uiteindelijk voor dat we ons zelf als mens uiteindelijk niet kunnen handhaven. PS: De natuur redt zich uiteindelijk dan ook wel weer, maar ja daar maken wij dan geen deel meer van uit.
Hoge tolheffing doorgaand verkeer door Arnhem en A325. laat mensen uit Nijmegen maar over de A50 naar Apeldoorn en Utrecht gaan. Laat internationaal vrachtverkeer niet over de A325 maar alleen over de A50.
Hondepoep handhaving en parkeerplaatsen
Hoogwaardig OV
Hortus botanicus met kwekerij voor bijzondere boomsoorten t.b.v. openbaar groen.
Huisvesting, onderwijs.
Huizen en gebouwen (scholen, buurthuizen) verbeteren en fors isoleren. Overal zonnepanelen opleggen, niet op de grond (zonde van de ruimte, daar kunnen bomen en struiken staan), overal waar mogelijk bomen planten, verstening van tuinen verbieden, verkamering in woonwijken verbieden
Huizen verduurzamen
Huizenbouw en dan met name betaalbare sociale woningbouw
Hulp aan mensen die in de problemen / schulden zitten vanwege de enorme complexiteit van de huidige maatschappij/ wetgeving / regels. Vereenvoudigen van die wetgeving.
Hulp voor minima
iets wat toeristen naar de stad zou brengen
Iig hele goedkope woningen bouwen voor de jeugd, meer huisartsen zodat de zorg beter wordt, al het groen behouden
Ik heb net de begroting van Arnhem doorgenomen. Hoe kan ik zinvol antwoord geven op deze vraag?
Ik mis horeca en gezellige eettentjes in Elderveld en Schuijttgraaf
Ik zou 1 miljoen doneren aan de gemeente op voorwaarde dat ze Meinerswijk laten zoals het is.De gemeente mag het geld besteden aan b.v. een culturele bestemming voor de Koepel
Ik zou alle schreeuwderige puien in de binnenstad weghalen en terugbrengen naar hoe de gevels bedoeld zijn. Inclusief het station Daarnaast zou ik in de binnenstad alle winkels bezetten met voor elk wat wils. Het is nu alleen merken en grote ketens maar meer zoals de 7 straatjes. Tot slot zou ik in de wijken initiatieven zoals in Klarendal willen toejuichen, terrasjes, leuke plekjes onder de aandacht brengen en de omgeving er om heen ook aantrekkelijk 'verbouwen'. En!! Rembrandt in ere herstellen!!!Fietsen bevorderen , rood licht voor auto's eeeeuwig laten duren.
Ik zou alles uitgeven aan klimaat en duurzaamheid, maar wel op zo'n manier dat andere problemen mee opgelost worden (wijken vergroenen met eetbare planten waardoor iedereen beschikking heeft over gezond eten, huizen isoleren van bewoners die dit niet kunnen betalen, leefbaarheid wordt sowieso beter met vergroening, meer sociale cohesie in buurtmoestuinen, etc.)
Ik zou dan toch voor gezondheid gaan in de vorm van meer sporten. Dat is mijn inziens beter haalbaar dan gezonder leven door bijvoorbeeld het eetpatroon te verbeteren.
Ik zou de achterstandswijken in overleg met de bewoners proberen te vergroenen , buurtcoaches uit de buurt zelf inzetten , meer (gratis) sport voorzieningen voor de jeugd , maa4 waar ze zelf ook in mee moeten/ mogen mee draaienStructurele Hulp aan mensen die digibeet of laaggeletterd zijn(proberen laagdrempelig in kaart te brengen)
ik zou de Rijnkade aanpakken, maak er een soort van Boulevard van waar de bezoekers van Arnhem niet alleen maar direct het Centrum ingaan, op deze manier kun je het dagrecreatie verspreiden.en de ondernemers meer ruimte voor exploitatie daar hebben.....

Ik zou de wijk klarendal van het gas halen en aansluiten op waterstof. Dit is belangrijk omdat de huizen in deze wijk een "te dunne jas" hebben voor warmtepompen etc. Ook mogen vanwege de monumentenstatus (stadsgezicht) niet overal zonnepanelen op het dak of hebben bewoners te weinig middelen om zonnepanelen aan te schaffen. Alle huizen koop en huur aansluiten op waterstof is dan het eerlijkst en een pilot in Lochem heeft al bewezen dat het kan.
Ik zou dit geld aan armoede bestrijding uitgeven.
Ik zou dit uitgeven aan het behoud van de natuur (beplanting en dieren)
Ik zou driekwart van het miljoen uitgeven aan armoedebestrijding, en dan met name aan woningbouw, want ook mensen in het zgn lagere segment hebben recht op fijn wonen, en werk. Ook zou ik hetopenbaar vervoer in de stad gratis maken! Een kwart blijft over voor duurzaamheidâ€¦
Ik zou het besteden aan verbetering woningen in kader van klimaat en armoede
ik zou het gebruiken voor armoede en wonen
Ik zou het geld op een spaarrekening zetten want er wordt al genoeg uitgegeven aan alle door u genoemde thema's.
Ik zou meer geld besteden om van Arnhem een veilige(re) stad te maken.
Ik zou met jongeren een onderzoek doen om voor de groep 16 etc een fijne dag of avondinvulling. Er is in de nieuwe wijken volgens mij teweinig waar de jeugd elkaar kan ontmoeten. Denk dat ze dan ook verantwoording moeten krijgen.
Ik zou op zoek gaan naar activiteiten en economische of culturele sectoren, die net een beetje steun nodig hebben om over een dood punt heen te komen, waarna ze werkgelegenheid, een bijdrage aan een goed vestigingsklimaat voor bedrijven en organisaties en stimuleren van goed onderwijs . Dat zou ik in de vorm van financiering tegen zeer gunstige voorwaarden doen, zodat het geld niet op is na een bepaalde periode, maar steeds opnieuw beschikbaar komt.
Ik zou oudere wijken opknappen, het multiculturele aspect centraal stellen en arnhem nog verder klimaatbestendig willen maken.
Ik zou proberen de armoede in de stad structureel op te lossen. Daarnaast zou ik niet alleen naar de minima kijken maar ook naar de groep daar net boven. Dus de mensen die bijv. net buiten de gelrepas vallen.
Ik zou zorgen dat de mensen weer naar Arnhem komen om plezier te hebben en te ondernemen waardoor de bal aan het rollen komt en Arnhem weer een metropool van oost Nederland wordt.
Ik zou zorgen dat mensen met een laag inkomen ook meekunnen met het verduurzamen van hun huis. Het mes snijdt zo aan meer kanten.
In Arnhem Zuid meer openbaar groen ter bescherming tegen de bebouwing
In de "achterstands" wijken veel vaker schoon maken en meer en beter groen onderhoud.
In de binnenstad ook echt betaalbaar bouwen voor ouderen en voor starters.
In elk park gewapende parkwachters zetten.
In overleg met verhuurders alle huurwoningen voorzien van zonnepanelen en de oudere woningen isoleren
Inbreiding van woningbouw, kleine betaalbare woningen
Infrastructuur (verkeersdruk op Pleij-route is m.n. een aandachtspunt), opknappen Rijnkade-gebied (weer een mooie stadsboulevard van maken met de nodige horeca), cultuur en verduurzaming van panden (zonnepanelen, zonneboilers)
Infrastructuur en woningen
Initiatieven en subsidies voor duurzaamheid (zonnepanelen e.d.)
Innovatie, bereikbaarheid (nachttrein naar randstad)
Inrichting verbeteren voor betere doorstroom van het verkeer. Meer bruisend hart in zuid maken.
Investeer in het buurthuizen
Investeren in "winkelbaar" maken van de binnenstad en rotzooi (vooral verpauperde gebouwen / winkels) opruimen / herinrichten. Binnenstad Arnhem heeft te veel plaatsen die eruit zien als een achterbuurt.

investeren in armere wijken
Investeren in gelijke kansen en sociaal/duurzaam ondernemerschap
inwoners
Inzetten op leefbaarheid.Maak van bouwen geen proppen. Vooral niet in wijken in achterstand. In armoede, achterstand in wonen, klimaat, duurzaamheid, leefbaarheid, gezondheid, etcetera.
Isolatie huurwoningen en fonds voor mensen met koophuis om te verduurzamen. Ik woon alleen in een koopwoning waar sltijd wat mee is. Ik hrb gern geld voor 'grote' projecten (isolatie vloer, warmtepomp, etc.).
isoleren van huurhuizen
Jeugd (jeugdhonken/behoeden voor crimineel circuit/veiligheid)VeiligheidVerkeersveiligheid GroenDiversiteit binnen de samenleving beter verdelen en bewoners écht vanaf begin meenemen laten participeren.Leegstaande (kantoor)gebouwen opknappen en mooie bestemming eraan geven
Jeugd! Doordat ze vervelen gaan ze pesterij kattekwaad uithalen ze moeten meer entertained worden.Armoede alle wc's in arnhem moeten gratis zijn. Toilleteren mag geen geld kosten.Scholen moeten standaard ontbijt aanbieden.Meer verspillings supermarkten waar iedereen goedkope producten kan krijgen en voedsel niet zomaar weggegooid hoeft te worden.Meer aandacht voor samen tafelen om armoede en eenzaamheid te bestrijden.Meer korte Parkerenmogelijkheden soms hoef je maar 1 uurtje in de stad te zijn maar heb je wel door groot boodschap de auto nodig.Verplichte kinderwijkteam deelname vanaf groep 6 milleubewust maken en vrijwilligerwerk begeleid laten uitvoeren vanaf groep 8 denk aan boodschapjes voor ouderen Huishoudschoolonderdelen terugbrengen voor zowel meisje als jongen.Meer zitgelegenheden in de stad waar je met je eigen drinken en eten kan zitten tijdens shoppen lekker buiten.De boeren met hun waren weer lekker de wijken in eieren verkoop groente en of vlees lekker gezellig vers in de wijken Mooie grote maandelijkse warenmark langs westervoortsesedijk haven zo een mooie plek om te genieten van water en mensen bij elkaar misschien kan het pondje dan eindelijk komen Weg arnhem card ook welgestelden kunnen het zwaar hebbenVerbeteren schimmelhuizen armoedegebieden
Jeugd, Sport, Cultuur
jeugdhulpverlening op orde brengen
Jeugdzorg, zorgen voor sterkFundament voor onze toekomstige inwoners.
Jeugdzorg. Armoede bestrijding.
Jongeren, scholing, ondernemerschap en wonen
Jongerenwerk/sport
Kansen gelijkheid, armoede, duurzaamheid
Kansengelijkheid, vooral voor de jeugd. Goede basisvoorzieningen in preventieve zorg, activiteiten voor jeugd, voorkómen van schooluitval, stimuleren van voldoende woonmogelijkheden. Jeugd= toekomst. Ze groeien op in een lastige tijd en verdienen daarbij wel wat kansen en ondersteuning.
KansengelijkheidGoede kwaliteit schoolgebouwen (energiecentrale en ingericht op verlengde schooldag)
Kinderarmoede
Kinderen uit arme gezinnen meer kansen geven, meer mensen aan (vrijwillig-) werk helpen, lelijke wijken aantrekkelijk maken.
kinderopvang voor jong en oud.nog meer bomen,
Kindvriendelijkheid: speelplaasten voor alle leeftijden in de parken Sonsbeek en ZypendaalBanken voor ouderen, Openbare toiletten, Vuurwerk op Koningsdag
Kleinschalige kunstprojecten , en dan niet om kunstenaars te ondersteunen maar om de "gewone" bewoners te laten genieten van laagdrempelige concerten, populair en klassiek. Verder ontwikkelen van wijkcentra, maar dan met acties van onderop i.p.v. hoe het op dit ogenblik georganiseerd is. Enz.
Klimaat
klimaat
klimaat

Klimaat
klimaat
klimaat , duurzaamheid , gezondheid
Klimaat (schonere lucht), betaalbaar wonen.
Klimaat en armoede
klimaat en armoede
klimaat en duurzaamheid
Klimaat en duurzaamheid
Klimaat en duurzaamheid
Klimaat en duurzaamheid En leefbaarheid in de armere wijken verbeteren
klimaat en leefbaarheid
Klimaat en leefbaarheid
Klimaat en verder auto-luw maken.
Klimaat leefbaarheid
Klimaat maatregelen:Verkoeling in de stad verdere vergroening meer bomen,gevel tuinenOpvang regenwater,maatregelen tegen overstroming rijnToegangswegen tot Arnhem verbeteren
klimaat, behoud groen, armoede, gezondheid
klimaat, duurzaamheid
Klimaat, duurzaamheid
klimaat, duurzaamheid en leefbaarheid
Klimaat, duurzaamheid, betaalbare woningen
Klimaat, duurzaamheid, groen, armoede, gezondheid
klimaat, duurzaamheid, vergroening, biodiversiteit, waterbeheer, gratis openbaar vervoer
klimaat, leefbaarheid binnenstad en achterstandswijken
Klimaat, leefbaarheid, onderwijs,innovatie
Klimaat, nog meer groen in de stad waar zoveel steen is.Leefbaarheid, aanpakken van achteraf straatjes / hoekjes.
Klimaat, nog meer groen om opwarming van de stad tegen te gaan.Maar ook armoedebestrijding.
Klimaat: groen in de stad, leefbaarheid: opruimen zwerfafval, verwijderen fietswrakken, verbinding: ontmoetingsplekken
Klimaat: Huizen isoleren / energie zuinig maken, en armoede-bestrijding: opvang verbeteren voor daklozen / vluchtelingen.
Klimaat: vergroening, opvangen en vasthouden water.
Klimaatadaptatie, bevordering gebruik fiets met betere en snellere fietsroutes, gratis OV binnen de stad, veiligheid
Klimaatbestendigheid, vergroenen
KlimaatDuurzaamheidLeefbaarheid (schoner, veiliger)
Kunst en cultuur
Kunst en cultuur
Kunstvakdocenten in het basisonderwijs
Kwaliteit nieuwbouw borgen
langdurige financiering van: opvang dak- en thuislozen, zorgpartijen voor zware indicaties in de wijk, ondersteuning voedselbank
lastenverlaging
leefbaar wonen, de mindere wijken gaan er hard op achteruit, doordat er veel sociale huur is en de migratie daar wordt gestapeld.
leefbaarheid
leefbaarheid
leefbaarheid
Leefbaarheid

leefbaarheid
Leefbaarheid
Leefbaarheid
Leefbaarheid
leefbaarheid
leefbaarheid
leefbaarheid
leefbaarheid
Leefbaarheid
leefbaarheid
leefbaarheid
Leefbaarheid
Leefbaarheid
Leefbaarheid
Leefbaarheid
Leefbaarheid
leefbaarheid
Leefbaarheid
Leefbaarheid
Leefbaarheid
Leefbaarheid
Leefbaarheid
Leefbaarheid
Leefbaarheid gezondheid en armoede
Leefbaarheid - onderhoud, schoon, veilig
Leefbaarheid (reinheid alg, plantsoenen schoon, openbaar vervoer, verkeersluwe woonwijken, handhaving! (in het bijzonder van geluidsoverlast (is één van de grootste mileuvervuilingen)! zoals motoren, daarnaast gedrag sporters in de buitengebieden vooral mountainbikers (MTB). Ben zelf sporter maar zoals die zich (vaak in groepen) gedragen is asociaal. Ik wil niet generaliseren, er zijn uitzonderingen. Deze mensen komen ook niet voor de natuur. Het gaat hen puur om het hardrijden op de fiets. Soms zelfs elektrisch aangedreven... Armoede is iets wat ten alle tijden bestreden moet worden.
Leefbaarheid ,armoede
leefbaarheid armere wijken en duurzaamheid
Leefbaarheid armoedeo
Leefbaarheid bevorderen Woonruimte voor jonge mensen/startersVerkeersveiligheid
leefbaarheid door de stad heen om tweedeling tegen te gaan, bereikbaarheid op peil houden (ook voor de binnenstad met de auto of beter OV), meer aandacht voor bereikbaarheid voor mensen met beperking, stimuleer zelfredzaamheid
Leefbaarheid en armoede
Leefbaarheid en armoede
Leefbaarheid en armoedebestrijding
Leefbaarheid en armoedebestrijding.
Leefbaarheid en duurzaamheid
Leefbaarheid en gezondheid
leefbaarheid en gezondheid.Veiligheid.
Leefbaarheid en opknappen van Korenmarkt, gezondheid (uitstoot stikstof), subsidie energiemaatregelen voor verbetering oudere woningen, evenementen, inclusie
leefbaarheid en veiligheid
Leefbaarheid en wonen.

leefbaarheid gekoppeld aan armoede, klimaat, duurzaamheid en gezondheid.
leefbaarheid in de slechte wijken en beter groenonderhoud
Leefbaarheid in wijken zoals structureel opruimen van hondenpoep, zwerfafval en betere aanplanten. Veiligheid in breedste zin van het woord aanpakken per wijk. Spelen op straat, betere leefomgeving etc.
leefbaarheid meer recreatie voor de arnhemmers in een rond de stad.
leefbaarheid van de stad, terugdringen criminaliteit, armoedebestrijding, meer betaalbare woningen voor ouderen,gratis ov ouderen
leefbaarheid verbeteren
Leefbaarheid verbeteren, racerij tegengaan vh verkeer, auto's zowel als (bezorg)scooters etc.
Leefbaarheid verbeteren, team Handhaving uitbreiden en eindelijk een keer serieus werk maken van het bekeuren van de hondenpoep-eigenaren. Overal in de stad en niet alleen in het centrum.
Leefbaarheid vergroten. Zorgen dat er geen windmolens (te) dicht bij woongebied komt. Zorgen dat niet alle (mooie groene) weilanden volgeplempt worden met zonnepanelen. Biomassa centrale sluiten. Daklozen uit het centrum halen. Goeie busverbindingen.
Leefbaarheid wijken.
Leefbaarheid wonen duurzaamheid in het groen.
Leefbaarheid Zuid
Leefbaarheid, aanpak verloedering en aso-gedrag, handhaving en sneller straffen (juist ook bij kleine vergrijpen, want daar begint verloedering en aso-gedrag!), educatie op gebied van systemisch denken en doen
leefbaarheid, armoede, duurzaamheid
leefbaarheid, armoede, klimaat, ondermijning
Leefbaarheid, binnenstad opknappen
Leefbaarheid, cultuur, armoede, wonen
leefbaarheid, dus ook armoede
Leefbaarheid, duurzaamheid en voorrang voor de fietser
leefbaarheid, en vooral de zwakkeren, de bejaarden, om hen meer vreugde te bezorgen, die diensten te faciliteren.Zij hebben voor ons de weg geplaveid en ik vind dat er niet zo goed voor hen wordt gezorgd.
Leefbaarheid, infrastructuur schoonmaak parkeergarages
leefbaarheid, meer fietspaden
leefbaarheid, meer groen in en rond het centrum van de stad, meer handhaving.
Leefbaarheid, meer schoonmaken in de buitenwijken. Zoals helaas nodig zoals zwerfvuil opruimen.
leefbaarheid, veiligheid
Leefbaarheid, Vermindering criminaliteit, aantrekken grote bedrijven, stad upgraden vergelijkbaar met Berlijn (een soort mini Berlijn)
leefbaarheid, versterking centrumfunctie qua winkelfunctie en bedrijven
Leefbaarheid, wonen en bereikbaarheid
Leefbaarheid, wonen, groen
Leefbaarheid. Veiligheid. Armoede
Leefbaarheid. Met name bomen en groen in de oude stad, inplaats van bomen kappen, bomen planten. En Het zware vrachtverkeer door woonwijkjes als Klarendal terwille van horeca, en parkeeroverlast door gratis (en fout) parkeren voor bezoekers van horeca en koffieshops.
leefbaarheid. schoonhouden stad. ook in de wijken en achteraf.
Leefbaarheid. Voorzieningen in Arnhem zuid. Aanwijzen en inrichten locatie voor horeca en vrije tijdsbesteding.
Leefbaarheid..bestrijding misdaad
Leefbaarheid: afval op straat
Leefbaarheid: betere doorstroom verkeer centrumring, meer groene golven maken, snelheid omlaag EN CONTROLE DAARVAN in de wijken, meer afvalbakken op straat.
Leefbaarheid: de woonomgeving schoon en inspirerend maken en houden

leefbaarheid: duurzaamheid en veiligheid
Leefbaarheid: verkeersstromen om Arnhem heen / Vergroening / beter OV / en Centrum autovrij / Infrastructuur
Leefbaarheid: verwijderen graffiti en zwerffietsenMeer toezichthouders
leefbaarheidtegengaan verloedering (zoals zwerfafval waaronder fietsen op straat)minder ruimte voor autoverkeer, meer ruimte voor voetgangersverbeteren van alles wat met openbaar vervoer te maken heeft
LeefbaarheidWonen
leefklimaat voor mensen met minder geld
LeefomgevingGezondheidOpenbareorde
Leegstaande bedrijfsgebouwen veranderen woongebouwen.
Leegstaande gebouwen ombouwen tot woonruimte
Leegstaande kantoorpanden inrichting voor studentenhuisvesting
Leegstand MKB bedrijven binnenstad (leefbaarheid)
Lege kantoorpanden ombouwen naar woningen en armoede bestrijden
Lege winkelpanden in centrum zo snel mogelijk toewijzen aan kleine bedrijven die met goede ideeën komen.
Leuke (industrial) plekken voor feesten/concerten/festivals. Breek geen interessante plekken als de melkfabriek af. Minder verkeer Ã-n de stad en door wijken.
Leuke betaalbare huurwoningen en niet alleen in de armere wijken. Meer rekening houden met armere mensen
Lobby en den Haag overtuigen van: Doortrekken van de A15 noodzakelijk om vrachtverkeer langs Arnhem te verminderen.
Maak plannen voor de verbetering van bestaande activiteiten.Onderwijs en prikkels gebruiken, niet alleen regelgeving.Ontwikkelingsprojecten.Samen werken met buren steden voor wederzijds voordeel.
Maatregelen richting klimaat: loskoppelen regenpijpen, waterdoorlatende parkeerterreinen. dit levert op lange termijn veel effect op en kan redelijk simpel worden uitgevoerd. Daarnaast inzetten op gezonde leefstijl-activiteiten, dit levert direct effect op in gezondheidszorg.
Meer aandacht voor Arnhem Zuid
meer aangepaste woningen met voorzieningen
Meer bestelbaare huur woningen
Meer betaalbare,klimaatneutrale huizen bouwen. Hondenspeelplaatsen, uitlaatveldjes maken. Meer veiligheid tegen drugsoverlast.
Meer BOA's
Meer bomen
Meer bomen en groenvoorziening. Verbeteren luchtkwaliteit. Biomassa centrale uit.
meer bomen in de weilanden waar geen dieren meer lopen, handhaving, bossen MEER openstellen en niet zoals nu alles dicht gooien. Bos met rust laten dus niet kappen van bomen. zorgen dat gewone man van een bos kan genieten en niet alleen de bosbeheerders. subsidie geven aan mensen die het echt nodig hebben. dus GEEN subsidie op e. auto's en warmtebompen want met subsidie zijn deze nog veel te duur, alleen de boven modale kunnen hiervan profiteren.
Meer bomen planten.
Meer bomen/groen in wijken Arnhem die nu nauwelijks groen hebben
Meer culturele activiteiten in Arnhem-zuidMeer leefbaarheid in Arnhem-ZuidGelijke kansen voor kinderen
Meer doen (ver)bouw v woningen , voor milieu bijv sneller groene daken en zonnepanelen en oplaadpunten elektrische auto sOpvangbakken voor regen water voor in de zomer
Meer elek. laadpalen, fietsvrije winkelcentrum, betere veiligheid (handhavers/parkeercontroleurs), echt groen i.p.v. bakken die er nu staan, de stoep weer terug,

Meer en betere stoepverbindingen want wij gaan een grijze golf tegemoet die de stoep als enige mogelijkheid hebben om van a naar b te kunnen
Meer en bredere voetpadenMeer groen (nog meer)
Meer en duurzamere huizen bouwen
Meer energie opwekking, zoals windmolens/zonnepanelen tbv nutsvoorzieningen in Arnhem.
Meer evenementen harley dag bijvoorbeeld levende standbeelden moeten weer terugkomen
Meer festivals
Meer focus op het bovengronds halen van beken, met natuurbeleving/waterspeelplaats in het centrum
Meer groen
meer groen door minder bestrating en aanplante bomen
Meer groen en behoud van groen. Lagere onroerend zaak belasting
meer groen en leefbaarheid
Meer groen in de binnenstad tegen hittestress, klimaat, duurzaamheid, armoede
Meer groen in de stadBehoud en herstel van oude gebouwen e.d.Duurzame ontwikkelingen
Meer groen in de wijken
Meer groen in de woonwijken.
Meer groen in nieuwbouwwijken.
Meer groen in wijken
Meer groen op plein voor winkelcentrum Presikhaaf. De blauwe golven verwijderen wel dit gebied vergroenen en een deel van de parkeerplaatsen behouden, maar dit met dan met grasbetontegels. Helaas zal een miljoen hiervoor niet toereikend zijn.
meer groen, alternatieve woonvormen
Meer groen, betere woningen, betere voorzieningen voor fietsers
Meer groen, duurzaamheid en armoede bestrijding.
Meer groen, kleine ondernemers steunen voor betere leefbaarheid in wijken.
Meer groen, minder beton
Meer groen, parken
Meer groen, vooral in nieuwbouw wijken, tegels eruit. Speelgelegenheden voor kinderen. Startkapitaal of ontwikkeling plan voor fietsersbrug naast spoorbrug over Neder Rijn.
Meer huizen voor starters en ouderen.
meer huurwoningen in sociale sfeer
Meer kinderopvang met speelplaats
Meer levensloop bestendige koopwoningen voor ouderen zodat de doorstroming in de woningmarkt op gang komt.
Meer onderlinge verbinding, cultuur
Meer ondersteuning voor jongeren die in armoede leven/schulden hebben
Meer ontmoetings plekken, ook voor ouderen
Meer parkeerruimte in de wijken.
meer politie en handhavingschoonhouden bermen vooral langs de invalswegen
Meer politie op straat en handhaving van de verkeersregels
meer prullenbakken + parkeerplaatsen en camera's rondom station Velperpoort
Meer ruimte voor de fiets (meer en bredere fietspaden, fietsers voorrang op autoverkeer en bij stoplichten. En meer geld naar het busvervoer.
meer ruimte voor de fiets. teams die mensen helpen met energiebesparing geen subsidie maar daadwerkelijk spullen leveren en aanbrengen.
Meer ruimte voor fietsers, minder auto's, meer handhaving.
Meer sociale woningen.
Meer speelplekken voor de jeugd.
meer voor/met elkaar en duurzaamheid.Betaalbare woningen.
Meer wijkinitiatieven, verlaging prijs OV,

meer woningen voor ouderen, armoede, leefbaarheid
Meer woningenOpenbaar vervoer verbeterenMinder asielzoekersIn mindere wijken beter onderhoud van groen enzGrof vuil wagen weer laten rijden 1 x per maandZorg voor ouderen, wijkzorg, aandacht voor ouderen moet beter.Bouw een verzorgingshuisâ€¦. Minder eenzaamheid, huizen komen vrij, betere conditie van ouderen.
Mensen ondersteunen die door hun lichamelijke beperking niet of nauwelijks kunnen werken. Zij zijn veroordeeld tot meestal een minimum uitkering, hebben weinig perspectief of een beter leven omdat ze zelfstandig nooit tot meer inkomen kunnen genereren.
met 1 miljoen begin je niet zoveel. En samenwerking met rijk, provincie en buurgemeentes speelt een grote rol. Daarom zal ik Verlenging A15 niet noemen. (scheelt in en rond Arnhem veel verkeer) Wel zou:- ik op veel wegen grootschalig snelheid gaan controleren- Pro-rail onderdruk zetten: minder vrachtvervoer over het spoor door de steden. (en het stuk spoor waar ik en vele anderen aanwonen, kwam niet in aanmerking voor geluidwerende maatregelen.- Buurthuizen op- en inrichten, kan in een deel van leegstaande gebouwen, of plaats, eventueel tijdelijk, een schuur. Geef in bijzonder de jeugd een toevluchtsoord.- Ga aan de slag met verouderd industrie gebied. Zet geen pakhuizen neer !
Met 1 mio kan je niet veel maar laten we zeggen100mio: Huizen, woontorens, hoogbouw
met zonnepanelen overdekte fietspaden, en bedrijven van noord naar zuid verhuizen, waar mogelijk.
miljoen is te weinig!!!Zorg voor icoons in de stad. Waar toeristen voor naar Arnhem komen. Bijv. Museum Arnhem en De Groen Collectie.Geen eenheidshap! Bezondere gebouwen of kunstwerken. Modekwartier was een leuk iets maar werkt niet op deze manier. Maar als ik maar een miljoen heb zou ik bij de John Frostbrug een skatepark maken! een echt betonnen skatepark!
minder auto's in de stad, door gratis busvervoer, uitbreiden snelfietspaden, veilige fietspaden
Minder auto's in de stad, betaalbaar openbaar vervoer
minder bomen kappen, meer bomen planten, huizen isoleren van mensen met lage inkomens.
Minder leegstand qua winkels/horeca, breder aanbod aan winkels/horeca, hogere kwaliteit evenementen, meer groen in het centrum, minder telefoonzaken, minder pawnshops, minder massagesalons, duidelijkere links tussen centrum > Rijnkade > Modekwartier > Sonsbeekpark.
Minder verkeer over n325 plyroute
Minima ondersteunen
Misstanden.
mmmm
Modernisering AKU fontein en omgeving.
mogelijkheden voor de inwoners (van alle leeftijden en achtergronden) om te kunnen (door)scholen en omscholen.
mooie architectuur, cultuur, plantsoenen, onderhoud kunstwerken in de openbare ruimte
mooiere bushokjes met begroeiing bijvoorbeeld. Hierdoor ziet de stad er mooi uit, nu zijn sommige wijken nogal van steen. Meer parkeergelegenheid nabij Sonsbeekpark. Zorgen dat groot verkeer niet door Arnhem heen komt en allemaal over het Nijmeegseplein en de Pleij willen. Meer openbare laadpaalparkeerplekken en vooral ook dat de palen die niet werken worden gerepareerd. (spijkerkwartier heeft heel wat kapotte palen). Arnhem zou ook van het stuk natuur bij de Rijkerswoerdseplassen misschien iets aantrekkelijkers kunnen maken nog. Meer bedrijven/initiatieven nog die Arnhem op de kaart zetten. Met Nijmegen afstemmen en samen een rijk aanbod van feestelijkheden en cultuur neerzetten. Ik zou ook verlichting aanleggen die alleen aangaat of helderder oplicht wanneer je er loopt of fietst. Bijvoorbeeld bij de Huissense dijk en het Zeegbos. Nog meer onderzoek naar ongure praktijken, drugs en witwasserij. Arnhem zou een eerlijke plek moeten zijn waar je het systeem niet in voor de gek houdt.
mooiere groenvoorziening en beter onderhoud groenvoorziening
Mooiere winkels in de winkelstraten. Meer gezelligheid in de stad
Natuur en biodiversiteit, gezonde leefomgeving, duurzaamheid, autovrije (binnen)stad, ontmoeting
Natuur herstel

natuur in de minder mooie wijken, en bij alle binnenkomsten van Arnhem. Binnenstad gezellig maken/nog meer,waar mensen naar uitzien. Kleur en groen. Ik zou het wel weten/ook waar!
Nieuwe havenweg verlengen voor fietsers onder pleyroute door en over de ijssel fietsbrug en aansluiten op dijkweg.Daardoor is het niet meer nodig om over de westervoortse brug te lopen en rijden voor fietsers. Stoplichten voorrang geven bij overstekende wandelaars en fietsers. Helaas mosterd na de maaltijd , maar een voetgangers/ fietsers onderdoorgang onder het nieuwe opstelspoor terrein van NS bij de Westervoortsedijk had winkelcentrum Lely bereikbaarder gemaakt: nu doet iedereen boodschappen per auto.
Nog meer bomen en groen
Nog meer groen inpassen
nog meer groen ook in de woonwijken
Nog meer groen, isolatie woningen
Nog meer groen, meer (onopvallende) parkeerplaatsen, meer hulp bij verduurzaming, zeker voor armere gezinnen
Nog meer groen. Woningen
Oei, 1 miljoen lijkt veel, maar je bent er zo doorheenâ€¦ Ondersteuning van de opvoeding in sommige gezinnen! Als je merkt dat het dreigt te ontsporen, help ze met opvoeden. Meer tolerantie en begrip voor elkaar.
Om de participatie te ondersteunen, zou ik vooral inzetten op het bevorderen van vrijwilligersactiviteiten en het versterken van wijkcentra. Maar ook evenementen mogen beter ondersteunt worden.
Onderdak en opvang voor asielzoekers
Onderhoud aan het groen en de stoepen
onderhoud fietspaden
onderhoud kleine parken
Onderhoud openbare ruimte
onderhoud parken
Onderhoud plantsoenen, Living statues terug naar Arnhem.
onderhoud stoepen en fietspaden, beter openbaar vervoer (lijn 13 terug) terugdringen kleine criminaliteit
Onderhoud van het groen, en meer opruimen zwerfafval.
Ondernemers steunen, centrum uitnodigender maken voor publiek
Onderscheiden in groen karakter en groene energie
Ondersteuning armoede door het geven van voorlichting en omgaan met geld en een Huiskamer waar men zijn gevoelens kwijt kan.
Ondersteuning van vrijwigers initiatieven in de vorm van ruimte, boekhouding en beheer coordinatie.Denk aan buurthuizen, maar ook aan vitale verbindingen.
Ondersteuning voedselbank. Groenvoorziening. Verbetering leefbaarheid.
Onderwijs
Onderwijs begeleiding voor kinderen die tussen wal en schip vallen. Vergroening en leefbaarheid.
Onderwijs en basisbehoeften voor minderbedeelden (m.n. kinderen en jongeren)
Onderwijs en particuliere initiatieven om wonen betaalbaar te houden steunen.
Onderwijs huisvesting primair onderwijs, de staat van sommige scholen is om je te schamen.
Onderwijs kinderen in achterstandswijken
Onkruidbestrijding en schone trottoirs.
Ontwikkelen van Burgerkracht en ondersteunen van bewonersactiviteiten en gemeenschapsvorming in de wijken.Daarnaast het doorbreken van de ambtelijke en politieke impuls om pas aan het werk te gaan als er grote problemen zijn in plaats van behoorlijk onderhoud van de sociale basis.
Ooenbare ruimte (stad en parken)

Open houden van dependance Rijnstraat in zuidTotaler : zie zuid meer als apart deel en pas de voorzieningen daarop aan
Openbaar vervoer (en daarmee klimaat)
Openbaar vervoer goedkoper maken voor minder draagkrachtigen
Openbaar vervoer gratis
openbaar vervoer noord-zuid
Openbaar vervoer stimuleren. Transferium buiten de stad met zeer goede busverbinding. Meer inzetten op zonnepanelen. Mensen net boven de minima ook tegemoet komen.
openbare gebouwen klimaat neutraal maken.
Openbare ruimte
Openbare ruimte en verkeer
Openbare ruimte, kunst en cultuur e
Openbare toiletten waar je betaald met toilet mevrouw of meneer
Opknappen binnenstad, Voetgangersgebied is op een aantal plaatsen aan het verzakken.Géén reclame voor onze bezoekers
Opknappen buurt in presikhaaf.
Opknappen Geitenkamp, oud Presikhaaf, Klarendal, verduurzaming alle wijken
Opknappen slechte plekken in openbare ruimte
Opknappen trottoirs, vervuiling bestrijding peuken weggooien door scholieren op gemeente groenstroken, te oneigenlijk gebruik maken van doorgangswegen bv fietsen in winkelgebied en racende mindervalide wagentjes bestuurders in winkelcentra, bedelen op straat. Maar zeker ook begeleiding dwalende personen op straat zonder onderkomen. Kortom in de rust reinheid en veiligheidsgevoel voor de inwoners.
Opknappen van pauperwijken
Opknappen van vervallen panden in het centrum. Bedrijven/ondernemers aantrekken. Een extra brug over de Rijn voor betere doorstroom van het (auto)verkeer.Parkeertarieven in het centrum verlagen.Meer evenementen/festivals organiseren.
Oplettendheid op alle vuilnis wat mensen bij de afvalcontainers plaatsen bijv.camera's erbij wie dat doen...en bij de drieslag winkels meer beveiliging.
Oprichten burgerraden.
Optimalisatie verkeerslichten (doorstroming en milieu) op vooral doorgaande wegen (huissen/matsersingel/marga klompe/schuytgraaf). De enige manier om niet elke keer voor een rood licht te staan is door 70+ te rijden waar 50 is toegestaan. Rode golven.
Opvangt van daklozen, subsidiëring van groene projecten, ondersteuning van kunst en cultuur,
Opwekken eigen energie.
Ouderenzorg en woningen voor hun
Ov goedkoper voor iedereen.
OV: vergroening: bereikbaarheid.
Overbruggen van de kloof arm en rijk door alle werklozen in te zetten voor een schone, leefbare stad.Werk moet lonen.
parkeer garage voor binnenstad bewoners (onder de grond) zal wel veel meer kosten als 1miljoen
Parkeergarages bouwen, vergroenen

Parkeerinfrastuctuur. In het verleden zijn veel wijken aangelegd met de gedachte dat voor elke woning een parkeerplek voldoende zou zijn. Echter met het steeds langer thuis blijven van kinderen, die ook vaak een auto hebben, zie dat in veel straten meer auto's staan dan er woningen zijn. En met de toekomstige verduurzaming van het verkeer en een groeiende behoefte aan oplaadpunten, zal dit een steeds groter probleem worden. Ga onderzoeken en doelen stellen voor de toekomst als het over dit onderwerp gaat. Probeer, waar en wanneer het mogelijk is, mensen duidelijk te maken dat 2 of zelfs 3 auto's voor de deur niet perse altijd de juiste keuze is. Maak daar waar het mogelijk is openbaar vervoer, alternatieven zoals fietsen en scooters (elektrisch of zelf aangedreven) interessanter. Maar vooral, hou in de toekomst rekening ermee dat een auto voor de deur niet standaard is bij het ontwikkelen van nieuwe wijken en op andere wijze woningen.
parkeerplaatsen in centrum en omgeving
Parkeren en opknappen parkeergarages
Parkeren goed koper maken
Polikliniek behouden in Arnhem Zuid. Armoede bestrijding.
Politie om het straattuig aan te pakken
Presikhaaf opknappen
Proberen jonge daklozen te helpen
Project buitengewoon beter nieuw leven inblazen. Dat werkte zichtbaar goed
Publieke diensten versterken zoals GGZ, GGD, veilig thuis, wijkteams, politie
Reclame omtrent gezondheid mbt niet roken in horeca en op terrassen
Rembrandtheater
renoveren van sociale woningen, voortzetten klimaatbeleid [oa tegels lichten], voorlichting mbt goede voeding op scholen en in buurten
Rijnkade attractiever maken
Ruimtelijke kwaliteit, Meer diversiteit in woningen passend bij behoefte voor jongeren en ouderen, bv Tiny housen, levensbestendig wonen, mantelzorg.Meer wijkagenten, zorg voor ontheemden.Afvalbakken vaker in binnenstad ophalen.
scholen en evt. andere gebouwen verduurzamen
Scholen/ kinderopvang voor gelijke kansen
Scholing van werklozen zodat ze weer kunnen werken voor een passend loon.
Schonere leefomgeving , zwerfafval vaker verwijderen, meer optreden loslopende honden + poep
Schonere stad, geen/minder vuil op straat door voldoende voorzieningen ter voorkoming.
schoolpleinen vergroenen en oude huizen helpen isoleren
Schoonmaken/onderhoud/onkruid verwijderen/tegels recht leggen
Schouwburg
Schulden van inwoners afkopen en kijken hoe zij zich daarna ontwikkelen.
schuldhulpverlening
seniorenwoningen
Sloopregeling benzinescooters (extreem veel luchtvervuiling en lawaai). Meer bomen, groene daken, minder steen (tegen opwarming). Autoluw centrum (leefbaarheid).
Slopen van wat lelijke troep. Stadhuis of zo.
soc.netwerken ,buurthuizen etc, criminaliteit bestrijding
sociale en betaalbare woningbouw
Sociale woningbouw (huur) en goede,duurzame kleinere woningen voor senioren. Bevordert doorstroom en versterkt zelfredzaamheid
Sociale woningbouw stimuleren
Sport
Sport
sport en cultuur voor jongeren
Stadsblokken ontwikkelen.

Stadsbreed verkeers- en parkeerplan (dus niet per wijk)Hoofdfietsnetwerk
Stadsbussen goedkoper
Stadsnatuur en/of stad-ov
Stedelijke infrastructuur.
stoepen repareren, voedselbank ondersteunen, kledingbank sponsoren, niet teveel Vitesse sponsoren, maar vooral de kleiener sportverenigingen zodat alle kinderen regelmatig kunnen sporten
Stoeptegels goed neerleggen en alles goed schoonmaken,herfst bladeren goed opruimen van de stoepen en van de weg.onderaan de cronjestraat liggen mooie geel achtingen stenen die is goed schoonmaken,in heel Arnhem de bezem er goed doorhalen.Dan wordt Arnhem weer de schoonste stad.zo kan ik wel uren doorgaan.
Stoppen met verstening van de blauwe golven . Staat haaks op het hitteplan. Aandacht voor vergroening C buurten . Dat is er nauwelijks. Alles draait om het centrum en rijke buurten
StraatAfval beheersing
Structurele oplossingen voor armoede, openbaar vervoer, wonen, cultuur
Subsidie duurzaamheid
Subsidie voor burgers die, net als de gemeente, groene energie willen opwekken
Subsidie voor iedereen ongeacht inkomen op isolatiemateriaal danwel gasloos maken van huizen
Subsidie voor verduurzamen woningen
Subsidies voor het klimaat aan bewoners
tegelwippen in en rond het centrum. Meer groen aanleggen (bomen). Arnhem heeft de naam een groene stad te zijn en daar komen mensen in toenemende mate op af. Maar feitelijk is het centrum niet zo groen. Daar ligt een kans om meer mensen naar het centrum te trekken. Meer mensen die daar wonen maakt de stad leefbaarder.
Tegengaan van vervuiling en verloedering. Onderhoud van stad en parken.
Tegengaan van zwerfafval en graffiti
Ten eerste een miljoen bereik je niet veel.mee, maar zal het gebruiken om de openbare ruimte in de zgn volkswijken op niveau te brengen, want het huidige verpaupering beleid waarmee we nu te kampen hebben is belachelijk. Goten worden gemaaid inplaats van geveegd en gazons kan je hooien
terugbrengen van voorzieningen in de wijken zodat er meer gefaccilliteerde plekken zijn voor onderlinge verbinding. Dus een sporthal niet sluiten/afbreken maar functies toevoegen bijvoorbeeld.
Terugdringen van armoede en programma's om groeiende daklozen problematiek aan te pakken
Terugkeer van een vorm van bejaardenwoningen/huizen.
Terugkeer van het 1 euro buskaartje op koopavond en zaterdag.
Thema's waar u aan kunt denken: armoede, wonen, klimaat, duurzaamheid, leefbaarheid, gezondheid, etcetera
Toeleiding naar werk
toezicht op geluids overlast verkeer en evenementen
Uitbannen criminaliteit
Uitbreiding Gelre-pas mogelijkheden. Zorg-Vervoer voor ouderen vergemakkelijken.
uitwisseling Arnhem Noord en Arnhem Zuid
Veel meer groen in het versteende centrum evenals in de wijken.
Veel meer kunst
veiligheid
Veiligheid
veiligheid
Veiligheid
veiligheid
Veiligheid
Veiligheid
Veiligheid

Veiligheid ,wonen.
Veiligheid en armoede
Veiligheid en armoede bestrijding
Veiligheid en duurzaamheid.
veiligheid en handhaving
veiligheid en openbaar vervoer
Veiligheid fietsverkeer
Veiligheid op straat. Overlast verminderen van mensen met psychische klachten etc. Dat iedereen alleen de straat op kan, dag en nacht
Veiligheid, armoede, duurzaamheid (bijv. Waterstof om huizen te verwarmen
Veiligheid, bereikbaarheid
veiligheid, duurzaamheid, mensen aan het werk helpen en leefstijl
veiligheid, leefbaarheid en gezondheid
Veiligheid, onderwijs
veiligheid, wonen
veiligheid.
Veiligheid. Arnhem rent achteruit. Te weinig blauw. Geen handhavers maar echte politie.
Veiligheid: zorgen voor betere handhaving en bestrijding ondermijning
Verbetereing hoeveel parkeerplaatsen in de vooroorlogse wijken
Verbeteren (diverser) en beter onderhoud van het groen in De Singelparken en de feitelijke (versteende) binnenstad
Verbeteren effectiviteit onderwijs in probleem wijken.
Verbeteren luchtkwaliteit door autovrij centrum:Veilige fietspaden: scooters en bromfietsen verbieden op fietspaden: Alternatieve locaties voor festivals die nu nog in het centrum en Sonsbeek plaatsvinden en die geluids- en allerlei andere soorten van overlast genereren: Meer natuur en groen in centrum: meer educatie mbt samenhang milieu / voeding / gezondheidBetere doorstroming bestaande woningen bv door betaalbare woningen/ appartementen (met voorzieningen) te bouwen voor zelfstandige senioren: bestaande woningen renoveren en eventueel lagen erop bouwen. Meer aandacht en respect voor de Rijn en haar oevers (bv geen grote, vervuilende (cruise) boten meer op de Rijn) zodat daar meer ruimte is voor terugkeer biodiversiteit, zoals inheemse bloemen en planten en weide- en watervogels. (zie Nijmegen, wat daar met de Waal en de oevers is gebeurd..)Meer landbouwgrond teruggeven aan de natuur (bv omgeving IJsselbrug), intensieve veehouderij rondom Arnhem laten verdwijnen en plaatsmaken voor natuur !Bewustzijn bevorderen mbt water (subsidies regentonnen) en klimaat verbeteren, bv door voorlichting over meer biologisch tuinieren. Bermen inzaaten met inheemse bloemen en planten en niet meer maaien.
Verbeteren ondernemersklimaat
Verbeteren openbare ruimte middels verwijderen graffiti en verbeteren fietspaden.
Verbeteren openbare ruimte. Minder auto's en verbeterd ov
Verbeteren van de leefbaarheid in (achterstands)wijken. Leer van het verleden en zie wat bijvoorbeeld een financiële injectie betekend heeft voor een wijk als Klarendal. Van een achterstandswijk tot een hippe woonomgeving voor zowel nieuwe als de oorspronkelijke bewoners.
Verbeteren van het openbaar vervoer. Dit is voor stadse begrippen ondermaats. Tenslotte zijn zij dienstverlenend.Woningen voor ouderen, zodat zij de keus hebben om eventueel door te schuiven naar een veilige, comfortabele en betaalbare kleinere woning.Investeren in de veiligheid op straat en in parken.
Verbeteren woningen / infrastructuur in achterstandswijk(en).
verbetering binnenstad
Verbetering en ontsluiting vanuit de cirkel rond om het centrum nu wordt er teveel omgereden , verbetering parkeer plaatsen ,ook minder validen bij het duur verbouwde museum

Verbetering positie culturele instellingen zoals Phion (vh Gelders Orkest) en Oostpool maar ook de wegbezuinigde muziekschool terugbrengen. Muziekles moet net als sport voor alle lagen van de bevolking mogelijk zijn, dat is nu niet het geval.Verbeteren infrastructuur: Arnhem is slecht bereikbaar maar heeft ook een slechte ringweg. Alle stoplichten weghalen op de Pleijweg en ongelijkvloerse verbindingen maken. De A50, A12 en A325 moeten zonder stoplichten verbonden zijn. Er is nu veel te veel verkeer in de stad omdat door de stad heen rijden sneller gaat dan er omheen.Fietspaden verbeteren: fietspaden vaak zeer slecht (stoeptegels) en hobbelig. Fietsstroken zijn te smal of verdwijnen ineens bij stoplichten waardoor auto's in de weg staan. Stoplichten zoveel mogelijk vervangen door rotondes: betere doorstroming, minder uitstoot door wachtende auto's.
Verbetering schouwburg, wonen, klimaat
verbetering slechte wegen en riolering
Verbetering sociaal werk
Verbetering verkeerssituatie in centrum. M.n. voorzitters. Die situatie is onoverzichtelijk en gevaarlijk
Verbeteting en verduurzaming van het huizen potentieel. Oude staat intact houden en verkrotting tegen gaan. Zwervers en drugs bestrijden. Thuiszorg bevorderen.
verbinding noord-zuid / woningbouw / leefbaarheid
Verbreden fietspadenToezicht op naleven van regelsArmoede
verder vergroenen van de stad en de bouw van niet te dure goede woningen
Verdere ontwikkeling van armere wijken zoals ontwikkeling klarendal. Echt top! Daarnaast meer geld voor de politie. Vervelend dat ze daar geen ruimte hebben om alle zaken op te pakken.
Verdere vergroening in de stad, aantrekkelijker maken van de straten rondom de korenmarkt
Verduurzamen en energiezuinig maken van huizen van armsten in de gemeente:Zorgen dat we de groenste stad van Nederland worden: auto's weren, fietsen stimuleren, groen aanplanten, beplante tuinen stimuleren, windmolens, betalen voor afvalInvesteren in kansarme jongeren: jongerencoaches, jongerencentra, opleidings- en stagemogelijkhedenbevorderen van de diversiteit: allemaal Arnhemmer!
Verduurzamen en klimaatbestendig maken.
Verduurzamen overheidsgebouwen / scholen en zorg
Verduurzamen van het vervuilde Warmtenet, weg met de vuilverbranding!
Verduurzamen van mobiliteit, realiseren groene energie, meer cultuur in Arnhem Zuid
Verduurzamen van woningen, vergroenen van de binnenstad, onderhoud fietspaden.
Verduurzamen woningen.Kleine woningen voor starters en senioren.Meer groen in Arnhem-Zuid.
Verduurzaming huursector
Verduurzaming sociale huur woningen
Verduurzaming sociale woningen en arme wijken vergroenen.Gezonde maaltijden op scholen in arme wijken aanbieden.Armoedebeleid verbreden tot 150% minimum, niet alleen Gelrepas-houders.
Verduurzaming van de (binnen)stad door alleen elektrisch vervoer en transport toe te staan (met een adequate wijze van handhaven)
Verduurzaming vervoer en ruimte voor buitensport
verduurzaming woningvoorraad
Verduurzaming, bussen/treinen langer laten doorrijden ('s avonds/nachts), schonere stad, meer parkeergelegenheid in wijken buiten het centrum
verduurzaming, verlagen ozb en gezondheid
Verfraaiing
Vergroenen anti hitte stress
Vergroenen en duurzaamheid
Vergroenen en ronde kringlopen
Vergroenen van de stad door meer aanplant van bomen (in de stad)
Vergroenen van de stad: meer bomen en minder asfalt en stenen. Ik zou beginnen met de speeltuintjes in de woonwijken, deze zijn vaak treurig.

Vergroenen van wijken
Vergroenen, veiligheid,kinderspeelplaatsen
Vergroenen/Leefbaarheid, jeugd-sport en spel, Stadsmoestuinen
Vergroening / ontmoetingsmogelijkheden in de wijken
Vergroening binnenstad
Vergroening en leefbaarheid
Vergroening in wijken, speelplaatsen en buitensport
Vergroening van de stad
Vergroening van de stad
vergroening, wonen , cultuur
Vergroening, woningen in alle prijsklassen, onderwijs, verduurzaming woningen óók in sociale woningbouw, een fatsoenlijk afvalbeleid voor een schonere stad dus niet het utopische idee van de diftar maar gewoon pragmatisch "de stad moet schoon" ipv "de burgers moeten opgevied worden"
Vergroeningen in het centrum en wijken, subsidie voor zonnepanelen, van het gas af en andere verduurzamingen
Vergroten betrokkenheid inwoners bij hetgeen er speelt in de stad.
Vergroten veiligheid
Verkeer
Verkeer (doorstroming die de stad ontziet)
Verkeer.
verkeerssnelheid op verschillende wegen beperken denk aan "woonerven" , doorgaanswegen
Verkeersveiligheid
Verkeersveiligheid
verkleinen van tweedeling tussen arm en rijk door vooral in te zetten op (passend) werk, voldoende beschikbare woningen
Verlagen belasting voor huizenbezitters
Verlagen belastingdruk inwoners
Verlaging huren binnenstad zodat er weer fatsoenlijke winkels terug kunnen komen. Sinds de iets duurdere winkels (Bijenkorf) weg zijn is er een verloedering in de binnenstad aan de gang. Het winkelen is niet meer aangenaam.
Verminderen armoede, koopkracht verbeteren en sociaal contact tussen mensen stimuleren
vernieuwing en verbetering van schoolgebouwen, vergroening voor beter leefklimaat
Verplicht Nederlandse taal op straat. Iedereen die de taal niet kent verplicht op cursus sturen. Als iedereen weer de Nederlandse taal kan spreken, krijg je ook meer bonding met elkaar en doen mensen meer voor elkaar, verkleint het de armoede en is de overheid minder nodig. Uiteindelijk dus een geld besparende maatregel!
Verschillen tussen de bewoners(groepen) kleiner maken.
verschillende kleine parkjes door de gehele stad aanleggen ondergrondse parkeerplaatsen creëren leegstaande grote panden ombouwen naar woongroep locaties, waar verschillende ruimten met elkaar gedeeld kunnen worden
Versnellen woningbouwprojecten
Versterken parken in Arnhem-Zuid en straten meer groen: inheemse bomen met eetbare vruchten/noten, struiken, bloeiende Wilde planten.
Vervoer en energie goedkoper
Verzorging openbare omgeving.
Voedselzekerheid. Armoedebestrijding door ambachtelijke productie terug naar de stad te halen. Preventieve gezondheidszorg door in buurthuizen gezamenlijk te koken. Wijkgerichte duurzame energie productie bevorderen.
volkswoningen
Voor behoud van natuur

Voor mij heeft leefbaarheid een hoge prioriteit.Het creëren en behouden van een leefomgeving die mensen 'voedt', gelukkiger maakt en de mensen zich verbonden laat voelen met hun omgeving.Bijvoorbeeld:Armoede bestrijden heeft wat dat betreft geen zin als zelfs de rijke mensen zich niet gelukkig voelen in de stad.Duurzaamheid creëren of criminaliteit bestrijden heeft weinig zin als de stad tegelijkertijd grauw en ongezellig is en niemand zich ermee verbonden voelt.MAW: er is geen beleid opgewassen tegen een omgeving die niet ondersteunend ('conducive') is voor het menselijk bestaan.
voor oudere binnenstad een ruimte waar ze kunnen samen komen met een ruimte om te sporten sportschool te duur of gym enz voor meer mensen openbaar vervoer gratis of goedkoper binnenstad niet vol bouwen ruimte voor andere dingen
Voorkomen van verwaarlozing / verdere afzakking woonwijken / woongenot .
Voorzieningen treffen bij kleinere treinstations of drukkere bushaltes. Bijvoorbeeld door daar bemenste fietsenstallingen + fietsenmaker daar een plek te geven. Het geeft minder vandalisme en een grotere sociale controle en veiligheid.
Vpoor een schoneestad
Wat meer accent geven aan de Sint Jansbeek door de stad en wat meer accent aan plekken in de stad om stil te staan bij de geschiedenis van WOII. In beide gevallen door een aantal stenen langs de waterloop, dan wel in de straat/gebouwen te vervangen door 'metalen stenen' net als die stenen met de namen van voormalige bewoners die destijds zijn gedeporteerd. Ik denk in elk geval aan iets wat lang kan blijven en niet geld wat na een jaar of zo op is.
welzijn (het geld alleen naar mensen met een moeizaam bestaan, dus armoede, gezondheid, zorg voor jongeren en jong volwassenen in de knoop, betaalbaar wonen, ruim betaalbaar openbaar vervoer, duurzaamheid, aanpak van hittestress met veel groen, veel straten als wandelgebied, ruimte voor ontwikkeling van verbeelding/creativiteit, geen verspillende commercie)
Welzijn van inwoners.Meer groen en beter onderhoud van het groen
Werkgelegenheid, het lijkt erop dat meeste Arnhemmers buiten Arnhem werken. Waar zijn de bedrijven, die het zo voor de wind gaat, zoals de grotere ICT-bedrijven? Met 1 miljoen euro zou ik het vestigingsklimaat verbeteren.
werkgelegenheid, scholing, bejaarde woningen, zorg/gezondheid, armoede,
Werkgelegenheid, sport, leefbaarheid Arnhem Zuid
Wijken groener maken met meer bomen, struiken
Wijken met oude huizen (eind 19e eeuw) van het gas.
Woeps, ik voel me niet genoeg ingevoerd om daar werkelijk antwoord op te kunnen geven. Lastige beslissing!Klimaat en duurzaamheid belangrijk, maar wonen en armoede ook.Ik zou wel willen dat er een soort internationale markt was, met goedkope restaurantjes eromheen met eten uit allerlei culturen, waar mensen van verschillende nationaliteiten elkaar makkelijk zouden kunnen ontmoeten. Met ook een plek voor theater/ muziek. Maar ik weet niet of je zoiets uit de grond kunt stampen of dat dat organisch moet groeien.:
Women en behoud van de natuurWork en inkomenGe,ondheid en bewegen
Wonen
Wonen
Wonen
Wonen
wonen
Wonen
wonen
wonen
Wonen
Wonen
Wonen

Wonen
wonen
Wonen
Wonen
Wonen
wonen / leefbaarheid
Wonen / verbeteren slechtere woonwijken. (de aanpak met de toenmalige vogelaarwijken als voorbeeld. Heeft leefbaarheid en daarmee samenhangende problematiek sterk verbeterd in de toenmalige slechtste wijken)
Wonen armoede
Wonen armoede gezondheid
Wonen en armoede
Wonen en armoede+ leefbaarheid bevorderend
Wonen en duurzaamheid
Wonen en duurzaamheid en cultuur
Wonen en gezondheid, jeugdzorg
Wonen en groenvoorziening op peil brengen.
Wonen en klimaat
wonen en klimaat
wonen en leefbaarheid
Wonen en leefbaarheid
Wonen en leefbaarheid
Wonen en leefbaarheid
Wonen en leefbaarheid in de wijken
Wonen en leefbaarheid zoals het verduurzamen van huizen en het steunen van initiatieven voor het ondersteunen van armere huishoudens
Wonen en veiligheid !
Wonen in de 'arme wijken'.Veiligheid
Wonen Meer betaalbare huizen bouwen voor gezinnen en starters en meer kleine huizen bouwen voor ouderen zodat zij niet grote huizen alleen bewonen. Doorstroming is hard nodig.
Wonen met de natuur
wonen politie gezondheidszorg
Wonen voor dakloze
Wonen voor iedereen. Vooral starters kansen geven. Deze generatie gaat anders echt verloren.
Wonen voor mensen met minder geld
wonen voor senioren, met een flexibele inzet van zorg
Wonen, armoede
Wonen, armoede, gezondheid en klimaatzeker
Wonen, duurzaamheid, individueel sporten zoals fietspaden, zwemvijvers.
Wonen, duurzaamheid, klimaat
wonen, gezondheid , leefbaarheid
Wonen, gezondheid en veiligheid, sponsor een startup voor ontwikkeling van waterstof in combinatie met Kernenergie
wonen, gezondheid, verkeer
Wonen, klimaat , leefbaarheid, nieuwe plek voor Introdans en Oostpool
Wonen, Klimaat en duurzaamheid
wonen, klimaat, leefbaarheid
Wonen, leefbaarheid
Wonen, leefbaarheid
wonen, leefbaarheid, duurzaamheid

Wonen, maar dan voor de doelgroepen die er het meest om zitten te springen. Dus meer huizen voor ouderen en jongeren. Eenpersoonshuishoudens zijn volgens mij in de meerderheid en toch blijft men maar bouwen voor gezinnen. En ik zou vooral investeren in huurwoningen en niet in koopwoningen.Volop aandacht voor klimaat en duurzaamheid: zonnepanelen op openbare daken (geen velden met zonnepanelen), subsidie voor particulieren, geen woningen in Meinerswijk/Stadsblokken voor de happy few maar groen voor iedereen.Aandacht voor en ontlasting van mantelzorgers.
wonen, meer betaalbare woningen voor starters
Wonen, onderhoud groen en uitbreiding gezondheidszorg
Wonen, slechte buurten aanpakken ivm veiligheid
wonen, sport, cultuur
Wonen, veiligheid
wonen,leefbaarheid,duurzaam
Woningbouw
Woningbouw
Woningbouw
Woningen (maar dan wel creatief!)Veiligheid
Woningen ,en met name sociale woningbouw.
Woningen groenvoorziening klimaat.
Woningen van Arnhem isoleren
woningen voor onze kinderen die betaalbaar en geschikt zijn voor een jong gezin
Woningen warmer maken
Woningen!! Een een wachttijd van 18 jaar !Meer maken van de Rijnkade. (In een programma over de loop van de Rijn werd bij Arnhem gezegd dat Arnhem de Rijn de rug toegekeerd had) l
WoningenDuurzame brandstoffen
Woningverbetering van bestaande woningen. Verkrotting tegen gaan.
Woon- en leefklimaat (inclusief meer groen) in oudere wijken
Woonomgeving aanpakken
Zonnepanelen voor huurders
Zorg en welzijn, (duurzaam) wonen
Zorg voor jeugd en jongeren, professionals als begeleiders, minder afhankelijkheid van vrijwilligers en stagiaires: zij moeten "toegevoegde waarde" zijn.
zorg voor zwakken in de samenleving
Zorgen dat dat wat er is behouden blijft en gebruikt wordt.Denk aan de fontein in de blauwe golven en de AKU-fontein. Hoe lang heeft het geduurd dat de verlichting van het kunstwerk op de Mandelabrug weer functioneerde?Nu weer helemaal goed.Aandacht voor dit soort zaken.
Zorgen dat er voldoende speelruimte voor kinderen en jeugdigen is in achterstandswijken en die ruimte niet opofferen aan inbreiding. (Bijvoorbeeld het terugbrengen van het Feestaardvarken tegenover Rozet.)
Zorgen dat kinderen van -9 maanden tot 4 jaar en hun ouder(s) de meest veilige, gezonde en sociale opvoedingsomgeving hebben, alles wat er na komt kunnen ze meestal dan beter handelen. Zorgen dat die leeftijdsgroep continue in beeld is en goed gemonitord.
Zoveel mogelijk klimaat-neutraal maatregelen nemen.
zwerfafval bestrijden en opruimen. Het beleid dat de vervuiler zelf moet opruimen werkt niet. ER zijn zoveel mensen die niets geven om de publieke ruimte en alles op straat gooien. Veel meer prullenbakken en schoonmaakploegen.
Zwerfafval, Groenere schoolpleinen, armoedebestrijding
Zwerfafval, isolatie voor sociale huurwoningen, armoede op scholen
zwerfvuil , hondenstront, onderhoud van groenvoorziening , armoede bestrijding
Zwervers concreet helpen met hun leven en netheid op straat (geen rommel meer, rommel maakt rommel)

3 Stel, de gemeente moet 1 miljoen euro bezuinigen. Waar zou u dit geld op besparen?

Beter om.gaan met het uitdelen van geld, het komt vaak bij de verkeerde mensen die het niet nodig hebben. zoals zwart werken
Bezuinigen op asfalt/wegen, bouw van luxe appartementen
Gemotoriseerd verkeer, wegen
Maaltijden bij vergaderingen. Minder managers.i
subsidies /instroom asielzoekers uit niet gevaarlijke landen /
kunst en cultuur
geen dure cultuur paleizen bouwen
" Kunst" projecten
(Culturele) faciliteiten voor de enkeling die het goed kan betalen
(Extern ingehuurde) ambtenaren
(Groot) onderhoud wegen, parken en plantsoenen, 5 jaar uitstellen mits het niet onveilig wordt. Evenementen, demonstraties, voetbalwedstrijden etc waar politie bij moet cancelen of zonder publiek.
.... hogere belastingen heffen bij vermogenden!
1 miljoen af van cultuur. De gemeente Arnhem geeft per inwoner meer uit aan cultuur dan welke andere gemeente in Nederland. Daar kan fors een heel bedrag af.
1) ga niet iets aanpassen terwijl geen onderhoud nodig heeft. bijv. geld besteden aan 30 km wegen terwijl mensen toch niet hun auto laten staan. Daar heb je als gemeente helemaal geen invloed op. Moet je landelijk oppakken.
1) gezondheid? want dat is iets voor de zorgverzekeraars?2) wonen
12 miljoen op die stomme blauwe golven
â,¬340.000 op voorzieningen voor automobiliteit en parkeren binnenstad: â,¬330.000: de rest met de kaasschaaf.
kaasschaafmethode' toepassen
aan de druppels op de gloeiende plaat. dus zaken waar we eigenlijk in het grotere geheel geen invloed op hebben. Denk aan klimaat....dat gaat echt wel heel slecht ook al besteden we er veel geld en tijd aan. onomkeerbaar. we hebben de aarde al lang geleden uitgehold
Aan het opknappen of bouwen van gebouwen die alleen maar voor de rijken zijn.
Aan leningen verstrekken aan vitesse
Aan van die onzinnige kust die zoveel geld kosten neem maar alleen die blauwe golven
Aandringen op het doortrekken van de A15, zodat er bespaard kan worden op de het hoofdwegenonderhoud.
Aankoop gronden tbv woningontwikkeling, laat dit aan de markt over
Abstracte kunstwerken, Woningen bijbouwen in dichtbevolkte wijken.
Accufonteinrestauratie
Adviseerders. We hebben doeners nodig. Vooral in de hulpverlening.
Afval toeslagen voor vervuilende ketens zoals mac donalds invoeren. Geld uitgeven aan kunst objecten, re-organisatie bij de gemeente, meer de handen uit de mouwen i.p.v. eeuwige durende vergaderingen over bepaald onderwerp. het invoeren van betaald parkeren, "levert geen inkomesten op" (wel met vergunningen maar verhoog dan de gemeentelijke belastingen) en het kost manuren,geld en energie voor niks.(parkeer problemen worden niet opgelost, alleen verplaatst).
Afvalcontainers op slot doen en de vervuiler laten betalen. Ik zie veel mensen uit regiogemeenten met busjes naar de Arnhemse afvalcontainers rijden en deze vervolgens te ledigen.

Alle gesubsidieerde zorg. De stad staat bol van de zorginstellingen, wijkteams, wijkcoaches en zo meer. Die op wat voor manier dan ook mensen willen helpen. Gevoelsmatig is het steeds meer pappen en nathouden. Ik pleit voor terugkeer van de sociale werkplaatsen waar iedereen die niet aan het gewone arbeidsproces kan deelnemen, hier een bijdrage aan de maatschappij kan geven. Ik noem als voorbeeld het schoonhouden van omgeving en groenvoorziening. Voor zieken is er de wijkverpleging en ondersteuning door vrijwilligers en mantelzorgers. Ouderen kunnen elkaar steunen/contacten in sociale ontmoetingsplaatsen.
Alle medewerkers die als ZZPer werken laten kiezen of vast of weg. De organisatie aanpassen naar vraagstuk met kennis in huis. De programma managers wegsturen. Die kosten veel en brengen weinig.
Alle nutteloze ambtelijke bemoeienis inperken.
alle uitbestedingen die geen resultaat boeken, zelf meer regie en verantwoordelijkheid nemen. regie gemeente zijn betekent niet verantwoordelijkheid weg geven. daar lijkt het nu op.
Allemaal thema's waarop je NIET mag bezuinigen. Stuk voor stuk thema's waarmee je met gerichte investeringen, kosten kan besparen. Doe niet als de landelijke overheid, maar ontwikkel een visie op lange termijn. Ontwikkel woningen voor starters. Ik begon in 1970 met een premie-A-woning. Een subsidie voor de eerste 10 jaren. Ook toen was een groot woning te kort. Woonden kinderen bij hun ouders in.
Allerlei ambitieuze langdurende bouwprojecten die 1, Geen aanvullinng zijn 2, Gedurende de looptijd 5x zo duur worden en dan heeft de aannemer de gemeente "in de strop"
Alles een beetje
Als het moet dan besparing op verfraaiing
Ambtelijk apparaat / efficiëntere dienstverlening
ambtelijke en politieke processen vereenvoudigen
Ambtelijke procedures
Ambtenaren
Ambtenaren
Ambtenaren apparaat
Ambtenaren apparaat.
Ambtenaren die elkaar bezig houden
Ambtenaren Kan het minder bureacratisch
ambtenaren salaris
Ambtenaren salarissen.
Ambtenaren, schrappen van regels, klimaat
ambtenarenapparaat, minder rapporten uitbrengen, die toch niemand leest
Ambtenarij
ambtenarij
Ambtenarij en papiergeschuif. Veel effectiever en gerichter werken.
Anders organiseren armoedebestrijding. Minder poppetjes
armoede
armoede
armoede
Armoede
Armoede
armoede
armoede
Armoede er zijn al zoveel regelingen in Arnhem maar de jonge werkenden worden overal in de steek gelaten.
Armoede (taak van landelijke overheid omdat dit steeds meer mensen treft)
Armoede door mensen in uitkeringen aan het werk te krijgen..
armoede en gezondheid , meer taak voor centrale overheid

Armoede, begint in Arnhem beetje bodemloze put te worden waar ontzettend in geinvesteerd word
Armoede, bijstand, subsidies, gelrepas
armoede, klimaat
armoede, klimaat, duurzaamheid
Armoede, klinkt tegenstrijdig, maar ik ken hoop praktijkvoorbeelden waarin bijv energietoeslag werd gegeven aan minima, die een vast contract hadden, een langdurigheidstoeslag ontvangen(jong en vitaal genoeg om weer te werken), laptop en fiets kregen ivm middelbare school(en deze allang hadden)...daarnaast ken ik mensen net boven minimum die het 11 graden in huis hadden omdat zij nergens voor in aanmerking komen...oftewel betere verdeling van gratis geld zou fijn zijn
Armoedebestrijding
Arnhem card?Ik heb niet zoveel zicht op de uitgaven van arnhem
Arnhem NoordVoetbal(Sport)elite evenementen voor hotemetote (de giro laten starten in Arnhem, hoe verzin je het???!!)
asfalt
asfalt voor auto's
Asfalt, parkeren, industrie
Asiel
asiel beleid
Asielopvang, Kinderopvang, Efficiënte overheid
Asielzoekers
Asielzoekers, daar bedoel ik mee gelukzoekers
Asielzoekers. En opvang
Auto mobiliteit
Auto verkeer binnen de centrumring
Automatische Subsidies op wijkcomités stopzetten. Uitsluitend. Budget beschikbaar stellen als er een goedgekeurde begroting is
Automobiliteit
autoverkeer, evenementen
Azc
AZC's
bakstenen , minder woningen en bestaande gebouwen nieuwe bestemming geven in overleg met huisjes melkers die op dit moment de enige zijn die betaalbare en laagdrempelige woningen bieden een mensen die door omstandigheden en life events een woning nodig hebben
bedrijfsterreinen, autoverkeer, topsport
Bedrijfsvoering, leefbaarheid
Bedrijven, industrie, werkgelegenheid
Bedrijventerrein ontwikkeling
Beetje kaasschaaf, overal beetje dan maar
Bereikbaarheid (nieuwe wegen en asfalt)
Bereikbaarheid van de stad per auto. het kan allemaal wel wat minder
bereikbaarheid, bijvoorbeeld gefaseerde aanleg/onderhoud infrastructuur en verhogen parkeertarieven
bereikbaarheid, burgerparticipatie, extra culturele activiteiten
Bespaar op domme besluiten zoals het gelukkig losgelaten afval beleid, door het uitvoeren van zulke hobby projecten
bespaar op wachtgelden van ambtenaren die niet meer in dienst zijn, weg is weg en geen geld meer uitgeven dan die mensen maar naar het uwv net zo als anderen die hun baan opzeggen of verliezen.
Besparen op kappen van bomen en ander groen.
bestuur
bestuur

bestuur en organisatie
Bestuursapparaat en ambtenaren apparaat (efficiency)
Beter kijken wat echt belangrijk is voor de inwoners van Arnhem, bv. blauwe golven alleen schoonmaken .Laten zoals het was .Bouwen in de uiterwaarden is een absurd idee .Laat het water maar komen .De uiterwaarden zijn er niet voor niets.
Betere afstemming van bestrating (soms worden plekken opnieuw bestraat die nog prima zijn, soms worden wegen weer opgebroken omdat een instantie onder de grond moet zijn terwijl er net een ander bezig is geweest. Opvallend hierin Apeldoornseweg en Hommelseweg)
Betere coördinatie werkzaamheden , momenteel gaan de straten te vaak open en dicht. Plannen voor Sonsbeekpark van tafel halen
Bezuinig op culturele projecten waar (bijna) niemand op zit te wachten. (denk aan de inhuur van zg specialisten op het gebied van kunst zoals dat zo pregnant naar voren kwam in het Sonsbeek debacle)Bezuinig continu op ambtelijke " red tape" waar dat kan (efficiëntie en effectiviteit als prioriterende principes)
bezuinig op uitgaven om het beroepsvoetbal/Vitesse en de supporters daarvan plus de nodige veiligheidsmaatregelen te faciliteren. Het beroepsvoetbal brengt het slechtste in mensen boven.
bezuinigen hoeft niet als belastingen voor de rijken en bedrijven worden verhoogd
bezuinigen in rijkere wijken
Bezuinigen op (sociale) uitkeringen en bijdragen. Er zijn heel veel werklozen in Arnhem, terwijl er ook heel veel vacatures zijn. Neem bijvoorbeeld de Gelrepas.... je zult maar net iets meer verdienen dan de grens die geldt voor de Gelrepas, dan kan ik me voorstellen dat je wat minder wilt werken om alsnog voor een Gelrepas in aanmerking te komen.
bezuinigen op ambtenaren
Bezuinigen op het gemeente apparaat.
Bezuinigen op secundaire dingen. Grootschalige festiviteiten, Gelredome
Bezuinigen op vergaderingen en lunches. Op grote evenementen.
Bezuinigen op windmolens en zonnepanelen.
Bezuinigen zou ik vooral op te veel ambtelijke instanties en op alles dat te maken heeft met meer asfalt in de stad
Bezuiniging spreiden.
bijdragen aan 'kunst' biennales stopzetten
Bijv licht vervuiling lantaarnpalen en lichten s nachts uit
Binnenstad
biobrandstof centrale
bioscopen bouwen, is al teveel
Blauwe golf, cultuur
Blauwe golven
blauwe golven
Blauwe golven
Blauwe golven bij Mandelabrug
Blauwe golven onderhoud en heraanleg
Blauwe golven opruimen en betere parkeerplaats maken, nu blijft het een geen mooi uiterlijk. Daarnaast gaan de fonteinen toch niet meer aan. Dus een buizuiniging die omgezet wordt naar inkomsten. .
Blauwe golven renovatieplan anuleren.
Blauwe golven, parkeervoorzieningen binnenstad, subsidies festivals
Blauwe golven: Een groen golvend, schaduwrijk park is een noodzakelijk en beter idee voor milieu, klimaat, biodiversiteit.
Boa's,
Boa's weg sturen doen weinig

Bouw aantal subsidiepotjes af. Bouw administratiedruk af dat is goed voor burger en scheelt ambtenaren.
Bouw faciliteren van huizen boven â‚¬250.000,- subsidies aan bedrijven
bouwen in de uiterwaarden
Bouwen in de uiterwaarden.
Bouwen in natuurgebieden b.v. overloopgebied. Meinerswijk.
bouwen renoveren van theaters e.d.
Bouwprojecten voor een kleine groep. Makkelijkste voorbeeld is natuurlijk de schouwburg. Die hoeft niet per direct opgeknapt te worden. Dat kan ook voor een deel naar het net nieuwe Musis verhuizen. Daarnaast zou ik proberen om te bezuinigen op het ambtenaren apparaat.
Buitengewone sociale uitkeringen zoals het aankopen met Arnhempas, dit worden vaak op een daarvoor niet-bedoelde wijze gebruikt.
Buitenlandse stedenbanden., duurzaamheidsubsidievniet naar hogere inkomens.
bureacratie verminderen op allerlei situaties
Bureaucratie
Bureaucratie
bureaucratie en efficiency
Bureaucratie en overheidsorganisaties.
Bureaucratie verminderen. Aanpak discriminatie
city promotie en tourisme
citymarketing, vastgoedcampagnes voor woningbouwprojecten,
Commercie, groot winkelbedrijf, multinationals en industrie, salarissen (top)ambtenaren, festivals, kunst, (wegen)onderhoud.
Contracten met firma's. Kopen bij de goedkoopste. Kunst. projectontwikkelaars en zelf gaan bouwen.
Contractering zorg
Controle
Controle (FTE) op bijverdienen bijstand. Uitgaan van vertrouwen.
Culture projecten die erg duur zijn en maar voor een klein groep mensen bedienen
Culturele dingen zoals theater, kunst etc. maar dat komt omdat ikzelf de meerwaarde daarvan niet voel. Ik weet dat andere dat anders zien.
Culturele instellingen
Culturele subsidies voor moderne kunst, dans, mode e.d
Cultuur
Cultuur
Cultuur
cultuur
Cultuur
Cultuur
Cultuur
Cultuur
Cultuur
Cultuur
Cultuur
cultuur
Cultuur
Cultuur
Cultuur
Cultuur
Cultuur
Cultuur

Cultuur
Cultuur
Cultuur
Cultuur
Cultuur
Cultuur
Cultuur en horeca
Cultuur en leefbaarheid denk ik. Want dat is niet broodnodig om te financieren, laat mensen zelf meer verantwoordelijkheid nemen voor het prettig houden van hun wijk en organiseren van culturele activiteiten.Of stadsinrichting. Het hoeft niet super strak, hip of modern. Die Jansbeek is mooi geworden hoor, maar ik wil niet weten wat het heeft gekost. Arnhemmers hadden ook een prima leven kunnen hebben zonder deze beek.
Cultuur en mensen activeren mee te doen dus minder uitkeringen
Cultuur en minder stimulering toerisme
Cultuur en wijk evenementen
Cultuur engedifferentieerde afval inzamelen
Cultuur helaas en wsl milieu
cultuur, musea
Cultuur, wonen
Cultuur.
Cultuur. Daar is veel te veel aan uitgegeven.
Cultuurgebouwen voor dit moment. Dit zijn duren projecten in een tijd dat er veel armoede is.
Daar heb ik wat minder ideeën over, maar ik zou hierin vooral denken aan luxegoederen die niet perse nodig zijn voor het basisfundament van onze Arnhemse samenleving. Iets waar met name de welgestelden van Arnhem baat bij zouden hebben, die hierin eventueel ook middels een eigen bijdrage toch iets in kunnen verwezenlijken.
dan kan ik zo niet zeggen, ik ken de huidige begroting niet, weet niet waar veel geld naar gaat.
Dan maar 1 miljoen tekort!
Dat is niet mogelijk....
Dat kan niet!
Dat weet ik niet
De binnenstad is wel even goed zo.
De blauwe golven.
De boomspiegels die nu met takken worden afgezet en ieder jaar vernieuwd moeten worden weer terugbrengen naar hekjes die vele jaren langer meegaan
De bouw van gemeensschapruimten zoals een stadhuis, een filmhuis ed
de duurdere projecten
De enorme bureaucratie wat enorm veel geld kost.
De gemeente geeft thans veel geld uit aan onderwerpen welke bij de centrale overheid thuishoren. Hierdoor krijgen in de ene gemeente inwoners wel een tegemoetkoming en in een andere gemeente niet en/of meer/minder.De VVG dient er voor te zorgen dat de tarieven overal gelijk zijn
de gemeente zelf, personeelskosten , gebouwen
De grote volksfeesten zoals Koningsdag en de hele grote dance-events achtingen festivals
De idiote gemeenteplannen die steeds veranderd worden als ze net zijn ingevoerd. Nadenken voordat er weer eens iets wordt aangenomen in de gemeenteraad!
De kunstsector en scherper op uitkeringen & toeslagen.
De kwaliteit en kunde van het bestuur
De renovatie van de blauwe golven.
De slapende ambtenaren ontslaan brengt nog meer op.
De stadsschouwburg niet verbouwen

De verbouwing van het Nieuwe plein (de blauwe golven) onmiddellijk stopzetten
De verbouwing van het Stadstheater
de verbouwing van het Stadstheater
Denk 5x na voordat je weer een verkeersdrempel maakt en deze dan x jaar later weer verwijderd
Deze lijst is daarvoor niet de juiste, bezuiniging op dingen die overbodig zijn gemeente zou hier goed overzicht van moeten maken, bv in Schytgraaf is fietspad naar Elderveld gelegd waarom niet gelijk wandel pad erbij aangelegd, zo zijn veel van dit soort dingen beter nadenke over infra zo veel geld besparen etcetera etcetera
Diensten, verhoging belasting, minder onderhoud met eigen verantwoording burgers.
diversiteit
Door de stad gezonder te maken en meer participatie en cohesie te bevorderen wordt er misschien al bespaard op zorg en uitvoering van bijvoorbeeld onderhoud van gemeentegroen (geef de stukken ter gebruik aan de wijk en zij zorgen voor onderhoud). Verder zou ik bezuinigen op het ambtenarenapparaat door controle op bijv werklozen af te schaffen en überhaupt door uit te gaan van het goede van de mens en niet van het slechte. Maar geen idee of dat mogelijk is. VOlgens mij moet er gedacht worden vanuit wat nodig is voor de mens en zijn omgeving en vanuit daar moet een haalbaar en creatief plan ontstaan binnen de financiele mogelijkheden.
Doorstroming van auto's bevorderen. Het aantal auto's moet sterk terug.
Druppel op hete plaat Bespaar svp op woke. Minder woke.
Dure {ver}bouw kulturele sektor.
dure adviseurs
Dure ambtenaren
Dure culturele projecten (al dan niet uitgevoerd door commerciële instanties).
dure vastgoedprojecten (50% minder in stenen en 50% meer in programma)
Dure verbouwingen
Duurzaamheid
Duurzaamheid
duurzaamheid
Duurzaamheid
Duurzaamheid
duurzaamheid
Duurzaamheid
duurzaamheid
Duurzaamheid
duurzaamheid
Duurzaamheid
Duurzaamheid
Duurzaamheid
Duurzaamheid
Duurzaamheid
Duurzaamheid
Duurzaamheid
Duurzaamheid
Duurzaamheid - enorm veel overlappende adviesjes, subsidies etc. Gemeente kan zich beter op zaken richten die niemand anders doet, zoals leefbaarheid van gemeente
Duurzaamheid (hoax) en projecten zoals opvang van grote aantallen vluchtelingen waar we geen geld voor hebben.
Duurzaamheid en circulariteit
Duurzaamheid en klimaat

Duurzaamheid en klimaat want dat zijn landelijke thema's met op gemeentelijk niveau nauwelijks impact
Duurzaamheid, infrastructuur auto
duurzaamheid, armoede
duurzaamheid: de voortrekkersrol van de overheid is hier wel uitgespeeld, dat kan de markt en privaat initiatief nu beter.
Duurzaamheidsonzinsubsidies tegengaan, bezuinigen op overheid en geen grote bedrijven steunen.
Economie
Economische zaken
Een deel automatiseren. Denk aan herhaalwerk over het algemeen. Dit kan een deel van de bestuurlijke kosten verminderen. Die een groot deel van de begroting zijn. Daarnaast is armoede bestrijding de grootste kostenpost. Deze evalueren en bezuinigen waar kan. Denk ook dat werken moet lonen.
Een hoger tarief aan belastingen voor mensen boven een bepaalde norm meer geld te laten betalen.
Efficiënte bedrijfsvoering gemeente,
efficiënter bestuurs apparaat
Efficiënter busvervoerâ€¦zie nu vaak grote bussen met weinig passagiers
efficientie, proberen burgerinitiatieven zelfstandig te laten opereren
Elektra
Elke keer weer het veranderen van de rijrichting, stoep, fietspaden, Steenstraat...Onnodig vaak weer verbeteren van iets wat al een keer verbeterd is. Eerst eens goed nadenken en dan pas doen, scheelt ook onnodig veel extra belasting voor ons Arnhemmers.
Energie
energieverbruik verminderen oa door vermindering van verlichting van gebouwen na werktijd
Er kan en mag niet meer bezuinigd worden.
Er kan geld bespaard worden op bereikbaarheid, specifiek het geld dat wordt gebruikt voor het bereikbaar houden van de stad voor auto's.
Er valt niet meer te bezuinigen, te veel is al kapot bezuinigd
erfpacht verlagen
Erg moeilijke vraag.. ik zou zo veel mogelijk eerst proberen te bezuinigen in het aanstellen van mensen van buitenaf (externen) binnen de gemeente arnhem zelf. Verder (bouw) projecten uitstellen of anders inrichten.
Etcetera
evenementen
evenementen
Evenementen
Evenementen in de stad! En het onnodige vuilnis agenten die die vuilnis controlebeurt!
evenementen, managers,
Evenementen, cultuur
Externe adviseurs
Extra belasting huizenbezitters plus 1 miljoen
extra geld uitgeven aan luxe of historiserende lantaarns of ander straatmeubilair. Zoek de schoonheid in de eenvoud. Een lantaarnpaal die niet opvalt, is de mooiste!
Faciliteiten die automobiliteit stimuleren
Faciliteiten voor auto's, industrieparken,
faciliteren van grootkapitaal, steun aan Gelredome e.d., voorzieningen voor autoverkeer in de stad, sfeerverlichting van Eusebius-toren, Rijnbrug e.d., prestigieuze bouwprojecten
feesjes en festivals
Feesten in Arnhem
festivals en andere evenementen
Festivals en festiviteiten.

Festivals, risicovolle evenementen en voetbalwedstrijden. Minder politie inzet
Festivals, Vitesse.
Festivals.
Festiviteiten
Focus Filmtheater, Museum Arnhem en overige te zwaar gesubsidieerde culturele instellingen waar vaak gebruik gemaakt wordt van de diensten van zeer dure ingehuurde tijdelijke professionals.
Frequentie straatreiniging verminderen/ (bestuurlijke) boetes verhogen
ga ik over nadenken
gebouwen voor de cultuursector
Gebouwen, Renovatie, Aanleg van duurdere wegen,
geen aanpassingen van bestaande wegen om het autoverkeer tegen te gaan, maar wel meer rotonde's aanleggen.
Geen geld naar Vitesse (geen idee of dit gebeurt).Geen nieuwe schouwburg, we hebben er al 1. Dat soort projecten worden ook altijd veel duurder dan van tevoren bedacht was.
Geen idee
geen idee
Geen idee
Geen idee
geen idee ik vind dat er meer geld uitgegeven moet worden
Geen idee of het gebeurt maar vooral geen geld naar Vitesse.
Geen idee!
Geen idee, ik zou een kaasschaafmethode hanteren. Van alles iets minder.
Geen idee.
Geen miljoenen project plannen waar maar een deel van de bevolking geniet zoals de schouwburg
Geen nieuwe projecten starten. Vooral die die kansloos zijn
Geen prestige projecten aangaan zoals in het verleden het bouwen van focus. Mede omdat er al verschillende bioscopen in Arnhem zijn.
geen ruimte voor.
Geen subsidie meer naar Vitesse. Niet nóg meer geld naar het opknappen van de Schouwburg.
Geen subsidie meer voor o.a. terugdringen maximumsnelheid auto's. 2x 8 mln. Bent u van de pot gerukt??
Geen subsidie of ondersteuning aan bedrijven en Zaken die zichzelf niet kunnen redden.
Geen van deze dingen. Meer belasting grote koopwoningen.
Geld besparen op symboolpolitieke maatregelen zoals diftar en de milieuzone. Ongetwijfeld heel goed bedoeld maar niet passend omdat de burger hier meer ongemak dan gemak door ondervindt. Had het geld besteedt aan bijvoorbeeld een betere doorstroming van verkeer om Arnhem heen. Zo ongeveer iedere verkeersopstopping op 1 van de snelwegen om Arnhem leidt tot een verkeersinfarct in de stad.
Geld steken in vitesse
Geld uitgeven aan afval inzameling. Had het systeem met de pasjes maar gehouden. Eerst geld uitgeven voor verkleining van containers. Containers op slot. Toen werd er beter gescheiden. Nu niet meer.
Gelredome
Gelredome
GelreDome dicht. Politie ondersteuning bij Voetbalclubs afschaffen.
GelreDome en cultuur
Gelredome, annexatie Rozendaal, verwarming sportzalen, evenementen, Burgermeesterswijk
Gemeentehuis (personeel) verkleinen. Instanties samen voegen. Parkeren duurder maken. Grote multinationals veel bij laten dragen zonder reclame
Gemeentelijk apparaat en dan met name op het vlak van cultuur en kunsten.
Gemeentelijk apparaat inkrimpen.
Gemeentelijk apparaat, minder blah blah beleidsadviseurs.

Gemeentelijke belastingen naar inkomen
Gemeentelijke belastingen voor de inwoners.
Gemotoriseerde Bladblazers van de hand doen.
Gemotoriseerde mobiliteit
Geven aan goede doelen/vluchtelingen
Gezeur over visaktes en sluiten hertenkamp, terwijl zoveel gezinnen amper rondkomen
Gezondheid
Gezondheid en leefbaarheid
Gezondheid, armoede
Gezondheid, leefbaarheid en armoede
Gezondheid: liever niet, maar als het toch moet
Gratis cadeaus voor minima
groen onderhoud: dit meer overdragen aan burgers
groenvoorziening
grootschalige evenementen
Grootschalige projecten die al achter de feiten aanlopen voordat het gerealiseerd is.Grote bedrijven faciliteren/financieren/subsidiërenAdministratieve rompslomp. Processen vereenvoudigen.
Grote evenementen als Bridge to Liberation, bijdrage aan Vitesse en kosten rondom festivals op de Stadsblokken.
grote evenementen, vitesse
helaas 'kaasschaafmethode': niet bezuinigen op slechts 1 thema
Helaas te laat. Plantenbakken bij bushaltes RijnstraatNiemand mist ze als ze er niet zijn
herstructuren onderwijssysteem
Het asielbeleid
Het centrum autoluw maken
Het constante verbouwen van infrastructuur omdat er 1 ding beter kan, Niet werkende vooronderzoeken.
Het inschakelen van externe bureaus om dingen te onderzoeken, meer gebruik maken van de meningen van mensen op de werkvloer.
Het is belangrijk te kijken naar overbodige uitgaven.Verder weet ik het ook niet
het luukse niet overdrijven.
Het onnodig graven in de infrastructuur. Hoevaak er een straat open ligt voor meerdere keren is dom plannen
Het steeds weer veranderen van verkeerssituaties die later dan weer worden teruggedraaid. Het afschaffen of verkleinen van gemeentelijke commissies zoals een Welstand en Monumenten commissie die nu erg veel bezig zijn met onbelangrijke details.
Het stroomlijnen van planwijzigingen en aanvragen bouwvergunningen voor particulieren, dus bij kleine projecten. Nu duurt zo'n aanvraag meerdere jaren met ingehuurde adviseurs. Bekort de doorlooptijd tot 12 maanden, schrijf als Gemeente tegen betaling de planwijziging zelf. Geef de particulier een lijstje met de verplichte onderzoeken. Bespaar tijd en geld.
Het voornemen om "opvoedkundige/onderwijs gerelateerde" tuintjes in te richten (tot een bedrag van ongeveer 1 miljoen) schrappen.....
Het, in mijn ogen, nutteloos wegblazen van bladeren op bospaden. Kijk ook eens naar de effectiviteit van de Team's Leefomgeving. Hier wordt vaak ad-hoc gereageerd op wensen van individuele personen, zonder aandacht te besteden aan een groter plan.
Hoe pijnlijk ook... cultuur...
hoger en middelmanagement reorganisatie, meer werkelozen inzetten bij onderhoud straten en parken,
Idiote prestige projecten.
iets minder wegenonderhoud

Ik denk dat al veel geld bespaard kan worden met betere planning van infrastructurele werken. Hoe vaak wegen /kruisingen direct na elkaar weer worden opengehaald of planningen niet worden gehaald.
Ik denk dat er niet veel te bezuinigen is maar mogelijk op bureaucratie onnodige controle en toezichthouden op overbodige regels en wat praktischer werken met minder managers chefs en regels.
Ik denk niet dat Arnhem nog moet of kan bezuinigen.
Ik heb een beperkt beeld van uitgaven van de gemeente. Sowieso alle bijdragen/subsidies/belasting vrijstellingen aan bedrijven die niet duurzaam zijn.
Ik heb geen inzicht waar je met de kaasschaaf kunt schaven zonder dat het teveel pact heeft. Verdeel het over meerdere posten
Ik heb net de begroting van Arnhem doorgenomen. Hoe kan ik zinvol antwoord geven op deze vraag?
Ik neig toch naar ondersteuning culturele sector al maak ik daar zelf veel gebruik vanâ€¦
Ik vind zelf dat bridge to liberation wel iets subtieler kan.
ik weet het echt niet. Ik zit maar te denken en ik weet het niet. Misschien parkeergelegenheid.
Ik weet niet waar al het geld nu heen gaat,als ik dat zou weten dan zou ik kunnen zeggen waar we op kunnen besparen.
Ik zou andere dingen duurder maken zodat er meer geld binnenkomt, b.v. parkeren, zodat men minder vaak de auto pakt naar de binnenstad.
Ik zou bezuinigen op armoedebeleid, leefbaarheid, klimaat en duurzaamheid, want dat zijn populaire thema's die alleen maar veel geld kosten maar de opbrengsten zijn nihil.
Ik zou bezuinigen op het geven van subsidies aan individuen en instellingen die voldoende draagkracht hebben om zelf te investeren. Dus geen algemene subsidies verstrekken, maar alleen met een duidelijke doelgroep voor ogen. Verder zou ik bezuinigen op potjes met geld die gebruikt worden om grote ondernemingen over te halen om zich te vestigen in Arnhem. We moeten intrinsiek aantrekkelijk zijn als vestigingsstad, niet vanwege tijdelijke of langdurige kortingen op belastingen en andere voordelen.
Ik zou de OZB voor dure huizen verhogen. Dan haal je geld weg bij mensen die het makkelijker kunnen missen. De kloof tussen arm en rijk is groot, rijk kan zeker meer bijdragen aan welzijn van arm. Ik weet op gemeentelijk niveau geen andere manier dan OZB om hogere belasting te vragen van rijk.
Ik zou dit besparen op alle projecten die met wokisme, gendergelijkheid of slavernij te maken hebben. Daar gaat veel te vaak veel geld naar toe.
Ik zou dit geld besparen op sport, omdat ik de andere uitgaven in de begroting meer prioriteit geef.
Ik zou gaan kijken in de apparaatskosten (dus hoe zinvol zijn alle taken van ambtenaren).
Ik zou graag niet bezuinigen.
Ik zou het geld besparen op onderzoeken door peperdure onderzoekbureaus. Maak zoveel mogelijk gebruik van plaatselijke ondernemingen. Laat je niet ringeloren als gemeente. Zoek als gemeente bij vacatures dicht bij huis en divers in leeftijd. Betrokken mensen aantrekken niet alleen pakken en diploma's. Diploma's geeft geen garantie dat je je werk goed doet. Scheelt een hoop geld. (Ik ben zo iemand die 57 is en niet aan de bak komt voor een fatsoenlijke betaalde baan, uiteraard mag er niet gezegd worden dat men mij te oud vindt. Als vrijwilliger echter zien ze mij graag!)Geef als gemeente het goede voorbeeld en neem de inwoners mee. Nu zegt men dat er nog inspraak is. Doe je dit (eerder) in het proces, zullen er goede ideeën ontstaan en mogelijk minder procedures tegen de plannen. Men kan ook b.v. bij bouw (gesubsidieerde) banen eisen bij de uitvoerder voor lokale krachten voor dat specifieke project.Betere planning van werkzaamheden. Dat een stoep/weg niet een aantal keer achter elkaar open hoeft. Niet bezuinigen op groenvoorziening door minder onderhoud/water geven. Als er dan een hittegolf komt en dan alle planten/bomen dood zijn en dan opnieuw moeten worden aangeplant. Dus niet op korte termijn denken, maar lange termijn. Investeer in mensen van je stad, dan komt de besparing vanzelf. Besteed aandacht aan goede communicatie, intern als extern. Bedenkt goed wie op de hoogte moet zijn en op welk moment. Dit kan zoveel tijd/kosten besparen. Probeer als gemeente niet mee te gaan in een wedloop kijk ons eens even dit hebben...om goede sier te maken. (vaak kunst/evenementen die gedoemd zijn te mislukken)

Ik zou het geld willen besparen op overhead overheidsgebouwen , ik zou in overleg met de wijken gaan waarop bezuinigd kan worden .
Ik zou nog eens kritisch kijken naar allerlei vormen van financiële ondersteuning van huishoudens en welzijnsorganisaties in de stad. Gratis geld heeft weinig waarde. Daarbij de echte noodgevallen - maar wees daar heel kritisch op - wel ondersteunen.
Ik zou stoppen met het betuttelen van inwoners die geen toekomst willen (de verliezers) en aandacht geven aan de mensen die Arnhem of zichzelf een toekomst bieden (de winnaars)
Ik zou zo min mogelijk willen besparen en liever kijken of belastingen (WOZ) of bv parkeerheffingen of leges omhoog kunnen. En anders met de kaasschaaf besparen: stukje wegen- en stratenonderhoud minder, stukje minder subsidies, stukje minder handhaving op bv bijstand.
Ik zou zorgen dat hogere inkomens minder gebruik kunnen maken van subsidies in het kader van klimaat, duurzaamheid etc.
immigratie
Immigratie huisvesting
In de duurdere wijken kan dat dan wat minder.
In geval van één begrotingspotje, dan Uit Ruimtelijke Ontwikkeling, simpelweg omdat hetgeen ik voorstel daar het beste bij aansluit. Mag het wat breder, dan ook verdeeld over wonen en leefomgeving en cultuur (verhouding 60-30-10% resp.)
In ieder geval de "goed gedaan" labels die aan de kliko wordt gehangen bij groen afval ! Vind ik persoonlijk overbodig.Bij het leggen van drempels zou ik het fijn vinden als er eerst eens wordt nagedacht. Soms gaat een weg 3 keer op de schop.
In ieder geval op elektriciteit. Denk aan grote lichtbakken uitzetten, straatverlichting minder fel. Verlichte gebouwen niet de hele nacht verlicht laten. Maar je kunt ook denken aan duurzaamheid, kwaliteit ipv kwantiteit, iets bouwen voor de lange termijn.
Industrie, subsidie aan bedrijven
infrastructuur
infrastructuur
infrastructuur
infrastructuur
Infrastructuur
Infrastructuur dure projecten
Infrastructuur, nieuwbouwwijken, grootschalige kunstprojecten
Inhuur externe advies/onderzoeksbureaus. Werkt vertragend en vaak toch richting wens opdrachtgever geschreven, maar dan met excuus dat het de conclusie is na x ton kostend onderzoek.
inhuur externe professionals, bureaus etc
Inhuurkrachten en consultants
Internationale samenwerkingen, subsidies die etnische lijnen versterken
Inzet politie bij voetbal/Vitesse
Inzet van politie bij evenementen waar supporters of publiek zich niet kan gedragen. Starten met meteen flink beboeten (daad stellen die mensen flink in de portemonnee raakt). Wanneer daders het niet kunt betalen, ervoor werken, Geen gevangenisstraf. kost de maatschappij alleen maar geld.
Inzetten op basisinkomen, dit zal op d'n duur meer besparen dat wat het aanvankelijk kost.
Jeugdzorg door minder instroom
Kan nergens op bezuinigen.
Kantoren gereed maken voor bewoning. Efficiënter inzetten van de (thuis)zorg.
Keuzes maken, waar moet je als gemeente in investeren en wat kan je overlaten aan bedrijven, inwoners en lokale organisaties? Geen prestigeprojecten, uitgeven op basis van concrete resultaten voor alle inwoners van Arnhem
Kijken naar de uitgaven interim managers, coaches, allerlei commissies, consultants: wat is nu echt nodig?

Klakkeloos subsidies verstrekken, zonder tegenprestatie
klimaat
klimaat
Klimaat
Klimaat
klimaat
klimaat
Klimaat
Klimaat
Klimaat
Klimaat
Klimaat
Klimaat
Klimaat
klimaat
klimaat
Klimaat
Klimaat
Klimaat
Klimaat
Klimaat en duurzaamheid. Is voornamelijk een landelijke taak, vind ik.
Klimaat en Onderhoud
Klimaat en stikstof beleid, Nederland is een heel klein landje en slaat een beetje door met dit alles !
Klimaat en stikstof kost veel te veel geld. Het is er eenmaal en daar doe je niks aan. Komt het hier niet van dan daar wel van. Straks kunnen we niks meer.
klimaat leefbaarheid
Klimaat omdat ik de andere thema's belangrijker vind.
Klimaat onzin
Klimaat!
Klimaat, duurzaamheid
klimaat, duurzaamheid
Klimaat, minder windturbines
klimaat, subsidies voor festivals en linkse hobbies
klimaat, wonen
Klimaat. Duurzaamheid. Politiek
Klimaatbeleid
klimaatdoelen, heeft mondiaal gezien geen effect
Klimaatgezeur.
klimaatuitgaven
Klimaatwaanzin
Korenmarkt
kosten verbouwing schouwburg
Kritisch kijken naar onderhoud groen. Grasweides wat minder maaien bespaard het nodige en is bevordelijk voor de biodiversiteit
Kritisch zijn op waar geld aan onderkant van maatschappij naar toe gaat. Dan maar op korte termijn pijn, maar op langere termijn wordt de stad dan m.i. gezonder.
Kunst
Kunst
kunst
Kunst

Kunst
kunst
Kunst
Kunst
Kunst & Cultuur, subsidies
Kunst & CultuurHuizen boven meer dan â,¬ 500.000,- extra WOZ/Rioolheffing belastenContainers plaatsen waardoor de mini-containers verdwijnen waardoor de ronde door de stad alleen voor grote ondergrondse containers hoeft
Kunst cultuur
Kunst en allerlei verfraaiingen waar niemand op zit te wachten.
Kunst en Cultuur
Kunst en cultuur
kunst en cultuur
kunst en cultuur
Kunst en cultuur
Kunst en cultuur
Kunst en cultuur
Kunst en cultuur
Kunst en Cultuur en immigratie
Kunst en cultuur is belangrijk maar er is al veel geld aan uitgegeven. In de huidige situatie van armoede voor veel bewoners mag het denk ik wat soberder, bijv verbouwing theater. Dat moet gebeuren maar na een nieuw musis en focus is een sobere en bescheiden verbouwing gepast.
Kunst en cultuur,
Kunst en cultuur,
Kunst en cultuur, evenementen, klimaat en duurzaamheid
Kunst en cultuur.
Kunst en cultuur.
Kunst en cultuur.
Kunst in de openbare ruimte. Te vaak te lelijk en geen budget voor onderhoud.
Kunst, cultuur en andere linkse hobby's
Kunst, cultuur en vooral ambtenaren en aanverwanten.
Kunst, cultuur: ik ben blij dat ik daarover geen beslissing hoef te nemen.
kunst, theater, topsport, autowegen, villawijken
Kunst/cultuur
Kust / modebienale
Kwaliteit groen en wegen in dure wijken
Laadpalen voor electro auto's in rijke wijken belasten met hogere tarieven. Nieuwbouw schouwburg en sowieso bezuinigen op city marketing.
Lastig . Zou niet weten .
Lastig, kan ik moeilijk aangeven.
Lastig, moet ik eerst de begroting beter bestuderen.
Lastige vraag
leefbaarheid
Leefbaarheid (Ik woon in Presikhaaf en aan de Keulse Slag is men ongeveer een half jaar bezig geweest met het vervangen van 100 meter riool) wat een verspilling!
Leefbaarheid. Al die extra gelden voor wijken voor leuke dingen vooral in wijken die het al goed hebben
Leuke maar niet noodzakelijke zaken als recepties, feestjes, evenementen en tentoonstellingen.
Liever niet besparen, maar belastingen verhogen.
luxevoorzieningen, wegen
Maaien van groenstroken, bureaucratie bij omgevingsdiensten

Maaien van riet kragen en dijken
Management stad, langzamer temp verduurzaming, bestrijden inefficiëntie
marketing van de stad, groenvoorziening, vuilophaal
Meer belasting heffen op parkeren in de stad. Minder prestigeprojecten. Minder cultuur (musea, theaters etc).
Meer belasting op verhuurinkomsten.
Meer belasting vragen aan de rijken in ArnhemSelectiever en doelgerichter geld uitgeven, geen losse projecten meerNiet in thema's denken maar aan wijziging van het systeem
meer bloemen in binnenstad niet alleen groen in parken meer vogels vlinders daar voor struiken met besjes
Meer inkomsten.genereren uit parkeergeld, minder prestigieuze projecten, terug naar de basis
meer wegenbelasting heffen,
Mensen die belastingfraude plegen met een uitkering die meteen de uitkering stop zetten
Mensen in de bijstand niet zoveel meer compenseren, ze krijgen nu veel korting met de gelrepas boven op alle toeslagen die ze al krijgen.
Met kritisch kijken naar alles wat onder de noemer klimaat valt en vervolgens terughoudend zijn met geld daarvoor. Het lijkt een wedstrijd te worden van het beste jongetje van de klas! Als gemeente zelf zou ik zelf soberheid aanwenden in bijvoorbeeld recepties, vergoedingen, subsidies en alle representatieve zaken.
Migranten die geen echte vluchtelingen zijn en klimaat
minder "kleine" subsidies voor wijken die weinig toevoegen, al houden ze de wijkcomités bezig.
Minder ambtenaren die op kantoor overbodig zijn.
Minder ambtenaren efficiënter werken!
Minder ambtenaren, meer digitaal
Minder asielzoekers huisvesten
minder auto's
minder bouwen meer renoveren.
Minder bureaucratie ,
Minder bureaucratie, dus minder ambtenaren
minder controle bij ophaal,
Minder evenementen waar je veel subsidie aan kwijt bent
minder festivals
Minder focus op de binnenstad, kunst, renovaties oude panden zoals Theather, Musis, Gelre Dome Shouwburg etc.
Minder geld in verbouwing van theater en musea
Minder geld in Vitesse, geen gratis geld weggeven aan mensen.Subsidies.Nutteloze events die geen publiek trekken. Denk aan programma van beachvolleybal.Mensen laten betalen voor events zoals bij Koningsdag
Minder geld naar armoede bestrijding
Minder geld naar de 'prestigieuze' evenementen, met enorm dure curators en 'kunst'. Doe niet te moeilijk over alsmaar een bepaald cachet uit willen stralen uit stad, maar biedt aan wat de gewone mens verlangt. Góede evenementen leveren enorm veel geld en aanzien op! Kijk (af) bij andere steden: die staan bol van ongedwongen (bier-/eet)festijnen, boeken-/platenmarkten, etc. En geef ruimte hiervoor, zonder een voorkeursbehandeling te geven aan één groep. Zo is Sonsbeekmarkt is niet meer, vanwege voorkeur aan Trotsmarkt. Arnhems Proeft/Smaakvol Arnhem is niet meer, vanwege gedoe omdat 'parken/pleinen vertrapt zouden worden door bezoekers'. Het gaat om een 3-daags evenementje mensen, geen wekenlang festival! Kortom: doe niet zo moeilijk: dat levert direct en/of indirect veel meer geld op!
Minder geld naar de rijke delen van de stadMinder festivals cultuur etc.
minder geld naar het opleuken van de binnenstad en cultuuraanbod in de binnenstad

Minder geld naar Krachtwijken
Minder geld naar ondersteunen prof. voetbal.
Minder geld naar rijke wijken en industrie
minder grootschalige evenementen
Minder inhuur van externen bij de gemeente. Minder kwistig met WMO omgaan. Kritisch met subsidies. Niet elk probleem van mensen willen oplossen , minder pamperen.
minder korte termijn projeten die louter politiek georienteerd zijn
minder lokale asielopvang. minder regulering en handhaving op bouwen en ondernemers
Minder luxe openbare ruimte. Het kan eenvoudiger.
Minder maaien, scheelt geld en goed voor de biodiversiteit.
Minder mensen in ons zogenaamde gemeenteraad. En minder koophuizen laten bouwen, laten we eerst maar een zorgen dat onze kinderen een huis kunnen huren.
Minder na de minima
Minder naar jongerenwerk
Minder nieuwe huizen bouwen
Minder of goedkopere realisatie van renovatieprojecten als Musis en Museum Arnhem.
Minder onderhoud aan wegen. Iets minder is niet erg (maar wel mooie fietspaden!)
Minder openbare aanbestedingen, prestige objecten
Minder regels.
Minder steun aan vervuilende, niet-duurzame activiteiten,
Minder steun voor 'cultuur' in de breedste zin.
minder vaak straten en trottoirs openbreken en herprofileren: minder kleine subsidieregelingen, die duurder in uitvoering zijn dan dat zij doelgroepen baat opleveren en hen structureel helpen: minder duurzame experimenten, alleen duurzaamheidsmaatregelen nemen die hun nut al bewezen hebben
Minder verspilling en luxe projecten
Minder voor elite.Geen verbouwingen aan museums en aan overdreven meujeu doeleinden.Minder gemeenteambtenaren.
Minder voorop lopen op het gebied van duurzaamheid
Minimaregelingen, welzijnswerk, subsidies
Mischien kritisch kijken naar inhuren externen?
Misrekeningen
MKB
mmmm
Mobiliteit voor auto
Moeilijke keuze (in ieder geval niet op onderwijs en armoedebestrijding: liever niet op klimaat en duurzaamheid)
Moestuinen plan
Moskeeën
Musea
Musea en schouwburg
Musea, evenementen subsidies
N.v.T.
n.v.t.
Nadenken â€¦ !!! Bv Parkweg richting Rijnstate drempels in de weg , drempels eruit , nu er weer in . Amsterdamseweg , parkeerplaatsen gebouwd , stoep uitgebreid.. oeps niet goed , doen we het weer overnieuw
Nagaan of tijdelijk een aantal subsidies kunnen worden opgeschort.
Nergens op
niet
Niet aan de orde!

niet bezuinigen op boven genoemde
Niet bezuinigen.
Niet bezuinigen. zorg dat je dat geld bij elkaar haalt bij degenen die die last kunnen dragen.
Niet bouwen in Meinerswijk
Niet direct een idee, vooral kijken waar de hoogste prioriteit ligt
niet mogelijk
Niet teveel vooroplopen bij klimaat en duurzaamheid, ben zuinig met gemeensschapsgeld, dus geen megalomaan bouwavonturen.
Niet werkende
Niet zomaar gemeenschapsgeld weggeven aan Turkije/Syrië dit is een private aangelegenheid en niet voor publiek geld.De wethouder en de burgemeester mag het uit eigen zak betalen.Nu nog 8350000 euro bezuinigen. Industrie terreinen opknappen
Nieuw bouw schouburg
nieuwbouw huizen. Arnhem is groot genoeg. kunst
nieuwbouw schouwburg
nieuwbouw schouwburg.
Nieuwbouw stadstheater
Nieuwbouw theater!!!
nieuwe kantoor ruimte
Nog zuiniger omgaan met energie in de grote bedrijven.
nu even iets minder duurzaamheid en meer investeren in armoede en gezond eten
Nutteloze onderzoekjes. Wat heeft een mens er aan dat de gemeente wil weten of het moeilijk is om op dit moment rond te komen terwijl er over de energietoeslag 2023 (half februari terwijl dit vorig jaar al was afgesproken) nog steeds geen duidelijkheid is terwijl we al twee termijnen energie verder zijn?
nvt
Omdat in deze tijd vrijwel elk thema belangrijk is, wordt het kiezen voor de in mijn ogen minst slechte optie. Ik zou dan bezuinigen op aanleg van openbaar groen ter vervanging van beton.
Onderhoud
Onderhoud
Onderhoud / uitbreiding wegen
onderhoud autowegen, geld dat je bespaart boven dat miljoen in betere fietspaden investeren
Onderhoud en verbetering wegen tbv autoverkeer
Onderhoud groen
onderhoud groen , kunnen we zelf wel doen , lagere subsidies is wel met gevolgen , niet noodzakelijke onkosten laten vervallen , verkoop onroerend goed,
onderhoud groenvoorziening en uitgaven om de stad "mooier" te maken.
Onderhoud openbaar groen, fonteinen uit. Verlichting uit in alle gebouwen ('s avonds uiteraard). Efficiënter plannen (weg op er ngrr er broken. Dan weer dicht. Dan weer open om een andere redenâ€¦). Minder wegenonderhoud.
Onderhoud van groen en bestrating (iets te aangeharkt en opgepoetst)
Onderhoud wegen
Onderhoud wegen. Is laatste jaren al veel aandacht voor geweest.
Onderhoud, beheer bossen
Ondernemersklimaat
Ondersteunende middelen voor mensen die hun (ongezonde) leefpatroon weigeren aan te pakken. Ja, is lastig.
Ondersteuning aan betaald voetbal
ondersteuning bij armoede (minder algemeen maken en meer persoonsgericht), verder kan ik er geen keus in maken.
Ondersteuning bij openbare evenementen.

Ondersteuning industrie
Onlogische verkeerssituaties. (zoals kruisingen op de Boulevard Heuvelink - Broekstraat.
Onnodig energieverbruik.
Onnodige bestuurs- en managmentlagen, onnodige luxe uitgaven voor gemeente personeel, subsidies vervuilende bedrijven, andere uitvoering Arnhem card.
Onnodige bureaucratie
Onnodige en luxe zaken, zoals:*een te duur gebouw op een te dure locatie voor Introdans en Oostpool: die kunnen voor organisatie en repetities ook worden gehuisvest in een goed geoutilleerd gebouw op een bedrijventerrein (dat kan bijvoorbeeld de Bergman Kliniek ook) en voor optredens gebruik maken van Musis en Stadstheater:*herinrichting van het Willemsplein:*veel te hoog budget voor de blauwe golven.
Onnodige functies zoals de zgn afvalcoaches.
Onnodige gemeente uitgaven... Scherper kijken waar het geld heen gaat...
onnodige herindelingen van straat, wegen etc
Onnodige kosten van klimaat, duurzaamheid en evenementen
Onnodige plannen van ambtenaren tbv eigen gewin ipv wat het beste is voor de stad
Onnodige uitgaven zoals: raadswerkgroepen, raadsvergaderingen, nieuwjaarsreceptie, borrelpartijen, de vele afzetpalen
Onnodige verkeersborden, maar dan kom je niet snel op een miljoen.
onnodige verkeersveiligheid (schijnveiligheid)
onnodige wegwerkzaamheden
Onrendabele buslijnen waar nauwelijks gebruik van wordt gemaakt.De veel te ruime sociale voorzieningen zoals de Arnhem Card.
ontwikkelen de praets
Onzin subsidie
Onzinnige bouw-projecten zoals bijv. grachten aanleggen in de binnenstad, en alles wat met Vitesse te maken heeft.
Onzinnige dingen, zoals de blauwe golven
Onzinnige grote geldveeslindende projecten
Onzinnige projecten
Onzinnige uitgaven
Op alle fronten eerst verspilling tegen gaan. Uitgaven aan adviezen, rapporten en externe bureau sterk minimaliseren em besteden aan doel, niet de adviseurs en of tussenpersonen
Op alle megalomane projecten in de binnenstad, zoals de idioot dure renovatie van de schouwburg.
Op alles gratis of tegen sterk gereduceerd tarief toegankelijk maken voor iedereen die niet werkt voor zijn geld. Het voelt alsof je met de Gelrepas overal maar van kan profiteren. Geld besparen door na een bepaald tijdstip niet meer de hele stad te verlichten. En zeker niet allerlei gebouwen etc waar niemand is.
Op alles wat Vitesse de samenleving kost
Op ambtenaren, op alle managers (volkomen overbodig), op wildgroei van zorgcowboys.
Op bijstandsuitkeringen, door mensen die kunnen, deel te laten nemen aan het arbeidsproces. Dit heeft meerdere voordelen dan alleen het verlagen van de kosten voor bijstandsuitkeringen.
Op cultuur
op Cultuur, bijv de nieuwbouw schouwburg
Op de management laag in het stadhuis, volgens mij kan daar flink op bezuinigd worden
Op de nieuwbouw van de schouwburg
Op de oude ambtenaren zie hierboven die niet leveren en vastgeroest zijn in de bestuurscultuur.
Op de politiek. Zoveel zinloos geld uitgeven voor mensen die totaal niet capabel zijn om de gemeente te vertegenwoordigen.
Op de salarissen van het stadsbestuur

Op de wegen.
Op dubieuze subsidies.
op dure externe projecten die niets opleveren.
Op elitaire woke-kunst van Museum Arnhem, de verbouwing van het Stadstheater, het opknappen van de Blauwe Golven.
Op het gemeentelijk apparaat
Op het klimaat...daar is de hele wereld voor verantwoordelijk!!
op het salaris van burgemeester en wethouders
Op kunst- en cultuur, en dan met name de subsidieprojecten in Noord
op kunst. Er wordt jaarlijks veel geld aan kunst besteed waar je eigenlijk maar een beperkt aantal mensen een plezier mee doet
Op mismanagement, mislukte IT projecten, op stroperige besluitvorming, op verdwenen onderzoeksrapporten.
OP NIETS !
Op onderwerpen die niet tot de wettelijke kerntaken van een gemeente behoren. Problemen moeten in 1e instantie op het juist bord liggen
Op projecten die niet bijdragen aan of zelfs tegenwerken van een duurzame (in alle opzichten, mensen, milieu en dier) samenleving. Dus dan bijvoorbeeld bezuinigen op:- parkeervoorzieningen voor auto's - door diftar weer in te voeren kan de gemeente geld besparen- topsportevenementen-
op stom zinnige wensen van de politiek
Op subsidie voor evenementen en cultuur
op subsidies, zorgen dat iedereen genoeg kan verdienen. geen gelre pas etc. onrendabele bus lijnen schrapen of minder frequent laten rijden. wie in buiten gebied gaat wonen weet dat er minder bussen rijden. geen extra fietsbrug bij malburgen maar bij zuid naar oosterbeek.
Op uitkeringen
Op vergroten van de mobiliteit door auto's en de verkeersdoorstroming zou ik bezuinigen. Bovendien op schijn oplossingen door externe expertise in te huren en het in stand houden van de niet integrale beleidsvoering bij de gemeentelijk organisatie.
Op verspilling. Bijvoorbeeld door planvorming beter op elkaar af te stemmen. Door de verschillende afdelingen / ambtenaren beter met elkaar te laten samenwerken. Niet drie keer hetzelfde fietspad opbreken en aanleggen!
op Vitesse
Op Vitesse.
Op voorhand mislukte projecten als aanpassen van vuilcontainers tbv doorgeschoten idee over scheiding afval
op voorliggende voorzieningen
Op voorzieningen voor inwoners die zichzelf prima kunnen bedruipen.
Op vraag 1.
Openbaar feestje
Openbaar vervoer
Openbaar vervoer die leeg rondrijd in avond uren.
Openbare gebouwen minder duur renoveren (Schouwburg!)
openbare ruimte
Ophalen van huisafval weer door de vervuiler laten betalen zoals dat een paar jaar geleden tijdelijk is geweest
Ophouden met schijnparticipatie via het " gestaalde SP kader"/de oude mannetjes.
Opknappen Rijnkade-gebied uitstellen
Opvang alsielzoekers en woonruimte statushouders.Minder belang in (ver)bouwen van theater etc. Kunst en cultuur in zijn algemeenheid minder prominent maken.
Organisatie

Organisatie van grote evenementen.
Overal gelijk verdeeld
overal wat, maar niet op armoede en gezondheid
Overbodige ambtenaren eruit gooien.
Overbodige bureaucratische regels schrappen. Verminderen van loketten. Geen dure aanbestedingen meer.
Overbodige subsidies
Overbodige verkeersmaatregelen
Overeind houden van Vitesse, GelreDome, ed. Eens goed kijken of wijkbudgetten wel besteed worden in overleg met wijkbewoners of dat dit voorbehouden is aan een paar happy few/usual suspects en anders intrekken. Niet voortdurend andere keuzes maken ten aanzien van zorg en sociaal domein en hun organisatiestructuren. Continuïteit voor dit soort organisaties zet zoden aan de dijk en bespaart op termijn veel meer dan de Quick win die men nu denkt te behalen. Niet bezuinigen maar een bijdrage vragen van vermogende ondernemingen in de gemeente onder de vlag van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen: wat dragen deze bedrijven bij aan de omgeving waaraan zij hun bestaansrecht ontlenen?
Overhead
Overhead bij bestaande gesubsidieerde instellingen
Overhead kosten gemeente
Overheidsapparaat / Bureaucratie
ozb en parkeren verhogen
Parkeerbeheer
Parkeerbeheer. In de buurt Rijkerswoerd wordt overal geparkeerd, behalve op de plaatsen waar dit is toegestaan. Door hier (meer) parkeerbeheerders los te laten, kan er veel geld verdiend worden en leren mensen misschien eens dat ze overlast veroorzaken bij bewoners, wanneer ze te pas en te onpas op stoepen parkeren, terwijl er 10 meter verder 12 parkeerplaatsen vrij zijn.
Parkeerbeleid
Parkeergarage's Centrum
ParkeergeldTerugkeer van de afvalpas, betalen per zak
Parkeerplaatsen
Parkeerplaatsen, industrieterrein verommeling
Parkeerplaatsen: mogen in het centrum weg, autoluw maken
parkeerplekken voor autos
Parkeren
Parkeren
parkeren in de stad
Parkeren om er zo voor te zorgen dat er meer met OV naar de stad wordt gereisd.
Participatie en armoedebestrijding
Plannen maken met geringe kans op uitvoering: bijv project Haven in de stad van de Spaanse architect.
Plantsoenendienst.
Politie inzet bij voetbalwedstrijden en grote evenementen laten betalen door organisaties. Supermarkten laten betalen voor zwerfafval rond winkelcentra, flesjes, plasticzakjes ed.
Politieinzet en andere openbare gelden die nodig zijn voor voetbalwedstrijden.
politiek (minder ge oh), efficiency in organisatie, daadkracht
Politiek, geen onzinnige fratsen als containers laten bedienen met een pasje
Politieke hobby's: beperking van het inschakelen van allerlei adviesbureaus
Prestige projecten
Prestige projecten
Prestige projecten als Diftar wat aantoonbaar vervuilender als kostentechnisch niet rendabel is. We moeten minder mensen opleggen en meer inzetten op het belang van de gedragsverandering.

Prestige projecten in de uiterwaarden en nadenken wanneer een straat opengebroken wordt zodat werk gecombineerd wordt en niet vijf keer hetzelfde stuk open in korte tijd
Prestigeprojecten die totaal onnodig en overbodig zijn.
prestiges
Preventief, allen meer te laten bewegen, een gezonde leefstijl aanleren, activiteiten voor jong en oud, en zo een blijere Arnhemmer worden.
Proberen niet te hoeven bezuinigen.
Profileren modestad
projecten als 'stadsblokken' onderop de stapel leggen. Hoeveelheid 'werkgroepen' vanuit de overheid die zich betaald aanmelden bij vrijwilligers: direct stoppen..
Projecten als moestuintjes voor scholen en subsidies klimaatadaptatie
Projecten als Musis of Schouwburg
projecten zoals armoede op de geitenkamp, loopt al enkele jaren en resultaat is ver te zoeken. Wijkteams, team leefomgeving zijn duur en geven niet het rendement wat er van verwacht werd.Afval, terug naar de kliko en ondergrondse afvalbakken verwijderen.Ook zou er eens gekeken kunnen worden naar alle zorginstellingen(bureautjes die als paddenstoelen uit de grond komen.
Projectontwikkelaars dure woningen extr belasten / extra inkomsten genereren door meer handhavers, politie. Milieuheffingen!
promotie activiteiten
promotie/marketing, sport
Reclames.
Regelgeving
regelgeving minder ingewikkeld, maar wel éénduidig, maken!! minder potjes, minder uitzonderingen, minder toeslagen etc..bij infrastructurele activiteiten goed plannen wat 'tegelijkertijd' uitgevoerd kan worden ipv na elkaar (bv. de stoep moet 3x achter elkaar open ipv alles tegelijk).
regionale voorzieningen zoals bijv. de schouwburg, gemeente museum. Zijn maar relatief weinig Arnhemmers die hierebruik van (kunnen,prijzig) maken. Zij betalen via de belasting wel mee.
Renovatie schouwburg
Renovatie schouwburg
Restauratie blauwe golven
Roestige kunstwerken langs de wegen.Verbouwing van Stadsschouwburg
Ruimtelijke ontwikkeling
Ruimtelijke ordening
ruimtelijke ordening
Ruimtelijke ordening, bereikbaarheid
scheiden van afval.
schouwburg
Schouwburg en Musis
Schouwburg en Oostpool gebouwen: overheidsgebouwen nieuw bouw plegen hiervoor
Schouwburg, Musis
Schouwburg, parkeergarages.
Schrap in overbodige uitgaven, teveel aan bureaucratie
Slecht beleid dan
Slimmere aanpak werk en inkomen en dus meer mensen die meedoen en minder uitkeringen.
Snijden in leuke maar niet noodzakelijke kosten
Snippergroen onder beheer van de buurt brengen
sociaal beleid er zijn teveel mensen welke misbruik maken van de regels
sport
Sport

sport
sport en recreatie, subsidies aan vervuilende bedrijven, winkelgebied
Stadspromotie
Stadspromotie,
Stadsschouwburg niet voor zoveel geld verbouwen.
Stadstheater en Musis Sacrum
Stadstheater in Rembrandt. Hergebruik irconisch gebouw
Stadsvernieuwing en klimaat.
sterk versoberen asielopvang
Stimuleren van meer burgerinitiatieven waardoor bijvoorbeeld controle minder nodig is
Stop het plaatsen van windmolens.
Stop met het bijna automatisch inhuren van externe bureau's voof van alles en nog wat en neem zelf als lokaal bestuur/overheid weer de verantwoordelijkheid voor beleids/beleidsontwikkeling. Hou op met het verschuilen achter zogenaamd onafhankelijke deskundigen.
Stop met het gas loos maken van woningen en bedrijven. Voortschrijdend inzicht leidt wellicht tot toepassing van waterstof. Hiervoor kunnen de bestaande gas leidingen worden gebruikt.
stoppen met de huidige grootheidswaanzin. Arnhem is een provinciestadje geen metropool.
Stoppen met het bouwen van geldverslindende prestige objecten, dan maar minder buitensporig en goedkoper, of niet
Stoppen met onzinnig geld uitgeven aan te groene projecten die gedoemd zijn te mislukken en geen geld aan commerciële bedrijven uitgeven die door wanbeleid de broek niet kunnen hooghouden.
Stoppen met subsidie geven aan inwoners die dure grote woningen bezitten en aanpassingen aan hun woning bv zonnepanelen etc. Best zelf kunnen betalen.
Stoppen met subsidies voor bedrijven en projecten met fossiele energie:Meer hergebruik, minder vernieuwing (bijv voor woningenproject Kronenburg)Hogere belastingen voor vervuilende bedrijven & getrapte belastingen naar inkomenEnergiebesparing
Stoppen met uitbesteden. Zelf weer de regie nemen. Dit levert op de lange duur meer op.
stoppen met zo auto gericht zijn, de auto heeft nu een prominente rol in de stad dat is jammer!ik zou de grootste parkeergarages in de stad verplaatsen naar de randen van de stad.en de nu bestaande verbouwen en daar appartementen van maken voor de woning noot!!
stoppen reklameakties voor de stad, zelf meer groene energie opwekken, geen afvalscheiding meer
Stoppend met geld weggooien aan Gelderland levert mooie streken. Alleen marketingblunder logs worden daar rijker van.
Stopzetten subsidies vervuilende bedrijven / evenementen / agrariërs
straatverlichting
straatverlichting? handhaving visverbod? sponsoring vitesse!uitbrijden milieuzone en meer boetes?
Subsidiëren van allerlei duurzaamheidsprojecten
subsidie aan politieke partijen
subsidie biomassacentrale (vordering niet naar het 'verkeerde adres' sturen deze keer), externe inhuur gemeente, de vele kortdurende subsidieprojecten mbt leefbaarheid (zie Geitenkamp de afgelopen 35 jaar)
Subsidie op kunst waar niemand naar toe gaat.
subsidie Vitesse
Subsidie Vitesse.
Subsidieren van de rokers die goedkoop kunnen sporten e.d. (gelrepas e.d.)
subsidies
Subsidies
Subsidies
Subsidies
Subsidies

Subsidies aan bedrijven die zonder subsidie Arnhem dreigen te verlaten. Anders op gebied dat kansen ongelijkheid niet verkleind.
Subsidies aan bullshitbanen
subsidies aan commerciële bedrijven.
subsidies aan grote verenigingen(Vitesse)
Subsidies aan sport activiteiten, met name aan een Giro 'dÃ-talia etc. Dus activiteiten waar ook een commerciele kant aan zit. Stimuleer dan de lokale sportbedrijven en de breedte sport
Subsidies allerlei vage cultuuruitingen
Subsidies bedrijven
Subsidies die geen goede investering zijn (specifieke wijkaanpak, overeind houden van Vitesse)
Subsidies ondernemers, Gezondheid (reactief), onderhoud / aanleg auto-infrastructuur
subsidies op evenementen, kunstenaars en bepaalde sportclubs
Subsidies op fossiele industrie (maar ik weet niet of de gemeente die geeft), bezuinig op alles wat met fossiele industrie te maken heeft, op vestiging van dergelijke bedrijven.Aanleg van (nog meer) snelwegen, zeker als daar natuur voor moet wijken.
subsidies socialee experimenten
subsidies voor de meest achterlijke tentoonstellingen en feesten.
subsidies voor grote, financieel sterke, bedrijven verminderen/stoppen
Subsidies voor het bedrijfsleven.In de basis zijn subsidies een inkomstenbron voor een bedrijf.Als er geen duidelijke afspraken zijn hoe deze inkomsten worden terugbetaald, is het in de basis publiek geld omzetten in privaat geld.
Subsidies voor kunstenaars (let op! Ik ben kunst liefhebber)
Subsidies voor niet-duurzame bedrijven, gemeentelijke organisatie
Subsidies voor niet-werkenden (excl. arbeidsongeachikten)
Subsidieverstrekking en verhoging gemeentebelastingen (bijv. WOZ)
Tandje minder voor 'haute culture', (tijdelijk) stoppen met luxe projectjes zoals Jansbeek e.d.
Te uitgaven voor het klimaat.
Te veel administratie, bureaucratie
Te veel schijven binnen ambtenarij, kortere lijnen.
Tegels verwijderen oké maarEr is genoeg groen dat onderhouden moet wordenBv. Nu onkruid in vlechtmanden
Tegelwip acties! Ik ben een groot voorstander van natuurbehoud, maar wat je ziet bij tegelwipacties dat mensen die hun hele tuin vol hebben met tegels en overkappingen goede sier willen maken door tegels te wippen uit het openbaar trottoir. Hierdoor moeten mensen met een rollator of rolstoel over het fietspad. Is dat vooruitgang?
tekort door de bocht om 1 thema te noemen om de bezuinigen, dan een verdeling op zoveel mogelijk thema's.
Teveel Vergroenen. Moet er een straat aangepast worden, prima dat er groen bij komt. Iets vergroenen omdat het leuk is? Nee.
Tja dat wordt moeilijk
Toch op cultuur (efficiente inzet cultuur gebouwen)
Toezicht bij voetbalwedstrijden
topsport
Uit reserve halen. Subsidies beperken.
Uitbreiden van de stad
uitgave klimaatdoeleinden
Uitgaven aan asielzoekers
Uitgaven aan commerciële activiteiten, zoals betaald voetbal en de horeca
Uitgaven voor verbouw van Schouwburg
Uitkeringen

Uitspattingen, zoals festivals, feesten, andere uitgaven aan zogenaamde culturele zaken
Uitstellen van ondersteuning van de culturele sector: verbouwing van het Stadstheater.
Vastgoed
Vastgoed beheer gemeente beperken
Veiligheid
veiligheid, dat kunnen we zelf wel samen regelen
Verbeteringen in de betere wijken, kunnen die mensen zelf wel betalen, er is in ons land door een zeer onrechtvaardige inkomenspolitiek. De marktwerking in wonen en gezondheidszorg heeft er voor gezorgd dat miljoenen mensen niet meer meetellen!!!

Visies schrijven! Ga aan de slag. Alles duurt maar. Zet niet alleen bestuursadviseurs aan zet. Wat dat betreft kan daar vanuit interne capaciteit zeker 1 mln bezuinigd worden.
Vitesse
Vitesse
vitesse
Vitesse
Vitesse
Vitesse
Vitesse
Vitesse
Vitesse
Vitesse
Vitesse :) en naamsbekendheid stad
Vitesse, opknappen monumentale panden
voedselverspilling verminderen en beheersen
Voetbal
voetbal
Voetbalwedstrijden en grote evenementen. Ik vind het onzinnig dat daar zoveel politie inzet voor nodig is om te voorkomen dat de hooligans op de vuist gaan en vernielingen aan kunnen richten
Voorzieningen in de welvarender wijken. Daar is al veel en de mensen daar kunnen ook zelf vell meer regelen
Voorzieningen t.b.v. de automobilist.
Voorzieningen voor auto's in de stadFinanciële ondersteuning voor bedrijven
Vrijwilligers betrekken bij projecten ondermeer op het gebied van de woonomgeving.
Waarom? Willen we de opgelopen achterstand een beetje inlopen, dan moeten we juist investeren. We hollen in empathisch gedrag, onderhoudstoestand van openbare gelegenheden, vervoer voor behoeftige groepen, ouderenbeleid en vele ander zaken steeds harder achteruit. Wil je besparen? Dan moet je de belastingen op inkomens eerlijker naar rato verdelen.
Weer zo'n moeilijke vraag. Ik denk dat de pijn verdeeld zou moeten worden, want alle onderwerpen zijn belangrijk.
weet ik niet
weet ik niet
Weet ik niet
Weet ik niet.
Weet niet
weet niet
Weet niet
Weet niet
Weet niet.
Weg met de Teams Leefomgeving e sociale wijkteams. Slecht bereikbaar, erg betuttelend en weinig resultaat
Weg met grote verschillen in basisscholen: geen denominatie, ieder het zelfde onderwijs
Weg onderhoud
wegen
wegen
wegen /infrastructuur
Wegen en verkeer voor automobilisten
Wegen smaller maken.... zoo'n onnodige uitgave puur om een linkse proeftuinhobby.. Dat is nu een pot van 8 miljoen, daarvan kan 7 miljoen naar energiearmoede!
Wegen waar drie tot vier, soms vijf banen voor het fossiele verkeer zijn, drastisch verminderen.

Wegenbouw en woningbouw
wegenonderhoud
Weinig doordachte projecten van vervraaing, gewoon meer onderzoek doen naar échte behoeftes en gerichter geld besteden.
Werk volgens de volgende vragen eens af als je ergens geld in wilt steken:- Wat is het?- Waarvoor is het nodig?- Is het nodig?- Gaan we er mee door, stellen we het uit of laten we het liggen?Geld bespaar je niet zomaar op een bepaald onderwerp. Geld bespaar je door kritisch te kijken waaraan je het uiteindelijk wilt besteden. Het is altijd lastig om appelen met peren te vergelijken. En uiteindelijk is dat hetgene wat je hier doet. Elk onderwerp is belangrijk, maar als dan toch iets moet benoemen, is het verfraaien van een rotonde met een kunstwerk zonder enige betekenis echt nodig? Er zijn talloze voorbeelden te vinden (een grote tol op een rotonde in Made, een draaiend huis in Tilburg of een paar raak op elkaar gestapelde schaakstukken in mijn geboortedorp Hoogerheide) die mijn wenkbrauwen doen fronsen. Soms is het begrijpelijk, maar het moet geen prestigeproject zijn.
Wil ik niet aandenken
Wildgroei aan en versnippering van zorgprojecten in jeugdzorg en thuiszorg. Kwaliteitsdrempel toevoegen. Betere planning van bouw- en grondwerkprojecten. De grond hoeft dan niet 3x open, hoewel dat voor de gemeente op korte termijn veel geld genereert
Winkeliersverenigingen, binnenstadsmanagementclubjes.Subsidie aan grote sportevenementen (sport en bewegen voor Arnhemmers reken ik hier niet onder) of andere zaken die vooral bedoeld zijn om 'Arnhem op de kaart te zetten'.
WMO, Participatiewet
Woke/LGBT/Inclusive agenda, theater.
Wonen
Wonen
Wonen
Wonen
Wonen
Wonen
Wonen
Wonen
Wonen (nieuwbouw)
Wonen in de Uiterwaarden
Wonen, onderhoud wegen
Wonen, vergunningen voor kamerverhuur, instellen maximum tarieven voor woning / kamer verhuur.Sport, er zijn best sportclubs die nog beter zelf hun broek op kunnen houden.
Woningbouw
Woningen bouwen, GelreDome
WOZ
x
Zakelijke subsidies
Zeker niet op wonen en gezondheid
Zo gemakkelijk is dat niet!!Op de ambtenaren die geld uitgeven aan zaken die niets brengen.
Zogenaamde kunst op openbare plekken.
Zou ik besparen op de infrastructuur.
zou ik meer voor moeten weten
zoutstrooien

5 Welk advies wilt u het college geven over de aanpak van de thema's die u belangrijk vindt?

experimenteren met onvoorwaardelijk basisinkomen.veiligheid voor voetgangers verbeteren. (meer stoepen zodat mensen niet op de weg of het fietspad hoeven te lopen)plastic recyclen kan heel veel beter. Experimenteer hier mee. kijk op https://prezero.nl/diensten/afvalmanagement/afvalstromen/kunststof overheidsbeleid is vaak zo betuttelend. Stop hier mee! Neem je burgers serieus en onderschat ze niet. Wees veel radicaler met openheid van bestuur.
snelheid controlesbehoud en verdichting groen in de stadbehoud van bouwbedrijven in de stad organiseer een service die mensen van grote (oude, niet geschikt voor 2e hands) spullen af kan helpen. Ook in woonwijken controle camera's toestaan.Overlast veroorzakers scherper in de gaten houden en bijsturen.
1) Gerichte en praktische uitwerking en aanpak van de thema's (geen gezwetst)2) Gezond verstand en ervaringsdeskundigen gebruiken, geen tonnen â,¬ uitgeven aan vaag kletsende tig pagina's producerende consultancy buro's
1. Kijk naar de maatschappelijke effecten van de keuze2. Wees actief op die thema's waar je het verschil kunt maken3. Luister niet altijd naar degene die het hardst roept
1. kleinschalige / lokale projecten en buurtinitiatieven welke meerdere van de aspecten van duurzaamheid / circulairiteit, inclusiviteit en (arbeids-) participatie bevorderen actief te ondersteunen. 2. Inkopen (buiten EU aanbesteding om) bij lokale bedrijven / initiatieven welke voorgaande aspecten onderschrijven met woord en daad.
1. Wooncentra voor senioren moet opnieuw worden ingevoerd. 2. Overlast door overmatige hoeveelheid honden en katten: voer belasting in. 3. Jeugdcentra opzetten om hangplekken te voorkomen. 4. Meer contacturen op school: op school leer je meer dan thuis op de bank met je smartphone. Dus geen vrij meer op woensdagmiddag, is ook beter voor werkende ouders. 5. Meer aanpak van witwaswinkels, zoals telefoonreparatiewinkels en nagelstudio's. 6. Extra gemeentelijke belasting op dure auto's (vooral criminelen) 7. Invoering OZB-alternatief voor woonwagenkampen.
100% voor gaan
aan de slag, nu en niet morgen
aandacht en investeren
Aandacht eraan blijven geven
Aandacht met resultaat.
Aandacht voor de jeugd en hun ouders, zoals al beleid is.
Aanpak armoede hoog op agenda. Handhaving intensiveren
Aanpakken CORRUPTIE EN DE CRIMINALITEIT, OOK DE BESTUURDERS DIE ALLEEN MAAR HUN EIGEN BELANG DIENEN! Aanpakken vuurwerk wat al in vroeg en regelmatig gebruikt wordt Verbieden en de verantwoordelijkheid nemen!!
aanpakken en vasthouden
Aansluiten bij bestaande initiatieven
Advies is om referenda te houden, werkelijk te luisteren naar de burgers en niet van boven af beslissingen te nemen waarin de burgers zich niet kunnen vinden.
Afzien van hoge kosten milieu maatregelen.Maak vestigingsklimaat bedrijven beter.Maak binnenstad beter bereikbaar per auto (inclusief gratis parkeren)
Aktie, minder ambtelijke regels en ervoor zorgen dat niet alle speelveldjes voor jongeren volgebouwd gaat worden, dit ook omdat de verwachting is dat de zomers langer en warmer worden.
Alle genoemde items zijn belangrijk. Vraag is waar moet de Gemeente zich wel en niet bemoeien.
Alleen die acties ondernemen waarvoor de gemeente de competentie heeft en die een grote praktische kans van slagen hebben. Dus bij onderwijs: goede accommodaties bijvoorbeeld en aanvullende structurele maaltijdvoorzieningen. Geen inhoudelijke programma's.
Alles is belangrijk, geen idee over prioriteiten
Alles met gemeende aandacht

Alles tegelijk een beetje aanpakken levert weinig op. Dus kies een beperkt aantal speerpunten en doe dat optimaal.
Als er een idee is, overleg dan eerst met de betrokken buurtbewoners voor dat er een 'definitief' plan is
als je de veiligheid in de stad sterk verbetert dan zal dit een positief sneeuwbaleffect hebben op andere belangrijke thema's, zoals leefbaarheid, cultuur
Als je iets wil bereiken moet je beginnen met iets van onderop te organiseren. Ambtenaren moeten ondersteunen, niet voorschrijven.
Als overheid meer grip krijgen op de huizenmarkt en meer sociale huurhuizen bouwen
Als ze dit ook belangreik. Vinden. Dan moeten ook zij er voor 100% gaan staan
Altijd uitgaan van duurzaamheid, vanuit de vraag: wat betekent dit voor toekomstige generaties?maar die vraag moet altijd centraal staan bij alle besluiten.
Armoede bestrijding moet een speer punt zijn. Tweedeling in de samenleving is onaanvaardbaar.
Armoede en gezondheid hangen direct met elkaar samen. Investeer in goede praktische hulpverlening bij schulden. Bied arme gezinnen met kinderen extra financiële steun. Investeer in een gezonde jeugd, maak ze financieel wijs. Ondersteun ouders bij het opvoeden voordat er problemen zijn, dat betekent preventie en normaliseren. Maak de ouders van nu sterk door laagdrempelige (online) voorlichting, en een plek en community waar ze met hun vragen terecht kunnen.
Armoede en wonen
Armoede is de grootste oorzaak van het verschil tussen Noord aan de ene kant en Zuid en Presikhaaf aan de andere. Dit vereist beter armoedebeleid en beter onderwijs. Bij dat laatste gaat het juist om het motiveren van kinderen en jongeren om door te leren en zich te ontworstelen aan generatie-overstijgende armoede.
Arnhem heeft onvoldoende woningen voor de eigen inwoners. meer bouwen en minder buitenstaanders importeren
Arnhem hoeft voor mij niet aantrekkelijk te zijn voor mensen uit de randstad. Zorg er voor dat de leefbaarheid van alle Arnhemmers goed is
Arnhem is aan het verloederen. Veel zwervers en hanggroepen op straat, vooral in het centrum en in en om het station
Arnhem is een stad die in de avond niet veilig voelt en in het centrum ook niet is. Belangrijk om dit aan te pakken.
Arnhem moet een gezellige stad met veel groen blijven. Dat is ook een argument om bedrijven mee aan te trekken.
Arnhem moet niet alleen aantrekkelijk zijn voor de "armere" gezinnen. De mensen die meer verdienen willen ook graag gezien en gehoord worden. Nu mogen we alleen betalen en verder onze mond houden
Arnhem staat bekend als drugs stad. Op de middelbare school van mijn kinderen wordt buiten het schoolplein gedeald. Jeugd vind gebruik van drugs de meest normale zaak. Alsof het bij het leven hoort. Ik maak me daar echt zorgen over.
Asociaal gedrag en overlast hard aanpakken, doorgaan met ingeslagen milieu- en klimaat-weg.
Bedenk niet alleen plannen maar voer ze uit.
Bedenk voor elk van de (zeer) belangrijke onderwerpen waar het collega wil dat we staan op 10, 15 en 20 jaar in de toekomst. Het kortetermijdenken van de huidige regering die nu al lange tijd regeert, is de oorzaak van de vele crises waar wij nu mee te maken hebben.
Begin met luisteren naar input van de inwoners.
Behoud de natuur zoveel mogelijk
Bekijk het vanuit het grote geheel. Wat maakt Arnhem aantrekkelijk om je te vestigen? Goede culturele voorzieningen en een goede en duurzame infrastructuur.

Belangrijk zijn de thema's die hiervoor werden aangegeven. Bij voorbeeld Kunst en Cultuur is belangrijk, maar ik vind de andere thema's veel zwaarder wegen. Kunnen wonen, gezondheid, klimaat etc. is belangrijker dan lekker uit te kunnen eten of een mooie voorstelling te kunnen zien. De stadsschouwburg opnieuw opbouwen zou ik voorlopig even uitstellen.
Beleid richten op een duurzame groei en niet blind staren op economische groei.
Beoordeel of plannen ook op de langere termijn positief kunnen doorwerken en op welke manier dit kan worden ondersteund.
Bereikbaar houden van Arnhem. Veiligheid/leefbaarheid inwoners, bouwen van woningen waar meeste vraag naar is, bv starters en ouderen (gelijkvloers, bij/met lotgenoten)
Bereikbaarheid en veiligheid vergroten, blauwe golven moet park worden meer ruimte tussen nieuwbouwwijken, kantoren ombouwen tot appartementen
Bereikbaarheid is erg belangrijk zoals buslijnen die verdwijnen waardoor de oudere mensen ver moeten lopen voor een bus .En de veiligheid hardere straffen voor overtreders
Bereikbaarheid van de stad (A12, Pleiroute) wordt de komende jaren een thema van formaat. Hier op in zetten met Rijk en Regio
Bereikbaarheid: Investeren in OVCultuur: Muziek onderwijs hoort bij de basis voorzieningen van het onderwijs van jongsafaan.GeZondheid: Zorg dat er zonder traineren met Stichting Herenboeren wordt samengewerkt om meerdere stadsboerderijen cooperatief te realiseren. Dit draagt bij aan duurzaamheid, leefbaarheid, inclusieve samenleving, Gemeenschap opbouwen en werkgelegenheid.
berijkbaarheid op plaatsen van ziekenhuis en binnenstad.
Besluit sneller in zaken die ECHT belangrijk zijn
Besteed de middelen effectief en meet de resultaten
besteed geen geld aan (dure) onderzoeken, maar probeer direct oplossingen op tafel te leggen en voer die uit.communiceer, zoveel mogelijk zo direct mogelijk. Niet alleen via websites of via een pagina in de Arnhemse koerier (want deze wordt nauwelijks meer bezorgd)
Besteed geen geld aan schoolmoestuintjes, maar aan verbetering van onderwijs in taal en rekenen.
Besteed het geld naar rato van belangrijkheid
besteed vooral minder aan cultuur en kunst prestige projecten maar besteed dat geld aan de armoede , leefbaarheid en veiligheid in Arnhem
Bestrijding armoede is van belang bijvoorbeeld door de voedselbank te ondersteunen en de 'rijkeren' meer belasting te laten betalen.
Betaalbare woningbouw heeft m.i. prio. Door woningbouw voor 1- en 2-persoonshuishoudens gericht op ouderen, komen er grotere woningen vrij. Hierdoor ontstaat in oudere wijken, verjonging van de bewoners, waardoor ook bestaande scholen hun leerlingenaantal zullen zien stijgen
Betaalbare woningen bouwen voor de Arnhemmers zelf, desnoods met subsidie en voorlopig geen villa's meer voor rijke mensen uit het westen want de grond raakt op. En meer geld voor de voedselbank.
Beter milieu en geen honger in Arnhem
betere aanpak van criminaliteit en verslaafden die op straat rondhangen en de boel vervuilen. hardere aanpak van overtredingen 1x waarschuwen daarna actie en niet dat softe gedoe meer.
Betere controle op hulp aan de armere in de stad. Als ik als leek kan zien hoe er wordt gefraudeerd en gesjoemeld zit U in de gemeente raad geweldig te slapen en geld weg te gooien.
Betere plannen problemen aanpakken met goede oplossingen. Geen pappen en nathouden
Betere verdeling en controle op of gratis geld(zoals energietoeslag) wel goed terecht komt. Ook niet meteen uitkeren. Er zijn bij mij in mijn omgeving teveel voorbeelden waarin de energietoeslag uitgegeven werd aan luxe goederen, terwijl de eindafrekening nog moet komen...
betere voorlichting vooraf aan groepen die het betreft
Betrek burgers bij de aanpak
Betrek burgers hierbij en luister naar hun inbreng en laat zien dat hiernaar geluisterd is

Betrek de bevolking bij plannen en werkwijze, leg uit waarom. Voorbeeld Schaapsdrift. Als de bewoners was uitgelegd waarom was er veel minder weerstand geweest. Geldt ook voor de gescheiden afvalverwerking. Dus: communiceren.
Betrek de bevolking er echt bij en niet via allerlei "schijncircussen". Communiceer eens eindelijk en wees open en transparant.
Betrek de bewoners bij de plannen, zij hebben ook ideeën, opleiding, ervaring
betrek de burger bij uw aanpak: introduceer burgerraden
Betrek de burgers bij belangrijke beslissingen, zeker als het directe buurtbewoners betreft.
Betrek de doelgroep over wie het gaat erbij, bijvoorbeeld bij armoedebestrijding
Betrek de inwoners er bij
Betrek deskundigen en weeg de mogelijkheden integraal af
Betrek er je doelgroep bij. Daar zit heel veel kennis
betrek inwoners
Betrek niet alleen de bestaande 'praatgroepen' (wijkcomités - buurtoverleggen etc.) maar organiseer zélf inspreekmomenten in de wijken
betrek vooral de burgers, jongeren bij de besluiten die genomen wordenNiet alle problemen half aanpakken (niet alles tegelijk) maar per probleem de volle 100% geven
Bevorder compact wonen (De hoogte in) aub) spaar openbaar groen en de openbare ruimte. Minder eigen (tuin)ruimte, meer openbaar groen. Behalve bomen planten kan je ook aan heesters denken!
Bevordering van multiculturele samenleving
Bewoners vragen waar behoefte aan is.
bezint eer ge begint! betrek 'de werkvloer' (burgers, werkers, experts etc.) op tijd: zij geven vaak gratis advies vanuit de dagelijkse praktijk: wat is haalbaar ? wat gaat wel/niet werken in de uitvoering/handhaving/etc..
bezuinig niet op vrijwilligerswerk, verenigingen, kleinschalige initiatieven van burgers. Zij zijn de kurken waar de samenleving voor een groot gedeelte op drijft. Als ze eenmaal weg zijn, krijg je ze niet terug.
Bij het realiseren van meer woningen aandacht hebben voor diversiteit zodat wijken inclusief zijn
bijv. inclusiviteit: benadrukken dat verantwoordelijkheid niet altijd bij de overheid ligt, maar meerr bij ouders.onderwijs: druk weghalen bij docenten door daadwerkelijke uitvoering minder administratie. Idem voor zorgpersoneel. Onderwijs bijvoorbeeld: terug naar het kartonnetje van vroeger met alleen maat cijfers en één zinnetje aan het eind. Heeft mij niets tekort gedaan, noch mijn ouders. Grote missie: controlekramp bij burgers weghalen.Woningen en klimaat: verhuurders hard aanpakken (had al lang moeten gebeuren) met daadwerkelijke handhaving: verplicht isoleren zonder huurverhoging (wat ze dan natuurlijk wel gaan doen, dus controle en handhaving).
Bijvoorbeeld parkeernorm bij bouwplannen, coalitieakkoord zegt: parkeernorm naar 0 nabij OV-knooppunt. Mobiliteit Arnhem rekent doodleuk met oude normen. Dus dóórpakken.
Binnenstad alleen bereikbaar maken/houden voor ongemotoriseerd verkeer.Verbreed het ov-netwerk (voor zover u daar een spreekwoordelijke vinger in de pap hebt) en werk aan gratis ov.
Blijf beleef tegen elkaar en blijf luisteren. Naar de bevolking en naar elkaar (raadsleden).Hou niet vast aan je stokpaardjes wanneer de bevolkingcdie geen goed plan vinden.
blijf groen denken
Blijf in gesprek met burgers en hulpverleners en luister met aandacht naar hun verhalen om zo een beter beeld te krijgen van wat er nodig is voor een betere stad
blijf je gezonde verstand gebruiken en laat je niet meeslepen door woke en inclusieve trends
Blijf weg van controle en heel veel regels maar stimuleer verantwoordelijkheid nemen bij de burgers
bouw comfortabele seniorenwoningen in veilige buurt zodat het voor oudere aantrekkelijk wordt om een groot hiervoor in te ruilen.
Breng de grenzeloze verspilling van gemeenteuitgaven terug!!!

Breng focus aan/ prioriteer.Neem sneller besluiten op belangrijke thema's.Blijf binnen de financiële kaders.
Breng nog meer groen de stad in: sedumdaken, tegels vervangen voor groen. Investeer in zonnepanelen op overheidsgebouwen en stimuleer ondernemers en instellingen om ook te verduurzamen
brtandveiligheid - inspectie van binnenterreinen in de oudere wijken (na de brand in Sint Marten): vaak staat de boel zo volgebouwd dat de brabndweer er niet goed bij kan.Tegelwippen en stadsvergroening zijn goede ontwikkelingen, maar inmiddels gaat men prive gewoon door met het betegelen van achtertuinen, van binnenterreinen parkeerplaatsen maken , parkeren in de voortuin etc. Hier een beleid op ontwikkelen.an.
Burgers meer betrekken cq meebeslissen bij keuzes
Choose your battles. Niet alles willen doen. Geen dingen doen die als erg dwingend worden ervaren, zoals verplicht in de hele stad 30 km rijden. Zo'n maatregel zorgt dat de irritaties van de burger toenemen en er minder bereidheid is en draagvlak voor andere dingen.
Communiceer de noodzaak, doelen en aanpak duidelijk
Communiceer goed
communiceer wat je doet en waarom
Communiceren en luisteren
Communiceren en participatie met de bewoners.
Comvineren van armoedebestrijding met andere themas. Zo hopelijk meer kansen creeeren.
concentreren op enkele hoofdpunten zoals werkgelegenheid. hieruit vloeit voor minder armoede en mogelijk betere gezondheid enz.
Concrete aanpak. Goed gemotiveerd, zonder loze beloften.
Concrete uitvoering geven en niet ellenlange vergaderingen en discussie. Bij democratie telt de meerderheid en dat dan ook gelijk uitvoeren
Criminaliteit aanpakken. Toezicht huurders van winkelpanden. Erop toezien welk aanbod van winkels in de stad of straat
Cultuur: Arnhem heeft een krachtige cultuursector, investeer in een cultuur waar jonge ontwerpers zich willen en kunnen vestigen. Duurzaamheid: Zorg dat verduurzamen toegankelijk is voor kleine en middeninkomens (de SEWA bijvoorbeeld is heel moeilijk en ontransperant). Onderwijs: Kijk of je op de basisscholen er al voor kan zorgen dat de populatie meer gemixt is. (bijvoorbeeld door te werken met een top 5 oid)
Daadkracht
Daadkracht
daadkracht tonen en minder onenigheid binnen het college
Daar waar het kan maatwerk. Concreet, geen moeilijke woorden of ingewikkelde regels en wetgeving. Dicht bij de mensen .
Dat belangen voor de bewoners voor persoonlijke carrierebelangen van ambtenaren zou moeten gaan
Dat er geïnvesteerd wordt in duurzaamheid en kwaliteit.Niet investeren in Events waar nauwelijks animo voor is.Investeer in de leefomgeving en moedig buurtinitatieven die verbindend zijn aan.
Dat is niet eenvoudig aangezien er erg veel belangrijke thema's zijn mijn inziens. Ik denk bijvoorbeeld aan verlening van de A15 om de verkeersdruk te verminderen. Persoonlijk denk ik dat wanneer mensen gezonder gaan leven, veel problemen verminderen. Het is goed voor de sociale controle (groepssporten), ziektekosten en integratie van verschillende doelgroepen bij elkaar.
Dat mag de gekozen gemeenteraad bedenken.
Dat vind ik heel lastig want je moet het geld toch verdelen.
Dat zijn Punten die aandacht nodig hebben, goed overleggen met elkaar, en tot een goed besluit komen
De dingen doen waar zoveel mogelijk mensen, op welke manier dan ook, van profiteren
De jeugd heeft de toekomst.
De juiste man/vrouw op de juiste plek!
De kritieke wijken, waar b.v. armoe kan heersen, goed in de picture houden en event. wijk verbeteren!

De ondersteunende maatregelen voor de zwakke in de samenleving zijn veel te complex en uitgebreid en daardoor op den duur niet houdbaar. Het basisinkomen of de uitkering moet omhoog, dit per persoon vaststellen. Maar dan stoppen met toeslagen, subsidies, pasjes en gratis vervoer.
De onderwijshuisvesting moet op orde komen, dit speelt al heel lang. Wellicht iets meer druk om op de grote besturen om wat scholen te fuseren en om snel groeiende nieuwe schoollocaties(die blijkbaar in een behoefte voorzien) beter te faciliteren.
De prioriteit zou naar mijn mening moeten liggen op leefbaarheid en handhaving. Moeilijk om hier advies in te geven. Maar naar mijn idee moet je er eerst voor zorgen dat je je in een schoon Arnhem prettig voelt, fijn kunt leven maar ook gesteund wordt door de lokale overheid door afspraken die we met elkaar gemaakt hebben daadwerkelijk en actief te handhaven.
De Renovatie van de schouwburg moet goedkoper het over grote deel van de bevolking komt er nooit het is alleen maar voor de rijken.
De samenleving ontwricht door massaimmigratie. Waarschijnlijk is dit punt al bereikt.
De stad mag wel wat groener. Er mag geïnvesteerd worden in een goed onderkomen voor Oostpol en de stadsschouwburg. Vooral voor de inwoners aan de onderkant van de samenleving is goed onderwijs, gezondheidszorg en veiligheid heel belangrijk.
De straat op en spreken met de burgers. Meer bij de plannen en visies betrekken.
De toepassing van directe democratie op wijkniveau stimuleren en met de uitkomsten als gemeente aan de slag gaan.
De veluwe eindigt in de punt van Sonsbeekpark, kruising Zypendaalseweg/Sonsbeekweg. Deze punt moet worden doorgetrokken, óver het stationsplein richting Meinerswijk. Dit zal de leefbaarheid in de binnenstad vergroten en dit is de basis. Dan zit de stad goed in elkaar. Van daar uit kunnen probleemwijken aangepakt worden
De verschillende thema's proberen op de kaart te zetten
Denk aan lange termijn visie: stip op de horizon... wat wordt de koers van Arnhem? Wees creatief
Denk als burger van de gemeente en niet als bestuurder die een project op zijn naam wil hebben, dit is al te vaak gebeurd, wat de burger bakken met geld heeft gekost. Denk hierbij o.a. aan het haven idee met al zijn dure architecten die op kosten van de burger hun dure en onzinnige ideeën mochten uitwerken.
Denk bij alle besluiten aan een leefbare toekomst voor onze kinderen
Denk eens 'out of the box'. Breder dan langs het geijkte stramien waarlangs de huidige politieke besluitvorming nu verloopt.
Denk eerst goed na. Over kosten en gevolg. Dan pas plan maken
Denk goed na voor je aan iets begint, blijf met beide benen aan op de grond en laat je oren niet naar (activistische) belangengroepen hangen
Denk goed na, je kunt het geld maar 1 keer uitgeven
Denk minder aan partijpolitieke belangen en wat meer aan de belangen van de bewoners van Arnhem
Denk niet alleen op de korte termijn of in zgn. prestige projecten maar denk vooral na over wat het beleid over 5 ~ 10 jaar voor effect nog zou moeten hebben.
Denk niet om zetelwinst over vier jaar.Regeren is vooruitzien, zo minimaal mogelijk incidentpolitiek
Denk ook aan de lange termijn, niet alleen snelle oplossingen voor nu.
denk over de lange termijn. Geen ad hoc beleid.
Denk vooral buiten de gebruikelijke kaders, zoek eens een wethouder die echt weet wat er leeft in Arnhem en een partijtijger en carriére jager
Deze met voorkeur behandelen en op agenda plaatsen voor zover dat nog niet is gebeurd.
Deze ook daadwerkelijk aanpakken en besteden aan onbelangrijke dingen
Deze vraag is veel te groot voor dit platform. Algemeen: zorg voor goede ambtenaren. Beloon de mensen met ideeen en initiatief. Flikker de lamzakken eruit.
digitale hulp aanouderen
Doe alles wat er moet gebeuren met aandacht en zorgvuldig. Je bent niet voor niets gekozen

Doe een analyse van de bevolkingssamenstelling over 5, 10, 15 jaar en maak lange termijn beleid voor jeugdzorg, sociale woningbouwtoewijzing, onderwijs.
Doe een beroep op professionals en zet die in als klankbordgroep (kan op elke gebied ik denk dat velen dat zonder vergoeding willen doen)
Doe eens je best!
Doe eens meer aan handhaving door politie edAls je een verkeersbord neerzet moet je controleren
doe eens spijkers met koppen slaan ipv dat oeverloze politieke gepraat
Doe er iets aan behalve praten
Doe goede research
Doe het efficiënt. Dat geeft sneller en beter resultaat en schept bovendien ruimte voor meer zaken.
Doe het integraal: wonen, leven en werken horen bij elkaar. Zorg dat het elkaar versterkt.
doe je best en ga de stad in en leg je oor te luister vraag het de bevolking en beleg geen zaaltjes gesprekken maar ik ben bang dat er niets van terecht komt daar ze de bevolking nu al niet weten te bereiken met de huidige verkiezing voor de boog.
Doe wat aan 1) het zware vrachtverkeer door kleine straten in een woonwijk als Kleuredol, en 2) de parkeeroverlast door gratis parkeren aldaar. En 3) de hondenpoep die de vele Klarendalse honden achterlaten.
Doe wat aan de armoede, dat scheelt ook criminaliteit
Doe wat aan wonen en armoede
Doe wat in het brede belang van iedereen is en doe wat duurzaam toekomstgericht is, en houdt er ook rekening mee dat je bij het één niks over de schutting gooit waar een ander last van heeft. Bijvoorbeeld mensen in de armoede niet helpen leidt vaak ook weer tot een achterstand bij hun kinderen
Doelen moeten haalbaar zijn. Betaalbaar en efficiënt zijn. Klimaatbeleid rustig voortzetten, geen gids stad willen zijn, geen GL en D66 luchtfietserij
Doen de wijk in gaan en niet achter een buro iets bedenken
Door elkaar en elkaars cultuur te leren kennen zullen we beter samen met elkaar kunnen leven. Hierin investeren verbeterd leefbaarheid, veiligheid, en verminderd verdeeldheid
Doorpakken en haalbare doelen stellen. Niet alles hoeft een 10 te zijn, een 7 is ook prima.
doorpakken en niet teveel praten. kiesdrempel instellen zodat er hooguit 5 partijen in de raad zitten voor doelmatig vergaderen. zet de mensen met verstand van zaken op de juiste plek.
Doorpakken, helderheid naar inwoners en niet blijven polderen. Niet iedereen kan zijn zin krijgen.
Doorpakken. Niemand weet vooraf welk idee wel goed is, maar doe in ieder geval iets en blijf er niet over doorzeuren
Doorstroming bevorderen door voor senioren gewenste woningen te bouwen. Dwz geen hoogbouw/appartementen
doortastend op-, aan- en doorpakken prioriteiten ervan maken en onbelangrijke zaken stoppen , verminderen
Doorvoeren en de belangrijkheid van de Stad boven het partij belang
Drie stappenplan: plan maken over omvang en tijdsduur Uitwerkcommissie instellen die het proces bewaakt en volgorde regelt Uitvoeren na goedkeuring van de desbetreffende organen Ca drie maanden aan plan besteden geen drie jaren
Dring mensen geen dingen op. Kijk niet teveel met de roze bril. Zorg voor de ondernemers en de mensen die alles moeten betalen in deze stad. Er zijn grenzen en die grenzen worden al aardig bereikt. Hierdoor krijg je ontevreden burgers.
duidelijk aangeven in gemeent huis aan uis bladen
Duidelijke lange termijn visie neerleggen
Durf impopulaire maatregelen te nemen t.b.v. verbeteren samenkleving. Bijv. bezuinigen op cultuur om armoede te bestrijden of bereikbaarheid minder te maken om vergroening mogelijk te maken

Durf te kiezen voor een thema en zet hier vol op in, overal een beetje geld naartoe is niet altijd de meest effectieve oplossing.
Duurzaamheid besteden aan Rijn en IJssel energie. Zij doen veel goede dingen op dat gebied en voor de inwoners.
Duurzaamheid: integrale aanpak waarbij CO2 besparing en betaalbaarheid op lange termijn hand in hand kunnen gaan en meer opleveren dan zo snel mogelijk 'van het gas af'.
ðŸ˜€
echt luisteren naar wat de burgers zeggen, o.a. middels de resultaten van deze enqueteben bang dat partijpolitieke overwegingen toch weer de boventoon gaan voeren ...
Echte hoogbouw met name in nieuw ontwikkelde stadswijken zoals spoorzone, rijnwijk, station zuid.
Een goede en eerlijk verdeling van het geld
Een groot deel van de thema's dient op centraal niveau aangepakt te worden. Dus vanuit Den Haag.Thans wordt er veel te veel punten verschoven naar de gemeenten
Een realistische, pragmatische aanpak van problemen. Geen loze woorden
Efficient/effectief geen ellenlange procedures en vergadercircus
Efficienter werken, kritisch zijn op prestige projecten
Eindelijk eens doorpakken en niet teveel discussies.
Eindelijk eens wat doen
Energie hub Arnhem
Er is een onderzoek geweest mbt gezondheid, vreemd dat we niet de resultaten kregen, ook vreemd dat er geen herhaling bv na een jaar plaatsvindt zodat ook echt de gezondheid van de deelnemers gemeten kan worden
Er moet meer naar de mensen geluisterd worden. En niet alleen van deze vragen lijsten.
er wordt voortgang geboekt in feitelijke inbreng burgers bij verschillende thema's. schokkend om te zien hoe het dan toch jammerlijk misgaat in het overleg mbt herinrichting Parklaan/Prins Hendrikstraat. Inbreng in inrichting leefomgeving is juist cruciaal voor het vertrouwen in de overheid en dat is hierdoor weer ver te zoeken.
er zijn bedrijven die mensen in dienst hebben en ze niet betalen voor de diensten die ze uitvoeren , deze mensen hebben een afstand tot de arbeidsmarkt en kunnen niet voor zichzelf opkomen. Een onkosten vergoeding uit de subsidie die de bedrijven krijgen zou toch mogelijk moeten zijn.
Er zijn zo veel dingen belangrijk. Ik zou geen grote miljoenenprojecten doen die niet absoluut noodzakelijk zijn. Zoals een nieuwe schouwburg. Daar maakt uiteindelijk maar een relatief klein gedeelte van de inwoners gebruik van. Het gros heeft liever een veilige en leefbare omgeving. En ik zou altijd investeren in het milieu, want dat verdient zich altijd terug.
Extra geld, tja. Een aantal zaken is reeds goed geregeld, sommige dingen zullen er altijd zijn, en een aantal punten verdienen aandacht.
fietsbrug naar Oosterbeek via Meinerswijk of langs spoorbrug nij-arn. meer goedkopere huur/koop woningen en iets meer de hoogte in bouwen.
Focus
Focus in subsidies, investeer in samenwerking met stedelijke partners. Wees een schild voor de zwakken en kwersbaren. Maak succes van groene metropoolregio.
Focus niet te veel op de onderkant van de maatschappij. Vergeet niet dat alles gefinancierd wordt door de mensen met 2 tot 4 keer modaal aan inkomen. Je kunt deze doelgroep niet nog meer uitknijpen.
Focus op de behoefte van de inwoners, niet op wat de landelijke politiek verzint. Dat zijn voorbijgangers.
Focus op de menselijke en gemeentelijk schaal. Pak de tastbare dingen aan die de stad leefbaar maken, zoals betaalbare woningen, goed onderwijs, aantrekkelijke cultuur, een mooi straatbeeld en parken. Maak geen prestigeprojecten van thema's die vooral landelijk goed scoren, maar die lokaal te risicovol zijn en weinig opleveren.

focus op kerntaken en laat de rest aan particulieren en ondernemers over. trek als college niet alles naar u en de gemeente toe. maak het particulieren en ondernemers niet te moeilijk. door nog meer regels op te stellen en nog meer te handhaven. deregulering is een must
Focus! kies eerder voor minder thema's en werk die echt goed uit dan te veel thema's half te doen.
Focusgroep bijeenkomsten organiseren met inwoners van de stad, zodat de mensen om wie het gaat betrokken worden bij de aanpak van deze thema's
Frustreer autoverkeer, stimuleer fietsverkeer, zorg voor een glimlach door verrassende en kleurrijke kunstobjecten,
Ga écht kijken wat er speelt en wat er nodig is per wijkdeel in Arnhem! Praat met mensen uit die wijken. Die weten wat er in hun deel nodig is.
Ga bouwen!
ga de wijk in en praat met mensen op straat. bedenk het niet vanachter een buro, maar stel vragen en luister
Ga denken in kansen en benut deze. Ga niet te bureaucratisch om met verbeteringen omdat er altijd wel mensen zijn die bezwaar hebben, leg duidelijk een visie neer voor de stad als geheel en handel daarnaar.
Ga door met het aanpakken van ondermijning en leer mensen constructief omgaan met onderlinge verschillen.
Ga door met vergroenen: verharding eruit, groen erin. Dicht gaten in de lanen. De Singels worden eindelijk weer mooi!Aanvaard dat Arnhem een provinciestad is, gekenmerkt door laagbouw. Maak er geen Manhattan van, dat lukt toch niet.
Ga eens kritisch kijken in wijken als lange water naar het groenonderhoud en vergelijk dit eens met elsweide. Waarom verschil. Als een wijk beter word onderhouden verhoogd dat ook de leefbaarheid.
Ga er mee aan de slag.
Ga goed met de stad en de inwoners om, kijk om je heen wat direct nodig is en wat misschien op langer termijn kan worden gerealiseerd.
ga ik over nadenken
Ga in gesprek met bewoners en stel dan een plan van aanpak voor
ga in gesprek met bewoners van Arnhem. Vorm met enige regelmaat een werkgroep om ideeen te bespreken
Ga in gesprek met de doelgroepen en wees niet de beste stuurlui. Luister wat er gezegd wordt en niet alleen aanhoren.
Ga in gesprek met de inwoners van de stad.
Ga in gesprek met de overrkoepelende organen van de scholen. Ouders van leerlingen die geen regulier onderwijs kunnen volgen. De uitvallers.
Ga in gesprek met de wijken
Ga in gesprek met een doorsnede van de bevolking uit alle wijken
Ga kijken, luister en denk in mogelijkheden.Wijkaanspreekpunten via de mail heel belangrijk.
Ga niet al het geld uitgeven aan kunst en cultuur. Er zijn belangrijkere aspecten die binnen de samenleving spelen. Zoek de dingen die mensen verbinden en schenk daar aandacht aan. Laat mensen zich gehoord en gezien voelen.
Ga niet mee in de hype waarbij de stem van kleine clubjes zwaarder moet wegen dan die van de samenleving. Zorg voor een goed fundament van leefbaarheid, educatie en gezondheid om zo niet alleen voor de korte termijn (uw zittingsperiode) maar voor de komende tientallen jaren progressie te boeken
Ga niet zelf het wiel uitvinden, het college bestaat uit goedwillende amateurs. Denken dat ze verstand van zaken hebben, maar achteraf had het altijd anders gemoeten.
Ga nog eens goed in het college discussiëren of de belangrijke zaken voor onze stad zonder elkaar te snel of sterkste te willen zijn. Werk eens meer samen

Ga op zoek naar onderwerpen waar de burger direct voordeel bij voelt. Dit vergroot het vertrouwen en daarmee het draagvlak. Als er vertrouwen is zal men ook sneller begrip hebben voor minder populaire onderwerpen.Houd op met symboolpolitiek!
Ga ruimer denken dan alleen voor jezelf.
Ga verantwoord om met geld en beslissingen.
ga verder met de al ingeslagen weg
Ga versnippering tegen. Maak een duidelijke keuze voor de belangrijkste thema's / aandachtsgebieden.Voorkom teveel idealisme, blijf realistisch.Koester wat er is en verbeter dat waar nodig.
Ga zo door ðŸ˜„
ga zorgvuldig om met de gelden die je krijgt en hebt, een project waar een bedrag voor is afgesproken moet dan ook voor dat geld klaar gemaakt worden en niet dat de aannemer nadien komt met het is duurder uitgevallen dus het kost toch meer en dat men dat dan ook god keurt.
Garandeer nu eens de veiligheid van de burgers. Niet vooraf iets beloven en achteraf zeggen "dat had anders gemoeten"Doen! Niet erom heen kletsen. Vele dingen zijn te voorkomen.
Geef als college het goede voorbeeld
Geef duidelijkheid over het beleid. Betrek bewoners maar hou wel tempo
Geef geen geld weg: stimuleer gewenste ontwikkelingen door geld als investeringsmiddel in te zetten.
Geef het geld verstandig uit
Geef minder of geen geld uit aan onbelangrijke dingen. Woningbouw is wel belangrijk maar dingen vernieuwen die in huidige staat prima zijn is echt niet nodig.
geef prioriteit aan thema's die elkaar versterken, bijvoorbeeld de combinatie onderwijs/duurzaamheid/werkgelegenheid
Geef t goede voorbeeld
Geef vergroening van de gemeente en kleine duurzame initiatieven voorrang op landelijk klimaatbeleid. Investeer in de publieke ruimte, meer groen, cultuur, toegankelijkheid en beter onderhoud.Doe meer met de historische kelders. Is er echt niks mogelijk met de verbetering can de brandveiligheid noodzakelijk voor gebruik als winkels en horeca?
Geen
Geen echt advies, maar ik mis een perspectief voor de toekomst in de politieke viesie. Te vaak alleen problemen oplossen of leuke dinge vor de verkiezingen doen. Belangrijk is toch vooral de vraag: Hoe willen we leven met elkaar, niet alleen nu maar ook over 5, 10, 20 jaar? En wat moeten we nu doen daarvoor?
Geen enkel thema staat op zichzelf: armoede, gezondheid en leefbaarheid zijn direct met elkaar verbonden. Een stad met voldoende groen en werkgelegenheid, is goed voor haar inwoners. Ook onderwijs, inclusiviteit en kansen voor kansarmen zijn direct met elkaar verbonden. Investeer in onderwijs en er zal meer balans komen in de Arnhemse samenleving.
Geen geldverspilling aan villabouw of dure appartementencomplexen.
Geen idee, nu
Geen ruzie in gemeenteraad..zo achterlijk...
Geen verkwisting in oa het groene geloof, kunst en cultuur, diversiteit-nonsense, etc
Geen woorden maar Daden!!!!
geen woorden, maar daden, geen extra belasting van woningeigenaren
Gefundeerde afwegingen
Geld naar mensen op de werkvloer, praktische kleinschalige langdurige projecten zonder allerlei managers
Gelijkheid en gelijkwaardig zijn belangrijke uitgangspunten
Gelijkheid in samenleving dan worden mensen weer gelukkiger en kunnen ze meer hebben
Gespikkeld bouwen, diverse wijken, sociale woningbouw, betaalbare koopwoningen
Gewoon doen

Gezond eten en bewegen begint op lagere scholen. Dus volop inzetten op voorkomen van obesitas en bewegingsarmoede.
gezondheid en welzijn zijn de motor voor leefbaarheid en welvaart.
Gezondheidszorg, onderzoek hoe wachtlijsten minder lang kunnen worden. Armoedebestrijding, al op scholen inventariseren en kinderen weerbaarder maken. Meer sociale woningbouw in wijken waar de draagkracht groter is.
Goed luisteren naar de Arnhemse bevolking en prioriteiten stellen. Zodat elke bewoner een fatsoenlijk leven kan hebben in o.a. Arnhem. Criminaliteit en daklozen problematiek blijven aanpakken.
Goed luisteren naar de bevolking en een keer zelf s'avonds en s'nachts rondlopen om te kijken hoe veilig Arnhem is. En meelopen met politie en handhaving. Dan leer je Arnhem kennen. Of met wijkcoaches meelopen. Stagedag bij winkeliers, mensen in de bijstand en wijkcentra, etc dan leer je veel.
Goed luisteren naar de bewoners
Goed luisteren naar de bewoners en transparant blijven.
Goed luisteren naar inwonersDe behoefte goed peilen
Goed luisteren, met name ook naar tegenstanders van een plan. Het moet echter ook duidelijk zijn dat niet iedereen zijn zin kan krijgen
Goed nadenken over hoe je de inwoners het beste kunt helpen, manieren zoeken zodat iedere inwoner van Arnhem zich gezien voelt. Iedereen is belangrijk .Je thuis voelen op de plek waar je woont.
Goed onderwijs
goed onderzoek doen bij de juiste doelgroep
Goed over nadenken en het geld eerlijk verdelen .
Goed verdiepen en informeren. Oog voor mensen. Keuzes maken en daaraan vasthouden.
goede besluitvorming en geen oeverloos geklets
Goede en duidelijke plannen laten zien met een duidelijke agenda waarin perspectief op korte-, middellange- en langere termijn
Goede voorlichting, berbinding met bevolking
goedkope oplossingen ipv eindeloos praten erover en niks doen. meer ondersteuning voor de minima die ook handig is en geen kortingsacties op dure uitjes want daar hebben we het geld niet voor
Gooi de onderlinge meningsverschillen opzij en pak met zijn allen aan!
Gooi geen geld over de brug.
Graag aandacht voor de mensen, die niet veel te besteden hebben: bouw ook voor henâ€¦overigens doet Arnhem dat al heel goed in Arnhem-zuid, complimenten!Ook openbaar vervoeris belangrijk, en wordt alsmaar duurder: start een proef om mensen met een laag inkomen gratis in de bus te laten rijden.
Graag scherp kijken naar misbruik van regelingen en inefficiënt gebruik van budgetten.Beloon mensen die willen werken en zich inzetten voor een fijne samenleving.
Haal ideen op bij de jeugd jongeren wat missen zij en laten zij het gevoel krijgen gehoord te worden zij zijn de toekomst maar vergeet ook de ouderen niet zij hebben al veel gezien en veel zien mislukken
Handhaving in wijken behoeft extra aandacht.
heb iknog niet
Heb oog voor de natuur en klimaatverandering. Vergroen zo veel mogelijk en last natuurgebieden met rust.
Heb vertrouwen in en geef vertrouwen aan de burgers, echt de meeste mensen deugen
HEEL VEEL.....
Helaas geen idee
Help de culture sector. De Nederlandse overheid probeert deze al jaren - met succes - te slopen. Maak daar een einde aan.
Help mensen aan werk en een fatsoenlijk inkomen

Het belangrijk maken van bepaalde thema's maakt vanzelf dat andere thema daarin meeliften. Kijk goed naar dat verband!
Het budget zo eerlijk mogelijk verdelen
het gaat om de balans. Weet waar je invloed op hebt vanuit de gemeente. Vermijd onzindiscussies over hertenkampjes. Dat lokt alleen maar negatieve reacties uit: hoe krijg je dat positief omgebogen voor de Arnhemse samenleving.
Het gaat om het welbevinden in zijn algemeenheid en niet voor een kleine groep
het is net als thuis: goed kijken waar het geld aan besteed wordt en controle hierover
Het is opmerkelijk dat ik veel lees over tegelwippen en vergroening van de binnenstad, maar in de nieuwe buurten in Schuyfgraaf worden niet of nauwlijks omen gepland en in de tuinen verschijnen alleen maar meer tegels en kunstgras.
Het is tijd dat mensen die aan de financiële positieve kant van de samenleving staan zoals u en ik mensen echt vooruit helpen die daartoe zelf niet in staat zijn.
Het is voor de huidige Arnhemse bevolking belangrijk dat men goede huisvesting kan vinden. Voorkomen moet echter worden dat het woningaanbod hier goed is en dat vervolgens veel mensen uit de Randstad hier komen wonen. Arnhem moet niet te groot worden en dus niet meer groeien dan strikt noodzakelijk.
Het klimaat is een te groot ding in Nederland. We gaan de Nederlandse waarden en normen m.b.t. landbouw e.d. weghalen om maar huizen te bouwen. Dit is zo krom als het maar kan. Dan moet er simpelweg een stop op de immigratie komen. Laten wij eerst eens de huidige stand van zaken beter regelen voordat wij nog meer mensen naar binnen halen en daarmee een steeds groter en onhandelbaar probleem creëren.
Het voelt in de politiek in het algemeen alsof mensen de onpopulaire keuzes niet willen maken. Dus ze beloven dat ze zich inzetten voor duurzaamheid maar stemmen dan tegen een motie die duurzaamheid boven economische groei plaatst. Ik zou graag zien dat de politiek zich meer inzet voor duurzaam behoud ipv altijd groei en méér.
Het zijn veel belangrijke onderwerpen, zoek daarom naar elkaar versterkende elementen en zorg voor goede opvolging (niet losstaande initiatieven om maar te laten zien dat er iets wordt gedaan op meerdere vlakken, durf keuzes te maken met een goed onderbouwd verhaal).
Het zou goed zijn om lange termijn visie te bepalen - waarbij initiatieven ook geborgd worden.
hou het gezellig en simpel!?
Hou het simpel. Korte lijnen met belanghebbenden en ervaringsdeskundigen.schakel zo min mogelijk ' universitair geschoolde deskundigen' in.
houd woonwijken woonbaar, wijkagenten, bestrijden vandalisme
Houdt de rug recht als het gaat om het bouwen van woningen ook als er bezwaren zijn uit de buurt. Zorg voor woningen die over 100 jaar nog steeds bijzonder zijn. En zorg dat er voor iedereen wat tussen zit. Kies voor variatie ipv eenheidsworst. Denk ook aan groeimodellen: aan elkaar te koppelen en weer los te koppelen units voor als er gezinsuitbreiding komt of als het gezin weer krimpt. Dit gebeurde vroeger veel bij boven-benedenwoningen en er zijn ook mooie nieuwe voorbeelden in de Houthavens.
Iedereen betrekken, inclusieve samenleving
Ik ben leerkracht en heb dagelijks te maken met de aankomende pubers. Graag eens echt gaan praten en luisteren naar leerkrachten, zij kunnen u heel goed vertellen wat nu echt belangrijk is!!!
Ik ben wel tevreden. Het roer hoeft/moet niet drastisch om.
Ik denk dat we vooral moeten kijken dat we de gemeente financieel gezond houden, zodat als het nodig is, er geld beschikbaar gesteld kan worden aan de mensen die het nodig hebben
Ik heb liever dat het college zich beperkt tot een aantal speerpunten en daar veel progressie op maakt, dan dat er over de volle breedte wordt geïnvesteerd en het rendement zich langzaam ontwikkeld. Kies dan vooral speerpunten die veel (positieve) invloed hebben op de andere thema's.
ik hoop dat zij die ook belangrijk vinden

Ik kan de gehele situatie niet overzien niet wat het kost en niet wat het oplevert en ik zou wel willen adviseren de menselijke maat in te voeren en als er iets moet worden gerealiseerd niet te veel bureaucratie en formulieren en controles in te voeren maar vakmensen goed en zelfstandig met de bewoners eenvoudige beslissingen te kunnen laten nemen.
Ik snap dat middelen verdeeld moeten worden en beperkt zijn. Armoede bestrijding en ongelijkheid in bezit versus niets bezitten aanpakken zou veel aandacht verdienen. Afhaken van burgers van de politiek en radicaliseren richting rechts zou daarmee mogelijk enigszins voorkomen kunnen worden
Ik vind dat Arnhem veel grootstedelijker moet denken. Neem een voorbeeld aan Berlijn. Zorg voor veel meer "echte" architectonische hoogbouw, bijvoorbeeld op het ENKA terrein, bij de Westervoortsedijk of op de Kleefse Waard. Combineer dit met creatieve hotspots en zorg dat toeristen/dagjesmensen zich over de hele stad verspreiden.
Ik vind dat er veel armoedige wijken zijn in Arnhem met veel criminaliteit. Veel mensen uit een laag milieu die voor veel overlast en onveiligheid zorgen. Dit geeft een slecht beeld van de stad en deze mensen leven vaak in onvrede, slechte gezondheid en negativiteit wat zij uitstralen, wat veel geld kost maar ook veel verdeeldheid. Mijn advies is om dit aan te pakken
Ik vind leefbaarheid belangrijk. Omdat het veel items omvat. Zo vind ik bijvoorbeeld de stad en de wijken er over het algemeen heel mooi uitzien. Allemaal verzorgd. Dat geeft al leefbaarheid. Dat geldt ook voor de Arnhemse binnenstad. In vind Arnhem een fijne stad om in te wonen en te werken. Ik vind alleen dat wij mensen dat allemaal wel eens wat meer mogen waarderen. En dat we allemaal eens wat aardiger voor elkaar zijn. Dat hoort ook bij leefbaarheid. Maar hoe je zoiets moet aanpakken weet ik niet. U vraagt om wensen. Maar het is toch ook wederkerig. We kunnen toch ook een keer tevreden zijn.
Ik vind woningbouw heel belangrijk. Waarom? Omdat heel veel van de andere onderwerpen daarmee samenhangen. Mensen zoeken naar een eigen plekje. Je kunt lang bij je ouders blijven wonen, maar er komt toch dat moment dat mensen echt iets voor zichzelf willen. Daarnaast kan er een situatie zijn dat het zelfs niet verstandig is om bij je ouders te blijven wonen. (Dit is een zin waarbij je ouders door "partner" of "huisgenoot", "straat" of "wijk" kan vervangen) Veiligheid, gezondheid en zo voorts kunnen daardoor in gedrang komen. Bij dit onderwerp even een kleine zijopmerking. Wat ik niet begrijp is waarom pandeigenaren in de binnenstad er mee weg kunnen komen dat ze een heel pand aan een winkelketen verhuren, maar dat de daarboven gelegen ruimte leeg kan blijven. Hier zouden makkelijk woonlocaties van gemaakt kunnen worden.
Ik wil dat die vraagstukken / thema's worden aangepakt die duurzaamheid / energie besparing en kostenbesparing in één klap aanpakken.
Ik zou beter kijken naar waar welke winkels nog bijkomen . Niet meer fastfood in centrum . Ook geen goedkope winkels . Zijn r al genoeg . Anders wordt t eenzijdig
Ik zou graag zien dat de geldstromen eerlijk verdeeld worden onder diegenen die het nodig hebben dat op basis daarvan gekeken wordt naar prioriteiten
Ik zou wat gaan bezuinigen want Arnhem geeft te veel geld uit aan populaire thema's. Die de begroting nodeloos belasten.
In een polariserende samenleving, dient "het slechte" hard aangepakt te worden. Dat begint al met kleine zaken als asociaal parkeergedrag, hondenpoep, zwerfvuil, geluidsoverlast en ander aso-gedrag. Het zijn vaak een paar aso's die een hele wijk verzieken en door intimiderend gedrag mensen thuis onveilig te laten voelen.Daarnaast dient "de maatschappij" an sich zich meer verantwoordelijke te gedragen. Egoïsme, statusdrang, ijdelheid, hebzucht staan aan de basis van de verharding van het ons. Bewust worden hoe het systeem het ons kapot maakt voor winst, zelfverrijking, geen maat houden, foute prioritering van alledaagse zaken en oneerlijke prijssystemen.
In een samenleving dien je in heel de samenleving te investeren, nu lijkt het voor ons alsof er een grote groep vergeten wordt. Kijk niet naar wat bekend is, maar wat nodig is. Ga de wijk in, kom het kantoor uit.

In een stad heeft alles samenhang. Mensen moeten een huis hebben, geld om zich te kunnen onderhouden en ontspannen en zich kunnen ontwikkelen in school en werk. Is dit alles moeizaam door welke sociale reden dan ook, kan men eerder terugvallen op drank en druks. Dit zorgt voor spanningen en onveiligheid. Je krijgt wrijving in wijken en winkeliers willen zich niet zo snel meer vestigen. Ik ben postbezorger geweest op Klarendal. Toen er extra geld naar toe ging was het best te doen. Streng op drugs(gebruik) De samenstelling van de wijk zag je veranderen. Culturen werden bij elkaar gezet, veel slechte woningen (voor gezondheid). In de coronatijd werd het drank en drugsgebruik steeds erger. Ik ben een aantal keer bedreigd en loop er nu niet meer, terwijl ik het zo'n leuke wijk vond. De 'oude' bewoners herkende 'hun' wijk niet meer door het beleid van de verhuurders. Hoe zo'n wijk na opleving toch weer terugviel. Dan kan je plantenbaken neerzetten wat je wil om de buurt op te vrolijken, maar dat gaat niet lukken. Een wijk kan maar een bepaald aantal problemen aan.
In elk geval prioriteit aan het ophefen van tegenstellingen binnen de bevolking.
in goed overleg met bewoners en betrokkenen
In het opstellen van beleid op deze thema's, zou ik adviseren om zich vooral te richten op grondoorzaken. Om eerst intern te kijken wat er speelt en dan te bezien wat daar in de buitenwereld ene reflectie van is.Criminaliteit, zelfverwaarlozing, vervuiling, etc... zijn niet zozeer problemen an sich, maar eerder gevolgen van diepere oorzaken.In hoeverre voelt men zich verbonden met zichzelf, de familie, de buren, de buurt, de stad?In hoeverre voelt men zich nuttig en heeft men het gevoel iets bij te dragen aan een gezamenlijk doel?In hoeverre heeft men een gevoel van zingeving en een eigen doel in het leven, etc....Vanuit het werk dat ik doe is mij keer op keer helder geworden dat nagenoeg alle problemen in de samenleving voortkomen uit gevoelens van leegte, onvermogen, onverbonden-/eenzaamheid, uitzichtloosheid, etc...Indien een college startend vanuit het verstand maatschappelijke vraagstukken zou aanlopen, verwacht ik dat er in de kern weinig zal veranderen.Ik zou het mooi vinden te zien dat er vanuit het college meer vanuit het Hart gehandeld zou worden.Ik weet het, het klinkt misschien vaag en spiritueel, maar in de kern is het wel waar het om gaat.
Inclusie en diversiteit is Héél belangrijk en dat begint al bij de jeugd (bewustwording in onderwijs en óók bijv, in sport) over samen leven met elkaar.
Informatie en uitleg waarom er gedaan wordt, wat er wordt gedaan. Verantwoording nemen
Inspraak
Inspraak en ideeën van belanghebbenden meenemen.
Inspraak en meepraten moeten anders worden geregeld. Nu lijkt het zo dat burgers wel iets mogen zeggen, maar dat er vervolgens even niets mee gebeurt, tot anderhalf jaar later een totaal ander plan uit de koker van de gemeenteambtenaren - of vaker - een ingehuurd bureau wordt gepresenteerd.Dat is om verschillende redenen behoorlijk fnuikend:voor het vertrouwen 'in de gemeente' maar ook zonde van alle energie die je eerst genereert.Voorbeelden van afgelopen tijd: omgevingsplannen Plattenburg en Presikhaaf. Dat is zacht gezegd niet heel voorbeeldig verlopen.
Instellen burgeradviesgroepen.
Integraal aanpakken en kijken naar maatregelen met brede impact ipv hele lange discussies over kleinere onderwerpen als schouwburg.
integraal beschouwen
Inventariseer op welke een of twee gebieden de meeste achterstand is en focus daarop.
Investeer alsjeblieft in een duurzame toekomst, dat kost nu geld maar levert veel meer op
Investeer in die thema's. Stop met geld uitgeven aan armoede, etc., dat is een landelijke aangelegenheid. Idem wat betreft klimaat e.d.
Investeer in duurzaamheid, juist ook voor de mensen die lijden aan energiearmoede.
Investeer in een groene en gezonde leefomgeving vooral ook in de 'sociaal zwakste' wijken. Investeer in goede en niet te dure woningen
investeer in een groene stad met goed openbaar vervoer en veel fietsinfrastructuur en

Investeer in groen, veiligheid, leefomgeving als goede basis. Ga niet investeren in zaken waar inwoners zichzelf ook niet voor willen inzetten. Wees bewust van je taak en het feit dat je geld uitgeeft dat is gegeven door de inwoners.
Investeer in het activeren van mensen die in de bijstand zitten. Iedereen die kan werken, evt met ondersteuning, kan aan het werk geholpen worden. Dit heeft meerdere voordelen, minder uitgaven aan uitkeringen, vergroting van de zelfredzaamheid van inwoners, het gevoel weer mee te doen. En meer mensen op de arbeidsmarkt, wat onder andere in de bouw kan helpen om met woningen te bouwen.
Investeer in kleinschalige elektrische vervoer voorzieningen om het centrum te bevoorraden en haal daarmee grote (diesel) vrachtwagens het centrum uit. Gratis parkeren op transferia, met goede snelle en goedkopen busverbindingen naar het centrum. Zoek naar mogelijkheden om het verkeer zo min mogelijk door verkeerslichten gehinderd de stad door/uit te krijgen. Minder file is minder uitstoot. Verkeer over de A325 vanuit Nijmegen kan ook zonder verkeerslichten rechtsaf de Pleij op. Dat scheelt files en uitstoot
Investeer in kunst en cultuur en werk met minder ambtenaren. Minder bureaucratie
investeer in onderdelen waar de stad zich verder in kan onderscheiden. En voorkom/verminder factoren die ontregelend en negatief zijn zoals de vrijheid waarmee criminele groepen functioneren.
Investeer in projecten die uiteindelijk op eigen benen kunnen staan. Investeren in duurzaamheid betaald zichzelf terug. Kosten die je nu maakt, zijn later inkomsten en kunnen dan ingezet worden voor andere doelen
Investeer veel meer in zowel veiligheid op straat als in het tegengaan van ondermijning
Investeer vooral in mensen
Investeren in armere wijken.
Investeren in een duurzame toekomst is van levensbelang, ook voor alle andere thema's. Ga voor doelen voor de langere termijn!
Investeren: in armoedebestrijding in onderwijs op maat en zonder vooroordelen (bijv. vanwege etnische afkomst ouders). In het bevorderen van inzicht in hoe je weet of iets waar is.Vooral ook investeren zonder geïnstitutionaliseerd wantrouwen in de vorm van controle vooraf zodat juist de zwakkeren niet aan bod komen omdat ze de ingebouwde hoge drempel niet over komen.
Inzetten op aantrekken van bedrijven en instellingen ivm werkgelegenheidDoortrekken A15 en daardoor ontlasting verkeersdruk in ZuidOp peil houden culturele voorzieningen
inzetten op biodiversiteit en natuur, omdat dit ecosysteemdiensten levert
Inzetten op inclusiviteit
Inzicht
inzicht en wijsheid en kundigheid en vooral niet te veel 'onderzoek' en gepraat: maar DOEN!
Inzicht ontwikkelen en doortastendheid tonen
Is al te laat,de polikliniek had in Arnhem-zuid moeten blijven .Een bejaardenhuis had moeten blijven.De schouwburg moet blijven al vind ik dat het veel te veel gaat kosten.
Je afvragen hoe je het minder bureacratisch kunt doen zodat het effectiever geregeld wordt dan nu.Iedere regeling moet praktisch en te begrijpen zijn voor iedereen. De inzet moet meer opleveren dan het kost
Je kan mensen beter een fiets geven met in de buurt een plek waar ze goedkoop voor onderhoud terecht kunnen, dan gratis ov
Je kunt je geld maar een keer uitgeven. Probeer het geld zo eerlijk mogelijk te verdelen. Alle thema's zijn te belangrijk om er een van te schrappen
Je niet laten leiden door eigen of partijbelangen maar het algemeen belang van nut en noodzaak.
juiste aanpak bij armoedebestrijding, maak speerpunten voor een weloverwogen aanpak voor een aantal onderwerpen van armoedebestrijding maar probeer niet alles tegelijkertijd aan te pakken
Kaders omgevingswet betreffende meer groen misschien ten koste van wat woningen in een nieuwbouw plan
Kan ik zo niet zeggen

Kansengelijkheid moet misschien wel de belangrijkste uitdaging zijn voor alle bestuurders. Onafhankelijk van het beleidsveld moet worden gekeken of iedereen wel gelijke kansen heeft bij de ontwikkelingen die het gemeentebestuur wil realiseren. Vervreemding tussen bewonersgroepen onderling is een groot probleem dat plotseling en onverwacht kan openbaren. Ook dit onderwerp overstijgt de beleidsvelden en verdient brede aandacht.
Kies realiseerbare doelen
Kies thema's waar je voor wilt gaan zoals onderwijs en armoede en maak vooral een plan voor de komende 10 jaar.
Kies voor een integrale benadering. Durf duidelijke kaders te stellen en laat het aan de buurt, bewoners, markt of professionals over. Regeldruk heeft nog nooit iets goeds gebracht!
Kies voor een pragmatische hands on aanpak waarvan snel resultaten zichtbaar zijn. Dit liever dan theoretische studie op studie die geen executie fase kennen.
Kijk en luister goed naar wat de gemiddelde burger wilt en nodig heeft. Focus je niet op prestigeprojecten (zoals haven in de binnenstad, verduurzamen stadhuis, nieuwe schouwburg, etc.) maar focus je op de basisvoorzieningen (onderwijs, zorg, woningbouw, bereikbaarheid, etc.). Probeer niet het wiel opnieuw uit te vinden (diftar) maar kijk goed naar wat bij andere gemeenten wel of niet werkt.
Kijk en luister naar alle inwoners en doe geen dingen omdat jij cq jouw partij denkt dat dat is wat de burger wil. Het gaat niet om partijbelang maar om het belang van de burger
Kijk en luister vanuit de mens (in plaats vanuit politieke stromingen) naar de behoeften van de inwoners van Arnhem. Keer terug naar de gemeenschap Arnhem en onttrek u aan de bemoeizucht en dwang van de "hogere" overheden. Als we goed voor de gemeente zorgen, komt er vanzelf ruimte voor samenwerkingen met externe partijen. Op dit moment wordt het beleid teveel bepaald door just deze externe partijen.
Kijk en onderzoek wat en hoe de samenleving het zou willen. Samenspraak.
Kijk goed met alles dat alle inwoners zich zoveel mogelijk gehoord voelen.
Kijk goed naar het draagvlak onder de bevolking, wees pragmatisch
Kijk goed naar rendement maatregelenVermijd maatregelen die in de smaak van de kiezer vallen maar complex zijn, veel energie kosten en amper iets opleveren.
Kijk goed naar wat landelijke thema's zijn en wat lokale zijn. Klimaat is een belangrijk thema maar op sommige punten echt een landelijk, of zelfs Europees thema. Kijk juist hoe lokaal ingezet kan worden. Zie de bewoners van Arnhem niet als melkkoe. Niet elke keer het budget verhogen als het niet sluitend is. Als het geld er niet is dan moet je bezuinigen, dat doen wij thuis ook.
Kijk goed wat er leeft onder de bevolking en zorg dat iedere burger profiteert van het beleid
Kijk in kader van klimaat wat nog verbetert kan worden aan OV. En goede islolatie van woningen. Ook versnelling aanpak 'van het gas af'. En beter afvalbeleid, zodat we weer beter gaan scheiden (zo jammer dat DIFTAR weer afgezegd is, buiten wat dat weer aan kosten voor zijn gemaakt).
Kijk jaren vooruit, dus geen kortetermijnoplossingen
Kijk met een holistische blik en vanuit de mens en omgeving, niet vanuit efficientie. Uiteindelijk is een gezonde en gelukkige bevolking goedkoper. Met de holistische blik bedoel ik dat de thema's integraal moeten worden gezien en niet als losse items. Wat mij betreft is biodiversiteit en een gezonde leefomgeving dat wat in alle thema's verweven zou moeten zijn. Als laatste: durf beslissingen te nemen. Moeten fietsers worden vergast door brommers, of kan dit anders? Moeten heel veel mensen last hebben (en zorgkosten maken) omdat anderen hout willen stoken?
Kijk met een zeer lange termijn scope
Kijk naar armoede in de samenleving. Daar zit volgens mij ook gezondheid en leefbaarheid aan gekoppeld.Armoede heeft volgens mij een grote invloed op alle thema,s die voorbij Zijn gekomen en heeft veel aandacht nodig. Stop met de extraatjes voor de wijk initiatieven in de rijke wijken. Ik woon zelf in zo,n wijk en denk besteed het aan mensen die het echt nodig hebben. We leven nu in een andere tijd en meer aan delen moeten denken

Kijk naar de daadwerkelijke behoefte die er is wat betreft woningen. Ik begrijp bijvoorbeeld dat er duurdere woningen in de zuidelijke binnenstad zijn gekomen, om (waarschijnlijk) de buurt aantrekkelijker te maken voor een meer diverse doelgroep, maar je kunt hierin ook overdrijven. Dus kijk goed naar de behoeften die er zijn.
Kijk naar Noord en Zuid. Noord wordt alsmaar aantrekkelijker gemaakt terwijl Zuid alleen maar wordt volgebouwd, zonder dat de voorzieningen meegroeien. Ook mag er meer aandacht zijn voor de leefbaarheid en wensen van inwoners die veel betalen, oftewel de mensen met een koopwoning en auto.
Kijk naar waarom door heel veel mensen Nijmegen als een leukere stad wordt ervaren. Doe daar iets mee...
Kijk over je eigen schaduw heen, wees wars van politieke, vanuit machtsdenken gevoede, manipulatie. Voel in wat een rationele burger aan behoeftes heeft en handel daarnaar.
Kijk verder dan je eigen partijpolitieke neus lang is.
Kijk vooral naar de lagere inkomens in de kans arme wijken
Kijk vooral naar de lang termijn effecten
Kijk waar je gaat bouwen. De stadsblokken is een no go. Leuk prestige project en als het mis gaat wie betaalt dan de schade? Toch niet de Arnhemmers
Kijk wat in deze tijd belangrijk is voor de inwoners van Arnhem. Misschien iets minder uitgeven aan het voorop lopen in duurzaamheid maar meer investeren in de mensen die nu moeten overleven met de hoge prijzen.En het belonen van groen in tuinen, wijken, de stadDenk praktisch na en denk goed na voor je je geld uitgeeft. misschien zijn er belangen te combineren?
kijk wat meer naar best practises elders in het land/ europa en pas alleen geverifieerde en onderbouwd gekwalificeerde maatregelen toe. Monitor het goed en durf te besluiten iets te stoppen als het niet werkt. Zorg dat je altijd kunt beargumenteren dat waar je geld aan uit geeft, toekomt aan hen die niet of slecht in hun eigen bestaan kunnen voorzien. Daar is namelijk een overheid voor. Hang je oren wat minder naar schreeuwers en meer naar basisbehoeftigen
Kijk welke ideeën er onder de mensen leven.Durf knopen door te hakken.
Kijk, luister en ontmoet.De burgemeester geeft vaak het goede voorbeeld.
kijken op lange termijn wat nodig is ipv korte termijn werk
Kijken wat er al gebeurd en in ontwikkeling is. Partners in de samenleving vinden om mee samen te werken en zo kennis en advies uit de praktijk meenemen. Oppassen dat het geld niet opgaat aan het onderzoeken van thema's en het schrijven van rapporten.
Klimaat en duurzaamheid zijn essentieel voor het voortbestaan van onze planeet, Gemeente moet het voortouw nemen om bewoners te stimulerende het voortouw te nemen en daarnaast te zorgen dat juridische belemmeringen weggehaald worden. Daarnaast is tweedeling in de samenleving erg belangrijk en dat moet zich richten op wonen, leefbaarheid, gezondheid, werkgelegenheid in de wijken met mensen met de laagste inkomens en dan ook samen met die mensen.
Klimaat, leefbaarheid, duurzaamheid etcetera prevaleren boven economie
klimaat,gekoppeld aan duurzaamheid en leefbaarheid heeft prioriteit
Klimaatbestendig maken van de lagere delen van de stad. Inzetten op vergroening
kloof tussen arm en rijk verkleinen door middel van structurele aanpak (bijvoorbeeld sociale woningbouw) en niet via eenmalige subsidies
Knopen doorhakken!
Kom eens uit die "ivoren toren" en ga het gesprek aan met ALLE betrokkenen en niet alleen met personen die zich belangrijk voelen
Kom met een totaal plan, Laar samenhang zien
Kom uit die linkse bubbel.
koppel milieu aanpak(ontkoppeling regenwater bv.) aan teams met kansarmen, integratie...maak verhuizen makkelijker, met meer huizen!dit verkleind het woonwerk verkeer.
kort en bondig formuleren met een heldere tijdlijn.

Kunst en cultuur zijn in de huidige tijd met armoede en woningnood totaal onbelangrijk.
Laat beslissingen niet hangen naar de landelijke politiek. Daarvan ligt de focus op het westen omdat daar de meeste stemmers zitten. Investeer in werkgelegenheid en behoud daarvan. In de toekomst gaan we rekeningrijden en met het OV naar het westen is geen doen. Inwoners worden dan bestraft als ze in het westen werken terwijl hun baan "afgepakt" is door landelijk beleid.
Laat de bestaande koninkrijken binnen de gemeentelijke organisatie vallen en betrek bij een veel meer integrale beleidsvoering burgers in een zo'n vroeg mogelijk stadium bij de voorbereiding van besluitvorming, de planvorming en de uitvoering van beleid. Durf lange termijn visie te ontwikkelen samen met de betrokken burgers en vindt creatief oplossingen buiten alle bestaande systeem kaders. Deze zijn allemaal ingegeven door risico beperking, korte termijn oplossingen die meer de continuïteit van de politieke partijen dan de houdbaarheid en de verbetering van de samenleving nastreven. Doorbreek bureaucratische regelgeving, die verstikkend werkt op de veerkracht van wijk- en stad gemeenschap. En ontworstel je uit de geld gedreven beleidsdoelstellingen.
Laat je in keuzes ook adviseren door betrokkenen
Laat je niet beïnvloeden door schreeuwende actiegroepen die maar een klein gedeelte van de mensen vertegenwoordigd.
Laat je niet door allemaal bijzaken en minderheden afleiden. De meerderheid telt en niet de woke minderheid.
Laat je oren niet hangen naar projectontwikkelaars voor woningbouw, maar heb een eigen woningbouwvisie
Laat mensen vanuit de gehele gemeente meebeslissen.
laat mensen zelf initiatief nemen
Laat politici keuzes maken ipv sentimenten op sociale media.
Laat regelingen en processen die tot hulp en steun van de worstelende mens bedoeld zijn op elkaar aansluiten en elkaar niet in de weg zitten of vertragen. Stel een speciale bevoegdheid in om bij die vertragingen en patstellingen een knoop door te mogen hakken om adequate en snelle hulp en oplossingen te kunnen bieden
Laat vooral "duidelijk" zien wat het college doet / aanpakt.
Laat zien wat we zijn, waar we voor staan, groen groener. Waar zijn we goed in, groene stad. Benut onze kunstacademie veel beter, immers dit gouden paard krijgt te weinig eer en waardering. Arnhem de groene kunststad.
Lange termijn denken
Laten ze werk er van maken en dan ook uit laten voeren
Leefbaarheid - zorg voor gelijkblijvende of meer groene, recreatieve plaatsen binnen de gemeente. En zorg dat het gebied langs de Rijn veel aantrekkelijker wordt voor de burgers om te verpozen / recreeren. Voorkom verpaupering van de stad
Leefbaarheid , schone lucht / Handhaving, milieu, zwerfafval, verwarde personen, Wonen: appartementen voor ouderen & jeugd : Winkels & toerisme: meer diversiteit en vergroenen: Onderwijs: meer Nederlandse studenten
Leefbaarheid en onderwijs als die goed zijn geregeld geeft dat rust in de samenleving.
Leefbaarheid en veiligheid zijn belangrijk, anders verloedert de stad en gaan de hoger opgeleiden weg
Leefbaarheid raakt veel andere thema's, zet dat centraal
LeefbaarheidDaklozenprobleem
Leegstaande kantoorpanden gereed maken voor studio's voor studenten of starters.
Lees 'Sander en de brug'. Uitstekende invalshoeken voor een andere kijk op de (Arnhemse) samenleving.
Leg bedrijven, verhuurders eisen op qua verduurzaming. Ga hiermee aan de slag op landelijk niveau. inversteer in coÂ² reductie maar pak het aan in plaats van er over te praten.
Leg beleid uit op het taal- en kennisniveau van de Arnhemmers. Werk aan een goede inclusieve lange termijnvisie en niet teveel op het geluid van populisten en de mopperaars.

leg niet zo de druk op inclusiviteit, iedereen doet gewoon mee. Juist die nadruk creëert hokjes
Leren nadenken over maatschappelijk relevante zaken en hierna dit in de praktijk te brengen.
Let eens iets meer op de bevolking. En geen populistisch partij politiek spelen. Onzin standpunten bij uw eigen partijen eruit gooien. Geen hoogdravend geneuzel, dat totaal geen raakvlak met de bevolking heeft. Zowel oppositie als college partijen spelen iets teveel hun eigen agenda, zonder zich iets maar gelegen te laten liggen aan de kiezers. Jammer jammer en jammer.
Let meer op leefbaarheid in de armere wijken
Lobby voor landelijke aanpak.
Lokale problemen oplossen, niet de wereldproblemen.
Loop niet huilend weg tijdens een debat.
Luister
luister beter naar inwoners kom uit het gemeentehuis en luister in de wijken wat er speelt en naar de verenigingen(sport cultuur ed)
Luister echt naar de bewoners en bedenk niet teveel van tevoren achter het bureau en plan voor de langere termijn: heel klein voorbeeld: is wel goed nagedacht over de wilgentenen manden om de boomspiegels...nu al op veel plekken kapot....
Luister goed naar de geluiden van de inwoners. Waar zitten pijnpunten en waar is invloed. Concrete plannen hebben mi het meeste effect. Zet ook inwoners in om zelf te verbeteren op initiatieven
Luister meer naar de burger. Kom uit die bubbel en ga in gesprek. Telkens weer.
Luister meer naar de gewone arnhemmer.
Luister meer naar de inwoners van Arnhem.
Luister meer naar de mensen in de verschillende wijken.En laat mensen initiatieven ontwikkelen die ook ondersteund worden
Luister meer naar je bevolking
Luister naar bewoners en minder principe- en prestige-objecten.
Luister naar de Arnhemse bewoners. Bied ruimte voor dialoog en informeer. Druk geen onzinnige dingen door omwille van politiek. Kijk vooral naar de lange termijn.
Luister naar de bevolking en zit er niet voor jezelf. Kijk in de wijk waar iets moet gebeuren praat eerst met de bewoners daarna een plan maken. Bewoners wonen in de wijk en weten wat er speelt.
Luister naar de burger en maak weloverwogen keuzes
Luister naar de burgers
Luister naar de burgers
Luister naar de burgers.
Luister naar de GEWONE mensen. Wees niet arrogant door gewone mensen hautain aan de kant te schuiven, vooral niet als ze een andere mening hebben.
Luister naar de inwoners
Luister naar de inwoners
Luister naar de inwoners!
Luister naar de inwoners, kies voor duurzaamheid, gezondheid en eerlijkheid op lange termijn, dus ook over de 4 jaar van politieke wisseling heen. Liever iets met lange adem en grondigheid, wat zich op lange termijn en langdurig terugbetaald, dan korte termijn keuzes. Wat minder beslissingen nemen vanuit lobby, macht en geld. Als Arnhem daarin voorop zou kunnen lopen, maakt me dat nog trotser op onze mooie stad.
Luister naar de inwoners.
Luister naar de inwoners. Ik twijfel niet aan de betrokkenheid van de personen die plannen schrijven, maar de inwoners weten beter wat zij nodig hebben. Milieu en duurzaamheid zijn belangrijke thema's, maar als jij je rekeningen niet kan betalen is dat niet wat je belangrijk vindt. Het aan banden leggen van suikers, vet, roken, drinken is ook een dergelijk thema. Niemand zit te wachten op betutteling.
Luister naar de mensen die ermee te maken hebben.

Luister naar de mensen in de wijk!
luister naar de mensen in het veld over gezondheid en veiligheid en wonen. Er zijn goede ideeën over bereikbaarheid met name in flexibele oplossingen mbt piekbelasting.
Luister naar de mensen op de werkvloer
Luister naar de mensen uit Arnhem
Luister naar degene die er mee te maken hebben zoals artsen en jeugd
Luister naar mensen die met argumenten komen, redelijkheid en compromisbereidheid uitstralen: negeer schreeuwers, haatzaaiers en complotdenkers
Luister ook lokaal naar de mensen. Wat zijn de wensen in de wijk
Luister veel meer naar de middengroepen en helemaal niet naar de n
Luisteren na de inwonersMinder regeltjes en wetten
Luisteren naar burgerinitiatief als het gaat om natuur en bomen beleid . Zorgen rondom biomassacentrale serieus nemen
Luisteren naar de bewoners en kom vaker "op de vloer".
luisteren naar de bewoners van Arnhem . Vnl de mensen die er in de buurt wonen.
Luisteren naar de burger en niet eigen straatjes in willen vullen ten koste van alles
luisteren naar de mensen in de stad, de gewone burger, niet teveel regels maar individueel bekijkenafspraken nakomen
Luisteren wat uw burgers vinden
Luisteren,echt luisteren naar de mensen
Luistergoed naar mensen die er verstand van hebben
Maak Arnhem een warme stad. Sloop oude gebouwen niet maar renoveer. Respecteer de aantrekkingskracht van een regionaal winkelcentrum met breed aanbod en aansprekende bouwstijlen (zoals nieuwe bibliotheek.
Maak Arnhem klimaatbestendiger, bv. met nog meer groen in de stad. En dus ook de blauw-witte stenen bij de Nelson Mandela brug eruit en dit deel fors vergroenen (bomen).
Maak beleid óók zichtbaar (realiseer zichtbare resultaten) terwijl je ondertussen werkt aan minder zichtbare resultaten.
Maak de combinatie armoede en energietransitie. Maak de wijken (incl nieuwbouw) vooral voor de bewoners en niet voor de stenen/aantallen. De menselijke maat moet leidend zijn.
Maak duidelijke keuzes en stel prioriteiten ook al houdt dit in dat bepaalde thema's minder aan bod komen.
Maak een duidelijke keuze. Niet alle problemen kunnen tegelijk aangepakt worden.
Maak een integrale aanpak om Arnhem de groenste stad (fysiek als duurzaam) van Europa te maken! Alle ingrediënten zijn aanwezig, doe daar wat mee!
maak een woedescheiding tussen gemeente belangen en Rijksoverheid , er is nu regelmatig overlap
Maak eerst een goede kostenanalyse, inevesteringbeslissing. Geen referendum na invoering of investering.
Maak er kernpunten van
Maak gebruik van burgers om dingen voor elkaar te krijgen, te onderhouden, etc. Waarbij de gemeente een coordinerende rol speelt. Maak burgers verantwoordelijk voor iets.
Maak grote problemen klein en probeer op die manier steeds passende oplossingen te vinden. Vele kleine oplossingen maken ook 1 totale oplossing maar gaan vaak wel sneller dan het vinden van 1 grote oplossing. Luister hierbij ook écht naar de bewoners (en niet ambtelijk voor de vorm) .Dit kan bijvoorbeeld via buurthuizen en wijkcentra of een wijkenquête in de wijkkrant of wijkwebsite. Zo krijg je inzicht in wat er echt leeft in plaats van algemenere meningen die door het land gaan. Vind wat speelt in Arnhem en regel het voor Arnhem
Maak het de mens simpel. simpel vervoer, simpele afval inzameling. En een duidelijk plan waar je heen wilt
Maak het lonend om je in te zetten voor de stad en de mensen.

Maak het makkelijk bereikbaar
Maak keuzes en ga ervoor.
Maak nu eerst iets af
Maak reclame voor Arnhem om mensen te trekken! Geef voordeel aan kapitaalkrachtigen die zich hier willen vestigen, zoals gratis parkeren en belastingvoordeel. Arnhem heeft deze mensen (helaas) heel erg hard nodig. Vooral om werkgelegenheid te creëren voor de (veel aanwezige) armere Arnhemmers.
Maak transparant overzicht zodat burgers dit goed begrijpen over welk thema het gaat, en niet in ambtelijke taal
Maak uitlegbare keuzes voor wat je wel en niet doet en zorg dat je die ook naleeft/ nakomt.
Maakt het aantrekkelijk om in Arnhem te werken, winkelen en wonen. Als er geld uitgegeven wordt in onze stad, valt er ook meer uit te geven op de verbindende thema's.
Medezeggenschap vanuit de burgers is belangrijk. En daar zou ik ook zeker niet mee stoppen. Wél zou ik er een extra dimensie aan toevoegen. Het lijkt mij een goed idee om bij de totstandkoming van beleid de deskundigheid van inwoners op bepaalde thema's/vakgebieden in te zetten. Dus náást de bijeenkomsten met 'leken' ook sessies met deskundigen organiseren.
Meer aandacht en meer geld
Meer aandacht voor cultuur en natuur in Arnhem-Zuid.
Meer aandacht voor de achterstandswijken dan voor de goudkusten
Meer aandacht voor projecten op het gebied van gezondheid
Meer actie minder praten
Meer afstemming met de bevolking, bewoners van Arnhem. Probeer meer in gesprek te gaan
Meer betaalbare woningen, meer handhaving in de stad
Meer contact hebben met de bewoners.
Meer contact tussen inwoners en toezicht over misstanden en ook daadwerkelijk optreden
meer de bevolking te raadplrgen
Meer en beter luisteren naar wat de Arnhemse burgers zelf willen, bijvoorbeeld door het organiseren van referenda. Geen voorstellen er doorheen drukken als de meerderheid van de Arnhemmers tegen is. Betrek ook de oppositiepartijen bij de besluitvorming. Zorg voor een breed draagvlak.
Meer energie, tijd en geld steken in de energietransitie zodat de doelen voor 2050 behaald worden!
Meer focus op uitvoering samen met partijen (inwoners en bedrijfsleven) uit de gemeente. Minder focus op beleidsontwikkeling, deze is nu te versnippert (jeugd, cultuur, inclusie, diversiteit, duurzaamheid).
meer geld besteden aan zaken die echt van belang zijn, en meer om de burgers bekommeren die het echt nodig hebben en geen dure investeringen doen in zaken die niet van belang zijn
Meer groen en bereikbaarheid vergroten
Meer in gesprek met de burgers, daar leven de goede ideeën. Niet zorgen voor, niet zorgen dat, maar zorgen met!Jongeren zijn onze toekomst: zij kunnen hun leven niet opstarten door een schrijnend gebrek aan geschikte woonruimte. Dat zelfde geldt voor sociaal economisch zwakkere groepen. Arnhem: ga niet alleen maar voor het grote geld!
Meer inspelen op gebruik (e)fiets. Scholing is de manier om uit de armoede te komen. Eisen stellen aan bijstand (vrijwilligerswerk)

meer inzetten op woongelegenheid voor jong volwassenen door nieuwe woonvormen toe te staan. Hierbij kan gedacht worden aan een boerderij, die niet meer als zodanig in gebruik is en waar de oorspronkelijke bewoners in het voorhuis blijven wonen (b.v. ouders of grootouders) en kinderen de stal of een opslagloods verbouwen tot een tweede woning. Daarbij kan de de kavel in kwestie ongesplitst blijven en is de belasting van het milieu minder dan in geval het een boerenbedrijf of paardenstal zou zijn gebleven. Voordeel is bovendien dat indien mantelzorg nodig is dit makkelijker gerealiseerd kan worden dan wanneer (klein) kinderen ver(der) weg wonen. Variaties hierop zijn volop te bedenken. Maar zijn in landelijk gebied door de abnormaal grote hoeveelheid regels niet tot nauwelijks mogelijk. Ook de gemeente Arnhem is in dezen niet erg geneigd om soepeler met regels om te gaan.
meer luisteren naar de inwoners en er wat mee doen want alleen luisteren heeft geen zin en daar heb ik weinig vertrouwen in
meer mee naar buiten treden om beter en meer te laten zien wat jullie voor de inwoners doen
meer mensen verplicht laten werken
Meer naar de bevolking luisteren, niet altijd vanuit de eigen partijportefeuille redeneren maar het grotere plaatje in ogenschouw nemen en daar visie en beleid op ontwikkelen
Meer natuur aanpoten. Meer handhaven
meer OV, minder verkeer in het centrum, meer ruimte voor fijne horeca in de woonwijken
Meer politie en handhaving in de binnenstad. Meer parkeergelegenheid in de binnenstad.
Meer politie op straat, grotere pakkans, minder softe aanpak, criminelen van de straat halen en minder gedogen. De inwoners zien dat de gemeente met linkse hobby's bezig is en niet met de inwoners. We MOETEN stelen in supermarkten om rond te komen. We MOETEN die schoenen bij de kledingwinkel stelen. We kunnen geen sportschoenen of een trainingspak om te kunnen hardlopen meer kopen van de gelrepas.De extremistisch linkse coalitie dwingt de gewone burger tot diefstal. 8 miljoen voor wegen versmallen8 miljoen voor snelheid verlagenen maar 5 miljoen voor energiearmoede... stel mongolen! 4e armste stad van Nederland en dan ONS geld verkwanselen aan onnodige hobby's. Op je neus gevallen! Verbazingwekkend dat er nog niet iemand met een pistool heeft staan zwaaien in de raadszaal.
Meer samenweken ipv tegenwerken.
meer sociaal denken en minder politiek en om geld denken
Meer sociale woningbouw.Mensen die overlast veroorzaken harder aanpakken.Mensen die een uitkering hebben en zeggen niet samen te wonen terwijl dat wel gebeurd de uitkering invorderen
Meer stadsnatuur, (eigen) stad-ov, regionale werkgelegenheid, vuurwerkverbod, meer ruimte wilde dieren, NIET bouwen in de Hes, cruciale wegen buiten Arnhem.
Meer zichtbaarheid in de samenleving brengen van veiligheid middels BOA's en politie.
Mensen die rotzooi in hun voortuin hebben liggen actief aansprekenHondenpoep Camera's bij afvalcontainers om illegale dump tegen te gaanIn achterstandswijken met regelmaat veegwagens
Mensen eigen verantwoordelijkheid laten zien en leren.
Mensen hebben t recht om te wonen, woonruimte hebben, er gaat te veel geld naar de gepamperde asielzoekers. Laat ze werken voor hun geld, waarom alles gratis? Onze eigen arme inwoners krijgen ook niets gratis.Overlast gevende asielzoekersâ€¦. Terug naar eigen land.Meer blauw op straat, blij met twee nieuwe wijkagenten in onze wijk.
Mensen in armoede steunen met kwijtschelding en waar mogelijk aanvullende middelen. Extra geld naar voedselbank, kledingbank en andere vormen van aanbod van noodzakelijke goederen. Voor wonen ruimere mogelijkheden bieden voor bouwen van woningen. Eventueel in eigen beheer of met erfpacht constructie
Mensen meenemen en zelf verantwoordelijkheid. Bijvoorbeeld zwerfvuil dat doen mensen zelf, aanpakken
Mensen met een uitkering zoveel mogelijk laten werken. Er zijn overal personeelstekorten. Ik begrijp natuurlijk dat sommige mensen wel willen maar niet kunnen.

Mensen uit de armoede helpen geeft hun eigenwaarde en zelfbeschikking terug en werkt door op allerlei andere thema's zoals gezondheid, leefbaarheid en verdeeldheid
Met harde hand criminaliteit aanpakken, wordt nu teveel gepamperd... nee dat mag je niet meer doen als er wat gezegd wordt... Luk op stuk en de stok er over heen (culturele aanpak, doen ze daar ook en dat werkt!)
Met name richten op leefbaarheid in alle facetten.
Migratie zorgt voor een groei waar we niet op zijn ingesteld als land, als provincie en als stad. Ik vind het prima om te groeien door migratie, maar dan moeten we ALLE faciliteiten (zorg, scholing, wonen, veiligheid etc) daar ook op afstemmen! We lopen telkens achter de feiten aan.
Mijn advies is om misschien minder woorden te gebruiken, maar meer daden! Meer daadkracht!
Milieu en leefklimaat, streng auto luw maken, verbieden van olie en gas motoren, binnenstad en buitengebied koploper worden van verdere verduurzaming van verkeer en vervoer. Arnhem eerste Electrische auto stad maken van Nederland in combinatie met Arnhem Groen Stad, Park Stad.
Minder (partijpolitieke) ruzie, meer oog voor samen beter
Minder bezig zijn met het klimaat, maar wel meer beveiliging en overzicht bij winkels. En zorgen voor de minderbedeelden!!
Minder bureaucratie, zoveel mogelijk iedereen "meenemen", democratische doortastendheid, stop met partijpolitiek hobbyisme, bij iedere maatregel dient de vraag "hoe te handhaven?" uitgebreid te worden beantwoord.
minder commissies en aanverwante clubjes, kijken wat de burger wil en niet je vriendje vragen
Minder de focus op grote projecten, maar meer voor de burgers
Minder ellenlange rapporten. Meer nieuwe dingen proberen. Problemen los je niet op door conservatieve beslissingen te nemen.
Minder externe bureau's inschakelen en meer de ambtenaren betrekken bij het oplossen van de problemen en vraagstukken. Immers, die hebben hier ook voor geleerd en zijn destijds op hun deskundigheid aangetrokken.
Minder geld besteden aan bv cultuur (focus filmtheater vond ik onzin in combi leegstand rembrand). Korenmarkt kan vriendelijker en gezelliger door meer groen. Rondweg arnhem is een verschrikking. Rijnkade kan wel een boost gebruiken
Minder geld uitgeven aan klimaat onzin maar daadwerkelijk investeren in werkgelegenheid, infrastructuur ect
Minder inzet op trekken van bedrijven en daardoor op nieuwe bewoners. Minder inzet op groei, maar meer op verbetering. Als het gaat om inclusieve samenleving: vergeet ook de blanke mannen uit de middenklasse niet of de vrouwen die (als voorbeeld) geen genderneutrale wc's willen. Anders is de samenleving nog steeds niet inclusief.
Minder over praten, meer doen
minder politiek en meer belang voor burgers behartigen
minder praten, meer doen
minder verkeer in de binnenstad en op uitvalswegen
Minder verkeer in de stad. Beter OV, parkeren buiten het centrum.
Minder verkeer, bij evenementen in Gelredome geen parkeer overlast in de omliggende wijken
Mn leefbaarheid, gezondheid armoede.
Mss eens een hele andere route in te slaan, als het beleid wat nu allemaal gevolgd word
N v t
n.v.t.
Na rato wordt gemeentelijke belastingen betaalt, de vervuiler betaald, meer geld naar het onderwijs, gratis kunst en cultuur voor iedereen. Gratis sport abonnement voor kinderen hun ouders die dit niet kunnen betalen. Geen auto's in het centrum van de stad. Meer vriendelijkheid naar elkaar
Nadenken en luisteren naar de bewwoners

Natuur: niet bouwen langs de noordrand van de stad, of eigenlijk uberhaupt niet meer bouwen. Woningnood: voer een normaal, inhoudelijk, op feiten en argumenten gebaseerd debat over het terugdringen van de bevolkingsgroei. Architectuur: stop de dominantie van architecten en geef de bevolking inspraak. Verdeeldheid in de samenleving: stop woke, stop progressieve framing en gescheld.
Neem adviezen goed ter harte
Neem burgerparticipatie serieus
Neem uw verantwoordelijkheid voor de toekomstige generaties. Investeer in de bestaande stad, pas deze aan en focus niet primair op nieuwbouw.
Neem verstandige keuzes.
neem ze mee bij jullie overwegingen
Niet alleen praten maar ook daadwerkelijk uitvoeren
Niet alles een beetje maar duidelijke keuze maken. Prioriteit aan Wonen voor senioren zodat doorstroming plaats vind en de starters ook een kans krijgen.
Niet alles kan, dus er zullen keuzes gemaakt moeten worden. Ga voor lange termijn en niet voor snelle succesjes
Niet alles tegelijk. Overal een beetje helpt niet. Maak een top 3 en maak die succesvol
niet altijd polderen....
Niet belangrijk wat ik vind, doe het meest aan de thema's die het meeste worden genoemd!
Niet bouwen in uiterwaarde, duurzame wijken, geen grote villa's, groen in plannen meenemen, minder bomen kappen
niet brandjes blussen maar lange termijn denken uitvoeren
Niet eindeloos overleggen maar doen!!
Niet het wiel opnieuw uitvinden
Niet huilen maar aanpakken en beter de stukken voorbereiden en en inlezen
niet in allerlei partij politieke voorkeur projectjes steken, maar in wat echt nodig of wenselijk is..
Niet laten bouwen in de polders, zoals in de Stadsblokken:Schaalvergroting door fusie met Renkum en Velp/Rozendaal
Niet luisteren naar commerciele lobbygroepen (projektontwikkelaars, de auto-lobby, horeca, de boeren) maar het algemeen belang laten prevaleren
niet lullen maar poetsen
Niet lullen maar poetsen
Niet lullen maar poetsen. Lang over alles blijven praten kost ook veel geld.Thema's zijn partijpolitiek overstijgendBij alles wat je doet kijk wat het betekend voor klimaat/duurzaamheid
Niet overdrijven, zorg dat de burgers begrijpen wat en waarom jullie iets beslissen, kom uit de ivoren toren
niet praten nu eens aanpakken en doen
niet te hoog grijpen maar blijf realistisch... dus geen voedselpretparkideeen zoals Ede
Niet te veel ad hoc besluiten Mario basis van gegevens uit de bredere samenleving
Niet te veel functies aan één gebouw/gebied etc. verbinden. Dus een park is een park en geen podium voor een concert. Duidelijk en overzichtelijk houden.
Niet te veel over debatteren maar direct aanpakken
Niet zoveel geld uitgeven aan dingen om te deugen en dat verhalen op de inwoners via gemeentelijke belastingverhogingen
Niet zoveel onderling discussiëren maar echte plannen maken en uitvoeren. Er wordt te veel gepraat in Arnhem weinig concrete plannen.
Niewbouw alleen nog maar duurzame gestapelde bouw, naast appartementen vooral beneden- en bovenwoningen. De grond is te duur om er maar een woning op te bouwen. Uitgangspunt aan architecten energieleverend ontwerpen, goed voor milieu, bestrijding woningnood en armoede.
nog meer sociale woningbouwveel aandacht voor jeu (onderwijs, maar dan wel onderwijs met vertrouwen geven (gebeurt veeeeeel te weinig!!

nuchter blijven, geen onzinnige modieuze dingen doen, wel stimuleren waar het kan, bv onderwijs, veiligheid
Om Arnhem leefbaar te houden, is het ook belangrijk te kijken naar de groep werkende mensen en niet alles te steken in armoede beleid
Om dit vanuit de menselijke maat te benaderen
Om ervoor te zorgen dat voorzieningen voor alle inwoners goed toegankelijk zijn, ook voor mensen met minder geld.
Om geld in het laatje te krijgen moeten er meer mensen naar Arnhem komen:De apartere winkels, musea en kunst, bijzondere gebouwen, CS en musis etc.Gewoon weer elk weekend iets bijzonders in de stad. Ijssnijden, standbeelden, modefestival etc.
Om zich daar echt voor in te zetten
Onderbouw de keuzes met goede wetenschappelijke rapporten en luister goed naar alle stakeholders. Baseer keuzes minder op gevoel en emoties, maar meer op feiten die wetenschappelijk onderbouwd zijn.
Onderhoud groen in de wijken en bestrijding van exoten en grasaar (zeer gevaarlijk voor honden).
Onderhoud groen kan beter
Onderhoud van groen moet beter. Veiligheid op de weg: brommers de stad uit.
Onderneem eens iets
Onderschat een aantal thema's niet
Onderwijs en woningbouw
Onderwijs is de toekomst van de stad Arnhem en Nederland. Milieu en klimaat is eveneens belangrijk voor de toekomst. Houtkachels zouden verboden moeten worden, slecht voor de gezondheid en de stank is niet te harden.Wat veiligheid betreft is het nodig dat iedereen zich veilig op straat kan begeven. Het lat open zijn van cafés draagt niet tot de veiligheid bij.
Onderwijs: start bij de jeugd, hoe vroeger je investeert, hoe beter het rendement.Stop met allerlei partijen op het onderwijs af te sturen waar ze iets mee samen moeten doen. Draai het om. Scholen zijn zelf in staat om met ouders te kijken wat nodig is aan andere partijen en ze kunnen hen zelf binnen te halen. Het verplichte 'samen' levert te weinig rendement op we onderwijs, kost veel tijd.Ga in gesprek met schoolbesturen wat ze concreet doen om het leraren tekort doen in de achterstandswijken.
Onderzoek alles en behoudt het goede
Onderzoek beter waar de inwoners behoefte aan hebben. Weg met prestigeprojecten van bestuurders.
onderzoek doen naar de doelgroepen in Arnhem en bepaal de behoefte van de doelgroepen. Op die manier pak je zaken gericht aan.
Oog houden voor leefbaarheid, er komen steeds meer zwakkere groepen/buurten in Arnhem. Verhouding tussen bevolkingsgroepen is in sommige wijken helemaal weg, veel parallelle samenlevingen die er alleen voor zichzelf zijn.
Ook in de stad moeten de mensen voorop staan.
open communiceren met de inwoners: heel goed luisteren: vervolgens prioriteiten stellen en daadkrachtige beslissingen nemen en die vervolgens open communiceren / toelichten!
Ophouden met huizen bouwen, Arnhem is vol !!!
Opletten hoe complex het is om een leuke stad te blijven.
Oplossing zoeken voor daadwerkelijke integratie voor iedereen.
Opnieuw: de menselijke maat terugbrengen in ambtelijk besluiten. Nu is alles bij marktpartijen of uitvoeringsorganen over de heg gekieperd en die verwijzen alleen nog maar "juridische kaders". Exit menselijkheid.
opschieten
Over het algemeen vind ik de politiek in Arnhem meer een negatieve uitstraling hebben dan een positieve. De nieuwe burgemeester is gelukkig een goede uitzondering, nu nog de leden van de politieke fracties.
overleg met burgers, participatie

Overleggen en zonodig terugkoppelen naar de inwoners
Overleggen met alle betrokkenen en vragen wat men nodig heeft, ook al voor er plannen worden gemaakt.
Pak alle drugsoverlast gevende pandjes aan in de stad. Er staan veel verpauperde pandjes in de stad. Daar wonen vaak mensen die drugs gebruiken en voor overlast zorgen. De wijken zie je achteruit gaan.
pak dat rigoreus aan, niet treuzelen en mbt verkeerscontroles op snelheid, voer ze zeer regelmatig uit, maak wegen oninteressant voor racerij, meer camera's, meer stoplichten etc.
Pak de regie rol
pak eens door zou ik zeggen, kijk naar Nijmegen hoe daar gebouwd wordt.
pak eens door, en lul niet zoveel, en schop die fascisten van fvd en pvv er uit
Pak eens een keer door!! Durf eens besluiten te nemen ook al zijn deze in populair
Pak het integraal aan
Pak misdaad aan en probeer polarisatie te voorkomen..heb respect voor elkaar en probeer dat weer in onze samenleving terug te brengen...
Pak nu eens door met projecten die al jaren op de tekentakels liggen en vind niet keer op keer het wiel uit.
Participatie vanaf het begin van de plannen. Betrek de burgers.
Passende goede huisvesting voor vooral ouderen en starters.
Per wijk in Arnhem bezien wat en waar van toepassing is en dan met een wijk initiatief actie te ondernemen. De resultaten moeten dan ook zichtbaar zijn en gecommuniceerd worden
Personeel is moeilijk te vinden. Bespaar kosten door gepensioneerden te vragen een deel van de werkzaamheden uit te voeren voor een kleine vergoeding.
Plannen voor Schaapsdrift zijn misdadig. Waarom zoveel bewoners zo lang in onzekerheid laten?
Politiek is niet je eigen carriére. Luister en kijk vooral ook naar goede ideeën van burgers.Stop met pamperen.
Praat meer met de mensen en minder over de mensen in de wijken. Praat niet alleen maar met de mensen die je kunt bereiken, maar probeer de mensen aan te spreken die minder te bereiken zijn. En stimuleer dat mensen meedoen, niet alleen arme mensen maar ook juist de mensen die het goed hebben.
Praat met bewoners hierover wat zij belangrijk vinden en zet de politieke belangen even aan de kant
Praat met de inwoners ipv er over. Reageer adequaat op de zorgen die inwoners delen via mails, telefoontjes maar ook tijdens de politieke avonden
Praat met mensen, niet óver mensen. Verlies alsjeblieft niet de gewone Arnhemmer, dat sociale cohesie wordt gered, verbeterd. Stel EISEN aan nieuwkomers m.b.t. integratie in de samenleving op gebied van onderwijs, opvoeding, werk.
Praat zelf met de mensen die ermee te maken hebben (en dan niet met niet representatieve wijkcomitees) in plaats van over die mensen.
Pragmatisch en in dienst van de inwoners.Stoppen met bezuinigen en geld uit te geven aan grotere cultuurprojectenz, en meer aan mkb & ondernemers.
Praktisch en concreet zijn.
Praktisch en minder aan controle en keurmerken
Praten met inwoners uit diverse lagen jong en oud
praten met mensen in plaats van over mensen !
Praten met vrijwilligers die het één en ander doen in de stad en in de stad wonen.
Prioriteit moet worden gegeven aan armoedebestrijding en leefbaarheid voor de opgroeiende jeugd, zoals boven aangegeven.
Prioriteiten leggen bij zaken die belangrijk zijn voor de meerderheid van de Arnhemse burgers en die uitdrukkelijk horen bij de verantwoordelijkheid van de lokale politiek. Dus wegblijven bij zaken die bij provincie en centrale overheid horen. Geen inkomenspolitiek als correctief beleid op de rijksoverheid en ook geen milieu politiek als alternatief op provinciaal beleid.

Prioriteiten opstellen
prioriteiten verschuiven, waar even geen regie noodzakelijk is zelfredzaamheid promoten.
Probeer de thema's, ook de de al eerder behandelde maar niet afgeronde te combineren en over meerdere verkiezingsperiodes te evalueren. Dus: houd de continuiteit over lange termijn vast!
Probeer een duidelijk, consequente lijn te trekken die tot spoedige actie leidt. Geen overmatig overleg of wisselingen van beleid.
Probeer in een geheel te kijken en niet in losse onderdelen van een aanpak. Bijv in de zorg, regiotaxi, en herinrichten van verkeer.
probeer je te beperken tot die onderwerpen waar je als gemeente daadwerkelijk invloed kunt hebben en probeer niet om "landelijke politiek" te bedrijven.
Probeer los te komen van de wens om alles altijd meer en te laten groeien. Daar profiteren een klein aantal mensen van ten koste van een grotere groep. En gaat ten koste van het milieu en de gezonde leefomgeving. Zoek een manier om die kloof te laten slinken en daarbij is het inderdaad zo dat de rijkeren het iets minder goed krijgen. Durf gewoon die keuze te maken, ze zullen het zelf niet doen. En klaag niet over geen betrokkenheid van inwoners bij politiek/verkiezingen als je diezelfde inwoners opzadelt met een woningdeal waar zogenaamd niet aan te ontkomen is en nu als drukmiddel gebruikt wordt om projecten erdoor te drukken. Op plekken in Arnhem waar de druk qua inkomens, bevolkingsdichtheid, (on)gezondheid al erg hoog is. Hoe kan het dat er op de Hoogkamp/Burgermeesterswijk e.d. zo weinig mogelijk is? Daar kan ook gesloopt worden.... En hoe kan het dat een terrein als bij de AKZO en Coberco nu al meer dan 20 jaar GEEN ontwikkeling heeft en op recente locaties zoals Gashouderskwartier, bij uitstek een plek voor dichte stedelijke bebouwing, zo'n Schuytgraaf achtige wijk komt terwijl er nu opeens op andere plekken gedwongen allerlei ingrepen gedaan moeten worden vanwege de woningdeal? Met welhaast onrealistische hoeveelheden woningen? Wees open en transparant daarover naar je bevolking. Zeg niet alleen dat je mag meepraten maar luister ook serieus. Laat je oren hangen naar je bevolking in plaats van naar de 'jongens met het geld'. Dan heb je ook geen onderzoek nodig naar waarom mensen niet komen stemmen.....
Probeer met goed geformuleerde (meerkeuze) vragen informatie op te halen bij de burgers. Zodat helder wordt wat ze werkelijk willen. In plaats van de thema's op te halen via publieke praat programma's en BN'ers. Neem meer zelf politieke verantwoordelijkheid in plaats van zaken uit te besteden aan externen en onderzoekscommissies.
Probeer niet te veel politieke stokpaardjes te volgen en zorg dat het betaalbaar blijft
Probeer niet te verzanden in details en regels, maar kijk naar het geheel en hou het efficient en doelmatig.
Probeer ook daar te investeren waar het het meest nodig is.
Probeer ook te luisteren naar mensen die zich niet laten vertegenwoordigen en zich luidkeels uiten.
Probeer te kijken in hoeverre beleid mogelijk effect heeft voor meerdere thema's. En geef beleid dat bijdraagt aan meerdere thema's voorrang op beleid dat slechts één thema vooruithelpt.
probeer weg te blijven van de managementcultuur, de zgn werkgroepen die praten maar niet-doen, de vele papierwinkel. probeer zaken pragmatischer in te richten. dit geldt voor alle thema's
probeer zo goed mogelijk de gelden te verdelen, want eigenlijk is alles belangrijk.
Problemen moeten in een vroegtijdig stadium worden aangepakt, vooral jeugd moet vroegtijdig gezien en geholpen worden om verantwoordelijke burgers te worden die zelf een goed toekomst perspectief hebben en weten hoe ze positief kunnen bijdragen in de samenleving door gezond te leven, goed voor het milieu te zijn en voor elkaar.
Qua woningbouw kunnen we volgens mij een voorbeeld nemen aan Nijmegen. Verder zou ik 'klimaat en milieu' niet in 1 adem noemen, want het zijn twee verschillende dingen. Tenslotte: 'verdeeldheid in de samenleving' is, net als inclusie, inderdaad wel een issue, maar dat los je niet op met 'softe' dingetjes zoals vlaggen of billboards. Dan wordt het al gauw zonde van het verspilde belastinggeld. Denk hierover dus goed na en verzin iets wat echt zoden aan de dijk zet.
Raadpleeg echte kennisdeskundigen omtrent deze thematiek: dat zijn zeker niet persé ambtenaren!

Raadpleeg experts
Realistische aanpak. Dromen en denken is mooi, maar het gaat om doen!
Reserves aanspreken. Nu noodzaak te investeren
Richt je in je beleid niet alleen op de speerpunten uit de verkiezingsprogramma's van de coalitie, maar zorg ervoor dat je als B&W ook oog en oor hebt voor de mening van anderen. Dat vergroot het draagvlak in de stad.
Richt je op de oorzaken aanpakken en minder op uitkomsten proberen te veranderen.
Richt je op kracht ipv focus op dat mensen zich buiten gesloten voelen laat ze bijdragen aan het geheel en niet als uitzondering
Richt je op lange termijnbeleid en niet op het plakken van kortdurende pleisters.
Richt je op lokale zaken, die niemand anders doet. Armoede, duurzaamheid, onderwijs zijn al nationale / rijks onderwerpen, daar hoeft een gemeente niet met extra beleid overheen te gaan.
richt u eens op de sociale klassen met minder geld ipv zoveel mogelijk voordeel creeren voor mensen en bedrijven die al rijk zijn.
richten op doorstroming in de woningmarkt. niet alleen grote yuppen woningen laten bouwen. waar projectontwikkelaars veel geld mee verdienen. recreatieve fiets en wandelvoorzieningen langs de rivier beter ontwikkelen. de rivier toegankelijker maken.
samenhang in de beleidsthema's: armoede en leefbaarheid, is dat niet een thema waar dezelfde kwesties aan ten grondslag liggen en deels dezelfde oplossingen? samenhang (alignement) bestuur en ambtenaren: als ik een ambtenaar vraag wat de belangrijkste thema's zijn uit het sociaal domein, krijg ik geen antwoord maar wordt ik doorverwezen naar de plannen per wijk. Het zo helpen als elke ambtenaar iets zegt wat houdt snijdt ipv deze doorschuif-tactiek. Noem gewoon voor 2 -3 wijken de thema's zodat we in gesprek raken en er iets gaat stromen. Nu loopt het dood.Ik ervaar nog te vaak reactie van ambtenaren gebaseerd op 'kan niet', er kan echt veel meer dan je denkt en bovendien moet je soms ook dingen die niet lijken te kunnen of waar de tijd nog niet rijp voor lijkt te zijn om überhaupt iets op gang te krijgen.
Samenwerken en niet tegenwerken. Helaas zit er altijd een Droeftoeter in de Raad, loop NOOIT weg. Ga zijn/haar gezeur met goede argumenten onderuit halen.
samenwerking regiobeslissingen durven nemengeen discussies over zaken waar gemeente geen invloed op heeft.
Samenwerking tussen diverse culturen
Scholing en begeleiding van werklozen zodat ze weer kunnen voorzien in hun eigen behoeften.Niet alleen maar nieuwbouw, maar ook verbetering van de sociale huurwoningen in de achterstandswijken.Goede huisvesting van onderwijsinstellingen.
Schuif de problemen niet door naar andere straten of wijken, maar kom met een alternatief. Wanneer er parkeerplaatsen geschrapt worden, moet de autoverkeer ook ontmoedigd worden. Alles eenrichtingsverkeer en auto te gast in woonwijken. Zorg dat voetgangers en fietsers meer ruimte krijgen in combinatie met groen, zodat het ook een positief effect heeft op gezondheid. In huidige plannen worden er wel parkeerplaatsen geschrapt, maar blijft de auto leidend in het straatprofiel. Ruimte van de voetganger gaat ten kosten van groen.
serieus bestuderen
Serieus naar kijken, ook kleine stappen zijn de moeite waard
Slagvaardigheid en doen in plaats van alleen maar praten en eindeloze burgerparticipatie initiatieven.
Sloopregeling benzinescooters (die zorgen voor extreem veel luchtvervuiling en lawaai). Meer bomen, groene daken, minder steen (tegen opwarming). Autoluw centrum (leefbaarheid). Zorgen voor elektrische taxi's (ipv een rij stationair walmende diesels).
snel doorpakken
Snellere besluitvorming, indien mogelijk.

Sport en bewegen hoger op de politieke agenda!Sport (en bewegen) komt in de vorige vraag bijvoorbeeld niet expliciet terug. Voor mij exemplarisch dat dit onderwerp niet als speerpunt wordt gezien.
Sta niet toe dat er alleen maar dure woningen worden gebouwd. hou de verhoudingen op dat gebied in de peiling.
steek geld in armoedebestrijding want armoede is begin van uitsluiting en niet meer meedoen naar (jeugd)overlast en criminaliteit. En aanpakken armoede verkleint tweedeling. College is m.i. al goed bezig met Gelrepas en zeer goedkoop openbaar vervoer voor minima.
Stel burger en natuur centraal, meer focus op gezondheid en leefbaarheid door investeren in lopen, fietsen, buitenspelen en (urban) sport.
Stel duidelijke doelen op en ga met de bewoners in overleg hoe de doelen te bereiken. Breng ook in deze overleggen experts mee: sommige ingrepen zijn niet intuïtief maar werken wel. Maar de oplossingen moeten uiteindelijk door de bewoners en eventueel de winkeliers gedragen worden.
Stel het algemeen belang boven het partijpolitieke belang.
Stel het stadsbelang boven het eigen (partij-)belang
Stel prioriteiten en kijk als bestuur naar onze mooie stad zelf zonder het partijbelang op de eerste plaats te laten komen. Het gaat om de stad en niet de partij waar u lid van bent!
Stem de behoefte per wijk af.
Stop eens met al die eilandjes waarop iedereen lijkt te werken en ga inventariseren waar dit soort onderwerpen samenkomen en pak het dan in zijn geheel aan. vb: armoede leidt tot meer ziekte/zorgmijding en dus kosten. Gevaarlijke verkeerssituaties leiden tot meer ongelukken en dus kosten.
Stop met de onzin uitrol van de gender onzin het is schadelijk voor vele jongeren die toch al niet stevig in het leven stonden. In mijn werk hoor ik steeds meer schrijnende verhalen voortkomend uit de inclusie en gender woke agenda
Stop met de overdreven aandacht voor klimaatverandering en inclusiviteit en focus op oude, nog steeds iet opgeloste problemen van een stad.
Stop met denken dat we een metropool zijn en pak de provinciestad problemen aan. 80% van de duur bedachte plannen gaan toch uiteindelijk de vuilnisbak in omdat deze niet haalbaar blijken. Zoals de plannen die er ooit waren tussen station en de Rijn. En nu de huidige plannen om woningen te bouwen in Noord waar weinig auto verkeer bij hoort, 'Want we maken er goede OV'. maar we weten allemaal dat deze na 10 jaar weg bezuinigd wordt. Zorg voor betere doorstroom van het bestemmingsverkeer. Zorg voor sociale woningbouw waar mensen ook hun auto kwijt kunnen (b.v. alleen al omdat veel van deze mensen een bestelbus van het werk mee heeft).
stop met uitbreiding. er staan genoeg huizen in arnhem.
Stop plan snelheidsverlaging autoverkeer, die levert alleen maar meer vervuiling lucht op....
Stop spenderen miljoenen aan Cultuur, grote schande!
Stoppen met kappen van bomen en stoppen met verdere uitbreiding van asiel opvang
Streven naar gelijke kansen
succes!
Te veel onderwerpen om daar een overkoepelend advies over te geven
teams leefomgeving moeten eigenlijk teams leefbaarheid heten. zij moeten veel meer actief en aanwezig zijn in de wijk en de communicatie verzorgen naar de inwoners. Nu weten wijken van niets
terug naar betalend afval weg gooien in de ondergrondse containers het heeft namelijk niets geholpen door het vrij te geven maar er moet wel meer controle zijn en strengere boetes
terughoudend zijn met dwangmatige inclusiviteit en voer serieuze kosten-batenanalyses uit bij milieu- en klimaatprojecten.
Toch investeren in duurzaamheid en natuur

toelichting op antwoorden:woningbouw vind ik belangrijk om in te investeren als het gaat om duurzaam bouwen van kleine huizen in bestaand gebied. Dus niet in groene gebieden en geen kasten van huizen, dat kan gewoon niet meer in deze tijd vind ik. We moeten samen delen dus een " gewoon" huis is goed genoeg, ook voor de rijke inwoners- onderwijs vind ik wel belangrijk maar ik dacht dat dat door anderen betaald wordt niet door de gemeente. Als de gemeente daar wel een rol bij heeft zou ik belangrijk ipv neutraal invullen. Maar dan zeker geen geld investeren in schoolreisjes naar buitenland e.d.
toezicht verbeteren BOA's
twee keer nadenken over de gevolgen van een beslissing
Uit onderzoek (Atlas van afgehaakt Nederland) blijkt dat er een correlatie is tussen de betrokkenheid van de burgers bij de (lokale) politiek en sterke sociale structuren. Daarom lijkt het mij erg belangrijk om bestaande structuren en sociale verbanden die er bestaan in de wijk te herstellen en te versterken. Het voorkeursrecht van de gemeente op de aankoop van woningen in een wijk als Schaapsdrift staat volgens mij haaks op de wens van de bewoners. Dit soort acties brengt onrust onder de bewoners en zou ertoe kunnen leiden dat ook die mensen het vertrouwen en de betrokkenheid bij de lokale politiek zouden kunnen verliezen. Het lijkt mij daarom goed om dat beleid te verlaten en opnieuw met die bewoners in gesprek te gaan
Uiteindelijk zijn veel van deze thema's belangrijk. Ik zou er dan voor kiezen veel tijd en energie te steken in onderwijs aan onze kinderen en een veilige omgeving waarin we met respect voor elkaar op kunnen groeien.
Vat dee koe bij de horens , en luister ook!
Veel belangrijke zaken, dus het geld moet verdeeld worden.
Veel belangrijke zakenPrioriteiten stellenNiet uitstellen en teveel pratenGoed kijken naar de resultatenNiet alleen achter het bureau
Veel meer aandacht voor de verloedering van de achterstands wijken. Het stapelen van migranten in 1 wijk loopt vreselijk uit de hand.
veel meer de wijken in. Echte dialoog met burgers.
Veel meer inzetten op leefbaarheid, onder meer door de auto's uit de wijk te halen. Meer speel- en leefruimte in de straten
veel meer sturen op effectiviteit van het ingezette beleid. doelen omzetten in effecten die te meten zijn. dat is meer dan alleen kwantitatief op de financiën.
Veel samenwerken
Veel slagvaardiger handelen ipv eindeloos partijpolitieke discussies. De nood is daarvoor bij teveel inwoners te hoog.
Veel tijd aan besteden.
Veiligheid
Veiligheid heb ik als heel belangrijk gekwalificeerd. Ik bedoel dan de aanpak van ondermijning/ drugshandel etc. Niet de auto-inbraken en de reguliere criminaliteit.Ik zal wel een van de weinige zijn die woningbouw als zeer onbelangrijk heeft gekwalificeerd maar wanneer houden we op met alles vol te bouwen? Als we moeten bouwen dan de hoogte in. Er blijft geen vrije ruimte meer over en alle systemen lopen vast. Het is heel nobel om mensen op te vangen maar we zitten aan onze max. Meer woningbouw is meer verkeer, meer druk op de zorg, meer onderwijs, meer beroep op de publieke voorzieningen, meer spanningen, minder tolerantie, meer eigen culturen, meer stikstof, meer milieuproblematiek. Wanneer gaan we het taboe benoemen? Nld is van 11 miljoen mensen in de jaren 80 naar 18 miljoen mensen gegroeid in 2023. Neem deze waanzinnige data tot u. De problematiek van de vergrijzing is een probleem van 1 generatie. Daar moeten we ons op voorbereiden dan een nog groter probleem creëren voor de toekomst. Die opdracht heeft u als college en niet alleen de aankomende 4 jaar.
Veiligheid in en om de stad Arnhem!!!

Verbinding in de samenleving, vertrouwen in de overheid vind ik erg belangrijk. Thema's waar lastig invloed op uit te oefenen is. Zeker niet alleen met een zak geld. Beloftes waarmaken, snelheid in handelen en zichtbare resultaten zijn dat wel.
verdeel de aandacht. ook over de wijken waar het niet zo goed gaat.
Verdeeldheid in de samenleving wordt steeds groter. Het is belangrijk om in het onderwijs dit op een positieve, adequate manier aan te pakken. Jongeren inspireren om positieve keuzes te maken en ze leren hoe ze elkaar op foute beslissingen kunnen aanspreken zorgt voor een verantwoordelijke generatie die zorg draagt voor zichzelf en elkaar.
Vergeet bij al die thema's niet de grote groep met middeninkomens. Niet alleen aandacht voor lage inkomens groepen en de groep met een bijstandsuitkering.
Vergeet ook de ouderen niet
Vergroen de stad en pak armoede aan.
Verhuurders van panden met meerdere kamers in 1 gebouw, proberen aan te pakken, juridisch onmogelijk maken
Verkeersveiligheid hoog op de agenda en actieplan opstellen om te kunnen doorpakken en dit ook bewaken.
Verleen niet altijd vergunningen die tot resultaat hebben dat er evenementen de overhand krijgen op ons mooie groen en dieren.
Verminder aanzienlijk het doorgaand verkeer door het Arnhemse centrum
Verplicht werk/scholing/heropvoeding voor overlast jongere. Bijv. Schoonmaken wijken en sociaal werk ouderen helpen boodschappen ect.
Versterk het buurtwerk, luister naar de inbreng en initiatieven en kom als gemeente je 'eigen' afspraken na. Zorg voor handhaving ervan.
vertrouwen winnen bij de inwoners is soms oud zeer uit het verleden oplossen, of het nou om woningbouw en de verkoop van sociale huurwoningen of een biomassacentrale gaat, er is een langetermijnvisie nodig. Zorg dat er ruimte en tijd voor de leden van het college en is om zich te verdiepen en in te lezen in de onderwerpen!
Verzin en bouw dingen waar de gewone man wat aan heeft, niet zo', gesubsidieerde blokkendoos op de markt
VISIE! Denk eens niet in periodes van 4 jaar!
Voldoende mensen om dit te monitoren
Voldoende werkgelegenheid in de regio icm de juiste huisvesting is de basis voor de stad. Van daar uit verder bouwen
Volg de uitgangspunten van de provincie Gelderland: gezond, schoon, veilig en welvarend. Dan heb je alles te pakken wat past bij een stad als Arnhem. Dat creatieve cachet, het groene stadspark, en een stad waar mensen wÃ-llen wonen, werken en recreëren.
Volg niet de SDG's.Dit willen uiteindelijke precies het tegenovergestelde als resultaat.Dus Armoede bestrijden = afhankelijkheid kwekenOnderwijs verzorgen = verlichte indoctrinatieWoonruimte creëren = mensen uit hun huizen zetten of berichten vreemdelingen in huis te nemen.Werkgelegenheid = verplichten geestdodend werk te doen.
Vooral doorgaan!
Vooral inzetten in directe praktische toepassingen om mensen aan het werk en in beweging te krijgen, geen nieuwe overlegorganen of organisaties.
vooral kijken naar mogelijkheden voor mensen(al dan niet met kinderen) met weinig inkomen
Vooral op grote lijnen richten: in de gemeenteraad nu vooral incidentenpolitiek met aandachttrekkerij zonder brede en structurele visies. Meer naar efficiency van maatregelen en te besteden geld kijken. Beleid niet te vaak aanpassen aan de waan van de dag, omdat veel projecten over vele jaren lopen.
vooral openstaan voor ideeen en voorstellen van een partij zoals Forum voor Democratie. Is in Arnhem vertegenwoordigd door zeer belezen en intelligente mensen!

Voorkom verdere verloedering van wijken! Hou groen op orde, herstel straatwerk en neem initiatieven van burgers aan voor verfraaiing van hun wijk !
Voorrang geven aan woningbouw, zodat jonge mensen weer kans hebben op een huis
Vorm groepen met mensen uit de gemeente. Laat hen inspraak hebben. Probeer diversiteit te creëren in de werkgroepen. Mensen uit de stad, uit de buitenwijken, mensen wonend in bovenbouw. Verschillende leeftijden etc.
Vraag burgers naar hun mening en communiceer de resultaten
Vraag per wijk aan welke woningenbehoefte is. Van onderaf beleid bepalen.
Vragen van burgers beantwoorden
Waarschijnlijk hoort u zelf bij de elite van Arnhem en woont voornamelijk in de mooie gedeelten van Arnhem Noord, maar denk vooral ook aan de mensen die het minder hebben en vergeet Arnhem Zuid niet. Wanneer er sociale woningbouw bij moet, sla Malburgen dan een keer over en ga kijken of er plek is in Schaarsbergen of in andere goede wijken van Arnhem Noord.
Wanneer we thema's als duurzaamheid, cultuur, onderwijs en leefklimaat aanpakken wordt de stad van zelf wat veiliger.Zorg voor kleine voedselbossen in parken en openbaar groen, zodat het openbaar groen ook bruikbaar wordt voor de burger, en de inwoners er zelf beter voor zullen zorgen
Wateropvang
we worden ouder dus meer op in spelen
Weeg af waar de problemen het grootst zijn en maak de verdeling dan naar rato
Weeg goed af waar de meeste mensen baat bij hebben en wat de stad op lange termijn vooruit helpt.
Wees aardig voor elkaar.
Wees begripvol en lief voor elkaar. Iedereen heeft een mening waar over gedebatteerd kan worden, neem elkaar daarin serieus en luister werkelijk naar wat de ander te zeggen heeft. Wees respectvol!
Wees bescheiden over wat je kunt, maar ambitieus is wat je doet. Stuur op impact en resultaat, niet op wensdenken.
Wees flexibeler en zie kansen in tijdelijkheid en experimenten!Arnhem heeft de kunstacademie en profileert zich als culturele (mode) stad maar bv Nijmegen is op dat vlak verder dan Arnhem. Laat het KAN gebied elkaar versterken: Arnhem veel meer kunst/cultuur/broedplaatsen (ArtEz), recreatie (zoo, openluchtmuseum, poppodia etc) Nijmegen heeft de ijsbaan, de Universiteit en de vierdaagse.
wees transparant in je keuze en zet het weg in tijd - niet je beleid weer omgooien naar iets anders - stuur een standvastige koers
Wees zuinig op de recreatie mogelijkheden in het buitengebied.Voorkom Posbanktaferelen in Schaarsbergen.Door te veel toeristen gaan flora en fauna achteruit.
welk advies er ook zal worden gegeven door de burger, de verborgen partijprogramma's zijn belangrijker. Cynisme? Ja
Weloverwogen keuzes maken die voor de lange termijn gelden en niet laten leiden door de waan vd dag van de media.
Welzijn en activiteit van bewoners
Werk aan de verborgen armoede zowel met ondersteuning voor opleidingen (zodat men meer kans maakt op de arbeidsmarkt) als met een ruimhartige schuldhulp. Geef mensen echte oplossingen en begeleiding. Dat vergroot de kans dat ze er uit komen. En in het kielzog zal gezondheid en sociale veiligheid ook verbeteren. (hoop ik).
Werk een fatsoenlijk werkgelegenheidsbeleid uit samen met Nijmegen (KAN). Haal bedrijvigheid terug, zorg vokr een goed vestigingsklimaat.
werk intersectoraal: zoek de synergie tussen de thema's: scholing voor jongeren koppelen aan werkgelegenheid: sociaal combineren met groen. Win-win combinaties maken. Investeer in lange termijn winst: duurzame energie, jongeren, inclusieVermijd luxe projecten
Werk met langetermijnvisies
werk samen met de bewoners van de stad

Werk samen met groepen uit de bevolking om mee te helpen aan de veranderingen. Zo maak je het echt een thema voor de burgers en heb je directe feedback. Wees open en duidelijk wat er gedaan wordt. Transparante overheid is een must.
Werk zoveel samen met burgers
werkelijk luisteren naar mensen met problemen, maatwerk leveren bij probleemoplossen, minder bureaucratische regels en ambtenaren inzetten om problemen op te lossen
Wie wijst naar een ander, richt altijd gelijk drie vingers op zich zelf dat zegt voldoende. De huidige richting die onze maatschappij al 15 jaren voert, zal alleen polarisatie en onevenwichtigheid in gedrag en vergroting van inkomensverschillen in de hand werken. Ik zou het in het huidige klimaat niet beter, noch slechter kunnen doen. Deze constatering is al jammer genoeg om zo vast te moeten leggen.
Wijk voor wijk te beginnen met de binnenstad
Wijkgerichte aanpak, meer handhaving.
Wijsheid en een flinke lobby in Den Haag, er moet meer geld naar de buiten randstedelijke gebieden komen.
Wijsheid. Al mijn wensen invullen is helaas niet mogelijk.
WMO -> zorg dat je een ziektegericht aanpak hebt voor mensen die nog niet met pensioen zijn. Bijv. jongere mensen met een spierziekte en vooral ALS. Voor hen valt al vaak een inkomen weg en hebben het al zwaar genoeg. Omarm het landelijk hulpmiddelenbeleid en het normenkader dat door de VNG is opgesteld. Stel per patiënt een budget beschikbaar en zorg dat ze niet voor elke aanpassing weer moeten aantonen dat ze ziek zijn. En bedenk de meeste hulpmiddelen zijn gewoon door te geven aan de volgende patiënt. Een unit kun je in de tuin plaatsen en na 3 jaar gewoon bij de volgende in de tuin zetten. De kosten moet je niet aan de patiënt relateren maar aan de levensduur van het hulpmiddel.
Wonen en armoedebestrijding zijn voor mij de belangrijkste thema's voor de aankomende periode.Klimaat is zeker belangrijk maar ik denk dat er op dit moment meer behoefte is aan woningen dan aan een vervallen parkeerplaats voor groen.Het verschil tussen rijk en arm wordt steeds groter. Je ziet het zelfs aan de bouwprojecten in de stad. In Noord (behalve presikhaaf) worden bijna geen sociale of betaalbare woningen gerealiseerd. In Zuid wordt één van de weinige groene stukjes (Monchyplein) vol gegooid met sociale of betaalbare woningen. Noord is groen, Zuid wordt steeds grijzer (door de stenen).
Woningbouw
Woningen bouwen voor ouderen.Doorstroming bevorderen.
wordt het eens een keer eens zonder geruzie
Wordt toch niets mee gedaan
Ze luisteren toch niet
Zet er eens SAMEN de schouders onder. Stap over politieke verschillen heen.
Zet groen niet altijd helemaal bovenaan maar maak echt integrale plannen. Laat wethouders over eigen portefeuille heen kijken. Maak niet alles kapot voor ondernemers, deze heb je ook nodig voor een stad in balans.
Zet in op arme wijken, investeer in onderwijs
zet in op klimaat en leefbaarheid
Zet mensen met uitkeringen aan het werk en ondersteun bij schulden
Zich vooral te richten op de probleemwijken (slecht geïsoleerde huizen) en de mensen die leven in armoede (of geen woning hebben, daklozen / vluchtelingen)
Zie bij bezuiniging, meer doen, minder uitgeven aan rapporten, meer aan doen en actie
zie de vorige vraag!!
Zie vorige vraag
Zit de woningcoöperaties achter de broek met echte keiharde afspraken. Ze beloven veel , maar doen weinig concreets

Zodra de zorg, het onderwijs, werkgelegenheid en beachikbaarheid van woningen ruim voldoende is, krijg je een samenleving die klaar is voor de toekomst én het heden, waarbij de rest daarna (vanzelf) kan volgen.
zoek de synergie tussen de beleidsterreinen
Zoek met de verschillende politieke partijen en bedrijven naar de overeenkomstige of bindende factoren op deze gebieden en ga daar samen mee aan de slag.
zolang er armoede of weinig te besteden is , kan niet iedereen van cultuur genieten, dus dit eerst aanpakken.
zorg dat Arnhem beter bereikbaar wordt, ga samen met provinciale en landelijke overheid de files rondom Arnhem aanpakken.
Zorg dat Arnhem een nog mooier wordt, zodat de Arnhemmer trots is zijn stad, en er zorg voor draagt dat het zo blijft
Zorg dat Arnhem veel bereikbaarder wordt. Er hoeft maar iets in de omgeving Arnhem te gebeuren en heel Arnhem staat vast. Dit kan toch niet voor een "grote" stad!
zorg dat bewoners zich ook meer verantwoordelijk voelen voor hun eigen daden: meer zelf redzaam worden en aanpakken naar mogelijkheden. Iedereen draagt bij aan de stad (niet alleen financieel) maar ook naar inzet
zorg dat de minder bedeelden mee kunnen draaien in de samenleving
Zorg dat de stad schoon, heel en veilig is
Zorg dat de verdeling van woningen er niet voor zorgt dat de achterstandswijken veranderen in getto's. Het huidige systeem draagt bij aan achteruitgang, omdat je alle lage inkomens bij elkaar zet. De overheid moet beseffen dat hoogopgeleiden in sociale huurwoningen en lagere inkomens in de duurdere huurtoeslagwoningen wel zorgen voor een betere verdeling van je inwoners. En een betere doorstroom. Deze twee soorten huurders kunnen nu geen kant op en zullen dus niet verhuizen, omdat ze er op achteruit gaan in woongenot.
Zorg dat er een minder groot verschil komt tussen arm en rijk onder de bevolking van Arnhem
zorg dat er in ieder geval niet bezuinigd wordt op deze thema's en verdeel de beschikbare budgetten goed over de verschillende belangrijke thema's
Zorg dat het gemeentebestuur gemeenteraad er voor de burgers komt en niet hun eigen zaakjes via de gemeente raad uitspelen.
zorg dat het leefbaar en inclusief blijft
Zorg dat je echte deskundigheid in het ambtenaren apparaat op orde brengt en houdt. Je fundament is de deskundigheid, zonder fundament geen stevig huis.
Zorg dat maatregelen nivellerend werken en in alle gevallen: de vervuiler betaalt.
Zorg dat mensen met concrete zaken aan de slag kunnen om een positieve toekomst met of zichzelf of met een ondernemen kunnen gaan opbouwen in de stad.
Zorg dat mensen verdraagzaam worden en iedereen in zijn/haar eigen waarde laat. Je mag verschillend zijn!
Zorg dat we trots zijn op onze stad en daarnaast, zorg dat we opvallen. Ik zie de verloedering en verwaarlozing in de binnenstad toenemen. Veel panden staan leeg en de mensen zien er onverzorgd uit.
Zorg voor betere handhaving van de bestaande regels en afspraken. Neem actiever de regie in de woningbouwopgave en faciliteer snel nieuwe initiatieven daarvoor. Probeer lange termijn te denken en steek daar energie in, in plaats van symboolpolitiek en korte termijn populisme.
Zorg voor consequent hanteren van een goede visie en blijf uit handen van partijen die slechts uitzijn op winst, zoals projectontwikkelaars. Luister ECHT naar wat de burgers willen.
Zorg voor draagvlak bij grote veranderingen. Bij bezuinigingen eerst kijken naar onnodige kosten in de procesgang en niet de voorzieningen. Stel de burger centraal, kan iedereen meedoen?
Zorg voor draagvlak binnen de doelgroep. Men moet wel echt met de maatregelen geholpen zijn.

Zorg voor een beter ondernemers klimaat, zodat er meer banen ontstaan, en mensen zich zelf kunnen bedruipen. Dat is beter dan mensen aan het infuus van subsidies, voedselbanken of andere armoede-bestrijding. Maak mensen weerbaar en zelfstandig ipv ze afhankelijk te maken.
Zorg voor een bredere samenhang door de initiatieven die er zijn goed te ondersteunen, zonder de hele zware lasten van verantwoording, door bv de boekhouding onder te brengen bij een share service centrum, wat het ook werkelijk kan en doet,
Zorg voor een positieve prikkel om gedrag van inwoners te veranderen. Geef bijvoorbeeld docenten, politie, verpleegkundigen gratis gas en Electra. Dat is aantrekkelijk voor de werkgelegenheid voor deze super belangrijke thema's (onderwijs, gezondheid, veiligheid).
Zorg voor gezonde en goede schoolgebouwen, zorg dat er alleen gezond eten te koop is in schoolkantines
Zorg voor voldoende handhavers, en geef handhavers meer bevoegdheden.Treed daadwerkelijk op tegen deze wanorde in de maatschappij.
zorg voor voldoende parkeerplaatsen ivm werken want het geeft mensen meet vrijheid om bv in ploegendienst buiten de stad meer te kunnen werken zodat men voldoende geld heeft om te leven. Stop al die eeuwige zeer kostbare pilots en projecten en externe bureaus wiens adviezen kant noch wal raken en zo de prullenbak in kunnen. Ga met alle Arnhemmers in gesprek , ook de niet dominante die meerderheid zijn, stop de vreselijke dictatoriale censuur die iedereen bang maakt om nog deel te nemen en laat ons allemaal vrij spreken!!! Dit is bijna de helft van de stad die nu niet mee mag praten, die zich af aan het scheiden is omdat ze door jullie geen keuze meer hebben, er mag van jullie maar een verhaallijn zijn terwijl wij juist fantastische ideeën hebben die wel zinvol zijn, en gebaseerd zijn op de grondwet namelijk dat iedereen mag doen, terwijl jullie beleid een richting is, opgelegd is en iedereen die anders denkt buiten sluit. Als jullie opletten zie je dat iedereen die maar kan de stad uitvlucht!!!
Zorg voor zichtbaarheid op straat en geef boa's/politie etc meer bevoegdheden
Zorgdragen voor evenwichtig beleid.
zorgen dat de financiën en middelen op de juiste plaats komen en controleren
Zorgen dat het geld goed terecht komt.Letten op oneigenlijk gebruik
zorgen voor uitvoering ervan op korte termijn en met eenconcreet plan van aanpak, zonder eindeloze discussies over de inhoud en allerlei commissies
Zorgvuldige afweging maken, die ook nogeens binnen het budget vallen en de I Wonersh niet onnodig met belastingverhogingen opzadelen.

9 Heeft u nog een advies voor het college als het gaat om de opvang van kwetsbare inwoners en/of de spreiding van betaalbare en dure woningen over de stad?

Wees transparant op alle feiten. Als er, ondanks zorgvuldige planning en participatie, overlast is acteer snel en direct. Verleen geen tijdelijke vergunningen als smeerolie. Wees duidelijk en schuif niet door naar de toekomst. Pak overlastgevers hard aan. Kortom: wees een betrouwbare overheid voor iedereen, nu en straks.
Iet alleen inArnhem-Zuid. Ook in de zogenaamde betere wijken kan meer opvang plaats vinden
Naast meer duurdere woningen in de "arme" wijken te bouwen ook meer sociale woningbouw in de duurdere wijken zoals de Hoogkamp etc.
...ik vraag mij af hoe in bijvoorbeeld de wijken Alteveer, Hoogkamp, Molenbeke, Angerenstein dit soort opvang gerealiseerd zou kunnen worden: worden er daarvoor woningen gekocht door zorginstellingen, de gemeente, ...?
Kwetsbare' inwoners spreiden klinkt sympathiek, maar dat is het niet omdat je veilige wijken onveiliger maakt. Dit moet sowieso altijd maatwerk zijn omdat niet iedere 'kwetsbare' hetzelfde is. Jezelf een doel stellen of quota opleggen zou heel onverstandig zijn. Wat woningen betreft: bouw betaalbare koopwoningen voor Arnhemmers overal door de stad. Dan neemt de welvaart vanzelf toe.
Aan bestaande bouw is niet veel te veranderen, zorg dat in de nieuwbouw afstemming komt

Aan de slag, en start dan in de DURE wijken! Geen betaalbare woningen slopen zodat er midden en hoog segment voor in de plek kan komen maar andersom denken!
Aankoopbeleid van woningen aanscherpen. Er moet een binding met de stad zijn. Wonen in Arnhem en werken in de Randstad is een combinatie die niet meer zou moeten kunnen.
ADoor falend beleid van vele jaren van de overheid zijn er teveel kwetsbare personen in onze stad die ervoor zorgen dat de veiligheid en leefbaarheid in de stad onder druk komen te staan. politie heeft er een hoofdtaak aan. We zullen weer meer moeten investeren aan preventie. Een goed initiatief was het op maat kwijtschelden van schulden. Daarmee voorkom je dat mensen zodanig in de problemen komen, dat zij als maar verder in de vernieling geraken.
Advies over opvang voor kwetsbare inwoners? Sorry hoor: maar als ik alleen hier in de wijk Vredenburg kijk wat er allemaal opgevangen word! Asielzoekers, drugsverslaafden, moeilijk opvoedbare kinderen, woonwagenbewoners. Ouderen mogen het zelf oplossen, en mijn kinderen zijn verplicht om te sparen voor een koopwoning, omdat ze voor verhuur niet meer in aanmerking komen! Voorlopig tot 30 jaar wonen ze nog thuis.. En dan moet ik advies geven? Nou, zet maar een rem op de opvang! En als ik dan kijk hoeveel ruimte er nog is in Arnhem-Noord.. Ga daar bouwen... En maak het betaalbaar. Bied oudere, alleenstaande woninghuurders die een eensgezinswoning hebben, een vergelijkbare woning aan, die kleiner is. Er kan dan weer een gezin in dat vrij gekomen huis komen..Arnhem-Noord zitten zoveel oudere huurders, die alleen in een 1-gezinswoning wonen.. Maar die heel graag kleiner zouden willen wonen.. Is dat niet wat jullie willen? Bied die mensen dan een alternatief
Advies over spreiding: moeilijk en moeizaamâ€¦.
afhankelijk van het soort kwetsbare inwoners. meer kleine spreidingen in plaats van 1 grote plek
Alert bliven
Alle mensen zijn mensen, de kwetsbare verdienen extra aandacht
Alle nieuwbouw in het centrum is peperduur en veel grotere woningen en er is nergens rekening gehouden met de oa.kwetsbare groep die er eerst ook woonde . B.v.Ouderen horen ook bij de kwetsbare groep. Dus minder de projectontwikkelaar die de grond heeft gekocht van de gemeente laten beslissen. Maar als gemeente kijken waar behoeft aan is.
Alleen kleinschalige opvanglocaties in wijken.
Alleen voor de allermoeilijkste gevallen is het verstandig om deze een plek te geven waar ze hun gang kunnen gaan zonder voor al te veel overlast te zorgen. Voor de rest geldt dat een diverse samenstelling van een wijk heel goed is voor de leefbaarheid, respect voor anderen bevordert.
Alles willen verdelen en nivelleren is een onmogelijke opdracht. Spreiden wat kan en op korte termijn haalbaar is
Als de gemeente niet de grondeigenaar is, verplicht projectontwikkelaars dan een percentage sociale huur te bouwen. Spreek ons allen aan op het creëren van gelijke kansen.
als dure woningen omringd worden door veel goedkopere of huurwoningen, zullen de bewoners van deze dure woningen weggaan
Als er een opvang in een wijk gepland wordt mensen uitnodigen om op een andere plek te gaan kijken waar het goed loopt in overleg met de bewoners natuurlijk
Als er in een wijk woningen bij komen, laat dit dan betaalbare woningen zijn.
Als het gaat om kwetsbare inwoners die waarschijnlijk tot overlast gaan zorgen, zorg dan voor een plek met enige afstand tot andere inwoners. Voorkom geluidsoverlast. Geen psychisch kwetsbare inwoners bij coffeeshops plaatsen.
Als je een stad van het begin opnieuw kon opbouwen zou dat een goed streven zijn, maar je hebt nu eenmaal wijken met dure woningen en wijken met goedkopere woningen. Daar valt weinig meer aan te doen
Als je mensen veel laat betalen voor een huis , moet je ze niet enorm opzadelen met veel ellende om hun heen.
Als je zorgt voor een verdeling van dure en betaalbare woningen, krijg je misschien meer een schoffie wijk, maar trekt het hogere inkomens wel meer aan omdat deze gebieden veiliger aanvoelen

Als met kwetsbaren wordt bedoeld mensen die zich lastiger op een sociaal acceptabele wijze weten te gedragen dan is het belangrijk hiervoor duidelijke kaders te scheppen. Wijkagenten zouden hierin een belangrijkere rol in kunnen spelen. Inzet hiervan wordt nu altijd aan crimineel gedrag gekoppeld, terwijl het sociale aspect steeds meer naar de achtergrond verdwijnt. Onveiligheid is meestal de grootste boosdoener als het gaat om minder woonplezier. Onafhankelijk van de persoon.
Altijd de buurt goed betrekken, dan krijg je de minste weerstand
Arnhem kent genoeg moeilijke groepen en relatief te weinig inwoners met een beter inkomen. Kwetsbare inwoners zouden veel meer naar de randgemeenten verspreid moeten worden. Daar zitten weinig kwetsbaren en vluchtelingen. Arnhem moet niet veel meer binnenhalen. Normeer versterkt verdeeldheid.
Arnhem moet mi een eigen restrictief beleid voeren over de opvang van asielzoekers. Niet alles accepteren van de centrale overheid. Nederland is echt vol.
Arnhem zuid heeft veel opvang. Nu Arnhem noord aan zet. Bijv de paasberg
begeleid de kwetsbare inwoners goed zodat het geen probleem in de wijk wordt
begeleid deze mensen en als ze niet meewerken en zich aanpassen dan sancties toepassen
Begeleid deze mensen optimaal en laat ze niet in de steek.
begeleid die kwetsbare inwoners dan ook goed en treedt op als er illigale praktijken plaatsvinden
Begeleid wonen spreiden over de stad. De gemeente gaat (helaas) niet over de betaalbaarheid van woningen. Als een wijk interessanter wordt gevonden gaan de prijzen omhoog
Begin er een keer aan ipv er steeds over te praten
Begin weer een eigen woningbedrijf om goede sociale huur te kunnen financieren.
Behandel alle wijken gelijk, hou niet alleen de dure wijken leefbaar!
Behoud wat sterk is (wijken als de Hoogkamp en de Burgemeesterswijk). Dus geen goedkope woningen bouwen in die wijken. Met zeer beperkte mate opvang van kwetsbare inwoners in die wijken.
Bekijk dit thema regionaal. Bekijk het ook vanuit de huidige bewoners. Kwetsbare inwoners klinkt erg gezien vanuit deze personen. Maar goed iedereen verdiend een kans. Dat heeft de hoofdzaak. Maar je kan er ook over nadenken of je potentieel risicovolle mensen op plekken bij scholen plaats.
Belangrijk dat we weer wat meer door elkaar leven en daarom ook oog voor elkaar hebben/met elkaars situatie in aanraking komen. Polarisatie ontstaat als je in een wijk woont met alleen meer hele dure koopwoningen en de ander in een wijk met sociale huur. Dan ontstaan gescheiden werelden die elkaar niet meer kunnen vinden.
Belangrijk is dat rekening moet worden gehouden met de behoefte van de kwetsbare mensen. Sommige zullen meer behoefte hebben aan reuring, andere meer aan een rustige omgeving. Sommige zullen graag met verwanten in de omgeving zitten, anderen juist geintergreerd in een gemixte omgeving.
Bemoei je niet te veel met de prijsontwikkeling. Houdt op het spreiden. Daarmee maak je meer kapot dan lief is.
Benader het praktisch. Mooi als streven maar het is belangrijker om door te pakken.
benut kansen die zich voordoen en investeer daarin
Beperk je niet in de bestaande financiële en beleids -kaders. Durf werkelijk vraaggerichte oplossingen te zoeken en te vinden, voor wat kwetsbare mede inwoners nodig hebben en ondersteun in wijken actieve en betrokken bewoners die buiten alle kaders hun bijdrage willen leveren. Het belonen van gezonde en gezondmakende krachten in wijken levert uiteindelijk meer maatschappelijk en financieel rendement op dan de kortzichtige probleem georienteerde aanpak waar voor te vaak voor wordt gekozen. Durf te besturen!
betaalbare en dure woningenbewoners mengen niet, zinloze exercitie. Komt bevoogdend over
betaalbare woningbouw vergt ook investeren in kwaliteit daarvan - bijvoorbeeld voldoende groen in de omgeving
Betaalbare woningen is een landelijk probleem. Maar de stad kan hierop reageren door te zorgen voor goede woningen voor de lagere inkomensniveaus.

Betaalbare woningen kun je bouwen in leegstaande kantoren. Ga svp niet van de stad één grote eenheidsworst maken. We hebben een paar hele mooie wijken en heel veel lelijke wijken. De stad wordt niet gemiddeld mooier als we de mooie wijken lelijker maken.
Beter bij elkaar kunnen dan beter begeleid worden
Betere begeleiding voor Kwetsbare inwoners.
Betere controle over kwetsbare
Betere mix sociale huurwoningen/duurdere ningen in achterstandswijk.
Betere spreiding over de wijken. Betere zichtbaarheid/bereikbaarheid van politie
Betere spreiding van dure en betaalbare woningen heeft positieve invloed op veel thema's
Betere verdeling
Betrek bewoners al in een zeer vroeg stadium bij plannenmakerij
Betrek bewoners van te voren en neem maatregelen tegen mogelijk overlast
Betrek er de wijkbewoners bij en informeer ze niet pas als de beslissingen al zijn genomen
Betrek tijdig de omgeving er bij
Bewoners in een wijk al heel vroeg meenemen en mee laten beslissen!
Bezuinigen op geestelijke gezondheid betekent nu verplaatsen van het probleem naar de verhuurders, buren en politie.
Biedt meer opvang in sterke (duurdere) wijken. Maak een goed gemotiveerd en duidelijk verdeelplan (met de nodige flexibiliteit) over de spreiding, biedt inspraak en leg het vast zodat iedereen weet waar hij/zij aan toe is.
Bij het huisvesten van kwetsbare mensen moet de sociale begeleiding op orde zijn en geen overlast veroorzaken.
Bij meer kwetsbare mensen in de wijk moet er dan ook voldoende hulpverlening zijn om dit in banen te leiden
Bij nieuwbouw van huizen is het belangrijk om te kijken waar in de stad Arnhem vooral behoefte aan is qua woningen. Dit is belangrijker dat de spreiding in de wijken. In sommige gebieden van Arnhem is de grond duurder, huizen worden hierdoor ook duurder. Lastig om hier goedkope woningen te bouwen.
Bij opvang van kwetsbare inwoners moet er langdurig begeleiding zijn, en aandacht voor de buren inde straat.
Bij spreiding van betaalbare en dure woningen over de stad lopen we het risico dat in de oude wijken waar prachtige historische panden staan, deze in verval raken door dat bewoners niet in staat zijn het onderhoud te bekostigen of verhuurders dit niet nodig vinden. Zonde van het aanzicht van de stad.Opvang van kwetsbare inwoners zou meer onderdeel moeten zijn van een wijk zodat de inwoners ook betrokken zijn met de kwetsbare en elkaar helpen waar nodig (of meer aandacht voor initiatieven die hierin al bestaan)
bijaardehuis bouwe en ook voor kwetsebaar personen.
Binnenstad heeft teveel dure woningen en de huurwoningen lopen achteruit qua verduurzamen/isolatie. Ouderenhofjes zien we nog steeds niet.
Blijf betrokken als gemeente bij de kwetsbare inwoner en zorg dat inburging en integratie handen en voeten krijgt en de buurt ook echt wordt betrokken. Geen wegkijken bij onaangepast gedrag onder mom van cultuur verschillen.
Blijf niet hangen in beleid. Durf maatwerk te leveren als dat zorgt dat een ontwikkeling van de grond komt. Op braakliggende grond kan niemand wonen, omarm een partij die risico durft te dragen.
Blijf niet pushen tegen beter weten in.Of dicteer en wijs plaatsen aan.
blijven investeren, niet erop bezuinigen, vluchtelingen etc. is een blijvend aandachtspunt

Blijven proberen zou ik zeggen. Ik snap dat het lastig is. Alles draait om geld. De mensen die geld hebben vinden het in de regel niet fijn om mensen van een ander milieu in de buurt te hebben. Ze hebben ook geld op procedures te starten. Bovendien is geld macht. Dan hebben we het nog maar niet over de woningbouwverenigingen....en dan het landelijk beleid. Fijn echter dat men de mensen hun mening vraagt. Is het geen valse hoop wekken? Hier op Presikhaaf wordt er ook gereorganiseerd. Wij hebben zogenaamde inspraak. Maar de plannen waren n.l. al mooi gepresenteerd. Meer hoogbouw! Het is al niet zo'n fraaie wijk, hoogbouw! Ook Güven de supermarkt die ons veel overlast geeft (loszwerfend afval, parkeeroverlast van de mensen die van ver komen, ook buitenland, de eigenaar die alle andere winkeliers heeft opgekocht en als enige is overgebleven) wij als bewoners zitten er niet op te wachten. Wij geven onze erfenissen door en krijgen dan vervolgens van de nieuwe projectmanager (ook weer zoiets) te horen dat Güven een belangrijke bijdrage levert aan de wijk, niet dus! Wij willen Güven weg, samen met de overlast die het verkeer bezorgd. Wij wijkbewoners lopen naar het winkelcentrum. Hoezo inspraak? Hoezo weer een nieuwe projectmanager? Die beste man gaf aan dat Güven een andere plek wil in de wijk en dat het goed is dat zo'n iemand wil investeren. Er was nog een tekort en het kwam goed uit. Dit is nu precies wat het is. Het gaat hier niet om de inwoners, maar om het geld! (waar het geld ook vandaan komt, want dan is het cirkeltje weer rond. Je mag het niet hardop zeggen, maar wij bewoners weten het wel. Waar de banken moeten meewerken aan bepaalde transacties, is dit nog weer een mooie manier...)
Bouw gemengde wijken
Bouw kleinere appartementen in laagbouw, waar voor starters, studenten en senioren plek is. Zo creëer je doorstroom. Vooral geen kantoren meer.
Bouw meer sociale huur woningen
bouw oude kantoorpanden om voor sociale woningen.Verplicht projectontwikkelaars tot een betere verdeling (geen oneindig winstbejag)Laat kwetsbare mensen in kleine groepen samenwonen (incl. begeleiding)
Bouw senior vriendelijk (b.v Knarrenhof) zodat ouderen fatsoenlijk kunnen wonen en hun grote gezinswoning kunnen verruilen
bouwen
Burgemeesterswijk en Hoogkamp volledig blanke wijkwn, dat kan echt niet meer anno 2023! Er moet opvang asielzoekers komen in deze wijken, locatie Limburg Stirum school bijvoorbeeld en veel meer migranten huisvesten in de,e wijk, hoogste prioriteit
Cave: mensen willen sociale coherentie binnen hun eigen groep. Zoveel mogelijk spreiden gaat de eigenheid in vele opzichten van de diverse wijken tegen. Dat moet je mi niet willen.
Centreren lijkt mij efficienter en dus beter voir de betrokkenen en goedkoper
College moet zorgen dat er voor ieder betaalbare woningen zijn
communiceer met de buurt als er kwetsbare inwoners ergens komen te wonen.
Communiceer over projecten over succesvolle integratie. (Bijv ter Apel bewoners niet zo negatief nu, als toen een azc aangekondigd werd)
daar heb ik geen verstand van
Daar heb ik zeker een mening over. Ik vind spreiding van zwakke en sterke schouders zeer belangrijk. Wanneer je in een wijk alleen maar zwakke schouders /kwetsbare inwoners plaatst zullen de sterke schouders sterkere inwoners op den duur vertrekken naar een ander wijkdeel/plaats en vervolgens komen er nog meer zwakkere schouders bij elkaar te wonen.
Daar is door Min.Dales een herstelplan opgestart voor het verbeteren van de wijken
Dat er goed gekeken moet worden of er geen scholen in de omgeving van de opvangplaatsen zijn.Wat me opvalt is dat veel opvanglocaties ook in de overlast wijken komen te staan en niet in een wijk met dure koopwoningen.
Dat er verschil bestaat in rijkdom dat resulteert in verschil van wonen is niet perse erg. Het is belangrijk dat het college een goede basis legt t.a.v. kansgelijkheid (lees onderwijs voor iedereen optimaal).
Dat gaat alleen goed als er adequate en permanente begeleiding aanwezig is.

Dat is een rare gedachten kronkel, deze hele stelling is achterlijk. Ieder mens is uniek en iedere mens kan kwetsbaar en krachtig zijn soms tegelijkertijd. Mensen hebben behoefte aan erkenning en herkenning en zoeken dus hun eigen lotgenoten op of mensen die hun begrijpen en empathie kennen. En daar vinden ze houvast en wisselen ze uit want iedereen kan van elkaar leren, in ruimte van woord en vrijheid. Niemand heeft behoefte aan een hijgende hulpverleners over hem/haar heen, integendeel dat maakt mensen kapot. Wat we vooral nodig hebben is empathie en nederigheid, wie denk je wel dat je bent om boven anderen "kwetsbaren "te gaan staan. Misschien moet ben jij wel de stakker ! Denk daar maar eens over na. De woningbouw is onbetaalbaar, functioneert niet en heeft kapot hoge drempels , dan liever nog zorg goed voor de Nederlandse goede ondernemers en huisjes melkerts want die zijn op dit moment veel socialer. En zorg dat Nederlandse bedrijven er weer komen, bakker, boer, slager etc zodat we weer een samenleving krijgen en bank kantoren open en in de buurt zodat oma weer met haar kleinzoon een spaarbank boekje kan openen en de kleintjes weer leren sparen . En niet gokken met onze pensioenen he daar hebben we veel te hard voor gewerkt. Nou er nog veel meer maar daar houd ik het even bij
De begeleiding is belangrijk: zoveel van de kwetsbare inwoners als van inwoners met mogelijk weerstand.Het leefklimaat moet gelijk blijven: de kwetsbare inwoners moeten erop vooruit gaan, maar de anderen moeten er niet op achteruit gaan. Dat zou toch moeten kunnen?
De betaalbare woningen zijn vaak ook de meest slecht onderhouden woningen of niet aangepast op de normen van deze tijd qua woonbelasting. De contrasten zijn te groot met de duurdere woningen.
De diversiteit in wijken miet vooral wel blijven, geen eenheidsworst nastreven!
De gedwongen integratie van "arm" en "rijk" door middel van de woningbouw werkt niet (ik zie ook niet waarom je het zou moeten willen) en leidt slecht tot verpaupering van wijken. Het is m.i. beter om (via de landelijke politiek) te komen tot een rechtvaardiger verdeling van inkomen en werk, zodat ook aan de onderkant normaal toegang tot de woningmarkt kunnen krijgen.Het probleem van de opvang van kwetsbare inwoners is m.i. niet de opvang zelf, maar het gebrek aan adequate hulp aan die kwetsbare mensen die dan vervolgens vanuit die opvang wordt aangeboden, waardoor mensen op straat komen te zwerven en daar overlast veroorzaken terwijl handhaving uitblijft. Het zijn dus (vaak landelijke) politieke keuzes die het probleem hebben veroorzaakt en verhinderen dat het op een passende wijze wordt opgelost.
De hoeveelheid aan betaalbare woningen is belangrijk dan dat dit goed verspeid is.
De huiseigenaren aanpakken die veel te veel huur vragen./ontvangen
De kwetsbare inwoners kunnen nu eindelijk naar de hoogkamp de paasberg en de ander vilawijken de krtachtwijken zitten overvol met kwetsbare inwoners
De kwetsbare inwoners moeten een goede opvang krijgen, anders alleen overlast in de wijk.
de kwetsbare/ psychiatrische inwoners een vaste mogelijk gesloten woonplek met basis voorwaarden aanbieden/verplichten.
De maakbare samenleving bestaat niet. Ondersteun de zwakkere in de samenleving waar hij zich thuis voelt.
De markt (vastgoedondernemers) vragen hier op in te spelen. Grond ter beschikking stellen aan zij dit dit ook doen.
De nood is zo groot, dat het weinig zin heeft om de opvang perse te willen spreiden over "duurdere" wijken. Dure grond, plaatsgebrek en veel juridische bezwaren belemmeren de opvang hier teveel. Juist het "upgraden" van zwakkere wijken werkt veel effectiever en sneller. Doelmatigheid is helaas veel belangrijker nu dan rechtvaardigheid.
De opvang van kwetsbare inwoners moet gepaard gaan met het oplossen van de problemen van deze groep mensen. Je kunt mensen wel een tijdelijk onderdak bieden maar als je daarmee het structurele probleem niet aanpakt dan zitten de mensen binnen de kortste keren weer in de penarie. Daarnaast zal er ook meer in de noord kant van de stad moeten worden ontwikkeld. Denk aan de oude leger kazernes die leeg staan (dacht ik gelezen te hebben). Daar kun je aardig mooie dingen mee doen.

De opvang van kwetsbare inwoners zou juist zoveel mogelijk gecentraliseerd moeten zijn (uiteraard niet in woonwijken), zodat de problemen die dit met zich meebrengt, beperkt blijft tot een klein deel van de stad, en niet over de hele stad worden verspreid.Daarnaast zouden ook betaalbare en dure woningen juist zoveel mogelijk gescheiden moeten zijn. Hiermee voorkom je een 'Flodder-effect'.
De opvang van kwetsbare personen is nu geconcentreerd in een aantal wijken, waardoor daar regelmatig sprake is van grote overlast. Dit zou echt meer gespreid moeten worden.
de opvang van mensen moet wel goed begeleid worden. Geen getto's creëren en zorgen dat mensen niet verloren lopen of teveel zelf hun weg moeten zoeken als dat niet lukt. Het opbouwen van binding met de wijk is daarbij voorwaardelijk en een aandachtspunt
De realiteit is dat de woningvoorraad in een wijk maar mondjesmaat verandert. Als in een wijk als de Geitenkamp veel betaalbare woningen staan duurt jaren voor je daar een substantieel aantal duurdere woningen hebt geplaatst. Ik denk dat het vooral belangrijk is te zorgen dat er woningen voor starters en senioren so wie so bijkomen. Met dogma's over een evenwichtige verdeling per wijk lukt dat niet.
De spreiding van kwetsbare inwoners over de stad is goed, maar het mag niet lijden tot overlast in de vorm van dronkaards en junks op de straat. Dit hebben wij helaas wel in Vredenburg gezien de laatste jaren.
De spreiding van kwetsbare inwoners: zorg voor achtervang. Hen een plek aanbieden is een, maar denk na over de follow-up. Wonen is een werkwoord :-) dus een goede, constante samenwerking met hulpverlening is een must. Dat is een 'contract' wat je m.i. zou moeten aan gaan met inwoner, gemeente en hulpverleners.
de stad heeft vanzelfsprekend behoefte aan betaalbaar wonen
De stad moet ook interessant worden / blijven voor niet-kwetsbare inwoners om zicht te vestigen dus kwetsbare wijken verbeteren ipv goede wijken verslechteren.
De verdeling moet evenwichtig zijn, maar dat betekent niet per definitie overal gelijk. Ook de kwetsbare inwoners moeten zich veilig voelen in de wijk.
De verhouding betaalbare/dure woningen hangt sterk samen met de plek: in een groene omgeving zijn woningen daardoor automatisch duurder. Het streven naar een balans tussen betaalbaar/duur moet hierom geen doel op zich zijn. Door per wijk/buurt te kijken wat een reële verhouding is ontstaan de meest natuurlijke en logische oplossingen.
De vraag is of spreiding leidt tot kansenverbetering. Ik denk dat dat niet in alle gevallen zo uit pakt.
De vraag zou moeten zijn, hoeveel kwetsbare inwoners kan een gemeente aan en hoeveel kunnen de ondersteunende instanties aan die deze mensen helpen? Persoonlijk is mijn indruk dat het percentage kwetsbare inwoners rap omhoog gaat zonder goede steun, begeleiding of controle. Dit heeft een negatieve impact op de gemeente als geheel en alle inwoners. Ik zou hoog inzetten op het voorzien van de juiste steun voor deze kwetsbare inwoners en ook een maximum aantal bepalen die de gemeente redelijkerwijs aankan.
De wet biedt niet veel ruimte om spreiding af te dwingen c.q op te leggen. Dus is spreiding bij nieuwbouwprojecten het meest kansrijk.
de wethouder denk dat hij/zij kan spreiden maar dat lukt niet
De wijken in deze stad zijn behoorlijk verdeeld onder de sociale huurwoningen wijken en de koopwoningen gedeelten en wijken. Ik zou liever meer diversiteit willen zien. Ook meer dingen door elkaar zien zoals mooie woningen, kinderboerderij ect door elkaar. Ik denk dat een woonwijk meer zou opfleuren met meer inhoudelijke diversiteit.
Definieer eerst eens "kwetsbaar" Wat is dan "opvang"? Zorg dat je de kwetsbaren kunt monitoren. Als je ze verspreid over de gehele stad raak je controle en invloed kwijt.Spreiding van verschillende huizen over stad brengt automatisch vermenging van (sociale) culturen. Dit kán een obstakel zijn voor de huizenkopers van de dure woningen

Definitie van betaalbaar wonen dient aangepast te worden. We wonen nu massaal veel te groot. Een-gezin-woningen worden bezet door alleenstaanden, ouderen blijven wonen in grote huizen, omdat er geen plek is in verzorgingstehuizen, projectontwikkelaars en aannemers blijven inzetten op grote twee-onder-één-kap en vrijstaande woningen, daar waar tiny houses kunnen staan. Ombouwen van kantoorpanden naar kleine appartementen. Optoppen van kantoorgebouwen. In tweeën delen van grotere huizen.Kwetsbare inwoners zijn er in twee categorieën. Zij die door externe omstandigheden kwetsbaar geworden zijn en zij die door gedrag menen kwetsbaar te zijn, maar feitelijk zelf de bron van hun ellende zijn. Deze laatste groep dient niet gepamperd te worden, maar aangepakt. Mensen in de eerste groep dienen veilig en rustig te kunnen wonen, zodat herstel kan volgen of een fijne plek verworven kan worden.
Definitie van kwetsbare bewoners blijft is erg vaag. Duurdere woningen verspreid je niet over de stad alleen maar bouw van duurdere woningen kun je beïnvloeden.
Denk dat het belangrijk is dat er nog wat enclaves in de stad zijn die min of meer veilig en daarom bewoonbaar zijn mede gelet op het feit dat Arnhem een top criminele stad is waar geen enkele weerstand aan geboden wordt
Denk na over de vergrijzing, volgens mij duurt het 15 jaar voordat woningbouwprojecten zijn afgerond: dan loopt dat niet synchroon
Des te kwetsbaarder een wijk, te minder kwetsbare opvang.
Deze moeten maar in de duurdere wijken, De laffe mensen in de duurdere woningen/wijken willen geen asielzoekerscentrum, geen kwetsbare mensen in hun wijk, dan worden hun huizen minder waard, zeggen ze zelf!!! Waar is de menselijkheid bij deze mensen/ in deze wijken??? Doe daar wat aan/ ook voor de toekomst!!
Dit betekend dus ook in de burgemeesterswijk en verder in de betere wijken..
dit is een niet afdwingbare situatie. ik denk dat je meer onrust hiermee veroorzaakt dan rust en gelijkheid. Een typisch links thema wat gedoemd is te mislukken
Dit zijn twee verschillende discussies die je niet met elkaar moet vermengen. Kwetsbare inwoners is niet erg: maar dan moet de opvang/begeleiding wel goed zijn.
Diverse eerdere onderzoeken wijzen uit dat een meerderheid van de Nederlanders in een woonomgeving met gelijkgestemden woont. Als de omgeving van de wijk teveel verandert en je daardoor minder aansluiting hebt met de inwoners omdat zij in een andere sociale laag/bubbel zitten, dan vertrekken inwoners uit dure woningen naar dure woningen in naastliggende gemeenten. Pas op met het wensdenken dat iedereen graag in een gemengde wijk wil wonen.
Doe eens wat meer je best!
Doe het kleinschalig en verdeel het
Doe weer wat aan niet alleen vergaderingen er over
Door de weerstand van "rijke" wijken heenbreken. Niet tegen laten houden door zware lobby en juridisch gedoe....
Door nieuwbouw probleemverplaatsingVoorbeeld Malburgen naar De Laar WestNieuwbouw niet betaalbaar
Doorstroom bevorderen, o.m. door woningaanpassingen en nieuwbouw
doorzetten....
Draagkracht van de wijk is voorwaarde. Voor spreiding is het belangrijk dat er overal goede basisvoorzieningen zijn en openbaar vervoer is noodzakelijk. Inwoners moeten zich welkom voelen.
duidelijkheid over wat zijn kwetsbare inwoners. Indien noodzakelijk ook en vooral zogenaamde dure wijken, die relatief veel ruimte hebben, hiermee 'belasten'.
Dure woningen mogen beslist minder, dit feit alleen al schept tweedeling!
Dure woningen zijn er al teveel. Meer betaalbare woningen!.Kwetsbare inwoners kun je beter niet teveel spreiden.
Dure woningen zijn veel koopwoningen, niet iedereen wil of kan dit opbrengen.

Durf te kiezen voor gelijke spreiding en durf inwoners met meer geld minder invloed hierin geven.Als je meer gemengd woont zie je als kind ook meer mogelijkheden binnen je bereik liggen die je anders niet ziet.
Duurdere woningen in een bijvoorbeeld een volksbuurt kan leiden tot onevenwichtigheid waarbij het gevoel gaat heersen van "wie betaald, die bepaald". Bijvoorbeeld: een wijk moet gaan meebetalen naar de aanleg van laadpalen terwijl eigenlijk alleen de inwoners van duurdere woningen hier iets aan heeft.
Dwingend bij woningcoöperaties opleggen
Een goed plan voor gelijke spreiding
Een goede mix maakt de verdraagzaamheid groter
Een relatieve kleine groep sociaal zwakkeren in een villawijk of andersom werkt niet. De sociale verschillen moeten niet te groot zijn om door de meerderheid geaccepteerd te worden. Spreiding is heel belangrijk, maar er moet ergens een evenwicht zijn.
Eerst de verhuurders van eenvoudige woningen aanpakken die hun eigendom tegen onwijs hoge huren aanbieden.Misbruik van het woningentekort/
Eigen kinderen kunnen geen huis krijgen, dat gaat onvrede onder de mensen geven
Elke wijk in Arnhem zo goed als gelijk stellen. Dure villa wijken o.a mogen ook meer open staan voor kwetsbare mensen.Komt bij mij niet over. In heel Nederland overigens.
Elke wijk ongeveer naar rato laten opvangen. Zeker bij nieuwbouw meteen incalculeren. Het veel meer als vanzelfsprekend in beleid inpassen.
Er is al voldoende spreiding Richt je op meer leefbaarheid
Er is beperkte bouwcapaciteit en daar waar grond door de gemeente wordt verkocht is de prijs daarvan al de basis voor de prijs van de woning.
Er is veel te veel bezuinigd op geestelijke en lichamelijke gezondheidszorg. Als voldoende zorg voor kwetsbare bewoners in de wijk niet gegarandeerd kan worden, moet eerst de financiëring op orde gebracht worden.
Er lopen veel 'verwarde' mensen rond, er zijn veel daklozen en zwervers. een vrouw slapend in een portiek. daar zou een betere opvang voor mogen komen. en ja, in my backyard zit er al een.
Er mag best verschil zijn in duurdere en minder dure wijken, als deze wijken maar niet te groot worden. Verspreiding door de stad is belangrijk, maar enige verschillen in buurten mogen er best zijn. Geeft karakter aan elke buurt binnen een wijk
Er moet goed gekeken worden naar de plaatsing van kwetsbare inwoners in bepaalde wijken. In wijken waar al veel mensen dicht op elkaar wonen is eerder kans op overlast en gevaarlijke situaties dan in ruimer opgezette wijken.
Er moet meer aan spreiding gedaan worden en niet alles op een enkele wijk aan laten komen.
Er mogen geen taboes zijn.Vermijdt overlast, iedereen heeft recht op woongenot
Er word teveel gekeken naar de stikstof problemen daar lossen we de woningnood niet mee op
Er zal altijd verschil blijven en dat is oké. Het is een illusie om te denken dat deze verschillen altijd overbrugd kunnen worden.
Er zijn meer (betaalbare) woningen nodig maar het is belangrijk dat die nieuwe wijken meet "ziel" hebben. Een pleintje, een bakker, iets te doen, wat ondernemerschap. Nieuwe wijken zijn zo vaak niet leuk om in te zijn.
Er zijn nu veel "slechte" wijken, dit mag meer verdeeld worden waarbij de kwetsbare mensen in de minderheid zijn om zo geen negatieve overhand te krijgen
Er zijn specifieke plekken waar kwetsbare (overlast veroorzakende) inwoners zich regelmatig verzamelen. Steenstaart, Musis Park, Albert Hein. Ik heb hier persoonlijk regelmatig last van en het lijkt niet dat deze inwoners goed verspreid zijn en opgevangen worden.
Er zijn te veel zogenaamd kwetsbaren, de normale werkende man is altijd de sjaak.
er zouden meer activiteiten voor ouderen komen, zoals meer thuisbezoeken aan eenzame ouderen, niet afwachten tot het te laat is maar zelf doem door bijv. meer vrijwilligers in te zetten
Eventuele klachten serieus nemen en/of begeleiding garanderen.

Faciliteer bouwbedrijven die voor mensenmet een minder grote portemonnee bouwen, knap woningen op en houdt ze betaalbaarâ€¦
financier dit ook langjarig, met een bewezen betrouwbare partner, geen cowboys voor de laagte prijs. maak (ambtelijke) ruimte met buurgemeentes voor flexwoningen zodat deze geplaatst kunnen worden rond Arnhem. flexwoningen zouden betaalbaar en te huur moeten zijn, voor alle leeftijden, met een goede juridische basis.
Focus op ernpersoonswoningen (starters, ouderen) ipv eengezinswoningen, combineer wonen, werken en winkelen in een wijk, hanteer sto(m)p principe, transformeer kantoren naar woningen
Ga altijd in overleg met de wijk(raad)
Ga in een wijk praktisch kijken wat haalbaar is. Beslis niet achter een bureau als u/je de wijk niet kent.
Ga op tijd en actief in gesprek met alle betrokkenen. En blijf nog enige tijd betrokken na de nieuwe opvang van kwetsbare inwoners of bouw van voor de wijk 'atypische' woningen. Het integratieproces over en weer gaat vast niet van zelf.
Ga terug naar voor de kanteling van de AWBZ.Meer verpleeg/verzorgingshuizen, opvang van psychische en psyiatrische mensen, ipv overal en nergens ze te vestigen in woonwijken. Bescherm de kwetsbare en daarmee ook de samenleving
Ga uit van wat de wijk wens en volg niet je idealisme
Geef de juiste zorg en begeleiding in kwetsbare mensen minder kwetsbaar te helpen worden. Afhankelijkheid van medicijnen is geen oplossing.
Geef goede voorlichting en betrek de bewoners erbij
Geef mensen een reëel uitzicht op een betaalbare woning.
Geef z.s.m. voorrang aan de uitvoering van de nota m.b.t. scheiding van wonen en zorg!!!!! En daarmee samenhangend: Betaalbare en rolstoel toegankelijke woningen!
Geen dure woningen boven â,¬ 500.000 Veel meer seniorenwoningen in alle wijken zodat oudere wijkbewoners binnen hun eigen wijk kunnen doorstromen.
Geen extremen bij elkaar. Heel rijk en heel arm moeten niet bij elkaar. Maar wel mengen.
Geen kwetsbare groepen zetten in wijken met veel kinderen. Mensen met betaalbare woning gaan graag om met mensen met betaalbare woning. Ga je splitsen, wordt het nog individualistisch
Geen mensen die overlast veroorzaken in woonwijken maar bijelkaar ergens aan de rand van een wijk zodat gewone mensen er geen last van hebben want je lost het probleem niet op als ze tussen gewone mensen wonen
GEMENGD!! Ik woon met veel plezier in een sociale huurflat, ietsje scheef weliswaar maar ben wel een van de weinigen die zelf de hele huur en 50 euro extra betaalt...
Gericht opvangen, hier is zonder overleg met de bewoners een re-integratie woning gemaakt (Hofsingel 47) sindsdien veel drugsoverlast, diefstal en geweldpleging. regelmatig arrestatie teams of invallen daar... plaats dit soort mensen ergens achteraf in een industrieterrein in container woningen o.i.d. er is al genoeg (geluid) overlast in Arnhem van veelal mensen welke ook de Marokkaanse Nationaliteit bezitten.Zorg als gemeente er eerst maar voor dat dit bij de bron aangepakt wordt, al ben ik al bang dat het hier al te laat voor is en dat Arnhem al een kalifaat stad aan het worden is.
Gevarieerd bouwen voor jong en oud
Gewoon GEEN dure woningen erbij. Kwetsbare inwoners oke, maar dan wél begeleid en goed verspreid. Bijv. Niet 16 woonunits met 'kwetsbaren' op 1 kluitje .
goed dat er geen opeenhoping van mensen in 1 wijk zitten...geeft gedoe...wel betekent spreiding dat er goede controle en nazorg nodig is
Goed kijken naar de samenstelling van een wijk en duidelijk maken wie worden bedoeld met kwetsbare inwoners
Goed overleg met deskundigen voor kwetsbare inwoners
Goed uit te laten zoeken door deskundigen, die er verstand van hebben, niet gelijk maar mensen plaatsen in een wijk, dat roept agressie op

Goede balans per wijk tussen koop (hoog/midden/laag-segment) en huur (particulier en sociaal.Daarbij de zogenaamde huisjesmelkers weren , en de slechte verhuurders (geen onderhoud etc) aanpakken.
Goede begeleiding, wekelijks en indien nodig dagelijks, kijken of er een mantelzorger/vrijwilliger in de buurt woont
Goede begeleiding. Handhaaf de geldende regels!!!!
Goede communicatie vooraf, aanspreken van de beter bedeelde op sociaal maatschappelijke verantwoording. Zorgen voor voldoende begeleiding. Zeker in de "GGZ sferen".
Goede en intensieve begeleiding die ook echt ondersteunt en ingrijpt
goede en tijdige voorlichting
Goede informatievoorziening is belangrijk... tevens goede begeleiding voor alle partijen, zowel als voor de cliënt als diens omgeving.
goede opvang en monitoren van wat er gebeurd
goede van te voren info
Goede verdeling op alle fronten. Aandacht voor Arnhem Zuid!!
goede voorlichting en inspraak is hierbij cruciaal.
Groepen apart laten wonen en leven, absoluut geen menning
Grondig verminderen van overbodige gemeenteuitgaven
Hangt er helemaal vanaf wat onder kwetsbare inwoners wordt verstaan. Mensen met een beperking? Ouderen? Vluchtelingen? Moeten in elke wijk kunnen wonen en opgevangen worden en deelnemen aan wat er in de wijk gebeurt.Lastiger vind ik het als mensen overlast veroorzaken, lawaai, vervuiling en daarop niet aanspreekbaar zijn. Zorg voor begeleiding in die gevallen.
Hangt er van af wat onder kwetsbare inwoners wordt verstaanBewoners die allang het contact met de samenleving kwijt zijn en vaak onrust veroorzaken verdienen aandacht en een dak boven hun hoofd maar liever niet in een doorsnee woonwijk
Heb te weinig inzicht over de huidige situatie
Help ze! Wij doen vrijwilligerswerk bij de duif. Sommige situaties zijn echt heel schrijnend. Er zijn mensen bij met echt potentie.
Het beter en eerlijker verdelen over de gehele stad. Ik weet ook dat dat vaak ook moeilijk is
Het blijft helaas vaak bij holle frasen. Er komen geen betaalbare huurwoningen bij in de Burgemeesterswijk, Alteveer, Hoogkamp etc. De opvang van de meest kwetsbare groepen komt altijd in de AGB-wijken terecht. Of aan de rand van de stad, Groningensingel, voormalige Elderhoeve etc.
Het gaat erom wat ,kwetsbaar betekendArm of gehandikapt , of allebei
Het is belangrijk dat kwetsbare inwoners zich thuis voelen in de wijk.
Het is een illusie om dit gezond te spreiden
Het is een schande dat mensen die iets meer verdienen dan het minimum niet in aanmerking komen voor een huurwoning via Volkshuisvesting e.a. De particuliere huurmarkt is onbetaalbaar. Opnieuw: alleenstaanden kunnen geen betaalbaar huis meer vinden. Tenzij ze heel veel geld verdienen. Jonge mensen kunnen geen huis meer vinden. Totaal absurde situatie. Doe er wat aan!
Het is een utopie te denken dat dit gerealiseerd kan worden. Zeker binnen één college-periode. Zet in op haalbare en realistische doelen
Het is helemaal niet verkeerd als in bepaalde buurten en bepaalde wijken meer mensen met een laag inkomen cq grotere zorgvraag wonen, maar zorg dan dat juist op die plekken het aanbod van maatschappelijk werk en zorgverlening aanwezig is. Immerloo is een goed voorbeeld, dat is de snelste sociale lift van de stad. Rijk mensen de helpende hand dan voorkom je overlast en narigheid, maar bezuinig daar niet op op die plekken.
Het is niet alleen de verschillende woningen. Ook de omgeving bv groen en speelruimte
Het is niet erg dat sommige wijken duurder zijn. Echter moet er altijd sociale huur mogelijk zijn en begeleid wonen.

Het is niet sociaal, maar ik heb niet gewerkt om eindelijk een duurder huis te kunnen kopen in een mooi stukje Arnhem om vervolgens de buurt te zien veranderen door dit soort plannen. Daarom geen voorstander.
Het is niet zo dat door het onderbrengen van kwetsbare mensen in goede wijken de wijk de kwetsbare mensen optrekt, maar de kwetsbare mensen de wijk neerhaalt.
Het is onzin om betaalbare en dure woningen te spreiden, wil je dan bestaande woningen slopen? Wel is het goed als de diversiteit van wijken wordt gestimuleerd
Het is vooral belangrijk om splitsing van woningen in schijnbaar goedkope micro-appartementen te voorkomen. Dat verhult dat de huizen niet voldoen aan redelijke eisen.
Het is zeker goed om een opvang voor kwetsbare dicht bij te hebben, maar als een centrale aanpak beter resultaat en/of lagere kosten met zich mee brengt heeft dat de voorkeur. Er kan natuurlijk altijd een kleine aanloop plek in elke wijk zijn.
het kan niet overal hetzelfde zijn, differentieer
Het lastige is wat te doen met overlastmakers. Mijn aanname is dat als deze mensen begrepen worden en het beter gaat de overlast stopt.
Het lijkt er nu vooral op dat er in de wijken waar al veel goedkopere woningen staan er plannen zijn voor meer sociale woningen. Ik ben van mening dat er ook in de 'rijkere' wijken (Hoogkamp, Schaarsbergen etc.) juist meer sociale woningbouw zou moete zijn om zo tot minder segregatie in de wijken te komen. Het komt mij voor dat er juist in die rijkere wijken minder sociale woningbouw komt. Klopt dat?
het mengen van die groepen lukt nooit: sociale afstand te groot, interesse en leefgewoonten verschillen te veel.
Het probleem voor veel omwonenden is niet zo zeer de opvang van de kwetsbaren en hun problematiek, maar de begeleiding die er is. We hebben daar sinds de transities in het sociaal domein veel te veel op bezuinigd en dat blijkt op termijn duurkoop te zijn. Hoe paradoxaal het ook lijkt, ik geloof dat investeren in dat sociaal domein geld oplevert in andere sectoren en erger voorkomt, betere opvang en spreiding mogelijk maakt en meer perspectief oplevert voor de doelgroep in kwestie.
Het spreiden van dure en betaalbare woningen betekent dus niet alleen dat er sociale woningbouw moet komen in wijken als Hoogkamp, Burgemeesterswijk en Schaarsbergen, maar ook dat er dure woningen gebouwd zullen moeten worden in wijken als Malburgen, Het Broek en Klarendal. Overigens zie ik de noodzaak hiervan niet direct.
Het spreiden van kwetsbare bewoners dient geen doel op zich te zijn. Het gaat er om waar deze groep het beste mee geholpen is.
Het valt mij op dat er in de nu al in wat kwetsbare wijken er meer op van voor nog meer kwetsbare mensen worden ondergebracht. In oa flexwoningen
Het verspreiden van kwetsbare inwoners is een goed idee, mits er voldoende begeleiding is voor deze mensen ter ondersteuning van het zelfstandig wonen.
het voorloppig niet toestaan in de wijken die al veel overlast hebben.
Het woning bouw en de verspreiding van minderbedeelde is tot nog toe evenwicht in Arnhem ik zou er zo mee door gaan want het beleid moet niet uit het lood gehaald worden van wegen populisme. Want nu is de gemeente zeer: en echt zeer realistisch bezig om alle groepen naar redelijkheid en billijkheid te huisvesten en te spreiden over het gemeente grondgebied, ga er zo mee door.
Het wordt voor beide partijen niet beter als je daar te veel nadruk oplegt
Het zou mooi zijn als er nieuwe woonvormen komen, bijvoorbeeld in de vorm van hofjes, waarin mensen vanuit verschillende achtergronden samen komen te leven.
hier heb ik geen mening over, vertrouw op de kundigheid van het openbaar bestuur
hoe meer gespreid, hoe beter. Voorkom gettovorming

Hou eens op met dat alles maar gelijk moet zijn. Iemand uit de Geitenkamp, voelt zich daar thuis en wil daar graag wonen, die gaat zich niet thuis voelen op de Gulden Bodem. Vice versa geldt dat ook. We hoeven echt geen hoge hekken om wijken te zetten, maar andersom die dwangmatige neurose om alles maar te verdelen moet ook eens ophouden. Mensen zoeken de plek waar ze zich thuis voelen.
Hou eens op met het uitdragen van de stelling dat alles "eerlijk" moet worden verdeeld. Dat is polariserend en (denk ik) ook nog eens zeer subjectief. Ga liever pragmatisch om met de vraag waar mensen en woningen een plek kunnen vinden.
Hou meer zicht op die kwetsbare bewoners. Nu worden ze in een wijk geplaatst en zorgen daar voor overlast. De werkende mensen met een koophuis zijn daar het slachtoffer van. Mijn overburen zijn junken, elke nacht is daar herrie en ruzie, terwijl wij de volgende dag wel gewoon om 06:00 op moeten staan om naar t werk te gaan.
Hou rekening met de mogelijke overlast die dit met zich meebrengt voor de bewoners van de wijk en blijf met iedereen in gesprek in plaats met één afgevaardigde waar niemand achter staat
houd als gemeente de regie in eigen hand
Houd de regie in handen, door integraal plaatsen aan te wijzen in de stad. Bezwaar bewoners mag maar dan moet altijd ook een werkbaar alternatief worden gegeven. Houd het bij spreiding over de staf altijd kleinschalig en betrekking buurtbewonersaltijd in het probleem en de oplossing
houd het gescheiden
Houd interactieve info bijeenkomsten in de wijk. Informeer wat nodig zou zijn om deze opvang te realiseren dit is vaak niet bekend en laat wijken meedenken over mogelijke oplossingen
houd rekening met de bestaande configuratie maar verdeel toch meer dan nu
Houd, op welke plek dan ook, de allure in stand (wel eerst creëren)
Houdt ruimtelijke segregatie alstublieft in het achterhoofd. Ik merk dat dit makkelijk te vinden is in Arnhem.
huidige situatie handhaven
Huizenprijzen zijn nou eenmaal gekoppeld aan de locatie. Het is dus erg geforceerd om op een plek waar duurdere woningen staan ook per se goedkopere woningen aan te willen bieden. Het maakt zaken onnodig ingewikkeld
Ik ben mede door een nieuwe buurman met veel problemen (veel ruzie, ramen kapot, politie voor de deur) etc. verhuisd. Dit geeft veel overlast in een straat die ervoor prima was.
Ik betaal niet de hoofdprijs en werk full time als alleenstaande , om naast " gelukszoekers " te wonen
Ik denk als mensen meer persoonlijk contact zouden kunnen hebben met kwetsbare inwoners, en op de een of andere manier persoonlijk zouden kunnen bijdragen aan hun opvang, dat er dan minder bezwaar zou zijn.
Ik denk dat begeleiding van deze mensen belangrijk is.Als je ze zonder dit in een willekeurige wijk neerzet gaat het zeker fout.Respect moet van veide kanten komen.
Ik denk dat betaalbare woningen vooral ook gegeven moeten worden aan de mensen die geen duurdere kunnen betalen en niet andersom
ik denk dat een spreiding hoe dan ook goed is. Zo komen mensen uit hun bubble. Ook dat is heel belangrijk. Het is goed als je niet alleen tussen rijke en/of arme mensen leeft. En ook dat kwetsbare inwoners niet allemaal bij elkaar wonen, ik denk dat het makkelijker is om kwetsbare inwoners te helpen als de wijk gemêleerd is
Ik denk dat er mensen zijn zoals ik die zouden willen helpen in de opvang, hier kan goed gebruik van gemaakt worden. Misschien maaltijden verzorgen, koffiediensten, of kamertjes over in duurdere wijken?
Ik denk dat het moet, ook al is het iets waar niet iedereen op zit te wachten. Ik denk wel dat er een bandbreedte moet zijn, het verschil tussen betaalbare en dure woningen in 1 wijk/straat kan niet te groot zijn. De doelgroepen zullen dan niet met elkaar in contact komen waardoor het concept zijn doel voorbij zal schieten.

Ik denk dat mensen beter ontwikkelen als ze met mensen omgaan die in dezelfde situatie zitten. Natuurlijk is een beetje diversiteit niet slecht
Ik ga wel eens fietsen in Arnhem. Door wijken waar betaalbare woningen staan. En door wijken waar dure woningen staan. In Arnhem ziet het er in zijn algemeenheid dan verzorgd uit. Of je nu een dure woning of een betaalbare woning hebt. Ik vind dat hee positief. Ik kan niet achter de deur kijken.
Ik heb flink geïnvesteerd in mijn eigen woning. Als er achter ons een grote familie zou komen te wonen die rommel maken en andere overlast veroorzaken, vind ik dat echt vreselijk. Bij Alteveer hoort rust, groen en geen reuring en rommel.
Ik heb geen oplossing maar er zijn vast gestudeerde mensen die samen met deze kwetsbare mensen een oplossing vinden.
Ik heb niet het idee dat er inspraak is. Een wachttijd van 18 jaar voor een woning Geen of nauwelijks urgentie. Dat gaat niet over duurdere woningen niet over starterswoningen maar over sociale woningbouw Daar moet harder aan gewerkt worden
Ik heb niet zozeer een advies. Wel valt het me op dat de afgelopen jaren het aantal kwetsbare zichtbare inwoners in het centrum van Arnhem sterk lijkt te zijn toegenomen. Het gaat me aan het hart deze mensen soms zo verloren over de straat te zien lopen. Schokkend vond ik het ook toen ik een aantal maanden geleden met een groep kinderen op zondagochtend het vuil in het centrum ging verzamelen. 90% van de 8 vuilniszakken die we vol kregen (in een klein uurtje) bestond uit gebruiksmateriaal zoals alcoholverpakkingen, drugszakjes, lachgastankjes, sigarettenpeuken etc. Schokkend voor mij, maar ook voor de kinderen.
Ik kan daar niet over oordelen zonder te weten wat de problematiek is en hoe de situatie nu is
Ik kan mij niet aan de indruk onttrekken dat in de duurdere wijken in Arnhem, minder kwetsbare inwoners en buitenlandse nieuwkomers (al dan niet tijdelijk) worden ondergebracht als in minder duurdere/betaalbare wijken. Dit zorgt voor een groeiende verdeeldheid onder de bevolking
Ik ken de leegstand en/of mogelijkheid van hergebruik van leegstaande gebouwen niet.
Ik ken jullie dynamiek niet, maar mijn gevoel zegt dat hogeropgeleide inwoners zich met meer succes verzetten tegen de opvang van kwetsbaren dan lageropgeleide inwoners. Als dit zo is, dan moet het beleid ook daarmee rekening houden om ervoor te zorgen dat het eerlijk blijft.
Ik kon mijn antwoord geven binnen de vraagstelling/keuzemenu. Ik woon in een wijk waar zoveel verkamering waardoor de balans uit evenwicht is. Een spreiding is prima om grote concentraties te voorkomen, maar basseer de omvang/spreiding op basis van de (maat en schaal van de) gewenste zorg/opvang die geleverd moet worden.
Ik mis nuance in de vraagstelling. Volgens mij is de betaalbaarheid van woningen niet geheel in evenwicht te sturen. Met het begrip moeten (?) stuur je volgens mij op iets wat niet te sturen is. Of het verspreiden van kwetsbare inwoners een goed idee is weet ik niet. Daarom kan ik ook niet bevestigen (of ontkennen) dat dat goed is. er zijn vast professionals die daar wel verstand van hebben en ook die zullen vast een genuanceerd antwoord hebben dat het vanuit het ene aspect wel of niet beter is. Kortgezegd, mijn advies, vermijd zwart-wit vraagstellingen en ga voor advies te rade bij professionals en houdt bij de toepassing van dat advies rekening met goede motivatie en communicatie (waarom dat het beste is voor de samenleving als geheel).
Ik moet er niet aan denken dat er in mijn wijk buren zou krijgen met een sterk a- sociaal karakter en uitstraling
Ik vind dat er eerst eens een goede definitie van kwetsbare inwoners moet komen. Pas dan kunnen bovenstaande vragen goed beantwoord worden.
Ik vind dat er in het Centrum van Arnhem te weinig wonigen zijn voor kwetsbaren bewoners. Alles wat op dit moment word gebouwd zijn dure woningen. Iemand met een klei beursje heeft ook recht om in het Centrum te wonen!
Ik vind dit lastig.NIMBY, als ik denk aan overlastgevende individuen.Wil van niemand last ervaren, maar andere kwetsbare mensen zijn welkom

Ik vind het helemaal niet erg als er kwetsbare inwoners in mijn wijk wonen maar ik vind het wel heel erg dat daar niet de juiste begeleiding voor is. De spreiding van betaalbare en dure woningen over de stad is goed zodat het wat meer gemêleerd wordt al ben ik bang dat mensen die dure woningen kunnen betalen er niet voor kiezen om in Immerloo te gaan wonen.
Ik vraag me af of de kwetsbare bewoner graag in een "dure" wijk woont. Waar wonen zijn vrienden en zijn die bereikbaar?
Ik weet niet hoeveel andere wijken op dat gebied voor hun rekening nemen, maar een evenredige verdeling over de stad lijkt mij de beste methode de eventuele overlast te beheersen.
Ik woon in Arnhem Noord in Klarendal in een koopwoning die wij hebben kunnen kopen van VHV Arnhem. Wij wonen dus tussen huurders in. Wat ons opvalt is dat de afgelopen dicht om ons heen huurhuizen vrij kwamen (eensgezinswoningen) die dan steevast werden toegewezen aan blanke alleenstaande vrouwen met vaak maar 1 kind. Dat vinden we de wereld op zijn kop. Ook in Arnhem Noord moeten meer statushouders, vluchtelingen en migranten gehuisvest worden.
ik woon in een koopwoning maar 20 meter verder hebben wij hebben als overburen een gezin uit Syrië. als er in elke wijk nieuwe woningen worden gebouwd moet er minstens 1/3 gevuld worden met kwetsbare inwoners.bij het plaatsen coaching bij het integreren. en betrek de rest bij dit proces, b.v. door mensen te vragen!!
Ik woon in Malburgen en hier zijn veel kwetsbare en arme mensen (ik zelf niet) wat ik helemaal prima vindt. Maar ik zie ook dat er maar gebouwd blijft worden in deze wijk, gelukkig zowel duurdere als goedkopere woningen. Ik heb niet het idee dat in de rijke wijken van de stad veel bij gebouwd wordt. En al zeker geen goedkope woningen. Dit vind ik heel oneerlijk. In de duurdere wijken wonen natuurlijk veel mensen die procederen tegen nieuwbouw en iedereen zegt "niet in mijn achtertuin" bij wijze van spreken. Dit is niet sociaal en hier moet het college niet in mee gaan!
Ik woon zelf in een rijtjes koopwoning. Echter in de rij staan 4 huurwoningen. Een daarvan grenst aan onze koopwoning. Waar wij ons best doen om de woning, de tuin en uitstraling goed te houden, merk je dat bij deze vier woningen die behoefte veel minder is. Bij hen ligt die verantwoordelijkheid deels bij de verhuurder. Iemand die een woning koopt heeft nu eenmaal andere belangen dan iemand die huurt. Zeker als het om de woning op zichzelf gaat. Ik zou graag zonnepanelen op het dak van de schuur willen zetten, maar een paar hoge bomen in de tuin van het huurhuis naast onze woning, maakt dit een nutteloze operatie.
Ik woon zelf in een wijk (Geitenkam) waar veel kwetsbare bewoners terecht komen. De impact van deze bewoners (met name ex psychiatrische cliënten) ervaar ik als enorm en meer en betere spreiding is wenselijk.
Ik zie in mijn wijk (Schuytgraaf) diverse wooncomplexen voor kwetsbare inwoners. Al ken ik het niet van binnen, maar zo als buitenstaander oogt het plezierig (en lijken mij meer van dat soort voorzieningen in deze wijk geen probleem (of juist leuk)). Qua betaalbare woningen - ik denk dan aan sociale huur - mag er veel meer komen. Uit eigen ervaring (mijn kinderen) zie ik dat velen al jaren op een wachtlijst staan en nu aangewezen zijn op particuliere verhuur met hoge prijzen. Met het huidige toewijzingsbeleid maken deze mensen weinig kans op een sociale huurwoning.
Ik zie zoveel mensen op straat die de weg kwijt lijken te zijn. Soms zelfs psychotisch denk ik. Agressief schreeuwende mensen geven een onveilig gevoel en ik heb met hen te doen. Het zou fijn zijn als de opvang voor deze mensen beter geregeld is. En als er een partij verantwoordelijk is om sommige mensen van de straat te halen en voor ze te zorgen.
Ik zou die beiden graag homogeen over de stad gespreid zien. Om geen aanleiding tot getto's en kakwijken te geven. Mensen in armzalige buurten hebben net zo weinig zin in overlast, dreiging en verval als die in de betere wijken. Door te streven naar een homogene spreiding moeten de bewoners in een buurt het meer met elkáár zien te redden, maar komen ze ook meer met elkaar in aanraking. Elkaar kennen maakt de verhoudingen al anders, en zeker als men ook nog mogelijkheden ziet wat voor elkaar of met elkaar te doen.

Ik zou graag zien dat er wordt ingegrepen op de privatisering van de woningmarkt.Ik kan er niet bij dat er woekerwinsten worden gemaakt op een basisbehoefte van mensen.Dat gemiddeld 30%-40% van het besteedbaar inkomen opgaat aan een dak boven het hoofd.Een dak dat gemiddeld 38 jaar geleden al af was.Ik vraag me daadwerkelijk af hoeveel minder 'kwetsbare bewoners' er zouden zijn als personen maar 1 woning mochten bezitten en bedrijven alleen bedrijfspanden.Voor wat betreft de spreiding zou ik vooral insteken op maatwerk. De ene kwetsbare bewoner is de andere niet en de ene wijk is misschien geschikter voor een bepaald 'type' kwetsbare bewoner, dan de andere.Zomaar een 'probleemgeval' in een wijk dumpen omdat het beleid dit toestaat/voorschrijft lijkt mij in ieder geval niet de juiste manier, terwijl ik dit wel veel heb zien gebeuren.
ik zou het niet weten
Ik zou vooral veel meer onzelfstandige woonvoorzieningen willen voor kwetsbare mensen. Dat bijna alle kwetsbaren tegenwoordig zelfstandig moeten wonen en zogenaamd zelf hun hulpvraag formuleren en aan de keukentafel met veel te veel verschillende hulpverleners praten - of helemaal niet: zorgmijders dus, dat is inhumaan. In Klarendal (woon ik) zijn daar veel te veel voorbeelden van.Ten tweede is spreiding van dure en goedkope woningen best okee, maar denk dan ook aan toevoegen van spreiding van studentenwoningen, seniorenwoningen en opvanghuizen voor kwetsbaren. Een serieus diverse wijk bestaat uit meer dan alleen goedkopen en dure eengezinswoningen.
In 'duurdere wijken' wonen meer mondige mensen die veel middelen hebben om weerstand te bieden tegen opvang van kwetsbaren. In arme wijken zijn die er niet, maar wel veel andere kwetsbaren die de opvang van kwetsbaren niet aan kunnen. Plus en plus is immers min.
In Arnhem lopen veel gekkies rond, gezien bij bureau Arnhem. Ik ben er van geschrokken.Hoe komt dat er zoveel mensen met een beperking in Arnhem rond lopen. Advies is hoe voorkom je dit. Betekent dat drugs en alcohol aangepakt zou moeten worden, overlast vaak hieraan gerelateerd.
In beginsel wil je graag per wijk een goede mix tussen sociale huur, betaalbare en duurdere woningen. Ik vind het echter niet zinvol om bestaande wijken om te vormen (met hoge investeringskosten). Ik heb dan liever dat er meer wordt geïnvesteerd in voorzieningen die de leefbaarheid verbeteren dicht bij de wijken waar dit nodig is.
In bepaalde wijken zoals de mijne is er een teveel aan kwetsbare bewoners. Evenwicht is zoek
In bijvoorbeeld Schuytgraaf en de Hoogkamp, Burgemeesterswijk, e.d. heb je een volstrekt andere buitenlandse populatie dan in het Broek en Malburgen. Mijn eigen buurt - de Laar Oost - baart me zorgen.
In de " volkse" wijken komt meestal alle opvang terecht, dat zou ook wel naar b.v. Hoogkamp mogen. Het klinkt leuk, een advies hierover geven maar in de praktijk gebeurd hier natuurlijk niks mee.
In de "duren wijken" zal wellicht meer weerstand zijn voor wat betreft spreiding, maar maakt die spreiding eerder zichtbaar en bevorderd ook dat andere wijken hierin makkelijker in meegaan.
In de huidige nieuwbouw wijken is er geen diversiteit tussen betaalbaar en dure woningen
In de loop der jaren in mijns inziens duidelijk geworden dat kwetsbare mensen heel erg verspreiden door wijken eenzaamheid, schulden en sociale isolatie verhogen. Ik denk dat spreiding in wijken een goed idee is, maar dan toch wat geconcentreerde, waardoor er wat meer ondersteuning mogelijk is en dit zal ook de integratie in de wijken v erhogen.
In de loop van jaren opkopen van oude dure huizen en slopen en daar appartementen neerzetten
In dure wijken staan de meeste bewoners niet te trappelen om anderen en dan vooral kwetsbaren te ontvangen maar dat moet toch gebeuren ook al is het op kleine schaal
In het centrum werkt het vast wel, kijkend ook naar de (dure) nieuwbouw in de buurt van het filmhuis, om alles te mixen. Maar in woonwijken zie je toch dat men het fijn vindt met gelijkgestemden te wonen. Dat geeft meestal ook minste gedoe, want men herkent elkaars manier van wonen en leven. Je moet je afvragen of het zinvol is om vanuit beleid coute que coute te willen mixen? Wel zou een mix van gezinswoningen en alleenstaande woningen/appartementen handig zijn: de starters en de senioren kunnen dan allemaal in dezelfde wijk (blijven) wonen.

in iedere wijk evenveel betaalbare als dure woningen is een utopie. Niet haalbaar alleen al omdat (sociale) huurwoningen niet evenredig verdeeld zijn over de wijken. Dat hoeft ook niet per se. Mensen met eenzelfde profiel normen en waardenpatroon zoeken elkaar ook op in hun eigen voorkeur in wijken/woningen. Ik realiseer me heel goed dat dat niet altijd een vrije keuze is. Opvang van kwetsbare inwoners lijkt zich nogal eens te concentreren in kwetsbare wijken. Daar mag best wat meer spreiding in zijn.Nog een dingetje: mijn beide zoons zijn aangewezen op huur in de particuliere sector. Wachtlijsten voor sociale huur zijn te lang. Nu verplichting tot eigen bewoning steeds vaker wordt ingezet bij aankoop van vastgoed (waar ik best begrip voor heb in de strijd tegen speculatie) staat de markt voor betaalbare huurwoningen voor jongeren behoorlijk onder druk. Stevig probleem voor mijn zoons die nu min of meer gedwongen samenwonen omdat zelfstandig huren onbetaalbaar is.
In mijn wijk Malburgen Oost/Immerloo is er al een oververtegenwoordiging van kwetsbare inwoner. en goedkope huurwoningen. Positief is dat er de laatste jaren is ingezet op de bouw van (goedkopere) koopwoningen. Dit beleid kan worden voortgezet.
in onze wijk maar dat is het centrum word al heel veel op gevangen van kwetsbare inwoners en asielzoekers en vluchtelingen
In veel grote dure woningen wonen heeel weinig (oudere) mensen. Hoe kun je (grote) gezinswoningen weer door gezinnen bewoond krijgen?
Informeer bij experts uit de zorg voor deze mensen.Hoe helpen we hun het best met de minste overlast (draagvlak).
Integratie van verschillende doelgroepen heeft nog nooit echt gebracht wat er van verwacht wordt
investeer aan verbinding. voorkom polarisering, integreer
Inzet op informatie en inclusie
Inzetten op inclusiviteit.Men daar bewust van maken.
Is altijd lastig, maar informeer tijdig en volledig
Is moeilijk, in bepaalde wijken is spreiding niet mogelijk gezien de huidige huizen prijs, probeer wel in nieuwe wijken dit zoveel mogelijk te realiseren.
Ja meer opvang in de duurdere wijken. Desnoods kleinschalig
Ja, denk ook aan onze kinderen die kunnen geen huis krijgen.
Ja, zorg dat "tijdelijke" opvang van vluchtelingen dat ook is. Zadel niet constant dezelfde mensen hiermee op. Jarenlang. Voor altijd??
Jazeker: jongeren en alleenstasnden wone vaak graag betaalbaar in en rond het centrum
Je hebt ook duurdere wijken nodig voor een divers aanbod, dus niet altijd opdringen.
je hoeft niet iedereen tegen zichzelf te beschermen
Je hoeft niet nu al te weten waar je de komende 17 jaar in totaal 16.000 woningen wilt bouwen.
Jullie geven het zelf al aan spreiding en diversiteit houd de wijk leefbaar en zorgt voor minder excessen
Kijk eens naar de wijk de schuytgraaf.dure woningen op mooie plekken .Langs het spoor de gewone woningen
Kijk en luister vooral naar de inwoners m.b.t. de opvang van kwetsbare inwoners. Haal er niet meer naar de stad als we onze eigen kwetsbaren nog niet goed kunnen begeleiden.
Kijk naar de huidige samenstelling vd wijken. Presikhaaf in zijn algemeenheid zijn al een aandachtswijken. Meer kwetsbare in de wijk kan men niet aan.
Kijk niet alleen naar mogelijke locaties, maar vooral ook naar de beschikbaarheid van elementaire voorzieningen als winkels, scholen, gezondheidscentra en openbaar vervoer in de verschillende wijken !
Kijk of ze echt zelfstandig kunnen wonen. Ik zie veel mensen die zelfstandig wonen beter niet zo kunnen wonen teveel problemen voor de buurt.
Kijk uit met het verspreiden van kwetsbare mensen over de wijk zodat ze niet voor overlast zorgen. Ik spreek uit ervaring.
Kijk vooral naar de demografie van een wijk. Wat wil je ermee en luister naar de bewoners. Ze kiezen er niet voor niets voor om in een bepaalde wijk wel of niet te wonen.

kijk waar opvang het beste geboden kan worden, welke voorzieningen daarvoor nodig zijn. Geforceerd opleggen van opvang of sociale woningbouw heeft weinig zin.
Kijk zorgvuldig naar vermeende kwetsbaarheid en verwar het niet met luiheid.
kleinschalige aanpak
Klinkt wel als een goed idee. Benieuwd of er in Armhem Noord veel te bereiken is?
Kom met een goed plan en sta in contact met de omgeving waar de plannen gestalte moeten krijgen. Nu worden bewoners overvallen en de grote schreeuwers komen in de krant en rest houd zijn mond.
Koop in dure wijken huizen op en transformeer die naar betaalbare appartementen of woningen voor 1 en of 2 persoonshuishoudens
Koppel projekt aan buurtprojekten/klubhuis/ lezingen
Kwetsbaar is een misleidende term. Delinquent en a-sociaal valt hier niet onder. College gebruik geen verhullende taal. Durf vergaande maatregelen te nemen en isoleer a-socialen. Verdunnen over alle wijken gaat ten koste van het vestigingsklimaat.
Kwetsbare bewoners beter begeleiden en eerder grenzen stellen als zij de leefbaarheid negatief beïnvloeden.
kwetsbare bewoners moeten opgevangen maar niet in 1 locatie een heleboel omdat de huizen daar goedkoop zijn. Geeft heel veel overlast. Betere spreiding over de stad.
Kwetsbare bewoners zo goed mogelijk verspreiden (ook in de duurdere wijken!) en ze niet allemaal op een kluitje zetten
Kwetsbare inwoners centreren.
Kwetsbare inwoners dichtbij winkelcentra laten wonen
kwetsbare inwoners eerder in beeld krijgen en vanaf de basis begeleiden. spreiding van woningen is lastig bij de huidige grondprijzen en bouwkosten: goed overleg met partijen.
kwetsbare inwoners goed verspreiden
kwetsbare inwoners hebben meer aan een goede begeleiding.
Kwetsbare inwoners kleinschalig opvangen werkt het beste denk ik. Zowel voor de (re)integratie van deze mensen als voor de buurt waar ze wonen.
Kwetsbare inwoners kunnen het beste in wijken geplaatst worden waar meer soortgelijke mensen wonen, of dichtbij de stad. Duurdere buitenwijken lijkt me minder geschikt omdat hier de kloof te groot is en dit tot scheve gezichten zal leiden (waarom zitten kwetsbare mensen in dure huizen)?
Kwetsbare inwoners moeten op een plek waar ze goed begeleid zullen worden.Woningbouwverenigingen met bonus stimuleren als ze meer betaalbare woningen in het starter/sociale segment bouwen en ook woningen in het onderste middensegment. Dit voorkomt scheefwonen. De stappen zijn nu te groot.
Kwetsbare inwoners mogen geen overlast bezorgen aan de overige inwoners.Wat is een betaalbare woning? De prijzen die ik vaak hoor in de media zijn verre van betaalbaar voor de gewone burger.
Kwetsbare inwoners niet in de binnenstad plaatsen, dat is nl. de kat op het spek binden. Krijg je nog meer drank- en drugsoverlast etc.
kwetsbare inwoners opvangen is prima maar laat ze ook wat leren zodat ze niet steeds terugkomen.spreiding van het soort woningen in de stad is geen taak van de gemeente en gaat veel te ver
Kwetsbare inwoners zijn volgens mij niet per definitie geholpen door ze te verspreiden over de stad. Ik ben niet kwetsbaar, maar zou me niet prettig voelen naast mensen die heel veel meer te besteden hebben dan ik. Bovendien vraag ik me af of inwoners niet beter geholpen kunnen worden en zich zelfverzekerder kunnen voelen als ze meer met elkaar kunnen praten. Ook is het volgens mij een denkfout dat niet kwetsbaren met een 40-urige werkweek, kinderen enz., in staat zijn kwetsbaren te helpen. In rijke wijken is m.i. niet echt veel sociale cohesie. Dan zit je daar in je eentje. Word je daar gelukkig van?
kwetsbare inwoners zoveel mogelijk centraal in één wijk. Die wijk dan extra begeleiden en monitoren. niet alles door elkaar zetten anders gaat de hele stad verpauperen.

Kwetsbare inwoners zoveel mogelijk helpen. Echter er is een grens. Sociale voorzieningen, toeslagen moeten landelijk geregeld zijn. Het college dient dit aan te kaarten bij de landelijke politiek.
Kwetsbare mensen en probleem mensen moeten gescheiden worden. Voor kwetsbare mensen is veel meer begrip als we de mensen die herhaaldelijk problemen veroorzaken apart gehouden worden
Kwetsbare mensen komen denk ik niet snel in beeld in een wijk. Mensen moeten op een manier in aandacht komen. Vooral samen met veel werkende mensen. Alhoewel integreren met werkende en gezinnen geeft afleiding en een goede prikkel. Belangrijk is meer om kwetsbare inwoners bij verenigingen en clubs laagdrempelig binnen te laten.
Kwetsbare mensen komen makkelijker uit hun comfort zone als ze zich veilig voelen en erbij mogen horen. Daarom is investeren in de sociale cohesie zo belangrijk. Problemen voorkomen door een goede samenwerking van alle betrokken partijen en tijdige signalering.
Kwetsbare mensen kunnen goede dingen doen
Kwetsbare mensen meer contact met buren. Kunnen ze dit zelf niet, begeleiding kan hier veel betekenen.
kwetsbare mensen moeten gewoon deel van de samenleving zijn en kunnen blijven deelnemen niet door in hun eigen woning te blijven wonen maar door goede zorgvoorzieningen en zorg in te zetten: in iedere wijk een ouderen huis waar bewoners ook naar toe gaan om een activiteit te doen
Kwetsbare mensen verdienen zorg op een plek die dit stimuleert. Dus bijv. geen verslavingszorg in het centrum, maar op een rustige plek. Verspreid alle plekken over de stad om ghetto te voorkomen.Verder ook zoveel mogelijk mix van goedkopere en duurdere woningen.
kwetsbare personen opnemen in instantie, zodat de bewoners er geen jarenlange last van hebben. Of als ze asociaal zijn bij asociale bewoners plaatsen en daar de nette buurten niet mee opzadelen.
Kwetsbare personen. Nog zo'n belangrijk thema. Extramuralisatie van zorg, wie is daarbij geholpen geweest (de rijksbegroting)? De kwetsbare mensen hier in de wijk, niemand kijkt daar naar om. Ze komen niet in hun 'kracht' te staan maar zij vereenzamen in de wijk. Psychiatrische overlast gevende mensen worden doorgeschoven in de wijken omdat ze voor overlast zorgen en er is heel vaak geen oplossen (multiprobleem, zorgmijders, zorginstellingen wil/kan niets). Deze mensen zijn het probleem geworden van de woningbouw, buurt en de gemeente . De GGZ kan nu de moeilijke personen buiten de deur houden maar zij vangen wel vrouwen op met een burn-out. Ja, die zijn te behandelen. Terug naar veilige woongebieden voor langdurige psychiatrische patiënten. Denk aan een wolfheze, t Dorp etc. Niet aan Aso-woningen maar naar meer geconcentreerde zorg/woonwijken voor deze doelgroep,
laag percentage dure woningen, workshops voor verduurzaming huis (bv workshop gordijnen maken, isoleren)
Laat de Geitenkamp lekker de Geitenkamp en Malburgen lekker Malburgen. Help kwetsbare mensen maar laat ze ook iets betekenisvols doen voor de stad of voor elkaar.
Laat de organisatie die deze bewoners begeleidt actief contact leggen met de bestaande bewoners om begrip te kweken.
Laat de rijksten niet het beleid bepalen
laat het college bepalen dat het gebeurt en samen met de bewoners hoe het gebeurt.
Laat je niet leiden door de inwoners die het best van de tongriem zijn gesneden
Laat kwetsbare inwoners ook hun bijdrage leveren aan deze maatschappij. Al zijn het kleine klusjes.
laat mensen in heel arnhem geen boven /benedenwoning meer samenvoegen tot 1woonhuis in de tijd van woningschaarste...onbegrijpelijk dat gemeente hier toestemming voor geeftbij verbouwing van kantoren moet de gemeente bedingen dat projectontwikkelaars ook echt goedkope woningen toevoegen. of elders realiseren..ik heb n modaal inkomen en kan al bijv.amper n woning kopen in nieuw/ verbouw projecten zoals voormalig girokantoor of cobercofabriek,laat staan mensen met n lager inkomen

Laat mensen met meer geld ook meer betalen. Vooral als ze geen opvang in de eigen wijk willen. Gebruik dat geld voor opvang elders. Als een wijk meer kwetsbare inwoners opvang betaal ze minder belasting.
Laat professionals meedenken over wat geschikte woonlplekken zijn en let op dat niet de kwetsbare wijken extra belast worden
Laat u niet gijzelen door de harde roepers, maar ga (en blijf) in gesprek o.b.v. argumenten. Voor de gemeente geldt hetzelfde. Geen zaken brengen als voldongen feiten, maar geef aan waarom de gemeente iets wil (moet) en blijf transparant.
Landelijk meer investeren in opvang van kwetsbare - en zorgbehoevende mensen
Leegstaande kantoren ombouwen. Regels durfen te passeren. Zgn standpunten herzien. Minder administratief geneuzel. Bestemmingsplannen kunnen herzien worden. Zijn door college en raad ooit vastgesteld, dus ook zeer snel te herzien. Je niet verschuilen achter regelgeving die het je moeilijk maken om iets te wijzigen. Waarom zit u in de raad en/of college. Voor uzel???? Het lijkt er soms welop. Oog voor de stad en bevolking is er weinig. Zonde.
Lees Hans de Geus: Hoe ik toch huisjesmelker werd, heel interessante visie op woningbouw!
Let wel op dat er niet teveel "complexe gevallen" bij elkaar worden gezet
Loslaten in de wijk is geen oplossing, voor kwetsbare mensen is er meer nodig. Ze zullen hulp nodig hebben van een buddy of op iemand terug kunnen vallen.Zodat ze zo snel mogelijk kunnen integreren.
Luister met compassie naar de tegenstanders
Luister naar de GEWONE mensen. Schuif hen niet hautain aan de kant.
Luister naar de inwoners
Maak de armere wijken niet nog zwakker door vooral hier de kwetsbare bewoners te huisvesten.
Maak gebruik van leegstaande kantoorpanden als opvang/woningen
Maak geen getto's door veel armoede en kansarmen bijelkaar te plaatsen
Maak het leven voor kwetsbare inwoners mogelijk in de verschillende wijken
Maak homogene wijken wat betreft de inwoners, dat is goed voor de verbinding onderling. Arm en rijk naarst elkaar is vragen om herrie.
Maak in parken of daar waar het kan ruimte om te ontmoeten. Bijv zoals plaatsen in Spanje , onder de boom. Ons klimaat wordt sub tropischer , dus pas onze mogelijkheden daarop aan. Immers over 5 tot 10 jaar is het net " Spanje"
Maak vanaf het begin helder voor welke opgave de gemeente staat. Verdeel de aantallen gelijk over alle wijken en ga dan in gesprek hoe je de opvang aanpakt. Ga actief op zoek naar bewoners die niet snel meepraten en luister niet teveel naar bewoners die alleen praten, niet luisteren en alleen maar nee zeggen .
Maak wonen voor starters meer mogelijk
Malburgen oost-noord (waar ik woon) verhoudingsgewijs goedkope sociale woningen, veel armoede, vervuiling en asociaal gedrag. Meer mixen van woningen zou dit deel m.i. kunnen verbeteren
Meer aandacht voor sociale woningbouwprojecten en voor kleinere woningen voor senioren.
Meer begeleiding voor kwetsbare inwoners die toch geacht worden om grotendeels zelfstandig te wonen
meer betaalbare huizen bouwen, die dure kakkers mogen buiten arnhem gaan wonen in een koopwoning
Meer betaalbare woningen en appartementen in Hoogkamp en Burgemeesterswijk en Arnhems Buiten
Meer betaalbare woningen is alleen mogelijk in wijken waar ruimte is voor nieuwbouw en of renovatie. Opkopen van dure bestaande woningen in dure wijken en deze verbouwen tot betaalbare woningen zal financieel erg moeizaam zijn en waarschijnlijk niet tot veel enthousiasme in de de wijk leiden.
Meer bouwen voor oudere mensen,zodat er meer gezinswoningen beschikbaar komen.
Meer doen aan dat 'kwetsbare' en niet alleen door aaibare maatregelen
Meer gebruik maken van leegstaande kantoorpanden
meer goed gebouwde 'tijdelijke' houtskelet multifunctionele appartementen

Meer mogelijkheden voor tiny houses, met name voor ouderen
Meer opvang in dure wijken is goed omdat bewoners wel wat kunnen hebben.Duur en goedkoop wonen is niet echt te realiseren, laat staan recht te trekken. Zie ik ook niet als een probleem, zolang er goede en betaalbare huizen zijn (dus nu niet).
meer opvang voor kwetsbare inwonersspreiding bevordert de leefbaarheid maar moet niet ten koste gaan van goedkope huurwoningen
Meer overlaten aan de woningbouwverenigingen en niet aan de projectontwikkelaars.
meer senioren woongelegenheid in de duurdere wijken. Dit i.v.m. de doorstroming
Meer seniorenwoningen en/of kleinere woningen voor eenpersoonshuishoudens bevorderen doorstroming waardoor meer eengezinswoningen vrijkomen voor startende gezinnen. Nu worden in mijn wijk vele middelgrote gezinswoningen 'vastgehouden' door senioren of eenpersoonshuishoudens.
Meer spreiding sociale woningbouw over de wijken
Meer spreiding van de opvang van kwetsbare inwoners, dit wordt voornamelijk gedaan in wijken waar al veel opvang is.
Meer verspreiding van kwetsbare inwoners, diversiteit en genderidentiteit, culturele achtergrond, dat is voor mij de ideale samenleving.
Meer woningbouw en bouw van de "oude verzorgingshuizen".
mensen die zich goed gedragen mogen niet lijden onder mensen die zich niet kunnen of willen aanpassen.Schep voor deze mensen een woonomgeving waar zij zich prettig voelen en er geen heibel ontstaat met omwonenden
Mensen gaan geen dure woningen kopen pal naast bijv. probleemgezinnen, accepteer dat en faciliteer dat ook. Dat zorgt voor meer inkomsten voor de stad
Mensen meer naar elkaar brengen, en mensen meer vrijer laten leven.
Mensen met psychische problemen worden in deze betaalbare wijk gedropt zonder rekening te houden net de kinderen die hiermee te maken krijgen word er rekening gehouden met veiligheid er word duidelijk geselecteerd op wijk
Mensen moeten wonen op de plaatsen waar het voor ze betaalbaar is, niet op kunstmatig gecreëerde plekken. Mensen met een goed inkomen gaan niet in Broek of Klaredal wonen.
Mensen voelen zich prettig in een wijk met gelijkgestemden. Dat kun je niet geforceerd laten integreren. Kwetsbare inwoners kunnen volgens mij wel overal even goed opgevangen worden, mits goed begeleid.
Mensen willen gezien en gehoord worden. Als dat gebeurt is veel mogelijk. Verschillende groepen mensen mengen vraagt veel aandacht maar biedt uiteindelijk heel veel kansen.
Mensen willen vaak graag bij gelijkgestemden wonen, met ongeveer evenveel te besteden dus dat moet wel mogelijk blijven.
Mensen zijn bang voor het plaatsen van kwetsbare mensen in hun wijk. Zorg dan ook voor goede begeleiding van kwetsbaren en neem de wijk mee in wat er gebeurt. En dan bedoel ik geen nieuwsbrief. Het mooiste is als een wijk de kwetsbaar persoon kan helpen/begeleiden. Win/win situatie
Mensen zorgen nodig hebben. Dat geven , niks maken betaalbare of dure huizen
met 1 maat meten en vooral luisteren naar de bewoners van de wijken
Met 'kwestbaar' bedoelt u waarschijnlijk buitenlanders. Ik zie dat anders: alle ruimte voor de eigen kwetsbare bevolking (verslaving, etcetera), geen voor mensen die tien landsgrenzen oversteken om hier hun hand op te houden.
Met het gebruik van 'flexwoningen' ontstaat de mogelijkheid de opvang van kwetsbare inwoners beter / makkelijker / in kleinere aantallen over de stad te spreiden. Er kan begrip voor elkaar ontstaan. Komt de leefbaarheid in Arnhem ten goede!

Mijn aandacht zou vooral uitgaan naar betaalbare woningen. Bij opvang van kwetsbare inwoners is het belangrijk dat de omgeving gemakkelijk in contact kan komen met deskundigen of voor advies, laagdrempelig en liefst in eigen wijk.
Mijn advies is dat er een eind komt aan opkopen van woningen door beleggers en daarna verkamering en onderverhuur. vb. grote flats naast A12 in Presikhaaf heeft meer als 60% onderverhuur.Maak een plan van aanpak om hier wat aan te doen.
Mijn huidige buurt, met Arnhemse politici, is zo bang voor sociale woningbouw. Terwijl mijn vorige buurt te veel problemen had. Dat mag wel eerlijker. Ander advies: buurthuizen
Mijn wijk valt onder Arnhem Oost aanpak. Toch zouden er in flexwoningen daklozen worden gehuisvest. Gaat gelukkig niet door maar een ambtenaar die dit op het stadhuis bedenkt heeft dus totaal geen idee wat een kwetsbare wijk (Presikhaaf-West) inhoudt. Dit beangstigt mij.
Minder dure projecten van (buiten Arnhemse) luxueuze architectenbureaus
Minder in de Laar (wij zijn verzadigd)De leefbaarheid holt achteruit omdat mensen uit deze doelgroep door psychische problemen zich niet teveel kunnen bemoeienis met de omgeving. Gevolg verloedering van de flats, tuinen etc
Minder obverlaten aan projectontwikkelaars en meer ruimte voor collectief wonen en CPO's
Minder opvangen, maar ze dan wel een haalbaar perspectief bieden om in te stromen in de maarschappij
Mis de deskundigheid hier over te oordelen
Moeilijk
Moeilijke correlatie.
N.v.T.
Naar mijn idee, doet Volkshuisvesting veel aan, maar heb geen volledig goed overzicht om hierover mijn mening te geven.
Natuurlijk wil je geen wijk met alleen maar villa's en een wijk met alleen met sociale huur, maar ik merk nu wel zelf heel erg dat het 50/50 samenvoegen ook niet werkt. Een ander inkomen betekent ook vaak een andere levenswijze. En dat gaat gewoon niet altijd prettig samen. Als er in de villa's (logischerwijs) tweeverdieners wonen die in de avond willen bijkomen van het werk, past dat niet naast een sociale huurwoning waar een bijstandsgerechtigde in woont die tot laat muziek draait en vrienden over de vloer, want diegene hoeft de volgende ochtend toch niet vroeg op naar kantoor. Niemand is hier verkeerd bezig, maar het past gewoon niet zo lekker samen.
Nee, ik weet niet wat het beste werkt.
Nee. Omdat het college geen invloed heeft op de huizenmarkt
Neem wijkbewoners mee in besluitvorming
Niet alle kwetsbare inwoners bij elkaar in de armste wijken.
Niet alle opvang in dezelfde wijk
Niet alle wijken lenen zich voor een ander woning aanbod met als risico clustering. Ook de omliggende gemeentes moeten hun steentje bijdragen (lees Rozendaal).
niet alleen maar moeilijke mensen dumpen in wijken waar de mensen het al moeilijk hebben
Niet alles naar Arnhem -Zuid douwen.
Niet alles naar Arnhem Zuid, ook ruimte maken in Arnhem Noord
Niet bezuinigen op deze doelgroep!
Niet bezuinigen op zorg. Wmo moet geen verkapte bezuinigingsopdracht meer zijn.
Niet de hele stad belasten met mensen die andere normen en waarden hebben
Niet doen
Niet doen! Beide partijen willen niet bij elkaar wonen. Inwoners die het kunnen veroorloven gaan verhuizen (eigen ervaring).
Niet doen...
Niet duidelijk wat de opvang inhoud. Gesloten inrichting, begeleid, zelfstandig?Bio-revalidatie zit ook in het bos !

Niet elke wijk leent zich goed voor een evenwichtige verdeling van dure en goedkopere woningen. Daar moet dan ook niet al te ingewikkeld over worden gedaan. Mensen wonen graag bij elkaar als ze hetzelfde leefpatroon hebben, ook dat is belangrijk en zorgt voor goede samenhang in een wijk.
Niet geforceerd percentages opleggen, maar op de plekken die geschikt zijn kleinere en daarmee betaalbaardere woningen bouwen. Zie ook mijn aanbeveling aan college hierover.
Niet huilen maar aanpakken v de problemen en je goed voorbereiden voor de vergadering
Niet luisteren naar bezwaren van rijke woningbezitters.
niet lullen maar poetsen
niet spreiden - maatwerk leveren. Kijken waar er ruimte is en waar voor de kwetsbare inwoners genoeg voorzieningen zijn.
Niet wegstoppen
Niet zonder voor overleg plaatsen altijd eerst vooraf bespreekbaar krijgen.
Niets aantrekken van NIMBY's.
Nogmaals : houd referenda. Het bestuur is er voor de inwoners, niet andersom
Noord is onbetaalbaar geworden voor mensen die een inkomen onder modaal hebben of men is aangewezen op te kleine, dure woningen.Daar zou meer aandacht voor moeten zijn
Nu de Rijksoverheid zich op het terrein van de geestelijke gezondheidszorg heeft teruggetrokken, ontstaat er vaker overlast door bewoners die hulp nodig hebben, maar niet krijgen. Dat mag niet op het bordje van de omgeving komen. Ergo, het is en blijft een lastige kwestie om hier voor goede opvang te zorgen. In onze wijk is maar beperkt ruimte voor de bouw van nieuwe woningen. Maar de ruimte die er is, kan zeker gebruikt worden voor betaalbare woningen.
nu wordt alles geconcentreerd. spreiden is beter voor integratie en het hautaine gevoel van bepaalde wijken die met hun neus neerkijken op wijken waar veel kwetsbare inwoners zijn.
Om te beginnen doe wat aan vermindering van de kwetsbaarheid dus oorzaak aanpakken en daarna is spreiding niet meer dan ellende verdeling en dat is symptoom verduistering.
Omschrijf kwetsbare inwoners beter! Gezondheid, armoede, asielzoekers, asocialen, junks.....
Ondersteun vitale verbinding structureel, zodat er een laag drempelige vangnet komt voor kwetsbare mensen . Nu op twee plekken, maar minstens op vier plekken beschikbaar komen
Onderzoek de plaats en de omgeving. Ga in gesprek met de biren
ontzie wijken waar deze groepen al oververtegenwoordigd zijn. Zorg ook voor dure woningen in wijken waar deze onder vertegenwoordigd zijn.
Ook de hoge concentratie van kamerbewoning /studenten meer verspreiden. Daarvan zijn er NY wel genoeg op sommige plekken in de stad.
Ook de VVD wijken zullen er iets mee moeten. Wat zeker niet meer moet, is allerlei kwetsbare groepen bij elkaar huisvesten in bv Malburgen of Presikhaaf. Zorg voor betaalbare woningen in skeletbouw, het soort woningen dat 50 jaar meegaat maar nu wel soelaas biedt.
Ook hier goede informatie verstrekken
Ook hier, kijk naar het draagvlak
Ook hiervoor geldt: kijk naar Noord en Zuid.
Ook in kleien buurcentra en wijken bouwen waarbij armen bijzondere en ouderen samen kunnen werken wonen en elkaar helpen. Dus kleinschalige meervoudige opvang voor diverse mensen.
Ook in wijken als Alteveer, Burgemeesterskwartier zal gekeken moeten worden in hoeverre er nieuwbouw of aanpassing van utiliteitsbouw gerealiseerd kan worden. Geen gezichtsbepalende gebouwen meer afbreken maar aanpassen voor opvang of bewoning.
Ook in wijken met duurdere woningen zou dit mogelijk moeten zijn
Ook in zogenaamde Â´luxeÂ´wijken in Arnhem moet mijn insziens meer sociale bouw komen en moeten ook de kwetsbare in de samenleving een plek krijgen.
Ook meer opvang van kwetsbare inwoners, vluchtelingen en betaalbare woningen voor ouderen en starters!
Op dit moment niet.

Op grond van onderzoek bepalen wat het best voor de samenleving is en niet laten bepalen door hoe het nu is of wat de bewoners vinden.
Op het oude fabriekstrerrein van ENKA kunnen tijdelijke woningen voor asielzoekers en statushouders worden geplaats. Niemand die daar last van heeft. Of bij de Turkse moskee.
Open deur natuurlijk, maar bezie ieder 'nieuw' project in dit licht.
Open stukken bouwgrond goed invullen
Opgelegde spreiding kan ook juist zorgen voor spanningen: niemand voelt zich dan meer echt thuis in de eigen wijk. Liever op een meer logische en natuurlijke manier zodat omgeving en voorzieningen passen bij de waarden en wensen van het type inwoner.
opvang centraliseren en niet in woonwijken ivm overlast. Meer een mix van verschillende typen woningen: duur en betaalbaar in alle wijken.
Opvang daklozen junks ea buiten de bebouwde kom
opvang in overleg EN in samenwerking met bewoners
opvang is nodig, maar de kwetsbare in een wijk maken er vaak een rommeltje van, kan men zien in tuinen ook bij status houders die hebben ook een huis nodig natuurlijk maar de woning bouw vereniging let er ook niet op dat het netjes blijft in een staat.
Opvang kan overal, maar wel gecontroleerd (dus zo min mogelijk overlast)
Opvang kwetsbare bewoners in de wijken is goed als daarmee ook de handhaving wordt verbeterd.
Opvang met intensieve begeleiding.
Opvang ook in duurdere wijken. En dan geen excuus over duurdere grond" dus kan niet".
Opvang v kwetsbare mensen kan gebeuren in hun eigen woonomgeving of in buitengebieden zoals bv de Braamberg. Het moet aantrekkelijk zijn voor mensen met duurdere woningen om in een bepaalde omgeving te gaan wonen
Opvang van kwestbare mensen binnen woonwijken m.i. achterhaald concept. De praktijk wijst steeds weer uit dat dat ten koste gaat van niet alleen veiligheid binnen die wijken maar ook van het welzijn van de kwetsbare zelf.
Opvang van kwetsbare inwoners dient wel samen te gaan met goede begeleiding. Het lijkt tegenwoordig soms een vloek te zijn om dure woningen te bouwen, maar deze zijn nodig voor een goed evenwicht van onze werkgelegenheid. Maar betaalbare woningen zijn zeker nodig en mogen ook in wijken met duurdere woningen worden gebouwd, zolang er oog is voor een goede leefbaarheid.
Opvang van kwetsbare inwoners gaat niet samen met dure woningen. Dit bedoel ik niet rot, maar deze twee gaan niet samen.
Opvang van kwetsbare inwoners in de 'beter wijken' ligt vaak gevoelige n de beter wijk is mondig genoeg om flinke obstakels op te werpen. Goede voorbereiding, een eerlijk gesprek en betrouwbaar zijn in het opvolgen van afspraken helpt daarbij. Het liefst door een aanspreekpunt met doorzettingkracht/macht die het dus ook regelt.
Opvang van kwetsbare inwoners kan problemen.oeveren er zal.dan ook goede begeleiding dan wel handhaving moeten plaatsvinden. De spreiding betaalbare en duurdere woningen in bestaande wijken is moeilijk aangezien er weinig tot geen ruimte is. Daar waar nieuwbouw gepland staat zou een evenredige verdeling deel uit moeten maken van het bestemmingsplan
Opvang van kwetsbare inwoners kan veel overlast veroorzaken in een wijk. Dat is voor niemand wenselijk / gezond. Meer plekken nodig waar deze mensen kunnen wonen wat meer aan de rand van de stad, bij elkaar in kleine hoeveelheden met goed contact met bv wijkagent en bemoeizorg. Vrijplaats met grenzen binnen de wet.
Opvang: praktisch naar kijken, goed regelen met oog voor veiligheid.Spreiding: pragmatisch handelen, wonen moet betaalbaar zijn, meer investeren in wijken met veel lage inkomens
Opvang: zorg voor voldoende begeleiding
Opvangen op een plats waar de kwetsbare bewoners zich op hun gemak voelen
Opvangen waar plek is
Opvangenzonder overlast te veroorzken

overdrijf niet !
Overheid moet geld stoppen in psychiatrische woon en zorgcentra, zoals bv Wolfheze, want ambulante zorg is minder efficient en psychiatrische patienten zijn kwetsbaar voor vervallen in drank/drugs/misdaad. (ik heb een neef gehad die in het het psychiatrisch zorgcentrum Wolfheze woonde)
Overlast van diverse inwoners beter aanpakken.
Overlastgevende inwoners zo veel mogelijk bij elkaar zetten en ter plekke begeleiden. Wel de kans geven om promotie te maken naar andere buurten.
Overleg met buurtbewoners
plaatsen pas naar goed overleg met buurtbewoners
Planmatig optreden, communicatie zorgvuldig , draagvlak mbt keuzes
Praten erover en dat ieder zich veilig voelt
Probeer eens met een meer open en minder provinciale mentaliteit dingen aan te pakken zonder te overdrijven.
Probeer polarisatie tegen te gaan. Kwetsbare inwoners en betaalbare woningen beter spreiden bevordert de integratie
Probeer te voorkomen dat inwoners in een kwetsbare positie komen, wees barmhartig voor kwetsbaren die op een of andere manier toch een vorm van balans weten te vinden.
Probeer te voorkomen dat mensen dakloos worden.
Probeer vestiging van kwetsbare groepen te minimaliseren.
Proberen de eigenheid van een wijk in stand te houden.
Regel het en laat partijpolitiek achterwege.
Sinds eeuwen trekken mensen van bepaalde milieus naar elkaar toe. Integratie is een idealistisch doel maar zal volgens mij niet bereikt worden. Lijkt mij dat we dat gewoon moeten accepteren.
Sommige kwetsbare bewoners zijn meer gebaat bij beschermd wonen en dat past niet altijd in een woonwijk
Soms moet bosgebied op offeren voor woningbouw
spreiden helpt niet
Spreiden is belangrijk. Ik heb geen beeld of dat betekent dat het 'meer' in evenwicht moet zijn, want ik ken het huidige evenwicht niet
Spreiden klinkt goed, maar zorgt er ook voor de kwetsbare mensen kunnen verdwijnen tussen de mensen waar het wel goed mee gaat. Vedrer kan dit ook indirect een negatief effect hebben over het veiligheidsgevoel van mensen. Je woont niet meer met gelijkgestemden.
Spreiden van opvang is ook weer zo'n polder-manier van oplossen. Zoek naar de beste aanpak, bijv in andere (buitenlandse) steden en kijk hoe dat te vertalen naar Arnhem. Spreiden wel/niet is geen doel op zich, en al helemaal geen oplossing voor onderliggende problematiek.
Spreiden, spreiden en spreiden. Werk met langetermijnvisies en ben niet kortzichtig alleen bezig met het oplossen van de huidige wooncrisis door daar waar plek is alles vol te plempen met sociale huur.
Spreiding 'an sich' voor zowel woningen als kwetsbare mensen dient in mijn ogen geen doel op zichzelf zijn. Ik kan mij voorstellen dat je beter problemen kunt ondervangen en doelgerichter kunt acteren op de behoeftes van 'kwetsbaren' als deze niet gespreid worden over de stad. Ook bij woningbouw dient men prudent te opereren met de schaarse ruimte
Spreiding betaalbare/dure woningen: hoeft van mij niet persé, als de verhoudingen in zij totaliteit maar goed zijn. Ik denk dat er op dit moment meer behoefte is aan betaalbare woningen, zeker ook in het huursegment. Meer appartementen dan eengezinswoningen, maar wel met voldoende parkeergelegenheid. Niet bouwen in het groen, want je maakt dan onomkeerbaar iets kapot.Opvang kwetsbare inwoners: eerlijk gezegd zou ik er niet op zitten te wachten als die in mijn directe omgeving komen. Qua acceptatie door omwonenden zou ik zeggen: niet te grote groepen kwetsbare inwoners en in samenspraak met de zittende bewoners.

Spreiding betekent meer dan dure en betaalbare woningen over de stad verdelen. Het vraagt m.i. ook om verbinding, het gesprek aangaan, respect voor elkaar en ondersteuning.
Spreiding door kwetsbare bewoners tussen betere woningen te bouwen is een gekunstelde aanpak meer voor de bühne dan dat echt armoede oplost
Spreiding in de wijken en evenredige verdeling tussen noord en zuid.
Spreiding is altijd beter dan alles bij elkaar
spreiding is geen doel op zich, er moeten ook voorzieningen zijn en/of draagvlak om kwetsbare op te vangen. dus niet opleggen maar nagaan of er ook voldoende voorzieningen zijn die mensen op kunnen vangen en niet dat ze bv op schaarsbergen aan hun lot over gelaten worden.
Spreiding is geen doel op zich: zorg dat het zo is georganiseerd dat de opvang en begeleiding van "kwetsbare" inwoners werkt. Ze allemaal bij elkaar zetten werkt niet, maar als de spreiding zo groot is dat de begeleiding het overzicht verliest en het fragmenteert, werkt het ook niet.
Spreiding is goed maar de voorzieningen moeten daar ook passend bij zijn. Sociale huur in Schaarsbergen zorgt ervoor dat mensen meer geïsoleerd worden.
Spreiding is niet het eigenlijke punt daar is niets mis aan. Structuur, controle en verantwoording op afspraken dat helpt kwetsbaren het meest. Rust, Reinheid en Regelmaat waar we in het huidige beleid zo om smalen is de basis van maatschappelijke acceptatie.
spreiding over de stad betekend ook het gesprek aangaan met bewoners die denken, niet in mijn achtertuin.
Spreiding prima maar dan ook overal. Niet selectief wanneer deze in een omgeving komt waar bv. hoog opgeleiden wonen en daarom wellicht mondiger zijn en de weg om te protesteren cq. procederen gemakkelijker weten te vinden.
Spreiding prima maar vraag is of iedereen in alle wijken gelukkig is.
Spreiding van kwestbare inwoners gaat vaak gepaard met verschraling van de zorg die zij nodig hebben. Hoewel kosten inefficiënt ben ik van mening dat we deze groep beter kunnen helpen door te centraliseren en zorg te intensiveren.
spreiding van kwetsbare inwoners vind ik prima. In mijn wijk zijn er volgens mij meer dan in andere wijken. Ik ben woonachtig in Malburgen Oost.
Spreiding woningen meer verdelen over de wijken. Bewoners erbij betrekken
Spreiding: wat is het nut en belang van spreiden en laten mensen / de woningmarkt zich hierdoor sturen.Kwetsbare inwoners: kleinschalige opvang in een wijk waar ze ook verder kunnen met hun leven, wonen & werken
Sta nooit meer toe dat er een wijk als Gaardenhage ontstaat. Net zo min als het oude Malburgen. De toevoeging van Stadseiland is prima, maar het zijn gescheiden wijken. Er is wel één cultureel centrum. Stadseiland is mijn woonwijk en mist een ruimte waarin je kan samenkomen. Dat doen we nu in de huiskamers. Daar worden leuke activiteiten ontwikkeld.
Stap af van het idee dat iedereen zelfstandig moet wonen. Zorg voor permanente opvang ook voor mensen die zijn uitbehandeld of zorgmijders. Vaak mijden ze niet de zorg maar de betutteling.
Steeds vaker is politiek bezig met deze onderwerpen. Zelfredzaamheid wordt door politiek te weinig gestimuleerd. Vooral het vreemdelingenbeleid en druk op integratie zijn zwaar onder de maat.
Stimuleer de integratie en de participatie in de wijken: buddies, taalmaatjes, etcBiedt niet Nederlanders de mogelijkheid om Nederlands te leren
Stop met opvang in zuid
Stop met proberen om met eindeloze bijeenkomsten draagvlak te creëren voor dit soort lastige keuzes. Maak die keuzes en regel het. Uiteraard met zorgvuldige begeleiding en implementatie.
Stop om te beginnen met het binnenhalen van 'kwetsbare inwoners', want iedereen kan wel ongeveer inschatten waar die vandaan komen. En wijken worden kwetsbaar omdat ze lelijk, lees modernistisch, zijn. Omdat ze gebaseerd zijn op conceptuele kletspraatjes van stedenbouwkundigen in plaats van op de leefbaarheidswensen van echte mensen. Spreiding betekent alleen maar dat alle wijken lelijk worden.

strenger aanpakken en niet te veel pamperen. wie niet wil heeft pech.
Teveel mixen kan ook negatief uitpakken en uiteindelijk voor iedereen slechter wordenJe kunt mixen maar niet per woning maar meer klein stratenblok
Toch denk ik dat de opvang voor kwetsbaren soms niet leuk is in een dure wijk
Tref voorzieningen in die wijken waar men dit wil gaan toepassen. Betrek de wijkverpleging erbij.
Type mensen zoeken elkaar op. spreiding is goed maar wel per wijk en niet per straat.
Uit het artikel in De Gelderlander van zaterdag 28 januari blijkt dat wethouder Smeulders óf de stad niet kent óf er een erg gekleurde mening op na houdt. Dat helpt niet bij het oplossen van het probleem van de spreiding. Overigens, 50 jaar geleden kon ik ook al geen woning krijgen in de stad waar ik geboren ben.
Uitersten bij elkaar plaatsen werkt vlg mij niet. Het roept verzet op en de vraag is of de meer kwetsbare groep zich er ook wel thuis voelt. Probeer juist plekken te vinden waar aansluiting plaats kan vinden. Dat kan ook per voorziening verschillen. Ga daarmee aan de voorkant in overleg met de wijk: wat zou hun keuze zijn? Zo was er indertijd in onze (duurdere) buurt een afkickcentrum voor drugsverslaafden. Die werd algemeen geaccepteerd.
Uitgifte van bouwvergunning x % voor sociale huur en x% voor kwetsbare. Elke wijk zelfde percentage.
Van wijken weten, sociale wijkteams zijn mislukt. Veel te veel zorgverleners die hun eigen werk creëren. Veel te weinig tastbare resultaten. Armoede bestrijden doe je door mensen geld te geven. Niet door mensen te betuttelen.
Vang de kwetsbare inwoners en asielzoekers ook op in dure wijken.
Veel kantoren e.d ombouwen tot starters woningen en sociale woningbouw. De woningbouwverenigingen moeten hun prima taak veel beter uitvoeren. Ik zie het aantal betaalbare woningen steeds meer afnemen.
Veel ouderen die in een eengezinswoning wonen willen best naar een huur appartement. Dit doen ze niet omdat ze dan veel meer moeten betalen dan wat ze voor hun koopwoning kwijt zijn. Vaak hebben ze jarenlang extra afgelost om uit te komen met het pensioen en AOW. Mogelijk is daar iets voor te regelen en komen hun huizen vrij voor de jeugd.
Veel overlast in het centrum en omgeving dan bedoel ik de criminaliteit mensen durven in de avond de stad niet meer in.
Verbied verkamering van panden in bepaalde delen van de wijk/ wijken / straten.Stimuleer eigen woning bezit, belast bezit f verhuur van tweede woningen extra. Er is woning schaarste, laten we iedereen een kans geven op een betaalbare woning
Verdeel de lasten eerlijk. Dus ook opvang in de wijken met de duurste huizen. Weet niet of het mixen van goedkope en dure woning leidt tot betere wijken. Mensen gaan toch het liefst om met hun eigen 'soort'. Meer kans op botsende levensstijlen.
Vereenvoudig en verkort de (inspraak-) procedures
Verneuk niet ook alle andere wijken door spreidingsbeleid toe te passen! Zorg dat de instroom van kansarmen lager wordt en dat de instroom van probleemmensen verminderd. LES 1: Problemen oplossen doe je niet door ze te verspreiden, maar door ze bij de bron aan te pakken! In Arnhem verspreiden we liever dan dat we oplossen.
Verplichte spreiding is een illusie. Kunnen beter meer investeren in achterstandswijken.
verspreid het probleem gelijkelijk over de stad, dit is een eerlijker oplossing voor iedereen
verspreid houden.
Vind spreiding belangrijk, zodat er geen wijken meer bestaan, die alleen maar door kwetsbare inwoners worden bewoond.
Vinger aan de pols houden bij opvang kwetsbare inwoners: monitor of het succesvol is.Spreiding woningen is m.i. grotendeels een politieke keuze. Geef duidelijkheid over de keuze en de standpunten van de partijen.
Voldoende betaalbare woningen zijn belangrijk, Waarbij ik voornamelijk denk aan de middeninkomens. Dit moet op stadsniveau en niet perse per wijk.

Volgens mij leidt het concentreren van kwetsbare inwoners op een plek/locatie tot meer overlast. Iedere wijk heeft een verschillende en andere draaglast voor kwetsbare inwoners. Dus goed kijken welke personen en problematieken je op welke plekken in de stad moet willen plaatsen.
Volledig eens dat duurdere en betaalbare woningen in een wijk staan. Jammer wanneer de architectuur of openbare inrichting van de betaalbare woningen de wijk direct ook stigmatiseert en een ghetto-like uiterlijk geeft.
Voor bijvoorbeeld 'beschermd/begeleid wonen' dienen open bouwplekken in de buurt te worden gebruikt om voor hen woningen te realiseren.
Voor de acceptatie van kwetsbare groepen in een wijk is het van belang dat de bewoners bij de komst betrokken worden en er activiteiten plaats vinden waar men elkaar kan leren kennen. Mensen waarvan bekend is dat ze veel overlast gaan geven kunnen (hoe sneu ook) niet in een wijk wonen, want dat stigmatiseert de kwetsbare die wel van goede wil is. Voor de groep overlastgevers moet iets gecreëerd worden buiten de stad in combinatie met een goede begeleiding. Geen ideale oplossing, maar soms is die er gewoon niet.
Voor de opvang van kwetsbare bewoners is het misschien mogelijk om te kijken of er huisvesting te realiseren is in gebouwen / huizen / kerken die leegstaan maar die vanwege historisch belang toch behouden moeten blijven.
Voor een klein deel van de kwetsbare inwoners is opvang in een gewone wijk geen oplossing. Daarvoor moeten alternatieven gevonden worden in de vorm van containerwoningen oid
Voor hen veel aandacht hebben.
Voor het aantrekken van burgers die meer belasting kunnen betalen is een wijk met duurdere woningen een manier om mensen naar je stad te trekken. Zo'n wijk heeft oudere grote woningen en die kan je niet veranderen in betaalbare woningen. De punt van de burgermeesterswijk heeft al heel veel opvang voor kwetsbare inwoners en het heeft er voor gezorgd dat er aantallen burgers met geld inmiddels zijn vertrokken naar andere gemeentes. Zonde. Ik ben principieel voor het vermengen van verschillende inkomens, maar dit moet wel gedaan worden op een manier die opbouwend is
voor kwetsbare/oudere inwoners is een hofje aantrekkelijk.
Vooraf bewoners op de hoogte brengen en in gesprek gaan
vooral jonge mensen die geboren zijn in de stad Arnhem voorrang geven bij vinden van betaalbare woning. Dit zonder wachttijden. Alle jaren/ maanden dat men in Arnhem leeft als allerbelangrijkste graadmeter gebruiken. Dit moet voorrang en prioriteit 1 zijn!!
Vooral meer betaalbare woningen in en om het centrum van Arnhem: voor mensen met een lager of een modaal inkomen is koop of huur daar bijna onmogelijk geworden.
Vooral onderbrengen in de rijke wijken.
voorkom en bestrijd verkamering van de gewone woningen
Voorkom getto vorming
Voorkom ghettovorming
voorkom segregatie. Mix wijken, zorgen dat op scholen mix van leerlingen zijn, voorkom bubbles
Voorkom verkoop van betaalbare huurwoningen.Laat woningbouwverenigingen doen waarvoor zij zijn opgericht.
voorrang jong volwassen die gezinsplanning hebben
Waarom is t zo moeilijk om daklozen overdag een fijne plek te geven waar ze zich kunnen vermaken . Snap dat t niet zonder problemen is , maar geef ze leuke buitenruimte en binnen wat gezelligheid . Ook verwarde personen geven gevoel van onveiligheid . Wat betreft betaalbare duurdere woningen , mensen kiezen zelf soms de buurt waar ze zich thuis voelen , dat kun je niet afdwingen . Maar geen verpauperde wijken , die moeten opgeknapt . Maar dat zie ik ook dat dat gebeurt .

Waarom moet alles genivelleerd en gespreid worden? Logistiek (WMO/zorgvervoer) is véél efficiënter in te plannen als er niet naar 100 verschillende adressen gereden moet worden. Sociale infrastructuur (samen-hulp), voedselbanken en andere nuttige zaken dichtbij. Geen woningwaardedaling door (sociale) huur en dergelijke in koopwijken. Wie zit er te wachten op noodopvang voor asielzoekers, als met 1,5 miljoen wil betalen voor een villa? Of 6 ton voor een nieuw huis? Ik niet!
Waarom moet dit toch zo gemengd worden? Dit snap ik nou echt niet. Wordt de stad er beter van als de verschillende groepen gespreid worden? Onzin!
Waarom zijn er kwetsbare mensen? Pak probleem bij wortels aan.
Wanneer er meer betaalbare woningen worden gebouwd voor iedereen...jong en oud...komt er meer doorstroom oudere mensen zijn best bereid om bijvoorbeeld naar een bejaardrnwoning te verhuizen...nu zijn ze er niet enbblijven veel ouderen ook als ze door overlijden partner alleen komen te staan in een woning wonen die eigenlijk te groot voor hen is.
Wanneer wijkteams, wijkagent etc hierbij goed betrokken blijven zodat criminaliteit, onveiligheid, overlast en daarmee leefbaarheid goed worden gemonitord en gehandhaafd zijn er mogelijkheden
Wat denkt U zelf als er van die halvegare vlak naast U zou komen wonen. Ik kan U zeggen er blijft van woonplezier weinig over. Jammer dat U dit niet begrijpt of niet wilt begrijpen.
Wat is een kwetsbare inwoner? Iemand met beperkingen, senioren, arme mensen, jong asielzoekers, daklozen etc.?Kwetsbaar denk ik ook aan psychisch gestoorde mensen die een buurt verzieken (ervaring). Die moet je opsluiten en niet spreiden of loslaten in de samenleving. Voorkomt hoop straat agressie. De rest van harte welkom.
Wat is er zo erg aan het feit dat er in Arnhem een paar wijken zijn met duurdere woningen? Ook dat geeft best wat glans aan Arnhem als stad.Als er goede back-up plannen zijn die voorkomen dat de huisvesting van zg. kwetsbare mensen leidt tot overlast dan is mijn idee dat je een aantal wijken daarvoor zou kunnen aanwijzen maar zeker niet in alle wijken. Laat bepaalde wijken hun grandeur houden.
wat mij betreft mag de verdeling tussen betaalbare en dure huizen per wijk verschillend zijn als er maar vooraf over nagedacht wordt, opvang vluchtelingen hoeft ook niet in iedere wijk hetzelfde te zijn want er zijn veel vluchtelingen die toch niet echt (willen) integreren in de samneleving
wat wordt verstaan onder kwetsbare inwoners?
Wat zijn kwetsbare inwoners?
We hebben al opvang voor kwetsbare inwoner
we zijn allemaal kwetsbaar, de mensen die zelf niet (meer) kunnen voorzien in een stabiel bestaan moeten niet rondhangen of afglijden naar criminaliteit, verslaving, verwardheid en uiteindelijk de psychiatrie.
Wederom slagvaardigheid. Zorg als gemeente dat je een voortrekkersrol hebt en handel volgens het mandaat dat je hebt.
Wees duidelijk wat kwetsbaar is? In welke wijken gaan deze mensen wonen? Bekijk of de ene mens wel bij de andere past. Ga na waar jullie zelf graag naast zou willen wonen! Hoe jullie buurt er graag zou uit willen zien!
Wees een betrouwbare overheid naar de burgers, in beleid en wat jullie beloven
Wees open en transparant en zorg voor goede communicatie en neem een beslissing
Wees voorzichtig met de buurten en de bewoners!
weet niet of spreiding over de gehele stad zin heeft. Een goede duurzame plek wat nut heeft is misschien beter.
Wel naar de wijken kijken, je kan dat niet in elke wijk doen, dus geen algemene regel.
Wel of niet spreiden van mensen of huizen is minder belangrijk dan wel of geen overlast (herrie, rotzooi) veroorzaken.
Werk huisjesmelkers de wijk uit, zorg dat ouderen makkelijker hun woning uit kunnen zodat de starterswoningen weer vrijkomen.

Werkgelegenheid is heel belangrijk voor mensen die kwetsbaar zijn, niet mee kunnen komen. Een voor hen geschikte werkomgeving realiseren , zodat zij zich waardevol voelen. Mee kunnen komen op hun eigen niveau. Dat wil toch iedereen. Niet alleen woningen op de mooiste plekken voor mensen met meer inkomen, draai het eens om.
Wij wonen zelf in Malburgen, ik vind het niet erg dat de wijk niet de meest rijke wijk is. Daarentegen ken ik mijn buren goed, woont er van alles wat. Ik denk dat het niet realistisch is om Malburgen en de Paasberg bijvoorbeeld gelijkt te trekken. En dat is ok. Verschil mag er best zijn.
Wijken hebben hun eigen karakter en dat vind ik ook belangrijkIk vraag me wel af waarom woonwagenbewoners recht hebben op deze plekken. Op sommige kampen vind ik de woonwagen geen woonwagen maar een villa. Hoe verhoudt zich dat tot vergunning aanvragen??
Wijken hebben hun eigen karakter, maar de segragatie is in Arnhem hier en daar wel erg scherp. Benut mogelijkheden om daar wat aan te doen. Maar verwacht geen wonderen.
wijken met veel kwetsbare inwoners eerder ontzien bij het creëren van opvangvoorzieningen voor kwetsbare groepen, dan wijken waar het veel inwoners goed gaat. Spreiding van betaalbare en dure woningen over de stad is een nobel streven, maar mag niet ten koste gaan van kwetsbare inwoners in armere wijken. Ook zij moeten in hun wijk kunnen blijven wonen.
ze hoeven niet allemaal gespreid te worden. liever de huidige bekende plekken verbeteren
zet de kwetsbare bewoners niet in de achterstand wijken maar in de duurdere wijken waar iedere buurt comité meteen er tegen ingaan dus doe daar het zelfde als in de armere buurten plaats ze gewoon in de buurt en de verspreiding van duurdere en betaalbare woningen maakt niet zoveel uit omdat de projeckt ontwikkelaars bepalen en niet de gemeente zoals je het nu kunt zien
Zet mensen met problemen niet allemaal bij elkaar in een flat: dat veroorzaakt veel en snel overlast en vermindert de mogelijkheid van de wijk om problemen te signaleren. Zorg niet alleen voor woningen voor kwetsbare mensen, maar ook voor goede voorzieningen waar ze terecht kunnen en waar ze andere wijkbewoners kunnen ontmoeten
Zet niet alle moslims bij elkaar zoals in mijn wijk. Gaat een keer fout
Zet niet te veel woningen op elkaar, zodat de druk op de voorzieningen en de wegen niet te groot wordt.
Zet ze in een duurdere buurt, in betaalbare woningen.
Zie mijn eerdere betoog
zie vorig advies
Zogenaamd "kwetsbaren" welkom, mits compromisloos geen overlast veroorzakend.
Zolang de opvang van kwetsbare inwoners goed, zorgvuldig en aan regels gebonden (en gehandhaafd) gebeurt is het te accepteren. Wanneer het betekent dat deze mensen zich in de wijken gaan ophouden, daar hun drugs moeten kopen en onacceptabel gedrag vertonen is het niet acceptabel. Dat moet gewoon beter geregeld worden.
Zolang ze geen overlast geven
Zorg bij opvang van kwetsbare inwoners dat het veilig blijft voor de omgeving. Hierdoor verhoog je draagvlak om zulke voorzieningen in een wijk te realiseren.Kwetsbare inwoners moeten meer begeleid worden mbt zorg.
Zorg bij spreiding ook voor nabijheid (of in ieder geval bereikbaarheid) van relevante voorzieningen!
Zorg dat arm en rijk goed verdeeld zijn over de stad. Alle wijken en buurten zijn de betere
Zorg dat buurtbewoners worden gestimuleerd om kwetsbare inwoners te steunen. Ik weet niet wat de achtergrond is van deze inwoners en waarom ze kwetsbaar zijn. De maatregelen om deze te helpen kunnen heel verschillend zijn. De ene moet je helpen aan een baan. De ander heeft psychische ondersteuning nodig en weer een ander passende hulpmiddelen om deel te kunnen nemen aan de maatschappij
Zorg dat de gemeente de regie houdt over de verdeling hiervan en geef deze niet over aan bouwondernemingen en planbureaus, die anders verleidt worden om voor het grote winst bedrag gaan

Zorg dat de leefbaarheid van de wijk verbeterd met het toevoegen van kwetsbare inwoners of extra woningen.
Zorg dat de overheid de inkomenseis afschaft. Slechtse idee ooit! Alle kwetsbare inwoners eindigen bij elkaar in de arme wijken. Alle hoog opgeleiden verdwijnen naar de elite wijken waar het heerlijk rustig wonen is. En middeninkomens eindigen tussen wal en schap en kunnengeen kant meer op.
Zorg dat er in de huidige kwetsbare wijken meer middendure huurwoningen en koopwoningen beschikbaar komen, waardoor er in die wijken meer diversiteit komt en mensen in hun eigen omgeving een wooncarriére kunnen maken.
Zorg dat ze niet directe buren zijn, dus een vrijstaand huis bijvoorbeeld. Dat zorgt al voor een vermindering van evt geluidsoverlast.
Zorg er aub voor dat er geen opvang voor kwetsbaren komt in de dure wijken! Ik woon niet in zo soort wijk maar anders jaag je de kapitaalkrachtigen Arnhem uit en dat moet je echt niet willen.
Zorg er voor dat er geen scheefgroei komt tussen woonaanbod voor statushouders en wachtende woningzoekenden
Zorg ervoor dat er geen spanningen in de onderlinge samenhang gaat komen.
Zorg ervoor dat wijken ook mooier worden om te zien. Malburgen, Kronenburg en Vredenburg zijn gewoon kale betonbakken. Probeer Zuid meer te laten lijken op Noord. Laat politie en boa's 's avonds en 's nachts meer op sleetse plekken surveilleren, om graffitivandalen in de kraag te vatten.
Zorg goed voor deze mensen, en laat ze niet vallen
Zorg voor acceptatie = ervoor zorgen dat overlast voorkomen of aangepakt wordt. Geen woorden maar daden.
Zorg voor betere, en langere begeleiding van kwetsbaren bij het plaatsen in een woonwijk zodat de wijk minder overlast ervaart. Het plaatsen van kwetsbaren in een (ook economisch) al zwakke wijk leidt tot ghetto-vorming en dus 'slechte' wijken.
Zorg voor de mesnelijke maat. En ook dat de inzet vruchten afwerpt. De inzet moet persoonlijk zijn en meer opleveren dan het kost
Zorg voor doorstroming van scheefwoners.Zorg voor kleinschalige/middelgrote projecten voor kwetsbare inwoners EN voor voldoende begeleiding daarbij, dat vergroot de acceptatie en voorkomt veel ergernis bij de andere bewoners.
Zorg voor goede begeleiding. Het fenomeen verward persoon is vaak iemand die aan zijn of haar lot is overgelaten.
Zorg voor goede dialoog met de buurt.
Zorg voor goede voorzieningen zodat we minder over kwetsbare inwoners praten maar over hun kracht betrekken ipv pamperen
Zorg voor voldoende begeleiding voor deze mensen
Zorg voor voldoende draagvlak,. Bewoners vroegtijdig betrekken.
Zorg voor voldoende zichtbare begeleiding en betrek de buurt.
Zorg voor wijken met wat meer middensegment woningen en vang daar de kwetsbare mensen op.
Zorg voorngoede leefomstandigheden. Van een dak maar wel schimmel en tocht komen mensen van de regen in de drup.
zorg wel voor goede spreiding inde winkelen goed omgevingsmanagement. Waar dat kan betrek buurt bewoners
zorgen dat er minder kwetsbare inwoners zijn, zorgen dat die in een betere situatie komen
zorgen dat instanties bereikbaar zijn en blijven als er spanningen dreigen/zijn door opvang. ook voor de langere termijn
Zorginstelling subsidieren
zou fijn zijn als jullie een definitie geeft over wat kwetsbare inwoners zijn. maar als je ze bij een zet kan je ook de hulp localiseren.

GEMEENTE Arnhem

Besluit van	14 juni 2023
Zaaknummer	169500

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

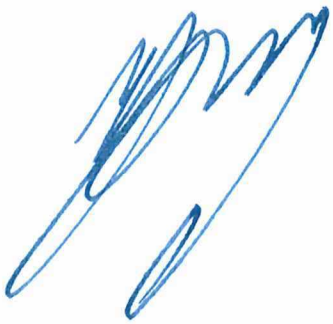
gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 18 april 2023, nummer: 169500;

gelet op artikel 192 van de Gemeentewet;

besluit:

1. De Turap-1 2023 vast te stellen;
2. De bijgevoegde begrotingswijziging **23-003** OW040 met betrekking tot de Turap-1 2023 vast te stellen.

De griffier,



De voorzitter,



Begrotingswijziging Exploitatie

Nr. : 23-003 OW040
Onderwerp : Turap-1 2023
Raad d.d. :
Zaaknr. : 168500
Toelichting: : Begrotingswijziging bij Turap-1 2023

Programma's	2023						2024						2025						2026						2027						2028						2029			
	Lasten	Baten	Expl.-result.	Toe-voeg.	Ont-trekk.	Saldo	Lasten	Baten	Expl.-result.	Toe-voeg.	Ont-trekk.	Saldo	Lasten	Baten	Expl.-result.	Toe-voeg.	Ont-trekk.	Saldo	Lasten	Baten	Expl.-result.	Toe-voeg.	Ont-trekk.	Saldo	Lasten	Baten	Expl.-result.	Toe-voeg.	Ont-trekk.	Saldo	Lasten	Baten	Expl.-result.	Toe-voeg.	Ont-trekk.	Saldo	Lasten	Baten	Expl.-result.	Toe-voeg.	Ont-trekk.	Saldo
Wijkprogramma's																																								
Geb 0 Gebied nader te verdelen																																								
Geb 1 CSA	26	19	-7			-7																																		
Geb 2 Noordwest	22	15	-7			-7																																		
Geb 3 Noordoost	18	11	-7			-7																																		
Geb 4 Presikhaaf	22	15	-7			-7																																		
Geb 5 Malburgen	30	23	-7			-7																																		
Geb 6 Schuytgraaf/Elderveld	14	7	-7			-7																																		
Geb 7 De Laar/Elden	15	8	-7			-7																																		
Geb 8 RKV	19	12	-7			-7																																		
	166	110	-56			-56																																		
Stedelijke programma's																																								
S00 Bestuur, dienstverlening en financ		12.311	12.311			12.311																																		
S01 Veiligheid																																								
S02 Bereikbaarheid																																								
S03 Economie																																								
S04 Onderwijs																																								
S05 Cultuur																																								
S06 Participatie en armoedebestrijding	-8.432	-6.833	1.598			1.598																																		
S07 Zorg																																								
S08 Welzijn en inclusie	535		-535			-535																																		
S09 Gezondheid en sport																																								
S10 Klimaat, energie en milieu																																								
S11 Ruimtelijke ontwikkeling																																								
S12 Wonen en leefomgeving	108		-108			-108																																		
	-7.788	5.478	13.267			13.267																																		
Totaal	-7.623	5.588	13.211			13.211																																		

GEMEENTE Arnhem

RAADSVOORSTEL

Aan de gemeenteraad

Zaaknummer 169500

Onderwerp: Turap-1 2023

Kernboodschap

Om de voortgang op de realisatie van de begroting te kunnen bewaken worden, conform de verordening financieel beleid en beheer gemeente Arnhem, minimaal twee tussenrapportages aan de raad aangeboden. In Turap-1 2023 worden de financiële afwijkingen die aan het begin van 2023 bekend zijn gerapporteerd.

Voorstel

1. De Turap-1 2023 vast te stellen;
2. De bijgevoegde begrotingswijziging **23-003** OW040 met betrekking tot de Turap-1 2023 vast te stellen.

Inleiding

Als regulier onderdeel van de beleidscyclus 2023 is een eerste tussenrapportage (Turap-1 2023) opgesteld. De Turap-1 2023 bevat informatie over de verwachte majeure financiële afwijkingen over het jaar 2023. In de Turap-1 2023 is rekening gehouden met de ontwikkelingen die zich op basis van het eerste kwartaal aftekenen en die leiden tot afwijkingen in de begroting. Hierbij is een splitsing aangebracht in afwijkingen met een incidenteel en afwijkingen met een structureel karakter.

Beoogd effect

Gemeente Arnhem

De raad krijgt een prognose van de financiële afwijkingen en het resultaat over 2023.

Argumenten

1.1 Turap-1 2023 vaststellen

Op basis van de gepresenteerde majeure afwijkingen verkrijgt u inzicht in het verwachte financiële resultaat per programma en op het totaal van de begroting.

2.1 De begrotingswijziging vaststellen

Net als voorgaand jaar is bij Turap-1 een begrotingswijziging opgenomen waarin we alleen die afwijkingen verwerken die:

- verrekeningen met bestemmingsreserves betreffen (conform doelen bestemmingsreserves);
- overhevelingen tussen programma's betreffen (bijvoorbeeld extra middelen decentralisatie-uitkeringen of taakmutaties gemeentefonds op programma S00 die leiden tot extra lasten op andere programma's);
- vaststaan en niet meer wijzigen in de rest van het jaar (bijvoorbeeld een tussentijdse afrekening, uitspraak op een bezwaarschrift).

Het voordeel hiervan is dat uw raad vroegtijdig een geactualiseerde begroting heeft en dat budgethouders vroeg in het jaar duidelijkheid hebben na akkoord van de raad over wijzigingen in hun budgetten.

De overige afwijkingen die we bij Turap-1 inschatten, verwerken we alleen als prognose in Turap-1 en nog niet in de begrotingswijziging. Dit betreft afwijkingen op bestaand beleid die nog niet vaststaan (bijvoorbeeld open einderegelingen) en waar budgethouders nog op moeten kunnen bijsturen in de rest van het jaar om deze tot een minimum te beperken. Deze worden bij Turap-2 opnieuw ingeschat en op dat moment in de begrotingswijziging verwerkt. In de bijgevoegde Turap is bij elke afwijking aangegeven of deze meeloopt in de begrotingswijziging.

Kanttekeningen en risico's

Er is met de best mogelijke inschattingen gewerkt op het moment van opmaken van de Turap, maar deze inschattingen kunnen aan het einde van het jaar mogelijk afwijken van de daadwerkelijke realisatie.

Participatie

Op verschillende thema's binnen de stedelijke en wijkprogramma's zijn de ambities, het beleid en de uitvoering daarvan mede tot stand gekomen met inbreng vanuit diverse partijen uit de stad.

Financiën

De prognose over 2023 laat een voordelig resultaat van € 9,4 miljoen zien ten opzichte van de begroting tot en met 31 maart 2023. Hiervan wordt voorgesteld om een deel van alle verwachte afwijkingen met bijgaande begrotingswijziging op grond van de begrotingsrechtmatigheid in de begroting te verwerken.
In de bijlagen bij Turap-1 is per programma een uitputtend overzicht gegeven van alle verwachte afwijkingen. In een aantal gevallen is een afwijking op één programma benoemd, maar vindt de vertaling in de administratie plaats door de begrotingswijziging over diverse (wijk)programma's te verdelen. Voor een uitvoerige toelichting wordt verwezen naar de Turap-1 2023 en de bijlagen.

Uitvoering

Na vaststelling door de raad wordt de begroting gewijzigd met de bijgevoegde wijziging.

Communicatie

Niet van toepassing.

Bijlagen

Stukken voor gemeenteraad

- Raadsvoorstel Turap-1 2023
- Turap-1 2023
- Begrotingswijziging **23-003** OW040 bij Turap-1

RAADSVOORSTEL

Besluit van	
Zaaknummer	169500

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 18 april 2023, nummer: 169500;

gelet op artikel 192 van de Gemeentewet;

besluit:

1. De Turap-1 2023 vast te stellen;
2. De bijgevoegde begrotingswijziging **23-003** OW040 met betrekking tot de Turap-1 2023 vast te stellen.

De griffier, De voorzitter,

Arnhem GEMEENTE

Turap 1 - 2023

Inhoudsopgave

Hoofdlijnen Turap 1 2023 3
Totaalbeeld financiën 4
Bijlagen 6
Wijken Algemeen 6
S00 Bestuur, dienstverlening en financiën 9
S01 Veiligheid 12
S02 Bereikbaarheid 13
S03 Economie 14
S04 Onderwijs 15
S05 Cultuur 16
S06 Participatie en armoedebestrijding 17
S07 Zorg 18
S08 Welzijn en inclusie 20
S09 Gezondheid en sport 22
S10 Klimaat en energie 23
S11 Ruimtelijke ontwikkeling 24
S12 Wonen en leefomgeving 25
Investeringen 27

Hoofdlijnen Turap 1 2023

In deze eerste Turap over 2023 zijn de verwachte financiële afwijkingen over het lopende jaar 2023 opgenomen, voor zover die nu bekend zijn. Deze komen naar voren vanuit de financiële vertaling van de autonome ontwikkelingen en financiële ontwikkelingen die voor het jaar 2023 worden voorzien.

Turap en bestuursrapportages

In de Turaps wordt over de voortgang van de programma's gerapporteerd. Hiermee volgt de Turap de opbouw van de begroting en het jaarverslag. In Turap-1 zijn dit alleen de financiële afwijkingen. In Turap-2 wordt ook de inhoudelijke voortgang aan de hand van de doelenboom weergeven. Naast de Turap kennen we in Arnhem ook bestuursrapportages, zoals de bestuursrapportage Zorgdomein en de bestuursrapportage Bestaanszekerheid. Beide bestuursrapportages worden in mei aan de raad aangeboden en ze bevatten gedetailleerde informatie over de voortgang en resultaten van de programma's. De Turap is minder gedetailleerd dan de bestuursrapportages. In deze Turap geven we in de bijlage bij de programma's S06 en S07 een korte toelichting op de financiële afwijkingen. In de bestuursrapportages is meer informatie over de voortgang op deze onderwerpen aangegeven.

Leeswijzer

De presentatie van de baten en de lasten die in de begroting van 2023 is gebruikt, is doorgezet in deze Turap. Daarom wordt een positief bedrag gepresenteerd op het moment dat er sprake is van meer baten of meer lasten. Concreet betekent dit dat als er hogere lasten zijn, dit als een positief bedrag in de lasten is gepresenteerd. Dit veroorzaakt een nadeel voor de algemene reserve. Wanneer een negatief bedrag als afwijking in de lasten is gepresenteerd, betekent dit dat er sprake is van minder lasten, dus een voordeel voor de algemene reserve. Wat betreft de baten werkt dit hetzelfde: een positieve afwijking in de baten betekent hogere baten en een voordeel voor de algemene reserve. Of een afwijking een voordeel of nadeel voor de algemene reserve veroorzaakt, is eveneens weergegeven in de kolommen in de bijlagen.

Overeenkomstig voorgaand jaar wordt een begrotingswijziging voorgesteld bij Turap-1. Afwijkingen worden in de begroting gewijzigd wanneer deze onder één van de volgende situaties vallen:

- overhevelingen tussen programma's (bijvoorbeeld extra middelen uit decentralisatieuitkeringen (DU's) of taakmutaties gemeentefonds op programma S00 die leiden tot extra lasten op andere programma's);
- wijzigingen die vaststaan en niet meer wijzigen in de rest van het jaar (bijvoorbeeld een afrekening, uitspraak op een bezwaarschrift).

Per afwijking is in de tabellen de nodige informatie verstrekt. Hieronder is per kolom aangegeven welke informatie wordt weergegeven:

- I/S: Is de afwijking incidenteel of structureel;
- AR/BR: Komt de afwijking ten gunste of laste van de algemene reserve (AR) of een bestemmingsreserve (BR);
- B: Wordt de afwijking in de begroting verwerkt met bijgevoegde begrotingswijziging.

Totaalbeeld financiën

In deze Turap zijn alle afwijkingen opgenomen die op dit moment bekend zijn voor het boekjaar 2023.

Turap 1	2023
Compensatie MGR i.v.m. extra loon- en prijsstijgingen 2023	-428
Energieprijzen eigen gebruik openbare ruimte	-4.000
Energieprijzen eigen gebruik vastgoed	-2.300
Zorg: Pluryn	-385
Dekking Pluryn uit Zorg of BR Wmo en jeugdzorg	385
Toegankelijkheid evenementen	-72
Dekking toegankelijkheid evenementen uit budget toegankelijkheid	72
Gemeentefonds	16.648
OZB indexatie (lasten voor panden in eigen gebruik)	-102
Actualisatie MIP	902
Nominaal: Cao	-1.821
Zorg: Aanvullende indexering zorgtarieven	-1.000
Zorg: Aanvullende indexering zorgtarieven uit BR Wmo en jeugdzorg	1.000
Zorg: kostprijsdekkende tarieven huishoudelijke ondersteuning	-1.000
Zorg: kostprijsdekkende tarieven uit BR Wmo en jeugdzorg	1.000
Zorg: verhoging vergoeding/tarief pleegzorg	-300
Zorg: verhoging vergoeding/tarief pleegzorg uit BR WMO en jeugdzorg	300
Indexatie contracten parkeergarages	-282
Extra loon- en prijsstijgingen 2023 ev bij VGGM	-1.203
Actualisatie BUIG	1.598
Verschil huurindexatie en lasten gemeentelijk vastgoed	294
Hogere beheerkosten transferhal Arnhem Centraal	-280
Buurtconciërges overheveling dekking uit WIF	425
Leefbare Wijken Monitor	-56
Totaal Turap 1	**9.396**

Deze afwijkingen worden in de begrotingsprogramma's in de bijlagen gepresenteerd daar waar de afwijkingen zich voordoen. In een aantal gevallen betekent dit dat een afwijking uit bovenstaande tabel verdeeld is over meerdere programma's, omdat het bijvoorbeeld over vastgoed gaat dat in meerdere programma's is begroot. Ook vindt er in sommige gevallen een verdeling van de afwijking plaats over wijkprogramma's en stedelijke programma's. Tot slot is het voordeel op het gemeentefonds in programma S00 opgenomen, maar is rekening gehouden met het feit dat hierin extra middelen worden ontvangen ter dekking van lasten op andere programma's.

In onderstaande tabel is het totaalbeeld van de Turap op het niveau van lasten en baten opgenomen. Dit beeld laat per saldo wederom het voordeel van € 9,4 miljoen voor de algemene reserve zien.

	Begroting Stand maart 2023	Prognose Turap 1	Afwijking Turap 1	
Bedragen x € 1.000				
Middelen				
Lasten	880.151	885.204	5.053	V
Baten	839.001	850.765	11.764	V
Saldo lasten en baten	**-41.150**	**-34.439**	**6.711**	**V**
Toevoegingen aan reserves	78.517	78.517	0	
Onttrekkingen aan reserves	119.666	122.351	2.685	
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	**41.149**	**43.834**	**2.685**	
Prognose resultaat	**-1**	**9.395**	**9.396**	**V**

Zoals in de leeswijzer benoemd, wordt een aantal afwijkingen in de begroting gewijzigd, omdat deze afwijkingen niet meer zullen wijzigen in de loop van 2023. Dit leidt ertoe dat van de totale afwijking van € 9,4 miljoen een voordeel van € 13,2 miljoen wordt verwerkt in de begrotingswijziging bij deze Turap. Dit voordeel ontstaat door het saldo van voor- en nadelen van de individuele afwijkingen die volgens eerder benoemde criteria hiervoor in aanmerking komen. Deze afwijkingen hebben met name betrekking op de mutatie in het gemeentefonds en de daarbij behorende decentralisatie-uitkeringen, taakmutaties en de actualisatie van het budget BUIG. Het verschil met het totale geraamde voordeel van € 9,4 miljoen wordt mogelijk in Turap-2 verwerkt als er op dat moment zekerheid is over de onderliggende afwijkingen.

Bijlagen

Wijken Algemeen

Financiële afwijkingen

	Begroting Stand BW03 2023	Prognose Turap 1	Afwijking Turap 1	
Bedragen x € 1.000				
Middelen				
Lasten	224.935	226.297	1.362	N
Baten	26.679	27.227	548	V
Saldo lasten en baten	-198.256	-199.070	-814	N
Toevoegingen aan reserves	6.620	6.620	0	
Onttrekkingen aan reserves	6.313	6.313	0	
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	-307	-307	0	N
Prognose resultaat	-198.563	-199.377	-814	N

Onderwerp	Totale afwijking (x €1.000)	V/N	Toelichting	I/S	AR/ BR	B
Lasten	1.362	N				
Sociale wijkteams (SWT)	0					
Teams Leefomgeving(TLO)	1.362	N				
Onderwijs	877	N	Energieprijzen eigen gebruik (vastgoed)	I	AR	N
Onderwijs	222	N	Compensatie MGR	I	AR	N
Werk en Inkomen	110	N	Actualisatie BUIG	S	AR	J
Mobiliteit	85	N	Indexatie contracten parkeergarages	S	AR	N
Wijken en wijkgericht werken	56	N	Leefbare wijken monitor	S	AR	J
Water, milieu en luchtkwaliteit	7	N	Energieprijzen eigen gebruik (vastgoed)	I	AR	N
Werk en Inkomen	5	N	Compensatie MGR	I	AR	N
Baten	548	V				
Sociale wijkteams (SWT)	0					
Teams Leefomgeving(TLO)	548	V				
Onderwijs	438	V	Energieprijzen eigen gebruik (vastgoed)	I	AR	N
Werk en Inkomen	110	V	Actualisatie BUIG	S	AR	J
Toevoegingen aan reserves	0					
Sociale wijkteams (SWT)	0					
Teams Leefomgeving(TLO)	0					
Onttrekkingen aan reserves	0					
Sociale wijkteams (SWT)	0					

Teams Leefomgeving(TLO)	0

Energieprijzen eigen gebruik
In het afgelopen jaar zijn de prijzen voor energie fors gestegen. Voor de gemeente Arnhem stond het tarief grotendeels vast tot eind 2022. Voor 2023 zijn eind vorig jaar de nieuwe prijzen voor gas en elektriciteit vastgesteld (voor 1 jaar). De vernieuwde tarieven zijn voortgekomen uit de participatie aan de Groene Metropool Regio, welke een aanbesteding gehouden heeft voor de inkoop van energie. Specifiek voor gas geldt dat deze afspraken per 01-01-2023 gewijzigd zijn: een nieuwe leverancier, en ook nieuwe tarieven. Voor elektriciteit hebben we met behoud van leverancier de tarieven omhoog zien gaan. Dit leidt tot een forse stijging van de energielasten en een knelpunt in de begroting. De grootste stijging van kosten voor elektriciteit zit bij openbare ruimte (openbare verlichting, verkeerslichten, etc.); er wordt een tekort verwacht van € 4,0 miljoen, verspreid over programma S02 en S12. Daarnaast is sprake van een verwachte overschrijding van de begrote budgetten bij Vastgoed van € 2,3 miljoen (na doorbelasting), hier betreffen het de panden in eigen gebruik en de MFC's waar zowel voor gas als elektra een tekort voorzien is. De hogere energieprijzen leiden volgens verwachting tot een hogere energiekosten (+ € 877.000) bij de MFC's. Een deel daarvan (naar schatting 50%) zal kunnen worden doorbelast naar de huurders van de MFC's.
Daarnaast wordt geprobeerd directer energie te besparen door de verwarming lager te zetten en op middellange termijn te werken aan het verduurzamen van de gebouwen.

Het totale financiële effect is verspreid over de wijken, S00, S02, S03, S05 en S09. De kostenstijging wordt aan alle gebruikers één op één doorberekend conform de afgelopen jaren ook het geval was, dit geldt dus zowel voor huurders van gemeentelijk vastgoed als voor gebruikers van walstroom of de markten. Het in kaart brengen van het exacte tekort is een ingewikkeld proces omdat op aansluitingsniveau bekeken moet worden wat de effecten zijn. Dit traject wordt nu voor alle objecten doorlopen. Uiteraard wordt gemeentebreed gekeken naar energiebesparingsmogelijkheden, waar deze al bekend zijn, zijn deze meegenomen in de berekeningen. De eerste inschatting is dat het totale financiële knelpunt van stijging energielasten € 6,3 miljoen bedraagt.

Compensatie MGR i.v.m. extra loon- en prijsstijgingen 2023
De gemeente Arnhem heeft de modules Inkoop Zorg, Onderwijs, Contractmanagement Inburgering, WsW en WSP en Beheer ondergebracht bij de Modulair Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein (MGR-SD) en betaalt hiervoor tezamen met de andere gemeenten van de regio Centraal Gelderland een jaarlijkse bijdrage. De MGR verwacht bovenop haar primaire begroting 2023, structureel een extra indexatie voor loon- en prijsstijgingen (als huisvesting en ICT) door te voeren op deze modules.
De effecten voor de module WSP zijn meegenomen in het re-integratiebudget. Voor de module WsW staat het effect onder de autonome ontwikkelingen. Voor de overige modules is op basis van de nu voorliggende begroting bekend dat een tekort op jaarlijkse bijdrage van Arnhem ontstaat van € 428.000 in 2023.
Het nadeel is verdeeld over de wijken, S06, S07 en S08.

Actualisatie BUIG
In de raadsbrief 'Gebundelde uitkering BUIG 2022 en 2023' van 13 december 22 is vermeld dat de bijgestelde raming voor 2023 en verder wordt meegenomen in de Turap 1 en de Perspectiefnota 2023. Voor 2023 is het voorlopig budget vastgesteld op € 104,4 miljoen (2022: € 103,1 miljoen). De voorspelde lasten stijgen niet en blijven € 106,2 miljoen. Het verwachte nadeel is hiermee kleiner geworden (was - € 3,3 miljoen) en komt uit op € 1,7 miljoen in 2023. Het voordeel (€ 1,6 miljoen in 2023), mede ontstaan doordat steeds meer mensen vanuit de bijstand doorstromen naar betaald werk, gaat terug naar de algemene middelen, in overeenstemming met de afgesproken begrotingssystematiek voor BUIG. Dit voordeel wordt zichtbaar op programma S06.

Indexatie contracten parkeergarages
Conform overeenkomsten zijn er prijsindexaties toegepast op bijvoorbeeld de dienstverleningsovereenkomst P1 en de verschillende onderhoudscontracten. Deze indexaties leveren een structureel knelpunt van € 282.000 op dat al in 2023 wordt voorzien. Bij Turap-2 wordt bekeken of de BR Bereikbaarheid hiervoor mogelijk ingezet kan worden.
Het nadeel valt zowel op de wijken als op S02.

Leefbare wijken monitor
Voor de monitor leefbare wijken is in 2024 € 125.000 in de begroting opgenomen. In de aanloop om tot de monitor te komen, zijn in 2023 al middelen nodig. We stellen voor om het benodigde deel in 2023 budgetneutraal vanuit 2024 te verschuiven naar 2023. Dit is conform collegenota 692933 (1-11-2022) Arnhemse Leefbare wijken monitor.

S00 Bestuur, dienstverlening en financiën

Financiële afwijkingen

	Begroting Stand BW03 2023	Prognose Turap 1	Afwijking Turap 1	
Bedragen x € 1.000				
Middelen				
Lasten	101.211	104.358	3.147	N
Baten	559.443	577.492	18.049	V
Saldo lasten en baten	458.232	473.134	14.902	V
Toevoegingen aan reserves	3.931	3.931	0	
Onttrekkingen aan reserves	59.004	59.004	0	
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	55.073	55.073	0	N
Prognose resultaat	513.305	528.207	14.902	V

Onderwerp	Totale afwijking (x €1.000)	V/N	Toelichting	I/S	AR/ BR	B
Lasten	3.147	N				
Financiën	1.821	N	CAO ambtelijke organisatie	S	AR	N
Bedrijfsvoering en PenO	1.755	N	Energieprijzen eigen gebruik (vastgoed)	I	AR	N
Bedrijfsvoering en PenO	465	N	Verschil huurindexatie en lasten gemeentelijk vastgoed	S	AR	N
Bedrijfsvoering en PenO	8	N	OZB indexatie	S	AR	N
Financiën	-902	V	Actualisatie MIP	S	AR	N
Baten	18.049	V				
Financiën	12.311	V	Gemeentefonds september- decembercirculaire	S	AR	J
Financiën	4.980	V	Gemeentefonds verwacht extra accres nacalculatie (najaarsnota)	S	AR	N
Bedrijfsvoering en PenO	758	V	Verschil huurindexatie en lasten gemeentelijk vastgoed	S	AR	N
Toevoegingen aan reserves	0					
Onttrekkingen aan reserves	0					

CAO ambtelijke organisatie
De loonontwikkeling van de ambtelijke organisatie volgt uit de cao-afspraken. Op 22 februari jl. is een principeakkoord gesloten voor de cao van gemeenten. Deze cao loopt tot en met 31 december 2023. De effecten hiervan voor 2023 worden in deze Turap verwerkt. Daarnaast ontstaan er wijzigingen in diverse premies op basis van actualisaties per 1 januari, dit leidt tot een voordeel. Per saldo ontstaat een negatief effect van € 1,8 miljoen in 2023 voor de algemene middelen.

Verschil huurindexatie en lasten gemeentelijk vastgoed
De gemeente Arnhem hanteert de systematiek van kostprijsdekkende huur. Jaarlijks indexeren wij per 1 mei de huurprijs met de CPI (Consumenten Prijs Index) zoals deze wordt gepubliceerd door het CBS. De indexering van de huurbedragen op basis van de CPI-index levert een indexering op per 1 mei 2023 van ongeveer 8% (ten opzichte van 2% voorgaande jaren en 4,5% afgelopen jaar).
Sinds de start van de CPI index is deze nog nooit zo hoog geweest. In de markt, ook de commerciële verhuurmarkt, wordt opgeroepen tot coulance afspraken. Hoewel CPI de norm is en ook wij te maken hebben met gestegen bouw- en beheerkosten van ons vastgoed zien we mogelijkheden om onze huurders enigszins

tegemoet te komen. Wij wijken eenmalig af van de CPI als index en hanteren een lager indexpercentage, namelijk de “kerninflatie”, te hanteren voor de huurprijsindexering (vanaf 1 mei 2023). Dit alleen indien de kerninflatie lager is dan de CPI indexatie. De kerninflatie, gepubliceerd als SA20 bij CBS, is nu 6,7%. Voorgaande jaren hielden de indexeringen van de huuropbrengsten en de stijging van de kosten van het onderhoud van vastgoed elkaar redelijk in evenwicht. Met de hogere indexatie van de huren (+ € 758.000) ontstaat echter een verschil ten opzichte van de ontwikkeling van de lasten (+ € 465.000), een groot deel betreft namelijk kapitaallasten die gelijk blijven. Het positieve resultaat dat hierdoor ontstaat kan ten gunste van de algemene middelen vallen. Uitgaande van de kerninflatie is dit € 294.000 in 2023.

De afwijking met betrekking tot de hogere energielasten heeft betrekking op meerdere programma's. De verdeling over de verschillende programma's wordt zichtbaar gemaakt bij Turap-2 2023.

Energieprijzen eigen gebruik
Zie hiervoor de toelichting op wijken algemeen.

OZB indexatie
In de begroting is besloten dat de opbrengst OZB jaarlijks met 5% wordt geïndexeerd. Dat heeft ook gevolgen voor de panden die in het bezit zijn van de gemeente zelf. In de meeste gevallen wordt dit gecompenseerd door een verhoging van de door de gemeente te ontvangen huur. Voor een beperkt aantal panden is er echter geen sprake van een huurrelatie. Bij de onderwijspanden en de panden in gebruik voor de eigen ambtelijke organisatie is er geen huurrelatie en leidt de verhoging van de OZB tot een verhoging van de exploitatielasten.
Dit is niet meegenomen bij het invoeren van de 5% indexatie. Dit effect wordt in meerdere programma's (S00 en S04) zichtbaar als gevolg van de verdeling van de gemeentelijke panden over deze programma's.

Actualisatie MIP
Op basis van de realisatie over 2022 zijn de planningen van de investeringsprojecten in het MIP geactualiseerd. Hierdoor verschuift de realisatie van een aantal projecten naar een later jaar. Dit kan diverse oorzaken hebben, zoals personele wisselingen of knelpunten in de capaciteit. Het is gebruikelijk dat niet alle investeringen hun oorspronkelijk geplande investeringsritme volgen. Daarom wordt over het geheel van de investeringen een deel planningsrealisme geraamd om hier op het totaal rekening mee te houden. In de reeks actualisatie MIP zijn geen nieuwe investeringen opgenomen. Voor een tweetal investeringen wordt de investeringssom aangepast:

Gymzaal Fluitekruid
De ontwikkeling van gymzaal Fluitekruid (Malburgen) gaat de aanbestedingsfase in. Dit zal onder regie van Volkshuisvesting Arnhem door een Europese aanbesteding in de markt gezet worden. Het gemeentelijk deel beperkt zich tot de gymzaal; het naastgelegen buurthuis en de appartementen zullen door Volkshuisvesting Arnhem verder opgepakt worden. Samen vormt dit één complex. Volkshuisvesting Arnhem is bouwheer en zal de bouw van gymzaal, appartementen en buurthuis integraal uitvoeren. Voor de bouw van de gymzaal heeft de gemeente Arnhem een budget van €1,64 mln beschikbaar, maar mede door de forse bouwkostenstijgingen in de afgelopen periode is dit budget niet toereikend. Een aanvullend investeringsbudget van €1 mln is nodig om de gymzaal te realiseren. De verwachte oplevering is 2024, zodat de jaarlijkse kapitaallasten van circa €47.000 vanaf 2025 op de begroting zullen drukken.

Zwembad Valkenhuizen
De afronding van de sloop en aanleg buitenterrein alsmede realisatie van een regenopvang waterbuffer in het oude zwembassin bij zwembad Valkenhuizen bevinden zich in de eindfase. De afronding van het buitenterrein van zwembad Valkenhuizen is door de aanleg van het waterdepot uitgelopen. In deze periode zijn de aanlegkosten en materiaalprijzen zeer fors gestegen. Deze prijsstijgingen zijn nog niet eerder doorgerekend. Bij dit soort grote lopende projecten doen we dit namelijk niet generiek, maar via maatwerk. Door de langer dan voorziene technische uitwerking van de waterbuffer is de aanleg hiervan ook uitgelopen, waardoor ook op dit onderdeel een (beperktere) stijging van de investering benodigd is.

In totaal zal het investeringsbudget met naar verwachting € 500.000 overschreden worden. De bijbehorende kapitaallasten van circa € 24.000 zullen vanaf 2024 drukken op de begroting. Daarnaast loopt er nog een onderzoek naar het functioneren van de technische luchtinstallaties in het opgeleverde zwembad. Het is mogelijk dat uit het onderzoek komt dat aanpassing van de luchtinstallaties noodzakelijk is. Met de kosten van mogelijke aanpassingen aan de technische installaties van het zwembad is nu nog geen rekening gehouden, op dit moment is hier nog geen inschatting van te maken. Dit risico is ook opgenomen in het risicoprofiel.

De actualisatie van alle bestaande investeringen levert, inclusief de beschreven effecten met betrekking tot gymzaal Fluitekruid en zwembad Valkenhuizen, in 2023 een voordeel op van € 0,9 miljoen.

Gemeentefonds
De raming van het gemeentefonds is gebaseerd op de september- en decembercirculaire 2022. De stijging in 2023 is het gevolg van stijging van het accres als gevolg van loon- en prijsontwikkelingen in de rijksbegroting, actualisatie van maatstaven in de algemene uitkering en actualisatie van de uitkeringsfactor. Ook is rekening gehouden met het verwachte Arnhemse aandeel in de door het Rijk aangekondigde extra compensatie voor nominale effecten voor de doorwerking van de hogere loon- en prijsindexatie over 2022 (nabetaling). De meicirculaire 2023 zal naar verwachting een nieuwe afwijking geven, in Turap-2 wordt dit verwerkt en toegelicht.

Aankondiging mogelijke afwijking Turap-2 2023 agv verminderingen door bezwaar OZB en rioolheffing
In de begroting is structureel € 1,7 miljoen opgenomen ter dekking van kosten voor verminderingen OZB en rioolheffing, voornamelijk naar aanleiding van bezwaar tegen de WOZ-waarde. Door een inhaaleffect bij de bezwaarafhandeling was dit budget voor 2021 en 2022 ontoereikend. Daarnaast zagen we in die jaren al een toename in het aantal ontvangen bezwaren tegen de WOZ-waarde. Dit jaar zet de stijging in het aantal bezwaren door. In 2023 is voor Arnhem het aantal ontvangen bezwaren meer dan verdubbeld (ruim 8700 ten opzichte van ruim 3800 in eerdere jaren), het aandeel van de zogenaamde no cure no pay bureaus hierin is min of meer verdubbeld (ruim 3800 in 2023 ten opzichte van ruim 1900 in eerdere jaren). Een eerste prognose laat zien dat de aan de no cure no pay bureaus te betalen proceskostenvergoedingen dan ook circa € 6 ton hoger uitkomen. Halverwege 2023 is er een meer betrouwbare prognose te maken van de kosten voor verminderingen over 2023 en het mogelijke effect op het structureel benodigde budget. In Turap-2 en in de Begroting 2024 zal dit effect zo nodig gekwantificeerd worden. Daarbij worden ook de gevolgen van het toegenomen aantal bezwaren op de uitvoeringskosten bij de Connectie en te betalen proceskostenvergoedingen meegenomen.
De staatssecretaris van Financiën heeft maatregelen aangekondigd om de rol van de no cure no pay bureaus in te perken. Mogelijk dat deze maatregelen een dempend effect hebben op het aantal bezwaren dat wordt ingediend.

S01 Veiligheid

Financiële afwijkingen

	Begroting Stand BW03 2023	Prognose Turap 1	Afwijking Turap 1	
Bedragen x € 1.000				
Middelen				
Lasten	23.145	24.006	861	N
Baten	2.348	2.348	0	
Saldo lasten en baten	-20.797	-21.658	-861	N
Toevoegingen aan reserves	73	73	0	
Onttrekkingen aan reserves	1.077	1.077	0	
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	1.004	1.004	0	N
Prognose resultaat	-19.793	-20.654	-861	N

Onderwerp	Totale afwijking (x €1.000)	V/N	Toelichting	I/S	AR/ BR	B
Lasten	861	N				
Openbare orde en veiligheid	861	N	VGGM: Extra loon- en prijsstijgingen	S	AR	N
Baten	0					
Toevoegingen aan reserves	0					
Onttrekkingen aan reserves	0					

VGGM: Extra loon- en prijsstijgingen
Ondanks de reeds opgenomen loon- en prijsindex in de Begroting 2023 ontstaat bij de VGGM een tekort als gevolg van de fors hogere prijsontwikkeling ten opzichte van deze toegekende indexatie over 2023. De impact is niet op te vangen met het weerstandsvermogen van VGGM. Dit leidt tot een structurele verhoging van de gemeentelijke bijdragen aan de VGGM van in totaal € 1,2 miljoen vanaf 2023, voor de onderdelen gezondheidszorg en brandweer gezamenlijk. Voor het onderdeel brandweer is dit € 861.000.

S02 Bereikbaarheid

Financiële afwijkingen

	Begroting Stand BW03 2023	Prognose Turap 1	Afwijking Turap 1	
Bedragen x € 1.000				
Middelen				
Lasten	30.468	34.147	3.679	N
Baten	9.529	9.529	0	
Saldo lasten en baten	-20.939	-24.618	-3.679	N
Toevoegingen aan reserves	14.386	14.386	0	
Onttrekkingen aan reserves	16.084	16.084	0	
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	1.698	1.698	0	N
Prognose resultaat	-19.241	-22.920	-3.679	N

Onderwerp	Totale afwijking (x €1.000)	V/N	Toelichting	I/S	AR/ BR	B
Lasten	3.679	N				
Mobiliteit	3.150	N	Energieprijzen eigen gebruik (openbare ruimte)	I	AR	N
Mobiliteit	280	N	Hogere beheerkosten transferhal Arnhem Centraal	S	AR	N
Mobiliteit	197	N	Indexatie contracten parkeergarages	S	AR	N
Mobiliteit	52	N	Energieprijzen eigen gebruik (vastgoed)	I	AR	N
Baten	0					
Toevoegingen aan reserves	0					
Onttrekkingen aan reserves	0					

Energieprijzen eigen gebruik
Zie hiervoor de toelichting op wijken algemeen.

Hogere beheerkosten transferhal Arnhem Centraal
De gemeente onderhoudt samen met Prorail en de NS de transferhal van Arnhem Centraal. De uitvoeringsorganisatie die het beheer uitvoert heeft aangegeven dat de kosten van het beheer van de transferhal voor de gemeente met € 280.000 zullen stijgen. De stijging heeft voornamelijk betrekking op energie, schoonmaakkosten en procesmatig onderhoud. Bij Turap-2 wordt bekeken of de BR Arnhem Centraal hiervoor mogelijk ingezet kan worden.

Indexatie contracten parkeergarages
Zie toelichting op wijken algemeen.

S03 Economie

Financiële afwijkingen

	Begroting Stand BW03 2023	Prognose Turap 1	Afwijking Turap 1	
Bedragen x € 1.000				
Middelen				
Lasten	9.622	9.640	18	N
Baten	1.234	1.234	0	
Saldo lasten en baten	-8.388	-8.406	-18	N
Toevoegingen aan reserves	50	50	0	
Onttrekkingen aan reserves	0	0	0	
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	-50	-50	0	N
Prognose resultaat	-8.438	-8.456	-18	N

Onderwerp	Totale afwijking (x €1.000)	V/N	Toelichting	I/S	AR/ BR	B
Lasten	18	N				
Toerisme en recreatie	18	N	Energieprijzen eigen gebruik (vastgoed)	I	AR	N
Baten	0					
Toevoegingen aan reserves	0					
Onttrekkingen aan reserves	0					

Energieprijzen eigen gebruik
Zie hiervoor de toelichting op wijken algemeen.

S04 Onderwijs

Financiële afwijkingen

	Begroting Stand BW03 2023	Prognose Turap 1	Afwijking Turap 1	
Bedragen x € 1.000				
Middelen				
Lasten	26.549	26.643	94	N
Baten	3.470	3.470	0	
Saldo lasten en baten	-23.079	-23.173	-94	N
Toevoegingen aan reserves	8.545	8.545	0	
Onttrekkingen aan reserves	8.113	8.113	0	
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	-432	-432	0	N
Prognose resultaat	-23.511	-23.605	-94	N

Onderwerp	Totale afwijking (x €1.000)	V/N	Toelichting	I/S	AR/ BR	B
Lasten	94	N				
Onderwijs	94	N	OZB indexatie	S	AR	N
Baten	0					
Toevoegingen aan reserves	0					
Onttrekkingen aan reserves	0					

OZB indexatie
In de begroting is besloten dat de opbrengst OZB jaarlijks met 5% wordt geïndexeerd. Dat heeft ook gevolgen voor de panden die in het bezit zijn van de gemeente zelf. In de meeste gevallen wordt dit gecompenseerd door een verhoging van de door de gemeente te ontvangen huur. Voor een beperkt aantal panden is er echter geen sprake van een huurrelatie. Bij de onderwijspanden en de panden in gebruik voor de eigen ambtelijke organisatie is er geen huurrelatie en leidt de verhoging van de OZB tot een verhoging van de exploitatielasten.
Dit is niet meegenomen bij het invoeren van de 5% indexatie. Dit effect wordt in meerdere programma's (S00 en S04) zichtbaar als gevolg van de verdeling van de gemeentelijke panden over deze programma's.

S05 Cultuur

Financiële afwijkingen

	Begroting Stand BW03 2023	Prognose Turap 1	Afwijking Turap 1	
Bedragen x € 1.000				
Middelen				
Lasten	41.532	41.557	25	N
Baten	7.524	7.524	0	
Saldo lasten en baten	-34.008	-34.033	-25	N
Toevoegingen aan reserves	3.204	3.204	0	
Onttrekkingen aan reserves	3.596	3.596	0	
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	392	392	0	N
Prognose resultaat	-33.616	-33.641	-25	N

Onderwerp	Totale afwijking (x €1.000)	V/N	Toelichting	I/S	AR/ BR	B
Lasten	25	N				
Cultuur	25	N	Energieprijzen eigen gebruik (vastgoed)	I	AR	N
Baten	0					
Toevoegingen aan reserves	0					
Onttrekkingen aan reserves	0					

Energieprijzen eigen gebruik
Zie hiervoor de toelichting op wijken algemeen.

S06 Participatie en armoedebestrijding

Financiële afwijkingen

	Begroting Stand BW03 2023	Prognose Turap 1	Afwijking Turap 1	
Bedragen x € 1.000				
Middelen				
Lasten	168.280	159.003	9.277	V
Baten	114.489	107.656	6.833	N
Saldo lasten en baten	-53.791	-51.347	2.444	V
Toevoegingen aan reserves	554	554	0	
Onttrekkingen aan reserves	3.037	3.037	0	
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	2.483	2.483	0	N
Prognose resultaat	-51.308	-48.864	2.444	V

Onderwerp	Totale afwijking (x €1.000)	V/N	Toelichting	I/S	AR/ BR	B
Lasten	-9.277	V				
Werk en Inkomen	5	N	Compensatie MGR	I	AR	N
Werk en Inkomen	-850	V	Buurtconciërges	I	AR	N
Werk en Inkomen	-8.432	V	Actualisatie BUIG	S	AR	J
Baten	-6.833	N				
Werk en Inkomen	-6.833	N	Actualisatie BUIG	S	AR	J
Toevoegingen aan reserves	0					
Onttrekkingen aan reserves	0					

Compensatie MGR i.v.m. extra loon- en prijsstijgingen 2023
Zie toelichting op Wijken algemeen

Buurtconciërges
De verlengde pilot van de buurtconciërges loopt nog tot in 2024. Voor de dekking van deze pilot worden de middelen van € 425.000 uit het Werkinvesteringsfonds ingezet die in 2023 in de begroting zijn opgenomen. Om deze middelen in 2024 beschikbaar te maken worden deze in 2023 toegevoegd aan de algemene reserve. In de Begroting 2024 zullen deze middelen in 2024 worden onttrokken aan de algemene reserve. De toevoeging aan de algemene reserve is gepresenteerd als een voordeel van € 425.000

De pilot buurtconciërges is begroot in het programma S12 Wonen en leefomgeving. Ook de dekking in 2023 vindt vanuit het werkinvesteringsfonds plaats. Hiervoor wordt deze dekking overgeheveld naar dit programma. Daarvoor worden de lasten in het programma S06 Participatie en armoedebestrijding met € 425.000 verlaagd en in het programma S12 met € 425.000 verhoogd. De totale lastendaling in S06 komt daarmee op € 850.000.

Actualisatie BUIG
Zie toelichting op Wijken algemeen.

S07 Zorg

Financiële afwijkingen

	Begroting Stand BW03 2023	Prognose Turap 1	Afwijking Turap 1	
Bedragen x € 1.000				
Middelen				
Lasten	64.933	67.813	2.880	N
Baten	2.898	2.898	0	
Saldo lasten en baten	-62.035	-64.915	-2.880	N
Toevoegingen aan reserves	1.082	1.082	0	
Onttrekkingen aan reserves	639	3.324	2.685	V
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	-443	2.242	2.685	V
Prognose resultaat	-62.478	-62.673	-195	N

Onderwerp	Totale afwijking (x €1.000)	V/N	Toelichting	I/S	AR/ BR	B
Lasten	2.880	N				
WMO en sociale wijkteams	1.000	N	Aanvullende indexering zorgtarieven	S	BR	N
WMO en sociale wijkteams	1.000	N	Zorg: Kostprijsdekkende tarieven	S	BR	N
Jeugdzorg	385	N	Zorg: Pluryn	S	BR	N
Jeugdzorg	300	N	Zorg: Verhoging vergoeding	S	BR	N
WMO en sociale wijkteams	195	N	Compensatie MGR	I	AR	N
Baten	0					
Toevoegingen aan reserves	0					
Onttrekkingen aan reserves	2.685	V				
WMO en sociale wijkteams	1.000	V	Aanvullende indexering zorgtarieven	I	BR	N
WMO en sociale wijkteams	1.000	V	Zorg: kostprijsdekkende tarieven	I	BR	N
Jeugdzorg	385	V	Zorg: Pluryn	I	BR	N
Jeugdzorg	300	V	Zorg: Verhoging vergoeding	I	BR	N

Aanvullende indexatie zorgtarieven
Jaarlijks worden de zorgtarieven jeugdzorg en Wmo door onze regionale inkooporganisatie geïndexeerd op basis van voorjaarsramingen van het Centraal Planbureau (CPB). Naar aanleiding van de sterk gestegen prijzen in de afgelopen periode, heeft het CPB deze ramingen in het najaar van 2022 naar boven aangepast. De VNG heeft recentelijk de gemeenten geadviseerd en opgeroepen deze najaarsramingen van het CPB te volgen bij de indexering van de zorgtarieven voor 2023. Dit in navolging van de oproep van het ministerie aan de Nationale Zorgautoriteit om de verhoogde indexering 2023 ook toe te passen voor de Zorgtarieven Wet Langdurige Zorg en Zorgverzekeringswet. Dit betekent een aanvullende indexering van de zorgtarieven voor 2023. De indexatie komt op basis van de nieuwe gegevens van het CPB uit op een totaal van 4,78%. Dit was 4,05%.

Het verschil van 0,73% betekent, berekend over de totale zorgbegroting voor onze gemeente, een extra (structurele) kostenpost van circa € 1 miljoen vanaf 2023. Het college heeft hier eerder al over besloten en de raad hierover met een raadsbrief geïnformeerd (31 januari 2023). Bij Turap 2 2023 wordt bezien of deze last

incidenteel opgevangen kan worden binnen de exploitatie van Zorg. Zo niet, dan worden de meerkosten in 2023 gedekt uit de bestemmingsreserve Wmo & Jeugdzorg. Vooralsnog is de dekking vanuit de reserve aangehouden.

Zorg: kostprijsdekkende tarieven
Het tarief dat gemeente Arnhem betaalt aan aanbieders van Huishoudelijke Ondersteuning wordt vanaf 2023 verhoogd, omdat het wettelijk verplicht is om een kostendekkend tarief te betalen. Zo worden de aanbieders in staat gesteld een gezonde bedrijfsvoering te hebben. Hiertoe heeft het college op 31 januari 2023 besloten.
In 2023 wordt bij Turap 2 bezien of deze kostenstijging à € 1.000.000 gedekt kan worden binnen de exploitatie van Zorg of uit de bestemmingsreserve Wmo en Jeugdzorg gedekt zal worden. Vooralsnog is de dekking vanuit de reserve aangehouden.

Compensatie MGR i.v.m. extra loon- en prijsstijgingen 2023
Zie toelichting op Wijken algemeen.

Zorg: Pluryn
Pluryn is een grote aanbieder van residentiële verblijfszorg, actief in meerdere jeugdhulpregio's in het midden en oosten van het land. Al sinds 2018 verkeert Pluryn in financiële problemen en wordt verlies geleden op de jeugdzorg. Voor de korte termijn is een herstelplan opgesteld. Voorlopig schatten wij in dat dit € 385.000 aan extra kosten voor Arnhem met zich mee brengt. Bij Turap 2 wordt bezien of deze kosten opgevangen kunnen worden binnen het programma S07 Zorg of gedekt zullen worden uit de bestemmingsreserve WMO & Jeugdzorg. Vooralsnog is de dekking vanuit de reserve aangehouden.

Voor de middellange en lange termijn werkt Pluryn aan een plan waarin aanbod en expertise beter aansluiten op de behoefte van de jeugdzorgregio. Voor de gemeente is het van belang om het specialistische, kwalitatief goede aanbod in het landschap van jeugdzorg en daarmee de continuïteit van essentiële zorg voor kwetsbare jeugdigen te kunnen blijven waarborgen. Na uitwerking van het plan zal duidelijk worden of Pluryn voor ons een strategische partner in de residentiële jeugdzorg blijft, en welke structurele meerkosten dit eventueel met zich meebrengt.

Zorg: verhoging vergoeding
De pleegzorgvergoeding is een tegemoetkoming in de kosten die voor de verzorging en opvoeding van het pleegkind gemaakt moeten worden. Het Rijk heeft aangegeven dat deze vergoeding in verband met de hoge inflatie met ingang van 1 januari 2023 met 14,3% verhoogd wordt. Het structureel financieel effect hiervan is € 300.000 per jaar. Dit wordt in 2023 gedekt uit de bestemmingsreserve WMO & Jeugdzorg.

S08 Welzijn en inclusie

Financiële afwijkingen

	Begroting Stand BW03 2023	Prognose Turap 1	Afwijking Turap 1	
Bedragen x € 1.000				
Middelen				
Lasten	30.289	30.824	535	N
Baten	1.784	1.784	0	
Saldo lasten en baten	-28.505	-29.040	-535	N
Toevoegingen aan reserves	1.100	1.100	0	
Onttrekkingen aan reserves	2.782	2.782	0	
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	1.682	1.682	0	N
Prognose resultaat	-26.823	-27.358	-535	N

Onderwerp	Totale afwijking (x €1.000)	V/N	Toelichting	I/S	AR/ BR	B
Lasten	535	N				
Asiel, Vluchtelingen en inburgering	411	N	Taakmutatie Asiel (inburgering)	I	AR	J
Welzijn	124	N	DU Uitstapprogramma sekswerkers	S	AR	J
Asiel, Vluchtelingen en inburgering	2	N	Compensatie MGR	I	AR	N
Baten	0					
Toevoegingen aan reserves	0					
Onttrekkingen aan reserves	0					

Taakmutatie Asiel (inburgering)
In het bestuurlijk akkoord met betrekking tot de opvang van asielzoekers op 26 augustus jl. is afgesproken dat het kabinet voldoende financiële middelen beschikbaar stelt voor integratie. Als gevolg van een hogere instroom van inburgeraars is afgesproken het budget voor de inburgering voor de jaren 2022, 2023 en 2024 landelijk op te hogen met respectievelijk € 20, 40 en 30 miljoen. Hiermee worden gemeenten in staat gesteld alle inburgeraars passende ondersteuning te bieden. Arnhem krijgt in 2023 € 411.000 ter dekking van de kosten. De baten zijn verwerkt in het voordeel op het gemeentefonds op S00, de lasten worden in dit programma gerealiseerd.

DU Uitstapprogramma sekswerkers
Het kabinet stelt sinds 1 januari 2021 geld beschikbaar voor een landelijk dekkend netwerk van uitstapprogramma's om mensen die het sekswerk willen verlaten te ondersteunen. Met de uitkering ontvangen de aangewezen gemeenten middelen voor het ontwikkelen en uitvoeren van regionale uitstapprogramma's voor sekswerkers. Een uitstapprogramma is een programma waarbinnen begeleiding van sekswerkers plaatsvindt bij het vinden van werk of overige dagbesteding buiten het sekswerk. De programma's hebben nadrukkelijk als doel om de stap naar ander werk dan sekswerk te vergemakkelijken en daarin ondersteuning te bieden. Vanaf 2023 is sprake is van een uitbreiding en verbreding van de uitstapprogramma´s. Hiervoor is vanaf 2023 structureel € 3 miljoen extra beschikbaar gesteld. Arnhem krijgt € 124.000 extra vanaf 2023 ter dekking van de kosten. De baten zijn verwerkt in het voordeel op het gemeentefonds op S00, de lasten worden in dit programma gerealiseerd.

Compensatie MGR i.v.m. extra loon- en prijsstijgingen 2023
Zie toelichting op Wijken algemeen.

S09 Gezondheid en sport

Financiële afwijkingen

	Begroting Stand BW03 2023	Prognose Turap 1	Afwijking Turap 1	
Bedragen x € 1.000				
Middelen				
Lasten	25.169	25.515	346	N
Baten	3.398	3.398	0	
Saldo lasten en baten	-21.771	-22.117	-346	N
Toevoegingen aan reserves	418	418	0	
Onttrekkingen aan reserves	903	903	0	
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	485	485	0	N
Prognose resultaat	-21.286	-21.632	-346	N

Onderwerp	Totale afwijking (x €1.000)	V/N	Toelichting	I/S	AR/ BR	B
Lasten	346	N				
Publieke gezondheid en GGD	342	N	Compensatie VGGM	S	AR	N
Publieke gezondheid en GGD	4	N	Energieprijzen eigen gebruik (vastgoed)	I	AR	N
Baten	0					
Toevoegingen aan reserves	0					
Onttrekkingen aan reserves	0					

Compensatie VGGM: Extra loon- en prijsstijgingen
Ondanks de reeds opgenomen loon- / prijsindex voor de begroting 2023 ontstaat een tekort als gevolg van de fors hogere prijsontwikkeling ten opzichte van de indexatie van gemeentelijke bijdrage. Cumulatief bedraagt het verwachte tekort € 6,4 miljoen tot € 18,4 miljoen. De exacte berekening en dus de impact voor de begroting van Arnhem is nog niet bekend. Deze impact is niet op te vangen met het weerstandsvermogen van VGGM van € 1,5 miljoen. Begin 2023 wordt de loon- en prijsindex voor 2023 bijgesteld en zal dit leiden tot een structurele verhoging van de/onze gemeentelijke bijdragen van in totaal € 1.200.000. Voor het onderdeel gezondheidszorg bedraagt dit € 342.000.

Energieprijzen eigen gebruik
Zie hiervoor de toelichting op wijken algemeen.

S10 Klimaat en energie

Financiële afwijkingen

	Begroting Stand BW03 2023	Prognose Turap 1	Afwijking Turap 1	
Bedragen x € 1.000				
Middelen				
Lasten	12.091	12.091	0	
Baten	7.301	7.301	0	
Saldo lasten en baten	-4.790	-4.790	0	N
Toevoegingen aan reserves	10.715	10.715	0	
Onttrekkingen aan reserves	254	254	0	
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	-10.461	-10.461	0	N
Prognose resultaat	-15.251	-15.251	0	N

Onderwerp	Totale afwijking (x €1.000)	V/N	Toelichting	I/S	AR/ BR	B
Lasten	0					
Baten	0					
Toevoegingen aan reserves	0					
Onttrekkingen aan reserves	0					

S11 Ruimtelijke ontwikkeling

Financiële afwijkingen

	Begroting Stand BW03 2023	Prognose Turap 1	Afwijking Turap 1	
Bedragen x € 1.000				
Middelen				
Lasten	67.782	67.782	0	
Baten	55.920	55.920	0	
Saldo lasten en baten	-11.862	-11.862	0	N
Toevoegingen aan reserves	11.642	11.642	0	
Onttrekkingen aan reserves	12.649	12.649	0	
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	1.007	1.007	0	N
Prognose resultaat	-10.855	-10.855	0	N

Onderwerp	Totale afwijking (x €1.000)	V/N	Toelichting	I/S	AR/ BR	B
Lasten	0					
Baten	0					
Toevoegingen aan reserves	0					
Onttrekkingen aan reserves	0					

S12 Wonen en leefomgeving

Financiële afwijkingen

	Begroting Stand BW03 2023	Prognose Turap 1	Afwijking Turap 1	
Bedragen x € 1.000				
Middelen				
Lasten	54.145	55.528	1.383	N
Baten	42.984	42.984	0	
Saldo lasten en baten	-11.161	-12.544	-1.383	N
Toevoegingen aan reserves	16.197	16.197	0	
Onttrekkingen aan reserves	5.215	5.215	0	
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	-10.982	-10.982	0	N
Prognose resultaat	-22.143	-23.526	-1.383	N

Onderwerp	Totale afwijking (x €1.000)	V/N	Toelichting	I/S	AR/ BR	B
Lasten	1.383	N				
Openbare ruimte	510	N	Energieprijzen eigen gebruik	S	AR	N
Groen en klimaatadaptie in de stad	425	N	Buurtcongiërges	I	AR	N
Mobiliteit	275	N	Energieprijzen eigen gebruik	S	AR	N
Wonen	108	N	Taakmutatie wet goed verhuurderschap	S	AR	J
Mobiliteit	65	N	Energieprijzen eigen gebruik	S	AR	N
Baten	0					
Toevoegingen aan reserves	0					
Onttrekkingen aan reserves	0					

Energieprijzen eigen gebruik
Zie hiervoor de toelichting op wijken algemeen.

Buurtconciërges
De verlengde pilot van de buurtconciërges wordt in 2023 gedekt vanuit het werkinvesteringsfonds. Deze middelen zijn begroot op programma S06 Participatie en armoedebestrijding. Om de benodigde middelen van € 425.000 in programma S12 Wonen en leefomgeving beschikbaar te maken worden de lasten in programma S06 met dit bedrag verlaagd en in programma S12 met dit bedrag verhoogd.

Taakmutatie wet goed verhuurderschap
In het regeringsakkoord is afgesproken dat gemeenten meer mogelijkheden krijgen om malafide verhuurderschap en discriminatie op de huurmarkt gerichter aan te pakken. Deze afspraken worden uitgevoerd in de vorm van het wetsvoorstel goed Verhuurderschap. Het wetsvoorstel zal naar verwachting in juli 2023 in werking treden. Het wetsvoorstel introduceert een landelijke basisnorm voor goed verhuurderschap, in de vorm van algemene regels, waaraan verhuurders en verhuurbemiddelaars zich dienen te houden. Het Rijk stelt middelen ter beschikking om gemeenten financieel te ondersteunen bij de implementatie en uitvoering van het wetsvoorstel. De structurele middelen van € 12,4 miljoen zullen vanaf januari 2023 uitgekeerd worden via de algemene uitkering op basis van de vaste verdeelsystematiek. Arnhem krijgt vanaf 2023 € 108.000. In de meicirculaire volgt nog een incidentele

aanvulling voor 2023. De baten zijn verwerkt in het voordeel op het gemeentefonds op S00, de lasten woredn in dit programma gerealiseerd.

Investeringen

Aanpassing investeringskredieten
De raad heeft investeringskredieten vastgesteld voor investeringen in gemeentelijk vastgoed. Voor een aantal lopende investeringsprojecten zijn aanpassingen van het investeringskrediet onvermijdelijk. Onderstaand wordt per project hierop een toelichting gegeven.

Confetti en MFC Salamander
De leerlingenprognose toont aan dat het aantal leerlingen in Schuytgraaf nog stijgt. Daardoor blijft de druk voor de scholen in Schuytgraaf onverminderd groot. Het gevolg hiervan is dat het leerlingaantal van de scholen in de omliggende wijken afneemt. Dit is een ongewenste ontwikkeling waarover schoolbesturen en gemeente in gesprek zijn.

Confetti
In juli 2021 is de nieuwbouw van de Confetti opgeleverd. Door de hierboven geschetste ontwikkelingen is een verdere groei van Confetti ook onvermijdelijk.
Om de toename van het aantal leerlingen op te vangen is een viertal noodlokalen tegenover de Confetti geplaatst en is in 2021 ten behoeve van onderwijsuitbreiding grond aangekocht. Op deze grond is de bedoeling extra (definitieve) uitbreiding van 420 m2 voor Confetti te realiseren. De inschatting is dat een extra investeringskrediet van € 1,2 miljoen nodig is in 2025 om de uitbreiding van Confetti te realiseren. De kapitaallasten die hier bij horen drukken vanaf 2026 op de begroting.

MFC De Salamander
Ook bij de beide basisscholen in MFC De Salamander is er sprake van een sterke groei van het aantal leerlingen. Een uitbreiding met leslokalen is noodzakelijk. Deze groei was nog niet eerder voorzien. Vooralsnog wordt uitgegaan van een uitbreiding van 700 m2 met een verwachte investering van circa € 2,1 miljoen. Er wordt gekeken naar mogelijkheden om binnen het bouwvlak te blijven door bijvoorbeeld bovenop bestaande lokalen te bouwen. Het is mogelijk dat met name door diverse prijsstijgingen het daadwerkelijk benodigde investeringsbedrag flink hoger zal zijn dan de genoemde € 2,1 miljoen. Dit wordt komende periode nader onderzocht.

Onderwijshuisvesting verbouwing Spiekmanlaan
Het schoolgebouw aan de Spiekmanlaan 16 wordt -deels- gerenoveerd om minimaal voor 15 jaar als wissellocatie voor onderwijs geschikt te zijn. De eerste beoogde gebruiker is Vrijeschool Parcival-Noord, die nu nog tijdelijk is gehuisvest in het gebouw Brugstraat 6. In de loop van de tijd zal worden bezien of dit gebouw nog langer als wissellocatie voor het onderwijs zal worden gebruikt, als definitieve locatie voor een school zal worden ingezet of een andere bestemming zal krijgen. Om dit gebouw voor minimaal 15 jaar geschikt te maken voor het onderwijs, is een flink aantal onvermijdelijke investeringen noodzakelijk. Te denken valt hierbij onder anders aan uitvoering achterstallig onderhoud (bijvoorbeeld vervangen van een groot aantal kozijnen), het gebouw geschikt maken voor frisse scholen klasse B, etc.
Met het -deels- renoveren van dit gebouw was geen rekening gehouden, ook niet in de begroting. De verwachte investeringslast is € 1,6 mln in 2023. De verwachting is dat de werkzaamheden dit jaar zijn afgerond, zodat de kapitaallasten van jaarlijks circa € 76.000 vanaf 2024 op de begroting zullen drukken. De dekking is voorzien uit de reeds beschikbaar gestelde budgetten voor onderwijshuisvesting.

Vervanging ondergrondse containers (OC's)
Het huidige afvalcontainer areaal wordt, met ingang van een nieuw contract voor onderhoud en levering per 1 januari 2023, gekeurd volgens TUV-normen. Deze veiligheidskeuring is nieuw. De verwachting is dat naar aanleiding van de keuring een groot aantal containers in 2023 nog vervangen moet worden vanwege veiligheid. Reparatie is in veel gevallen niet toegestaan. Ongeacht verdere besluitvorming over de gewenste inzamelingssystematiek is deze aanvullende investering dus noodzakelijk.
Deze vervanging leidt tot noodzakelijke extra investeringen in 2023 en volgende jaren. De inschatting is dat hiervoor in 2023 een investeringskrediet van € 1,7 miljoen nodig is. Hier tegenover staat dat de begrote investering in het afvalbrengstation van € 1,7 miljoen niet in 2023 plaats zal vinden maar pas in 2024 of later. Voor de jaren 2024-2027 is een jaarlijks investeringskrediet van €1,3 miljoen nodig ter vervanging van ondergrondse containers. De keuring zal bepalen of vervanging ook daadwerkelijk nodig is, zodat de technische levensduur maximaal benut wordt. De kapitaallasten bij deze investeringen bedragen € 194.000 vanaf 2024 en oplopend tot € 626.000 in 2027. In de Perspectiefnota 2024-2027 wordt voorgesteld de jaarlijkse kapitaallasten van deze investering op te nemen in de afvalstoffenheffing.

Begrotingswijziging Exploitatie

Nr. : 23-003 OW040
Onderwerp : Turap-1 2023
Raad d.d. :
Zaaknr. : 169500
Toelichting: : Begrotingswijziging bij Turap-1 2023

Programma's	2023						2024						2025						2026						2027						2028						2029					
	Lasten	Baten	Expl.-result.	Toe-voeg.	Ont-trekk.	Saldo	Lasten	Baten	Expl.-result.	Toe-voeg.	Ont-trekk.	Saldo	Lasten	Baten	Expl.-result.	Toe-voeg.	Ont-trekk.	Saldo	Lasten	Baten	Expl.-result.	Toe-voeg.	Ont-trekk.	Saldo	Lasten	Baten	Expl.-result.	Toe-voeg.	Ont-trekk.	Saldo	Lasten	Baten	Expl.-result.	Toe-voeg.	Ont-trekk.	Saldo	Lasten	Baten	Expl.-result.	Toe-voeg.	Ont-trekk.	Saldo
Wijkprogramma's																																										
Geb 0 Gebied nader te verdelen																																										
Geb 1 CSA	26	19	**-7**			**-7**																																				
Geb 2 Noordwest	22	15	**-7**			**-7**																																				
Geb 3 Noordoost	18	11	**-7**			**-7**																																				
Geb 4 Presikhaaf	22	15	**-7**			**-7**																																				
Geb 5 Malburgen	30	23	**-7**			**-7**																																				
Geb 6 Schuytgraaf/Elderveld	14	7	**-7**			**-7**																																				
Geb 7 De Laar/Elden	15	8	**-7**			**-7**																																				
Geb 8 RKV	19	12	**-7**			**-7**																																				
	166	**110**	**-56**			**-56**																																				
Stedelijke programma's																																										
S00 Bestuur, dienstverlening en financ		12.311	**12.311**			**12.311**																																				
S01 Veiligheid																																										
S02 Bereikbaarheid																																										
S03 Economie																																										
S04 Onderwijs																																										
S05 Cultuur																																										
S06 Participatie en armoedebestrijding	-8.432	-6.833	**1.598**			**1.598**																																				
S07 Zorg																																										
S08 Welzijn en inclusie	535		**-535**			**-535**																																				
S09 Gezondheid en sport																																										
S10 Klimaat, energie en milieu																																										
S11 Ruimtelijke ontwikkeling																																										
S12 Wonen en leefomgeving	108		**-108**			**-108**																																				
	-7.788	**5.478**	**13.267**			**13.267**																																				
Totaal	-7.623	5.588	**13.211**			**13.211**																																				

Proces behandeling Perspectiefnota

Datum : 14 april 2023

Aan : Raadsleden, fractievolgers en college van B&W

Van : Griffie

Betreft : proces behandeling 'Perspectiefnota 2024-2027'

Beste raadsleden, fractievolgers en collegeleden,

Binnenkort staat de behandeling van de *'Perspectiefnota 2024-2027'* op de raadsagenda. Het proces rondom de behandeling van de perspectiefnota (PPN) is besproken in de auditcommissie van 12 december 2022 en vastgesteld in de agendacommissie van 8 februari 2023 tijdens de behandeling van het 'Spoorboekje P&C cyclus 2023' Via deze brief wil de griffie jullie informeren over het proces rondom de behandeling van de perspectiefnota. Vragen? Neem dan contact op met de griffie.

Oproep agendacommissie: houd je aan de deadlines!

In het proces wordt op twee momenten gewerkt met deadlines: bij het stellen van technische vragen en bij het indienen van de concept en definitieve moties en amendementen. Deze deadlines zijn er voor om te zorgen dat iedereen (raad, college, ambtelijke organisatie en griffie) voldoende tijd heeft, bijvoorbeeld voor de voorbereiding van de M2 en besluitvormende raad. Uiteraard zijn deze deadlines in principe slechts een 'verzoek', omdat het de raad vrij staat om zelfs tijdens de vergadering zelf nog een motie of amendement in te dienen. In het presidium en de agendacommissie is besproken dat ondanks het tijdig communiceren van deze deadlines - met name rondom het indienen van de moties en amendementen - niet alle fracties zich er aan houden. Hierbij dus de oproep u aan de deadline te houden!

Behandeling perspectiefnota in samenhang met de Turap-1 2023 en Jaarstukken 2022

Tegelijk met de perspectiefnota wordt de raad ook de Turap-1 2023 en de Jaarstukken 2022 aangeboden. Het behandelproces rondom deze twee stukken is als volgt:

Jaarstukken 2022

In het jaarverslag en de jaarrekening (samen de jaarstukken) legt het college van B&W verantwoording af over de realisatie van de door de raad in de Begroting vastgestelde beleidsvoornemens. De jaarstukken gaan dus over het vorige begrotingsjaar (2022). In het verleden liep de behandeling van de jaarstukken en perspectiefnota vaak gelijk op. In verband met het Duisenbergonderzoek op de jaarstukken is dit voor dit jaar niet het geval en doorlopen de jaarstukken een eigen besluitvormingsproces . Zie hiervoor het 'spoorboekje P&C cyclus 2023'. De jaarstukken worden wel gelijktijdig met de PPN gepubliceerd. Ook is er op de technische vragenmarkt ruimte voor het stellen van vragen over de jaarstukken.

Turap-1 2023

Om de voortgang op de realisatie begroting te kunnen bewaken wordt door het college minimaal een tweetal tussenrapportages aangeboden. In Turap-1 wordt de raad geïnformeerd over verwachte majeure afwijkingen op programmaniveau. De behandeling van de turap-1 loopt gelijk met de perspectiefnota.

Hoe ziet het proces eruit rondom de behandeling van de perspectiefnota eruit?

1. Publicatie & presentatie – *woensdagavond 19 april*
2. Schriftelijke technische vragen - woensdag 19 april t/m vrijdag 12 mei 12.00 uur
   → *via het nieuwe emailadres technischevragenraad@arnhem.nl*
3. I: Technische vragenmarkt – Woensdag 10 mei 17.00 – 19.00 uur (inclusief maaltijd)
4. I: Inspreekavond inwoners 'in gesprek met de raad. Wat vindt u belangrijk voor Arnhem?' – Woensdag 10 mei 19.15 – 22.00
5. M1 – *Politieke Avond 17 mei (uitloop 24 mei)*
6. Indienen moties & amendementen voor de M2 – *Donderdag 18 mei tot en met vrijdag 2 juni*
7. M2 – *Politieke Avond 7 juni*
8. Indienen definitieve moties & amendementen – *Donderdag 8 juni tot en met maandag 12 juni*
9. Besluitvorming – *Politieke Avond 14 juni, aanvang 18.45 uur*

---

1. Publicatie & presentatie – *woensdagavond 19 april (18.45-19.15 uur)*

De perspectiefnota zal op woensdagavond 19 april aan het begin van de Politieke Avond door de het college aan de gemeenteraad worden aangeboden en kort worden gepresenteerd. De insteek van de presentatie is om de raad bij het aanbieden van de jaarstukken 2022, de Turap-1 2023 en de Perspectiefnota 2024-2027 van toelichting te voorzien over de inhoud van deze documenten en de onderlinge samenhang daartussen. In de presentatie zal stilgestaan worden bij de belangrijkste (financiële) resultaten en conclusies uit deze documenten. Er wordt naar gestreefd om tijdens deze presentatie voor alle raadsleden en fractievolgers een geprinte versie van de perspectiefnota aan te bieden. (Indien dit onverhoopt niet mogelijk blijkt te zijn, wordt deze zo snel mogelijk via de post verstuurd) De jaarstukken en turap zijn vanaf dit moment ook digitaal raadpleegbaar. Voor alle fracties zal er 1 geprinte versie van de jaarstukken zijn, deze is op te halen op de griffie.

- *Bekijk de digitale stukken op https://financien.arnhem.nl/*

---

2. Schriftelijke technische vragen - woensdag 19 april t/m vrijdag 12 mei 12.00 uur

Het stellen van schriftelijke technische vragen is het startpunt van het verkrijgen van informatie. Alle technische vragen dienen – zo veel mogelijk - voorafgaand aan de M1 van woensdag 17 mei gesteld te worden. Omdat er bij de behandeling van de perspectiefnota meestal veel schriftelijke technische vragen worden gesteld, worden deze verzameld in één document. Deze 'technische vragen bundel' zal tijdens het proces telkens worden geüpdate met nieuwe vragen en antwoorden. Bij het publiceren van een nieuwe versie ontvangen jullie via iBabs een notificatie.

Technische vragen ingediend vóór vrijdag 12 mei 12.00 zullen z.s.m. worden beantwoord, met als uiterlijke datum woensdag 17 mei voor de Politieke Avond (M1). Schriftelijke technische vragen die na afloop van deze periode worden gesteld, worden beantwoord, de termijn waarop is onzeker.

Voor de jaarstukken ligt de deadline van het stellen van technische vragen later. Alle technische vragen over de jaarstukken die voor 31 mei zijn ingediend, zullen beantwoord worden voor 7 juni. Voor de technische vragen rondom de jaarstukken wordt een aparte vraag- en antwoordbundel gemaakt.

Om zorg te dragen voor een zo snel mogelijke beantwoording, werken we vanaf deze raadsperiode met een nieuw emailadres voor alle schriftelijke technische vragen rondom de P&C producten,

- *Zowel de technische vragen over de jaarstukken als perspectiefnota worden ingediend via technischevragenraad@arnhem.nl*

---

3. I: Technische vragenmarkt – Woensdag 10 mei 17.00 – 19.00 uur (inclusief maaltijd)

Ook dit jaar wordt er vanuit de ambtelijke organisatie weer een technische vragenmarkt georganiseerd waar jullie direct aan de verantwoordelijk ambtenaar jullie technische vragen kunnen stellen. Deze vragenmarkt vindt plaats voorafgaand aan de Politieke Avond van woensdagavond 10 mei van 17.00 tot 19.00 uur. Tijdens deze vragenmarkt zijn er vanuit verschillende beleidsterreinen ambtenaren aanwezig. Ook is de accountant aanwezig voor vragen over de jaarstukken. Tijdens de technische vragenmarkt is er een gezamenlijk buffet.

- *Jullie ontvangen vlak voor de vragenmarkt een 'plattegrond/overzicht' waar de ambtenaren van de verschillende beleidsterreinen zich in het Stadhuis bevinden voor het beantwoorden van jullie technische vragen.*

---

4. I: Inspreekavond inwoners 'In gesprek met de raad. Wat vindt u belangrijk voor Arnhem?– Woensdag 10 mei 19.15 – 22.00

Op verzoek van de raadswerkgroep burgerparticipatie vindt er tijdens de informatieve fase van de behandeling van de perspectiefnota een open inloopavond voor inwoners plaats: *'In gesprek met de raad. Wat vindt u belangrijk voor Arnhem?'* Doel van de bijeenkomst is om op een laagdrempelige manier het gesprek aan te gaan met inwoners over belangrijke thema's in de perspectiefnota. Tijdens deze gesprekken is er vooral ruimte voor inwoners om te vertellen zij belangrijk vinden, waarin zij vragen kunnen stellen, zorgen kunnen uiten of een goed idee onder de aandacht kunnen brengen.

- *Over 'In gesprek met de raad' bent u afzonderlijk geïnformeerd. Voor de raadsleden en fractievolgers: meld jullie i.v.m. de organisatie tijdig aan!*

  Kijk ook voor meer informatie op www.arnhem.nl/ingesprekmetderaad

---

5. M1 – *Politieke Avond 17 mei (uitloop 24 mei)*

De Politieke Avond van 17 mei staat volledig in het teken van de M1 fase. In het spoorboekje P&C cyclus 2023 is opgenomen dat - in tegenstelling tot voorgaande jaren - de raadskamerindeling van deze M1 thematisch zal worden ingedeeld (en dus niet op portefeuillehouder). Uitgangspunten bij het maken van deze indeling zijn:

- Beantwoording vragen: de indeling draagt bij aan het beantwoorden van alle door de raadskamer gestelde vragen;
- Herkenbaarheid: de indeling sluit aan bij de ordening van de Perspectiefnota;
- Aanwezigheid; de indeling maakt het mogelijk voor alle deelnemers (raad en college) om in de raadskamer binnen hun portefeuille aanwezig te zijn;

Mede op basis van deze uitgangspunten zullen de raadskamer worden geordend op de hoofdstukken uit de perspectiefnota (Duurzaam Arnhem, Kansrijk Arnhem, Verbonden Arnhem en Groen Arnhem). Daarnaast komt er een aparte raadskamer over financiën. Per raadskamers zullen er meerdere portefeuillehouders aanwezig zijn. De definitieve invulling van de raadskamers ontvangt u voor 17 mei. De vergaderorde is hetzelfde als bij een reguliere M1 behandeling. Een eventuele uitloop kan plaatsvinden op 24 mei.

---

6. Indienen moties & amendementen voor de M2 – *Donderdag 18 mei tot en met vrijdag 2 juni*

Tijdens de M1 op 17 mei kunnen fracties in de tweede termijn aangeven of zij overwegen moties en/of amendementen in te dienen. Deze moties en amendementen kunnen vanaf dat moment dan ook (in concept) worden ingediend bij de griffie voor agendering op de M2 van 7 juni. De ingediende moties/amendementen worden bijgeplaatst op iBabs. Jullie ontvangen een notificatie. Alle moties en amendementen dienen uiterlijk op vrijdag 2 juni 9.00 uur bij de griffie te zijn ingediend, zodat er zowel voor de fracties, het college als de voorzitters voldoende tijd is om de M2 voor te bereiden.

---

7. M2 – *Politieke Avond 7 juni*

De Politieke Avond van 7 juni staat geheel in het teken van de M2. De raadskamers worden voor deze behandeling - in tegenstelling tot voorafgaande jaren - niet plenair, maar (vergelijkbaar met de M1) thematisch ingedeeld op basis van de hoofdstukken uit de perspectiefnota. Er is geen uitloop mogelijk bij de M2.

---

8. Indienen definitieve moties & amendementen – *Donderdag 8 juni tot en met maandag 12 juni*

Na de M2 kunnen de fracties t/m maandag 12 juni 9.00 uur hun definitieve moties en amendementen indienen (of aangeven of zij de door hen reeds ingediende concept moties en amendementen intrekken) De griffie maakt naar aanleiding van alle ingediende moties en amendementen een bundel, welke ook zal worden bijgeplaatst op iBabs.

---

9. Besluitvorming – *Politieke Avond 14 juni, aanvang 18.45 uur*

Besluitvormende raad. Aanvang 18.45 uur. De gebruikelijke spreektijden zullen gehanteerd worden. Zoals te doen gebruikelijk bij de raadsvergaderingen waarin de perspectiefnota en de begroting worden vastgesteld voert de grootste oppositiefractie de spreekvolgorde aan. Gevolgd door de grootste coalitiefractie en zo verder. Tijdens deze vergadering zijn twee woordvoerders per fractie toegestaan, waarvan een financieel woordvoerder..

- *Over het exacte verloop van de besluitvormende raadsvergadering op 14 juni worden jullie van te voren door de griffie nog verder over geïnformeerd*

Presentatie
Jaarstukken 2022
Turap-1 2023
Perspectiefnota 2024-2027

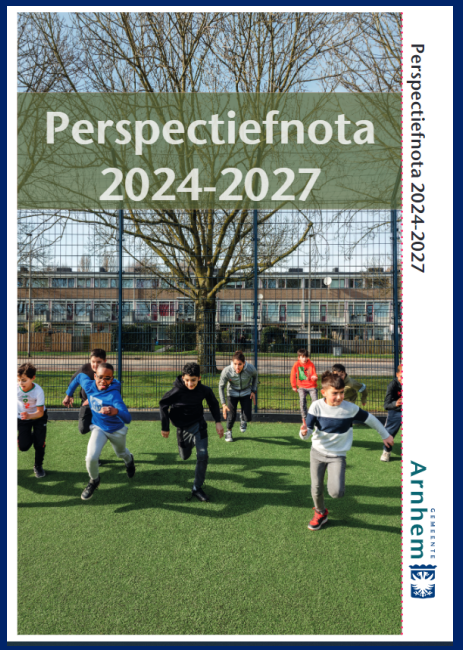
Gemeenteraad 19 april 2023

Arnhem GEMEENTE

Wat bieden we aan?



Turap-1
2023



tip: **financien.arnhem.nl**

Procedurele samenhang

- Jaarstukken kijken terug op 2022
- Turap-1 geeft eerste beeld financiële afwijkingen 2023
- Perspectiefnota 2024-2027 geeft eerste beeld voor de komende jaren

Inhoudelijke samenhang

- Voordeel 2022 gaat naar algemene reserve → verhoogt beginstand 2023 voor komende periode (weerstandsfactor)
- Sommige afwijkingen in Turap zijn incidenteel voor 2023, maar sommigen zijn structureel. Die komen terug in PPN 2024-2027
- Actualisatie van investeringsbedragen in 2023 (Turap) leiden tot nieuwe kapitaallasten in PPN 2024-2027

Resultaten Jaarstukken 2022

- Positief resultaat voor de algemene reserve: € 23,8 mln
- Bij Turap-2 2022 was al € 17,4 mln verwacht
- Voordeel AR komt dus € 6,4 mln hoger uit bij JR 2022
- Aan bestemmingsreserves is € 50 mln toegevoegd over 2022 (totaal BR-en is nu € 194 mln)
- (Extra) afwijking in jaarrekening komt vooral door extra ontvangsten in sept/dec circulaires 2022
- De weerstandsfactor komt uit op 2,3 (ruim boven norm van 1,4): € 43,8 mln benodigd en € 98,8 mln beschikbaar weerstandsvermogen
- Solvabiliteit komt eind 2022 uit op 29%

Infographic Jaarstukken



Resultaten Turap-1 2023

- Turap-1 geeft alleen financiële afwijkingen
- Turap-2 ook afwijkingen op doelen en inspanningen
- Totale verwachte afwijkingen leidt tot voordeel van € 9,4 mln voor algemene reserve in 2023
- Deels incidentele afwijkingen (- € 4 mln) en deels structureel (€ 13,4 mln)
- Een aantal afwijkingen wordt verrekend met de reserves (reeds verwerkt in voordeel van € 9,4 mln)

Perspectiefnota 2024-2027

- Een vormvrij document: geen richtlijnen vanuit gemeentewet of BBV voor programma's, paragrafen, etc
- Vooruitlopend op Begroting 2024: schets van de majeure beleidsinhoudelijke en financiële ontwikkelingen
- Geen formele eisen tav sluitend financieel beeld en weerstandsfactor, dat komt pas in de Begroting

Startpunt financieel beeld

Begroting 2023 en meerjarenraming 2024-2026 liet zien:

- structureel sluitend in alle jaren
- geen structurele onttrekking vanaf 2027
- weerstandsfactor alle jaren boven de norm:

Weerstandsfactor Begroting 2023	2023	2024	2025	2026
Verloop wsf	1,4	1,7	2,3	2,0

→ Incidentele ruimte was nog 34 miljoen

Ontwikkelingen na Begroting 2023

Jaarrekening 2022: groter voordeel voor AR dan in Begroting 2023 gedacht

→ Incidentele ruimte daardoor nog hoger

→ Stand bestemmingsreserves: 214 mln per 1-1-2024 oplopend naar 239 mln per 1-1-2027

Dit is de uitgangspositie voor nieuw financieel meerjarenbeeld tbv Perspectiefnota 2024

Perspectiefnota 2024-2027

- Algemene inleiding:
  beeld op hoofdlijnen van inhoudelijke en financiële ambities en de context waarin we opereren

- Perspectief op het financieel meerjarenbeeld:
  autonome en overige financiële ontwikkelingen, concreet in bedragen geduid en toegelicht

- Perspectief op ambities en knelpunten:
  beschrijving van ambities en knelpunten waarvoor in de meeste gevallen obv huidig kader onvoldoende budget is. In aantal gevallen is dekking in reserves of bestaande middelen aanwezig, bijv. klimaat

Perspectief financieel meerjarenbeeld

Gemeentefonds: beeldbepalend!

- Ravijn 2026 schuift deels door naar 2027 door 10 mln incidentele rijksbijdrage algemene uitkering in 2026
- Oplopend nadeel van 6,2 mln beschermd wonen in 2027 tov 2026. Mogelijk jaar uitstel?

- Naar verwachting bij meicirculaire duidelijkheid over eventuele aanvullende compensatie en/of nieuwe financieringssystematiek gemeentefonds

- Gemeenten gaan hier wisselend mee om

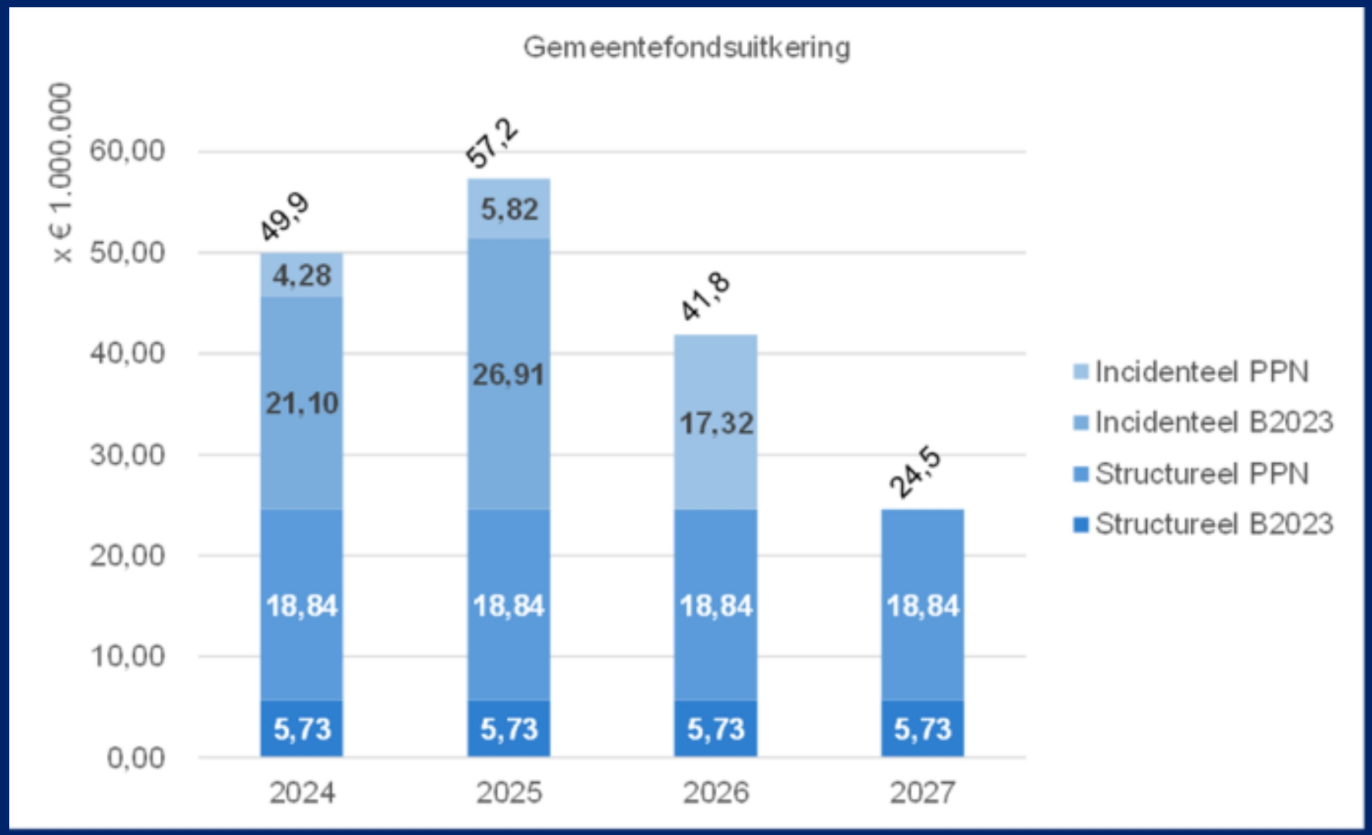
Wijziging systematiek gemeentefonds

- Vanaf 2026 zal het gemeentefonds niet langer via de huidige normeringssystematiek geïndexeerd worden:
  - er wordt vanaf 2026 geen volume-accres meer verstrekt, alleen nog maar een nominaal accres voor de loon- en prijsontwikkeling
  - dus extra uitgaven gemeenten door groei bevolking en vergrijzing niet meer vergoed

- Motie in Tweede Kamer: kom vóór de meicirculaire 2023 met voldoende duidelijkheid en tijdpad voor nieuwe financieringssystematiek, zodat deze uiterlijk in 2027 ingevoerd kan worden

Perspectief financieel meerjarenbeeld

Hoe ziet het verloop gemeentefonds eruit?



Perspectief financieel meerjarenbeeld

Naast gemeentefonds ook overige autonome en financiële ontwikkelingen:

- Indexatie opbrengst OZB 5%
- Indexatie ambtelijke organisatie, zorgcontracten, subsidies, gemeenschappelijke regelingen, overige budgetten
- Dit jaar ook (structurele) doorwerking agv hogere dan verstrekte indexatie 2023: bijv bij zorg en VGGM
- MIP: jaarlijkse actualisatie en indexatie

Perspectief financieel meerjarenbeeld

Conclusies na autonome en financiële ontwikkelingen:

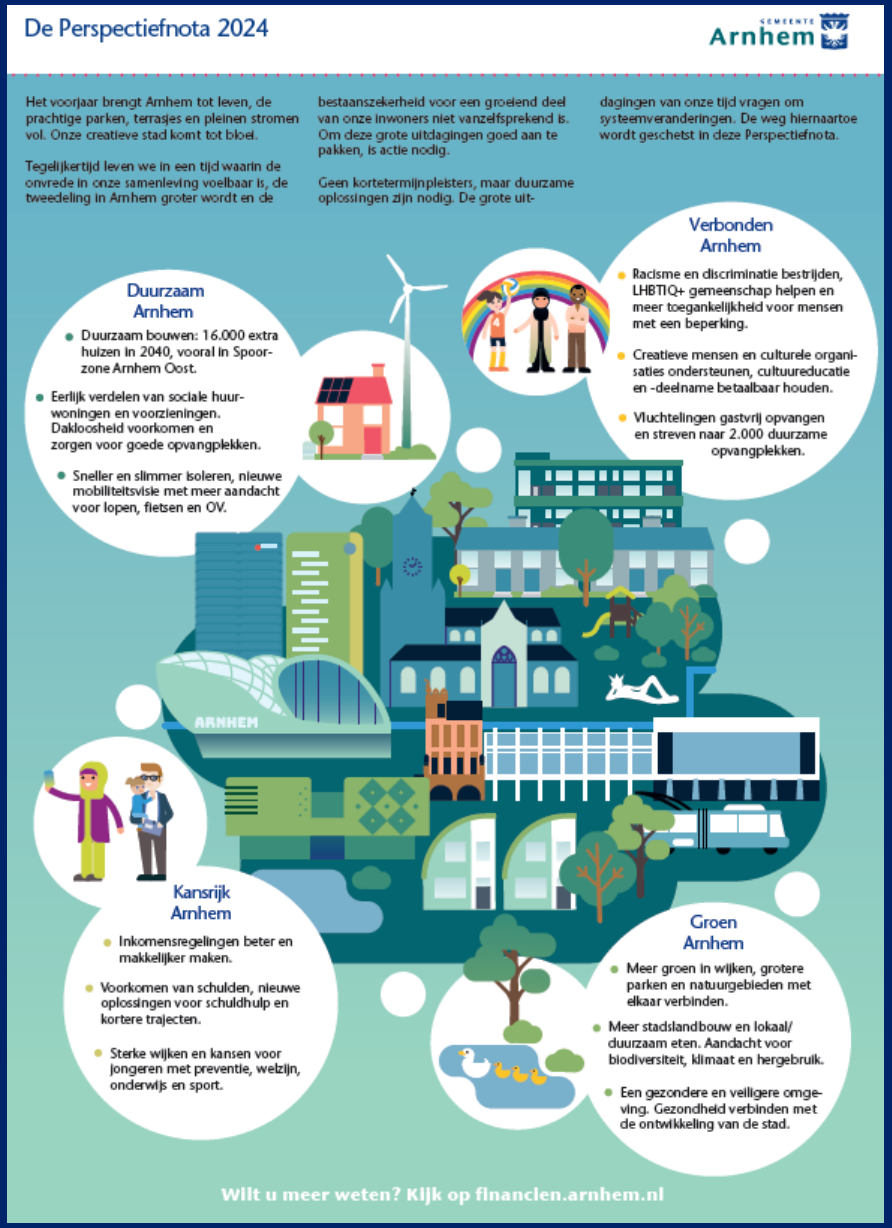
- Weerstandsfactor ieder jaar (ruim) boven de norm van 1,4 (incidentele ruimte)
- Begrotingssaldo in begrotingsjaar 2024 (ruim) positief
- ***Echter:*** structurele onttrekking aan AR vanaf 2027 van ruim 10 mln (obv momenteel bekende kaders)
- Beeld mogelijk (tijdelijk) positiever door jaar uitstel verdeelmodel beschermd wonen (impact € 6 mln in 2027)
- College vindt structurele onttrekking in Begroting geen wenselijke situatie
- Echter, in deze fase met deze onzekerheid concreet ombuigen niet opportuun

Perspectief op ambities en knelpunten

- Obv deze kaders structureel vooralsnog dus geen ruimte voor meer dan de autonome en financiële ontwikkelingen
- Daarom alleen in beschrijvende zin toelichting van ambities en knelpunten

- Als in aanloop naar Begroting 2024 structurele ruimte vergroot wordt door aanvullende compensatie Rijk kunnen deze issues in Begroting 2024 mogelijk van dekking worden voorzien
- Zo niet, dan voldoende aanknopingspunten om andere keuzes te maken in autonome + fin. ontwikkelingen

Infographic Perspectiefnota



Behandeling in raad

- Technische vragenmarkt: 10 mei (JV/Turap/PPN)
- In gesprek met de raad: 10 mei (PPN)
- M1 PPN/Turap: 17 mei met uitloop 24 mei
- M2 PPN/Turap: 7 juni
- Besluitvorming PPN/Turap: 14 juni

- Presentatie Duisenberg onderzoek jaarstukken: 7 juni
- M1 jaarstukken: 21 juni
- M2 jaarstukken: 5 juli
- Besluitvorming jaarstukken: 12 juli

In gesprek met de raad



Reactie op Perspectiefnota 2024 - 2027 - gemeente Arnhem

Het is mooi te lezen dat er zo'n uitgebreid perpectief geschetst wordt voor alle Arnhemmers.
Nog mooier is het dat raadsleden nu met burgers in gesprek gaan over de inhoud van deze nota.
Zo komen we geleidelijk aan weer tot een gemeentebestuur dat in dienst staat van de burgers in plaats van een gemeentebestuur dat meer georiënteerd is op grotere organisaties zoals veiligheidsregio, provincie of rijk.
Immers, pas als de burgers binnen een gemeente goed voor zichzelf zorgen, kunnen deze burgers ook voor anderen (buiten de gemeente) zorgen.

In de perpectiefnota komen zeer veel aspecten van de Arnhemse samenleving aan bod, daarbij hanteert men meerdere aannames en vooronderstellingen.

Enkele voorbeelden:
de gemeente is afhankelijk van financiële ondersteuning door het rijk;
de gemeente acht investeringen in duurzaamheid noodzakelijk;
zijn WHO normen een doel;
is gezondheid bewegen en (goede) voeding,
en wil de gemeente gastvrij zijn.

Ik nodig de raadsleden uit als Arnhemmer met open blik en niet gehinderd door politieke vooringenomenheid de perspectiefnota te bestuderen en verder aan te vullen, zodat er een reëel en haalbaar perspectief ontstaat voor de inwoners van Arnhem.

1. Financiële ondersteuning door het rijk

In de nota wordt veel voorbehoud gemaakt als het gaat om de financiële verhoudingen tussen Rijk en gemeente. Nu heeft de regering de laatste jaren bewezen volstrekt onbetrouwbaar te zijn (toeslagen affaire, Groningen, beoordeling Corona beleid, passeren aangenomen moties 2de kamer, enz.), daarom stel ik voor te onderzoeken of Arnhem onafhankelijk kan gaan opereren.

Laten we terugkeren naar de basis waarbij wij, de burgers, gezamenlijk "Arnhem 4.0" laten ontstaan. Het concept Society 4.0 van Professor Bob de Wit zou hier een goed voorbeeld kunnen zijn. Ik zou starten met een Arnhems ziekenfonds en lokale energie voorziening in de vorm van een Thorium reactor.

Ik realiseer me dat we dit niet van vandaag op morgen kunnen realiseren, maar laten we deze richting alvast in de perspectiefnota opnemen.

2. Duurzaamheid

Ten aanzien van klimaat en duurzaamheid, verzoek ik u als raadsleden zorgvuldig onderzoek te doen naar de haalbaarheid van de trajecten die in de perspectiefnota zijn opgenomen.

Realiseer u dat de begrippen elektrisch en elektriciteit zo langzamerhand synoniem zijn aan duurzaamheid, omdat er geen of veel te weinig nadruk wordt gelegd de productie van deze vorm van energie.
Er zijn diverse onderzoeken en studies die aantonen dat windmolens en zonnepanelen nooit voldoende energie kunnen leveren voor onze energiebehoefte. De productie van deze alternatieven vraagt zeer veel energie, zeldzame mineralen en aardolieproducten. Zoveel dat de milieuwinst die mogelijk lokaal wordt bereikt, bij de productie al meer dan volledig teniet is gedaan. Dan hebben

we het nog niet over de korte levensduur van de windmolens en de niet recyclebare - dus milieu vervuilende - wieken. Inmiddels is ook duidelijk geworden dat de wieken nanodeeltjes metaal afgeven met fijnstof vervuiling tot gevolg. Kijk ook naar de infrastructuur, die nu nog niet geschikt is voor de grote hoeveelheden elektriciteit.

Na gedegen onderzoek (gebruik hiervoor ook andere bronnen dan die van de overheid, WEF en WHO) zult u ongetwijfeld tot de conclusie komen, dat op korte termijn aardgas een milieuvriendelijke oplossing blijft.

De energietransitie is naar mijn mening een financieel gedreven operatie waar alleen de producenten en hun financiers beter van worden, terwijl de burger, het MKB, de boeren en andere producenten de kosten over het algemeen niet kunnen opbrengen.

3. Gezondheid

Hiervoor bevat de perspectiefnota zeer mooie intenties. Toch zou ik hier graag een aantal punten aan willen toevoegen.

Behoudt het hertenpark in Sonsbeek. Laat u hier niet onder druk zetten door het Rijk die totaal geen zicht heeft op de situatie ter plaatse. Sonsbeek levert een grote bijdrage aan de gezondheid van de Arnhemmers en de herten zijn voor veel stadsmensen het eerste contact met grotere dieren.

Stop de uitbreiding van het 5G netwerk in Arnhem. De elektromagnetische straling van deze zenders heeft veel invloed op de gezondheid van de Arnhemmers en verbruikt ook veel electriciteit.

Maak budget vrij voor begeleiding van de Arnhemmers die de gevolgen van de Coronacrisis ondervinden (fysiek en zakelijk).

Vergoedt homeopathie en complementaire geneeswijzen uit het op te richten Arnhemse ziekenfonds.

Tot slot

Graag zou ik nog meer input geven voor de besprekingen vanavond, maar het ontbreekt mij op dit moment aan tijd.

Voor meer informatie over de genoemde onderwerpen kunt u contact met mij opnemen via e-mail paul@groeipad.nl

Rest mij u een vruchtbare en verhelderende avond toe te wensen.

Met vriendelijke groet,

Paul Vdf Kusters
geboren en getogen Arnhemmer

Aantekeningen van de bijeenkomst “In gesprek met de raad”
Bijeenkomst op 10 mei 2023 in de hal van het stadhuis te Arnhem.

Milieu – klimaat - gezondheid

Voor het eerste deel: Milieu en klimaat heb ik voor Gemeente Arnhem geen specifiek apart advies. Het probleem gaat al heel snel over de grenzen van de Gemeente, de Provincie en ook over onze landsgrenzen heen. Voor mij is het vooral een Europees probleem, dat we binnen Europa moeten aanpakken.

Even een paar voorbeelden.

- Nu kan de boer in Enschede heel andere regels tegen komen als zijn buurman net over de grens in Duitsland. Terwijl het probleem voor beide landen gelijk is.
- Wij waren vorige maand in Duitsland en hoorden dat daar gepromoot wordt om gas te gebruiken, terwijl wij in Nederland van het gas af willen. In Nederland worden nieuwe kerncentrales gebouwd, in Finland staat nu de grootste en in Duitsland zijn ze nu bijna allemaal gesloten.
- Allemaal van het gas af zal een heel probleem worden. Niet alleen gezien de houding van Duitsland. Minister Jetten geeft nu al aan dat appartementen die geen zonnepanelen en/of warmtepompen kunnen plaatsen, hun gaskachel mogen blijven gebruiken. Dat gaat weer in tegen de mening van Arnhem Aan. Arnhem Aan reageert niet op “lastige” vragen. Dat zegt ook al iets.
- **Waterstofgas.** Veel mensen zoals ik hebben veel verwachtingen van Waterstof. Arnhem is daarin een voorloper, maar weigert het uit te breiden. Dat is heel jammer. Het is natuurlijk gemakkelijker om **stadswarmte** aan te bieden via *Vattenfall*, maar als die de enige leverancier mag zijn, die ook nog heel ondoorzichtig in zijn prijsstellig is, dan zadelt de Gemeente zijn burgers op met een probleem.

Vattenfall is voor ons een bekende naam. Toen wij in 1989 in Trolhättan /Zweden kwamen, hebben we daar het sluizencomplex van Vattenfall bezocht. Het waterverval is natuurlijk groter dan bij ons, maar het levert energie op voor heel Zuid-Zweden. Dat brengt mij op het volgende idee.
Een groter waterverval + sluizen opbouwen in de Rijn en de Waal is niet mogelijk. Daarvoor wordt de rivier te druk bevaren. Dat is anders voor de Nederrijn. Wij kijken vanuit de woonkamer op de Nederrijn en zien dat de beroepsvaart en ook de particuliere vaart heel erg matig is. Daartussen door komen een paar cruiseschepen.
Als Arnhem toch de kades wil aanpakken, zou je kunnen nadenken aan het opbouwen/verhogen van de waterstand door een of twee sluizen. Daarnaast een waterdoorvoer, waarbij de nu sterk stromende waterkracht energie op kan wekken. Dit is een voortdurende waterstroom. Dit is heel schone energie. Het wordt hiermee niet alleen een plek voor **energie-opwekking**, maar ook voor **waterberging**, als daardoor beter gebruik wordt gemaakt van de nevengeulen. Je hebt ook een nieuwe verbinding tussen Arnhem-

Noord en Arnhem-Zuid. Het is een stap binnen de energietransitie waar volgens mij binnen Europa subsidie voor binnen te halen is.

Dan nu weer even terug naar het thema waterstof.
We kunnen hier ook een Europees probleem van maken. Europa kan zich heel nuttig maken als bij voorbeeld Spanje **waterstofgasleverancier van Europa** gaat worden. Zuid-Europa krijgt (leent?) veel geld van Europa. Spanje, en wellicht ook de andere Zuid-Europese landen zouden dit geld gewoon kunnen verdienen door naast de vele velden met zonnepanelen en windturbines ook waterstoffabrieken te bouwen. Vervolgens leidingen leggen door heel Europa. Frankrijk zal het niet nodig vinden, omdat ze genoeg kerncentrales hebben. Echter een goede oplossing voor het kernafval is er nog steeds niet. Nu wordt er waarschijnlijk een waterstoffabriek in Groningen gebouwd, maar je moet je afvragen of het een goed idee is om Nederland helemaal vol te bouwen met zonnepanelen en windmolens. De hele Noordzee vol plaatsen is ook een oplossing en daarmee nog onvoldoende. Deze calculaties maken wellicht ook duidelijk waarom Arnhem op die manier (volgens mij) geen waterstofstad zal worden.

Gezondheid / Zorg

Het is algemeen bekend dat de “babyboom” van na de 2e wereldoorlog nu aan het vergrijzen is. Die vergrijzing krijgt een top in 2040. In diezelfde periode zal het aantal jongeren volgens verwachting steeds meer afnemen. De vergrijzenden maken daardoor het grootste deel van de bevolking uit. Dat is natuurlijk een tijdelijk probleem, maar het is er wel.
De Rijksoverheid heeft zorgtaken heel gemakkelijk, inclusief een bezuiniging, over de schutting van de Gemeentes gegooid. Gemeentes zitten dichterbij, dus kunnen zij het beter oplossen, werd er gezegd.
Een deel van de ouderen zullen gaan dementeren of ander ouderdomsziektes krijgen. Als we denken dat de Thuiszorg daarvoor gereed staat, hebben we het mis. Er zijn nu al problemen met de financiering en de mankracht.
Kortom, het is veel te gemakkelijk gezegd dat de Gemeentelijke overheden voor een oplossing moeten zorgen, want dat gebeurt niet. Hier komt de term **burgerparticipatie** pas echt aan bod. Burgers moeten dit samen met de overheid oplossen.

Hierover heb ik al veel informatie verzameld binnen “*Van wijken weten*” en het congres in maart dit jaar in Den Bosch “*Thuis in de wijk*”. Je komt er dan achter dan veel mensen zich zorgen maken over dit onderwerp. Om te voorkomen dat iedereen het wiel moet gaan uitvinden, richt ik mijn vragen direkt naar Gemeente Arnhem:

1. Welke ervaringen zijn er, oplossingen gevonden, en/of **organisatiestructuur** is hiervoor bedacht?

2. Ik dacht aan een **netwerkenorganisatie**, waarbij netwerken vrijwilligers/burgers gaan samenwerken (afstemmen) met professionele netwerken (Thuiszorg, Welzijn, SWOA, WMO) en de Gemeente als spin in het web. Wellicht ook goed om Welzijn als spin in het web te plaatsen. Ik heb twee organisaties in Arnhem (Presikhaaf en Croydonplein) ontdekt die hier aan werken.

3. Netwerken **vrijwilligers/burgers** wonen in elkaars omgeving, waarbij een deel hulpbehoevend en een ander deel hulpgevend zal zijn. Het vraagt om een dorpsachtige gedachte, met een regelaar per netwerk. Ouderen kunnen elkaar helpen, maar ook jongeren en ouderen kunnen elkaar helpen. Bij jongeren kan je denken aan oppas en opvang van kinderen. Ook het gemis van opa's en oma's kan je hiermee opvangen.

4. Ik ben lid van een werkgroep ***Stadsburen*** in de wijk *Stadseiland.* Dat is dan ook het gebied dat wij met onze hulpaanbod willen omvatten. Er is echter duidelijk een *hulpvraagverlegenheid*. Is daar ervaring mee? Wij willen met een pop-up-terras buurtgenoten uitnodigen en proberen te verbinden. Daarnaast gaan we lezingen houden bij/in Eilandstaete. Maar toch weer de vraag: welke ervaring of mogelijkheden kan Gemeente Arnhem aanbieden?

5. Er zijn ziektekostenverzekeraars die hierin ook een **financieel voordeel** zien. Zilveren Kruis en CZ bijvoorbeeld bieden aan mee te investeren als dat nodig is. Gemeentes doen dat ook, omdat ook zij er baat bij hebben. Vaak wordt dat gebruik om een buurthuis op te zetten. Denk daarbij ook aan de Buurtfabriek in Arnhem-Noord-Alteveer.

6. Ook door dit thema kom ik op **anders bouwen(wonen).** Ik doel niet op het samenstellen van hofjes, maar woningen voor ouderen en jongeren samenvoegen, zodat samenwerken gemakkelijker gaat.

7. Het zou handig zijn een organisatiestructuur op te zetten die je goed kan **kopiëren** voor mensen uit andere wijken met dezelfde vraagstelling. Daar wordt tenslotte iedereen beter van. Een nieuwe vorm van naoburschap.

Aantekeningen van de bijeenkomst “In gesprek met de raad”
Bijeenkomst op 10 mei 2023 in de hal van het stadhuis te Arnhem.

Verdeeldheid

Verdeeldheid is er op heel veel fronten. Je kan het ook omdraaien: er is bijna niets gelijk. In Arnhem kan je verdeeldheid vinden in Arnhem-Noord en Arnhem-Zuid. Niet onbegrijpelijk, want Noord is nu eenmaal veel ouder en heeft meer geschiedenis dan Zuid. Datzelfde vind je ook terug in Amsterdam. Daar is Amsterdam-Noord het stiefkindje. Amsterdam bestond voorheen alleen aan de zuidkant van het IJ. Als er mensen opgehangen moesten worden werd dat in Volewijck (de plek ten noorden van het IJ) gedaan. Amsterdam heeft daar vervolgens veel Zuiderzee-dijkdorpen opgeslokt en dat deel is nu Amsterdam-Noord. Tot aan ca. 1970 bijna alleen maar laagbouw. Ik beschrijf dit, omdat ik vind dat er meer in Arnhem-Zuid geïnvesteerd moet worden, om in ieder geval deze verdeeldheid terug te dringen. In Amsterdam-Noord wonen nu de yuppies.

Ik wil het daarom beperken tot twee grote verdeeldheden:

1. Arm en rijk
2. Verschillende culturen

Arm en rijk
Arnhem is hier goed mee bezig, vooral als ik kijk naar de onderkant van onze samenleving. Mensen met schulden kunnen goed worden geholpen. Arnhem doet dat zelfs ook voor Lingewaard. Ook hier zit je met de *schuldhulpvraagverlegenheid.* Voor mensen zover zijn dat ze kunnen toegeven dat ze het niet meer zelf kunnen redden. Dan denk ik ook aan de vele ZZPers, waar veel misbruik van gemaakt wordt. De voedselbank, de Gelrepas zijn thema’s die helaas nodig zijn. Daarnaast denk ik dat de sociale wijkteams goed werk doen. In ieder geval is de instelling heel goed. Hier kan ik niet over oordelen, omdat ik geen ervaring heb.

Het probleem is echter breder en gaat dieper. Het *communisme* heeft het niet gered en ook het *kapitalisme* heeft zijn tijd gehad. We moeten goed nadenken over een tussenliggende economische vorm. Ik denk aan een **liberaal-socialisme**. Ik ben geen wetenschapper en zal ook niet met een invulling gaan komen, maar ergens moet het beginnen. Wachten op de Rijksoverheid heeft geen zin en binnen Europa zal de *verdeeldheid* nog groter zijn. Daarom schrijf ik alleen een paar onderliggende thema’s, waar we over na kunnen denken:

1. Terugdringen van de marktwerking, vooral bij sociaal-maatschappelijke instellingen. Bijvoorbeeld de zorg, het onderwijs, amateursport, cultuur, ….
   Algemeen: maatschappelijke taken niet meer door ondernemers laten oppakken, maar het moet weer geleid worden door de Rijksoverheid.
2. Rijksoverheid met meer visie hebben en meer de regie weer oppakken.
3. Inkomensverschillen terugdringen. Vraag van de burgers een inzet naar capaciteit. Bedenk dat iedereen capaciteiten heeft, maar voorkom over-betaling als een capaciteit toevallig in de economie goed uitkomt. Zorg aan de andere kant voor een goed minimum inkomen voor iedereen, die bereid is daarin mee te werken.

4. Een woning voor iedereen. In Arnhem gaat dat lastig worden door ruimtegebrek. Laat het aantal inwoners niet doorgroeien, als er geen woningruimte voor kan worden aangeboden. Stimuleer ook de doorstroming. Het thema wonen is apart behandeld.

Als je hier verder over nadenkt, zullen er ongetwijfeld meer onderwerpen naar boven komen, maar ik wil het hier bij laten.

Cultuurverschillen
Wordt vaak als verdeeldheid gezien, maar daar wil ik niet teveel in meegaan. Nederland, maar eigenlijk heel Europa is altijd al een smeltkroes van verschillende culturen geweest. Dat heeft voordelen en nadelen, maar tenslotte is de winst het grootst.
Het aantal Nederlanders daalt, maar het aantal inwoners in Nederland stijgt. Op zichzelf geen probleem, omdat de nieuwe Nederlanders de gaten zouden moeten kunnen opvullen. Dat wordt anders als hier alleen maar gelukzoekers komen, die willen profiteren van een beter inkomen binnen ons sociaal stelsel. Ik denk daarbij vooral aan Afrikaanse volken die eerst naar Zuid-Afrika trokken en nu in grote getallen naar Europa komen.

Met opmerkingen dat mensen uit verschillende culturen per cultuur gaan samenscholen heb ik geen probleem mee. Ook Nederlanders die in een ander land gaan wonen, zoeken elkaar op. Zelfs in Frankrijk ben ik een Nederlandse club tegen gekomen.

Aantekeningen van de bijeenkomst “In gesprek met de raad”
Bijeenkomst op 10 mei 2023 in de hal van het stadhuis te Arnhem.

W**oningbouw**

Nederland wil tot 2030 900.000 woningen bouwen, waarvan de helft in Noord- en Zuid-Holland. Moet je dan bedenken dat Gelderland als grootste provincie op z’n minst 1/10 deel van de rest moet bouwen? Dat is dan 45.000 woningen. Hoeveel komt er voor rekening van Arnhem? En waar?
Tot 2028 moet in het hele land 30.000 hectare natuur worden gecreëerd. Welk deel pakt Gelderland / Arnhem?

Als we niet naar die cijfers willen kijken, dan wel naar de vragen:

1. voor wie? Er moet rekening gehouden worden met de grote groep vergrijzende bevolking. (Top is in 2040). Daarnaast het de terugloop in het aantal jongeren. Alleen maar rijtjeswoningen bouwen gaat relatief snel, maar heeft geen zin. **Meer differentiatie is het antwoord.** Vooral meer kleinere woningen voor jongeren en ouderen. Deze groepen kunnen elkaar helpen als we het over de ZORG hebben (ander onderwerp), dus laat ze bij elkaar wonen. Dat mag aan de rand van de gemeente. Als er voor ouderen meer kleinere woningen komen, zullen hun vorige grotere woningen vrijkomen en komt er de gewenste doorstroming. Bedenk wel dat veel ouderen bij voorkeur in hun woning blijven wonen. Hoe stimuleer je die ouderen? Helpen met de verhuizing? Helpen met het Zorg-vraagstuk? (hier kom ik op terug).

2. In de binnenstad huizen splitsen. Veel ouderen blijven wonen in een te grote woning, terwijl een kleinere gelijkvloerse woning veel beter is. **Stimuleer splitsing** in twee of drie kleinere woningen. Laat de oudere beneden wonen en help met verhuizing naar een buitenwijk, niet ver van winkels en zorgcentra. Denk ook hier aan het Zorg-vraagstuk.

3. Hoe bouw je betaalbaar? Betaalbaarheid heeft niet alleen te maken met het huidige aankoopbedrag, maar ook met de duurzaamheid, met de toekomst. Duurzaam bouwen is ook financiële winst voor de toekomst! Met materiaalkeuzes als je aandacht hebt voor circulair bouwen. **Denk aan fabrieksmatig bouwen, modulair bouwen en gebruik meer hout.** Meer houtbouw betekent – zeker als meer fabrieksmatig wordt gebouwd – een versnelling in de bouwtijd en koelere huizen in de zomers en warmere huizen in de winters. Betaalbaarheid heeft ook te maken met de grondprijs!! Ik denk dat Gemeentes bereid moeten zijn wat in te leveren.

4. **Rekening houden met de bodemdaling**. Daarnaast ook rekening houden met de komende lange natte en droge perioden. Bouwruimte in Arnhem-Noord is er nauwelijks. In Arnhem-Zuid heb je te maken met rivierklei dat omhoog komt in natte perioden en zal krimpen bij droge perioden. Het antwoord: goed heien. Denk aan

goed geïmpregneerd hout, waar verrotting en insecten geen kans krijgt. In de Kleefse waard staat een houtfabriek Accsys, die een hoge kwaliteit hout produceert. (Bij de slimme woning van de HAN).
Info: https://www.han.nl/artikelen/2021/05/de-empathische-woning-gidst-je-liefdevol-door-de-dag/
Info: https://www.accsysplc.com/nl/over-ons/

5. **Jongeren aantrekken**. Vergrijzing is niet alleen een bekend Nederlands probleem. Elk Europees land zal zijn best gaan doen om jongeren vast te houden. Arnhem en Nijmegen hebben een goed studie-klimaat voor jongeren. Geef daar meer aandacht aan en probeer jongeren – als die eenmaal in onze stad wonen – vast te houden. Goed voor de economie en goed voor de zorg. Dus nogmaals: clusters van jongeren en ouderen die naar elkaar omkijken is het beeld van de toekomst.

6. **Leer van Gaardenhage.** Het is een oude belofte: grote dure kavels, waarop slechts een grote bungalow mag worden gebouwd. Die luxe is er niet meer. Als er een goede wonen-zorg-visie wordt ontwikkeld, waarin vooraf wordt aangegeven hoe zal worden gebouwd en de aantallen betrekking hebben op de verwachte ontwikkelingen, dan zullen de politieke partijen het daarmee eens zijn en ook de burgers kunnen voor een voldongen feit worden geplaatst. Er gaat nu heel veel tijd verloren in de tijd voor vergunningen en rechtzaken. De MER moet niet alleen een toets zijn, maar ook een ontwikkeling.

7. **Bouwtijd inkorten.** Noem ik toch nog even apart. De meeste tijd hebben de ambtenaren nodig. Blijf niet in een vast stramien werken, maar bedenk wat er moet gebeuren om toestemming voor nieuwbouw binnen een half jaar rond te krijgen. De aannemer bouwt de huizen binnen een jaar. Dat is ook goed voor de aanvraag van hypotheken. Hypotheekoffertes blijven een half jaar geldig. Bouwtijd kan ook sneller als het fabrieksmatig wordt gedaan. Dat lukt ook met gedifferentieerde bouw.

8. **Natuurinclusief / landbouwinclusief.** Zijn geen nieuwe woorden meer. Landschappelijk groen ontwikkelen kan ook met huizen bouwen samen gaan. Zie Schuytgraaf / ENT en veld 27. (Nu nog een probleem met Elst). Natuurinclusief bouwen is ook weer gunstig voor andere problemen:
   - *Herstel ecosystemen en biodiversiteit*
   - *Terugdringen stikstof uitstoot*
   - *Ondergronds water langer vasthouden voor droge tijden*
   - *Minder kwetsbaar voor wateroverlast*

   Veel mensen wonen graag in een groene (koele) omgeving.
   De term landbouwinclusief zou een goede handreiking naar boeren kunnen zijn. Het is een onderwerp waar je apart eens goed over na moet denken. Kijk hiervoor ook naar Frankrijk en Engeland. Voor nu gaat dit even te ver.

9. **Woningen in uiterwaarden?** Dat kan, maar is wel oppassen. Vooral hier rekening houden met wateroverlast door flinkere regenbuien. Denk nog eens aan het probleem van Valkenburg en de Duitse regio. In korte tijd komt er veel water de rivieren in. Daarom:

- *Woningen op palen* – denk weer aan goed geïmpregneerd hout.
- *Woningen die kunnen drijven* – kijk in Lent
- *Water accepteren* – kan ook. Bouw zo dat het geen probleem wordt als de onderste verdieping voor een deel onder water komt te staan. Veel mensen die aan een rivierdijk wonen zijn dat min of meer gewend.

Memo

Datum : 24-05-2023
Van : Cathelijne Bouwkamp
Betreft : Afdoening toezegging 1319: Perspectiefnota 2024-2027 - Duurzaam Arnhem

---

Toezegging
Op 17 mei jl. heb ik bij de behandeling van de perspectiefnota over een aantal van de gestelde vragen toegezegd om nadere schriftelijke informatie te versturen ter beantwoording.

De toezegging is als volgt genoteerd:
Wethouder Bouwkamp zegt toe de volgende vragen schriftelijk te beantwoorden:
a. Vraag van de SP over de energielabels
b. Vraag van D66 over het overzicht van de te realiseren woningen naar 2040
c. Vraag van de VVD over het controleren op (brand)veiligheid van nieuwe aanbieders van zonnepanelen
d. Vraag van de VVD over het gesprek aangaan met de Arnhemse verhuurdersvereniging in het kader van de verhuurdersvergunningen.

In deze memo vindt u een antwoord op de vragen a t/m d. De Toezegging kan hiermee worden afgedaan.

a. Energielabels

Vraag/Context
De SP-fractie heeft tijdens de behandeling van de perspectiefnota gevraagd waarom het college heeft laten weten geen extra acties te ondernemen bij toekenningen van een foutieve energielabels. Dit standpunt van het college heeft de fractie SP vermoedelijk herleid uit de beantwoording van de artikel 44-vragen genaamd 'wachttijden en slechte huizen'. In de artikel-44 vragen van de SP en in een onderzoek van Kantar Public wordt gemeld dat in 2021 (naar schatting) in 7% van de gevallen een verkeerd energielabel aan een woning is toegekend.

Antwoord:
Omdat het nadelig kan zijn voor huurders en bewoner-eigenaren als zij een foutief energielabel toegewezen krijgen, hebben we bij de beantwoording van de artikel-44 vragen opgeroepen om het te melden als iemand vermoedt een verkeerd label toegekend te hebben gekregen. Bij verhuurde woningen kan de verhuurder vervolgens een gepaste actie ondernemen. Uiteraard kan ook het Huurdershuis ondersteuning bieden. Vanuit de rijksoverheid worden gelukkig acties genomen om de kwaliteit van energieprestatieberekeningen te vergroten. In een brief van minister De Jonge aan de Tweede Kamer heeft de minister kenbaar hoe het aantal foutieve toekenningen omlaag kan worden gebracht. U vindt de brief van de minister onder deze link.

In de artikel-44 vragen waarin dit onderwerp aan de orde kwam, werd een relatie gelegd tussen foutief afgegeven energielabels en de huurprijs van woningen. De reden dat dit verband in de vragen werd getrokken is dat in de systematiek van het puntensysteem van het woningwaarderingstelsel (WWS) een hoger energielabel leidt tot meer punten, en dat dus een hogere *maximale* huurprijs in rekening gebracht mag worden. Ter volledigheid merken we hierover op dat bij (sociale) corporatiehuurwoningen dit effect

niet erg sterk zal zijn. Woningcorporaties rekenen vanwege het passend toewijzen aan de doelgroep vaak namelijk niet de maximale toegestane huurprijs, maar een huurprijs die ligt tussen 70% en 80% van dit maximum. De corporaties houden bij het bepalen van de huurprijs namelijk ook de huurgrenzen uit de huurtoeslagsystematiek in beeld. Ook zal het bij een foutief afgegeven label vaak niet gaan om een verschil tussen bijvoorbeeld label B en F, maar om nabijgelegen energieprestatieklassen.

b. Overzicht de te realiseren woningen tot 2040

Vraag/Context
Bij de behandeling van de perspectiefnota is door fractie D66 gevraagd op welk moment het totaalplaatje naar de gemeenteraad komt over waar de 16.000 woningen komen die Arnhem ambieert.

Antwoord
Elke zes maanden ontvangt de gemeenteraad de voortgangsrapportage ‘Arnhem biedt woonruimte’. De laatste rapportage verscheen in november 2022. Een nieuwe rapportage wordt in juni naar de gemeenteraad gestuurd.

De rapportage bevat informatie over Arnhemse woningbouwplannen. De rapportage bevat daarmee ook informatie over het aantal woningen in plannen in relatie tot onze ambitie (‘de 16.000’; die we in 2020 stelden). In de laatste voortgangsrapportage leest u terug dat Arnhem in de planvoorraad zo’n 15.000 woningen heeft.
Een afbeelding van de locaties van deze plannen is in de voortgangsrapportage opgenomen in figuur 10.

In de rapportage maken we een onderscheid tussen zogenaamde harde plannen en zachte plannen. We hebben zo’n 4000 woningen in de harde planvoorraad. Omdat voor harde plannen al een bestemmingsplan is vastgesteld (door uw raad) en/of een anterieure overeenkomst met stedenbouwkundig plan is opgesteld, kunnen we over deze plannen gedetailleerdere informatie opnemen dan bij de zachte plannen. Bij zachte plannen zijn vaak nog geen afspraken gemaakt over het woningbouwprogramma of over andere programmatische of stedenbouwkundige aspecten van de woningbouwontwikkeling. Die projecten zijn nog in voorbereiding. Informatie is dus vaak nog niet bekend, aan verandering onderhevig of kan gevoelig zijn om publiekelijk te delen. Van de 11.000 woningen in deze plannen delen we dus niet de detaillistische informatie die we over de harde plannen kunnen melden.

Conform motie 23M17 zullen we in voortgangsrapportages bij de plannen meer informatie opnemen over de verwachte op te leveren woningen per jaar, met een vooruitblik 5 jaar naar voren.

c. Zonnepanelen

Vraag/Context
Door de fractie VVD is de vraag gesteld of door de gemeente wordt gecontroleerd of nieuwe bedrijven die zonnepanelen installeren in voldoende mate de veiligheid in acht nemen.

Antwoord
De gemeente heeft een zeer beperkte rol in het controleren van deze bedrijven. Veilig werken is een verantwoordelijkheid van de installateur en kan gecontroleerd worden door de Arbeidsinspectie. Het

plaatsen van zonnepanelen is over het algemeen niet vergunningplichtig. De woningeigenaar dient dit te laten gebeuren conform de landelijk geldende regels in het Bouwbesluit. Wanneer het aannemelijk is dat een installatie ondeugdelijk is aangelegd, kan de eigenaar omgevingsdienst ODRA vragen om op te treden. De basisverantwoordelijkheid voor de installatie ligt echter bij de eigenaar.

d. Arnhemse Verhuurders Vereniging (AVV) en verhuurdervergunningen

Vraag/Context
De fractie VVD is benieuwd naar de betrokkenheid van de AVV bij de invoering van verhuurdersvergunningen. De AVV is in Arnhem de vereniging waarin verhuurders (met name van verhuurde panden/losse woningen) zich in hebben georganiseerd.

Antwoord
Al sinds de oprichting van de AVV betrekken we de AVV bij de totstandkoming van beleid dat raakt aan de particuliere huurmarkt. De Arnhemse aanpak Goed Verhuurderschap is zelfs in samenwerking met de AVV opgesteld. Met de samenwerkingspartners van deze aanpak komen we periodiek bij elkaar.

Vanaf juli 2023 wordt het mogelijk dat gemeenten verhuurdersvergunningen introduceren. Op dat moment treedt namelijk de Wet Goed verhuurderschap in werking. Over de stand van zaken en planning hierover vindt u meer informatie in de beantwoording van de Artikel-44 vragen ‘snel aan de slag met de Wet Goed Verhuurderschap’. De plannen voor deze verhuurdersvergunningen zijn intern nog in de voorbereidende fase. Nadat we intern meer weten over hoe we deze verhuurdersvergunningen kunnen gaan uitvoeren (organisatorische inbedding etc.) zullen we onze samenwerkingspartners, waaronder de AVV, benaderen.

Op donderdag 11 mei vond in het kader van de nieuwe Woonvisie een stakeholdersbijeenkomst plaats om aan verschillende thematafels te spreken over hoe uitvoering gegeven kan worden aan een aantal belangrijke wonen-ambities. De AVV was uitgenodigd en aanwezig om mee te denken bij de tafel dit raakte aan dit thema.

Opbrengst 'In gesprek met de raad'

Inspraakavond Perspectiefnota - 10 mei



GEMEENTE Arnhem

Inleiding

Één keer per jaar bespreekt de gemeenteraad de Perspectiefnota. In de Perspectiefnota staan de plannen voor Arnhem voor de komende jaren. En ook hoeveel dat ongeveer gaat kosten. De Perspectiefnota is verdeeld in thema's die de stad en haar inwoners raken. Bijvoorbeeld over veiligheid, onderwijs, woningbouw, armoede, milieu en klimaat etc.

Omdat raadsleden graag de mening van inwoners horen over deze thema's werd er tijdens de Politieke Avond van 10 mei een inspreekbijeenkomst gehouden onder de noemer 'In gesprek met de raad – wat vindt u belangrijk voor Arnhem?'

Ruim 100 Arnhemmers hadden zich aangemeld voor deze bijeenkomst. De gesprekken waren ingedeeld aan de hand van 7 thema's:

- Onderwijs & kunst en cultuur
- Leefbaarheid & Veiligheid
- Milieu en klimaat & gezondheid
- Armoede & werkgelegenheid
- Woningbouw
- Verdeeldheid in de samenleving & Inclusieve samenleving
- Bereikbaarheid

Er waren 3 gesprekrondes. Elke ronde duurde 30 minuten. Arnhemmers konden zelf beslissen aan welke 3 gesprekken zij wilden deelnemen. De gesprekken werden geleid door raadsleden en vonden plaats in een informele sfeer. Arnhemmers vertelden aan raadsleden wat zij belangrijk vinden voor Arnhem, gaven hun mening, uitten hun zorgen en gaven tips en ideeën. Na het laatste gesprek werd de bijeenkomst afgesloten met een borrel.

Hieronder vindt u een overzicht van de tips en opmerkingen die door de deelnemers aan de themagesprekken voor de gemeenteraad zijn achtergelaten

Een greep uit de input

01 —— Onderwijs & kunst en cultuur

- "Gebruik leegstand op scholen/gymzalen om onderwijs en cultuur te verbinden"
- "Zorg voor betere menging op scholen"
- "Meer aandacht voor de huisvesting van scholing"
- "Actief opdrachtenbeleid voor cultuur, bijvoorbeeld een 'echte' stadsdichter"
- "Gevarieerd aanbod subsidieontvangers"

Samenvatting van de tafelvoorzitter:

"Het ondersteunen van 'elkaar kennen', dus inzet op plekken waar sociale cohesie een plek kan krijgen en accommoderen van leefbaarheidsinitiatieven, is ook erg belangrijk voor het veiligheidsgevoel van inwoners.

De gemeente heeft een voorbeeldfunctie in hoe we met de omgeving omgaan. Als je als gemeente niet goed met de (fysieke) omgeving omgaat, zullen inwoners dat ook minder snel doen. Ook moet je als gemeente veel helderder duidelijk maken waar mensen met constructieve ideeën voor hun buurt terecht kunnen en altijd terugkoppelen wat je waarom met inbreng doet (of niet doet)."

02 —— Leefbaarheid & Veiligheid

- "Minder verkeer door het centrum, ruimte voor fietsers"
- "Verkeerslessen op basisscholen"
- "Biedt accommodaties voor leefbaarheids initiatieven"
- "Borgen: de Max Mobiel"
- "Meer gratis of betaalbare parkeerplekken"
- "Geluidstoezicht tijdens evenementen"
- "Nep-flitspalen op Weerdjesstraat "

03 —— Milieu en klimaat & gezondheid

- "Omwonenden en wijk betrekken bij groenaanleg en onderhoud"
- "Doe meer met regelvrije zones (het zijn vaak je eigen regels die drempels geven)"
- "Milieu in onderwijs meenemen, ook bij Kinderwijkteams"
- "Benoem je bomen: bordje erbij/toelichting bij kap of snoei"
- "Kapvergunning helemaal afschaffen" / "Kapvergunning weer invoeren"
- "Ondergrondse containers vervangen door bomen"
- "Gratis grofvuil ophalen + tegel in de stoep 'hier uw vuilnis'"

Een greep uit de input

04 — Armoede & werkgelegenheid

- "Gastlessen op school, begin bij praktijkonderwijs!""
- "·Idee: armoedebank of iets over “hoe om te gaan met geld”
- "Begin bij kinderen, gezond eten op school"
- "Gelre Pas: geld voor kleding/sport moet ook voor volwassenen gelden"
- "Er zijn 65 armoederegelingen > mensen zien door de bomen het bos niet meer"
- "Participatiecoaches werken goed totdat iemand geplaatst is, dan verwaterd het contact"

05 — Woningbouw

- "Maak het in wetgeving makkelijk om samen te kopen met vrienden of kennissen, zodat je samen een tuin of wasruimte kan delen"
- "Inclusief en slim bouwen, zodat iedereen kan doorstromen"
- "Variatie in architectuur en biodiversiteit in tuinen van nieuwbouw"
- "Denk aan parkeermogelijkheden"
- "Verschillen tussen wijken, type woningen mengen"



Een greep uit de input

06 —— Verdeeldheid in de samenleving & Inclusieve samenleving

- "In centrum problemen voor rolstoelers en kinderwagens. Stoep nieuw van Muylwijkstraat te smal geworden?"
- "Geef daklozen een plek in het centrum om te 'chillen' zoals een open container"
- "Plekken in de wijk voor ontmoeting & verbinding"
- "Verbinding creëren tussen burgerinitiatieven, stichtingen, zorgorganisaties & het voorliggend veld. Bijvoorbeeld d.m.v. speeddate middagen of netwerkbijeenkomsten"
- "Aandacht voor eenzame ouderen"
- "Gemeente, maak goede voorbeelden zichtbaar"

Samenvatting van de tafelvoorzitter:

"Er werd verschillend gedacht over de vraag of er wel verdeeldheid zou zijn, vooral onder diegenen die niet tot een diverse groep behoorden. De kloof tussen arm en rijk werd door sommigen gezien als DE oorzaak van verdeeldheid incl het bestaan van witte en zwarte scholen. Interessant was een groepje met drie levendige dames uit Oekraine , die worstelden met de andere mentaliteit in Nederland en het frustrerende gegeven geen werk te krijgen dat bij hun scholingsniveau past. Ze wilden ook graag 'ergens bij horen'. Ook was iemand aanwezig die zeer kritisch was en de overheid wantrouwde. Het thema wat diversiteit en dat past mooi bij deze heel diverse groep."

07 —— Bereikbaarheid

- "Bij een groot kruispunt voor fietsers allemaal tegelijk groen"
- "Toegankelijkheid voor alle deelnemers in het verkeer"
- "Voetgangers en fietsers worden 'gediscrimineerd' bij de stoplichten"
- "Denken vanuit de fietser en voetganger en NIET vanuit de auto"
- "Vergeet de autobezitter niet, mensen zijn daar afhankelijk van voor hun werk, vrijwilligerswerk".
- "Geef ruimte aan de voetganger, fietser én de auto; integraal"

Bijlage: totale input bij de thema's

01 — Onderwijs & kunst en cultuur

02 — Leefbaarheid & Veiligheid

03 — Milieu en klimaat & gezondheid

04 — Armoede & werkgelegenheid

05 — Woningbouw

06 — Verdeeldheid in de samenleving & Inclusieve samenleving

07 — Bereikbaarheid

Onderwijs & kunst en cultuur

Onderwijs
• Buitenschoolse activiteiten faciliteren: Rijnstad bijv.
• Kan politiek sturen in het fenomeen 'Witte' of 'Zwarte' scholen
• Scholen cultuur bezoeken
• Gebruik leegstand op scholen/gymzalen nom onderwijs en cultuur te verbinden
• Leraren prioriteit bij huisvesting
• Zorg voor goede menging op scholen
• Veiligheidsconvenant (Schoolpleinen)
• Meer geld naar basisonderwijs -? Huisvesting? Mogelijkheden?
• Kinderen van arme en rijke ouders naar dezelfde scholen
• Kunst als vast onderdeel van elke school – in verlengde schooldag
• Sporten
• Gratis boeken, gratis sport of dansen
• Goede samenwerking met onderwijs op thema's als veiligheid, inclusie, ondersteuning enz.
• Arnhem aantrekkelijk maken voor onderwijspersoneel
• Veiligheid tijdens het buiten spelen op basisscholen
Kunst en cultuur
• Actief opdrachtenbeleid. Bijvoorbeeld een 'echte' stadsdichter ipv J. Laporte
• Koester je helden - audrey hepburn
• Opdracht verlening kunstenaars (Arnhem)
• Meer geld naar INHOLLO (??). Niet in stenen.
• Gemeente kan plekken realiseren om te exposeren voor kunstenaars
• Meer aandacht voor huisvesting creatieve sector
• Denk aan atelier tekort
• Meer subsidie voor kleine groepen/initiatieven in de wijk

Onderwijs & kunst en cultuur

- Gevarieerd aanbod subsidieontvangers. Niet alleen Stadstheater
- Denk aan amateurgezelschappen -> subsidie
- Sonsbeektentoonstelling moet blijven, met respect en onderzoek naar regionale kunstenaars
- In totaliteit te weinig geld voor cultuur en kunst. Het bedrag moet omhoog!
- Zorg voor een plan van aanpak op 'Lege stoelen'
- Museumkaart extra korting expo
- Sen City
- Theatermakers speerpunt ook blind etc.
- APCG: Communicatie
- Geld voor SLAK ateliers, energie
- MFC open amateur kunst
- Spreiding cultuur
- Scholen cultuur bezoeken
- Actief opdracht en beleid ipv r.j. kokke altijd (??)
- Geld naar kunst; niet gebouwen: Geld naar ateliers
- Niet op korte termijn
- Gebruik leegstand op scholen/gymzalen nom onderwijs en cultuur te verbinden
- Meer uitgesproken cultuur uithangbord? Market Garden?
- Zorg dat je BIZ gezelschappen altijd in Arnhem terecht kunnen
- Het geld gaat naar stenen en niet naar kunst(enaars)
- SLAK heeft geen geld voor goed personeel-directie enz. Steeds behelpen.
- Beloon kleine makers ook financieel
- Ruimte voor ateliers. Ook met grote machines. Specifieke eisen.
- Vanuit gemeente één gezicht die zegt of iets wel of niet kan
- Zorg voor ruimte voor cultuur: ontmoetingsplek wijkcentra? Evenementenplek?

Leefbaarheid & Veiligheid

- Leefbaarheid en veiligheid staat bij actieve uitvoerders en handhavers van de regels. Wees een betrouwbare overheid
- Open centra opstellen in de wijk waar mensen en vrijwilligers samen elkaar helpen
- Uitleggen waarom men zich aan de regels moet houden
- Wegafsluiting eerder bekend maken, niet wachten tot dat we niet verder kunnen
- Deel kennis en faciliteiten
- Bij de veiligheidsdiensten meer en beter aandacht voor visueel beperkten
- Verkeerslessen op basisscholen
- Biedt accommodaties voor leefbaarheidsintiatieven
- Samen met de burgers initiatieven ontwikkelen. We hebben elkaar nodig (het gaat bij veiligheid vaak om gedrag)
- Leefbaarheid is ook de keuze en locatie van bomen, bijvoorbeeld plaklindes boven terrasjes op Jansplaats
- Leefbaarheid en veiligheid is ook elkaar kennen
- Sociale kaart: vindbaarheid van sociale ondersteuning voor ouderen
- ODRA in de tussenrapporatage
- Verplicht rijbewijs of cursus voor fietsers om gevaarlijke situaties te voorkomen, want ze kennen de verkeersregels niet
- Voorkom vereenzaming voordat plaatsvindt, bijvoorbeeld door informeel netwerk te ondersteunen
- Maak gebruik van haarvaten van de stad, mensen in de buurt
- Wees alert/sensitief op “portefeuilleoverstijgende dwarsverbanden”
- Geluidsniveaus van race auto’s en motoren handhaven
- Geluidstoezicht tijdens evenementen
- Je kunt niet alles bij de gemeente neerleggen, we moeten het samen doen
- Hoe vind ik waar terecht kan met mijn ideeën?
- Maak het melden van overlast makkelijker
- Als je als gemeente netjes met de omgeving omgaat, doen anderen dat ook meer
- Versterk de organisatie op wijkniveau
- Kijk niet alleen naar de gemeente, maar steek ook zelf de handen uit de mouwen
- Nep-flitspalen op Weerdjesstraat
- Koppel meer terug wat je doet met de input van bewoners bij inspraak

Leefbaarheid & Veiligheid

- Minder verkeer door het centrum, ruimte voor fietsers!
- Minder auto's door de stad heen, meer bruggen
- Overlastgevende auto's: maar 1 oplossing: in beslag nemen!
- Meer luisteren naar bewoners bij ontwikkelen plannen
- Meer gratis of betaalbare parkeerplekken
- Meer bewustwording over brandgevaar
- Werkorganisaties van de gemeente Arnhem moeten beter luisteren
- De wijkkrant in Presikhaaf is heel belangrijk
- Wegdek is onveilig voor scootmobiels
- Kom als gemeente meer naar buiten (raadsleden welke portefeuille, plus meer verantwoording)
- Meer handhaving, maar niet te snel camera's inzetten
- Meer zichtbare handhaving
- Geen regels bedenken die je niet kunt handhaven
- Politie moet demonstranten niet thuis opzoeken
- Onveilig gevoel door daklozen
- Verbeteren verkeersveiligheid visueel beperkten
- Participatie bij straatinrichting: resultaat: gevaarlijk aangelegde middengoot doordat onder-aannemer een "knip" heeft aangelegd
- Nieuwe heilige koe = fietser = niet heilig, ook burger. De fietser is te aanwezig
- Borgen: max mobiel
- Borgen: beheerder buurthuis
- Leefbaarheid wordt ervaren door de mensen die er leven, nee, de inwoners serieus
- Digipanel onder de aandacht brengen
- Meer groen, levendige binnenstad
- Laat de automobilist in zn waarde
- Nog meer inzetten op aanpak ondermijning
- Oversteekplaatsen voor fietsers en voetgangers, meer zebrapaden
- Ondermijning, wit wassen, drugs en geweld, meer trens bij de jeugd
- Gevaarlijke verkeerssituaties door fietsers

Milieu en klimaat & gezondheid

- Omwonenden en wijk betrekken bij groenaanleg en onderhoud
- Verborgen energiearmoede ook onder woningeigenaren
- (ouderen)zorg ouderen onder elkaar. Oud en jong gemengde woonvormen. Wat zijn oplossingen (visie) van de gemeente?
- Parken rommelig houden
- Spelende kinderen
- Doe meer met regelvrije zones (het zijn vaak je eigen regels die drempels geven)
- Bewegen voor kinderen basisschool
- Tijdens na kuiggesprek 5/10 minuten a la Nederland beweegt rondom stoel. Digitale voorbeeld (video) mogelijk door Sportbedrijf.
- Milieu in onderwijs meenemen. Ook bij Kinderwijkteams
- Behoefte aan een plek (fysiek) voor jongeren waar ze terecht kunnen voor mentale gezondheid (bijvoorbeeld al er thuis en op school geen plek voor is).
- Overal auto-maatje
- Ouderen zelfhulp
- Ouderen + jeugd (jeugd support ouderen) bij elkaar wonen
- Parkenvisie. Communicatie met geïnteresseerden nieuwe kans geven
- Heel Arnhem 30 km zone
- Maak energiecoaches ambtenaar
- Verbeteren de kennis en deskundigheid van de energiecoaches die nu op pad zijn.
- Duidelijkheid wat je als inwoner kunt doen, duidelijkheid vanuit gemeente
- Meer aandacht voor bewustwording over milieu en afval
- Beperkte visie verduurzaming wijken in noord waar bebouwing dun is (wat komt er na aardgas en hoe).
- Gemeente voortrekkers rol collectieve energie voorzieningen, buurtbakkerijen
- Gezondheid zorg: hoe stimuleert de gemeente initiatieven van inwoners
- Zorg dat duurzaamheid en toegankelijkheid samengaan en niet als tegengestelde belangen
- Zwembadtarieven tussen gemeentebaden en stichting Klarenbeek coördineren/afstemmen
- Handhaaf en beboet vervuilers. Peuken zijn klein chemisch afval, giftige lozingen, hondenpoep.
- Regeldruk handhaving

Milieu en klimaat & gezondheid

- Er wordt te veel gekapt/gesnoeid
- Wonen in het groen
- Zorg voor elkaar (austerliz als voorbeeld)
- Burgerinitiatieven integraal van onderop
- Denk aan taal en bewoording. Zo breng je abstracte subjectieve termen als milieu, klimaat en duurzaamheid om naar een visie waarin je elkaar meeneemt.
- Benoem je bomen, bordje erbij/toelichting bij kap of snoei
- Hoever is in de omgevingswet echt het milieu en groen beschermd? Ruimte voor perspectieven geeft ruimte voor projectontwikkelaars en niet voor het milieu
- Stel vast 'We gaan alle daken vergroenen" mits... zo leer je de norm
- Zet in op vermindering. Blijf niet onze absurde behoeftes bevredigen met lullige oplossingen zoals zonnepanelen. Gebruik gewoon minder energie: lantaarnpalen weghalen, lampen in kantoren uit.
- Geef zelf het goede voorbeeld. Gebruik graspapier inde printer. Moedig aan dat iedereen z'n eigen thermofles meeneemt naar kantoor. Zet mega regenton voor het gemeentehuis en wip alle tegels rondom.
- Zonnepanelen eerst op daken. Niet op water of bodem.
- Faciliteer samenwerking tussen diverse groenen partijen zoals natuurcentrum Arnhem met burgerinitiatieven, SVN, de gemeente etc. Waarom allemaal los van elkaar?
- Verplaats je in de groene actie en maak dan je beleid vanuit dat perspectief. Hoe zou de stad eruit zien als we de fietser voorop zetten?
- Minder markt in de zorg. Mens centraal en wenselijke maat.
- Minder handhaven meer meedenken
- Maaiers, zwerfvuil
- Zet dit thema niet apart neer. Maak het integraal en expliciet voor alle domeinen (woningbouw, mobiliteit etc.) waaraan de gemeente werkt.
- Investeer in ambtenaren en bestuurders met sociale kennis, gedragswetenschappers, zoals antropologen, sociologen, filosofen en psychologen, omdat de transitie uiteindelijk zit in onze cultuur, waarden, normen en gedrag. Kennis daarvan is een must om de ecologische uitdagingen te verbinden aan de mensen.
- Kapvergunning helemaal afschaffen
- Biodiversiteit ook uitvoeren niet alleen op papier noemen
- Meer financiële ondersteuningen voor buurthuizen die ondersteuningen bieden voor wijkbewoners.
- Er wordt te veel gekapt/ er wordt verkeer gesnoeid
- Gemeente moet goede voorbeeld geven qua ondersteuning en vergroening
- Veel planmatige wijken duurzaam maken

Milieu en klimaat & gezondheid

- Geen verrommeling met zonnepanelen.
- Ondergrondse containers vervangen door bomen.
- Kap vergunning weer invoeren
- Geluidshinder in het kader van gezonde leefomgeving serieus nemen (ook rekening maken met vergunning)
- Vergroen de blauwe golven of maak ze echt blauw
- Operationaliseer je visie. Wat wil onze gemeente nu precies bereiken in 2027 (doelen, richting, monitoring, consequenties, partners, kosten)
- Veel minder verdicht bebouwing in de stad. Houd het groen open t.b.v. biodiversiteit.
- Gratis grofvuil ophalen + tegel in de stoep 'hier uw vuilnis'
- Gezondheid is onvoldoende concreet gemaakt in de Perspectiefnota
- Leveranciers ook stimuleren tot minder restafval
- Eerlijke energietransitie
- Kloof overbruggen tussen arm en rijk en rechtvaardig
- Minder auto's maar wel oog voor meer praktische werkbereikbaarheid
- Minder digitalisering
- Visualiseer (elektrische) energie meer
- Grotere en blijvende rol van energiecoaches
- Keuzevrijheid verduurzaming en mobiliteit
- Opmerking: Buurtplan Klarenbeek op verzoek gemeente lange baan geschoven. Communicatie tussen TLO en gemeente is niet goed
- Voortzetten van beleid om de buurten in Arnhem te vergroenen. Financiële steun van de gemeente continueren.
- De parken van Arnhem als bron voor de ontwikkeling van de stad. Zie www.albertsombeek.nl
- Buffer watergangen met groen zodat zwerfafval er niet in kan waaien
- Weer uitlaatgassen in het centrum (auto's weg, fijnstof weg = gezondheidsklachten weg)
- Versoepel maatregelen zoals dat je in eigen ijs mag scheppen
- Gebruik expertise en energie van de mensen in de stad (formeel en informeel, professioneel en algemeen, gespecialiseerd en sociaal)
- Groot verschil qua verduurzaming tussen huur- en koopwoningen in dezelfde wijk
- Gratis openbaar vervoer in daluren voor ouderen. Nu is de actie voor gelrepashouders discriminatie naar de ouderen

Armoede & werkgelegenheid

Armoede
• Initiatieven werken niet genoeg samen
• Gelre Pas: geld voor kleding/sport moet ook voor volwassenen gelden
• Energiebank: alles gaat op basis van vrijwilligheid
• Armoede = drugs = schulden = beperkt verstandelijk = moeilijke jeugd = geen vinkjes hebben -> oplossen met 24/7 365 NAR in de Wijk/Stad. De NAR als betaald ambtenaar die als een echt aanspreekpunt en balansmens eervol en respectvol steeds er is (NAR spelt muziek, zingt en brengt verwondering en mensenvriend)
• PPN: Bestaanszekerheid staat niet goed gedefinieerd
• Er zijn 65 armoederegelingen > mensen zien door de bomen het bos niet meer
• Malburgen > verouderde huizen, mensen hebben zelf het geld niet om het te verbeteren
• Idee: armoedebank of iets over “hoe om te gaan met geld”
• Verschil in Arnhem tussen arm en rijk is groot
• Participatiecoaches werken goed totdat iemand geplaatst is, dan verwaterd het contact. Duurzaam uitplaatsen heeft onvoldoende resultaat
• 1 miljoen om: ouders helpen kinderen goed op te voeden; mensen in de wijk bij elkaar te brengen; stichting leergeld
• 1 miljoen voor: uitbreiding van bepaalde voorwaarden zoals voedselpakketten & en het wegnemen van bureaucratisch gedoe > maatwerk voor het individu
• 1 miljoen delen door alle inwoners > initiatieven met kinderen; veiligheid op wegen; veiligheid rondom het centrum
• Geen pilot zonder goede opdracht, doel en effectiviteit. Altijd een eindrapport over elke pilot, doel bereikt? Wat nu?
• Voorlichting aan jongeren over hoe om te gaan met geld, leren met verleidingen om te gaan
• Je moet niet alleen bij het kind zijn, ook bij de ouders
• Begin bij kinderen, gezond eten op school
• Is er scholing over hoe je kunt sparen? Mist in de PPN
• Normen nu zijn van een andere orde
• Energiebank en energiecoaches werkt top!
• Kennen jongeren het woord sparen nog?
• Geef mensen in de bijstand liever geld om naar werk door te stromen

Armoede & werkgelegenheid

- Armoede komt deels ook van harder weken, er moet meer belasting betaald worden door elk uur inzet. Mensen werken minder
- Iedereen horen!
- Verspillingssupermarkt
- Inloopplek voor problemen, maatschappelijk werk in de wijk. Geen pilots!
- Gemeente doet al heel veel, bijv de witgoedregeling > tip gemeente moet het bedrag aan witgoedhandelaar betalen en niet de inwoner
- Sinds ouders de schoolreisjes zelf moeten betalen gaan reisjes vaak niet door > schoolreisjes moeten voor iedereen betaald worden = heel belangrijk
- Mensen nodig in de wijk die mensen met schulden helpen op basis van vertrouwen
- Schuldhulpverlening kost meer dan het overnemen van schulden van mensen op basis van bepaalde criteria. In combinatie met scholing en opvoeding

Werkgelegenheid

- Zover als de gemeente in staat is, streven naar minimaal inkomen van €14 per uur voor iedere inwoner
- Wat doet de gemeente zelf als werkgever?
- Hoeveel mensen met afstand tot de arbeidsmarkt zijn er aan het werk?
- CREBO lijst is te beprekend; ineens kan een collega niet meer ingezet worden
- Gastlessen op school, begin bij praktijkonderwijs!

Woningbouw

- Bouwen boven de Beukenlaan, ecologische waarde is nul
- Voorkom hoogbouw in de gebieden met hoogteverschillen, beter in spoorzone, let op zichtlijnen
- Variatie in architectuur en biodiversiteit in tuinen van nieuwbouw
- Stimuleer kamerverhuur (verlaag drempels)
- Doorstroming
- Parkeren onder de Markt
- Bewaakte en overdekte fietsenstallingen
- Ontwikkelingen Schaapsdrift, Spoorzone Oost en Spooremplacement zijn moeilijk te volgen
- Er wordt teveel groen bebouwd
- Maak de daken groen voor de natuur, maar ook voor mooi uitzichten beste isolatie die je kan wensen. Vol inzetten op groene maatregelen
- Parkeernorm 0 > deelvervoer
- Inclusief en slim bouwen, zodat iedereen kan doorstromen
- Flexibel wonen / grote mix. CPO/Woningsplitsen
- Water en bodem betrekken bij woningbouw, passend in natuurlijke systemen
- Niet duur bouwen, want rijke mensen hebben al een huis
- Biodiversiteit bij woningbouw, dus niet alleen klimop of beukenhaag
- Minder 1-persoonshuishoudens, stimuleren van woningdelen/samenwonen
- Denk bij nieuwbouw aan meer differentiatie, geen Gaardenhagen's meer
- Voer het debat over bevolkingsgroei zonder taboes en op de feiten
- Zorg bij nieuwbouw dat de tuinen bereikbaar zijn zonder door het huis te moeten
- Prioriteit voor zorgpersoneel en leraren bij toewijzen van woningen
- Maak samenwonen aantrekkelijk door behoud van woonduur etc.
- Bouwen voor de armen en wijken mengen, bij de rijken is geen woningnood
- Kamerverhuur bij huiseigenaar moet aantrekkelijk blijven
- Minder bewoners per m2 bij nieuwe projecten
- Denk aan parkeermogelijkheden

Woningbouw

- Maak het in wetgeving makkelijk om samen te kopen met vrienden of kennissen, zodat je samen een tuin of wasruimte kan delen
- Zorg voor goede OV en fietsverbindingen naar woningbouw, maak het onaantrekkelijk voor de auto
- Meer dan 3 woningen in bezit? Betalen! Begrenzen!
- Huurwoningen handhaven, niet verkopen
- Huurkoop mixen (zelfde voordeur)
- Doorstroom stimuleren > vergrijzing > Knarrenhof
- Station op spoorlijn Westervoort/Duiven, Station Arnhem-Oost
- Meer ouderen woonvormen met zwembad en sauna
- Huizen toewijzen aan doelgroep, dus huizen met trappen niet toewijzen aan 60+ maar aan gezinnen
- Let op geluidsoverlast / vergunningen
- Houd rekening met mensen die auto nodig hebben
- In gesprek blijven gaan t.a.v. het aanbod voor inwoners met zorgvragen. Er is een grote doelgroep die tussen wal en het schip vallen en hierdoor verplicht worden particulier te huren.

Verdeeldheid in de samenleving & Inclusieve samenleving

- Geef daklozen een plek in het centrum om te 'chillen' zoals een open container (droog, uit de wind).
- Communiceer als gemeente via social media om een ander publiek te bereiken
- In centrum problemen voor rolstoelers en kinderwagens. Stoep nieuw van Muylwijkstraat te smal geworden?
- Als je mensen wil laten meepraten, maak het aantrekkelijker door voorzieningen, zoals maatjes, onkostenvergoeding etc.
- Openbaar vervoer voor ouderen: Zij zouden actiever worden als het gratis wordt. Net boven de Gelrepas norm, dan val je af.
- Veel eenzaamheid onder ouderen
- Slechte voet- en fietspaden m.b.t. rolstoelen etc.
- Nog steeds discriminatie in de samenleving
- De politiek is de oorzaak van verdeeldheid
- Gemeente, maak goede voorbeelden zichtbaar positief nieuws
- Oekraïners, één aanspreekpunt, waar moet je zijn?
- Meer saamhorigheid voor Oekraïners, meer activiteiten meer luisteren wat men wil. Perspectief door werk, moeilijk werk vinden.
- Gaat soms niet goed via vrijwilligerscentrale. Er mag van alles niet, waarom?
- Hoogopgeleide vluchtelingen, Oekraïners en Syriërs, komen niet op niveau aan het werk.
- Arm en rijk grootste verdeeldheid
- Meer huisvesting voor ouderen om door te schuiven
- Meer complimenten geven en elkaar helpen
- Arnhem complimentenstad
- Perspectiefnota in begrijpelijke taal – toegankelijke communicatie
- Maatschappelijke verdeeldheid: Deel van publiek zoekt niet meer naar oplossingen maar naar schuldigen
- Inclusie en verdraagzaamheid begint bij opvoeding en onderwijs, steun initiatieven als gemeente
- Laat professionele organisaties beter/meer samenwerken met burgers
- 'Drempels' wegnemen die verhinderen dat mensen elkaar leren kennen
- Plekken in de wijk voor ontmoeting & verbinding
- Nadenken als plaatselijke politiek hoe de diversiteit van de burgerij meer gevierd kan worden

Verdeeldheid in de samenleving & Inclusieve samenleving

- Blijf aandacht houden voor voetgangers en rolstoelgebruikers (Muylwijkstraat nieuwe stoep nog steeds krap)
- Verbinding is belangrijk: Wijkgerichte buurthuizen voor ontmoeting
- Meer plekken voor jongeren om te 'drillen'. Geen reden om jongeren weg te sturen als ze geen kwaad doen en alleen maar met een groepje zijn.
- Denk bij algemene gelegenheden georganiseerd door gemeente aan mensen met een beperking
- Meedoen kan alleen als mensen, mensen ontmoeten (kunnen bereiken meenemen)
- Fijn dat dit kan, met elkaar in gesprek! Meer luisteren
- Bereiken kan via mensen in wijken & buurten. Systemen & professionele organisaties moeten gebruik maken van burger/buurtinitiatieven
- Mens vriendelijke wijken, een vestigingsklimaat voor mensen
- Wat kan de gemeente doen? Verbinding creëren tussen burgerinitiatieven, stichtingen, zorgorganisaties & het voorliggend veld. Bijvoorbeeld d.m.v. speeddate middagen of netwerkbijeenkomsten
- Stop de tunnelvisie! LHBT1 is niet de enige groep die discriminatie ervaart
- Ouderen, ongevaccineerden, hetero's, blanken, jong/oud, ziek, gehandicapten willen ook graag meedoen en in hun waarde worden gelaten
- Zorg dat mensen welkom zijn bij deze evenementen (maatjes voor slechthorenden of slechtzienden, reiskosten vergoeding OV, fiets)
- Meer reclame voor dit evenement (ik gebruik bijvoorbeeld veel Facebook)
- Daklozen vragen! Vaste hangcontainer, meer beddencapaciteit daklozen opvang
- Graag goed begaanbare fietspaden voor rolstoelafhankelijke mensen (wordt genoemd Velperweg)
- Aandacht voor eenzame ouderen

Bereikbaarheid

- (bij regen) fietsers vaker groen
- Bij een groot kruispunt voor fietsers allemaal tegelijk groen (2x)
- Hoe concreet gaat de gemeenten haar mobiliteitsplan uitvoeren? Zorg voor flankerend beleid.
- Transferia: meer OV (nu een beperkt bereik en slechte aansluitingen, bijvoorbeeld trein-bus)
- Inrichten HUB's op natuurlijke/logische locaties
- OV abonnement voor 15 euro, ook voor WMO doelgroep, ook voor mensen boven een minimum inkomen
- Toegankelijkheid voor alle deelnemers in het verkeer
- Elektrische fietsen rijden te hard
- Fietsers halen elkaar rechts in
- Voetgangers en fietsers worden 'gediscrimineerd' bij de stoplichten
- Elektrisch OV; meer kleine busjes of op waterstof
- Meer aandacht voor mensen met een beperking
- (samenvatting) Perspectiefnota in begrijpelijke taal
- Denken vanuit de fietser en voetganger en NIET vanuit de auto
- Zorg over de bereikbaarheid
- Vergeet de autobezitter niet, mensen zijn daar afhankelijk van voor hun werk, vrijwilligerswerk.
- Geef ruimte aan de voetganger, fietser én de auto; integraal
- Willemstunnel: door raster verblindt het zonlicht de automobilist
- Borgen van initiatief van vervoersmiddelen die er al zijn, niet alleen door vrijwilligers laten besturen
- 'gevaarlijke' situaties, bijvoorbeeld Steenstraat en oversteek bij V+D
- Buurtbus en Buurttaxi mogelijk maken (via mobiliteitsfonds)
- Meer voetpaden langs industrieterreinen
- Van Muijlwijkstraat toch te weinig groen
- Hoofdroutes rond de 19e -eeuwse wijken
- Minder auto's, wel bereikbaarheid handhaven
- Uitstaphalte busstation niet aanwezig
- Promoot buurtmaatje: wijkbewoner stelt zich beschikbaar voor mensen met mobiliteitsproblemen om ze te vervoeren. Deel aub vanuit mobiliteitsfonds.

Nagekomen vragen en toezeggingen (direct af te doen) M1 PPN – Verbonden – Maurits vd Geijn

De **toezeggingen** raadskamer Verbonden 24 mei 2023 die hierbij direct worden beantwoord:

1. Wethouder Van de Geijn zegt toe te met betrekking tot het personeelstekort op de afdeling Burgerzaken te onderzoeken of het functiegebouw aanpassingen behoeft;

   Antwoord:
   Op dit moment loopt er reeds een traject met Leeuwendaal waarin de functies opnieuw worden beschreven en gewaardeerd. Dit traject is gestart omdat we zien dat er sprake is van een taakverzwaring onder meer als gevolg van aangescherpte wet- en regelgeving.

2. Wethouder Van de Geijn zegt toe (in reactie op de vraag van mevrouw Hogenhout) een overzicht te delen met de gemeenteraad met betrekking tot de ontwikkelingen op digitale veiligheid en privacy;

   Antwoord:
   De afgelopen maanden is er veel gebeurd op gebied van informatieveiligheid en privacy. In het kader van de extra capaciteit star(t)ten tussen 15 mei en 1 juni drie nieuwe collega's. Er is een roadmap ontwikkeld waarop de belangrijkste ijkpunten van Programma Basis op Orde zijn uitgewerkt en uitgezet in de tijd – dit programma zal lopen tot 1 januari 2026 en beoogt in deze periode te gaan voldoen aan de BIO en AVG. Hiervoor is ondertussen ook een programmamanager geworven. De formele start van het programma is beoogd op 1 november 2023, maar sinds vorig jaar worden er al diverse verbetertrajecten uitgevoerd die, indien nog niet afgerond, onder de vlag van het programma verder zullen gaan.

   Eén van deze zaken is het aanbesteden van bewustzijnsmiddelen. Momenteel wordt er een jaarcyclus opgesteld met de leverancier en rond de zomer zal de eerste e-learning aan medewerkers worden uitgerold. In de week van 5 juni vindt weer de jaarlijkse themaweek Week van de Digitale Weerbaarheid plaats, waarin er diverse lezingen en workshops worden gegeven om de bewustwording bij alle ambtenaren te vergroten. Daarnaast zijn er verschillende trajecten op gebied van privacy afgerond – te denken valt aan het formeel beschrijven van het DPIA proces en het daadwerkelijk uitvoering geven daaraan. Ook zijn er diverse informatiebeveiligingsprocessen verbeterd en formeel vastgelegd. In de zomer volgt nog een raadsinformatiebrief met meer informatie over het programma.

   We zien dat er veel werk ligt, maar ook dat er veel werk wordt verzet. Op dit moment is de verwachting dat het uitgezette programma haalbaar en realistisch is. Dit zal echter continu worden geëvalueerd.

Nagekomen vragen

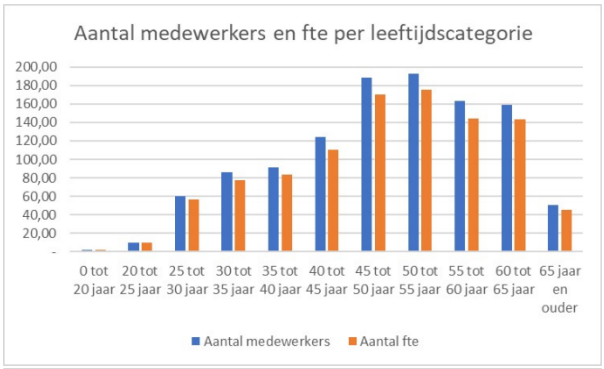
Wimer Heemskerk D66

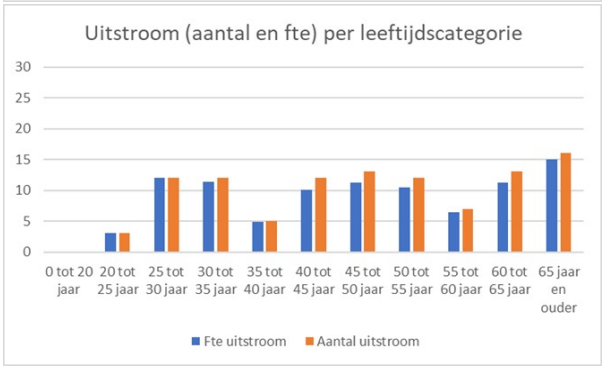
1. De wethouder acht deelname aan de pilot dataminimalisatie BRP wenselijk maar niet mogelijk vanwege gebrek aan capaciteit bij burgerzaken. Waarvoor natuurlijk alle begrip. De reden dat het wel mogelijk zou zijn is dat in "gemeenten niet bijdragen in de kosten in verband met de uitvoering van het experiment". Ziet de wethouder dan wel mogelijkheid om aan een dergelijke pilot uitvoering te geven?

Antwoord:
Dat out-of-pocket kosten vergoed worden is een welkome aanvulling. Financiën zijn echter niet de enige en belangrijkste reden om niet deel te willen nemen aan de pilot. Deelname aan een pilot vraagt altijd inzet, aandacht, kennis en kunde van medewerkers (en de ervaring leert dat dat vaak meer is dan waar je vooraf op rekent). Die deskundigheid hebben we nu net ook ontzettend nodig voor de gewenste doorontwikkeling van de afdeling waarop in de technische vragen en in de raadskamer (m1) reeds is ingegaan. Daar ligt op dit moment dan ook onze prioriteit.

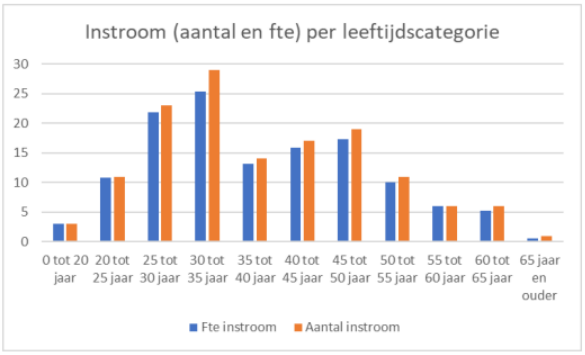
2. De wethouder heeft de vraag beantwoord over de relatief hoge uitstroom onder jonge werknemers. Hij gaf aan geen hoge uitstroom waar te nemen. Hieronder de twee grafiekjes (uit afdoening toezegging van afgelopen december) waar D66 bovenstaande observatie op baseerde.

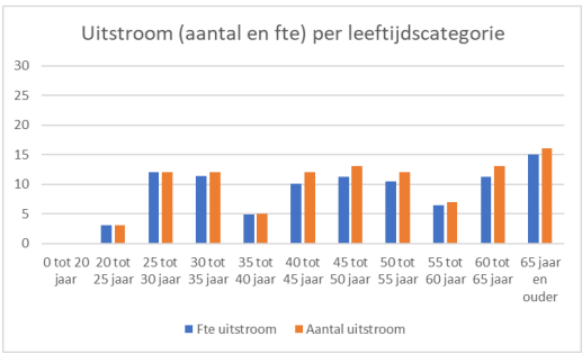
   D66 wil graag weten hij deze mening ook is toegedaan naar aanleiding van onderstaande grafiekjes of dat deze een andere lezing en duiding van de grafiekjes geven.





Antwoord:
Het is correct dat als je naar deze twee tabellen kijkt het aandeel uitstroom onder jongere werknemers relatief groter is dan bij oudere werkgroepen. In het memo dat het college naar de raad stuurde waaruit deze tabellen afkomstig zijn, staat ook een tabel met de instroom van jongeren (zie hieronder). Het beeld van instroom in combinatie met uitstroom laat een relatief positief beeld zien dat ons sterkt in de opvatting dat we relatief goed in staat zijn om jongeren aan ons te binden. Temeer daar onder deze doelgroep zich ook stagiaires en trainees bevinden. Die binden wij niet allemaal aan onze organisatie waardoor de uitstroom doorgaans ook hoger is. Wat ons betreft is er op basis van de cijfers geen reden voor alarmering.





Kiki Groot – Arnhem Centraal

3. Ons bereiken berichten dat arbeidsmigranten uit de Midden- en Oost-Europese landen die geen werk meer hebben met busjes door malafide uitzendbureaus bij de daklozenopvang in Arnhem worden afgezet en het verder dan maar uit moeten zoeken. Onze vraag aan de portefeuillehouder: kloppen deze berichten en zo ja: wat kan de gemeente Arnhem hieraan doen.

Antwoord:
Nee, wij herkennen deze berichten niet. Wij hebben dit signaal geverifieerd bij onze nachtopvang De Duif, die bevestigen dat zij dit beeld niet herkennen. Uiteraard staan wij open voor concrete signalen en willen wij daar sscherp op blijven.

BEHANDELRESULTAAT

18.45 uur - 20.15 uur: Perspectiefnota Kansrijk Arnhem (m1) - 17-05-2023

Raadsvoorstel ‘Perspectiefnota – Kansrijk Arnhem (m1)

Zaaknummer:	
Portefeuillehouder:	B. Roelofs; Mark Lauriks; Nermina Kundic; Cathelijne Bouwkamp; Ahmed Marcouch; Marco van der Wel

Resultaat van bespreking:

Aanwezig
De raadsleden/fractievolgers Usta, Aydemir, Bal (DENK); Pape, Van Engelenburg, Maref, Eppich (VVD), Heemskerk, Zwijnepoel (D66), Neutkens (Volt), Noomen, Quint, De Boef (GroenLinks), Groot, Van der Laak (Arnhem Centraal), De Groot (PvdD), Wiggers (BurgerBelang Arnhem), Koorn, Groot (CDA), Van Munster (PvdA), Malda, Jansen (CU), Verheij (PVV) en Elfrink (SP). De FvD-fractie is niet aanwezig.

Bespreking
Er hebben zich voor de informatieve fase geen insprekers gemeld waardoor direct gestart kan worden met de meningsvormende fase 1 (M1). De voorzitter doet aan het begin van de bespreking een mededeling met betrekking tot de vergaderorde. In de eerste termijn krijgen alle fracties maximaal 3 minuten spreektijd welke zij kunnen invullen met het stellen van politieke vragen en/of het uitspreken van politieke standpunten. In de eerste termijn van het college wordt gereageerd op de inbreng en vragen vanuit de fracties. Tijdens de eerste termijn van het college worden vanuit de raadskamer aanvullende/verduidelijkende vragen gesteld aan de portefeuillehouder, deze worden beantwoord.

De eerste termijn van het college is nog niet afgerond. De vragen gericht aan de portefeuillehouders Kundic, Roelofs, Van der Wel en Lauriks zijn nog niet (volledig) beantwoord. Wethouder Kundic was bezig met de beantwoording van vragen.

Toezegging(en)
1. Burgemeester Marcouch stuurt een raadsbrief over de stand van zaken ten aanzien van het wietexperiment, inclusief de effecten en gevolgen van de verlate invoering van het experiment op het coffeeshopbeleid
2. Wethouder Bouwkamp zegt toe de vraag van CDA over de uitvoering van motie 21M257 over het inzichtelijk maken van leegstand van gemeentelijk vastgoed schriftelijk te beantwoorden
3. Wethouder Bouwkamp zegt toe een nadere uitwerking van de strategische aankoop in vastgoed voor de creatieve sector aan de raad te doen toekomen, inclusief een duiding voor de langere termijn.

Conclusie
De voorzitter heeft aan het einde van de beraadslaging geconcludeerd dat de meningsvormende fase M1 nog niet is afgerond en dat het voorstel nog niet kan worden doorgeleid naar een M2 behandeling. De behandeling dient voortgezet te worden in de eerste termijn aan de zijde van het college.

De raadsadviseur,

W. Lammers

De voorzitter,

C. Prinsen

BEHANDELRESULTAAT

18.45 uur - 21.00 uur: Perspectiefnota Kansrijk Arnhem (vervolg m1) - 24-05-2023

Raadsvoorstel ‘Perspectiefnota – Kansrijk Arnhem (vervolg m1)

Zaaknummer:	
Portefeuillehouder:	B. Roelofs; Mark Lauriks; Nermina Kundic; Cathelijne Bouwkamp; Ahmed Marcouch; Marco van der Wel

Resultaat van bespreking:

Aanwezig
De raadsleden/fractievolgers Bal (DENK); Maref, Eppich, Van Engelenburg, Pape (VVD), Heemskerk, Zwijnepoel (D66), Neutkens (Volt), Noomen, De Boef (GroenLinks), Van der Laak (Arnhem Centraal), De Groot (PvdD), Van Plateringen (BurgerBelang Arnhem), Koorn (CDA), Van Munster, Visser (PvdA) en Malda (CU. De fracties, PVV, SP en FvD zijn niet aanwezig.

Bespreking
De bespreking is gestart met het vervolg van de eerste termijn aan de zijde van het college. Daarin zijn alle resterende vragen beantwoord. Vervolgens is in een tweede termijn van de raad nieuwe vragen gesteld, die vervolgens in de tweede termijn van het college zijn beantwoord.

Toezegging(en)
1. Wethouder Van de Geijn zegt toe na te gaan of bij de professionals van de wijkteams de code bekend is die beschrijft dat er gekeken moet worden naar dierenwelzijn in geval van mogelijk daaraan gerelateerde problematiek en vice versa. Is dat niet het geval zegt de wethouder toe de code te communiceren binnen de wijkteams;
2. Wethouder Van de Geijn zegt toe na te gaan of extra aandacht nodig is ten aanzien van het melden van huiselijk geweld;
3. Wethouder Roelofs zegt toe samen met het sportbedrijf en de GGD te komen tot een gezamenlijk beeld van de beweegnorm;
4. Wethouder Roelofs zegt toe uit te zoeken wat het aantal kunstgrasvelden is en hoe zich dit ontwikkelt;
5. Wethouder Lauriks zegt toe de raad te betrekken bij de ontwikkeling van het subsidiehuis;
6. Wethouder Lauriks zegt toe bij de ontwikkeling van het subsidiehuis het maatschappelijk middenveld (met name organisaties als kerken en de Dullertstichting) mee te nemen;
7. Wethouder Kundic zegt toe de stand van zaken ten aanzien van de vrijwillige ouderbijdrage en de gezonde scholen aan de raad te doen toekomen;
8. Wethouder Bouwkamp zegt toe schriftelijk terug te komen op de vraag van de VVD op welke termijn een oplossing gevonden kan worden voor de problemen van onveiligheid in en rondom Rozet;
9. Wethouder Kundic zegt toe de status van de toezegging voor de regeling van elektrische fietsen voor Gelrepashouders te controleren en de raad daarover te informeren;
10. Wethouder Bouwkamp zegt toe in ieder geval bij de MJPB inzichtelijk te maken op welke wijze de gemeente subsidiepartners die gemeentelijk vastgoed huren gecompenseerd kunnen worden voor de gestegen huurlasten.

BEHANDELRESULTAAT

18.45 uur - 21.00 uur: Perspectiefnota Kansrijk Arnhem (vervolg m1) - 24-05-2023

Conclusie
De voorzitter heeft aan het einde van de beraadslaging geconcludeerd dat de meningsvormende fase M1 is afgerond en dat het voorstel kan worden doorgeleid naar een M2 behandeling.

De raadsadviseur,

W. Lammers

De voorzitter,

M. Loor

BEHANDELRESULTAAT

‘Perspectiefnota 2024-2027’ & ‘Turap 1 2023’ – IM1 17 mei 2023

Raadsvoorstel ‘Perspectiefnota 2024-2027’ & ‘Turap 1 2023’ (onderdeel financiën)

Portefeuillehouder:	P. Smeulders

Resultaat van bespreking:

Aanwezig
De raadsleden/fractievolgers Coenders (GroenLinks), Loor (D66), Kumas (VVD), Hogenhout (Partij voor de Dieren), Visser (PvdA), Van den Broek (CDA), Scholten (Volt), Van Plateringen (BurgerBelang Arnhem), Nede & Zijlstra (ChristenUnie).

De fracties van Arnhem Centraal, SP, DENK, PVV en FvD waren niet aanwezig
Verder aanwezig: Smeulders (wethouder), Verheijen (concerncontroller) Bouwman (bestuursadviseur)

Bespreking
Er hebben zich voor de informatieve fase geen insprekers gemeld waardoor direct gestart kan worden met de meningsvormende fase 1 (M1). De voorzitter doet aan het begin van de bespreking een mededeling met betrekking tot de vergaderorde. In de eerste termijn krijgen alle fracties maximaal 3 minuten spreektijd welke zij kunnen invullen met het stellen van politieke vragen en/of het uitspreken van politieke standpunten. In de eerste termijn van het college wordt gereageerd op de inbreng en vragen vanuit de fracties. Tijdens de eerste termijn van het college worden vanuit de raadskamer aanvullende/verduidelijkende vragen gesteld aan de portefeuillehouder, deze worden beantwoord. Na de eerste termijn inventariseert de voorzitter of er behoefte is aan een tweede termijn vanuit de raadkamer (voor aanvullende vragen of debat), dat is het geval. In de tweede termijn wordt er door de fracties gereageerd op elkaars bijdrage en worden er (vervolg) vragen aan het college gesteld. Deze vragen worden in de tweede termijn van de portefeuillehouder beantwoord.

Conclusie
De voorzitter heeft aan het einde van de beraadslaging geconcludeerd dat de meningsvormende fase 1 is afgerond. Het voorstel zal daarom worden doorgeleid naar de meningsvormende fase 2 (M2) op 7 juni.

De raadsadviseur,

M. Piscaer

De voorzitter,

L. Manders

BEHANDELRESULTAAT

20.30 uur - 21.45 uur: Perspectiefnota Groen Arnhem (m1) - 17-05-2023

Raadsvoorstel ‘Perspectiefnota – Groen Arnhem (m1)

Zaaknummer:	
Portefeuillehouder:	Cathelijne Bouwkamp; Marco van der Wel

Resultaat van bespreking:

Aanwezig
De raadsleden/fractievolgers Pape (VVD), Heemskerk (D66), Scholten (Volt), Simonis, Prinsen (GroenLinks), Groot, Manders (Arnhem Centraal), De Groot (PvdD), Van den Broek (CDA), Van Munster (PvdA), Malda, Zijlstra (CU) en Verheij (PVV). De fracties van de SP, DENK, Burgerbelang Arnhem en FvD zijn niet aanwezig.

Bespreking
Er hebben zich voor de informatieve fase geen insprekers gemeld waardoor direct gestart kan worden met de meningsvormende fase 1 (M1). De voorzitter doet aan het begin van de bespreking een mededeling met betrekking tot de vergaderorde. In de eerste termijn krijgen alle fracties maximaal 3 minuten spreektijd welke zij kunnen invullen met het stellen van politieke vragen en/of het uitspreken van politieke standpunten. In de eerste termijn van het college wordt gereageerd op de inbreng en vragen vanuit de fracties. Tijdens de eerste termijn van het college worden vanuit de raadskamer aanvullende/verduidelijkende vragen gesteld aan de portefeuillehouder, deze worden beantwoord. Na de eerste termijn inventariseert de voorzitter of er behoefte is aan een tweede termijn vanuit de raadkamer (voor aanvullende vragen of debat), dat is niet het geval.

Toezegging(en)
1. Wethouder Van der Wel zegt toe met Van de Geijn te bespreken of in gemeentelijke gebouwen het drinkwater kan worden vervangen door regenwater

Daarnaast is toegezegd om de volgende vragen technisch uit te zoeken:
- Is een gesprek met een ambtenaar randvoorwaardelijk voor de groen-blauwe subsidie of wordt het enkel geadviseerd
- De kenbaarheid van tuinontwerpsessies vanuit de gemeente te vergroten

Conclusie
De voorzitter heeft aan het einde van de beraadslaging geconcludeerd dat de meningsvormende fase M1 is afgerond en dat het voorstel kan worden doorgeleid naar een M2 behandeling.

De raadsadviseur,

W. Lammers

De voorzitter,

W. de Boef

BEHANDELRESULTAAT

20.30 uur - 21.45 uur: Perspectiefnota Verbonden Arnhem (m1) - 17-05-2023

Raadsvoorstel ‘Perspectiefnota – Verbonden Arnhem’ (m1)

Zaaknummer:	
Portefeuillehouder:	Nermina Kundic, Bob Roelofs, Ahmed Marcouch

Resultaat van bespreking:

Aanwezig
De raadsleden/fractievolgers Kraaijenbrink (Arnhem Centraal), Van Plateringen (BurgerBelang Arnhem), Groot (CDA), Snelting (Volt), Zwijnepoel (D66), Hogenhout (Partij voor de Dieren), Roelen (SP), Nede (ChristenUnie), Ait Chrif (PvdA), Eppich & Maref (VVD), Noomen (GroenLinks).
De fracties van Denk, PVV en Forum voor Democratie waren niet vertegenwoordigd.

Bespreking
Er hebben zich voor de informatieve fase geen insprekers gemeld waardoor direct gestart kan worden met de meningsvormende fase 1 (m1). De voorzitter doet aan het begin van de bespreking een mededeling met betrekking tot de vergaderorde. In de eerste termijn krijgen alle fracties maximaal 3 minuten spreektijd welke zij kunnen invullen met het stellen van politieke vragen en/of het uitspreken van politieke standpunten. In de eerste termijn van het college wordt gereageerd op de inbreng en vragen vanuit de fracties. Tijdens de eerste termijn van het college worden vanuit de raadskamer aanvullende/verduidelijkende vragen gesteld aan de portefeuillehouder, deze worden beantwoord.

Wethouder Van de Geijn kon niet aanwezig zijn. De vragen die aan hem gesteld zijn, zijn genoteerd en kunnen later beantwoord worden.

Toezegging(en)
1. Wethouder Roelofs zegt toe het onderwerp educatie op te nemen in de erfgoedagenda.
2. Wethouder Roelofs zegt toe om het tekort op de openbare plakplaatsen op te lossen voor de zomervakantie van 2023, in aanvulling op toezegging nr. 1221.

Conclusie
De voorzitter heeft aan het einde van de beraadslaging geconcludeerd dat de meningsvormende fase m1 zoals vanavond gehouden is afgerond en dat het voorstel kan worden doorgeleid naar een m2 behandeling.
Voor de portefeuilles van wethouder Van de Geijn binnen het hoofdstuk ‘Verbonden Arnhem’ komt een nieuwe m1, komende week. De genoteerde vragen kunnen door de wethouder beantwoord worden en de raadskamer kan hierop ingaan.

De raadsadviseur,

S. Vos

De voorzitter,

G. van der Laak

BEHANDELRESULTAAT

18.45 – 20.00 uur: Perspectiefnota Verbonden Arnhem (vervolg m1) - 24-05-2023

Raadsvoorstel ‘Perspectiefnota – Verbonden Arnhem (vervolg m1)

Portefeuillehouder:	M. Van de Geijn

Resultaat van bespreking:

Aanwezig
De raadsleden/fractievolgers Simonis (GroenLinks), Kemperman (D66), Maref, Eppich (VVD), Kraaijenbrink (Arnhem Centraal), Hogenhout (Partij voor de Dieren), Ait Chrif (PvdA), Groot (CDA) Snelting (Volt), Wiggers (BurgerBelang Arnhem), Nede (ChristenUnie)

De fracties van de SP, PVV en Forum voor Democratie waren niet aanwezig
Verder aanwezig: Van de Geijn (wethouder)

Bespreking

Vorige week is gestart met de meningsvormende fase 1 van het hoofdstuk ‘verbonden Arnhem’ uit de Perspectiefnota. In verband met de afwezigheid van wethouder Van de Geijn op 17 mei wordt de bespreking vandaag hervat met betrekking tot de volgende portefeuilles: Inclusie en diversiteit, Publieke dienstverlening, Communicatie, Digitalisering, Automatisering, Privacy, P&O, Inkoop, Internationale samenwerking. Er wordt gestart met de beantwoording van de op 17 mei gestelde vragen door de wethouder.

Na afloop van de eerste termijn van het college is er in verband met de tijd geen ruimte meer voor een tweede termijn. Een aantal fracties (waaronder Arnhem Centraal en het CDA) hebben nog een paar vragen, deze zullen zij schriftelijk indienen. Het college zegt toe deze – zo ver mogelijk – voor het weekend te beantwoorden, met als uiterlijke deadline voor de M2 op 7 juni.

Toezegging(en)

1. Wethouder Van de Geijn zegt toe om na de zomer naar de raad te komen met een analyse met betrekking tot de telefonische bereikbaarheid van de gemeente, waarin o.a. ook gekeken wordt naar de onderzoeken en aanbevelingen die vanuit de rekenkamer met betrekking tot dit onderwerp gedaan zijn;

2. Wethouder Van de Geijn zegt toe om op korte termijn met de gemeenteraad een lijst met contactgegevens te delen van de ambtelijke organisatie (op niveau van afdelingshoofden en/of afdelingssecretariaten);

3. Wethouder Van de Geijn zegt toe met betrekking tot het ‘Uitvoeringsplan inclusieve en diverse gemeentelijke organisatie’ om met een jaarlijkse rapportage naar de raad te komen, waarmee vervolgens ook het gesprek kan worden aangegeven;

4. Wethouder Van de Geijn zegt toe met betrekking tot de suggestie van de ‘Terugstuursticker’ dit mee te nemen in het inclusieve communicatie traject welke voor of na het zomerreces met de gemeenteraad zal worden gedeeld;

BEHANDELRESULTAAT

18.45 – 20.00 uur: Perspectiefnota Verbonden Arnhem (vervolg m1) - 24-05-2023

5. Wethouder Van de Geijn zegt toe te met betrekking tot het personeelstekort op de afdeling Burgerzaken te onderzoeken of het functiegebouw aanpassingen behoeft;

6. Wethouder Van de Geijn zegt toe (in reactie op de vraag van mevrouw Hogenhout) een overzicht te delen met de gemeenteraad met betrekking tot de ontwikkelingen op digitale veiligheid en privacy;

Conclusie
De voorzitter heeft aan het einde van de beraadslaging geconcludeerd dat de meningsvormende fase M1 is afgerond en dat het voorstel wordt doorgeleid naar een M2 behandeling op 7 juni.

De raadsadviseur,

M. Piscaer

De voorzitter,

K. Groot

BEHANDELRESULTAAT

22.00 uur - 23.15 uur: Perspectiefnota Duurzaam Arnhem (m1) - 17-05-2023

Raadsvoorstel ‘Perspectiefnota – Duurzaam Arnhem (m1)

Zaaknummer:	
Portefeuillehouder:	B. Roelofs; Nermina Kundic; Cathelijne Bouwkamp;
Resultaat van bespreking:	

Aanwezig
De raadsleden/fractievolgers Pape, Eppich, Maref, Eppich (VVD), Heemskerk (D66), Neutkens (Volt), Prinsen, Simonis (GroenLinks), Groot (Arnhem Centraal), De Groot, Hogenhout (PvdD), Van Plateringen (BurgerBelang Arnhem), Van den Broek (CDA), Visser (PvdA), Malda (CU) en Elfrink (SP). De fracties DENK, FvD en PVV zijn niet aanwezig.

Bespreking
Er hebben zich voor de informatieve fase geen insprekers gemeld waardoor direct gestart kan worden met de meningsvormende fase 1 (M1). De voorzitter doet aan het begin van de bespreking een mededeling met betrekking tot de vergaderorde. In de eerste termijn krijgen alle fracties maximaal 3 minuten spreektijd welke zij kunnen invullen met het stellen van politieke vragen en/of het uitspreken van politieke standpunten. In de eerste termijn van het college wordt gereageerd op de inbreng en vragen vanuit de fracties. Tijdens de eerste termijn van het college worden vanuit de raadskamer aanvullende/verduidelijkende vragen gesteld aan de portefeuillehouder, deze worden beantwoord.

De eerste termijn van het college is nog niet afgerond. De vragen gericht aan de portefeuillehouders Kundic en Roelofs zijn nog niet volledig beantwoord.

Toezegging(en)
1. Wethouder Bouwkamp zegt toe de volgende vragen schriftelijk te beantwoording:
    a. Vraag van de SP over de energielabels
    b. Vraag van D66 over het overzicht van de te realiseren woningen naar 2040
    c. Vraag van de VVD over het controleren op (brand)veiligheid van nieuwe aanbieders van zonnepanelen
    d. Vraag van de VVD over het gesprek aangaan met de Arnhemse verhuurdersvereniging in het kader van de verhuurdersvergunningen

Conclusie
De voorzitter heeft aan het einde van de beraadslaging geconcludeerd dat de meningsvormende fase M1 nog niet is afgerond en dat het voorstel nog niet kan worden doorgeleid naar een M2 behandeling. De behandeling dient voortgezet te worden in de eerste termijn aan de zijde van het college.

De raadsadviseur,

W. Lammers

De voorzitter,

M. Loor

BEHANDELRESULTAAT

GEMEENTE Arnhem

18.45 – 20.00 uur: Perspectiefnota Duurzaam Arnhem (vervolg m1) - 24-05-2023

Raadsvoorstel ‘Perspectiefnota – Duurzaam Arnhem (vervolg m1)

Zaaknummer:	
Portefeuillehouder:	B. Roelofs; Nermina Kundic; Cathelijne Bouwkamp;

Resultaat van bespreking:

Aanwezig
De raadsleden/fractievolgers Pape (VVD), Kemperman (D66), Zevenbergen (Volt), Prinsen (GroenLinks), Groot (Arnhem Centraal), Hogenhout (PvdD), Van den Broek (CDA), Visser (PvdA), Groot (Arnhem Centraal), Zijlstra (CU) en Dobbe (SP)

De fracties DENK, BurgerBelang Arnhem, FvD en PVV zijn niet aanwezig.
Verder aanwezig: Bouwkamp (wethouder), Kundic (wethouder), Roelofs (wethouder)

Bespreking
Op 17 mei is de raadskamer gestart met de meningsvormende fase 1. Tijdens deze vergadering is de eerste termijn vanuit de raadskamer afgerond en is gestart met de beantwoording vanuit het college. Vandaag wordt hervat met de beantwoording van het college in eerste termijn. In de tweede termijn worden aanvullende vragen gesteld vanuit de raadskamer, welke worden beantwoord door het college in de tweede termijn.

Toezegging(en)

1. Wethouder Kundic zegt toe de brief welke namens het college naar de Provincie is gestuurd n.a.v. de krantenberichten over 10 procent bezuinigen in het OV naar de gemeenteraad te sturen;

2. Wethouder Kundic zegt toe erop toe te zien dat de raad in de aanbesteding (concessieverlening) van het OV betrokken wordt door middel van het indienen van een zienswijze;

3. Wethouder Kundic zegt toe dat de raadsbrief over de Nieuwe Haven (waar naar verwezen wordt in de beantwoording van de technische vragen van de VVD) of voor de M2 naar de raad wordt gestuurd of dat de technische vraag van de VVD voor de M2 beantwoord wordt;

4. Wethouder Roelofs zegt toe dat gemeenteraad tijdig te informeren wanneer het niet goed gaat met een sportvereniging (waardoor de raad dus tijdig kan ingrijpen)

5. Wethouder Bouwkamp zegt toe om voor de behandeling van de Begroting in beeld te brengen (en de raad te informeren) over de mogelijkheden voor het verbeteren van de verbinding tussen het station en het museum;

6. Wethouder Smeulders zegt toe om de gemeenteraad na afloop van de pilot te informeren over de inzet van de schimmelexpert (naar verwachting september dit jaar)

BEHANDELRESULTAAT

GEMEENTE Arnhem

18.45 – 20.00 uur: Perspectiefnota Duurzaam Arnhem (vervolg m1) - 24-05-2023

Conclusie
De voorzitter heeft aan het einde van de beraadslaging geconcludeerd dat de meningsvormende fase M1 is afgerond en dat het voorstel wordt doorgeleid naar een M2 behandeling op 7 juni.

De raadsadviseur,

M. Piscaer

De voorzitter,

M. Coenders

RAADSKAMERINDELING - RAADZAAL
Amendementen / Moties - Perspectiefnota 2024-2027
t.b.v. (M2) behandeling 7 juni

Locatie: Raadzaal
Portefeuillehouder(s): Bob Roelofs, Marco van der Wel, Mark Lauriks

Nummer	Titel	Indienende fracties	Portefeuillehouder	Notitie
23A17	Geld voor zorg blijft voor zorg	CU	Marco van der Wel	
23A18	Geen aanmoediging weghalen rookgaskanalen	FVD	Marco van der Wel	
23M39	Arnhem 800 jaar	AC	Bob Roelofs	
23M40	Meer bewegen voor oudere ouderen en of mensen die slecht ter been zijn	AC	Bob Roelofs	
23M42	Meerjarige Evenementenkalender	BBA	Bob Roelofs	
23M45	Een integrale aanpak zorg, welzijn en werk en inkomen	D66, PvdA	Marco van der Wel, Bob Roelofs, Mark Lauriks	
23M48	Kunstgras is niet groen	PvdD	Bob Roelofs	
23M49	Onderzoek maatschappelijke rol levensbeschouwelijke organisaties	CU	Mark Lauriks	
23M51	Ontwikkelen van multi sport veld in Hoogte 80 terrein, wijk Geitenkamp	CU	Bob Roelofs	
23M52	Pilot ervaringsdeskundigen	CU		

Versie: maandag 6 juni 14.00 uur

RAADSKAMERINDELING - RAADZAAL
Amendementen / Moties - Perspectiefnota 2024-2027
t.b.v. (M2) behandeling 7 juni

Locatie: Raadzaal
Portefeuillehouder(s): Bob Roelofs, Marco van der Wel, Mark Lauriks

Nummer	Titel	Indienende fracties	Portefeuillehouder	Notitie
	toevoegen aan sociaal wijkteams		Marco van der Wel	
23M54	Ambities beweegnorm jeugd naar boven bijstellen	VVD, CDA, PvdA	Bob Roelofs	
23M58	Feliciteren en Informeren	FVD	Mark Lauriks	
23M61	Toetsing ZZP'ers en onderaannemers in de Zorg aan Bibob-toetsing	VVD	Marco van der Wel, Bob Roelofs, Ahmed Marcouch	
23M63	Betere gezondheid en meer beweging door duurzame kunstgrasvelden	DENK	Bob Roelofs	
23M64	Huisvesting maatschappelijke organisaties	DENK	Mark Lauriks	
23M65	Finales schoolvoetbal Arnhem weer in het Gelredome	DENK	Bob Roelofs	
32M66	Sanitaire voorzieningen bij volkstuinen	DENK	Marco van der Wel	

Versie: maandag 6 juni 14.00 uur

RAADSKAMERINDELING – LANDGOED / FESTIVAL
Amendementen / Moties - Perspectiefnota 2024-2027
t.b.v. (M2) behandeling 7 juni

Locatie: Landgoed/Festival
Portefeuillehouder(s): Ahmed Marcouch, Paul Smeulders

Nummer	Titel	Indienende fracties	Portefeuillehouder	Notitie
23M55	Meer regie over de raadsagenda met een termijnagenda	CDA, Volt, VVD, D66	Ahmed Marcouch	
23M56	Scenariodenken	CDA, VVD	Paul Smeulders	
23M57	Perspectief voor handhavers in leefbare wijken	AC, PvdA, CDA	Ahmed Marcouch	
23M59	Zakgeld voor Oppositie	FVD	Paul Smeulders	
23M60	Arnhemse Cyberwegenkaart 2.0	VVD	Ahmed Marcouch	
32M67	Holocaustbewustwordingsprogramma	DENK	Ahmed Marcouch	
23M68	Verhoging waakzaamheid Arnhem	FvD	Ahmed Marcouch	
23M69	Sociale veiligheid in kerngebieden	FvD	Ahmed Marcouch	
23M70	Patrouillering voormalige parkeergebieden	FvD	Ahmed Marcouch	
23M71	Operatie Stationshal	FvD	Ahmed Marcouch	

Versie: maandag 6 juni 19.00 uur

RAADSKAMERINDELING - WALBURGIS
Amendementen / Moties - Perspectiefnota 2024-2027
t.b.v. (M2) behandeling 7 juni

Locatie: Walburgis
Portefeuillehouder(s): Cathelijne Bouwkamp, Nermina Kundić, Maurits van de Geijn

Nummer	Titel	Indienende fracties	Portefeuillehouder	Notitie
23M37	Graffiti als kunstvorm	AC	Cathelijne Bouwkamp	
23M38	WOZ klantvriendelijk	AC	Maurits van de Geijn	
23M41	Opvang dakloze niet-rechthebbende EU-burgers	Volt, GL, DENK, PvdD	Maurits van de Geijn	
23M43	Raadswerkgroep openbaar vervoer	BBA	Nermina Kundic Gemeenteraad	
23M44	Een realistische basis voor onderwijshuisvesting	D66, CDA	Nermina Kundic	
23M46	Ambitie stedelijke ontwikkeling waarmaken	D66, Volt	Cathelijne Bouwkamp	
23M47	Huisvesting creatieven en cultuurbudget	GL, D66, CDA	Cathelijne Bouwkamp	
23M50	Ambachtskwartier Geitenkamp	CU	Cathelijne Bouwkamp	
23M53	Meer balans in woning aanbod wijk Geitenkamp	CU	Cathelijne Bouwkamp	
23M62	Motie ter bevordering van integriteit en bestrijding van corruptie onder ambtenaren	VVD	Maurits van de Geijn	

Versie: maandag 5 juni 14.00 uur

Versie: maandag 5 juni 14.00 uur

Bundel technische vragen Perspectiefnota 2024

Versie: 20-6-2023

GroenLinks 2
D66 3
VVD 10
Arnhem Centraal 18
PvdA 26
Volt 34
ChristenUnie 35
Forum voor Democratie 42

GroenLinks

Fractie:	***GL-1***
Pagina:	7
Vraag:	Wanneer volgt het nieuwe Integrale Accommodatiebeleid?
Antwoord:	De afgelopen tijd is het integrale vraagstuk in kaart gebracht. Op dit moment wordt een projectleider voor de vervolgstappen van het integraal accommodatiebeleid geworven en start de ontwikkeling van het verdere beleid in september 2023. De ontwikkeling van het beleid is een omvangrijk en complex proces en gaat naar verwachting een jaar in beslag nemen. Voor de zomer van 2023 ontvangt uw raad een raadsinformatiebrief met daarin een uitgebreide toelichting op de inhoud en het proces.

Fractie:	***GL-2***
Pagina:	20
Vraag:	Kronenburg: BC staat onder druk. Hoeveel druk staat er op de BC? Zijn er zorgen over realisatie? En zijn er mogelijkheden om de BC te verbeteren?
Antwoord:	De raad is hierover onlangs over geïnformeerd in de raadsbrief 'Overzicht ontwikkelingen Kronenburg Arnhem'. Deze is te vinden via bijgaande link: Overzicht ontwikkelingen Kronenburg Arnhem - iBabs RIS (bestuurlijkeinformatie.nl).

D66

Fractie:	***D6-1 (mondeling gesteld op 10-5)***
Pagina:	
Vraag:	Is er al een evaluatie van het Bomenplan (staat in het Bomenplan maart 2020)?
Antwoord:	Vanwege capaciteitsgebrek hebben we keuzes moeten maken welke werkzaamheden wel en welke niet uitgevoerd kunnen worden. De prioriteit is gelegd op de uitvoering van fysieke maatregelen die buiten tot zichtbaar resultaat leiden. Op dit moment werken we aan het aantrekken van extra personeel waardoor de evaluatie van het bomenplan eind 2023 gereed is.

Fractie:	***D66-2 (mondeling gesteld op 10-5)***
Pagina:	
Vraag:	Jeugdzorg V.A.V.: met dit geld kunnen we 10 extra gezinnen helpen. Hoe veel zouden we eigenlijk willen helpen?
Antwoord:	We zouden meer gezinnen willen helpen, maar het is erg lastig om professionals te vinden die dit werk kunnen doen. Op dit moment staat de werving uit om het team aan te vullen. Wanneer het team compleet is willen we kijken naar verdere uitbreiding om meer gezinnen te kunnen helpen. Daar zou wel extra budget (structureel) voor nodig zijn.

Fractie:	***D66-3 (mondeling gesteld op 10-5)***
Pagina:	
Vraag:	Wat doen we tav afvalstromen van particulieren/consumenten. In de PPN staat dat we het aantal kilo restafval per persoon willen verminderen
Antwoord:	Op 15 juni 2022 heeft de raad de Afvalkoers 2022-2026 (Document Arnhem - Bijlage 1a - Afvalkoers 2022-2026 Arnhem Schoner (geamendeerde versie) - iBabs RIS (bestuurlijkeinformatie.nl)) vastgesteld. Hierin staat beschreven op welke manier we streven naar minder restafval per inwoner. Over de uitvoering van de Afvalkoers wordt uw raad op de hoogte gehouden via de kwartaalrapportages Afval. De laatste rapportage (Q4 2022) vindt u via deze link: Afvalkoers 2022-2026 “Arnhem Schoner” – Rapportage Q4 2022 Arnhem - iBabs RIS (bestuurlijkeinformatie.nl) Sinds de vaststelling van Arnhem Schoner hebben we hier als volgt uitvoering aan gegeven: • Invoering van de Ja/Ja sticker is voorbereid en deze is er vanaf 6 juli 2023 • Traject verbetering kwaliteit PBD is ingezet met bemoedigende resultaten (zie rapportage Q4 2022) • De zwerfafvalparaplu is opgezet en is te vinden op www.arnhemschoner.nl • Instellen klankborgroep met de eerste bijeenkomst in december 2022 • Er zijn stappen gezet met onze toezichthouders op het oneigenlijk gebruik van ondergrondse containers door bedrijven en het aanspreken van die bedrijven op het schoonhouden van hun directe omgeving. • Een hotspots-aanpak is opgezet en we staan nu op het punt om tot uitvoering over te gaan. • Wijkinitiatieven in de vorm van opruimdagen zijn en worden ondersteund. • Een onderzoek naar Groente-, Fruit- en Etensresten (GFE) verzamelcontainers loopt, inclusief de toegankelijkheid van deze containers zodat we tot een succesvolle uitrol kunnen komen. • Tijdspad is afhankelijk van de uitkomst van dit traject en eventueel een aanbestedingstraject voor toegankelijkere containers. • De milieubak maakt structureel deel uit van onze inzamelstructuur.

Fractie:	***D66-4***
Pagina:	4
Vraag:	Het college stelt hoge ambities op circulaire economie. Vorig jaar is een motie (22M83) aangenomen waarin het college wordt verzocht om samen met ondernemers mogelijkheden te onderzoeken en afspraken te maken om te komen tot een vermindering van afval voor consumenten, bijv door recyclen en verpakkingen inleveren. We hebben tot nu toe de Challenge duurzame omgang (plastic) verpakkingen gezien. Kunnen we meer van deze maatregelen verwachten? Aan welke maatregelen kunnen we daarbij denken? En op welke termijn?

Antwoord:	We zijn nog niet toegekomen aan het onderzoeken van mogelijkheden met ondernemers. Het is ons plan om deze gesprekken in het derde en vierde kwartaal van 2023 te gaan voeren. In deze gesprekken wordt verkend en uiteindelijk afgesproken of en welke rol bedrijven kunnen spelen in het verminderen van de hoeveelheid afval en/of welke services zij kunnen verlenen binnen de kaders. Daarnaast zijn onze mensen van toezicht en handhaving zoals gebruikelijk actief met het informeren en controleren van bedrijven op hun afval en afvalcontracten.

Fractie:	***D66-5***
Pagina:	10
Vraag:	tabel autonome en overige financiële ontwikkelingen: In totaal wordt er bijna 10 miljoen structureel extra aan zorgkosten als onvermijdelijk gezien. Dit is een groei die de komende jaren zou kunnen doorzitten. Welke maatregelen zijn of worden overwogen om de totale zorgkosten beheersbaar te houden op de lange termijn?
Antwoord:	We blijven sturen om passende, effectieve en efficiënte ondersteuning te leveren binnen de begrotingskaders. In Arnhem zijn de Wmo en jeugdzorg er op gericht om passende ondersteuning te bieden met als doel dat inwoners zo snel mogelijk (weer) zelfstandig kunnen leven en kunnen meedoen aan de samenleving. Waar mogelijk met behulp van algemene voorzieningen en sociale netwerken in de wijk. Sociale wijkteams en zorgaanbieders zijn hierop gericht en de ondersteuning is dus bij voorkeur tijdelijk en zo licht mogelijk. Daarbij wordt ook gekeken of de ondersteuning efficiënter kan worden ingezet, bijvoorbeeld via technologische innovaties. Beeldbellen met inwoners wordt bijvoorbeeld bij begeleiding sinds de Coronapandemie steeds meer ingezet. Daarnaast is de gemeente Arnhem betrokken bij de voorbereiding van de Digital Health Challenge, een project in het kader van de Regiodeal. Hier wordt samen met de HAN, zorgaanbieders, Rijnstate en de gemeente Nijmegen onderzocht hoe innovaties in de zorg kunnen leiden tot passende, effectieve en efficiënte zorginzet. Niet alleen vanuit financiële kaders is dit noodzakelijk, maar ook vanwege personeelstekorten in de zorg.

Fractie:	***D66-6***
Pagina:	11
Vraag:	De invoering van een nieuw verdeelmodel BW wordt naar verwachting opnieuw een jaar uitgesteld. Gesteld wordt dat dit structurele ruimte oplevert. Maar als het knelpunt in dezelfde omvang een jaar opschuift, levert dat toch alleen incidentele ruimte op?
Antwoord:	Uitstel van de invoering van verdeelmodel BW levert inderdaad alleen incidentele ruimte op. Echter, de middelen maken onderdeel uit van het gemeentefonds en dit budget wordt als ‘structureel’ aangemerkt. Dus door het opschuiven met een jaar ontstaat de situatie dat de structurele middelen in 2027 (laatste jaar meerjarenraming) hoger uitvallen dan in de situatie dat er geen jaar uitstel is.

Fractie:	***D66-7***
Pagina:	12
Vraag:	Opbrengsten OZB: is hierbij al rekening gehouden met fors minder woningbouw in de komende jaren dan eerder voorzien?
Antwoord:	Het in de Perspectiefnota opgenomen bedrag voor opbrengsten OZB uit areaalontwikkeling is berekend op basis van de woningbouwplanning van november 2022. De areaalontwikkeling is geraamd in constante prijzen wat inhoudt dat alleen rekening wordt gehouden met de groei van het aantal woningen in 2024 en nog niet de groei in latere jaren. In aanloop naar de Begroting 2024 bepalen we of op basis van actuele gegevens aanpassing van het begrote bedrag nodig is. Voor 2024 is niet de verwachting dat er fors minder woningen worden opgeleverd. Bij de Perspectiefnota van volgend jaar zal de areaalontwikkeling voor 2025 geraamd worden.

Fractie:	***D66-8***
Pagina:	12
Vraag:	Uit de perspectiefnota lijkt duidelijk te worden dat veel huurders van de gemeente de stijgende eigenaarslasten OZB krijgen doorbelast als huurverhoging. In hoeverre leidt dit vervolgens ook tot

	verhoging van de bijbehorende subsidie van maatschappelijke organisaties (bijv. ook i.r.t. het knelpunt met huurverhogingen dat het college op pagina 15 signaleert)?
Antwoord:	Zoals op pagina 15 staat beschreven wordt de CPI gebruikt om de huren van gemeentelijk vastgoed te indexeren, waarvan in 2024 eenmalig wordt afgeweken door het gebruik van de kerninflatie die lager uitvalt. Hier bovenop vindt geen extra huurverhoging plaats in verband met de hogere OZB-lasten. De huurverhoging die volgt uit de indexatie van de huren met de kerninflatie, biedt de dekking voor hogere OZB-lasten.

Fractie:	***D66-9***
Pagina:	12
Vraag:	Bij de indexatie van bouwkosten van schoolgebouwen wordt uitgegaan van de prijsindex schoolgebouwen nieuwbouw. Deze loopt achter bij de actuele bouwkostenstijging en wordt mede beïnvloed door overheden die ambities schrappen om projecten binnen eerder vastgestelde budgetten te houden. Waarom is gekozen voor deze index en niet voor de reële bouwkostenstijging? Hoe is onderbouwd dat de betreffende indexatie ook op langere termijn voldoende is?
Antwoord:	De indexatie van bouwkosten voor schoolgebouwen is gebaseerd op de onafhankelijk data van het bedrijf BDB Bouw(kosten)data. Naast de historische ontwikkeling is hier ook een toekomst verwachting in opgenomen. BDB is gespecialiseerd in het onderzoeken, monitoren, beheren en onderhouden van bouw(kosten)data ten behoeve van de woningbouw, utiliteitsbouw en de grond-, weg- en waterbouw-sector. Het bedrijf is onafhankelijk en de data is makkelijk in het gebruik. De data stellen zij samen op basis van informatie vanuit de markt. Enkele belangrijke informatiebronnen zijn Centraal Planbureau (CPB), Economisch Instituut Bouwnijverheid (EIB), Centraal Bureau voor Statistiek (CBS), brancheverenigingen, vakbonden, uitvoerende partijen, onderaannemers en leveranciers en zijn dus gebaseerd op reële bouwkostenstijgingen. Bovendien zijn de data voor specifieke deelgebieden zoals onderwijshuisvesting beschikbaar. Door het jaarlijks bij de begroting actualiseren van de bouwkostenontwikkeling middels dezelfde brondata is in voldoende mate de indexatie op langere termijn gewaarborgd.

Fractie:	***D66-10***
Pagina:	12
Vraag:	Wordt bij de indexatie van projectuitgaven ook het bijbehorende budget in de begroting automatisch geïndexeerd, bijvoorbeeld voor onderwijshuisvesting de dotatie aan de BR Onderwijshuisvesting?
Antwoord:	Jaarlijks wordt het MIP geactualiseerd voor (bouw)kostenstijgingen (zie ook antwoord vraag D66-09), ook voor projecten bij onderwijshuisvesting. Indien nodig worden deze budgetten dan aangepast. Voor lopende projecten (waar aanbesteding veelal doorlopen is en die in de bouwfase zitten) is geen automatische indexatie aan de orde maar zal op basis van maatwerk gekeken moeten worden of en hoeveel indexatie nodig is. Dit zal mede afhangen waar een project in de bouwfase is en welke prijsafspraken er met de aannemer zijn gemaakt.

Fractie:	***D66-11***
Pagina:	15
Vraag:	De verbouwing van het schoolgebouw aan de Spiekmanlaan wordt bekostigd uit de bestaande budgetten voor onderwijshuisvesting, maar was eerder niet begroot. In hoeverre heeft dit invloed op de beschikbaarheid van budgetten voor andere onderwijsprojecten of op de planning van deze projecten?
Antwoord:	Het heeft nu nog geen directe consequenties, maar de beschikbaarheid van de financiële middelen neemt wel wat af (de structurele last in het 1e jaar bedraagt € 76.000). Wij zijn bezig met het opstellen van het IHP, dan pas zullen eventuele consequenties duidelijk worden.

Fractie:	***D66-12***
Pagina:	19
Vraag:	‘De aanpak van verkeersveiligheidsknelpunten en de realisatie van schoolzones dragen bij aan het verbeteren van de verkeersveiligheid’. De gemeente werkt structureel met basisscholen aan

	aanleg schoolzones verkeersveiligheid, lezen we ook in de jaarstukken. Doen alle scholen hieraan mee? In Turap 2022 wordt nog nog gesproken over ‘diverse basisscholen’.
Antwoord:	De strekking van het project ‘Arnhemse schoolzone’ is dat alle basisschoolomgevingen, in totaal 60 basisscholen, in een aantal jaren voorzien zijn van een herkenbare schoolzone. Er wordt gesproken over ‘diverse basisscholen’ omdat dit betrekking heeft op de uitvoering. Daarnaast wordt vaak gesproken over schoolomgevingen omdat sommige schoolomgevingen meer dan één basisschool heeft. Naast financiële middelen is het ook belangrijk dat er capaciteit beschikbaar is voor de uitvoering. We zijn gestart om jaarlijks een aantal schoolomgevingen aan te pakken. Onlangs zijn de eerste drie basisschoolomgevingen met de nieuwe ‘Arnhemse schoolzone’ uitgevoerd. Dit zijn de basisschoolomgevingen: • Rijksweg-West • Gentiaanstraat-Callunastraat • Betaniënstraat. Op dit moment is de schoolomgeving Slochterenweg, met twee basisscholen, in uitvoering. Dit betreft een sloop-nieuwbouw project waarbij de basisschoolleerlingen na de zomervakantie het nieuwe schoolgebouw met de nieuwe schoolzone aan de Slochterenweg gaan betrekken. Daarnaast zal in mei (/juni) 2023 gestart worden met uitvoering van de schoolomgeving Brabantweg. De voorbereidingen schoolzone gaan gewoon door. Dit betekent dat in de loop van dit jaar de basisschoolomgeving Bernhardlaan aangelegd gaat worden. Daarnaast zijn we bezig met de schoolomgeving Meikers. Naast fysieke maatregelen worden de betrokken scholen ook gestimuleerd om mee te doen aan aanvullende verkeersveiligheid educatiepakketten om het project schoolzone meer aandacht te geven en tot een succes te brengen. Denk hierbij aan het pakket High Five. Een aantal scholen hebben hier inmiddels al aan meegedaan en met een aantal zijn we nog hierover in gesprek. Capaciteit bij de scholen is en blijft een aandachtspunt omdat voor het uitvoeren van de verkeersveiligheid educatiepakketten inspanning vanuit de scholen essentieel is. De basisscholen in de basisschoolomgevingen waar we nu met betrekking tot het project High Five in gesprek zijn, zijn: • Bernhardlaan • Mesdaglaan • Meikers • Lupinestraat (twee basisscholen). Positief hierbij is te melden dat de provincie Gelderland het project High Five voor komend schooljaar heeft doorgezet. De gemeente Arnhem mag vier à vijf basisscholen voor het schooljaar 2023-2024 opgeven zonder extra kosten hiervoor te maken. Gaan meer dan vijf basisscholen aan het project High Five meedoen, dan financieren we, net als afgelopen jaar, deze basisscholen uit het Arnhemse verkeersveiligheid budget.

***Fractie**:*	***D66-13***
Pagina:	Pagina 21 en pagina 24
Vraag:	Ervaringsdeskundigen: hoe is het de bedoeling dat deze de gemeente gaan adviseren? Op welke wijze wordt dit vormgegeven?
Antwoord:	Momenteel wordt uitgewerkt hoe de ervaringsraad precies wordt opgezet. Vooralsnog wordt gedacht aan pool van ongeveer zes á acht inwoners met uiteenlopende achtergrond, die op basis van hun ervaring inbreng geven op beleid en de uitvoering van beleid. Zij worden professioneel begeleid en ondersteund met behulp van training en intervisie. Verder wordt in de uitwerking gekeken naar positionering en naar de verhouding ten opzichte van de adviesraden en andere initiatieven op het gebied van ervaringskennis en -deskundigheid.

***Fractie**:*	***D66- 14***
Pagina:	22
Vraag:	In de perspectiefnota wordt gekozen voor ‘stedelijk groen waarin natuurwaarden centraal staan’. In hoeverre verschilt de geplande uitvoering van de gemeente hierin (dan nog) tussen stedelijk groen en natuurgebieden? Hoe wordt – bij stedelijk groen - het belang van biodiversiteit tegenover de wens voor esthetisch groen afgewogen? Specifiek over het bomenbeleid: in welke omstandigheden wordt ervoor gekozen om bij stedelijk groen dode bomen (die geen gevaar vormen) te laten staan?
Antwoord:	Een van de thema’s voor groen in en om de stad is het versterken van de natuur, ofwel het vergroten van de biodiversiteit. Dit wordt bij het beheer en bij ontwikkeling van de stad meegenomen, zowel in stedelijk gebied als in de bossen, parken en natuurgebieden. Er wordt verondersteld dat esthetisch groen op gespannen voet staat met biodiversiteit. Dit vinden wij niet, gelukkig zien we veel voorbeelden waarin beide aspecten prima samen gaan. Over boombeleid. In het bomenplan 2020 staat: Wel worden dode en onveilige bomen langs drukke wegen en paden gesnoeid of indien nodig gekapt. Bomen die geen gevaar vormen blijven dus staat, als geheel dan wel op stam. In enkele gevallen waar cultuurhistorische waarden hoog zijn, zullen in de bosranden dode bomen worden weggehaald. Daarbij wordt wel de Wet natuurbescherming in acht genomen. Een voorbeeld zijn de bosranden in het dal van de Jansbeek in park Sonsbeek, bijvoorbeeld bij de grote waterval. Deze uitzonderingen worden aangegeven in de beheervisies voor de parken.

***Fractie**:*	***D66-15***
Pagina:	22
Vraag:	Binnen de gemeente wordt – als het goed is – conform begroting gewerkt aan een 0-meting voor biodiversiteit in Arnhem. Welke factoren gaan worden meegenomen bij het bepalen van de ‘waarde’ van biodiversiteit en leefgebieden van diersoorten? Worden biodiversiteit in de bodem en in het water ook meegenomen? En planten, bloemen en gewassen?
Antwoord:	Vanaf het jaar 2021 wordt de biodiversiteit gemonitord van 14 gebieden in de stad. Dit doen we aan de hand van de meetlat biodiversiteit van 'IPC Groene Ruimte'. Daarin zit ook een waardebepaling van de vegetatie. Deze is daarvoor speciaal ontwikkeld. Verder worden enkele soortgroepen die kenmerkend zijn voor het gebied geïnventariseerd. Bijvoorbeeld de groep spechten in een bosgebied. De monitoring wordt eens in de 5 jaar herhaald. Het aantal gebieden dat we gaan monitoren gaan we uitbreiden. Daarin gaan we ook monitoren op (beschermde) planten. De biodiversiteit van de bodem wordt daarin niet meegenomen. Daar gaan we een apart monitoringstraject opzetten, samen met de fysische en de chemische kwaliteit van de bodem.

***Fractie**:*	***D66-16***
Pagina:	26
Vraag:	Welzijnsbeleid: Betekent de verandering van het stelsel ook dat het welzijnswerk op een andere manier wordt vormgegeven, als het blijkt dat dit niet meer toereikend is?
Antwoord:	Ja. In 2023 geven we invulling aan de doorontwikkeling van Welzijn. Dit zodat ons welzijnsbeleid beter aansluiting vindt bij de grote uitdagingen waar Arnhem voor staat. Dit betekent ook dat we naar onze subsidiepartners en de door hen uitgevoerde activiteiten kijken. Deze dienen immers goed aan te sluiten bij deze grote uitdagingen. Op het moment dat blijkt dat dit niet goed meer past, sturen we hier op bij of bekijken of er aanvullend aanbod nodig is.

***Fractie**:*	***D66-17***
Pagina:	26
Vraag:	Nationaal Programma Arnhem-Oost geeft uitvoering aan de eerdere visie en uitvoeringsagenda voor Arnhem-Oost. Daarbij is een aantal moties aangenomen dat nog niet is afgedaan. Wat is de actuele stand van zaken van moties 21M161 (Verlengde schooldag), 21M160 (Kleinere klassen) en 21M170 (Samenwerking wijkprofessionals)?

Antwoord:	*Motie 21M160 Ruimte voor kleinere klassen* De motie staat nog open. Met de motie roept de raad het college op in de toegezegde actualisatie van het Integraal Huisvestingsplan voor het primair onderwijs mee te nemen dat: 1. Specifiek voor scholen met veel onderwijsachterstanden géén bestaande ruimtes aan het onderwijs worden onttrokken als deze nodig zijn voor onderwijs in kleinere groepen; 2. Voor nog uit te werken nieuwbouw-, renovatie- en uitbreidingsplannen rekening gehouden wordt met de ambities uit de Arnhem Oost Aanpak. Antwoord Ad. 1: We vinden het belangrijk dat kinderen kansrijk opgroeien. Het nieuwe beleidsrijke IHP is ondersteunend aan het optimaliseren van de ontwikkelkansen van alle kinderen in Arnhem. Daarvoor worden inhoudelijk beleid en de uitgangspunten vanuit onderwijshuisvesting met elkaar gecombineerd. Antwoord Ad. 2: Er wordt zeker rekening gehouden met de behoeftes en de ambities uit de Arnhem-Oost aanpak. Voor de actualisatie van het IHP is hierover afstemming met het programma Arnhem-Oost. Daarnaast hebben we in het gebiedsplan van het Nationaal programma Arnhem-Oost we aandacht voor de aangenomen motie. Kinderen groeien op binnen de driehoek school, gezin (huishouden) en omgeving (buurt en peers). Omdat we weten dat de ontwikkeling van kinderen voor ongeveer 40 % plaatsvindt in de binnenschoolse leefwereld zal er in de nieuwe uitvoeringsagenda ingezet worden op een andere aanpak van huisvesting van scholen in de Arnhem-Oost wijken. Als we spreken over een breder aanbod op scholen betekent dat namelijk onder andere ook meer vierkante meters en andere gebruiksafspraken. *Motie 21M161 Verlengde schooldag prioriteit* In motie 21M161 wordt gevraagd om een plan van aanpak voor het invoeren van de Verlengde Schooldag op alle PO-scholen in Arnhem Oost en ook met het Rijk in gesprek te gaan over financiering maar hier niet op te wachten. De stand van zaken is dat op alle PO-scholen in Arnhem Oost een verlengde schooldag loopt. En op 1 VO-school. De schoolbesturen hebben hiervoor zelf een plan van aanpak opgesteld dat ze ook nodig hadden voor de subsidieaanvraag bij het Rijk. Die moesten door de schoolbesturen worden ingediend. Als gemeente hebben we hen daarbij ondersteund. Een mooi voorbeeld van een dergelijke verlengde schooldag is het programma op de Hugo de Grootschool. Ze stoppen daar rond 14.15 uur met de lessen en dan neemt de Hugo University het over: ze verzorgen cultuur- en sportlessen en ook is er huiswerkbegeleiding. De dag wordt afgesloten met een maaltijd. Soortgelijke programma's zijn er op alle scholen. *Motie 21M170 Samenwerking Wijkprofessionals* De samenwerking tussen wijkprofessionals heeft nadrukkelijk de aandacht van de gemeente Arnhem. Hierbij streeft de gemeente naar een samenwerking die (en dat geldt niet alleen voor de wijken in het gebied Arnhem-Oost) gebaseerd is op het uitgangspunt van Van Wijken Weten, namelijk 'doen wat nodig is' (voor de wijk en de inwoners). De organisatie van het Sociaal Domein - landelijk en lokaal – kan daarin belemmerend werken maar op wijkniveau komt het steeds vaker tot gezamenlijke doorbraken. Dat gaan we verder doorzetten met wijknetwerken als het gaat om zorg en welzijn en een verdere transformatie van het welzijnsveld. De doorontwikkeling van de gehele samenwerking in de wijk krijgt expliciet aandacht in de nieuwe Koersnota Van Wijken Weten (uiterlijk september naar uw raad). Tevens bouwen we met de doorontwikkeling van het Nationaal Programma Arnhem-Oost de aankomende jaren in de Arnhem Oost wijken aan een stevig netwerk in de wijk. Zo zetten we in op sleutelfiguren (community builders) die de wijk kennen en een brug kunnen slaan tussen gemeenten, maatschappelijke partners en de wijk. Zij vervullen een belangrijke rol in het oppikken van signalen, het enthousiasmeren van wijkbewoners en het zélf sterker maken van de gemeenschap. Het programma wil van dat gegeven gebruik maken en ziet volop kansen om nog meer van elkaar te leren.

***Fractie**:*	***D66-18***
Pagina:	28
Vraag:	In de perspectiefnota wordt gesproken van de ambitie om alle vastgoedtransacties aan en bibob-toets te onderwerpen. Wat is de hierbij bedoelde definitie van ‘alle vastgoedtransacties’?
Antwoord:	Het is goed om hier te benoemen dat we op dit moment bezig zijn met de evaluatie en dat – met de aanbevelingen die we hieruit kunnen halen – we een nieuw Bibob-beleid op zullen stellen. De keuze op welke en op hoeveel vastgoedtransacties de wet Bibob toegepast zal worden, wordt gemaakt aan de hand van de aanbevelingen die uit de evaluatie zullen komen. Om weerbaarder te zijn tegen het faciliteren van criminele activiteiten voorzien we in ieder geval een uitbreiding van het aantal vastgoedtransacties waarop een bibob-onderzoek noodzakelijk is.

***Fractie**:*	***D66-19***
Pagina:	28
Vraag:	Aanvullende opvang daklozen voor 2 jaar: klopt het dat deze intensivering niet is inbegrepen bij de 320.000 die eerder genoemd wordt, en zo ja, hoeveel wordt verwacht dat dit aanvullend nog kost?
Antwoord:	Voor uitbreiding van de personele professionele capaciteit van het Kruispunt en de Duif is €120.000 opgenomen; voor uitbreiding gezinsopvang is €200.000 opgenomen. Samen €320.000. De hoogte van de eventueel benodigde investering om een locatie geschikt en gereed te maken voor opvang van dakloze gezinnen is afhankelijk van de locatie en is dus niet opgenomen in de €320.000.

***Fractie**:*	***D66-20***
Pagina:	28 (en pagina 98 Jaarstukken)
Vraag:	Hoe is de subsidie voor huisvesting van de creatieve sector tot nu toe ingezet, welke initiatieven zijn er met behulp van de subsidie gestart en waarom hebben deze (nog) niets opgeleverd?
Antwoord:	De Subsidieregeling Creatieve Bedrijfsverzamelgebouwen bestaat uit twee categorieën: categorie A (maximaal EUR 5.000,-) voor initiatieven die net starten en een locatie op het oog hebben en categorie B (maximaal EUR 20.000,-) voor initiatieven die al wat verder zijn en een locatie hebben. In het kader van de subsidieregeling zijn tot en met 1 mei 2023 voor categorie A zes aanvragen ingediend die allemaal positief zijn beschikt. Voor categorie B zijn acht aanvragen ingediend. De positief beoordeelde aanvragen in categorie A hebben waardevolle ambitiedocumenten en onderzoeken opgeleverd, zoals een plan voor een creatief woonwerk milieu in het Rijndistrict. Van de acht ingediende aanvragen in categorie B zijn vier aanvragen positief beoordeeld. Met de verleende subsidies zijn ruimtes die al bestemd waren voor cultureel en creatief ondernemers duurzamer geschikt gemaakt voor deze doelgroep, zoals de modebroedplaats Begane Grond aan de Klarendalseweg 476. In totaal is EUR 70.560,- beschikt. Er zijn nog geen extra vierkante meters toegevoegd.

***Fractie**:*	***D66-21***
Pagina:	29
Vraag:	Er wordt gesproken over een nieuw inventarisatie van erfgoed. Daarnaast is er een nieuwe erfgoednota in de maak. Hoe verhouden deze twee zich tot elkaar en wat is het actuele verwachte tijdpad van de nieuwe erfgoednota?
Antwoord:	De inventarisatie van het gebouwde erfgoed maakt deel uit van de actualisatie van de cultuurhistorische waardenkaart. Naast het gebouwde erfgoed bestaat deze uit een landschappelijke kaartlaag die dit najaar gereed is. Idealiter start op dat moment ook de voorbereiding en uitvoering van de inventarisatie van het gebouwde erfgoed om de actualisatie van de waardenkaart spoedig af te kunnen ronden. Aan het concept van de erfgoednota wordt in 2023 gewerkt zodat deze begin 2024 voor besluitvorming kan worden aangeboden. De inventarisatie van het gebouwde erfgoed en daarmee de geactualiseerde cultuurhistorische waardenkaart vormt een essentiële basis voor de uitvoering van de erfgoednota op het gebied van wettelijke taken en het werken in de context van Omgevingswet omdat het detailniveau van de oude waardenkaart niet meer toereikend is.

VVD

Fractie:	***VVD-1 (mondeling gesteld op 10-5)***
Pagina:	27 Sport en bewegen
Vraag:	Hoe komt het dat 71% van de Arnhemse kinderen te weinig beweegt (landelijke beweegnorm)? Dit terwijl alle scholen met 2+1+1 werken?
Antwoord:	Het percentage komt uit de recente kindermonitor van de GGD. Landelijk gezien ligt het percentage kinderen dat beweegt conform de landelijke beweegnorm rond de 65% (onderzoek CBS). Wij denken dat de Arnhemse situatie niet veel afwijkt van de landelijke (gezien 2+1+2 en het hoge lidmaatschapspercentage onder de jeugd), maar dat er verschillende vraagstellingen gebruikt zijn. Bij 'bewegen' wordt ook de gymles, pauzesport, wandelen naar school etc. meegerekend. We vermoeden dat dit bij de kindermonitor niet is meegerekend. We onderzoeken of Sportbedrijf in samenwerking met de GGD eenduidige cijfers aan kunnen leveren. In het kader van 2+1+2 wordt deze monitoring ingericht, naar kwantiteit en kwaliteit van bewegen onder kinderen tussen de 4 en 12 jaar. Overigens betekent het feit dat (vrijwel) alle basisscholen met 2+1+2 werken niet dat zij ook in dezelfde mate het concept hebben doorgevoerd. Tot slot kunnen er ook kinderen zijn op scholen die wel volledig met 2+1+2 werken die niet voldoen aan de beweegrichtlijn. De beweegrichtlijn is voor kinderen, elke dag een uur bewegen en 3x per week spier- en botversterkende oefeningen.

Fractie:	***VVD-2 (mondeling gesteld op 10-5)***
Pagina:	
Vraag:	Wat is de stand van zaken van de Nieuwe Haven?
Antwoord:	De raad ontvangt op korte termijn een raadsbrief over de stand van zaken.

Fractie:	***VVD-3***
Pagina:	Veiligheid en handhaving
Vraag:	Wat is het totale bedrag aan incidentele middelen dat momenteel wordt gebruikt voor investeringen in het veiligheidsdomein?
Antwoord:	Zie vraag VVD-4

Fractie:	***VVD-4***
Pagina:	
Vraag:	Hoeveel van deze incidentele middelen worden door het Rijk beschikbaar gesteld en hoeveel door de Gemeente zelf en voor welke specifieke doeleinden?
Antwoord:	Vraag VVD-3 en VVD-4 worden gezamenlijk hieronder beantwoord. Bij de beantwoording zijn we uitgegaan van de huidige begroting die door de raad is geaccordeerd. Ook ziet u, alvast vooruitlopend, de middelen opgenomen zoals in verzamelbesluit 2 voor een zo volledig mogelijk beeld.

Uitgangspunt van deze vraag is begroting 2023. Daarin zijn de volgende incidentele middelen opgenomen:

	Opgenomen incidentele middelen toegekend met de begroting 2023:				
€ 150.000,00	Seksuele intimidatie	4 jaar	Lokale middelen		
€ 100.000,00	Aanpak woonoverlast	4 jaar	Lokale middelen		
€ 150.000,00	veiligheidscoördinatie van evenementen, demonstraties en manifestaties	4 jaar	Lokale middelen		
€ 750.000,00	Cofinanciering Preventie met Gezag	4 jaar	Lokale middelen		
€ 162.500,00	Experiment Gesloten Coffeeshopketen	2 jaar	Lokale middelen, Decentralisatie Uitkering		
€ 362.036,00	Veiligheidshuis; versterking dienstverlening aan kwetsbaren (POK)	5 jaar	Lokale middelen, Decentralisatie Uitkering		
	Incidentele middelen opgenomen in de begroting 2023:				
€ 190.000	VIOS	1 jaar	Rijksmiddelen		
€ 45.000	PIT	1 jaar	Rijksmiddelen		
	Middelen vanuit PPN voor 2024:				
€ 168.000,00	Dekking motie online bewustwordingscampagne	1 jaar	Lokale middelen		
	Incidentele middelen voor handhaving opgenomen in de begroting 2023:				
€ 500.000,00	Handhaving	2 jaar	Lokale middelen		
	Ontvangen subsidies 2023, zijn opgenomen in verzamelbesluit 2				
€ 2.126.667,00	Preventie met gezag	3 jaar	Rijksmiddelen		
€ 710.100,00	Versterkingsgelden lokale aanpak extremisme en terroisme	1 jaar	Rijksmiddelen		
€ 100.000,00	Middelen VIOS ontvangen vanuit het RIEC en budget vanuit 2022	1 jaar	RIEC		
€ 106.107,00	Middelen VIOS meegenomen budget uit 2022	1 jaar	Rijksmiddelen		
€ 404.640,00	Veiligheidshuis, Re-Integratie Officer (RIO) en "Integrale Persoonsgerichte	2 jaar	Rijksmiddelen		

	Kaders begroting Veiligheid 2023:
	2023
	€ 14.008.012 **VGGM**
	€ 8.196.572 **Veiligheid**
	€ 22.204.584

Fractie:	***VVD-5***
Pagina:	
Vraag:	Hoeveel extra capaciteit is er nodig voor wet Bibob-toetsing en controle en hoe wordt deze capaciteit gefinancierd?
Antwoord:	Op dit moment hebben we één Bibob- coördinator en één Bibob-onderzoeker. Vanuit structurele middelen worden deze formatieplaatsen gefinancierd. De huidige capaciteit is gebaseerd op ons huidig Bibob-beleid waarin we in de meeste gevallen reageren op basis van signalen. Met de wetswijziging van oktober 2022 is het mogelijk om ook de (semi) open house contracten te onderwerpen aan de Bibob-toets. Ook is de wens uitgesproken om meer vastgoedtransacties te kunnen onderwerpen aan de Bibob-toets. Als we dit willen gaan toepassen dan is uitbreiding noodzakelijk. Gelet op deze ontwikkelingen is in de perspectiefnota gevraagd om 1fte voor een extra Bibob-onderzoeker.

Fractie:	***VVD-6***
Pagina:	
Vraag:	Wordt de Bibob-toetsing ook ingezet op bedrijven die als onderaannemer worden ingezet bij partijen met wie de gemeente Arnhem een overeenkomst heeft? Voorbeeld: de gemeente Arnhem werkt met (zorg)bedrijf X en gaat bedrijf X door de bibob-toetsing halen. Vervolgens gaat bedrijf X bij het aannemen van de opdracht onderaannemers inhuren om de taken uit te kunnen voeren. Worden al deze onderaannemers ook meegenomen in de Bibob-toetsing?
Antwoord:	Sinds oktober 2022 is de Wet Bibob gewijzigd en is het mogelijk om de semi open house contracten, waar de zorgcontracten onder vallen, te onderwerpen aan een Bibob-toets. In Arnhem zijn wij gestart om de Wet Bibob toe te passen op de beschermd wonen contracten die dit jaar verlengd worden. Per 2025 moeten de contracten van de overige zorgaanbieders verlengd of aangevraagd worden. Deze zorgaanbieders én hun onderaannemers kunnen dan volgens de Wet Bibob getoetst worden. De aanbieders moeten de onderaannemers aanmelden bij de regionale inkooporganisatie. Op dit moment worden in principe geen nieuwe onderaannemers toegelaten. Let op: onderaannemers zijn iets anders dan zzp'ers in de zorg. Zorgbedrijven dienen zelf de integriteit van zzp'ers te controleren d.m.v. bijv. VOG en diploma controle.

Fractie:	***VVD-7***
Pagina:	Handhaving
Vraag:	Is het mogelijk om in Arnhem net als de Gemeente Nijmegen dat doet tijdens de Vierdaagse Feesten een evenementenvignet verplicht te stellen voor taxichauffeurs om zo toegang te krijgen tot specifieke delen van de stad en eventuele cowboys uit de stad te weren?
Antwoord:	Onze lokale regelgeving van de taxiverordening is gebaseerd op de Wet Personenvervoer (WP2000). Op grond van artikel 82a van deze wet kunnen wij eisen stellen aan individuele chauffeurs. Deze regelgeving is echter alleen van toepassing op de taxi's die onder de opstapmarkt vallen en niet van toepassing op de taxi's die zich op de belmarkt begeven (waar ook Uber taxi's onder vallen). We kunnen dus voor taxi's die die onder de opstapmarkt vallen een evenementenvignet verplicht stellen. Probleem is echter dat iedere taxichauffeur kan aangeven dat hij of zijn een 'belrit' uitvoert

	en daarmee niet onder lokale regelgeving valt en ook niet in een bepaald gebied kan worden geweigerd. Hierdoor zijn we niet in staat een sluitend systeem te realiseren.

***Fractie**:*	***VVD-8***
Pagina:	Opvang daklozen
Vraag:	Hoeveel dakloze bezoekers zijn er de afgelopen jaren bij het Kruispunt geweest en wat is de verwachte toename in de komende jaren?
Antwoord:	Op een dag vangt het Kruispunt gemiddeld per inloop (2 momenten per dag) tussen de 30 à 50 mensen op. Het aantal verschillende mensen is naar verwachting tussen de 60 à 70. Van alle bezoekers is de afgelopen 3 jaar ongeveer 85% dakloos, 15% heeft een kamer of woning. Dit is een relatieve toename in vergelijking met voor de pandemie. Voorheen was de inschatting dat ongeveer de helft van de bezoekers dakloos was. Een precieze voorspelling over de verwachte toename is een complexe vraag die met veel maatschappelijke veranderingen samenhangt. De verwachte toename is o.a. gebaseerd op het feit dat het vinden van een passende woning in de huidige woningmarkt bijzonder complex is.

***Fractie**:*	***VVD-9***
Pagina:	
Vraag:	Hoe is het bedrag van €120.000 per jaar voor de uitbreiding van de capaciteit bij Kruispunt en De Duif berekend en wat zijn de gevolgen van deze investering op de begroting?
Antwoord:	Dit betreft uitbreiding van de personele professionele capaciteit (loonkosten). Als gevolg van een toename in het aantal bezoekers is er een structurele personele krapte bij het Kruispunt ontstaan. Daarnaast blijkt dat de geleverde extra inzet bij de nachtopvang De Duif tijdens de winterperiode inmiddels structureel benodigd is. De stichting zal hiervoor de personele bezetting structureel moeten uitbreiden met professionele krachten.

***Fractie**:*	***VVD-10***
Pagina:	
Vraag:	Wat is de voortgang van het zoeken naar een nieuwe locatie voor woonplekken met ambulante begeleiding voor dakloze gezinnen?
Antwoord:	Deze zoektocht is volop gaande.

***Fractie**:*	***VVD-11***
Pagina:	
Vraag:	Hoeveel extra budget is er nodig om de uitbreiding van de opvanglocaties voor dakloze gezinnen te realiseren en wat zijn de gevolgen hiervan voor de begroting?
Antwoord:	De hoogte van de eventueel benodigde investering om een locatie geschikt en gereed te maken voor opvang van dakloze gezinnen is afhankelijk van de locatie. Vooralsnog is hiervoor 200.000 euro opgenomen.

***Fractie**:*	***VVD-12***
Pagina:	
Vraag:	Wat is de voortgang van de plannen van het college om de daklоosheid op te lossen conform het Nationaal Actieplan Daklоosheid en hoe wordt de effectiviteit van deze plannen gemeten?
Antwoord:	Het Nationaal Actieplan Daklоosheid is een voortzetting van de in 2019 ingezette Brede Aanpak Terugdringing Daklоosheid. De zes actielijnen zijn onderwerp van gesprek met de partners in de Maatschappelijke Opvang en met de gemeentes in de regio Centraal Gelderland. Op 6 juni is er een werksessie met partners en regiogemeenten om hier verder invulling aan te geven. Dit leidt tot een uitvoeringsplan voor de regio Centraal Gelderland. De effectiviteit van de plannen wordt landelijk gemeten met de ETHOS-light-methode: een nieuwe methode om dak- en thuisloosheid te meten. Deze methode wordt dit jaar geïntroduceerd.

***Fractie**:*	***VVD-13***
Pagina:	
Vraag:	Wat is de verwachte tijdslijn voor de aanvullende opvang in Arnhem en hoe wordt de overlast die wordt ervaren teruggebracht? Wat zijn de kosten hiervan en hoe worden deze gedekt?
Antwoord:	De tijdslijn voor de aanvullende opvang van dakloze gezinnen is afhankelijk van de zoektocht naar een locatie, en het geschikt en gereed maken daarvan. De hoogte van de eventueel benodigde investering om een locatie geschikt en gereed te maken voor opvang van dakloze gezinnen is afhankelijk van de locatie. Er is geen sprake van overlast door dakloze gezinnen. De overlast veroorzaakt door dakloze kwetsbare EU-burgers wordt voor een deel opgelost als we meer opvang kunnen bieden. Onze aanpak is daarnaast persoonsgericht aangepakt. Hier is sprake van maatwerk. Ook worden beheersmaatregelen (reiniging, handhaving) genomen.

***Fractie**:*	***VVD-14***
Pagina:	Creatieve werkruimtes
Vraag:	Kunt u uitleggen wat de definitie is van een creatieve werkruimte en welke ondernemers daaronder kunnen vallen? Zijn creatieve IT'ers en andere vernieuwende vormen van ondernemerschap inbegrepen? Waarom wel of niet?
Antwoord:	Creatieve werkruimtes zijn werkruimtes, zoals ateliers, broedplaatsen, studio's en oefenruimtes, voor creatieve en cultureel ondernemers die zich niet meteen richten op commercieel succes. Ondernemers in de informatietechnologie branche en andere vernieuwende vormen van ondernemerschap kunnen ook in aanmerking komen voor creatieve werkruimtes.

***Fractie**:*	***VVD-15***
Pagina:	
Vraag:	Kunt u meer informatie geven over de mislukte pogingen om nieuwe creatieve bedrijfsverzamelgebouwen te realiseren via een tegemoetkoming in onderzoeks- en plankosten? Welke belemmeringen waren er en hoe kunnen deze in de toekomst worden vermeden?
Antwoord:	Vanwege de toevoeging '…via een tegemoetkoming in de onderzoeks- en plankosten' lijkt het erop dat met deze vraag wordt gedoeld op de Subsidieregeling Creatieve Bedrijfsverzamelgebouwen. De Subsidieregeling Creatieve Bedrijfsverzamelgebouwen richt zich op initiatieven die net starten en een locatie op het oog hebben. Daarnaast op initiatieven die al wat verder zijn en een locatie hebben. In het kader van de subsidieregeling voor startende initiatieven zijn alle ingediende aanvragen positief beschikt. Inmiddels zijn er waardevolle ambitiedocumenten en onderzoeken opgeleverd, zoals een plan voor een creatief woonwerk milieu in het Rijndistrict. Voor initiatieven met een locatie is de helft van de aanvragen positief beoordeeld. Met de verleende subsidies zijn vooral ruimtes die al bestemd waren voor cultureel en creatief ondernemers duurzamer geschikt gemaakt voor deze doelgroep, zoals de modebroedplaats Begane Grond aan de Klarendalseweg 476. In totaal is EUR 70.560,- beschikt. Vanwege de spaarzame vastgoed opties die voorhanden zijn in de stad zijn er nog geen extra vierkante meters toegevoegd. Door het doen van strategische aankopen kan de gemeente een actievere rol innemen in het realiseren van creatieve werkruimtes.

***Fractie**:*	***VVD-16***
Pagina:	
Vraag:	Wat is het verschil tussen een strategische aankoop en een investering in potentiële creatieve broedplaatsen en atelierruimte? Welke criteria gebruikt het college om te bepalen of een gebouw of ruimte geschikt is voor aankoop of investering?
Antwoord:	Een strategische aankoop betreft een te verwerven vastgoed object dat zich goed leent voor creatieve werkruimtes. Niet ieder vastgoed object is direct geschikt als ateliergebouw of broedplaats. Dan zijn investeringen noodzakelijk. Op het moment dat aankoop- of investeringsmiddelen beschikbaar komen hanteert het college, gezien de spaarzame vastgoed opties die voorhanden zijn, nu geen aankoop- of investeringscriteria.

***Fractie**:*	***VVD-17***
Pagina:	
Vraag:	Hoe wordt de financiële ruimte voor deze investeringen gecreëerd en welke middelen worden gebruikt om de huurlasten te beperken? Welke maatregelen wil of zou het college nemen om ervoor te zorgen dat deze investeringen op lange termijn duurzaam en rendabel zijn?
Antwoord:	De financiële ruimte voor investeringen in creatieve werkruimtes en lastenverlagingen kunnen in de Programmabegroting worden vrijgemaakt. In geval van gemeentelijk vastgoed kan dan een zo laag mogelijke kostprijsdekkende huur worden gehanteerd. Het gebruik van maatschappelijk vastgoed door cultureel en creatief ondernemers levert een maatschappelijk rendement aan de verduurzaming van de stad.

***Fractie**:*	***VVD-18***
Pagina:	Burgerzaken
Vraag:	Hoeveel personeel werkt er momenteel bij Burgerzaken?
Antwoord:	Binnen de afdeling Burgerzaken is 35,8 fte rechtstreeks in dienst bij de gemeente Arnhem. Daarnaast werkte de afgelopen 12 maanden 24,8 fte op basis van inhuur op de afdeling. De afgelopen jaren heeft de afdeling steeds met ca. 40% inhuur gewerkt.

***Fractie**:*	***VVD-19***
Pagina:	
Vraag:	Hoeveel extra personeel is er nodig om het extra werk aan te kunnen?
Antwoord:	Er is 14,2 fte extra nodig. De extra bezetting is met name nodig voor de uitvoering van de basistaken. Daarnaast is extra capaciteit nodig voor ondersteunende taken die daarmee minder kwetsbaar worden dan in de huidige bezetting. Burgerzaken heeft in de afgelopen jaren meerdere nieuwe wettelijke taken gekregen waarvoor de afdeling maar deels wordt gecompenseerd via het gemeentefonds. Zo is er extra wetgeving rond het briefadres, de erkenning van gezag en de vaststelling van de verkiezingsuitslagen. En daar komt meer bij; momenteel bereiden we ons voor op invoering van wetgeving over landelijke aanpak adreskwaliteit en over de gecombineerde geslachtsnaam. Behalve toename van werkzaamheden door wetgeving, stijgt de klantvraag ten aanzien van alle producten als gevolg van de natuurlijke bevolkingsgroei. Tot slot leidt de verhoogde asielinstroom toe toegenomen werkdruk en verwachten we vanaf 2024 een forse stijging in aanvragen voor paspoorten en identiteitskaarten. Door de verlenging van de geldigheidsduur van reisdocumenten van 5 naar 10 jaar in 2014 komen aanvragen voor nieuwe reisdocumenten met vijfjaarlijkse golven (vijf jaar op, vijf jaar neer). Al deze zaken zijn belangrijk om volgens de wet- en regelgeving uit te voeren en daarbij de dienstverlening op peil te houden. Zonder extra capaciteit kunnen we daarin niet voorzien.

***Fractie**:*	***VVD-20***
Pagina:	
Vraag:	Hoeveel hoger gekwalificeerd personeel is er nodig en waarom?
Antwoord:	Over de hele linie is hoger gekwalificeerd personeel nodig. Eisen en procedures worden met het oog op informatieveiligheid en fraudebestrijding steeds verder aangescherpt. Dat vraagt meer kennis en vaardigheden van het personeel.

***Fractie**:*	***VVD-21***
Pagina:	
Vraag:	Hoeveel extra budget is er nodig voor het aannemen van extra personeel?
Antwoord:	

		2024	2025	2026	2027
Geraamde kosten	Formatie	€ 3.689.840	€ 3.689.840	€ 3.689.840	€ 3.689.840

	Tegoed (ext.)	€ -106.935	€ -106.935	€ -106.935	€ -106.935
	BRP-straat	€ 435.111	€ 435.111	€ 435.111	€ 435.111
	Paspoorthausse	€ 272.296	€ 290.848	€ 337.231	€ 337.231
	Subtotaal	€ 4.290.312	€ 4.308.864	€ 4.355.247	€ 4.355.247
Begroot	Begroot	€ 2.698.804	€ 2.698.804	€ 2.698.804	€ 2.698.804
Tekort / claim		€ 1.591.508	€ 1.610.060	€ 1.656.443	€ 1.656.443

Doordat de vraag naar producten stijgt, stijgen ook de inkomsten uit leges. Dat loopt naar verwachting van ongeveer € 485.000,- in 2024 op tot ongeveer € 685.000,- in 2027.

Fractie:	***VVD-22***
Pagina:	
Vraag:	Op welke manier wordt momenteel het extra werk opgevangen en welke gevolgen heeft dat voor de kwaliteit van het werk en/of de doorlooptijd van aanvragen?
Antwoord:	De verhoogde werkdruk en het achterblijven van voldoende personele inzet leidt niet tot afname van kwaliteit van de producten, maar wel tot vertraging in de dienstverlening. Er is sprake van achterstanden in meldingen van voorgenomen huwelijk, adresonderzoeken en naturalisaties. Ook de BRP-straat heeft een hoge werkvoorraad. De oorzaak en de oplossing voor de BRP-straat ligt niet alleen bij de gemeente Arnhem, maar we zijn hier wel onderdeel van. De extra werkzaamheden worden momenteel opgevangen door inhuur van gekwalificeerde ZZP-ers en intern op te leiden uitzendkrachten. De inhuur van uitzendkrachten doen we uit noodzaak, maar vinden we minder wenselijk met het oog op kwaliteit en informatieveiligheid en fraudebestrijding. Ook kost dit tijd en is daarmee minder efficiënt. Het is belangrijk om in plaats daarvan te investeren in een robuuste basisbezetting binnen de organisatie. Dat geeft meer rust en vergroot de stabiliteit en de flexibiliteit van de afdeling.

Fractie:	***VVD-23***
Pagina:	Vragen over dat het omkopen van ambtenaren verdienmodel is geworden
Vraag:	Hoe worden ambtenaren momenteel gescreend op kwetsbaarheid voor omkoping en corruptie?
Antwoord:	Dit thema is relevant voor de hele gemeentelijke organisatie en staat dan ook gemeentebreed op de agenda. Omdat deze vragen onder de technische vragen voor Burgerzaken zijn gesteld, ligt de nadruk in de beantwoording op de afdeling Burgerzaken. Nieuwe medewerkers van de afdeling Burgerzaken moeten een Verklaring Omtrent Gedrag overleggen. Medewerkers leggen de ambtseed af of ondertekenen in geval van externe inhuur een integriteitsverklaring. Daarnaast is er blijvend aandacht vanuit de leiding van de afdeling voor de individuele medewerker. Het kennen van de medewerker is een belangrijke factor om in te kunnen schatten of er sprake is van kwetsbaarheden. Op dit moment wordt gemeentebreed het Screenings- en VOG beleid geactualiseerd. Daarnaast zal in de hele organisatie in de werving- en selectieprocedure meer aandacht aan dit thema worden gegeven.

Fractie:	***VVD-24***
Pagina:	
Vraag:	Welke maatregelen neemt de Gemeente Arnhem momenteel om te voorkomen dat informatie gelekt wordt naar criminelen?
Antwoord:	Dit thema is relevant voor de hele gemeentelijke organisatie en staat dan ook gemeentebreed op de agenda. Omdat deze vragen onder de technische vragen voor Burgerzaken zijn gesteld, ligt de nadruk in de beantwoording op de afdeling Burgerzaken.

	Door de processen zodanig in te richten dat fraude en het lekken van gegevens moeilijk wordt gemaakt. Bijvoorbeeld door te werken met het vier-ogen-principe en functiescheiding. Verder vindt er controle achteraf plaats van de persoonsgegevens die door medewerkers zijn geraadpleegd. Ook wordt er blijvend gewerkt aan een werkcultuur die open is en waarin medewerkers de ruimte voelen om zaken te bespreken.

***Fractie**:*	***VVD-25***
Pagina:	
Vraag:	Op welke manier worden gegevens momenteel beveiligd en bewaakt bij de Gemeente Arnhem?
Antwoord:	Dit thema is relevant voor de hele gemeentelijke organisatie en staat dan ook gemeentebreed op de agenda. Omdat deze vragen onder de technische vragen voor Burgerzaken zijn gesteld, ligt de nadruk in de beantwoording op de afdeling Burgerzaken. Wij beveiligen onze gegevens conform de vereisten vanuit de BRP. Als gemeente moeten wij ook voldoen aan de vereisten vanuit de Baseline Informatieveiligheid Overheid (BIO).

***Fractie**:*	***VVD-26***
Pagina:	
Vraag:	In hoeverre is er sprake van bewustwording en training van medewerkers op het gebied van corruptie en omkoping binnen de Gemeente Arnhem?
Antwoord:	Dit vormt regelmatig onderwerp van gesprek, zowel in individuele- als in teamoverleggen. Daarnaast is dit onderdeel van het opleidingsplan. Hierbij gaat het zowel om vakinhoud als om cultuur en bewustzijn. Gemeentebreed komt dit thema aan bod in de Ambtseedbijeenkomst.

***Fractie**:*	***VVD-27***
Pagina:	
Vraag:	Hoe controleert de Gemeente Arnhem wie toegang heeft tot welke gegevens en wordt er vastgelegd wie welke informatie opzoekt?
Antwoord:	Voor elke medewerker die start binnen de afdeling Burgerzaken wordt op basis van het takenpakket bepaald welke autorisaties nodig zijn om de werkzaamheden uit te voeren. Periodiek wordt nagegaan of deze nog kloppen en relevant zijn. Raadplegingen van persoonsinformatie door medewerkers wordt gelogd, en dit wordt periodiek gecontroleerd.

***Fractie**:*	***VVD-28***
Pagina:	
Vraag:	Hoe worden integriteitsproblemen bij medewerkers van de Gemeente Arnhem momenteel gesignaleerd en aangepakt?
Antwoord:	Door scherp te zijn op signalen door zowel management als medewerkers. Waar er sprake is van een ‘niet pluis gevoel’ wordt dit in eerste instantie door de leidinggevende en vervolgens via P&O opgepakt volgens de daarvoor geldende procedures.

***Fractie**:*	***VVD-29***
Pagina:	
Vraag:	In hoeverre is de Gemeente Arnhem bekend met de opkomst van informatiemakelaars in het criminele milieu en welke maatregelen worden genomen om hierop te anticiperen?
Antwoord:	Dit thema is relevant voor de hele gemeentelijke organisatie en staat dan ook gemeentebreed op de agenda. Omdat deze vragen onder de technische vragen voor Burgerzaken zijn gesteld, ligt de nadruk in de beantwoording op de afdeling Burgerzaken. Dat informatie binnen de afdeling Burgerzaken interessant is voor criminelen, is een bekend gegeven. Daarom zijn er maatregelen genomen zoals die zijn opgesomd in de antwoorden op de vragen 23 tot en met 27 van de VVD.

***Fractie**:*	***VVD-30 (mondeling gesteld op 10-5)***
Pagina:	
Vraag:	Wat is de achtergrond van de €105.000 taakstelling uit 2015 mbt Sport en Bewegen?
Antwoord:	De oude (structurele) taakstelling buitensport van €150.000 is niet geheel gerealiseerd. De taakstelling buitensport was destijds ingevuld door de Paasberg in te zetten voor ontwikkeling nieuwbouw. Met die opbrengsten kon deze taakstelling worden gerealiseerd. In de vorige collegeperiode is aangegeven dat de Paasberg niet voor woningbouw zal worden ontwikkeld. Hierdoor is deze taakstelling van €150.000 niet volledig gerealiseerd. Voor € 45.000 is de taakstelling wel gerealiseerd door een veld af te stoten, dit betekent dat er nog € 105.000 te realiseren over blijft. Op dit moment wordt het sportbudget met 105.000 euro gekort, zonder dat we de bezuiniging daadwerkelijk kunnen realiseren. Dat belemmert het uitvoeren van verschillende sportambities genoemd in de PPN.

Arnhem Centraal

Fractie:	***AC-1 (mondeling gesteld op 10-5)***
Pagina:	
Vraag:	Graag de stand van zaken over motie 'Groene corridor Utrechtseweg'
Antwoord:	In 2018 is dit amendement aangenomen: Document Arnhem - Aangenomen amendement "Restant budget naar algemene reserve" (18A62) van fractie GroenLinks - iBabs RIS (bestuurlijkeinformatie.nl). Daarna zijn verschillende stappen gezet. In de lopende fysieke projecten is het verbeteren van de verbindingen tussen museum, binnenstad en station een belangrijk uitgangspunt geweest. In de planvorming van de Blauwe Golven en Onderlangs is dit meegenomen. Inmiddels is de realisatie van de Blauwe Golven gestart. In de Utrechtsestraat is daarnaast het asfalt vernieuwd en zijn er fietssuggestiesstroken gerealiseerd. Tevens is hier een muurkunstwerk gerealiseerd. Het verbeteren van de verbindingen is ook een van de aanleidingen geweest om een Ontwikkelperspectief voor Centrum West op te stellen. Over de stand van zaken hiervan bent u geïnformeerd via deze raadsbrief: Document Arnhem - Raadsbrief "Stand van zaken Ontwikkelperspectief Centrum West" d.d. 02-11-2021 - iBabs RIS (bestuurlijkeinformatie.nl). Voor wat betreft het verder verbeteren van de verbinding tussen het station en het museum zien wij onder andere kansen voor het aantrekkelijker maken van de routing, vergroening en het realiseren van (tijdelijke) kunstuitingen.

Fractie:	***AC-2 (mondeling gesteld op 10-5)***
Pagina:	
Vraag:	Wordt de bewegwijzering (aantal vrije plekken) verbeterd?
Antwoord:	Ja, dit staat in de begroting opgenomen. We gaan dit aanpassen/ verbeteren.

Fractie:	***AC-3 (mondeling gesteld op 10-5)***
Pagina:	
Vraag:	Makelpunt/ huur MFC - Hoe worden de huurprijzen MFC opgebouwd? - Het Makelpunt is op aanvraag, waarom is dit? - Is er een mogelijkheid om niet meer kostenprijsdekkend te huren?
Antwoord:	De tarieven van het gebruik van de multifunctionele ruimte in de MFC zijn gebaseerd op de kostprijsdekkende huur van de gebouwen plus de kosten van de levering van diensten die ten aanzien van deze ruimtes worden gemaakt (dit zijn servicekosten zoals gas, water, licht, schoonmaak, meubilair, etc.). Om de uurtarieven vast te stellen, zijn de totale jaarkosten per m2 gedeeld door het aantal uren per jaar dat betreffende ruimte beschikbaar zijn voor gebruik (tijdens de openstelling) en vervolgens vermenigvuldigd met het oppervlak in m2 van betreffende ruimte. Op deze dienstverlening wordt BTW in rekening gebracht. De tarieven van de MFC's staan momenteel nog niet op de site van het Makelpunt maar zijn beschikbaar op aanvraag. Deze tarieven zullen zo snel mogelijk op het Makelpunt worden geplaatst. Wijkbewoners kunnen de multiruimtes om niet huren voor wijkactiviteiten, zodat er laagdrempelig gebruik kan worden gemaakt van de accommodaties. Stichtingen en andere rechtspersonen dienen wel te betalen. Heroverweging van de huidige tarievenopbouw en de berekeningssystematiek ervan zal plaatsvinden in het kader van het nieuwe op stellen Integraal Accommodatiebeleid.

Fractie:	***AC-4 (mondeling gesteld op 10-5)***
Pagina:	
Vraag:	Hoe verloopt de behandeling van de WOZ-bezwaren? Wie is verantwoordelijk? Hoe klantvriendelijk is dat? (Aanleiding: reply mail niet kunnen replyen)

Antwoord:	Op de gemeentelijke aanslag staat de mogelijkheid om bezwaar in te dienen. Bezwaar indienen kan via de digitale belastingbalie of per post. Inwoners / Ondernemers worden echter aangemoedigd eerst contact met de afdeling Belastingen op te nemen alvorens bezwaar in te dienen. Contact opnemen kan telefonisch, of met een snelreactieformulier of een contactformulier in de digitale belastingbalie. Een regulier bezwaar (niet zijnde een bezwaar via een no cure no pay bureau) komt via verschillende kanalen binnen: - eGouw (digitale belastingbalie) - per post - per e-mail Als een bezwaar via eGouw binnenkomt, dan krijgt de indiener direct en automatisch een ontvangstbevestiging per e-mail. Dit is een no-reply e-mail. De keuze van no-reply is bewust om de instroom zuiver te houden. Voor het stellen van vragen zijn andere kanalen (telefoon en contactformulieren). Het aanvullen op een reeds ingediend bezwaar met argumentatie, ondersteund met bijlagen kan wel via eGouw. Soms vullen mensen een contactformulier in en zijn daarbij in de veronderstelling dat ze bezwaar hebben ingediend. Formeel is dit is echter niet een van de wegen die zijn opengesteld voor bezwaar. Deze bezwaren worden toch handmatig ingeboekt en de indiener ontvangt een ontvangstbevestiging per post, om zo de klantvriendelijkheid en klantgerichtheid te borgen. Normaliter dient de indiener verwezen te worden naar de juiste wijze van indiening van het bezwaar. Een inwoner / ondernemer die bezwaar indient per post, krijgen een ontvangstbevestiging per post. Soms versturen mensen hun bezwaar naar een bij hen bekend e-mailadres van de gemeente. Ook dit is niet een van de beschikbaar gestelde wegen om bezwaar in te dienen. Als de ontvanger de e-mail doorstuurt naar de afdeling Belastingen, wordt het bezwaar handmatig ingeboekt en ontvangt de indiener een ontvangstbevestiging per post. In alle communicatie per post (en in veel gevallen per e-mail) staat een telefoonnummer van de afdeling Belastingen, die elke werkdag bereikbaar is voor inwoners / ondernemers met vragen over gemeentelijke belastingen. Ook wordt in de communicatie vaak verwezen naar de digitale belastingbalie waar vragen gesteld kunnen worden met een contactformulier. Team heffen & reacties, onder verantwoordelijk van het afdelingshoofd Belastingen zijnde de heffingsambtenaar, is verantwoordelijk voor de bezwaarafhandeling. Zij staan inwoners / ondernemers te woord aan de telefoon, reageren op snelreactieformulieren en contactformulieren, stellen de uitspraken op bezwaar op en verzenden deze.

Fractie:	***AC-5 (mondeling gesteld op 10-5)***
Pagina:	
Vraag:	Hoe staat het met het vereenvoudigen van het taalgebruik van de gemeente Arnhem?
Antwoord:	Het project Direct Duidelijk loopt nu ruim twee jaar. In die tijd zijn zo'n 200 collega's van afdelingen met veel klantcontact getraind in het Schrijven op B1-niveau. 23 collega's volgden een training Coaching van Schrijven op B1-niveau en kunnen nu hun directe collega's helpen. We leggen gemeentelijke teksten voor aan ons Lezerspanel van Arnhemse inwoners. Dat betreft tientallen teksten per jaar. Recent is een begin gemaakt met het meer divers maken van het panel. De pilot Beeldbrieven, waarbij beeld leidend ipv ondersteunend is, krijgt dit jaar een vervolg, om de inzet ervan nog beter te kunnen onderbouwen. Een kleinschalige proef met de online taal-tool Textmetrics, waarbij je een tekst in een tool kunt invoeren en laten checken op taalniveau, is

	geëvalueerd. Dit jaar volgt een follow-up om te kunnen komen tot een goed onderbouwde aanbeveling. Het project Direct Duidelijk loopt tot en met het jaar 2024.

***Fractie**:*	***AC-6 (mondeling gesteld op 10-5)***
Pagina:	
Vraag:	Watertappunten: Bij sportvelden, met name bij een sporthal, was toegezegd maar tot op heden niet uitgevoerd (motie 21M122)
Antwoord:	In 2022 en 2023 zijn er 19 nieuwe watertappunten aangelegd in verschillende wijken van Arnhem. In totaal zijn er nu 49 watertappunten in Arnhem. De watertappunten staan verspreid over de stad bij verschillende locaties zoals scholen, buurtcentra, speeltuinen en sportaccomodaties. Van de 49 watertappunten staan er 15 bij sportaccomodaties (sportvelden, playgrounds of pumptracks).

***Fractie**:*	***AC-7 (mondeling gesteld op 10-5)***
Pagina:	
Vraag:	Wat doen we op het gebied van eenzaamheid? Wat doen we om dit in beeld te krijgen?
Antwoord:	Eenzaamheid kent veel vormen, wordt steeds meer zichtbaar in onze maatschappij en komt binnen alle leeftijdsgroepen en lagen van de bevolking voor. Meer openstelling en aandacht voor inwoners biedt mogelijkheden tot vermindering van eenzaamheid. Zingeving is hierbij een essentieel onderdeel en hier zetten we als Arnhem op in. Dit doen we in samenwerking met onder meer de Sociale Wijkteams, huisartsen/ praktijkondersteuners en wijkverpleegkundigen. Deze sleutelfiguren hebben in de wijk een belangrijke signaleringsrol. **Bereiken van de doelgroep** Mensen kunnen gevoelens hebben van schaamte als zij eenzaamheid ervaren. Dit maakt het lastig om hen te bereiken. Met name om mensen te bereiken en benaderen die niet - bij samenwerkingspartners of onszelf - in beeld zijn. We gaan daarom in gesprek met organisaties die ons kunnen helpen om ook specifieke doelgroepen te bereiken. Bijvoorbeeld door het leggen van contact met verenigingen of religieuze instellingen. Bepaalde gemeenschappen zijn heel hecht. Door met bijvoorbeeld het bestuur van een moskee in gesprek te gaan, krijgen we een beter beeld hoe we mensen met een migratieachtergrond kunnen benaderen zodat we deze mensen beter in beeld krijgen. Daarnaast helpt het om actief aansluiting te zoeken bijvoorbeeld binnen woningcorporaties. SWOA heeft onlangs de samenwerking opgezocht bij een grootschalig verduurzamingsproject bij seniorenwoningen in Elderveld. Hierdoor komt zij als welzijnsorganisatie eerder binnen en hebben zij afspraken dat de woningcorporaties kunnen schakelen naar welzijnsactiviteiten. In deze periode verruimt SWOA haar openingstijden en eetmogelijkheden voor ouderen. Aanvullend hierop nemen we deel aan diverse stedelijke en gebiedsgerichte signaleringsnetwerken. Denk hierbij aan Netwerkbijeenkomsten, dementie Arnhem en omstreken, Welzijn op recept. **Arnhemse aanpak** Diverse subsidiepartners werken vanuit de basis van de Arnhemse pijler ‘ontmoeten en verbinden’. Hier ligt een focus op het preventief inzetten tegen toename van eenzaamheid. Activiteiten worden aangeboden in de wijk en hiermee wordt verbinding gemaakt tussen inwoners en aanbieders. ‘Het mee kunnen doen’ wordt hierdoor vergroot. We stimuleren cohesie in de wijken door te faciliteren in buurthuizen en initiatieven. Op dagelijkse basis worden activiteiten georganiseerd die (mede) zijn gericht op het terugdringen van eenzaamheid. Eenzaamheid als benaming wordt bij partijen veelal anders ingestoken omdat deze term inwoners kan afschrikken. Daarom worden veel ontmoetingsactiviteiten vanuit diverse invalshoeken georganiseerd met partners in de betreffende wijken.

	Een goede aanpak is dat de inzet en het perspectief van ervaringsdeskundigen wordt vertegenwoordigd, zoals bijvoorbeeld bij stichting Vitale Verbindingen het geval is; vanuit hun eigen ervaring helpen zij anderen met allerlei problematiek, zoals eenzaamheid. Een ander mooi voorbeeld is Maxmobiel Arnhem; een tweepersoons elektrisch wagentje dat kan worden gehuurd en de sociale verbondenheid stimuleert. Denk ook aan de regenboogagenda van de gemeente Arnhem (lhbtiq+, ouderen/inclusie). Welzijn op recept wordt ingezet door huisartsen. Patiënten met een (achterliggend) sociaal vraagstuk worden doorverwezen naar welzijnsactiviteiten bij Stichting Welzijn Ouderen Arnhem (SWOA) en Rijnstad. *Eenzaamheid onder jongeren* Voor jongeren die kampen met eenzaamheid werkt een gerichte benadering in de driehoek (school, thuis, straat/online). Hierdoor bereiken we jongeren die eenzaam zijn of zich eenzaam voelen en nodigen we hen uit voor activiteiten en programma's. Jongerenwerkers maken laagdrempelig contact met jongeren op een manier die werkt; digitaal/online, maar ook door actief jongeren in de wijk aan te spreken en uit te nodigen en enthousiasmeren voor activiteiten. *Eenzaamheid onder ouderen* Het verder terugdringen van eenzaamheid onder ouderen wordt één van de focuspunten in het te ontwikkelen integraal ouderenbeleid. We gaan in dit kader met inwoners in gesprek om te inventariseren waar zij behoefte aan hebben en wat zou kunnen helpen o.a. in de strijd tegen eenzaamheid. SWOA is onze samenwerkingspartner op het gebied van ouderen en zij signaleert uit eigen diensten of eenzaamheid speelt bij een individu of in een collectieve groep, bijvoorbeeld via ambulante begeleiding, de dagelijkse inloop op locaties of deelname bij activiteiten. SWOA benadert klanten actief in de wijk. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het opzetten van een wijkterras. SWOA zoekt gericht de inwoners op om het gesprek te voeren, signalen waar te nemen en acties op te pakken daar waar mogelijk. Sociaal werkers in de wijk bieden gerichte bewonersondersteuning bij eenzaamheidscomponenten. Het stimuleren van contact gebeurt ook door de inzet van Maatjes: netwerkcoaching, AutoMaatje, Wandelmaatjes, vriendendienst op stap, buddy zorg, mantelzorg ondersteuning. <u>Voorbeelden op wijkniveau zijn</u> 1. Project Netwerk Ouderenzorg Presikhaaf (waarbij de methodiek positieve gezondheid een uitgangspunt is) 2. Sociale Tafels 3. Eenzaamheidscoalities 4. Netwerkbijeenkomsten vanuit SWT/Werk en inkomen/TLO 5. The Point van Wereldhave biedt bijvoorbeeld een plek waar eenzame ouderen koffie kunnen drinken. **Landelijk/ regionale aanpak** Naast onze Arnhemse aanpak participeren we ook in landelijke/ regionale netwerken en programma's. Zo zijn we onder meer betrokken bij het programma Een tegen eenzaamheid en maken we deel uit van het netwerk "Dementie Arnhem en omstreken". *Programma "Een tegen eenzaamheid"* Gemeente Arnhem is aangesloten bij het programma Een tegen eenzaamheid. Organisaties en overheidsinstellingen werken samen om eenzaamheid te verminderen. Samen vormen zij de Nationale Coalitie tegen Eenzaamheid. *Netwerk dementie Arnhem en omstreken* Het Netwerk Dementie Arnhem en omstreken biedt praktische ondersteuning en zorg aan mensen met dementie en hun naasten. Het is een samenwerkingsverband van zorg- en welzijnsorganisaties en gemeenten. Het netwerk is actief in de gemeenten Arnhem, Overbetuwe, Rheden/Rozendaal, Lingewaard en Renkum.

***Fractie**:*	***AC-8 (mondeling gesteld op 10-5)***
Pagina:	
Vraag:	Wat doen we op het gebied van mantelzorg?
Antwoord:	Op 22 november 2022 heeft u de raadsbrief 'Zorg voor mantelzorgers' ontvangen waarin ingegaan wordt op de vraag van en onze inzet op het gebied van de mantelzorger. Onze ambitie is het realiseren van een mantelzorgvriendelijk klimaat in Arnhem. Samen met onze samenwerkingspartner Mantelzorg Vrijwillige Thuis Arnhem (MVT) zetten we hier dagelijks voor in. Dit doen we door onder meer door: **Arnhems mantelzorgakkoord en ronde tafel gesprek met raad** Het Arnhems mantelzorgakkoord (2019) betreft een solide basis. 27 organisaties in Arnhem zijn hierbij aangesloten; waarmee zij mantelzorg erkennen als belangrijke vorm van (informele) zorg. Op sommige punten vraagt het akkoord om actualisatie, doorontwikkeling en een strakke uitvoeringsagenda. Om in beeld te brengen op welke punten actualisatie nodig is, hebben op 1 maart jl. rondetafelgesprekken plaatsgevonden met de raad, diverse mantelzorgers en enkele deelnemers van het mantelzorgakkoord. De gesprekken hebben gezorgd voor extra diepgang op wat er speelt bij mantelzorgers. Arnhems jaar van de mantelzorg Op 1 maart 2023 is het Arnhemse jaar van de mantelzorg gestart. Er vinden diverse evenementen en gesprekken plaats die de basis vormen van het jaar van de mantelzorg en die dit belangrijke thema verder op de kaart zetten. Arnhem hecht belang aan een sociaal klimaat waarin aandacht is voor mantelzorgers (en vrijwilligers). **Symposium RUIM BAAN voor mantelzorgers** MVT en gemeente Arnhem hebben op 1 juni aanstaande een symposium georganiseerd in het Musis. Dit symposium is erop gericht om bij werkgevers het thema mantelzorg nog verder op de agenda te zetten. Sprekers zijn onder andere staatssecretaris Maarten van Ooijen en wethouder Mark Lauriks. **Bijeenkomst akkoordpartners** Op 6 juli vindt een bijeenkomst plaats met de deelnemers van het mantelzorgakkoord. Wij gaan in gesprek over de uitkomsten van het Arnhemse mantelzorgonderzoek (2022) dat heeft plaatsgevonden en bespreken hoe we Arnhem nog meer mantelzorgvriendelijk kunnen maken. **Klankbordgroep Mantelzorg** Een van de aanbevelingen uit het mantelzorgonderzoek is om een klankbordgroep Mantelzorg op te richten. Een op 1 maart jl. uitgesproken wens van de raad is om in gesprek te kunnen treden met de achterban. Het huidige panel mantelzorg wordt periodiek bevraagd op diverse thema's. In dit panel zitten mantelzorgers die in het bestand van MVT zijn opgenomen. Dit panel heeft de functie van een klankbordgroep. Hierbij zijn we zoekende naar een optimale vorm in de uitvoering, waarbij de raad ook in contact kan komen met de achterban. **Pilot jonge Mantelzorgers** Naar aanleiding van de raadsmotie 21M123 'Ook mantelzorg vraagt zorg' is bijzondere aandacht gevraagd voor de situatie van jonge mantelzorgers. In 2022 is een pilot gestart ter ondersteuning van deze doelgroep. Door middel van o.a. een theatervoorstelling worden jongeren, jonge mantelzorgers en hun netwerk geïnformeerd over en bekend gemaakt met mantelzorg. Wegens succes wordt de theatervoorstelling in schooljaar 2023/2024 gecontinueerd. **Informatiemarkt mantelzorgers** Op zaterdag 11 november 2023, in de landelijke week van de Mantelzorg, organiseert MVT een informatiemarkt in de burgerzaal. Het doel hiervan is dat mantelzorgers die dag kennis kunnen maken met partijen en initiatieven die zich inzetten voor mantelzorgers. **Mantelzorgcompliment**

	Als waardering voor de mantelzorgers kan er elk jaar door de mantelzorgontvanger een compliment worden aangevraagd (per 1 april) voor de mantelzorger. Het compliment bestaat uit of de 'Dit is PasArnhem' t.w.v. 175,- en nog enkele tegoedbonnen of een geldbedrag van € 150,-. Dit kan worden aangevraagd via onze website of via onze samenwerkingspartner MVT.

Fractie:	***AC-9 (mondeling gesteld op 10-5)***
Pagina:	
Vraag:	Hoeveel kinderen krijgen verlengde jeugdhulp, hoeveel aanvragen, hoeveel toewijzingen en wat zijn de kosten? Graag zo recent mogelijk.
Antwoord:	Op 11 mei 2023 hadden 191 Arnhemse inwoners van 18 jaar of ouder een toewijzing verlengde jeugdhulp. In heel 2022 is er voor 331 Arnhemse inwoners van 18 jaar of ouder gedeclareerd o.b.v. de verlengde jeugdhulp, voor in totaal € 5,0 miljoen.

Fractie:	***AC-10 (mondeling gesteld op 10-5)***
Pagina:	
Vraag:	Kan er een update gegeven worden van de stand van zaken rond Fort Westervoort?
Antwoord:	Stichting BOEI heeft een herbestemmingsonderzoek voor het fort uitgevoerd. Dit onderzoek schetst scenario's voor restauratie en herbestemming met als doel het fort beter beleefbaar te maken. Dit is ook de ambitie van het Rivier Klimaatpark IJsseloord waarin voor het fort de functie van gebiedsentree is bedacht. Het rivierklimaatpark voorziet op dit moment in nieuwe informatievoorziening. De provincie, ook partner in het samenwerkingsverband van het rivierklimaatpark, draagt als eigenaar van het fort zorg voor het meest noodzakelijke onderhoud.

Fractie:	***AC-11 (mondeling gesteld op 10-5)***
Pagina:	
Vraag:	Wat is de stand van zaken rondom aanpak parkeergarage centrum?
Antwoord:	De noodtrappen in de parkeergarage worden door daklozen gebruikt om te overnachten. Gelet op de overlast die dit veroorzaakt is besloten de noodtrappen te sluiten. Dit is afgestemd met de brandweer.

Fractie:	***AC-12***
Pagina:	Graffiti
Vraag:	Wat is er tot nu toe met het ter beschikking gestelde geld (€ 150.000 voor 2023) gedaan? En wat zijn de plannen voor 2024 (budget € 150.000)?
Antwoord:	Het college ontwikkelt een aanpak die zowel preventief werkt als ongewenste graffiti verwijdert. Aan het plan van aanpak waarin deze acties in onderlinge samenhang zijn uitgewerkt, wordt de komende maand de laatste hand gelegd. Het zal na het zomerreces aan de raad ter informatie worden aangeboden. Vooruitlopend daarop is de Graffiti als aparte rubriek in de Fixi-app opgenomen, waardoor het makkelijker is geworden een melding te maken van ongewenste en illegale graffiti en deze meldingen sneller opvolging krijgen. Op verschillende plekken in de stad worden, vaak in samenwerking met bewoners, objecten kunstzinnig beplakt. Het reinigen is geïntensiveerd. Zo dragen nu ook de buurtconciërges een steentje hieraan bij. En we zorgen jaarlijks voor extra reiniging van de omgeving rondom herdenkingsmomenten. Naast het reguliere onderhoud, gericht op het verwijderen van aanstootgevende teksten en racistische leuzen op gemeentelijke eigendommen willen we de komende tijd de lijst met bouwwerken die door Gevelmeesters in opdracht van de gemeente worden schoongehouden, uitbreiden. Daarnaast kijken we of we Gevelmeesters (of een andere partij) opdracht kunnen geven om aan de hand van een (mede door de wijken opgestelde) actielijst graffiti aan te pakken. We zijn in overleg met andere partijen, zoals Rijkswaterstaat en ProRail, om te kijken hoe we hierin samen kunnen optrekken.

***Fractie**:*	***AC-13***
Pagina:	
Vraag:	Is het budget toereikend voor de ambities op het gebied van de graffiti bestrijding in Arnhem?
Antwoord:	De aanpak van graffiti is complex. Daarom kiezen wij ook voor een aanpak langs verschillende lijnen. Schoonmaken èn preventie. In onderlinge samenhang zal dit zeker leiden tot een schoner beeld. Helemaal graffiti-vrij zal de stad niet worden maar wij verwachten met deze budgetten een goede stap te kunnen zetten.

***Fractie**:*	***AC-14***
Pagina:	
Vraag:	Het Spijkerkwartier heeft een abonnement bij de Gevelmeesters. Rembrandt doet ook mee. Kunnen we dit uitrollen over de andere wijken? Is hier voldoende budget voor?
Antwoord:	Op dit moment is het bedrijf de Gevelmeesters actief in Arnhem als het gaat om de schoonmaak van graffiti. Platform Binnenstad Arnhem (PBA) heeft een contract met de Gevelmeesters voor een groot gedeelte van het centrum (met name daar waar winkels zijn). Nieuw aangebrachte graffiti wordt daar verwijderd door de Gevelmeesters. Sinds het einde van 2022 is dat gebied uitgebreid naar de Steenstraat, Spijkerlaan, Hommelstraat en klein gedeelte Van Muijlwijkstraat. Dit is gedaan in het kader van het actieprogramma Schoon, Heel, Veilig Steenstraat en omgeving. De kosten voor het spijkerkwartier bedragen 11.500 incidenteel en 4.500 euro structureel. Uitbreiding naar de hele stad is mogelijk maar is niet haalbaar binnen de huidige (incidentele) middelen. Daarnaast is op dit moment een werkgroep Gevelschoon (graffiti) actief in het Spijkerkwartier. Deze groep bestaat uit bewoners, de cultuurmakelaar en team leefomgeving. Samen worden plekken waar veel graffiti is, aangepakt. De werkgroep wordt financieel door de gemeente ondersteund. De ervaringen in het Spijkerkwartier worden in de rest van de stad benut.

***Fractie**:*	***AC-15***
Pagina:	
Vraag:	Welk budget is nodig om Streetart op meerdere graffiti gevoelige plekken aan te brengen? (Zie voorbeeld Den Bosch)
Antwoord:	Het toepassen van StreetArt is onderdeel van onze totale graffiti aanpak. Het beschikbare budget (2 x 150.000) is daarvoor beschikbaar. In het actieplan dat na het zomerreces aan de raad wordt aangeboden staat hoeveel plekken we voor het huidige budget kunnen aanpakken.

***Fractie**:*	***AC-16***
Pagina:	Buurtconcierges
Vraag:	Er loopt nu een pilot mbt Buurtconciërges die doorloopt tot 2024. Daarna vindt er een evaluatie plaats. Waarom is er met de pilot niet gekozen voor een buurtconciërge in het centrum? Dit gelet op alle problemen die het centrum kent, zoals: toename verwarde personen, zwerfafval, drugsgebruik etc.
Antwoord:	De buurtconciërges zijn verbonden aan de vijf wijken van het gebied Arnhem-Oost, zodat zij met de inwoners van deze wijken kunnen werken aan hun ‘eigen’ wijk. In deze buurten waar gelet op de problematiek die aanvulling nodig is, worden buurtconciërges in het kader van het Programma Arnhem-Oost, ingezet als aanvulling op onder meer jongerenwerk en straatcoaches. Bij de invulling van de vacatures voor buurtconciërges is met name gekeken naar mensen die een tijd niet gewerkt hebben, uit de bijstand komen of wat meer begeleiding nodig hebben om weer aan het werk te komen. De buurtconciërge draagt primair bij aan het concept ‘schoon, heel, en veilig’, door bijvoorbeeld een melding te doen van overlast of afvaldumpingen, door klein opruimwerk te doen en door partijen te verbinden. De buurtconciërge is nadrukkelijk geen hulpverlener of handhaver.

	Buurtconciërges zijn in die zin één van de ogen en oren van de wijk en maken verbinding met onze inwoners om ze daar waar mogelijk door te verwijzen naar het “juiste loket”. Voor een groot deel van de door u aangegeven problematiek (verwarde personen, drugsgebruik) in het centrum is een buurtconciërge niet de geschikte functie. Daarvoor zijn andere functionarissen in de binnenstad aanwezig en beter toegerust.

***Fractie**:*	***AC-17***
Pagina:	
Vraag:	Wat zijn de kosten voor een buurtconciërge?
Antwoord:	Een buurtconciërge inclusief huisvesting, coördinatie, kleding en materieel kost ongeveer € 50.000,—.

***Fractie**:*	***AC-18***
Pagina:	
Vraag:	Kan er alsnog een buurtconciërge voor het centrum aangesteld worden? Zo ja, kan deze alsnog meegenomen worden in de evaluatie?
Antwoord:	Voor een groot deel van de door u aangegeven problematiek (verwarde personen, drugsgebruik) in het centrum is een buurtconciërge niet de geschikte functie. Daarvoor zijn andere functionarissen in de binnenstad aanwezig en beter toegerust.

PvdA

***Fractie**:*	***PvdA-1***
Pagina:	7
Vraag:	Welke initiatieven lopen nu in Arnhem in het kader van Preventie met Gezag
Antwoord:	1. Veilig In en Om School (VIOS) Deze aanpak voorziet enerzijds scholen van handelingsperspectief aan hen bij het omgaan met ondermijnende jeugdcriminaliteit en anderzijds betrekt VIOS scholen bij de wijkgerichte aanpak in Arnhem. 2. Preventief Interventie Team (PIT) Deze aanpak richt zich op het begeleiden van kinderen die bovengemiddeld heftig/ externaliserend gedrag vertonen en hun gezinnen. 3. Prospect 4 Cash Deze aanpak helpt jongeren om betaald werk te krijgen als tegenhanger van het "verkrijgen" van crimineel geld. 4. Inzet Arnhemse Straatcoaches Straatcoaches leveren flexibel en slagvaardig toezicht in de wijk en rond scholen en signaleren vroegtijdig situaties waarbij jongeren betrokken kunnen zijn of worden bij overlast en criminaliteit. 5. Intensieve Trajectbegeleiding (ITB) De focus ligt hierbij op het voorkomen dat jeugd uit Presikhaaf en Malburgen in de ondermijnende criminaliteit terecht komt en op het bieden van kansen/ perspectief aan deze jeugd. Dit door middel van intensieve persoonlijke begeleiding. 6. Versterking Persoonsgerichte aanpak Met deze aanpak verstevigen we de aanpak risicojeugd in het Veiligheidshuis. 7. Alleen Jij Bepaalt (AJB) Het bieden van een veilige en positieve gestructureerde vrijetijdsbesteding middels voetbal en het bieden van steun bij de weg naar volwassenheid.

***Fractie**:*	***PvdA-2***
Pagina:	
Vraag:	Al langer wordt aandacht gevraagd voor verbetering van de (digitale) dienstverlening van de gemeente Arnhem. Zo is in het coalitieakkoord onder meer afgesproken dat de gemeentelijke website vernieuwd moet worden, waar reeds een plan van aanpak voor is opgesteld. Waarom komt een bredere visie pas in 2024?
Antwoord:	De afgelopen tijd is het integrale dienstverleningsvraagstuk in kaart gebracht. We starten nu met het werven van een projectleider. De ontwikkeling van een brede visie op dienstverlening start na de zomer. Aan de ontwikkeling/verbetering van de website wordt parallel gewerkt . De visie dienstverlening gaat bovendien over de totale dienstverlening. Digitale dienstverlening is hier een onderdeel van.

***Fractie**:*	***PvdA-3***
Pagina:	8
Vraag:	"Zowel op de praktische organisatie van als de opkomstbevordering bij de verschillende verkiezingen zetten we de komende jaren dan ook nog sterker in." Welke maatregelen ten behoeve van opkomstbevordering worden de komende jaren (aanvullend) ingezet?
Antwoord:	Tijdens de Provinciale Staten- en Waterschapsverkiezingen dit jaar hebben we nog nadrukkelijker dan andere jaren een (online en offline) campagne gevoerd om de opkomst te bevorderen. Hierbij hebben we ons in het bijzonder gericht op doelgroepen en wijken waar de opkomst lager dan gemiddeld ligt. Het gaat tijdens deze campagnes om bewustwording dat er verkiezingen zijn, waar de verkiezingen over gaan, waarom het belangrijk is je stem te laten horen, en over hoe stemmen praktisch in zijn werk gaat. Middelen die we dit jaar hebben ingezet als het proefstembureau, Arnhemmers als ambassadeur van verkiezingen en de samenwerking met jongerenwerkorganisaties willen we waar mogelijk en effectief uitbouwen de komende jaren, omdat opkomstbevordering iets is van de lange adem.

***Fractie**:*	***PvdA-4***
Pagina:	
Vraag:	In de tabel met autonome en overige financiële ontwikkelingen worden verschillende indexaties opgevoerd (Cao, zorgcontracten, subsidies, gemeenschappelijke regelingen en overige). Wij ontvangen graag een onderbouwing voor deze bedragen, in het bijzondere voor de categorie 'overige' (p. 10). Ook wordt in de PPN aangegeven dat indexaties niet (volledig) toegekend zouden kunnen worden in de aanloop naar Begroting 2024. Dat betekent dat een aantal indexaties dus niet onvermijdelijk is en dat er keuzes te maken zijn. Welke keuzes kan de gemeenteraad hier nog in maken?
Antwoord:	**Cao** De aanpassing van de werkgeverspremies leiden tot een voordeel van € 1,0 miljoen in 2024 en vanaf 2025 € 0,9 miljoen. De nieuwe cao voor 2023 leidt tot een nadeel van € 2,7 miljoen in 2024 aflopend tot € 2,4 miljoen in 2027 vanwege de aflopende formatie. Voor 2024 is nog geen cao bekend. Voor de loonontwikkeling 2024 is de totale loonsom van € 102 miljoen vermenigvuldigd met de door het CPB verwachte loonontwikkeling van 5,2%. Dit leidt tot een structureel nadeel van € 5,3 miljoen.

	2024	**2025**	**2026**	**2027**
Premiewijziging	955	941	938	910
Cao 2023	-2.687	-2.597	-2.561	-2.397
Nominaal 2024	-5.300	-5.300	-5.300	-5.300
Totaal loonontwikkeling	-7.032	-6.956	-6.923	-6.788

Zorgcontracten
Er is € 153 miljoen begroot voor zorgcontracten voor met name Wmo en Jeugdzorg. In deze contracten is een indexatie opgenomen van 0,75 x Overheidsbijdrage in de Arbeidskostenontwikkeling (OVA) + 0,25 x CPI. De OVA bedraagt voor 2024 4,7%, de CPI 3,1%. Daarmee komt de index voor de zorgcontracten uit op 4,3% en daarmee het nadeel op € 6,6 miljoen.

Subsidies
Voor de indexatie van de subsidies wordt in de Perspectiefnota een totaalbedrag geraamd. In de Begroting 2024 wordt dit aan de specifieke subsidies toegekend. Er is € 91 miljoen begroot voor te indexeren subsidies. Zoals toegelicht op pagina 13 wordt voor de indexatie een samengestelde index van 4,3% gehanteerd. Dit is ook de index zoals die voor de meeste subsidie wordt gehanteerd. Voor de indexatie van subsidies wordt daarmee naar boven afgerond een totaalbedrag van € 4,0 miljoen geraamd.

Gemeenschappelijke regelingen
Ten tijde van het opstellen van de Perspectiefnota waren de begrotingen voor 2024 van de verschillende gemeenschappelijke regelingen nog niet vastgesteld. Daarom is een totaalbedrag voor de benodigde indexatie geraamd door het begrote budget voor de verschillende gemeenschappelijke regelingen (€ 73 miljoen) te vermenigvuldigen met dezelfde index als de subsidies (4,3%). Naar boven afgerond komt de raming hiermee uit op € 3,2 miljoen.

Overige budgetten
In de begroting staat voor € 115 miljoen aan inkoopbudgetten. Dat zijn diverse budgetten voor bijvoorbeeld elektriciteit, onderhoud aan de eigen gebouwen, bewaking en beveiliging en kantoorartikelen. € 87 miljoen daarvan wordt gedekt vanuit de algemene middelen. Dit wordt geïndexeerd met de Prijs materiële overheidsconsumptie (imoc) van 3,9%. De indexatie hiervoor komt daarmee uit op € 3,4 miljoen.
Voor onderhoud aan de openbare ruimte is een totaal budget van € 48 miljoen begroot. € 33 miljoen daarvan wordt gedekt vanuit de algemene middelen. Dit wordt geïndexeerd met de index voor grond-weg- en waterbouw van 4,9%. De indexatie hiervoor komt daarmee uit op € 1,6 miljoen.

	In de begroting is voor € 6,1 miljoen aan lasten opgenomen dit met de CPI worden geïndexeerd. Dit gaat met name om vergoedingen in het kader van de Wmo die Arnhem aan inwoners betaalt (€ 5,8 miljoen). Daarnaast betreft dit budget voor representatie, reis- en verblijfskosten en attenties voor personeel. De indexatie hiervoor komt daarmee uit op € 0,2 miljoen. Er is een budget van € 1,1 miljoen geraamd voor inhuur uit overige budgetten. Dit wordt geindexeerd met de door het CPB geraamde loonontwikkeling van de marktsector van 4,8%. Dit komt uit op € 55.000. Daarmee komt de totale indexatie voor overige budgetten uit op € 5,2 miljoen. **Keuzemogelijkheden** De begroting wordt geïndexeerd om deze te corrigeren voor loon- en prijsontwikkeling om daarmee het voorzieningenniveau op hetzelfde peil te kunnen houden. De indexaties voor cao en zorgcontracten zijn onvermijdelijk doordat deze voortkomen uit een contractuele verplichting. Zodra de gemeenschappelijke regelingen hun begrotingen voor 2024 hebben vastgesteld zijn deze indexaties ook onvermijdelijk. Er is geen verplichting tot het indexeren van subsidies. Het niet of in mindere mate indexeren van de subsidies leidt er bij subsidieontvangers toe dat zij geen compensatie krijgen voor prijsstijgingen en daardoor minder met hun subsidie kunnen doen. Dit geldt ook voor de overige budgetten. Het niet of in mindere mate indexeren van de overige budgetten betekent de facto een bezuiniging. Deze leidt er bijvoorbeeld toe dat het onderhoudspeil van de openbare ruimte verlaagd zou moeten worden en er minder aankopen in het kader van de Wmo gedaan kunnen worden.

Fractie:	***PvdA-5***
Pagina:	10
Vraag:	De ondergrondse containers zijn afgeschreven en worden vervangen. Wordt hierbij ook werk gemaakt van (rolstoel)toegankelijke OC's, zoals het college heeft onderzocht? (p. 10, toezegging ID 1115 en memo d.d. 11 mei 2022). Wat is de stand van zaken?
Antwoord:	De behuizing van de ondergrondse containers waren en zijn toegankelijk voor rolstoelgebruikers. Vanuit het Arnhems Platform Chronisch zieken en Gehandicapten (APCG) zijn over deze containers ook geen opmerkingen gemaakt. De ondergrondse containers die nu ter vervanging geïnstalleerd worden, zijn qua afmeting en toegankelijkheid gelijk aan het oude type. Toegankelijkheid is - zoals afgestemd met de APCG - alleen een onderwerp bij de bovengrondse GFT-containers. Daar kijken we wel naar toegankelijkheid. In het kader van de verbetering van de toegankelijkheid loopt er momenteel in samenwerking met de APCG een proef met een ander type container. In deze proef met 6 bovengrondse GFT-containers van een nieuw type testen we de toegankelijkheid voor rolstoelgebruikers en we bekijken of dit nieuwe type container geen negatief effect heeft op de kwaliteit van het aangeboden afval. De proef-containers staan in overleg met de APCG bij complexen waar relatief veel rolstoelgebruikers wonen met als doel de toegankelijkheid te testen, maar ook willekeurig in de stad om de kwaliteit te monitoren. We verwachten deze proef in Q3 2023 af te ronden en de resultaten in Q3/Q4 2023 te kunnen presenteren aan de raad en een vervolgtraject voor te stellen.

Fractie:	***PvdA-6***
Pagina:	
Vraag:	Wat is daarnaast de stand van zaken omtrent het plaatsen van GFT-containers om alle hoogbouw in Arnhem te dekken? Wordt overwogen om te stoppen met citybins?
Antwoord:	Voor we kunnen stoppen met de citybins zal eerst de infrastructuur van bovengrondse GFT-containers uitgebreid moeten worden. Er is nu nog geen volledige dekking. Op aanvraag kunnen inwoners nu nog steeds wel gezamenlijk een bovengrondse GFT-container aanvragen. Toegankelijkheid voor rolstoelgebruikers van het huidige type container blijkt (te) moeizaam. Op dit moment loopt in samenwerking met de APCG een proef met een ander type container. Naast een eventuele verbetering van de toegankelijkheid, kijken we ook of de kwaliteit van het aangeboden GFT blijft zoals nodig is om goed te recyclen en niet leidt tot afkeur (en daarmee meer restafval). We verwachten de resultaten in Q3 2023 te hebben zodat we in Q3/Q4 2023 deze kunnen presenteren aan de raad en een vervolgtraject voor te stellen. Indien mogelijk zullen we daarna gefaseerd stoppen met citybins zoals ook in de Afvalkoers 2022-2026 Arnhem Schoner op pagina 9 is uiteengezet.

***Fractie**:*	***PvdA-7***
Pagina:	
Vraag:	Hogere beheerkosten transferhal Arnhem Centraal (p. 10). Wat houden deze kosten in? Wordt hierbij ook gekeken aan de – nog steeds- veelvoorkomende lekkages in het dak van het station? (p. 16) PM overlast etc.
Antwoord:	Dit zijn kosten voor beheer; zoals schoonmaakkosten, energiekosten, plaagdierbestrijding, onvoorzien onderhoud, vuilafvoer, veiligheid, heffingen, belastingen, apparaatskosten (personeel) etc. Deze totale kosten worden gezamenlijk opgebracht door NS, ProRail en de gemeente Arnhem. Voor het oplossen van de lekkages is 3.5 miljoen opgenomen in het weerstandsvermogen. Dit zit niet in de beheerkosten.

***Fractie**:*	***PvdA-8***
Pagina:	18
Vraag:	Bij de crisisaanpak en het isolatieprogramma wordt verwezen naar de inzet om energiearmoede aan te pakken en het isoleren van Arnhemse woningen te versnellen. Op welke wijze worden (grote) particuliere verhuurders gestimuleerd om hun woningen aan te pakken? Welke instrumenten kunnen hierbij worden ingezet? Kan de toekomstige verhuurvergunning hierbij een rol spelen om verbetering van woningen af te dwingen?
Antwoord:	Particuliere verhuurders worden ondersteund met de verduurzaming van hun vastgoed door het aanbieden van een (gesubsidieerde) portefeuillescan. Deze is opgesteld in nauwe afstemming met de Arnhemse Verhuurders Vereniging (AVV). De scan maakt inzichtelijk welke maatregelen nodig zijn om te komen tot een woning met minimaal energielabel B. De scan gaat ook in op financiële haalbaarheid en maakt een vertaling naar een meerjarenonderhoudsplan. Indien gewenst ondersteunen we de eigenaar bij de implementatie van de verduurzamingsmaatregelen. Vooralsnog betreft dit een pilot. Deze loopt tot 1 juli. Op basis van de uitkomsten van de pilot ontwikkelen wij structurele instrumenten om deze doelgroep te stimuleren te verduurzamen. Hierin nemen we mee dat er een landelijke subsidieregeling is voor particuliere verhuurders die energiemaatregelen willen treffen: de Subsidieregeling Verduurzaming en Onderhoud Huurwoningen (SVOH). In september/oktober organiseren wij een bijeenkomst voor particuliere verhuurders over de ondersteuning en de regelingen vanuit rijk en gemeente. Aan een verhuurvergunning kan de voorwaarde worden verbonden dat de verhuurder een onderhoudsplan heeft. Het onderhoudsplan wordt met name gezien als een middel om onderhoud een onderwerp van gesprek te maken en te stimuleren. Verduurzaming kan daarin worden meegenomen maar expliciet afdwingen van de uitvoering van een onderhoudsplan is niet mogelijk. Als onderdeel van onze aanpak energiearmoede zetten we de Energiebank in, die huishoudens helpt door middel van energiecoaching. Hierbij bereiken we ook de huurders van particuliere verhuurders hoewel het slechts een klein deel betreft van alle bereikte huishoudens. De Energiebank wil de komende tijd meer aandacht besteden aan deze specifieke groep. Hiervoor zetten wij onze contacten met de AVV en de verhuurmakelaars in.

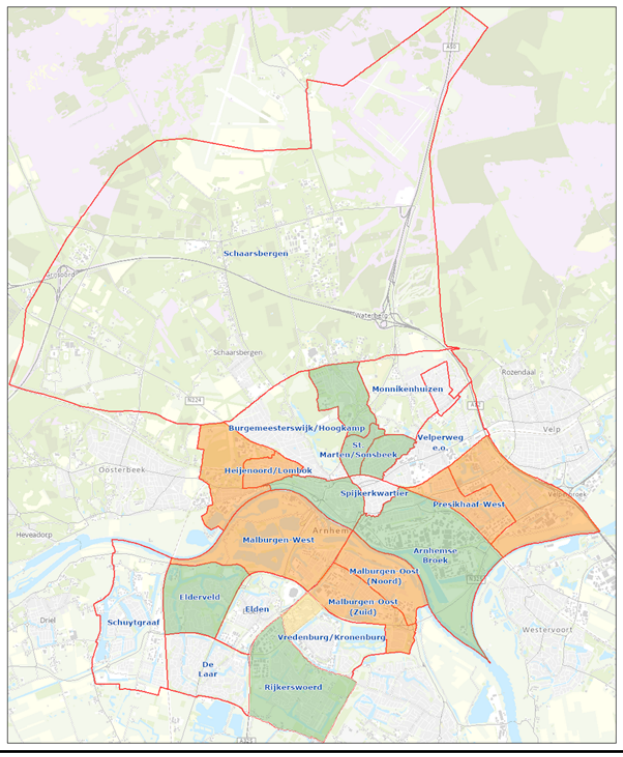
***Fractie**:*	***PvdA-9***
Pagina:	
Vraag:	De Transitievisie Warmte is een aantal jaar geleden door de gemeenteraad vastgesteld en er zijn gesprekken gevoerd met wijken. Wat is de stand van zaken? Is er al concreet zicht op afkoppeling van aardgas in kansrijke buurten?
Antwoord:	Kansrijke buurten In de wijken Hoogkamp, Kronenburg en Elderveld-Noord zijn het afgelopen jaar 2022-2023 wijkgesprekken gevoerd, c.q. gesprekken met de bewoners die mogelijke aangesloten kunnen worden op een warmtenet. Voor Kronenburg betreft het de aansluiting van ca. 370 huurders, 19 woningeigenaren van corporatiewoningen en 210 huurders van een beleggershuurwoningen. Van de huurders van de

	corporatiewoningen stemt meer dan 90% in met het aansluiten op het warmtenet. Het project is nog niet 100% zeker. Wij zijn recent geconfronteerd met de leverancier die uit het project is gestapt. Op dit moment zijn wij het project aan het herijken. Het zelfde geldt voor het project Elderveld-Noord. Ook daar zijn wij het project aan het herijken. Woningeigenaren binnen het gespikkeld bezit hebben recent een aanbod gehad om mee te liften op de isolatieplannen van de corporaties. Hoogkamp en Plattenburg zitten nog in een fase van onderzoek. Deze buurten houden wij inmiddels schriftelijk op de hoogte. Hiernaast starten in juni de wijkgesprekken in de all-electric buurten. De raadbrief hier afgelopen week via een raadsbrief geïnformeerd. Onderzoeksgebieden In de Transitievisie zijn – naast de kansrijke buurten - vijf onderzoeksgebieden aangewezen waarvoor we gaan verkennen of een warmtenet een goed alternatief is voor aardgas. Malburgen Oost is het eerste gebied waar verdere verkenning plaatsvindt. Woningcorporatie Volkshuisvesting, Vattenfall een de gemeente verkennen of een uitbreiding van het bestaande warmtenet voor Malburgen Oost technisch en financieel haalbaar is. Voor alle partijen is het essentieel dat deelname aan het warmtenet betaalbaar is én blijft, en dat levering wordt gegarandeerd. Een belangrijke voorwaarde vanuit de gemeente is dat Vattenfall het stadwarmtenet in Arnhem verder verduurzaamt, mede door het toelaten van meerdere duurzame bronnen. Voor de gemeente is in de uitwerking de door u vastgestelde Transitievisie Warmte leidend. In de brief van 19 juli 2022 heeft het college de raad hierover geïnformeerd. Duurzame bronnen In samenwerking met de provincie en gemeenten in de regio onderzoeken we de mogelijkheid voor toepassen van geothermie. Verder verkennen we de mogelijkheden voor warmte uit de Rijn voor het bestuurskwartier en de mogelijkheden om warmte terug te winnen uit rioolwater.

***Fractie**:*	***PvdA-10***
Pagina:	20
Vraag:	Hoe verhoudt op te stellen ontwikkelperspectief voor de binnenstad zich tot het voorliggende bestemmingsplan?
Antwoord:	Het Omgevingsplan Binnenstad bevat regels en toelichting en biedt een actueel toekomstbestendig planologisch kader. Hiermee draagt het bij aan de ontwikkeling van place to buy naar place to meet omdat er wordt ingezet op een kleiner maar krachtiger kernwinkelgebied met daaromheen gemengde gebieden waar ontmoeten, werken, wonen, cultuur en ontspanning centraal staan. In een nog op te stellen ontwikkelperspectief -als uitwerking van de Omgevingsvisie 2040- zal een bredere visie op de toekomst van de binnenstad uitgewerkt worden. Dit wordt dan een integrale visie met verschillende onderwerpen zoals openbare ruimte en groen, klimaat en duurzaamheid, woningen en bereikbaarheid, ondernemen en voorzieningen. De visie geeft richting en kaders op hoofdlijnen aan en vormt de basis voor concrete plannen die in een latere fase worden uitgewerkt. In een proces met o.a. bewoners, ondernemers, vertegenwoordigers (zoals PBA), wordt een ontwikkelperspectief opgesteld.

Fractie:	***PvdA-11***
Pagina:	20
Vraag:	Ten aanzien van Kronenburg wordt aangegeven dat de haalbaarheid van de businesscase onder druk wordt gezet door marktomstandigheden. We ontvangen graag een toelichting hiervan en een prognose ten aanzien van de haalbaarheid van de plannen. Wordt een bijstelling verwacht? (p. 20)
Antwoord:	De raad is hierover onlangs over geïnformeerd in de raadsbrief 'Overzicht ontwikkelingen Kronenburg Arnhem'. Deze is te vinden via bijgaande link: Overzicht ontwikkelingen Kronenburg Arnhem - iBabs RIS (bestuurlijkeinformatie.nl).

Fractie:	***PvdA-12***
Pagina:	21
Vraag:	Wanneer verwacht het college een voorstel voor de verhuurdersvergunning aan de raad aan te bieden?
Antwoord:	De Wet goed verhuurderschap treedt naar verwachting op 1 juli 2023 in werking. Recentelijk zijn artikel-44 beantwoord over de inwerkingtreding en het proces. We verwijzen naar die vragen voor een volledig antwoord op deze vraag. Kern van die beantwoording was dat de wet uit twee aspecten bestaat: gemeenten moeten een verplicht meldpunt inrichten voor malafide verhuurderschap. Gemeenten kunnen op basis van meldingen handhavend optreden. Daarnaast kunnen gemeenten verhuurdersvergunningen invoeren. We verwachten uw raad in Q2 2024 een voorstel te kunnen doen voor de verhuurdersvergunningen en in dat jaar uitvoering te geven aan een vergunningsplicht. Het meldpunt kan naar verwachting al eerder worden ingericht.

Fractie:	***PvdA-13***
Pagina:	23
Vraag:	Wanneer wordt verwacht dat iedere wijk een wijkgroenagenda heeft?
Antwoord:	Het streven is om nog tijdens deze coalitieperiode voor iedere wijk een wijkgroenagenda op te stellen. Dus in 2026. Op onderstaande kaart is te zien welke wijken al een wijkgroenagenda hebben (groen), in welke wijken de Wijkgroenagenda op dit moment wordt opgesteld (oranje) en welke wijken voor dit jaar nog op de planning staan om opgepakt te worden (geel). 

	Verdere informatie is openbaar in te zien op www.arnhem.nl/wijkgroenagenda

***Fractie*:**	***PvdA-14***
Pagina:	31
Vraag:	Voor een deel van de ambities bestaat al dekking vanuit bestaande budgetten of bestemmingsreserves. Uit de tabel is niet voor alle ambities op te maken waar de dekking vandaan komt. We ontvangen daar graag inzicht in.
Antwoord:	Hieronder hebben we de onderwerpen uit de tabel die gedekt worden omkaderd. In de laatste regel binnen ieder kader staat de dekking van dat kader.

Gedekt uit bestemmingsreserves of bestaande budgetten	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**I/S**
Motie Online bewustwordingsaanpak voor jongeren (21M105)	-168				I
Dekking Online bewustwordingsaanpak jongeren uit BR Beschermd en weerbaar	168				I
Investeren in jongerenwerk zwaardere doelgroepen Geitenkamp	-75	-75			I
Vlindertuin Geitenkamp	-75	-75			I
Immerloo Schuldenvrij	-250	-250			I
Dekking jongerenwerk en Vlindertuin Geitenkamp en Immerloo Schuldenvrij uit middelen Arnhem Oost	400	400			I
Implementatie subsidiehuis	-60				I
Dekking implementatie subsidiehuis uit BR WMO & Jeugdzorg	60				I
Preventieve jeugdbescherming Veilig, Aanwezig, Vertrouwd. Uitbreiding pilot	-180	-180	-180	-180	I
Dekking uit BR Wmo en jeugdzorg: VAV uitbreiding pilot	180	180	180	180	I
Inzet ervaringsdeskundigheid binnen maatschappelijke opvang		-75	-75	-75	I
Dekking uit BR Beschermd en weerbaar: Inzet ervaringsdeskundigheid binnen maatschappelijke opvang		75	75	75	I
Uitbreiding capaciteit Kruispunt en De Duif		-120	-120	-120	I
Uitbreiding gezinsopvang		-200	-200	-200	I
Dekking uitbreiding capaciteit Kruispunt, De Duif en gezinsopvang uit BR Beschermd en weerbaar		320	320	320	I
Cultuurhistorische Waardenkaart	-60				I
Dekking cultuurhistorische Waardenkaart uit invoeringsbudget Omgevingswet	60				I
Buurtconciërges	-425				I
Buurtconciërges dekking uit WIF	425				I
Buurtconciërges overheveling dekking uit WIF	-425				I
Totaal Gedekt uit bestemmingsreserves of bestaande budgetten	**-425**	**0**	**0**	**0**	

Het onderste kader betreft de buurtconciërges. De dekking hiervoor komt uit het Werkinvesteringsfonds (WIF) dat in 2023 begroot is. Daarvoor valt in 2023 € 425.000 vrij in de

	algemene reserve zoals is opgenomen in Turap 1 in 2024 wordt dit aan de algemene reserve onttrokken, daardoor ontstaat een saldo van + € 425.000 voor dit onderwerp in Turap 1 en van - € 425.000 in de Perspectiefnota.

Volt

Fractie:	***Volt-1 (mondeling gesteld op 10-5)***
Pagina:	Duurzame bereikbaarheid
Vraag:	Is het mogelijk om vooruitlopend op het parkeerbeleid proactief knelpunten aan te pakken (bijvoorbeeld parkeerdruk schil centrum)?
Antwoord:	We willen alle maatregelen op het gebied van bereikbaarheid/ mobiliteit vanuit het brede mobiliteit/parkeerbeleid oppakken om te voorkomen dat we korte termijnmaatregelen na vaststelling van het beleid weer moeten aanpassen.

Fractie:	***Volt-2 (mondeling gesteld op 10-5)***
Pagina:	
Vraag:	In hoeverre wordt er geexperimenteerd met nieuwe vormen van burgerparticipatie?
Antwoord:	We draaien een pilot digitale wijkpanels in de Laar en Presikhaaf. Het digitaal wijkpanel bestaat uit een aantal inwoners, die toestemming aan de gemeente Arnhem hebben gegeven om via een digitale enquêtetool 4 tot 6 keer bevraagd te worden. De essentie van de pilots ligt in het vormen van permanente wijkpanels. Verder is in de begroting van de gemeente Arnhem opgenomen dat we rondom complexe onderwerpen burgerberaden willen organiseren.

Fractie:	***Volt-3 (mondeling gesteld op 10-5***
Pagina:	
Vraag:	Welke invloed heeft de gemeente op de taxi's die in Arnhem Rijden. Wat zijn de mogelijkheden voor het realiseren van een platform (app) om een taxi mee te kunnen bestellen en betalen (bijvoorbeeld in de vorm van een pilot)
Antwoord:	De gemeente heeft beperkte invloed op de taxi's. De gemeente kan via de taxi verordening alleen invloed hebben op de taxi's van de opstapmarkt, maar niet de taxi's van de belmarkt (waar ook bijvoorbeeld Uber taxi's onder vallen). Door deze scheiding is succesvolle implementatie van de taxi verordening nu niet realistisch. Zie hiervoor ook de raadsbrief van 7 maart 2023. Het is niet aan de gemeente om taxi app te implementeren. En daarbij komt dat wanneer taxi's gebruik maken van een app, zij formeel onder de belmarkt vallen. Dan vallen ze automatisch niet meer onder de opstapmarkt en kunnen we als gemeente (met de huidige regelgeving vanuit het rijk) helemaal geen nadere regels opleggen.

Fractie:	***Volt-4 (mondeling gesteld tijdens politieke avond 15-5)***
Pagina:	
Vraag:	Gaat het bij de structurele taakstelling van €105.000 uit 2015 om oude bezuinigingen die nog open staan en belemmert dit het realiseren van sportambities?
Antwoord:	De oude (structurele) taakstelling buitensport van €150.000 is niet geheel gerealiseerd. De taakstelling buitensport was destijds ingevuld door de Paasberg in te zetten voor ontwikkeling nieuwbouw. Met die opbrengsten kon deze taakstelling worden gerealiseerd. In de vorige collegeperiode is aangegeven dat de Paasberg niet voor woningbouw zal worden ontwikkeld. Hierdoor is deze taakstelling van €150.000 niet volledig gerealiseerd. Voor € 45.000 is de taakstelling wel gerealiseerd door een veld af te stoten, dit betekent dat er nog € 105.000 te realiseren over blijft. Op dit moment wordt het sportbudget met 105.000 euro gekort, zonder dat we de bezuiniging daadwerkelijk kunnen realiseren. Dat belemmert het uitvoeren van verschillende sportambities genoemd in de PPN.

ChristenUnie

Fractie:	***CU-1 (mondeling op 10-5 gesteld)***
Pagina:	
Vraag:	Hoe staat het met de motie over de regensensoren?
Antwoord:	Er zijn enkele voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd ten behoeve van deze motie. Hiermee gaan wij komende periode weer aan de slag, waarbij we ook nadrukkelijk gaan kijken hoe dit zich verhoudt tot de gedachte om langzaam verkeer überhaupt meer prioriteit te geven bij verkeerslichten.

Fractie:	***CU- 2***
Pagina:	
Vraag:	Wij ontvangen graag alle data van het digipanel
Antwoord:	Alle antwoorden op de open vragen zijn meegestuurd in een bijlage bij de raadsbrief Perspectiefnota, zie https://arnhem.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Document/f0cf78fe-4bca-4647-96ab-afcd1447c828?documentId=6720e1aa-1cba-4a53-94f4-d894ab4ceada&agendaItemId=7781780c-18d7-48a4-808e-ca0b3011cdff Het Digipanel bestaat uit kritische meedenkers. Het heeft geen representatief karakter voor de hele Arnhemse bevolking. Kenmerken van de respons voor het Digipanelonderzoek over de Perspectiefnota zijn: ○ Relatief meer ouderen (68% is 55 jaar of ouder). ○ Relatief vaak theoretisch opgeleid (75%). ○ Iets meer mannen (62%). ○ Alle wijken zijn vertegenwoordigd, wel iets meer panelleden uit Arnhem-Noord (61%) dan uit Arnhem-Zuid (39%).

Fractie:	***CU-3***
Pagina:	
Vraag:	Wij ontvangen graag een overzicht van de huurcontracten genoemd op p. 15
Antwoord:	In onderstaande tabel staat een overzicht van de gebouwen die we verhuren. In de eerste kolom onder 'object' staat het adres van het betreffende gebouw. In de tweede kolom onder 'deelportefeuille' staat vanuit welke portefeuille binnen de gemeente het object wordt verhuurd. Een object valt in een bepaalde portefeuille vanwege de aard van het pand en het programma waarbinnen het valt (zo valt een sporthal bijvoorbeeld onder sport/recreatie). Dit betekent niet noodzakelijk dat de huurder ook onder die categorie valt.

Object	Deelportefeuille
Antoon van Hooffplein 17	Overig permanent vastgoed
Audrey Hepburnplein 1	Kunst / Cultuur
Bakenbergseweg 213A	Overig permanent vastgoed
Bauerstraat 10 (01)	Sport/ Recreatie
Bergstraat 1	Tijdelijk Vastgoed
Bergstraat 27-2	Tijdelijk Vastgoed
Bergstraat 29	Tijdelijk Vastgoed
Bernhardlaan 6-8	Sport/ Recreatie
Bernhardlaan 6-8	Sport/ Recreatie
Bethanienstraat (01) nr. 1	Tijdelijk Vastgoed
Bethaniënstraat 242	Welzijn
Bethanienstraat 246	Sport/ Recreatie
Beukenlaan 15	Sport/ Recreatie
Beukenlaan 15	Sport/ Recreatie
Blekerstraat 6	Sport/ Recreatie
Bonte Wetering 89	Welzijn
Bonte Wetering 89	Welzijn

Bonte Wetering 89	Welzijn
Bonte Wetering 89	Welzijn
Bonte Wetering 89	Welzijn
Bonte Wetering 89	Welzijn
Bonte Wetering 89	Welzijn
Bonte Wetering 89	Welzijn
Boshovenstraat 6	Sport/ Recreatie
Bovenbeekstraat 21	Kunst / Cultuur
Bovenbeekstraat 21	Kunst / Cultuur
Bovenbeekstraat 21	Kunst / Cultuur
Brabantweg 101-109	Onderwijs
Brabantweg 101-109	Onderwijs
Brabantweg 115	Sport/ Recreatie
Brabantweg 115	Sport/ Recreatie
Brabantweg 115	Sport/ Recreatie
Brabantweg 120	Overig permanent vastgoed
Breezandpad 11-17	Sport/ Recreatie
Breezandpad 11-17	Sport/ Recreatie
Breezandpad 11-17	Sport/ Recreatie
Breitnerstraat 75	Sport/ Recreatie
Breitnerstraat 77	Sport/ Recreatie
Daam Fockemalaan 1-3	Sport/ Recreatie
Daam Fockemalaan 1-3	Sport/ Recreatie
Daam Fockemalaan 1-3	Sport/ Recreatie
Daam Fockemalaan 1-3	Sport/ Recreatie
Daam Fockemalaan 4 (05)	Sport/ Recreatie
De Pas 44	Sport/ Recreatie
De Pas 44	Sport/ Recreatie
De Wiltstraat 9	Welzijn
Doorwerthlaan 6	Sport/ Recreatie
Dovenetellaan 150	Sport/ Recreatie
Drielsedijk 15	Sport/ Recreatie
Drielsedijk 15	Sport/ Recreatie
Drielsedijk 17	Sport/ Recreatie
Drielsedijk 17 (02)	Sport/ Recreatie
Dullertstraat 31 Thialf	Welzijn
Dullertstraat 33-1 en 33-2	Sport/ Recreatie
Dullertstraat 33-1 en 33-2	Sport/ Recreatie
Eimerssingel-Oost 260	Welzijn
Eimerssingel-Oost 262B	Sport/ Recreatie
Eimerssingel-Oost 266	Welzijn
Elderhofseweg 51	Tijdelijk Vastgoed
Emily Brontësingel 1A	Onderwijs
Emily Brontësingel 1A	Onderwijs
Eusebiusbuitensingel 53	Vastgoed eigen gebruik
Eusebiusbuitensingel 53	Vastgoed eigen gebruik
Eusebiusbuitensingel 53	Vastgoed eigen gebruik
Eusebiusbuitensingel 53	Vastgoed eigen gebruik
Eusebiusbuitensingel 53	Vastgoed eigen gebruik
Eusebiusbuitensingel 53	Vastgoed eigen gebruik

G.A. van Nispenstraat 139 Izaak Evertslaan	Tijdelijk Vastgoed
Gerard Douweg 4	Welzijn
Graslaan 97 en 97D	Onderwijs
Graslaan 97 en 97D	Onderwijs
Graslaan 97 en 97D	Onderwijs
Graslaan 97 en 97D	Onderwijs
Graslaan 97 en 97D	Onderwijs
Graslaan 97 en 97D	Onderwijs
Graslaan 97 en 97D	Onderwijs
Graslaan 97 en 97D	Onderwijs
Graslaan 97 en 97D	Onderwijs
Graslaan 97 en 97D	Onderwijs
Graslaan 97 en 97D	Onderwijs
Groningensingel 1245	Onderwijs
Groningensingel 1245	Onderwijs
Hooghalensingel 4	Sport/ Recreatie
Huissensedijk 30, 30A	Onderwijs
Huissensestraat 285-291	Sport/ Recreatie
Julianalaan 17	Kunst / Cultuur
Karel Doormanstraat t.o. nr. 50	Welzijn
Kazerneplein 2	Onderwijs
Kazerneplein 2	Onderwijs
Kazerneplein 2	Onderwijs
Kazerneplein 2	Onderwijs
Kazerneplein 2	Onderwijs
Kazerneplein 2	Onderwijs
Kazerneplein 2	Onderwijs
Kazerneplein 2	Onderwijs
Kazerneplein 2	Onderwijs
Kazerneplein 2	Onderwijs
Kemperbergerweg 11a/b	Sport/ Recreatie
Kermisland 2	Sport/ Recreatie
Kinderkamp 11	Welzijn
Kinderkamp 11	Welzijn
Kloosterstraat 85A / Bronbeeklaan 89, 91	Onderwijs
Koningsplein 12	Kunst / Cultuur
Kortestraat 16	Kunst / Cultuur
Kortestraat 16	Kunst / Cultuur
Kortestraat 16	Kunst / Cultuur
Laan van Presikhaaf 7	Onderwijs
Laan van Presikhaaf 7	Onderwijs
Laan van Presikhaaf 7	Onderwijs
Laan van Presikhaaf 7	Onderwijs
Laan van Presikhaaf 7	Onderwijs
Laan van Presikhaaf 7	Onderwijs
Laan van Presikhaaf 7	Onderwijs
Laan van Presikhaaf 7	Onderwijs
Laan van Presikhaaf 7	Onderwijs
Laan van Presikhaaf 7	Onderwijs
Lange Water 2B	Overig permanent vastgoed
Langstraat 10	Overig permanent vastgoed

Langstraat 10	Overig permanent vastgoed
Lupinestraat 12	Onderwijs
Lupinestraat 12	Onderwijs
Lupinestraat 12	Onderwijs
Lupinestraat 12	Onderwijs
Lupinestraat 12	Onderwijs
Marasingel 251	Sport/ Recreatie
Marasingel 251	Sport/ Recreatie
Marasingel 251	Sport/ Recreatie
Marasingel 251	Sport/ Recreatie
Marasingel 251	Sport/ Recreatie
Marasingel 251	Sport/ Recreatie
Marasingel 251	Sport/ Recreatie
Marasingel 251	Sport/ Recreatie
Marasingel 251	Sport/ Recreatie
Marasingel 251	Sport/ Recreatie
Marasingel 251	Sport/ Recreatie
Marasingel 251	Sport/ Recreatie
Marga Klompelaan 62B	Overig permanent vastgoed
Meander 951	Overig permanent vastgoed
Meikers 3	Onderwijs
Meikers 3	Onderwijs
Meikers 3	Onderwijs
Meikers 3	Onderwijs
Meikers 3	Onderwijs
Middachtensingel 300	Overig permanent vastgoed
Mr. E.N. van Kleffenstraat 12	Vastgoed eigen gebruik
Mr. E.N. van Kleffenstraat 12	Vastgoed eigen gebruik
Mr. E.N. van Kleffenstraat 12	Vastgoed eigen gebruik
Mr. E.N. van Kleffenstraat 12	Vastgoed eigen gebruik
Mr. J.M. de Kempenaersingel 2, 2 A	Sport/ Recreatie
Mr. J.M. de Kempenaersingel 2, 2 A	Sport/ Recreatie
Mr. J.M. de Kempenaersingel 6	Onderwijs
Mr. J.M. de Kempenaersingel 6	Onderwijs
Mr. J.M. de Kempenaersingel 6	Onderwijs
Neerlandstuinstraat 16	Sport/ Recreatie
Nicolaas Maesstraat 6B (02)	Sport/ Recreatie
Olympus 27-29	Sport/ Recreatie
Onder de Linden 2	Sport/ Recreatie
Oude Stationsstraat 6	Overig permanent vastgoed
Oude Veerweg 3	Tijdelijk Vastgoed
Pallas Atheneplein 2	Onderwijs
Pallas Atheneplein 2	Onderwijs
Pallas Atheneplein 2	Onderwijs
Pallas Atheneplein 2	Onderwijs
Pallas Atheneplein 2	Onderwijs
Pallas Atheneplein 2	Onderwijs
Parkweg 2	Niet te vervreemden vastgoed
Parkweg 5	Niet te vervreemden vastgoed
Peter van Anrooylaan 1	Welzijn
Pythagorasstraat 5	Sport/ Recreatie
Pythagorasstraat 9	Onderwijs

Pythagorasstraat 9	Onderwijs
Randweg 2, 6	Welzijn
Reigerstraat 2	Overig permanent vastgoed
Remisestraat 2	Welzijn
Rietgrachtstraat 74 (01)	Vastgoed eigen gebruik
Rijksweg-West 92A en 92B	Overig permanent vastgoed
Rijksweg-West 92A en 92B	Overig permanent vastgoed
Rijnkade 150 Museum	Kunst / Cultuur
Ruitenberglaan 2, 4	Onderwijs
Schaapsdrift 88	Tijdelijk Vastgoed
Slochterenweg 29	Sport/ Recreatie
Slochterenweg 29	Sport/ Recreatie
Slochterenweg 29	Sport/ Recreatie
Sperwerstraat 1B	Overig permanent vastgoed
Sperwerstraat 97 (en 97A)	Welzijn
Stationsplein 18	Tijdelijk Vastgoed
Stationsplein 18-20 / Bergstraat 1	Tijdelijk Vastgoed
Tellegenlaan 1	Niet te vervreemden vastgoed
Tellegenlaan 2	Niet te vervreemden vastgoed
Tellegenlaan 3	Niet te vervreemden vastgoed
Tellegenlaan 4	Niet te vervreemden vastgoed
Utrechtseweg 87	Kunst / Cultuur
Valckenierstraat 3	Sport/ Recreatie
Van Maerlantstraat 2	Sport/ Recreatie
Van Maerlantstraat 2	Sport/ Recreatie
Varkensstraat 1a en 2	Tijdelijk Vastgoed
Velperbinnensingel 15	Kunst / Cultuur
Venlosingel 212 - 220	Onderwijs
Viottastraat 12 (02)	Sport/ Recreatie
Viottastraat 12 (02)	Sport/ Recreatie
Westerveldsestraat 26 (01)	Sport/ Recreatie
Wichard van Pontlaan 16	Tijdelijk Vastgoed
Wichard van Pontlaan 24	Tijdelijk Vastgoed
Wichard van Pontlaan 48	Tijdelijk Vastgoed
Wichard van Pontlaan 74	Tijdelijk Vastgoed
Wichard van Pontlaan 78D	Tijdelijk Vastgoed
Willemsplein 01	Welzijn
Willemsplein 10	Kunst / Cultuur
Zijpendaalseweg 191A	Niet te vervreemden vastgoed
Zijpendaalseweg 193	Niet te vervreemden vastgoed
Zijpendaalseweg 22, 24	Niet te vervreemden vastgoed
Zijpendaalseweg 24A	Niet te vervreemden vastgoed
Zijpendaalseweg 28	Niet te vervreemden vastgoed
Zijpendaalseweg 30	Niet te vervreemden vastgoed
Zijpendaalseweg 40 / Parkweg 1	Niet te vervreemden vastgoed
Zijpendaalseweg 48	Niet te vervreemden vastgoed
Zijpendaalseweg 50	Niet te vervreemden vastgoed
Zorgvlietstraat Zuilesteinlaan	Sport/ Recreatie

Fractie:	***CU-4***
Pagina:	
Vraag:	Wij zouden graag een wat meer gespecificeerd antwoord willen op de vraag mbt tot de data van het digipanel. Er wordt nu aangegeven dat alle wijken vertegenwoordigd zijn en Noord iets meer dan Zuid. Wij zouden deze informatie graag per wijk willen ontvangen.

Antwoord:

	aantal	percentage
Centrum	51	5%
Spijkerkwartier	52	5%
Arnhemse Broek	31	3%
Presikhaaf-West	28	2%
Presikhaaf-Oost	26	2%
St. Marten/Sonsbeek	59	5%
Klarendal	55	5%
Velperweg e.o.	98	9%
Alteveer/Cranevelt	47	4%
Geitenkamp	15	1%
Monnikenhuizen	31	3%
Burgemeesterswijk/Hoogkamp	97	9%
Schaarsbergen e.o.	26	2%
Heijenoord/Lombok	48	4%
Klingelbeek e.o.	19	2%
Malburgen-West	26	2%
Malburgen-Oost (Noord)	29	3%
Malburgen-Oost (Zuid)	26	2%
Vredenburg/Kronenburg	38	3%
Elden	22	2%
Elderveld	82	7%
De Laar	86	8%
Rijkerswoerd	76	7%
Schuytgraaf	53	5%
toaal	1121	100,0
ontbrekende waarde	40	

	totaal	1161	

Forum voor Democratie

Fractie:	***FvD-1 (mondeling gesteld op 10-5)***
Pagina:	Kansengelijkheid
Vraag:	Wat doet de gemeente aan informatievoorziening voor 18-jarigen mbt financiële cq volwassenenrechten en - plichten zoals belasting/ toeslagen/ aangiften/ stemrecht, etc
Antwoord:	Op het moment dat je 18 jaar wordt, ben je volgens de wet volwassen. Je mag zelf een paspoort of een rijbewijs bij de gemeente Arnhem aanvragen. Ook op het gebied van zorg en financiën verandert het een en ander. Op de website van de gemeente hebben we veel informatie op een rij gezet: Alle informatie van de gemeente Arnhem, speciaal voor Jongeren | Kwikstart » Kwikstart Ook vanuit het Rijk worden jongeren per brief geïnformeerd: 18 jaar worden: wat moet ik regelen? | Rijksoverheid.nl Specifiek voor financiën en het aangaan van schulden willen wij zoveel mogelijk jongeren informeren over de consequenties en risico's van. We doen dit onder meer één op één via de medewerkers van Opr€cht, de jeugdwijkcoaches; door inzet van de Kwikstart app en door de lessenreeks van Moneystart op de scholen. We ondersteunen Rijn IJssel met hun Loket voor financiële vragen en hun Steunfonds.

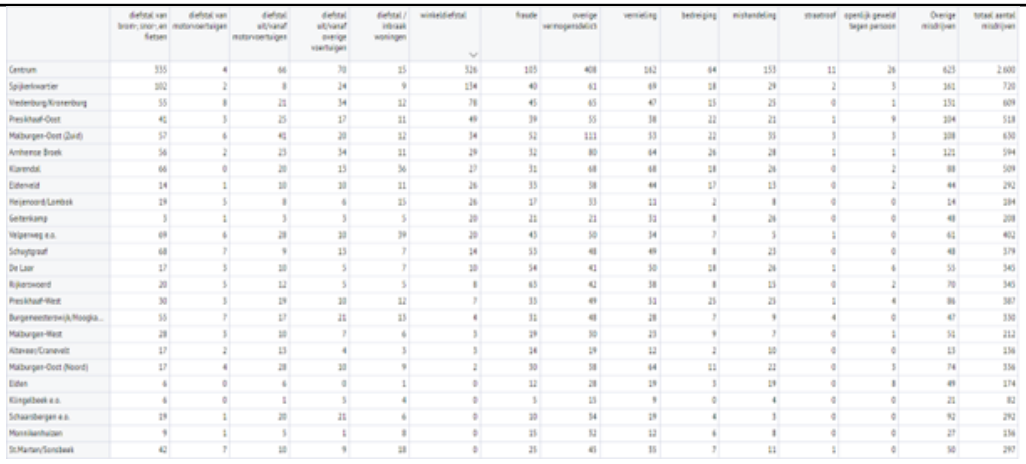
Fractie:	***FvD-1a***
Pagina:	FvD-1 Kansengelijkheid
Vraag:	In hoeverre wordt deze app/informatie gecommuniceerd? (lees: Kwikstart). En op welke manier? Per brief, overheidmailbox? Naar ouders of jongeren? En vanaf welke leeftijd of op welk punt van hun leven?
Antwoord:	De Kwikstart app wordt gecommuniceerd via onze partners bij Oprecht, de jeugdwijkcoaches en via de scholen die werken met Moneystart en tijdens de Week van het Geld. Hierbij wordt een flyer uitgedeeld waarop de informatie over de app is weergegeven. We richten ons hierbij op de jongeren in de periode vlak voordat ze 18 jaar worden. (en in de Week van het Geld ook aan jongeren vanaf 16 jaar).

Fractie:	***FvD-1b***
Pagina:	
Vraag:	De financiële informatievoorziening is dit vraaggestuurd of aanbodgestuurd?
Antwoord:	Dit is zowel aanbodgestuurd (zie vraag FvD-1 Kansgelijkheid) als vraaggestuurd omdat we uitgaan van de vragen die de jongeren stellen aan onze medewerkers/coaches.

Fractie:	***FvD-2***
Pagina:	Veiligheid (p. 7 & 26-27)
Vraag:	Waar zijn de meeste meldingen in Arnhem graag hoeveelheid en soort per buurt.
Antwoord:	De politieregistraties in Arnhem in 2022 zijn als volgt:

	melding overlast jeugd	overlast door verward persoon	overlast zwervers	openbare dronkenschap	overlast ivm alcohol en drugs	totaal registraties overlast
Centrum	54	408	331	37	385	1.471
Spijkerkwartier	25	181	113	7	131	610
Klarendal	32	137	23	0	95	442
Malburgen-Oost (Zuid)	35	175	11	1	75	436
Presikhaaf-West	52	127	11	1	46	426
Vredenburg/Kronenburg	32	165	20	1	76	395
Arnhemse Broek	20	102	38	3	71	357
Presikhaaf-Oost	49	96	14	1	42	345
De Laar	64	60	4	0	29	325
Rijkerswoerd	89	51	2	1	18	298
Malburgen-West	28	94	18	0	38	285
Elderveld	71	40	1	3	24	263
Geitenkamp	83	115	4	0	16	253
Schuytgraaf	99	33	4	0	4	212
Burgemeesterswijk/Hoogka...	52	64	18	0	23	202
Velperweg e.o.	40	61	16	1	21	198
Malburgen-Oost (Noord)	14	52	6	1	21	194
St.Marten/Sonsbeek	10	38	9	0	36	181
Monnikenhuizen	27	43	3	0	12	99
Heijenoord/Lombok	10	28	4	0	8	95
Alteveer/Cranevelt	17	45	3	0	3	85
Schaarsbergen e.o.	11	32	4	0	11	71
Elden	7	6	3	1	7	47
Klingelbeek e.o.	2	12	4	0	3	28

Bron: https://arnhem.incijfers.nl/dashboard/staat-van-de-stad/veiligheideiligheid - Arnhem (incijfers.nl)

Fractie:	***FvD-2a***
Pagina:	FvD-2 Veiligheid
Vraag:	Zijn er ook cijfers m.b.t. overtredingen en misdrijven (en evt soort). De genoemde cijfers zijn vooral overlast.
Antwoord:	

Bron: https://arnhem.incijfers.nl/home

Data van de politie (art. 8 WPG) zijn online beschikbaar via bovenstaande bron of via https://data.politie.nl

	Hiermee kan bekeken worden hoeveel en wat voor soort incidenten de politie heeft geregistreerd. Tevens geeft de politie jaarlijks een presentatie van de cijfers aan de raad.

***Fractie**:*	***FvD-3***
Pagina:	
Vraag:	Hoeveel patrouilles lopen BOAs nog na invoering scan-auto; in diezelfde gebieden?
Antwoord:	Voor de invoering van de scan-auto werd twee keer per dag gepatrouilleerd in Centrum en Spijkerkwartier langs alle parkeervakken. Buiten die gebieden gebeurde dat één keer per dag. Sinds de invoering van de scan-auto is het aantal patrouilles ongewijzigd, maar omdat niet meer op betaald parkeren hoeft te worden gecontroleerd (dat doet de scan-auto) maar enkel nog op andere overtredingen zoals foutparkeren, kosten de patrouilles minder tijd en dus minder inzet van personeel.

***Fractie**:*	***FvD-3a***
Pagina:	FvD-3 Veiligheid
Vraag:	“sinds de invoering…. Aantal patrouilles ongewijzigd” → Is de patrouille route nog wél hetzelfde?
Antwoord:	Patrouilles / surveillance rondes zijn per definitie altijd anders, zodat eventuele kwaadwillenden daarop niet kunnen anticiperen.

***Fractie**:*	***FvD-3b***
Pagina:	
Vraag:	“kosten de patrouille minder tijd” → Hoe kost dit minder tijd zijn patrouilles nog ter voet, of intussen ter fiets / ter auto?
Antwoord:	De scanauto controleert alleen de betaalde parkeerplaatsen. Voor de overige fout parkeer overtredingen wordt te voet / per fiets gesurveilleerd. Tijdens deze surveillance hoeft men dus niet de betaalde plaatsen te controleren, dat doet de scanauto. Dit kost dus veel minder tijd dan voorheen, toen in ieder voertuig moest worden gekeken of er betaald was.

***Fractie**:*	***FvD-4***
Pagina:	
Vraag:	Waar wordt Handhaving vooral voor ingezet (dienst/taakomschrijfving) en waar en hoevaak en hoeveel man/vrouw?
Antwoord:	Handhaving wordt ingezet naar aanleiding van het beeld van de meldingen en overtredingen per wijk. De inzet omvat een breed palet van taken, zoals meldingen en overtredingen inzake fout parkeren van fietsen en auto’s, horeca-overtredingen en het juist aanbieden van afval. Daarnaast voeren handhavers controles uit of nemen deel aan integrale acties of controles (bijv. t.a.v. coffeeshops, massagesalons, seksinrichtingen en de horeca). De verdeling man/vrouw bij het personeel van handhaving is nagenoeg 50/50.

***Fractie**:*	***FvD-4a***
Pagina:	FvD-4 Veiligheid
Vraag:	“is nagenoeg 50/50” excuus mijn vraagstelling was onduidelijk. Hoeveel FTE kent Arnhem qua handhaving? Graag uitgesplits in stage/niet-boa/wel-boa/leidinggevend etc.
Antwoord:	De gemeente Arnhem heeft 32 FTE handhaving, als volgt onder te verdelen. • 1 FTE leidinggevend; • 2 FTE coördinatoren; • 29 FTE straatcapaciteit, onder te verdelen in 20 boa’s en 9 beoogde boa’s. Daarnaast hebben we voortdurend ruimte voor 6 stagiairs (zij tellen niet mee in de formatie).

***Fractie**:*	***FvD-5***
Pagina:	Actualisatie BUIG
Vraag:	“*Meer mensen vanuit de bijstand doorstromen*” → Hoeveel precies, afgestoken tegen voorgaande jaren

Antwoord:	Het volume van inwoners met een bijstandsuitkering is in 2022 in Arnhem gedaald met 369 inwoners. Vanaf 1 januari 2019 nemen we deel aan een benchmark met 16 gemeenten van gelijke grootte. Sinds 1 januari 2019 daalde het volume bij die gemeenten met 9,1%, in Arnhem daalde het sterker, met 12,5%. Die volumedaling laat zich niet precies vertalen naar een aantal inwoners, omdat ook deeltijd-uitstroom uit de uitkering door (meer) parttime werk bijdraagt aan die volumedaling.

Fractie:	***FvD-6***
Pagina:	Onderwijshuisvesting
Vraag:	"*De kapitaallasten van deze investeringen in het PO drukken op de algemene middelen"* → Drukken de eventuele investeringen in het V.O. niet op de AR/AM?
Antwoord:	De investeringen die volgen uit het Integraal huisvestingsplan Primair Onderwijs zijn opgenomen in het MIP. De dekking hiervan is voorzien uit de reeds beschikbaar gestelde budgetten voor onderwijshuisvesting. De opgenomen investeringen zijn onvoorzien waardoor wordt voorgesteld deze uit de algemene middelen te bekostigen. De investeringen in het voorgezet onderwijs worden opgenomen in het nog op en vast te stellen Integrale Huisvestingsplan waarin ook een dekkingsvoorstel opgenomen wordt.

Fractie:	***FvD-6a***
Pagina:	FvD-6 Onderwijshuidvesting
Vraag:	"ook een dekkingsvoorstel" Is er nu al een grove raming m.b.t. de verwachte kosten?
Antwoord:	Nee, er kan nog geen raming worden gegeven.

Fractie:	***FvD-7***
Pagina:	Beheerkosten transferhal Arnhem Centraal
Vraag:	Is de Gemeente financieel verantwoordelijk voor het onderhoud van het gebouw? Wat zijn de afspraken en verhoudingen hieromtrent? Wie huurt schoonmakers/onderhoud/reparaties in etc? Vanwaar precies de verhoging aan lasten?
Antwoord:	De gemeente is samen met ProRail en NS verantwoordelijk voor het onderhoud van de OV Terminal (OVT). Het onderhoud van de OVT is verdeeld waarbij grofweg geldt dat de gemeente verantwoordelijk is voor 65% en ProRail voor 35%. Het onderhoud van de commerciële ruimten valt voor 100% onder verantwoordelijkheid van de NS. De drie eigenaren (gemeente, ProRail, NS) hebben het beheerbedrijf van NS ingeschakeld om het beheer namens hen uit te voeren. De verhoging van de lasten komt voornamelijk door: - schoonmaak (de schoonmaak is opnieuw aanbesteed, deze is aanzienlijk duurder geworden voor de OVT). - apparaatskosten (personeel; er is meer inzet nodig). - Energie (komt door de hoge prijzen).

Fractie:	***FvD-7a***
Pagina:	FvD-7 Transferhal Arnhem Centraal
Vraag:	"aanbesteed, deze is aanzienlijk duurder geworden" waaraan ligt deze verhoging precies? Loonkosten? (naast apparaatkosten en energie). & Waarom bepaalt de NS het beheer als de gemeente 65% financieel verantwoordelijk is voor het onderhoud?
Antwoord:	De aanbesteding betrof de 3 beheergebieden in het stationsgebied, kort gezegd de sporen en perrons (prorail en ns), de tunnel (voornamelijk Pro Rail) en de ovt met een onderverdeling in de winkels (ns), en ovt (hal zelf). De totale aanbesteding is in kosten lager uitgevallen enkel het gedeelte ovt is hoger uitgevallen. Dit komt omdat de ovt zelf erg lastig is schoon te maken, helingshoeken, trappen, natuursteen etc. Van dit laatste gedeelte is de verdeling in kosten 65% (GA) en 35 % (Pro Rail). Het beheerbedrijf van NS voert het totale beheer over alle deelgebieden en besteedt de diverse processen over de verschillende deelgebieden aan. De gemeente heeft vorig jaar bij de bespreking van de begroting dit jaar reeds aangegeven het niet eens te zijn met de verhoging. Afgesproken is om dit jaar te kijken of de schoonmaak in activiteiten en geld omlaag kan.

***Fractie**:*	***FvD-8***
Pagina:	Een Duurzaam Arnhem
Vraag:	"*Verminderen van het aantal kilogram restaval p.p.*" → Hoever staat het met de 0-meting, wanneer hoopt het college hiermee klaar te zijn?
Antwoord:	Er wordt ambtelijk een circulariteits-scan uitgevoerd (0-meting). Dat gaat dan niet alleen om restafval, maar om al het afval en grondstoffen die door de stad heen gaan. Voor wat betreft de hoeveelheden restafval hebben we deze in beeld over de afgelopen jaren. Zie daarvoor dan ook Afvalkoers 2022-2026 "Arnhem Schoner" – Rapportage Q4 2022 Arnhem - iBabs RIS (bestuurlijkeinformatie.nl)

***Fractie**:*	***FvD-8a***
Pagina:	FvD-8 Een Duurzaam Arnhem
Vraag:	"daarvoor dan ook" Wanneer verwacht de afdeling afval een plan van aanpak om de (rest)aval reductie te bewerkstelligen?
Antwoord:	Op 15 juni 2022 is door de gemeenteraad de Afvalkoers 2022-2026 "Arnhem Schoner" vastgesteld. In deze koers lichten we toe hoe we willen komen tot een vermindering van de hoeveelheid restafval. Naast de ambities in de Afvalkoers zelf, zijn aanvullende ambities en maatregelen gesteld in het raadsbesluit over de afvalkoers.

***Fractie**:*	***FvD-9***
Pagina:	Spoorzone Arnhem Oost
Vraag:	*"De gemeente dient te cofinancieren"* → Heeft het college een beeld om wat voor een totale investering het draait?
Antwoord:	De totale investeringen in spoorzone betreffen velen honderden miljoenen (of zelfs miljarden) als gekeken wordt naar alle investeringen van bouwers, ontwikkelaars, ondernemers en overheden. Een deel hiervan zal door de gezamenlijke overheden moeten worden opgebracht. Op basis van kentallen en werkschetsen gebaseerd op de gebiedsuitwerking Spoorzone (zoals in raadsbesluit verstedelijkingsstrategie eind 2022 is vastgesteld) is een globaal inzicht gekregen in het tekort van de business case (prijspeil 2022) van circa 245 miljoen excl btw prijspeil 2022. Op het bestuurlijk overleg "BO MIRT" afgelopen november zijn met het rijk afspraken gemaakt over: • 22 miljoen ***incl btw*** voor bereikbaarheidsmaatregelen • 50 miljoen ***incl btw*** voor bijdrage verplaatsing emplacement Een bijdrage voor de gebiedsexploitatie wordt bekend gemaakt na bestuurlijk overleg leefomgeving in juni. Uitgangspunt bij Rijk is 50% cofinanciering vanuit de betreffende regio zelf. De regio en gemeente Arnhem zal nadat rijk haar bijdrage heeft bekendgemaakt een inschatting moeten maken van de haalbaarheid en de risico's voor een vervolgaanpak. De raad zal hierover door college worden geïnformeerd en zij zal voorstellen aan de raad doen als het gaat om invulling van de kaderstellende verantwoordelijkheid en besluitvorming van de raad. De raadswerkgroep Verstedelijking (eerstvolgende vergadering woensdag 24 mei 2023) zal vooruitlopend op gesprek en debat in de raadszaal en -kamers zelf, zoals afgesproken, worden meegenomen in de het proces van verstedelijking en de spoorzone in het bijzonder.

***Fractie**:*	***FvD-10***
Pagina:	Een groen Arnhem
Vraag:	→ Hoever staat het met het vergroenen van de binnenstad i.v.m. hittestress? Wordt hier rekening mee gehouden met tijdens de conceptualisatie van de binnenstadsvisie?
Antwoord:	We zijn sinds medio vorig jaar op verschillende plekken in de binnenstad bezig met kleinere groene interventies in het kader van klimaatadaptatie, NK-Tegelwippen en de Wijkgroenagenda. Deze acties lopen nog tot het einde van deze maand. Komend plantseizoen gaan we daarmee verder. Tegelijkertijd zijn we bezig met het uitwerken van een visie en op het Koele Netwerk (ambitie Strategie Klimaatadaptatie) en de openbare ruimte in de binnenstad. Het veranderende programma van de binnenstad (wonen, werken, retail et cetera) inclusief het functioneren van de openbare ruimte krigt daarin uiteraard de aandacht. Het eerste resultaat is een plan van aanpak

	voor het Koele Netwerk in de binnenstad en wordt geleverd voor 1 december dit jaar. We pakken dan meteen ook de uitvoering op.

***Fractie**:*	***FvD-11***
Pagina:	
Vraag:	"Het vergroten van de biodiversiteit" → Hoe, met welke maatstaven wordt dit gemeenten en wat betekent biodiversiteit ofwel wat valt binnen biodivers en wat niet?
Antwoord:	Biodiversiteit is de verscheidenheid aan verschillende soorten binnen een ecosysteem of een soort landschap (bos, heide, grasland of stedelijk gebied). Ofwel de soorten rijkdom. Overal is dus een mate van biodiversiteit. Binnen de monitoring meten we de biodiversiteit middels de meetlat biodiversiteit van IPC Groene Ruimte, speciaal daarvoor ontwikkeld. Een landschap of gebied krijgt dan een aantal punten op basis van aanwezigheid van voedsel, vocht, veiligheid, voortplanting en verbinding/verplaatsing. Hoe hoger dit puntenaantal, hoe groter de biodiversiteit. Verder inventariseren we enkele kenmerkende soortgroepen voor een bepaald landschap, bijvoorbeeld spechten voor een bosgebied.

***Fractie**:*	***FvD-12***
Pagina:	Kansrijk Arnhem
Vraag:	→ Doet de gemeente Arnhem aan informatievoorziening/verschaffing richting pas-18 jarigen? Vanuit DUO wordt men geïnformeerd over de studiefinanciëring en sommige gemeenten informeren 18-jarigen op alle relevante informatie m.b.t. het juridisch volwassen worden – wat is hier op dit moment het Arnhems beleid op?
Antwoord:	Op het moment dat je 18 jaar wordt, ben je volgens de wet volwassen. Je mag zelf een paspoort of een rijbewijs bij de gemeente Arnhem aanvragen. Ook op het gebied van zorg en financiën verandert het een en ander. Op de website van de gemeente hebben we veel informatie op een rij gezet: Alle informatie van de gemeente Arnhem, speciaal voor Jongeren | Kwikstart » Kwikstart Ook vanuit het Rijk worden jongeren per brief geïnformeerd: 18 jaar worden: wat moet ik regelen? | Rijksoverheid.nl

***Fractie**:*	***FvD-13***
Pagina:	Preventief en flankeren welzijnsbeleid
Vraag:	"*Vandaar dat er een divers cursusaanbod is voor volwassenen om laaggeletterdheid tegen te gaan"* → Welk cursusaanbod (lees: welk curriculum/soorten les), hoe divers (wat betekent divers hier precies?), Wat zijn de resultaten van dit aanbod op laaggeletterdheid in Arnhem? Hoe wordt dit getoetst, wie waarborgt kwaliteit? Hoeveel wordt hier gebruik van gemaakt (aanmeldingen) en in zijn/haar volledigheid? Zijn er vroegtijdige afhakers? Hoeveel procent slaagt voor de cursus? Graag een overzicht.
Antwoord:	Cursusaanbod: er bestaat non formeel aanbod (laagdrempelig instapniveau: taal-/ reken- en digitaal aanbod met een sociaal component. Deelnemers leren 'al doende' en behalen certificaten); tot formeel aanbod om de basisvaardigheden te versterken (zie hieronder) Aanbieders formeel aanbod zijn: ROC Rijn IJssel: Alfabetisering, Taalcursussen op niveau A1, A2, B1 voor NT1 en NT2 IVIO-Opleidingen: een landelijke aanbieder van (duale) Nederlandse taal- en rekenopleidingen en trainingen digitale vaardigheid en budgetteren. Prago: geeft lessen basiseducatie aan mensen die moeite hebben met leren. Onze cursisten zijn laaggeletterde volwassenen, met of zonder licht verstandelijke of psychische beperking. Deze aanbieders ontvangen een begrotingssubsidie vanuit de WEB middelen. Resultaten: Voor de resultaten verwijs ik naar de Impactmeting 2022 Monitoring en kwaliteit: De samenwerkende gemeenten van de arbeidsmarktregio Midden-Gelderland ontvangen Rijksmiddelen om te voldoen aan hun wettelijke taak op het gebied van Volwasseneneducatie. In

	deze regio is Arnhem contactgemeente. In het regionaal portefeuillehouders overleg (RPO) wordt invulling gegeven aan deze verantwoordelijkheid. De opdrachtgever ontvangt jaarlijks een evaluatierapportage van de metingen uit de regio. Hierin staan de resultaten verwerkt per onderdeel (algemeen, materiaal, locatie, docent en overige evaluatiepunten). Tevens per aanbieder een verantwoording. Aanbieders formeel aanbod leveren jaarverslag, begroting (en accountantsverklaring). Overzicht aanmeldingen: zie achtergrond kenmerken factsheet. Afhakers: niet specifiek in beeld gebracht. Deelnemers worden geregistreerd en bij niet verschijnen na-gebeld. Uitval is daardoor minimaal.

Fractie:	***FvD-13a***
Pagina:	FvD-13 Preventief en Flankeren Welzijnsbeleid
Vraag:	“er bestaat non-formeel aanbod” kan ik inzage krijgen in dit aanbod?
Antwoord:	Voor het non-formeel aanbod is een subsidieregeling ontwikkeld. Deze regeling biedt de mogelijkheid om op basis van lokale behoefte (nieuw) aanbod te ontwikkelen door maatschappelijke organisaties zoals welzijnsinstellingen en bibliotheken. De uitgangspunten daarbij zijn dat het aanbod vraag- en vindplaatsgericht is. Daarbij is er een warme doorstroom van cursisten tussen de verschillende typen aanbod. Elk jaar groeit het aantal aanvragen, en we zien verschillende soorten aanbod ontstaan. De regio is blij met deze ontwikkeling. Een specifiek onderdeel van het non-formeel taalaanbod zijn de Digisterker cursussen. Deze worden door de bibliotheken in alle subregio’s gegeven. Vorige maand zijn 10 nieuwe aanvragen ingediend, deze zijn gericht op de domeinen werk, geld, gezin, gezondheid.

Fractie:	***FvD-13b***
Pagina:	
Vraag:	“uitval is daardoor minimaal” Wat is het percentage?
Antwoord:	Een totaal percentage is niet te geven. Elke aanbieder houdt zelf de vorderingen en uitval bij en dient deze cijfers in in de verantwoording/ het jaarverslag. Daarop wordt in de voortgangsgesprekken gereflecteerd.

Fractie:	***FvD-14***
Pagina:	Buurtconciërges
Vraag:	Wat is het verschil tussen buurtconciërges en een coach?
Antwoord:	Het is ons niet duidelijk wat voor coach bedoelt wordt, mogelijk afvalcoaches (afvalscheiding) of straatcoaches (overlast en jongeren). Buurtconciërges zijn actief en voelen zich mede verantwoordelijk voor het verbeteren van de leefbaarheid van het gebied waarin zij opereren. De buurtconciërges zijn zichtbaar aanwezig in Geitenkamp, Klarendal, Malburgen, Presikhaaf en Arnhemse Broek, ze richten zich primair op de openbare ruimte. Naast afvalproblematiek en verloedering signaleren de buurtconciërges ook eenzaamheid en armoede in de buurt. Zij gaan erop af, handelen meteen waar nodig of ondersteunen de inwoner bij de doorverwijzing naar het loket zodat de inwoner geholpen wordt. De rol en de functie van de buurtconciërges is dus gericht op het verkleinen van de afstand tussen de gemeente Arnhem en haar inwoners, het verbeteren van de leefbaarheid en de leefomgeving en het verbinden van de hulpbehoevenden inwoners, de gemeentelijke dienstverleners en maatschappelijke instanties.